

Bernard Szczech

ŹRÓDŁA DO DZIEJÓW WOŹNIK
1206 – 1857

(Część pierwsza)

Bernard Szczech

ŹRÓDŁA DO DZIEJÓW WOŹNIK 1206 – 1857

(Część pierwsza)

Woźniki
2016

Biblioteczka Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki

Wydano staraniem Alojzego Cichowskiego,
Burmistrza miasta Woźniki

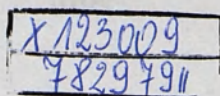
© Bernard Szczech

D.18/91/44

6.09.

25,-

W bieżącym roku nasze miasto świętuje 810 rocznicę pojawienia się w zapisach zachowanych dokumentów. Wtedy jeszcze Woźniki były wioską. Dopiero z biegiem czasu, uzyskały prawa miejskie. Nie wiemy dokładnie, kiedy to się stało. Nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności w trakcie wojen prowadzonych w średniowieczu i w następnych stuleciach, dokumenty przepadły, zostały zniszczone. Po latach, staraniem naszych przodków, nowy, poszerzony przywilej wystawił miastu książę Bernard opolsko-strzelecki w 1454 roku a ponad dwa stulecia później potwierdził tenże dokument i obdarował miasto kolejnymi przywilejami Ferdynand III, król Czech i Węgier w 1631 roku. Już wtedy, przedstawiciele samorządu Woźnik, nauczeni doświadczeniami, starli się chronić spisane na pergaminie czy papierze nadane miastu prawa, przywileje, bądź inne akty spisane w Woźnikach lub dotyczące naszego miasta. Dzięki temu, część z nich dostrwało do chwili obecnej, między innymi niezwykle cenne dwie księgi Protokolarza miasta Woźniki. Niestety wiele jednak dokumentów zaginęło, z wielką szkodą dla dokumentowania przebiegów dokonań Woźnik.

Mając w pamięci przeszłość, spoglądając w przyszłość naszego miasta, przyklasnałem przed laty idei, którą zaproponował Bernard Szczech, miejscowy historyk mediewista, założenia Biblioteczki Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki, która zapełniana jest, przez coraz liczniejsze grono autorów, kolejnymi publikacjami o dziejach i dokonaniach Naszej Małej Ojczyzny.

Już przed wiekami, ks. Paweł Jan Zgorkowic, proboszcz Parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Woźnikach, 14 lipca Roku Pańskiego 1664, w swojej pracy o woźnickim kościele napisał: *Codzienne doświadczenie uczy, że wszystko co się zdarza pod słońcem, szczególnie dzieje ludzkie, podlega zmianom a wraz z czasem popada w zapomnienie i z jego biegiem ginie, o ile nie zostanie uchronione, umocnione oraz utrwalone na piśmie a pamięć o nich nie zostanie tą drogą przekazana potomnym pokoleniom.* Te mądre słowa stały się także dla nas przestrogą i swoistym drogowskazem.

Ostatnio, podjęliśmy decyzję zebrania razem i opublikowania bogactwa tych najcenniejszych zapisów z przeszłości naszego miasta w zwartym wydawnictwie.

Obecnie oddajemy naszym mieszkańcom oraz miłośnikom historii obraz ponad ośmiu wieków dziejów miasta Woźniki, zachowany w zapisach dawnych dokumentów.

Alojzy Cichowski

Burmistrz miasta Woźniki

SŁOWO WSTĘPNE

Niespełna kilka miesięcy przeminie gdy Woźniki¹, podobnie jak i kilka innych miast na Górnym Śląsku, 30 marca 2017 roku świętować będą 160 rocznicę odzyskania utraconych po wojnach śląskich pełni praw miejskich. Stało się to 30 marca 1857 roku, gdy Fryderyk Wilhelm, król pruski wraz z ministrem von Westphalen podpisali w Charlottenburgu akt nadania Woźnikom, Mysłowicom i innym, tak zwanym przez długie dziesięciolecia osadom targowym (Marktflecken) Statutów, które miał obowiązywać w tych miejscowościach od 1 stycznia 1858 roku.

Spoglądając w przeszłość przebogatych dziejów Woźnik, okaże się, że nie był to pierwszy tego typu przypadek. Niemal 403 lata wcześniej, 3 kwietnia 1454 roku w Strzelcach (Opolskich), Bernard², książę opolski i strzelecki, w obecności wielu dostojnych świadków, opierając się na opinii: „*mężów sędziwych i wiarygodnych, którym przywilej i uprawnienia tegoż miasta Woźniki były znane*”, polecił wystawić uwierzytelniony książęcą pieczęcią dokument, którym nie tylko potwierdził miejskie prawa, lecz dodatkowo obdarował je nowymi przywilejami, a zarazem zrównał w prawach z innymi górnośląskimi miastami. Stało się to na skutek wcześniejszych działań wojennych na pograniczu Śląska, w trakcie których utracony został poprzedni dokument, skradziony lub zniszczony o czym wspomina akt księcia Bernarda z 1454 roku.

Dokładnej daty, kiedy po raz pierwszy Woźniki uzyskały miejskie prawa, nie znamy? Wśród historyków istnieją na ten temat rozbieżne zdania.³ Przeważa jednak opinia, że stało się to najpóźniej w początkach czternastego wieku, prawdopodobnie w tym samym okresie czasu, co przeprowadzona lokacja nieodległego od Woźnik Lublińca.

---

¹ Woźniki, miasto w województwie śląskim, powiat lubliniecki, położone na Wyżynie Woźnicko-Wieluńskiej (najwyższe wzniesienia, to pasmo wzgórz na obszarze pobliskiej Woźnikom Lubszy: Lubszecka Góra 366,2 m., Góra Grójce 365,8 m. npm).

² Bernard, książę opolski, strzelecki i niemodliński, syn Bolesława III, ks. opolskiego i Anny, urodził się pomiędzy 1374 a 1378 rokiem. W 1382 roku, po śmierci ojca, wraz z braćmi: Janem, biskupem poznańskim, Bolesławem IV i Henrykiem przejął jego dzielnicę. W sojuszu z Władysławem Opolczykiem, wszedł w konflikt z Jagiellą zakończony pokojem w 1396 roku. Ożeniony był z Jadwigą, córką Spytka z Melsztyna, która w wianie ślubnym wniosła mu utracone w konflikcie z Jagiellą ziemie: oleską i lubliniecką wraz z Woźnikami. Zmarł 2 lub 4 kwietnia 1455 roku.

³ Ludwik Musioł, autor monografii historycznej Woźnik, uważał rok 1270 za datę nadania praw miejskich Woźnikom. Zobacz: Ludwik Musioł: *Parafia Woźniki. Monografia historyczna*. [Katowice] 1956 (maszynopis). Praca ta, już po śmierci autora, w opracowaniu Władysława Dziewulskiego, opublikowana została przez Instytut Śląski w Opolu, w 1971 roku. Inni historycy przesuwają czas stopniowego obdarowania Woźnik przywilejami na lata po 1281 roku. Proces ten zakończony został dopiero w 1454 roku, z chwilą wydania przywileju Bernarda, ks. opolsko-strzeleckiego.

Po raz pierwszy Woźniki jako miasto, odnotowane zostały w 1310 roku w dokumencie wystawionym przez Bolesława, księcia opolskiego.⁴

Kolejny raz, jako miasto (*civitas*), wymienione zostały w dokumencie spisany 17.02.1386 roku, w podwoźnickiej kuźnicy Małego Janisza, wystawionym przez Władysława, księcia Opola, Wielunia, Kujaw i Dobrzyń.⁵ W dyplomie tym oprócz istnienia zamku (*Castrum sive fortalitium*), wymienione zostały urządzenia typowe dla miast nowo ustrojowych; wolne i dziedziczne wójtostwo, jatki rzemieślnicze, rada miejska, podział grzywnien pobieranych z sądu miejskiego między miasto a wójtą.

Nie wolno nam zapominać, że w przypadku Woźnik zaistnienie tejże miejscowości nie nastąpiło z chwilą nadania praw miejskich. Jako osada górnośląskie Woźniki mają o wiele starszy, niestety nieokreślony dokładnie rodowód.

Obecnie, w Woźnikach nastał czas świętowania kolejnej, lecz bardziej szczytnej rocznicy. Otóż w bieżącym 2016 roku, mija dokładnie 810 lat, od chwili pojawienia się w zapisach dokumentów, pierwszej znanej nam obecnie wzmianki, o Woźnikach.

Podkreślić należy, że informacja o tejże miejscowości, w tymże 1206 roku, pojawiła się równoległe w dwóch, szczęśliwym zbiegiem okoliczności zachowanych do dnia dzisiejszego pergaminowych dokumentach, przechowywanych w archiwach: kapitulnym w Krakowie i państwowym we Wrocławiu. Informacje zawarte na kartach wspomnianych dokumentów dotyczą jednak nie Woźnik jako miasta, lecz istniejącej ówczesznie wioski o tej samej nazwie, pobudowanej w miejscu istniejącego po dziś dzień drewnianego kościółka pod wezwaniem św. Walentego oraz pozostałości po średniowiecznym gródkiem na wóznickim Staromieście⁶.

Prehistoryczne osadnictwo w okolicy skupiało się głównie na dawnym obszarze Lubczy i pobliskiego Boronowa, co udokumentowały prowadzone w przeszłości badania archeologiczne. Pojawienie się zaś osadnictwa w czasach historycznych na obszarze Woźnik, można pewnie datować najpóźniej na XII stulecie naszej ery. Sprzyjającą okolicznością był przebiegający z Zachodu na Wschód Europy szlak handlowy, którego północna odnoga prowadziła od strony Wrocławia przez Lubecko⁷, Lubszę⁸, Woźniki, Siewierz⁹ i dalej w stronę Krakowa.

⁴ Aktem tym, książę Bolesław, za 100 królewskich fenigów, sprzedał mieszczanom Wrocławia cła, we wszystkich miastach (*civitates*) swojego księstwa, czyli w Opolu, Skorogoszczy, Lewinie, Krapkowicach, Lublińcu, Oleśnie oraz Woźnikach.

⁵ *Codex Diplomaticus Silesiae*: Bd VI, nr 71, s. 15 - 16

⁶ Drewniany kościółek p. w. św. Walentego stojący na Staromieście w Woźnikach, posiada rodowód średniowieczny. Data jego budowy określana przez znawców na rok 1696, nie odpowiada prawdzie. Zachowane zapisy w dokumentach dobitnie przeczą temu twierdzeniu. Wzniesienie tej niewielkich rozmiarów świątyni należy odnieść najpóźniej do wieku XV. Wielokrotnie remontowana, swój obecny wygląd przybrała w początkach XVIII wieku. Szerzej na ten temat w: Bernard Szezech: *Rejestry dochodów i wydatków kościoła św. Katarzyny w Woźnikach 1695 – 1726 oraz inne zapisy dochodów z lat 1662 – 1768*. Woźniki 2001

⁷ Lubecko, wieś w pobliżu Lublińca. W 1226 roku w Lubecku wzmiankowana stacja celną.

⁸ Lubsza, wieś oddalona 5 km w kierunku północno-zachodnim od Woźnik.

⁹ Siewierz - dawna osada targowa na pograniczu śląsko-małopolskim. Wzmiankowana w 1119-1124 roku, lokowana na prawie niemieckim w 1470 roku. Od wieku XV do XVIII stolica biskupiego księstwa siewierskiego. Obecnie miasto w woj. śląskim.

Po latach, w Woźnikach powstała stacja celna, znana z dokumentu wystawionego w 1310 roku. Wcześniej, w 1179 roku, Woźniki, Lubsza oraz Boronów¹⁰, wspólnie z Bytomiem i Oświęcimiem, przeszły wiażaniem chrzestnym z dzielnicy senioralnej w dziedzictwo Mieszka Płatonogiego, księcia opolskiego. Niemal dokładnie sto lat później, w trakcie dokonanego w 1281 roku, po śmierci Władysława, ks. opolskiego, podziału jego dziedziny, obszar Woźnik, Lubszy oraz Boronowa, pozostał w granicach księstwa opolskiego. Wcześniej, w pierwszych latach XIII wieku, poprowadzona granica kościelna pozostawiła Woźniki oraz Lubszę, w granicach biskupstwa krakowskiego.¹¹ Dokonane w XIII oraz w XIV wieku podziały graniczne okazały się bardzo trwałe. Granica jak i przynależność Woźnik i Lubszy do biskupstwa krakowskiego a jednocześnie do powstałego jeszcze w okresie średniowiecza dekanatu bytomskiego przetrwały aż po wiek XIX i XX.¹²

Początki Woźnik nikną w mrokach dziejów. Z powodu braku pisanych źródeł historycznych, trudny do uchwycenia jest nie tylko dokładny rok otrzymania praw miejskich, lecz także czas zaistnienia wioski noszącej tę samą nazwę. Na jej to fundamentach powstało na przełomie XIII i XIV wieku Stare Miasto Woźniki (*Antiqua Civitatis*) zwane także Staromieściem.

Wydarzenia końca XIV a szczególnie z pierwszych dziesięcioleci XV wieku doprowadziły do upadku Starego Miasta a w konsekwencji powstania Nowego Miasta. Niewykluczone, że sprawcą przeniesienia i pobudowania nowych Woźnik był Piotr z Lubszy¹³, któremu to około 1437 roku Bernard, książę opolski i strzelecki darował Woźniki. Obecnie nie jest wiadomo jednak, kiedy dokładnie nastąpiło przeniesienie miasta na północno-zachodni stok Cogłowej Góry. Już w XVII wieku nie znano w miarę dokładnego czasu, jak i okoliczności tego kroku. Ksiądz Paweł Jan Zgorkowic, jeden z woźnickich proboszczów, w 1664 roku przy próbie określenia czasu budowy kościoła parafialnego św. Katarzyny w Woźnikach zapisał: „Po usilnych poszukiwaniach, nie natrafiłem na żadne wskazówki, kiedy oraz dzięki komu został tenże kościół zbudowany. Prawdopodobnie było to przed 200 laty, bowiem wówczas, gdy po zniesieniu starego miasta, rozpoczęto wznosić nowe miasto. Przeto, gdyby się znało czas tego zdarzenia, tym samym znany byłby czas zbudowania kościoła.”¹⁴

Wspomniany przywilej księcia Bernarda z 1454 roku, potwierdzony został w XVII wieku, dokumentem wystawionym w Wiedniu 25 kwietnia 1631 roku,¹⁵ którym to Ferdynand III, król Węgier, Czech, Dalmacji etc., potwierdził przywileje nadane miastu Woźniki przez Bernarda ks. strzeleckiego, oraz nadał mieszczanom woźnickim nowe prawa.

Przywileje nadane Woźnikom w 1454 i 1631 roku, wywarły znaczny wpływ, szczególnie na życie gospodarcze miasta. Okres szczególnie od 1631 roku po lata wojen śląskich połowy XVIII stulecia był dla miasta oraz dla jego mieszkańców złotym wiekiem.

¹⁰ Boronów, dawna wieś położona na północny-zachód od Lubszy, wzmiankowana w 1341 roku, w parafii lubszeckiej do 1 poł. XVIII w. W okresie międzywojennym odkryto w Boronowie cmentarzysko kultury łużyckiej. Obecnie siedziba gminy.

¹² Kościoły parafialne w Woźnikach i Lubszy wzmiankowane są stosunkowo późno: Woźniki w 1347, zaś Lubsza w 1373 roku.

¹² Bullą „*De Salute Animarum*” wydaną przez papieża Piusa VII, w 1821 roku, Woźniki i Lubsza ostatecznie weszły w skład biskupstwa wrocławskiego.

¹³ Piotr z Lubszy, żonaty z Jadwigą z Dziekwowic, brat Mikołaja z Lubszy, kanonika opolskiego, wzmiankowany od 1425 roku. W latach 1430 – 1434 występuje w dokumentach jako notariusz Bernarda, księcia strzeleckiego i opolskiego, zaś od 1431 do 1439 jako pisarz kancelarii książęcej. W 1437 roku otrzymał od księcia Woźniki. Zmarł przed 7.03.1440 roku.

¹⁴ Bernard Szczech: *Kościół św. Katarzyny w Woźnikach w zapisach ks. Pawła Jana Zgorokowica z 1664 roku*. Katowice 2000 s. 18.

¹⁵ Dokument opublikowany w: Bernard Szczech: *Ferdynand III król Czech i Węgier potwierdza przywileje dla miasta Woźniki oraz nadaje nowe prawa (25 kwietnia 1631)*. Woźniki 2001.

Przejęcie miasta w skład państwa pruskiego, pożar w sierpniu 1798 roku, utrata praw miejskich po wojnach śląskich i przeniesienie Woźnik na przeciąg dziesięcioleci do rządu osad targowych, wszystko to niekorzystnie wpłynęło na kondycję ekonomiczną woźnickich mieszczan.

W końcu maja 1853 roku, w Prusach ukazała się nowa ordynacja miejska, w której myśl, osady zwane „miejscami” targowymi, mogły się starać o przywrócenie praw miejskich. Po wieloletnich zabiegach, w zgodzie ze statutem z 30 marca 1857 roku, z dniem 1 stycznia 1858 roku Woźniki odzyskały prawa miejskie. Od tej chwili rozpoczął się nowy okres w dziejach miasta.

W bieżącym roku mija dokładnie 80 lat od chwili, gdy w Katowicach, nakładem Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku, ukazały się *Staropolskie teksty z Protokolarza Miasta Woźniki w Województwie Śląskim 1521 – 1570*, w opracowaniu Ludwika Musioła.¹⁶ Dwa lata wcześniej, przebywając w Woźnikach natknął się na to bezcenne dzieło. To dało Musiołowi przetekst do dalszej penetracjimiejscowych zasobów archiwalnych. Po latach Śląski Instytut Naukowy w Opolu, nakładem Zakładu Narodowego Ossolińskich, już po śmierci Ludwika Musioła opublikował całość pierwszej księgi Protokolarza miasta Woźnik, obejmującej lata 1483 -1598 w opracowaniu Ludwika Musioła (wstęp historyczny) i Stanisława Rosponda (wstęp językowy) oraz ich wspólnym komentarzem. Wcześniej, w 1981 roku w Opolu ukazała się inna praca Ludwika Musioła: *Woźniki. Dzieje miasta od czasów najdawniejszych do połączenia z Macierzą w roku 1922*. Całość opracował, uzupełnił i przygotował do druku Władysław Dziewulski. Nadmienić należy, że Musioł był autorem napisanej w 1956 roku, na zlecenie ks. Lichoty, ówczesnego proboszcza parafii p. w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Woźnikach pracy: *Parafia Woźniki. Monografia historyczna*. Niestety praca ta pozostaje do dziś w maszynopisie. Gdy Ludwik Musioł przed laty zainteresował się dziejami Woźnik, w archiwum miejscowego magistratu znajdowała się jeszcze duża ilość dokumentów, rodowodem swym sięgających średniowiecza, po których jednak ślad zaginął. Z wyjątkiem dwóch ksiąg „Protokolarza miasta Woźniki”. Wtedy przechowywano je jeszcze w magistrackim Archiwum w Woźnikach, obecnie w Archiwum Państwowym w Katowicach. Osobiście w pierwszej połowie lat siedemdziesiątych korzystałem z dokumentu ks. Bernarda z 1454 roku oraz jego lublinieckiego transumptu z 1565 roku a także przywileju Ferdynanda III z 30 kwietnia 1631 roku. Po 1990 roku dokumenty te, jak i inne, były już dla mnie niedostępne. Nie dało się ich odnaleźć.

Zaginęły znane Musiołowi dokumenty: księcia Bernarda z 1454 roku (pergaminowy); transumpt lubliniecki z 1565 (pergamin); transumpt opolski z 20 maja 1677 roku (pergamin); przywilej Ferdynanda III z 30 kwietnia 1631 roku (pergamin); Odpis dokumentu ks. opolskiego Jana Dobrego, datowanego w Opolu w 1508 roku (papier); Odpis wyroku w sprawie sporu międzymiastem Woźniki a Kamieńcem z 1554 roku (pergamin) i wiele innych. Wśród nich lecz wcześniej przepadł również rękopis Józefa Lompy zawierający streszczoną kronikę Woźnik spisaną w latach 1859/1860.¹⁷

¹⁶ *Staropolskie teksty z Protokolarza Miasta Woźniki w Województwie Śląskim 1521 – 1570* (z 2 reprodukcjami tekstów z oryginału) wydał i wstępem opatrzył Ludwik Musioł. Nakładem Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku Katowice 1936.

¹⁷ Ludwik Musioł: *Parafia Woźniki. Monografia Historyczna*. Katowice 1956 s. 7-9.

Staraniem Alojzego Cichowskiego, burmistrza miasta, stała się rzecz dla wielu niepojęta. W krótkim czasie półki założonej Biblioteczki Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki zaczęły zapełniać kolejne publikacje z różnych dziedzin wiedzy. Szczególne jednak historyczne, ukazujące koleje losu tego niewielkiego niegdyś miasteczka położonego na śląsko – małopolskim pograniczu. Obecnie oddajemy pierwszą część publikacji w której zamieściliśmy niewielką część dokumentów. Myślę, że spełni ona oczekiwania Państwa, podobnie jak niegdyś czyniły to niewielkie, niskonakładowe nasze broszurki ukazujące część bogactwa woźnickich archiwaliów.

Bernard Szczęch

Przywilej ks. Bernarda z 1454 roku.

PIERWSZE WZMIANKI

Rok 1206

Nie jest znany dokładny czas, od kiedy biskupi krakowscy rozpoczęli pobór dziesięcin z Woźnik, i w jakiej wysokości była ona pobierana. Prawdopodobnie nie była ona na tyle znaczącą w biskupich dochodach, skoro ten się jej pozbył, tym bardziej, że poboru jej, urzędnicy biskupa zmuszeni byli dokonywać w wiosce, położonej na rubieżach biskupstwa, znajdującej się w granicach innego księstwa.

Niemal w tym samym okresie czasu trwał spór pomiędzy biskupem krakowskim a mnichami klasztoru św. Wincentego, na podwrocławskim Ołbinie.¹⁸ Konflikt dotyczył poboru dziesięcin przez biskupa krakowskiego w Wawrzeńcicach, znacznej osadzie targowej, od połowy XII wieku przynależnej wspomnianemu klasztorowi.¹⁹

Do ugody stron doszło dopiero w 1206 roku, kiedy to prawdopodobnie w Ołbinie pod Wrocławiem spisany został akt dokonania zamiany dóbr pomiędzy Pełką, biskupem krakowskim a Gerardem, opatem klasztoru św. Wincentego. Wraz z biskupem Pełką z Krakowa do Wrocławia przybyła bliżej nieznana liczebnie grupa krakowskich duchownych. Spisane dokumenty wymieniły z imienia w liście świadków: Jana, archidiacona krakowskiego²⁰; prepozyta Bogufała²¹; Benedykta, krakowskiego scholastyka²²; Henryka, kan-

---

¹⁸ Klasztor św. Wincentego na Ołbinie pod Wrocławiem ufundowany został przez komesa Piotra. W 1144 roku otrzymał wczwanie św. Wincentego, po przywiezieniu relikwii tegoż świętego z Magdeburga. Początkowo był siedzibą benedyktynów, zaś od 1193 roku norbertanów czyli premonstratensów. Benedyktyni usunięci zostali z Ołbina decyzją papieża Celestyna III. Wcześniej, w 1149 roku książę Bolesław Kędzierzawy uposażył klasztor nadaniem kościoła grodowego p.w. św. Małgorzaty w Bytomiu. W drugiej połowie XVII wieku z obawy przed zagrożeniem tureckim zabudowania klasztorne zostały rozebrane.

¹⁹ Wawrzeńcice, miejscowość w Małopolsce, oddalona 35 km na wschód od Krakowa. Jako osada targowa wzmiankowane w 1206, prawo magdeburskie w 1470 r. Zobacz: Karol Małczyński: *Najstarsze targi w Polsce i stosunek ich do miast przed kolonizacją na prawie niemieckim*. Lwów 1926 s. 195.

²⁰ Wzmiankowany w dokumentach jeszcze w 1210 roku; Karol Małczyński, Anna Skowrońska: *Kodeks dyplomatyczny Śląska. Tom II, obejmujący lata 1205 – 1220*. Wrocław 1959, s. 12, przypis 23.

tora krakowskiego; Wawrzyńca, krakowskiego kustosa²³; Stefana, kanonika krakowskiego²⁴; Mikołaja, kanonika krakowskiego w latach 1206 – 1220²⁵; Błażeja, w latach 1206 – 1214 kanonika krakowskiego²⁶ oraz bliżej nieznaną grupę krakowskich kanoników, nie odnotowanych z imienia w dokumencie.

Biskupstwo wrocławskie podczas spisania dokumentu reprezentował: dziekan kościoła wrocławskiego Bieniek²⁷; archidiacon Idzi, często wymieniany w dokumentach z lat 1202 – 1226²⁸; Bieniek, kantor wrocławski²⁹; Baldwin³⁰; Gerward³¹; Bernard³²; Raulin³³, Albert³⁴; Franko³⁵; ponadto dwaj Wiktorowie³⁶; Lambert³⁷; Bogusza³⁸; Ludwik³⁹ oraz Nanker⁴⁰.

Spośród Norbertanów z klasztoru św. Wincentego na Ołbinie, w spisaniu transakcji udział wzięli: Henryk, przeor klasztoru premonstratensów⁴¹, podprzeor Alard⁴², prepozyt Walter⁴³, klucznik Piotr⁴⁴, kustosz Albert⁴⁵ oraz Henryk⁴⁶, Walenty i Filip a także inni, nie odnotowani z imienia bracia zakonni z tegoż klasztoru.

Nr I.

²¹ Proboszcz katedralny krakowski w latach 1206 – 1225. *Kodeks*, s. 13, przyp. 24.

²² Wzmiankowany w latach 1206 – 1225. *Kodeks*, s. 13, przypis 25.

²³ Wzmiankowany w latach 1206–1224; *Kodeks*, s. 13, przypis 27.

²⁴ Wzmiankowany w latach 1206 – 1228. *Kodeks*, s. 13, przypis 28.

²⁵ Od 1224 proboszcz w Wiślicy. *Kodeks*, s. 13, przyp. 29.

²⁶ *Kodeks*, s. 13, przyp. 30.

²⁷ Bieniek, jako dziekan wrocławski wzmiankowany jest w dokumentach w okresie pomiędzy 6.06.1200 a 1212 rokiem. *Kodeks*, s. 12, przyp. 9.

²⁸ Idzi występuje w dokumentach jako: kanonik wrocławski (6.04.1200 – 1202), archidiacon (1202 – 1216), scholastyk (1219 – 1223), mnich w Lubiążu (1223 – 22.01.1226). *Kodeks*, s. 12, przyp. 10.

²⁹ Bliżej nieznan. *Kodeks* ... s. 12, przyp. 11.

³⁰ Kanonik wrocławski w latach 1203 – 1234. *Kodeks*, s. 12, przyp. 12.

³¹ Karol Małczyński identyfikuje go z Gerwardem, kanonikiem wrocławskim wzmiankowanym w latach 1200 – 1228. *Kodeks*, s. 12, przyp. 13.

³² Kanonik wrocławski (1203 – 1206). *Kodeks*, s. 12, przyp. 14.

³³ Karol Małczyński próbuje identyfikować go z kanonikiem Pawłem, późniejszym biskupem poznańskim Pawłem (1211 – 1232). *Kodeks*, s. 12, przypis 15.

³⁴ Kanonik wrocławski (1206–1228). *Kodeks*, s. 12, przyp. 16.

³⁵ Kanonik wrocławski (1203–1228). *Kodeks*, s. 12, przyp. 17.

³⁶ Bliżej nieznan. Małczyński identyfikuje jednego z nich jako kanonika (1212) oraz dzikanę wrocławskiego (1219 – 1235). *Kodeks*, s. 12, przyp. 18.

³⁷ Bliżej nieznan.

³⁸ Bliżej nieznan.

³⁹ Bliżej nieznan.

⁴⁰ Karol Małczyński identyfikuje go z Nankerem, późniejszym kanonikiem (1227–1235), dziekanem wrocławskim (1244) i biskupem lubuskim (od 1248 roku). *Kodeks*, s. 12, przyp. 22.

⁴¹ Henryk, przeor zakonu św. Wincentego na Ołbinie. Bliżej nieznan.

⁴² Podprzeor Alard, identyfikowany z późniejszym przeorem klasztoru św. Wincentego wzmiankowanego w latach 1212 – 1213. *Kodeks*, s. 13, przyp. 32.

⁴³ Walter, bliżej nieznan proboszcz klasztoru św. Wincentego na Ołbinie. *Kodeks*, s. 13, przyp. 33.

⁴⁴ Klucznik klasztoru Piotr, identyfikowany przez Karola Małczyńskiego z mnichem o tymże imieniu, występującym w 1204 roku. *Kodeks*, s. 13, przyp. 34.

⁴⁵ Albert, bliżej nieznan kustosz klasztoru św. Wincentego. Karol Małczyński identyfikuje go z mnichem wzmiankowanym w dokumencie z 1204 roku. *Kodeks*, s. 13, przyp. 32.

⁴⁶ Henryk, podobnie jak Walenty oraz Filip – nieznan bliżej mnich klasztoru św. Wincentego.

1206. Gerard opat klasztoru św. Wincentego pod Wrocławiem, dokonuje z Pełką (Fulco), biskupem krakowskim, zamiany miejscowości Wawrzeńczyce, położonej w biskupstwie krakowskim, wraz z przyległościami, targiem i karczmą, na Kępino, wieś położoną w biskupstwie wrocławskim, wraz z 12 imiennie wymienionymi przypisańcami, 20 grzywnami srebra oraz dziesięcinami z górnośląskich Woźnik. Jednocześnie, wspomniany biskup krakowski Pełka, w odwrotnej kolejności potwierdza tę zamianę.

Ego Gerardus abbas ecclesie sancti Uincentij notum facio omnibus, quibus presens pagina fuerit oblata, quia consilio et consensu fratrum ecclesie sancti Uincentij dedi domino episcopo Cracoujensi Fulconi uillam nomine Laurencic in Cracoujensi episcopatu sitam cum omnibus eidem uille pertinentibus, foro uidelicet et taberna et omnibus attinentibus eidem episcopo et suis successoribus pleno iure in perpetuum possidendam pro uilla Campjno in episcopatu Wratislaujensi posita mihi et meis successoribus perpetuo iure possidenda cum decima eiusdem uille et ascripticiis in eadem uilla menentibus: Vserad, Bogumil, Golub, Boz, Milouan, Nerad, Zcok, Nouosodl, Nedas, Dubek, Golec, Boguzlau. Racione quoque facte commutationis mihi et meis successoribus predictus episcopus Fulco contulit decimam de uilla, que dicitur Uoznici singulis annis recipiendam. Preterea idem Fulco episcopus mihi superaddidit XXti marcas puri argenti.

Ego Fulco episcopus Cracoujensis ecclesie notum facio omnibus, quibus presens pagina fuerit oblata, quia consilio et consensu canonicorum Cracoujensis ecclesie dedi domino abbati ecclesie sancti Ujncientij Gerardo uillam Campjno in episcopatu Wratislaujensi positam perpetuo iure possidendam cum decima eiusdem uille et ascripticiis in eadem uilla manentibus: Vserad, Bogumil, Golub, Boz, Milouan, Nerad, Zcok, Nouosodl, Nedas, Dubek, Golec, Boguzlau, pro uilla nomine Laurencic in Cracoujensi episcopatu sita cum omnibus eidem uille pertinentibus, foro uidelicet et taberna et omnibus attinentibus mihi et meis successoribus pleno iure in perpetuum possidenda. Racione quoque facte commutationis contuli predicto abbati et eius successoribus decimam de uilla, que dicitur Uoznici singulis annis recipiendam. Preterea viginti marcas puri argenti superaddidi. Acta sunt hec ab incarnatione domini anno M^oCC^oVI^o. Huius rei testes sunt: dominus Benicus decanus Wratislaujensis ecclesie, Egidius archidiaconus, Benicus cantor, Baldujnus, Geruardus, Bernardus, Rauljnus, Albertus, Franco; preterea uicarii: duo Victores, Lambertus, Bogussa, Ludujcus, Nancherus; dominus Ianus Cracoujensis ecclesie archidiaconus, Bogufalus prepositus, Benedictus magister, Henricus cantor, Laurentius custos, Stephanus, Nicholaus, Blasius et ceteri canonici consentimus et subscribimus. Henricus prior ecclesie sancti Ujncientij, Alardus subprior, Walterus prepositus, Petrus clauiger, Albertus custos, Henricus, Valentinus, Philippus et ceteri fratres eiusdem ecclesie consentimus et subscribimus.

Widymat lubliniecki z 1565 roku przywileju ks. Bernarda

Ego gerardus alii ecclesie sancti iuncenti et non alio canonicis quibus presentis pagina fuerit oblata. quia
 consilio et consensu canonice ecclesie sancti iuncenti dedi domino episcopo comensis fulconi nulli non
 laici. scilicet in comensi episcopo sitam cum omnibus eidem nulli presentibus fore iudice et taberna
 et omnibus argumentis eidem episcopo et suis successoribus pleno iure in perpetuum possidendam. et
 nulla campino in episcopo wratislaviensi posita. in et meis successoribus perpetuo iure possi
 dendam cum decima eiusdem nulli et ascriptis in eadem nulla manentibus. videro. bogumil. Golub
 boz. Oldricum. Herad. Teok. Housodol. Hecul. Dubek. Golec. boguzlau. Racione quoque facie
 commutationis in et meis successoribus pocius episcopo fulco contulit decimam de ulla que dicitur
 uozmer singulis annis recipiendam. preterea idem fulco episcopo in supradictis. et in rebus presentibus.

Ego fulco episcopo comensis ecclesie notum facio omnibus quibus presentis pagina fuerit oblata. quia
 consilio et consensu canonice ecclesie sancti iuncenti dedi domino abbati ecclesie sancti iuncenti ge
 tardo nulla campino in episcopo wratislaviensi posita perpetuo iure possidendam cum de
 cima eiusdem nulli et ascriptis in eadem nulla manentibus. videro. bogumil. Golub. boz.
 Oldricum. Herad. Teok. Housodol. Hecul. Dubek. Golec. boguzlau. nulla nomine laurencie.
 in comensi episcopo sita cum omnibus eidem nulli presentibus fore iudice et taberna et omnibus
 argumentis. in et meis successoribus pleno iure in perpetuum possidendam. Racione quoque
 facie commutationis contuli pocius abbati et suis successoribus decimam de ulla que dicitur
 uozmer singulis annis recipiendam. preterea uiginti marcas puri argenti supradicti.
 Acta sunt hec ab incarnatione domini anno. d. cc. vi. huius rei testes sunt domini benic decan
 nus wratislaviensis ecclesie. egrot archidiaconus. benic cantor. baldwinus. Gerardus. bernardus.
 dnf. Raulus. Albertus. franco. preterea uicarii duo iudices. lambert. bogusla. iudices. Han
 elbert. Dns tunc comensis ecclesie archidiaconus. bogusla. iudex. bndictus magister. henric
 canonicus. laurentius cultor. stephanus. nicholaus. blaius. uicarii omnes. consensum et subscri
 ptum. henricus pro ecclesie sancti iuncenti. Alardus. iudex. Walterus. iudex. petrus. clanger. Albertus
 cultor. henricus. valentius. philippus. receptis. ecclesie consentiam et subscribimus.

Dokument Gerarda opata wrocławskich Wincentynów, zachował się w krakow
 skim archiwum kapitulnym. Spisany został na pergaminowej karcie o wymiarach:
 18,9 x 23,8 cm oraz pliką (zakładką) długości: 1,3 cm. W przeszłości opatrzony był
 czterema przywieszonymi pieczęciami, przymocowanymi do pergaminowej karty
 przy pomocy pergaminowych pasków. Nie jest znany czas i okoliczności ich zagi
 nięcia.

Opublikowano:

Stanisław Krzyżanowski: *Monumenta Poloniae Paleographica*. Kraków 1907; Karol Maleczyński, Anna Skowrońska: *Kodeks dyplomatyczny Śląska. Tom II, obejmujący lata 1205 – 1220*. Wrocław 1959. Bernard Szczech: *Woźniki 1206 – 2006. Dokumenty biskupa Petki i opata Gerarda z 1206 roku*. Woźniki 2006.

Opis:

Dokument Gerarda opata zachował się w krakowskim archiwum kapitułnym. Spisany został na pergaminowej karcie o wymiarach: 18,9 x 23,8 cm oraz pliką (zakładką) długości: 1,3 cm. Karol Maleczyński dokonując charakteryzacji dokumentu wspomniał o znajdujących się na pergaminie notach dorsalnych, informujących o zawartości dokumentu. Między innymi, na przełomie XVII i XVIII wieku, na pergaminie zapisano: „*Commutatio Wawrzeńczyc pro Kampino*”⁴⁷, zaś niedługo później, charakterystycznym dla XVIII wieku pismem, naniesiono kolejną informację: „*Roku Pańskiego 1206, dokument, którym Gerard, opat tyniecki wies swoją położoną w biskupstwie krakowskim, zamienił z Petką, biskupem krakowskim za wies położoną w biskupstwie wrocławskim*.”⁴⁸

W przeszłości dokument opatrzony był czterema przywieszonymi pieczęciami, przy-mocowanymi do pergaminowej karty przy pomocy pergaminowych pasków. Nie jest znany czas i okoliczności ich zaginięcia.

Przekład dokumentu:

„Ja Gerard, opat kościoła świętego Wincentego, wiadomym czynię wszystkim, którym obecne pismo byłoby wniesione, że za rozważą i za zgodą braci zakonu świętego Wincentego, daję panu Petce, biskupowi krakow-skiemu, wies ,,

zwaną Wawrzeńczyc, położoną w krakowskim biskupstwie, z wszystkimi tej wsi przynależnościami, a mianowicie targiem i karczmą oraz wszystkimi przynależnościami, temuż biskupowi i jego następcom zapewniam prawo w wieczne posiadanie, za wies Kępino, położoną w biskupstwie wrocławskim, mnie i moim następcom w wieczne prawo posiadania, z dziesięciną z tej wsi i przypisaniami w tejże wsi pozostającymi: Vseradem, Bogumilem, Golubem, Bożem, Milouanem, Neradem, Zcokem, Nousodlem, Nedasem, Dubkem, Golcem, Boguslaudem. W rozrachunku czynionej zamiany, mnie i moim następcom, wspomniany biskup Petka, dodaje również coroczne dziesięciny, otrzymywane ze wsi, którą nazywają Woźniki. Ponadto, tenże biskup Petka, dodaje mnie dwadzieścia grzywien czystego srebra.

Ja Petka, biskup kościoła krakowskiego, wiadomym czynię wszystkim, którym obecne pismo byłoby wniesione, że za rozważą i za zgodą kanoników krakowskiego kościoła, daję panu Gerardowi, opatowi klasztoru świętego Wincentego, wies Kępino, położoną w biskupstwie wrocławskim, w wieczne prawo posiadania z dziesięcinami tejże wsi i przypisaniami pozostającymi w tej wsi: Vseradem, Bogumilem, Golubem, Bożem, Milouanem, Neradem, Zcokem, Nousodlem, Nedasem, Dubkem, Golcem, Boguslaudem, za wies zwaną Wawrzeńczyc, położoną w krakowskim biskupstwie, z wszystkimi tej wsi przynależnościami, a mianowicie targiem i karczmą oraz wszystkimi przynależnościami, mnie i moim następcom zapewniam prawo w wieczne posiadanie. W rozrachunku czynionej zamiany dodaje również wspomnianemu opatowi i jego następcom corocznie otrzymywane dziesięciny z wsi nazywanej Woźniki. Ponadto dodaje dwadzieścia grzywien czystego srebra. Działo się to 1206 roku od Wcielenia Pańskiego. Świadcami tej rzeczy są: Pan Bieniek, dziekan kościoła wrocławskiego, Idzi, archidiacon, Bieniek, kantor, Baldwin, Gerward, Bernard, Raulin, Albert, Franko; ponadto wikariusze: dwaj Wiktorowie, Lambert, Bogusza, Ludwik, Nanker; Pan Jan, archidiacon kościoła krakowskiego, Boguszał, prepozyt,

⁴⁷ „Zamiana Wawrzeńczyc za Kępino”

⁴⁸ „Anno domini 1206 litterae quibus Gerardus abbas Tinecensis villam suam in episcopatu Cracoviensi sittam cum episcopo Cracoviensi Fulcone commutat pro villa in episcopatu Vratislaviensi sita.”

Benedykt, magister, Henryk, kantor, Wawrzyniec, kustosz, Stefan, Mikołaj, Błażej i inni kanonicy, (którzy) zgodzili się i podpisali. Henryk, przeor klasztoru świętego Wincentego, Alard podprzeor, Walter, prepozyt, Piotr klucznik, Albert, kustosz, Henryk, Walenty, Filip i inni bracia tegoż klasztoru, (którzy) zgodzili się i podpisali."

Nr II.

1206. Pełka (Fulco), biskup krakowski, dokonuje z Gerardem, opatem klasztoru św. Wincentego pod Wrocławiem zamiany wsi Kępino, położonej w biskupstwie wrocławskim wraz z 12 imiennie wymienionymi przypisaniami, 20 grzywnami srebra oraz dziesięcinami z górnośląskich Woźnik, na Wawrzeńczyce, miejscowość położoną w biskupstwie krakowskim wraz z przyległościami oraz targiem i karczmą. Jednocześnie wspomniany opat Gerard, w odwrotnej kolejności potwierdza tę zamianę.

Ego Fulco episcopus Cracoujensis ecclesie notum facio omnibus, quibus presens pagina fuerit oblata, quia consilio et consensu canonicorum Cracoujensis ecclesie dedi domino abbati ecclesie sancti Uincentij Gerardo uillam Campjno in episcopatu Wratislaujensi positam perpetuo iure possidendam cum decima eiusdem uille et ascripticiis in eadem uilla menentibus: Vserad, Bogumil, Golub, Boz, Milouan, Nerad, Zcok, Nouosodl, Nedas, Dubek, Golec, Boguzlau pro uilla nomine Laurencic in Cracoujensi episcopatu sitam cum omnibus eidem uille pertinentibus, foro uidelicet et taberna et omnibus attinentibus, mihi et meis successoribus pleno iure in perpetuum possidenda. Racione quoque facte commutationis contuli predicto abbati et eius successoribus decimam de uilla, que dicitur Uoznici singulis annis recipiendam. Preterea uiginti marcas puri argenti superaddidi.

Ego Gerardus abbas ecclesie sancti Uincentij notum facio omnibus, quibus presens pagina fuerit oblata, quia consilio consensu fratrum ecclesie sancti Ujncentij dedi domino episcopo Cracoujensi Fulconj uillam nomine Laurencic in Cracoujensi episcopatu sitam cum omnibus eidem uille pertinentibus, eidem episcopo et suis successoribus pleno iure in perpetuum possidendam pro uilla campino in episcopatu Wratislaujensi posita mihi et meis successoribus perpetuo iure possidenda cum decima eiusdem uille et ascripticiis in eadem uilla menentibus: Vserad, Bogumil, Golub, Boz, Milouan, Nerad, Zcok, Nouosodl, Nedas, Dubek, Golec, Boguzlau. Racione quoque facte commutationis mihi et meis successoribus predictus episcopus Fulco contulit decimam de uilla, que dicitur Uoznici singulis annis recipiendam. Propterea idem Fulco episcopus mihi superaddidit uiginti marcas puri argenti. Acta sunt hec ab incarnatione domini anno M^oCC^oVI^o. Huius rei testes sunt: dominus Benicus decanus Wratislaujensis ecclesie, Egidius archidiaconus, Benicus cantor, Baldujnus, Geruardus, Bernardus, Raulinus, Albertus, Franco; preterea uicarii: duo Victores, Lambertus, Bogussa, Ludujcus, Nancherus; dominus Ianus Cracoujensis ecclesie archidiaconus, Bogufalus prepositus, Benedictus magister, Henricus cantor, Laurentius custos, Stephanus, Nicholaus, Blasius et ceteri canonici consentimus et subscribimus. Henricus prior ecclesie sancti Ujncentij, Alardus subprior, Walterus prepositus, Petrus clauiger, Albertus custos, Henricus, Valentinus, Philippus et ceteri fratres eiusdem ecclesie et consentimus et subscribimus.

Opublikowano:

Stanisław Krzyżanowski: *Monumenta Poloniae Paleographica*. Kraków 1907. Karol Maleczyński, Anna Skowrońska: *Kodeks dyplomatyczny Śląska. Tom II, obejmujący lata 1205 – 1220*. Wrocław 1959. Bernard Szczech: *Woźniki 1206 – 2006. Dokumenty biskupa Pełki i opata Gerarda z 1206 roku*. Woźniki 2006.

Opis:

Dokument biskupa Pełki zachował się w archiwum państwowym we Wrocławiu. Spisany został na pergaminowej karcie o wymiarach: 19,6 x 24,5 cm oraz pliką (zakładką) długości 1 cm. W przeszłości dokument opatrzony był czterema przywieszonymi pieczęciami, przymocowanymi do pergaminowej karty przy pomocy pergaminowych pasków. Nie jest znany czas i okoliczności ich zaginięcia.

Przekład tekstu dokumentu:

„Ja Pełka, biskup kościoła krakowskiego, wiadomym czynię wszystkim, którym obecne pismo byłoby wniesione, że za rozważą i zgodą kanoników krakowskiego kościoła, daję panu Gerardowi, opatowi klasztoru świętego Wincentego, wieś Kępino, położoną w biskupstwie wrocławskim, w wieczne prawo posiadania, z dziesięcinami w tejże wsi oraz przypisaniami pozostającymi w tej wsi: Vseradem, Bogumilem, Golubem, Bożem, Milouanem, Neradem, Zcokem, Nouosodlem, Nedasem, Dubkem, Golcem, Boguslauem, za wieś zwaną Waurzeńczyce, położoną w biskupstwie krakowskim, z wszystkimi tej wsi przynależnościami, targiem i karczmą oraz wszystkimi przynależnościami, mnie i moim następcom zapewnia prawo w wieczne posiadanie. W czynionej zamianie, w rozrachunku wspomnianemu opatowi i jego następcom dodaje corocznie otrzymywane dziesięciny z wsi nazywanej Woźniki. Ponadto dodaje dwadzieścia grzywnien czystego srebra.

Ja Gerard, opat kościoła świętego Wincentego, wiadomym czynię wszystkim, którym obecne pismo byłoby wniesione, że za rozważą i za zgodą braci klasztoru świętego Wincentego, daję panu Pełce, biskupowi krakowskiemu, wieś zwaną Waurzeńczyce, położoną w biskupstwie krakowskim, z wszystkimi tej wsi przynależnościami, a mianowicie targiem i karczmą oraz wszystkimi przynależnościami, temuż biskupowi i jego następcom zapewniaam prawo w wieczne posiadanie, za wieś Kępino, położoną w biskupstwie wrocławskim, mnie i moim następcom w wieczne prawo posiadania, z dziesięcinami tej wsi i przypisaniami pozostającymi w tejże wsi: Vseradem, Bogumilem, Golubem, Bożem, Milouanem, Neradem, Zcokem, Nouosodlem, Nedasem, Dubkem, Golcem, Boguslauem. W rozrachunku czynionej zamiany, mnie i moim następcom wspomniany biskup Pełka dodaje również coroczne dziesięciny otrzymywane z wsi, którą nazywają Woźniki. Ponadto, tenże biskup Pełka dodaje mnie dwadzieścia grzywnien czystego srebra. Działo się to 1206 roku od Wcielenia Pańskiego. Świadcami tej rzeczy są: Pan Bieniek, dziekan kościoła wrocławskiego, Idzi, archidiakon, Bieniek, kantor, Baldwin, Gerward, Bernard, Raulin, Albert, Franko; ponadto dwaj Wiktorowie, Lambert, Bogusza, Ludwik, Nanker; Pan Jan, archidiakon kościoła krakowskiego, Boguszał, prepozyt, Benedykt, magister, Henryk, kantor, Wawrzyniec, kustosz, Stefan, Mikołaj, Błażej i inni kanonicy, (którzy) zgodzili się i podpisali. Henryk, przeor klasztoru świętego Wincentego, Alard podprzeor, Walter, prepozyt, Piotr klucznik, Albert, kustosz, Henryk, Walenty, Filip i inni bracia tegoż klasztoru, (którzy) zgodzili się i podpisali.”

Ego genardus abbas ecclesie sancti uincentii notum facio omnibus quibus presentis pagina fuerit oblata
in consilio et consensu fratrum ecclesie sancti uincentii deo dilecto episcopo concouenti subleuans nullam
notam laurentie in concouenti episcopatu sitam cum omnibus eidem uille pertinentibus sicut uidelicet
et albernia et omnibus pertinentibus eidem episcopo et suis successoribus pleno iure in perpetuum pos-
sidentibus per nullam campum in episcopatu sancti laurentii posita in et in suis successoribus perpetuo
iure possidentibus cum decima eidem uille et ascriptis in eadem uilla manentibus videlicet
bogumil solub. boz m. douan. deino. zoch. Honsdol. Medas. Dubek. Golec. bogu. lan.
Racione quoque facite commutationis in et in suis successoribus potest episcopo subleu. iudic. deci-
ma de uilla que dicit uozmici singulis annis recipere. Preterea idem subleu. episcopo in supradicta
vingtis maris puri argenti. Acta sunt hec ab incarnatione domini anno. d. ccc. vi.
huius rei testes sunt omnes benedicti de sancti laurentii ecclesie episcopus archidiaconus benedictus cantor hal-
dwin. Geruardus. bernardus. Raulin. Albertus. franco. Preterea in eadem uilla uictoret. Lambertus. bogumil.
laduic. Danohel. His in concouenti ecclesie archidiaconus bogumil. spolite. b. magister. hen-
ric cantor laurentii custos. theobaldus. nicholaus. blasius. ceteri canonicus et alii quatuor et subleu.
henricus portus ecclesie sancti uincentii. Alardus. subleu. Walterus. quatuor. Petrus. clauiger. Albertus.
catholus. henricus. valentini. philippus. ceteri frater eius ecclesie et consensum et subscribimus.

17

Extraordinäre Beilage
zum Amts-Blatt der Königl. Regierung zu Oppeln.
Stück 53.

Der Stadt Woischnit ist von Sr. Majestät dem Könige das nachstehend abgedruckte Gemeinde-Statut verliehen worden, welches hiermit vom 1ten Januar 1858. ab, für daselbst eingeführt erklärt wird, so daß mit diesem Zeitpunkt die auf die bisherige Gemeinde-Verfassung des Orts bezüglichen Gesetze außer Kraft treten.

Oppeln, den 27. November 1857.

Königliche Regierung. Abtheilung des Innern.

(Preussischer Adler.)

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen u. c.

Nachdem Wir auf Grund des Vorbehalts in §. 1. der Städte-Ordnung vom 30ten Mai 1853. beschlossen haben, die Gemeinde-Verhältnisse der Stadt Woischnit festzustellen, ertheilen Wir derselben nach Anhörung der im Jahre 1856. zum Provinzial-Landtage versammelt gewesenen Stände des Herzogthums Schlesien, der Grafschaft Glatz und des Preussischen Markgrafthums Ober-Lausitz, folgendes Statut:

Gemeinde-Statut für die Stadt Woischnit.

Titel I.

Von den Grundlagen der städtischen Verfassung.

§. 1.

Den städtischen Gemeinde-Bezirk bilden alle diejenigen Grundstücke, welche demselben bisher angehört haben.

Grundstücke, welche bisher noch keinem Gemeinde- oder selbstständigen Guts-Bezirk angehört haben, können nach Vernehmung der Vertheilten und nach Anhörung des Kreis-Tages, unter Genehmigung des Ministers des Innern, mit dem Stadt-Bezirk vereinigt werden.

Eine Vereinigung eines ländlichen Gemeinde- oder eines selbstständigen Guts-Bezirks mit der Stadt-Gemeinde, kann nur unter Zustimmung der Vertretungen der theilhaftigen Gemeinden, so wie des theilhaftigen Guts-Besizers nach Anhörung des Kreis-Tages mit Unserer Genehmigung erfolgen.

Die Abtrennung einzelner Grundstücke von dem Stadt-Bezirk und deren Vereinigung mit einem angrenzenden Gemeinde- oder selbstständigen Guts-Bezirk, so wie die Abtrennung einzelner bisher zu einer andern Gemeinde oder zu einem selbstständigen

PRZYWILEJE MIEJSKIE

Nr III.

1454. Bernard, książę opolski, strzelecki etc. 3 kwietnia 1454 ponawia Woźnikom w Wielkich Strzelcach dawny przywilej miejski, utracony w czasie działań wojennych oraz dodaje nowe przywileje.

In nomine domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Convenit actus hominum, qui vetustate cadunt et succesu temporum in oblivionem labuntur, solidis scripturarum fundamentis commendare, qui sagaci providencia nullis mercescunt temporibus, sed scripturarum perhennacione iugi memoria, sine mutationeservantur; proinde nos Bernhardus dei gracia dux et dominus Oppoliensis, Streliczensis etc. significamus tenore presentium, quibus expedit univeris, praesentibus et futuris praesentium noticiam habituris, quod ad nostram venientes praesentiam fideles nostri consules de Wozniky, querulose declararunt quod literam seu privilegium Civitatis eorum Wozniky ipsis est per inimicos bellicose una cum aliis ipsorum rebus receptum, nec quovismodo ipsius possunt habere restitutionem, nobisque humiliter et propter deum supplicarunt, quatenus ipsis eandem literam seu privilegium innouare et aliam seualiid dare dignaremur graciose. Nos vero petitionibus eorum tamquam iustis acclinati, cupientesque, ut merito tenemur, terrarum nostrarum augmentum et prefate Civitatis meliorationem, receptisque ad nos viris senibus et fidedignis, quibus privilegium et Jura Civitatis eiusdem Wozniky notum seu nota fuere, ut nobis, que ipsimet non recordaremur, ad memoriam reducerent, facta quoque inter nos diligenti premeditatione ipsum privilegium iuxta pristinum tenorem innovavimus, innovamusque tenore presencium mediante modo tali: Quod prefata Civitas Wozniky habuit et habet in auxilium hereditates scilicet Pyenundz et Swientwodacum omni iure et dominio ab antiquis temporibus; habuit etiam et habet omnes penas judiciales simplices pro se et usibus suis, exceptis penis magnis puta: homicidii, furti, incendii, violencie et aliis penis cruentatis, de quibus solummodo tertium denarium habuit et habet, duobus denariis pro nobis et nostris successoribus reservatis. Denique aduocatus ibidem nihil habet facere cum iudicio Civitatis predictae, neque aliquas penas recipere ab hominibus Civitatis vel Civitatem concernentibus predictam, solummodo de suis propriis hominibus pene ipsum advocatum concernebant et concernunt, de simplicibus penis hominum suorum advocatus de bona sua voluntate non e iure interdum dabat partem Scabinis iudicio presidentibus. Que quidem Civitas Wozniky nobis et successoribus nostris annuatim solvebat et solvere fuit et est adstricta decem et septem marcas latorum grossorum, medietatem super festum sancti Georgii et residuam medietatem super festum sancti Michaelis Archangeli singulis annis; antea tamen dabat nobis et antecessoribus nostris viginti marcas grossorum cum villa

Elgot; sed dum ipsam Civitatem dederamus nobili Petro de Lubscha bene memorie, sic ipse pro nostre beneplacido voluntatis villam eandem Elgot cum tribus marcis grossorum census annui ab ipsa Civitate segregavit et in iure suo proprio ut sibi placuit locavit. Prata vero Trzebien tenentur nobis et successoribus nostris falcare, quibus sic laborantibus seu falcantibus comedere et bibere dare ab antiquo consuevimus. Item piscinas duas in Malpudew demittere seu perfodere et viceversa reformare quocienscumque necesse fuerit, sunt astricti. Volentes denique prefate Civitatis cives speciali nostra gracia fore consolatos, ipsi et eorum successoribus omnem libertatem et Jus Teutonicum prout in suis modis, punctis et articulis expostulat et requirit et prout eo cetera nostre Civitates gaudent et fruuntur, dedimus, donavimus et contulimus, damus, donamus et conferimus tenore presencium temporibus perpetuis duraturum. Harum quibus sigillum nostrum presentibus est appensum testimonio literarum; Actum et datum Strelicz, feria quarta ante dominicam Judica, anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto, presentibus nobilibus fidelibus nostris dilectis Henrico de Cranzkow, nostro capitaneo Strelczensi, Jaroslao de Lubscha, Johanne Schilhan de Othment, Bogussio de Zironyowicze, Nicolao Radomsky, Nicolao Colmas, Nicolao Strasseck, viceadvocato Strelczensi et Conrado Kozlowsky, notario nostro qui presenciam habuit in comisso.

Opublikowano:

Bernard Szczech: *Przywilej Bernarda, księcia opolsko-strzeleckiego nadany dla Woźnik dnia 3 kwietnia 1454 roku*. Zabrze 1997.

Bernard Szczech: *Woźniki 1206 – 2006. Dokumenty biskupa Petki i opata Gerarda z 1206 roku*. Woźniki 2006.

Przekład:

W imię Pańskie amen. Na wieczną rzeczy pamiętkę. Aby czyny ludzkie, które przeszłością przemijają i z biegiem czasu w niepamięć popadają, polecić przystoi trwałym wartościom pisma, które przez mądrą przezorność nigdy nie giną, lecz utrwalone pismem, niezmiennie zachowane bywają w świeżej pamięci. Przeto my, Bernard, z łaski Bożej książę i pan opolski, strzelecki itd., brzmieniem niniejszego listu wiadomym czynimy wszystkim, których to obchodzi, tak obecnym jak i przyszłym, którzy o tym się dowiedzą, że przed nas osobiście przystąpili nasi wierni radni z Woźnik, oświadczając, żaląc się, że im przez nieprzyjaciół wojennym sposobem zabrany został list, przywilej miasta tegoż Woźnik, razem z innymi ich rzeczami, i nie mogli odzyskać go w żaden sposób, przeto nas uniżenie i dla Boga prosili, abyśmy im takowy przywilej łaskawie wznowić lub inny dać raczyli. Przeto my, będąc do ich słusznych prośb nakłonieni, pragnąc - a do czego słusznie jesteśmy zobowiązani - dla podniesienia dobrobytu naszych ziem i polepszenia wspomnianego miasta, dopuściliśmy do nas mężów sędziwych i wiarygodnych, którym przywilej i uprawnienia miasta tegoż Woźnik były znane, aby nam, którzy sami tego już nie pamiętamy, przypomnieli fakty, a po uważnym przemyśleniu między sobą tego wszystkiego, odnowiliśmy im ten przywilej według pierwotnego jego brzmienia i co niniejszym odnawiamy w taki sposób: Wspomniane miasto Woźniki posiadało i posiada dwie dziedziny na swoje wspomnienie, mianowicie: Pieniądz i Świętwódz z wszelki prawem i zwierzchnością od dawnych czasów. Miało też i ma wszelkie grzywny sądowe zwykłe dla siebie i na swoje potrzeby, wyjąwszy grzywny wielkie: za zabójstwa, kradzieże, podpalenie, gwałty i za inne krwi godne zbrodnie, z których to grzywien wielkich jedynie co trzeci denar pobierało i pobiera (miasto), dwie zaś części zastrzeżone są dla nas i dla naszych następców. Wreszcie wójt tamże nic niema do czynienia z sądem wspomnianego miasta, niema też prawa pobierania

jakichkolwiek grzywien od obywateli miasta i od spraw miasta dotyczących, a jedynie grzywny od jego własnych ludzi, które do wójta należały i należą; wójt tymczasem z małych grzywien swoich własnych ludzi, zwykł był część oddawać przysięgłym, zasiadającym w sądzie i to z dobrej woli a nie z prawa. Miasto Woźniki, które to nam i naszym następcom płaciło i płacić jest zobowiązane corocznie 17 grzywien szerokich groszy, połowę na dzień świętego Jerzego, a pozostałą połowę na święto Michała Archanioła. Przedtem jednak dawało nam i naszym poprzednikom 20 grzywien groszy razem z wsią Ligotą; jednak gdy samo to miasto nadaliśmy, dobrej pamięci, szlachetnemu Piotrowi z Lubszy, tenże, tak za naszą dobrą wolą, ową wieś Ligotę z 3 grzywnami groszy rocznego czynszu od tegoż miasta odłączył, i pod swoją zwierzchność według swego uznania wcielił. Łąki zaś w Strzebinu powinni nam i naszym następcom (mieszczanie) kosić, a gdy tak sieć będą, zwykli byliśmy częstować ich piciem i strawą. Także dwa stawy nad Małą Panwią są zobowiązani spuszczać i na nowo nawadniać, kiedy tego zaistnieje potrzeba. Pragnąc wreszcie pocieszyć obywateli wspomnianego miasta, naszą specjalną łaską, dajemy im wszelką wolność i prawo niemieckie, jakie takowe w swych sposobach, punktach i artykułach tego wymaga i żąda, a z jakich korzystają i cieszą się inne nasze miasta, to im nadaliśmy, daliśmy i przekazaliśmy, a także nadajemy, dajemy i przekazujemy brzmieniem niniejszego pisma, aby trwało to na wieczne czasy. Do tego niniejszego listu na świadectwo przywieszona jest nasza pieczęć. Działo się i dane jest w Strzelcach, w czwarty dzień przed niedzielą Judica, roku Pańskiego tysięcznego czterechsetnego pięćdziesiątego czwartego, w obecności szlachetnych i naszych wiernych miłych: Henryka z Kranckowa, starosty naszego strzeleckiego, Jarosława z Lubszy, Jana Schilhan z Otmętu, Bogusza z Zieronio-wic, Mikołaja Radomskiego, Mikołaja Kolmasa, Mikołaja Straszka, wice wójta strzeleckiego i Konrada Kozłowskiego, naszego notariusza, któremu zlecono niniejszą sprawę”.

Opis:

Dokument przechowywany był w woźnickim Ratuszu. Zaginął około 1989 roku.

Nr IV.

5. 07. 1565. Lubliniec. Transumpt przywileju Bernarda, księcia opolskiego, dla miasta Woźniki z 3.04.1454 roku, sporządzony przez burmistrza i radę miejską Lublińca.

Nos proconsul consulesque civitatis Lublinietz recognoscimus tenore praesencium quibus expedit universis, B(e)rnhardi dei gracia ducis et domini Oppoliensis, Strelitzensis etc in pergamento cum appenso sigillo salvas integras omnique vicio prorsus carentes sub tali verbo tenoreque:

In nomine domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Convenit actus hominum, qui vetustate cadunt et succesu temporum in oblivionem labuntur, solidis scripturarum fundamentis commendare, qui sagaci providencia nullis marcescunt temporibus, sed scripturarum perhennacione iugi memoria, sine mutationeseruantur; proinde nos Bernhardus dei gracia dux et dominus Oppoliensis, Strelitzensis etc.

significamus tenore presentium, quibus expedit uniueris, praesentibus et futuris praesentium noticiam habituris, quod ad nostram venientes praesenciam fideles nostri consules de Wozniky, querulose declararunt quod literam seu privilegium Civitatis eorum Wozniky ipsis est per inimicos bellicose una cum aliis ipsorum rebus receptum, nec quovismodo ipsius possunt habere restitutionem, nobisque humiliter et propter deum supplicarunt, quatenus ipsis eandem literam seu privilegium innouare et aliam seu aliud dare dignemur gracie. Nos vero petitionibus eorum tamquam iustis acclinati, cupientesque, ut merito tenemur, terrarum nostrarum augmentum et prefate Civitatis meliorationem, receptisque ad nos viris senibus et fidedignis, quibus privilegium et Jura Civitatis eiusdem Wozniky notum seu nota fuere, ut nobis, que ipsimet non recordaremur, ad memoriam reducerent, facta quoque inter nos diligenti premeditatione ipsum privilegium iuxta pristinum tenorem innovavimus, innovamusque tenore presencium mediante modo tali: Quod prefata Civitas Wozniky habuit et habet in auxilium hereditates scilicet Pyenundz et Swientwoda cum omni iure et dominio ab antiquis temporibus; habuit eciam et habet omnes penas judiciales simplices pro se et usibus suis, exceptis, penis magnis puta: homicidii, furti, incendii, violencie et aliis penis cruentatis, de quibus solummodo tertium denarium habuit et habet, duobus denariis pro nobis et nostris successoribus reseruatis. Denique aduocatus ibidem nihil habet facere cum iudicio Civitatis predictae, neque aliquas penas recipere ab hominibus Civitatis vel Civitatem concernentibus predictam, solummodo de suis propriis hominibus pene ipsum advocatum concernebant et concernunt, de simplicibus penis hominum suorum advocatus de bona sua voluntate non e iure interdum dabat partem scabinis iudicio presidentibus. Que quidem Civitas Wozniky nobis et successoribus nostris annuatim solvebat et solvere fuit et est adstricta decem et septem marcas latorum grossorum, medietatem super festum Georgii et residuam medietatem super festum sancti Michaelis Archangeli singulis annis; antea tamen dabat nobis et antecessoribus nostris viginti marcas grossorum cum villa Elgot, sed dum ipsam Civitatem dederamus nobili Petro de Lubscha bone memorie, sic ipse pro nostre beneplacido voluntatis villam eandem Elgot cum tribus marcis grossorum census annui ab ipsa Civitate segregavit et in iure suo proprio ut sibi placuit locavit. Prata vero Trzebien tenentur nobis et successoribus nostris falcare, quibus sic laborantibus seu falcantibus comedere et bibere dare ab antiquo consuevimus. Item piscinas duas in Malpudew demittere seu perfodere et viceversa reformare quocienscumque necesse fuerit, sunt astricti. Volentes denique prefate Civitatis cives speciali nostra gracia fore consolatos, ipsis et eorum successoribus omnem libertatem et Jus Teutonicum prout in suis modis, punctis et articulis expostulat et requirit et prout eo cetera nostre Civitates gaudent et fruuntur, dedimus, donavimus et contulimus, damus, donamus et conferimus tenore presencium temporibus perpetuis duraturum. Harum quibus sigillum nostrum presentibus est appensum testimonio literarum; Actum et datum Strelicz, feria quarta ante dominicam Judica, anno domini millesimo quadringentesimo [quingentesimo]⁴⁹ quarto, presentibus nobilibus fidelibus nostris dilectis Henrico de Cranzkow, nostro capitaneo Strelczensi, Jaroslao de Lubscha, Johanne Schilhan de Othment, Bogussio de Zironyowicze Nicolao Radomsky, Nicolao Colmas, Nico-

---

⁴⁹ Liczebnik pięćdziesiąt pominięty w zapisie transumptu.

lao Strasseck, viceadvocato Strelczensi et Conrado Kozłowsky notario nostro qui presencia habuit in comisso.

Quasquidem literas incancellatas nec abrasas, sed omni prorsus suspicionem carentes nos de verbo ad verbum rescribi nostro subappenso sigillo mandavimus. Datum Lublinietz feria tertia post visitationis Marie, Anno 1565⁵⁰.

Opublikowano:

Bernard Szczech: *Przywilej Bernarda, księcia opolsko-strzeleckiego nadany dla Woźnik dnia 3 kwietnia 1454 roku*. Zabrze 1997.

Bernard Szczech: *Widymat lubliniecki z 1565 roku przywileju księcia opolsko – strzeleckiego dla Woźnik z 1454 roku*. Katowice 2000.

Opis:

Oryginał pergaminowy jeszcze w latach siedemdziesiątych znajdował się w Archiwum Miejskiej Rady Narodowej w Woźnikach. Obecne miejsce przechowywania jest nieznane. Pergamin o wymiarach: 50 x 28 cm z pliką u dołu, posiadał przywieszoną na pergaminowym pasku czerwoną, woskową pieczęć wykonaną w ciemnobrązowej, woskowej kapsule ochronnej. Pieczęć z herbem miasta Lublińca: pół orła w polu lewym, pięć gwiazd w prawym polu i napisem w otoku: „SIGIL(LUM). CIVITATIS. LUBLINIECZ. ”. Dokument niepublikowany. W Urzędzie Miasta i Gminy Woźniki znajduje się niekompletny odpis w maszynopisie sporządzony przez Ludwika Musioła.

Nr V.

25 kwiecień 1631 roku. Wiedeń. Ferdynand III, król Węgier, Czech, Dalmacji etc., potwierdza przywileje nadane miastu Woźniki przez Bernarda, księcia opolskiego, oraz nadaje mieszkańcom nowe prawa.

Wir Ferdinand der Dritt von Gottes gnaden zu Ungarn, Bohaimb, Dalmatien, Croatien vnd Slavonien etc. Khonig, Ertzhertzog zu Ossterreich, Hertzog zu Burgundi, Marggraff zu Mahrern, Hertzog zu Lutzemburg und in Schlesien, zu Steyer, Karndten, Crain und Wurttemberg, Marggraff zu Lausnitz, Grave zu Habsburg, Tyrol und Gortz etc. - Bekhennen offentlich mit diesem Brief und thuen khundt allermenniglich - Dass uns N. N. Burgermaister, Rath, Vogt, Geschworne und gantze Gemain der Stadt Woschnighk ain Privilegium von weilendt Hertzog Bernharden, Fursten und Herrn zu Oppeln und gross Strelitz seeligen Angedenkhens, datirt Sontag Judica im Ain Tausent Vierhundert vierundfunfczigisten Jahr, in glaubwürdiger Abschrift furgewisen, welches von wortt zu wortt lauttet wie hernach volgt:

In nomine domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Convenit actus hominum, qui vetustate cadunt et succesu temporum in oblivionem labuntur, solidis scripturarum fundamentis commendare, qui sagaci providencia nullis marcescunt temporibus, sed scriptu-

⁵⁰ Święto Nawiedzenia Najświętszej Panny Maryi obchodzi się 2 lipca. W 1565 roku dzień ten przypadł w poniedziałek, dlatego też wystawienie dokumentu miało miejsce w Lublińcu, trzy dni później, w czwartek 5 lipca 1565 roku.

arum perhennacione iugi memoria, sine mutationeseruantur; proinde nos Bernhardus dei gracia dux et dominus Oppoliensis, Strelitzensis etc. significamus tenore presentium, quibus expedit uniueris, praesentibus et futuris praesentium noticiam habituris, quod ad nostram venientes praesenciam fideles nostri consules de Wozniky, querulose declararunt quod literam seu privilegium Civitatis eorum Wozniky ipsis est per inimicos bellicose una cum aliis ipsorum rebus receptum, nec quovismodo ipsius possunt habere restitutionem, nobisque humiliter et propter deum supplicarunt, quatenus ipsis eandem literam seu privilegium innouare et aliam seu aliud dare dignaremur graciose. Nos vero petitionibus eorum tamquam iustis acclinati, cupientesque, ut merito tenemur, terrarum nostrarum augmentum et prefate Civitatis meliorationem, receptisque ad nos viris senibus et fidedignis, quibus privilegium et Jura Civitatis eiusdem Wozniky notum seu nota fuere, ut nobis, que ipsimet non recordaremur, ad memoriam reducerent, facta quoque inter nos diligenti premeditatione ipsum privilegium iuxta pristinum tenorem innovavimus, innovamusque tenore presencium mediante modo tali: Quod prefata Civitas Wozniky habuit et habet in auxilium hereditates scilicet Pyenundz et Swientwoda cum omni iure et dominio ab antiquis temporibus; habuit eciam et habet omnes penas judiciales simplices pro se et usibus suis, exceptis, penis magnis puta: homicidii, furti, incendii, violencie et aliis penis cruentatis, de quibus solummodo tertium denarium habuit et habet, duobus denariis pro nobis et nostris successoribus reseruatis. Denique aduocatus ibidem nihil habet facere cum iudicio Civitatis predictae, neque aliquas penas recipere ab hominibus Civitatis vel Civitatem concernentibus predictam, solummodo de suis propriis hominibus pene ipsum advocatum concernebant et concernunt, de simplicibus penis hominum suorum advocatus de bona sua voluntate non e iure interdum dabat partem scabinis iudicio presidentibus. Que quidem Civitas Wozniky nobis et successoribus nostris annuatim solvebat et solvere fuit et est adstricta decem et septem marcas latorum grossorum, medietatem super festum Georgii et residuam medietatem super festum sancti Michaelis Archangeli singulis annis; antea tamen dabat nobis et antecessoribus nostris viginti marcas grossorum cum villa Elgot, sed dum ipsam Civitatem dederamus nobili Petro de Lubscha bone memorie, sic ipse pro nostre beneplacido voluntatis villam eandem Elgot cum tribus marcis grossorum census annui ab ipsa Civitate segregavit et in iure suo proprio ut sibi placuit locavit. Prata vero Trzebien tenentur nobis et successoribus nostris falcare, quibus sic laborantibus seu falcantibus comedere et bibere dare ab antiquo consuevimus. Item piscinas duas in Malpudew demittere seu perfodere et viceversa reformare quocienscumque necesse fuerit, sunt astricti. Volentes denique prefate Civitatis cives speciali nostra gracia fore consolatos, ipsis et eorum successoribus omnem libertatem et Jus Teutonicum prout in suis modis, punctis et articulis expostulat et requirit et prout eo ceterae nostre Civitates gaudent et fruuntur, dedimus, donavimus et contulimus, damus, donamus et conferimus tenore presencium temporibus perpetuis duraturum. Harum quibus sigillum nostrum presentibus est appensum testimonio literarum; Actum et datum Strelitz, feria quarta ante dominicam Judica, anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto, presentibus nobilibus fidelibus nostris dilectis Henrico de Cranzkow, nostro capitaneo Strelitzensi, Jaroslao de Lubscha, Johanne Schilhan de Othment, Bogussio de Zironyowicze Nicolao Radomsky, Nicolao Colmas, Nicolao Strasseck, viceadvocato Strelitzensi et Conrado Kozlowsky notario nostro qui presencia habuit in comisso.

undd Unss darauf unterthenigst angelangt und gebetten, Wir geruheten Ihnen nit allein auss Landfurstlicher macht hieroben einverleibtes Privilegium gnedigist zu confirmiren und zu bestattigen, sondern sie noch daruber mit dreyen Jahr - und ainem Wochen-

marckht, auf - und anrichtung der Zunfftten wie nit weniger mit dem Wein-Bier-Brandtwein: und Metschankh gnedigist zu fursehen und zu begnaden. Worauf wir dan solch Ihr unterthenig gehorsambist und zimbliche bitt genedigist angesehen und mit wohlbedachtem mueth, guetem rath, rechtem wissen und nach allersets eingezog: und abgeforderten aussfuhrlichen bericht und guetachten gedachtes Privilegium in allen seinen Puncten, Clausulen, artikeln und mainungen auss Landsfurstlicher macht und Khoniglichen gnaden nit allein confirmirt und bestattiget, sondern sye uberdiss dahin und so weit gnedigist befreyet und begnadet, das Sie alle Jahr dreymahl alss auf St: Benedicti, St: Viti, und St: Brigittitag Jahr: und in der wochen einmahl, alss am Pfinstag, wochenmarkhts Ihrem belieben nach und wie Jahr: und wochenmarkhts freyheit vermag, allermassen andere Stott mit dergleichen begnadungen furgesehen sein, halten, uben und hegen: darnebens unter der Burgerschafft die Zunfftten an: und aufrichten, wie nit weniger und letztlichen sich des Wein: Bier: Brandtwein und methschankhs Irem gefallen nach gebrauchen sollen, khonnen und mogen. Thuen dis hiemit wissentlichen Crafft dits briefs aus Landesfurstlicher macht. Mainen, setzen und wollen, das sie sich diser unser gnedigisten Confirmation und von neuem gegebenen Jahr: und wochenmarkhts: freyheiten, an: und aufrichtung der Zunfftten und des Wein: Bier: Brandtwein und Methschankh, erfreuen, geniessen und solches alles Ihrem gelieben und notturfft nach gebrauchen sollen, khonnen und mogen, von Uns und sonst iedermenniglich unverhindert. Doch anderen Stetten, so mit dergleichen freyheiten begnadet sein, und dem Grundtherrn wegen des wochenmarkhts an seinen standtgelt oder Markht Recht ohne nacht heil und Schaden: wie nit weniger das Sie wegen des Wein: Bier: Brandtwein: und Metschankhs wie andere stett den im Land Schlesien gewohnlichen Biergroschen: Item den jetzt new angesetzten und kunfftigen Brandwein aufschlag iederzeit in Vnser Opplisches Ober Bier: und Zohlgelts-Einnember Ambt abzufuhren, den Brandtwein auch selbst nit Brennen, sondern das Sie solchen von Ihrem Grundtherrn azunemben schuldig und verpflichtet sein wollen. Unnd gebieten darauf allen und jeden unsern unterthanen, geistlich und weltlichen, was wurden, Standts, Ambts, oder weesens sie sein, Insonderheit aber ieczig und Khunfftigen Haupt - und andern Ambtleuthen in unsern Furstenthumben Oppeln und Ratibor auch sonst menniglich ernstlich und vestiglich mit disem brieff und wollen das sie gedachts Stadtl Woschnickh bey disem Ihnen von Unss auss gnaden bestattigt und Confirmirten Privilegio wie auch berurten von neuen gegebenen Begnadungen und Freyheiten nit Hindern noch Irren oder solches andern zuthuen gestatten, sondern Sie vielmehr dabey von Unsertwegen schitzen, handthaben und geruhiglich darbey verbleiben, erfrewen, geniessen und gebrauchen lassen, alss lieb ainem ieden seye Vnser schwere Straff und ungnadt zu vermeiden. Das mainen und wollen wir ernstlich. Mit Urkhundt diss brieffs besigelt mit unserm Kheniglichen anhangenden Secret Insigl. Dergenen ist in der Statt Wienn den funf undzwaintzigsten Monathstag Aprilis Nach Christi unsers lieben Herrn und Seeligmachers Geburth im Sechzehnhundert ainunddreissigsten, Unserer Reiche des Hungarischen im Sechsten und des Bohaimbischen im vierten.

(-) Ferdinand

Ad mandatum Sacrae
Regiae Maiestatis proprium

Oryginał: Zaginął. Jeszcze w 1973 roku znajdował się w Archiwum Miejskiej Rady Narodowej w Woźnikach.

Opublikowano:

Bernard Szczech: *Ferdynand III, król Czech i Węgier, potwierdza przywileje miasta Woźniki oraz nadaje nowe prawa (25 kwiecień 1631)*. Katowice 2000.

Bernard Szczech: *Ferdynand III, król Czech i Węgier, potwierdza przywileje miasta Woźniki oraz nadaje nowe prawa (25 kwiecień 1631)*. Wydanie II uzupełnione. Woźniki 2001.

Opis:

Dokument jeszcze w latach siedemdziesiątych znajdował się w Archiwum Miejskiej Rady Narodowej w Woźnikach. Obecne miejsce przechowywania nie jest znane. Oryginalny dokument spisany był na pergaminie o wymiarach: 78 x 60 cm z piłką u dołu. Do dokumentu przywieszona była na różowo-zielono-żółtych sznurach, plecionych z jedwabnych nici, pieczęć królewska, wykonana w czerwonym wosku, zabezpieczona w drewnianej tocznej puszcze, której wieko zaginęło.

Nr Va.

1632. Wypyss prawa miasta nasego Woznyk y confirmacyey od Je(g)o K(rólewskiej) M(osci) Ferdinanda Trzeciego Węgierskiego y Czeskiego, P(ana) Pana Nasego na ten czass Dziedzicznego Naymilostczywieyszego. Za nass burmistrza y rady na ten czass Woyczieha Kruzelya, Tobyasza Koscielnego, Wacława Zebartha, Balczera Matłaga wydane. Roku 1631.⁵¹

My Ferdynand Trzeci z Bozey Myloschy Węgierskj, Czeskj, Dalmaczkj, Harwaczkj, Slovenskj, Krol, Arczyxiążę Rakuskie, Xyżę w Burgundyey, Margrabya Morawskj, Xyżę Luceburskie, w Słężye, w Steymarku (styrskie), w Karyntyey Kraienskiej, Wytembergu, Margrabya w Luozyey, Groff w Auspurku, Tyrolu a Gorly et. et.

Znamo czyniemy tym tho lystem yednemu kozdemu ze przed nas NN: burmistrz, rada, woyth, przysięgly y wsecka obecz myasta Woznyk priuiley od dawna a sławnyh pamyeczi xyżęczia Bernarda a pana na Opoliu a Wyelkyh Strzelczah dany w niedziele Judica w roku 1454 w godnowierny wypis wiedziony (tos prawo) slowo od slowa yako samo w sobie iest przedlozily, ktoreto to tak w sobie zwy.

W Ymiono Boga Wssechmogącego a Wyekuistego Amen. Ku wieczney rzeczy a pamięczy shadzam się prawa luckie które przes dawnosc y starosc upadayam y przes przemienosc zcasow bywayam zapamietowane, a przetos mayam bycz zaleczone jasnie przes grunty pisma. Ktoras to dowcziepna opatrnosc zaprzemiennyh a zadnyh zcasow nieginam przes pisma wiecznye pamietane bywayam. A przetos My Bernard z lasky Bozey xyżę a pan opolsky, strzeleckj etc. Oznaymuemy przes pisanie ninieyse tym lystem, którym iest potrzebno wiedziedz ninieyssego pysania lystu tego wsytkim ninieysym przislím y potomnie bedącym: Ze przisedsy przed nase obecznosc nasy mieli wierny raycze z Wozynek y zalobliwie opowiedzieli nam yss lyst ten, który mieli (albo priviley) miasto Woźniki iest ym wzięty przes nieprzyacziele woienne wespolek z insymi rzeczami, które mieli, a zadnim obyczaiem nie mogli iuss go dostacz. A dlía tego nas pokornie y dlía Pana Boga prosieli abihmi ym takowy lyst albo prziuiley odnowiely albo ynsy daly z laskj nasey xyżę-

⁵¹ Wypisu z oryginału i tłumaczenia przywileju dokonał Wojciech Kruzel, burmistrz miasta Woźniki w 1632 roku.

czy laską się mi tedy yh prozbom tak iako sprawiedliwym naklonicielom naszym naklonili-
hmi się hcząc ym dopomocz czohmi to zwykli czynicz wsytkey ziemy nasey y temu
przerzeczonemu miastu Woznikom. A przetoss wziąwszy do siebie męże stare a godne
wiary y prawdy, ktorym tenze priuiley y prawa tegos miasta były yawne aby oni nam tho na
pamięcz prziwiedly czegobyhmy sami nie pamiętaly. Vcziniwszy tedy miedzi sobą dobre
pilne rozmislanie y rozbadanie, tenze priuiley ninieysego pysania odnowielismy y odna-
wiamy przez gruntowne pisanie tego lystu dzieląc a mającz w sobye takowym obyczay-
em, ktore przerzeczone myasto Woznykj myalo z dawnych czasow y ma na wieczne czasy
ku wspomozeniu dziedzictwa Pieniądz y Swietwodę, ze wsem prawem y panstwem od
dawnych czasow mialo tys y ma wsytke wyny sądowe male dla siebie y dla swoyh pozit-
kow, okrom wyn wielkjh, to jest mężoboystwa, kradzierstwa, popalenia, gwałtu, y okrom
ynsyh wyn krwawyh, s ktorych tylko trzeci pienyadz mialo y ma, a dwa halerza dla nas y
dla potomkow nasyh mayam bycz zahowane. Zasie woith w tymze mieszcze Woznikach
nicz nie ma czynicz w prawie miasta przerzeczonego any zadnyh (albo nyakjh) wyn bracz
od ludzy myeyskyh albo ku miastu przerzeczonemu przynależących tylko swoyh własnih
ludzy wyny woitowy przinalęzaly y przynależam z malyh wyn ludzi iego woith dawal
swoiey dobrej woly a nie s prawa albo powinowatosci częscz (albo niecz) lawnykom w
prawie siedzącim, ktore s przerzeczone myasto Woznykj placzielo nam y potomkom
nasym y ma placicz przez rok siedmnaszcie grzywien grossy ssyrokych, polowycze na świę-
ty Gerzy, a ostatniām polowycze na swietego Myhala Archanyola, na każdy rok, a przed
tym dawalo nam y przotkom naszym dwadziescia grzywien serokych grossy wespolek ze
wsyām Elgotham. Ale gdyhmi tho miasto daly slahetnemu panu Piotrowy z Lupse dobrej
pamiecz[i], tedy on swoiey dobrej woly te wies Lgotę odlanczyl od miasta, ze trzemy
grziwnamy czynsu grossow syrokich z własnim prawem, tak yakomu się podobalo. To
przerzeczone miasto Woznyki lanky, które sam na Trzebieniu, sam nam powinowaczy y
potomkom naszym posiecz ie, ktorym robyącym albo siekącym zwyklysmy z dawna
dawacz iescz y pycz. Zasie tes dwa stawy, ktore sam na rzece Malpanwy, sam nam powin-
nowaczy spuszcicz albo przepokacz a zasie znowu zastawicz, yle by była potrzeba. Po tym
gdysmy pocziesily wsytke mieszcany myasta Woznyk swoyām osoblywām laskām xiążęczą
dalyhmy im y im potomkom swoye wsytkę wolnoscz y prawo, zgadzayące sie czegokol-
wiek pozadayam swoyh obyczayah, w punkcieh y artykulieh y jako się ynse myasta w
ziemy nasey weselyam y tego uzywayam. Dalyhmy im tym obyczayem dalysmy, obdarowa-
lysmy, wznielysmy y obdarzamy wedlug tegos to lystu (y prawa), ktore ma trwacz wiecz-
nymi czassy. Ku ktoremus to lystu pieczencz nasa gest zawiesoną ku swyadectwu iego.
Dzylalo się y dany iest we Strzelczah, we strzode pierwssam przed niedzielām (Judica)
marjannām lyata od Narodzenia Syna Bozego tysiācznego styrssetnego pięczdziesyatego
czwartego. Przy tym sam były y jestym jawnio slahetnym a nam mylym Henrykowi
Skronskowi głowy nasey strzeleckie, Jaroslawowy z Lubse, Janowy Schotan z Oczymun-
tha, Boguslawowi Syronowicz, Mykolaiowy Radomskiemu, Mykolayowy Kozmass, Myko-
laiowi Strassowy lientwoytowy strzeleckiemu y tes Konrathowy Kozlow[skie]mu pysa-
rzowy nassemu, ktoremu ten lyst poruczony yest w opiece.

A nad tho unizenie nass y pokornie prossaczim z mocy y wolnosci nasey (krolewskiey) o
nimze nye tylko z mocy zyemie xiążęczy (albo xiestwa slaskiego) przedlozonego priuile-
gium mylosciwywe potwierdzayacz y vpewnyayacz, ale onym nad tho zwyss nad prawo
pyerwse trzemy jarmarkamy, targiem tegodniowym, czechamy y s porzątkamy takze przy-

dawsy wyno, pywa, gorzałkę, myod mylosciwie nadawamy y obdarzuyemy. A tak My ych naklonne poddane pokorne poslusne y wierne prozby milosciwie wydzadz dobrym roz-
mislem prawam a czalam radam y sumnienym y na wsytko bedlywym wvazenym y podle
wywodow ieych y dostateczney od nih sprawy vczynienia, ze wszytkich stron powagam
tos priuilegium we wsytkich punctah, clausulah, articulah, czlonkah y zdaniu yego. Wedlug
zyemie teyze xyazęcyey y nassey krolewskiej mocy y mylosczy nye tylko confirmuemi
(albo stwyrdzamy) ale ych nad tho tym y wyssey daleko cziesemy obdarzamy, ze ony ko-
zodorocznie trzykroc z jako na swyenty Benedict, na swienty Wytth, na swyenty Brzykczy
(!) jarmarkj a w kazdym tygodny targy we wtorek, wedlug ych upodobanya y wedlug
ynssych jarmarków a targów sposobu y wolnosci to[r]em y sposobem ynnych myast y z
nymy zrownuwajacz, które tak jako samo w sobye iest swoym trybem wolne mayam yscz,
poydam y trzymane bycz mayam. A przy tym, w tyze obczy y samsiedcztwie, w ych czecho-
wie wselyakowego rzemiosla porzadzone y postanowione bycz mayam. Nad tho synkowa-
nya wyna, pywa, gorzalky, myody, podle woly y podobania ieych wedlug moznoschy y
zwyczayu trzymane y synkowane bycz mayam Znamo tedy czyniemy yawnie tym tho ly-
stem nad pierwsam zyemie tey tam xyazęczy wolnosc i mocz wvazamy y ustanowuyemy y
hczemy, zeby ta nasa mylosciwa confirmacya y znowu darowana wolnosc, to yest do-
rocznie y tygodniowe jarmarkj, targy, także czechowie albo ych porzutki, także wyna, py-
wa, gorzalkj, myody, synkj wolne były, onymi sie cziesyli obywatelye wedlug ych mo-
znoschy, pozytku y podobanya, bes przekaski nasey y insych nasych. Nad tho obdarowa-
my będącz tymi wolnoszczami mayam się cziesycz jako ynse miasta a panu dziedzicznemu
strony targowego, wedlug ustawy prawa bes skody. Także tess strony wyna, pywa, gorzal-
ki, miodu jako ynse miasta, tamze w ziemy ślaskiey zwiczayny gross pywny (Bergelth) nad
tho terass vchwalony y postanowiony y na potym przysly od gorzalky w naszym opolskim a
raczyborskim xięstwie rząd y [...] na miescze nalezyte dan oddawacz: gorzalkj samy nie
palicz, ale od pana dziedzicznego bracz powinny będąc. Y rozkazuiemy mocznie naszym
wiernim poddanym tak duchownym y swyeckim yakiegoskolwiek stanu będących
obzwlastnye w nasych panstwah (albo) xięstwie opolskim y raczyborskim tymtho lystem y
hczemy, zeby myasto Wozniki przerzeczone z nasey mylosciwey lasky y mylosczy podle
confirmaty priuilegium y obdarowania ieych, bes wselyakowego narussenia przekaskj spo-
koynie od gednego kozdego zostawaly y zahowany były tym się cziesyli y uziwaly czasy
wiecznymi. Ale onych nadtho tym więczy dla nas chronie[ly], broniely, reke trzymaly za
pokoiem zaniecha[ly] jako się godzy yednemu kozdemu wiernemu nasemu a tho pod
uwarowanym (y przepatkiem) laskj y mylosczy Nasey (krolewskiej) ktoram przedkladamy
yednemu kazdemu wiernemu. Do ktoregos to lystu pieczęcz nase krolewskam zawiesycz
iesmy daly. Ktoregos to datum w miesczie Wiednyu miesyacza 25 aprilis roku po Naro-
dzeniu Zbawiciela naszego tyśiacznego sesczystego trzydziestego pierwszego, krolowania
Nasego węgierskiego sostego a czeskiego czwartego. Amen

Per me Albertum Kruzell⁵² idemq(ue) sup(er) consulem manu propria rescriptum.
mpp.

Opis: Tekst przekładu dokumentu wpisany został przez Wojciecha Kruzela, burmistrza
Woznik do drugiej księgi Protokolarza miasta Wozniki. Protokolarz przechowywany w
Archiwum Państwowym w Katowicach.

⁵² Albert vel Wojciech Kruzel (drugi tego imienia członek władz miejskich Woznik. Pierwszy wzmiankowany w 1521
roku w spisie osób posiadających prawo miejskie oraz w 1552 jako radny) pisarz miejski, członek rady miasta (1619 –
1623), burmistrz w latach 1623 – 1632 (1634?).

Przekład opublikowano:

Bernard Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki*. s. 12 - 20 (15 - 24) oraz 23 - 24 (28 - 29).
Uwaga błąd w dawnej paginacji, brak strony 22.

Nr VI.

20.05.1677. Opole. Mieszczanie opolscy na prośbę Rady Miejskiej Woźnik sporządzają transumpt przywileju Ferdynanda III z 1631 roku.

Oryginał: Spisany był na pergaminie, opatrzony pieczęcią Rady Miejskiej Opola. Dokument zaginął. Jeszcze w latach sześćdziesiątych znajdował się w Archiwum Miejskiej Rady Narodowej w Woźnikach.

Nr VII.

30.03.1857. Charlottenburg. Fryderyk Wilhelm, król pruski nadaje Woźnikom Statut Miasta.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen etc. etc. Nachdem Wir auf Grund des Vorbehalts in § 1. der Städte- Ordnung vom 30sten Mai 1853. beschlossen haben, die Gemeinde- Verhältnisse der Stadt Woischnik festzustellen, ertheilen Wir derselben nach Anhörung der im Jahre 1856. zum Provinzial- Landtage versammelt gewesenen Stände des Herzogthums Schlesien, der Graffschaft Glatz und des Preußischen Markgrafthums Ober- Lausitz, folgendes Statut:

Gemeinde- Statut für die Stadt Woischnik.

Titel I.

Von den Grundlagen der Städtischen Verfassung.

§ 1.

Den städtischen Gemeinde- Bezirk bilden alle diejenigen Grundstücke, welche demselben bisher angehört haben.

Grundstücke, welche bisher noch keinem Gemeinde- oder selbstständigen Guts- Bezirke angehört haben, können nach Vernehmung der Betheiligten und nach Anhörung des Kreis- Tages, unter Genehmigung des Ministers des Innern, mit dem Stadt- Bezirk vereinigt werden.

Eine Vereinigung eines ländlichen Gemeinde- oder eines selbstständigen Guts- Bezirks mit der Stadt- Gemeinde, kann nur unter Zustimmung der vertretungen der betheiligten Gemeinden, so wie des betheiligten Guts- Besizers nach Anhörung des Kreis- Tages mit Unserer Genehmigung erfolgen.

Die Abtrennung einzelner Grundstücke von dem Stadt- Bezirk und deren Vereinigung mit einem angrenzenden Gemeinde- oder selbstständigen Guts- Bezirk, so wie die Abtrennung einzelner bisher zu einer andern Gemeinde oder zu einem selbstständigen Gute gehörenden Grundstücke und deren Vereinigung mit dem Stadt- Bezirk, kann nach Anhörung des Kreis- Tages mit Genehmigung des Ministers des Innern vorgenommen werden, wenn außer den Vertretungen der beteiligten Gemeinden und den beteiligten Grundbesitzern auch die Eigenthümer jener Grundstücke darin einwilligen. In Ermangelung der Einwilligung aller Beteiligten kann eine Veränderung dieser Art in den Gemeinde- oder Guts- Bezirken nur in dem Falle, wenn dieselbe im öffentlichen Interesse als nothwendiges Bedürfnis sich ergibt, und alsdann nur mit Unserer Genehmigung, nach Vernehmung der Betheiligten und nach Anhörung des Kreis- Tages stattfinden.

In allen vorstehenden Fällen ist der Beschluß des Kreis- Tages vor Einholung der höheren Genehmigung den Betheiligten nachrichtlich mitzuthemen.

Wo und soweit in Folge einer derartigen Veränderung eine Auseinandersetzung zwischen den Betheiligten sich als nothwendig ergibt, ist solche im Verwaltungswege zu bewirken.

Wird hierbei eine Uebereinkunft der Betheiligten vermittelt, so genügt die Genehmigung der Regierung; in Falle des Widerspruchs entscheidet der Minister des Innern. Privatrechtliche Verhältnisse dürfen durch dergleichen Veränderungen niemals gestört werden. Eine jede solche Veränderung ist durch das Amtsblatt bekannt zu machen. Veränderungen, welche bei Gelegenheit einer Gemeinheits- Theilung vorkommen, unterliegen diesen Bestimmungen nicht.

§ 2.

Alle Einwohner des Stadt- Bezirks, mit Ausnahme der servisberechtigten Militair-Personen des activen Dienststandes, gehören zur Stadt- Gemeinde.

Als Einwohner werden Diejenigen betrachtet, welche in dem Stadt- Bezirke nach den Bestimmungen der Gesetze ihren Wohnsitz haben.

§ 3.

Alle Einwohner des Stadt- Bezirks sind zur Mitbenutzung der öffentlichen Gemeinde-Anstalten der Stadt berechtigt, und zur Theilnahme an den städtischen Gemeinde- Lasten nach den Vorschriften dieses Gesetzes verpflichtet.

Die Bestimmungen besonderer Stiftungen, welche mit dergleichen städtischen Gemeinde- Anstalten verbunden sind, so wie die hinsichtlich solcher Anstalten, auf besonderen Titeln beruhenden Privatrechte, werden hierdurch nicht berührt. Wer, ohne in dem Stadt- Bezirke zu wohnen, daselbst Grundbesitz hat, oder ein stehendes Gewerbe betreibt, ist dennoch verpflichtet, an denjenigen Lasten Theil zu nehmen, welche auf den Grundbesitz, oder das Gewerbe, oder auf das aus jenen Quellen fließende Einkommen, gelegt sind. Dieselbe Verpflichtung haben juristische Personen, welche in dem Stadt- Bezirke Grund- Eigenthum besitzen, oder ein stehendes Gewerbe betreiben.

Wenn städtische Gemeinde- Abgaben durch Zuschläge zur Classen- oder classificirten Einkommensteuer erhoben werden, müssen alle diejenigen, welche im Stadt- Bezirke sich aufhalten, um dort ihren Unterhalt zu erwerben, sobald sie daselbst eine dieser Steuern zu entrichten haben, auch die gedachten Zuschläge zahlen. Wenn eine Communal- Steuer anderer Art eingeführt ist, sind dergleichen Personen bei einem Aufenthalte von mehr als

drei Monaten im Stadt- Bezirk vom Ablauf des dritten Monats an, zu jener Steuer beizutragen verpflichtet. Zu den auf den Grundbesitz oder auf das stehende Gewerbe gelegten Kosten sind auch die im §. 2 erwähnten Militair- Personen verpflichtet, wenn sie im Stadt Bezirk mit Grund- Eigenthum angesessen sind, oder ein stehendes Gewerbe treiben. Von anderen directen Gemeinde- Abgaben und Lasten sind dieselben, mit Ausnahme der Militair- Aerzte rücksichtlich ihres Einkommens aus einer Civil- Praxis, frei; von Verbrauchs- Steuern bleiben nur die Militair- Speise- Einrichtungen und ähnliche Anstalten in dem bisherigen Umfange befreit. Die im §. 2. des Gesetzes vom 24 sten Februar 1850. (*Gesetz- Sammlung* Seite 62.) bezeichneten ertragsunfähigen oder zu einem öffentlichen Dienste oder Gebrauche bestimmten Grundstücke, sind nach Maaßgabe der Cabinets- Order von 8 ten Juni 1834. (*Gesetz- Sammlung* S. 87.) die Dienst- Grundstücke der Geistlichen, Kirchendiener und Elementar- Schullehrer aber überhaupt von den Gemeinde- Auflagen befreit. Zeitweilige Befreiungen von Gemeinde- Abgaben und Leistungen für neu bebaute Grundstücke sind zulässig.

Alle sonstige, nicht persönliche, Befreiungen können von der Stadt- Gemeinde abgelöst werden, und hören auf, wenn die Entschädigung festgestellt und gezahlt ist; bis dahin bestehen dieselben in ihrem bisherigen Umfange fort, erstrecken sich jedoch nur auf den gewöhnlichen Zustand, nicht auf außerordentliche Leistungen.

Die Befreiung und der Anspruch auf Entschädigung erlöschen, wenn sie nicht binnen Jahresfrist nach Einführung des gegenwärtigen Statuts bei dem Bürgermeister angemeldet worden. Die Entschädigung wird zum zwanzigfachen Betrage des Jahreswerths der Befreiung nach dem Durchschnitte der letzten zehn Jahre, vor der Verkündigung dieses Statuts geleistet. Steht ein anderer Entschädigungs- Maaßstab durch specielle Rechtstitel fest, so hat es hierbei sein Bewenden. – Der Entschädigungs- Betrag wird durch Schiedsrichter, mit Ausschluß der ordentlichen Rechtsmittel, festgestellt; von diesen wird der eine von dem Besitzer des bisher befreiten Grundstücks, der andere von der Gemeinde- Vertretung ernannt.

Der Obmann ist, wenn sich die Schiedsrichter über dessen Ernennung nicht verständigen können, von der Aussichts- Behörde zu ernennen.

Die Geistlichen, Kirchendiener und Elementar- Schullehrer bleiben von den directen persönlichen Gemeinde- Abgaben hinsichtlich ihres Dienst- Einkommens in so weit befreit, als ihnen diese Befreiung zur Zeit der Verkündigung der Gemeinde- Ordnung vom 11 ten März 1850. zustand.

Geistliche und Schullehrer bleiben von allen persönlichen Gemeinde- Diensten, so weit dieselben nicht auf ihnen gehörigen Grundstücken lasten, befreit; Kirchendiener in so weit, als ihnen diese Befreiung zur Zeit der Verkündigung der Gemeinde- Ordnung vom 11 ten März 1850. zustand.

Wegen der Besteuerung des Dienst- Einkommens der Beamten sind die Vorschriften des Gesetzes vom 11 ten Juli 1822. (*Gesetz- Sammlung* S. 184) und der Cabinets- Order vom 14 ten Mai 1832. (*Gesetz- Sammlung* S. 145.) anzuwenden. Durch die in diesen gesetzen bestimmten Geldbeiträge sind die Beamten zugleich von persönlichen Diensten frei. Sind sie jedoch Besitzer von Grundstücken oder betreiben sie ein stehendes Gewerbe, so müssen sie die mit diesem Grundbesitz resp. Gewerbe verbundenen persönlichen Dienste entweder selbst oder für den Fall der Verhinderung durch Stellvertreter leisten.

§ 4.

Das Bürgerrecht besteht in dem Rechte zur Theilnahme an den Wahlen, so wie in der befähigung zur Uebernahme unbesoldeter Aemter in der Gemeinde- Verwaltung und zur Gemeinde- Vertretung. Jeder selbstständige Preuße erwirbt dasselbe, wenn er seit einem Jahre:

- 1) Einwohner des Stadt- Bezirk ist und zur Stadt- Gemeinde gehört (§. 2.);
- 2) keine Armen- Unterstützung aus öffentlichen Mitteln empfangen;
- 3) die ihn betreffenden Gemeinde- Abgaben gezahlt hat, und außerdem
- 4) entweder
  - a. ein Wohnhaus im Stadt- Bezirk besitzt (§.15.), oder
  - b. ein stehendes Gewerbe selbstständig als Haupt- Erwerbs- Quelle betreibt, oder
  - c. zur classificierten Einkommen- Steuer veranlagt ist, oder
  - d. an Classensteuer einen Jahres- Beitrag von mindestens 4 Thalern entrichtet.

Es können jedoch auch die Stadt- Behörden beschließen, an die Stelle dieses Classensteuer- Satzes ein jährliches Einkommen von 200 Rthlr. treten zu lassen. Steuer- Zahlungen, Einkommen, Haus- und Grund- Besitz der Ehefrau werden dem Ehemann, Steuer- Zahlungen, Einkommen, Haus- und Grund- Besitz der minderjährigen, beziehungsweise der in väterlicher Gewalt befindlichen Kinder, dem Vater angerechnet. In den Fällen, wo ein Haus durch Vererbung auf einen anderen übergeht, kommt dem Erben bei Berechnung der Dauer des einjährigen Wohnsitzes die Besitzzeit des Erblassers zu Gute. Als selbständig wird nach vollendetem vier und zwanzigsten Lebensjahre ein Jeder betrachtet, der einen eigenen Haustand hat, sofern ihm nicht das Verfügungs- Recht über sein Vermögen oder dessen Verwaltung durch richterliches Erkenntniß entzogen ist.

Inwiesern über die Erlangung des Bürger- Rechts von dem Bürgermeister eine Urkunde (Bürgerbrief) zu ertheilen ist, bleibt den ferneren statutarischen Anordnungen (§.10.) vorbehalten.

§ 5.

Verlegt ein Bürger seinen Wohnsitz aus einer andern Stadt nach Woischnik, so kann ihm das Bürgerrecht in seinem neuen Wohnort, wenn sonst die Erfordernisse zur Erlangung desselben vorhanden sind, von dem Bürgermeister im Eilverständnisse mit der Stadtverordneten- Versammlung (§.11) schon vor Ablauf eines Jahres verliehen werden. Diese Bestimmungen finden auch auf den Fall Anwendung, wenn der Besitzer eines, einen besonderen Guts- Bezirk bildenden Gutes oder ein stümbberechtigter Einwohner einer Land- Gemeinde seinen Wohnsitz nach der Stadt verlegt. Der Bürgermeister ist, im Einverständniß mit der Stadtverordneten- Versammlung, befugt, Männern, welche sich um die Stadt verdient gemacht haben, ohne Rücksicht auf die oben gedachten besonderen Erfordernisse, das Ehren- Bürgerrecht zu ertheilen, wodurch keine städtischen Verpflichtungen entstehen.

§ 6.

Wer in Folge rechtskräftigen Erkenntnisses der bürgerlichen Ehre verlustig geworden (§.12. des Strafgesetz- Buches), verliert dadurch auch das Bürgerrecht und die Befähigung, dasselbe zu erwerben. Wem durch rechtskräftiges Erkenntniß die Ausübung der bürgerli-

chen Ehrenrechte untersagt ist (§. 21. des *Straf- Gesetz- Buches*), der ist während der dafür in dem Erkenntnis festgesetzten Zeit von der Ausübung des Bürgerrechts ausgeschlossen. Ist gegen einen Bürger wegen eines Verbrechens die Versetzung in den Anklagestand, oder wegen eines Vergehens, welches die Untersagung der Ausübung der bürgerlichen Ehrenrechte nach sich ziehen muß oder kann, die Verweisung an das Straf- Gericht ausgesprochen, oder ist derselbe zur gerichtlichen Haft gebracht, so ruht die Ausübung des ihm zustehenden Bürgerrechts so lange, bis die gerichtliche Untersuchung beendet ist. Das Bürgerrecht geht verloren, sobald eines der zur Erlangung desselben vorgeschriebenen Erfordernisse bei dem bis dahin dazu Berechtigten nichts mehr zutrifft. Verfällt ein Bürger in Concurs, so verliert er dadurch das Bürgerrecht; die Befähigung, dasselbe wieder zu erlangen, kann ihm, wenn er die Befriedigung seiner Gläubiger nachweist, von den Stadt- Behörden verliehen werden.

§ 7.

Wer in der Stadt seit einem Jahre mehr, als einer der drei höchst besteuerten Einwohner, sowohl an directen Staats-, als an Gemeinde- Abgaben entrichtet, ist, auch ohne im Stadt- Bezirk zu wohnen, oder sich daselbst aufzuhalten, berechtigt, an den Wahlen Theil zu nehmen, falls bei ihm die übrigen Erfordernisse dazu vorhanden sind. Dasselbe Recht haben juristische Personen, wenn sie in einem solchen Maaße in der Gemeinde besteuert sind.

§ 8.

Die Stadt- Gemeinde ist eine Corporation; derselben steht die Selbst- Verwaltung ihrer Angelegenheiten nach näherer Vorschrift dieses Statuts zu.

§ 9.

Die Stadt wird durch einen Magistrat ohne collegialische Verfassung und eine Stadtverordneten- Versammlung nach näherer Vorschrift dieses Statuts vertreten. Der Magistrat ist die Obrigkeit der Stadt und verwaltet die städtischen Angelegenheiten.

§ 10.

Die Stadt ist **besugt**, besondere statuarische Anordnungen zu treffen:

- 1) über solche Angelegenheiten der Stadt- Gemeinde, so wie über solche Rechte und Pflichten ihrer Mitglieder, hinsichtlich deren das gegenwärtige Statut Verschiedenheiten gestattet, oder keine ausdrücklichen Bestimmungen enthält;
- 2) über sonstige eigenthümlichen Verhältnisse und Einrichtungen, insbesondere hinsichtlich der den gewerblichen Genossenschaften bei Eintheilung der stimmungsfähigen Bürger und bei Bildung der Wahl- Versammlungen und der städtischen Vertretung zu gewährenden angemessenen Berücksichtigung.

Dergleichen Anordnungen bedürften der Bestätigung der Regierung.

Titel II.

Von der Zusammensetzung und Wahl der Stadtverordneten= Versammlung.

§ 11.

Die Stadtverordneten- Versammlung besteht außer dem Bürgermeister (§.37) aus zwölf Mitgliedern.

Abweichende Festsetzungen über die Zahl der Stadtverordneten bleiben den statistischen Anordnungen (§.10) vorbehalten.

§ 12.

Zum Zweck der Wahl der Stadtverordneten werden die stimmungfähigen Bürger (§§. 4 – 7.) nach Maaßgabe der von ihnen zu entrichtenden directen Steuern (Gemeinde-, Kreis-, Bezirks-, Provinzial- und Staats- Abgaben) in drei Abtheilungen getheilt.

Die Erste Abtheilung besteht aus denjenigen, auf welche die höchsten Beträge bis zum belauf eines Drittels des Gesamt- Betrages der Steuer aller stimmungfähigen Bürger fallen, oder welche das höchste Einkommen bis zum Belauf eines Drittels des Gesamt- Einkommens aller stimmungfähigen Bürger besitzen. Die übrigen stimmungfähigen Bürger bilden die zweite und dritte Abtheilung; die zweite reicht bis zum zweiten Drittel der Gesamtsteuer, beziehungsweise des Gesamt- Einkommens aller stimmungfähigen Bürger. In die erste, beziehungsweise zweite Abtheilung gehört auch derjenige, dessen Steuerbetrag oder Einkommen nur theilweise zweite Abtheilung gehört auch derjenige, dessen Steuerbetrag oder Einkommen nur theilweise in das erste, beziehungsweise zweite Drittel fällt. Steuern, die für Grundbesitz oder gewerbebetrieb in einer anderen Gemeinde entrichtet werden, so wie die Steuern für die im Umherziehen betriebenen Gewerbe, sind bei der Bildung der Abtheilungen nicht anzurechnen. Kein Wähler kann zweien Abtheilungen zugleich angehören. Läßt sich weder nach dem Steuer- Betrage oder Einkommen, noch nach der alphabetischen Ordnung der namen bestimmen, welcher unter mehreren Wählern zu einer bestimmten Abtheilung zu rechnen ist, so entscheidet das Loos.

Jede Abtheilung wählt ein Dritteltheil der Stadt- Verordneten, ohne dabei an die Wähler der Abtheilung gebunden zu sein.

§ 13.

Gehören zu einer Abtheilung mehr als Fünfhundert Wähler, so kann die Wahl derselben nach dazu gebildeten Wahl- Bezirken geschehen.

Sollten mit der Stadt- Gemeinde andere Ortschaften vereinigt werden, so kann dieselbe mit Rücksicht hierauf in Wahl- Bezirke eingeteilt werden.

Die Anzahl und die Grenzen der Wahl- Bezirke, so wie die Anzahl der von einen jeden derselben zu wählenden Stadt- Verordneten, werden nach Maaßgabe der Zahl der stimmungfähigen Bürger von dem Bürgermeister festgesetzt.

§ 14.

Sollten mit der Stadt- Gemeinde andere Ortschaften vereinigt werden, so kann die Regierung nach Verhältniß der Einwohner- Zahl bestimmen, wie viel Mitglieder der Stadtverordneten- Versammlung aus jeder einzelnen Ortschaft zu wählen sind.

§ 15.

Die Hälfte der von jeder Abtheilung zu wählenden Stadt- Verordneten muß aus Hausbesitzern (Eigenthümern, Nießbrauchen und solchen, die ein erbliches Besitzrecht haben) bestehen.

§ 16.

Stadt- Verordnete können nicht sein:

1. diejenigen Beamten und die Mitglieder derjenigen Behörden, durch welche die Aussecht des Staats über die Stadt ausgeübt wird (§. 71.);
2. alle nicht zum Magistrate gehörenden besoldeten Gemeinde- Beamten;
3. Geistliche, Kirchendiener und Elementar- Lehrer;
4. die richterlichen Beamten, zu denen jedoch die technischen Mitglieder der handels-, Gewerbe-, und ähnlichen Gerichte nicht zu zählen sind;
5. die Beamten der Staats- Anwaltschaft;
6. die Polizei- Beamten;

Vater und Sohn, so wie Bruder, dürfen nicht zugleich Mitglieder der Stadtverordneten- Versammlung sein.

§ 17.

Die Stadt- Verordneten werden auf sechs Jahre gewählt. Jedoch verliert jede Wahl ihre Wirkung, sobald einer der Fälle eintritt, in denen nach den Bestimmungen im §. 6 der Gewählte des Bürgerrechts verlustig geht, oder von der Ausübung desselben für eine gewisse Zeit ausgeschlossen wird. Tritt einer der Fälle ein, in denen nach jenen Bestimmungen die Ausübung des Bürgerrechts ruhen muß, so ist der Gewählte zugleich von der Theilnahme an den Geschäften der Stadtverordneten- Versammlung einstweilen bis zum Austrage der Sache ausgeschlossen. Alle zwei Jahre scheidet ein Drittheil der Mitglieder aus, und wird durch neue Wahlen ersetzt. Die das erste und zweite Mal Ausscheidenden werden für jede Abtheilung durch das Loos bestimmt.

§ 18.

Eine Liste der stimmfähigen Bürger, welche die erforderlichen Eigenschaften derselben nachweist, wird von dem Bürgermeister geführt, und alljährlich im Juli berichtigt. Die Liste wird nach den Wahl- Abtheilungen und im Falle des §.13 nach den Wahl- Bezirken eingetheilt.

§ 19.

Von 1 sten bis 15 ten Juli schreitet der Bürgermeister zur berichtigung der Liste. Vom 15 ten bis zum 30 ten Juli wird die Liste in einem oder mehreren zu öffentlicher Kenntniß gebrachten Localen in der Stadt- Gemeinde offen gelegt. Während dieser Zeit kann jedes Mitglied der Stadt- Gemeinde gegen die Richtigkeit der Liste bei dem Bürgermeister Einwendungen erheben. Die Stadtverordneten- Versammlung hat darüber bis zum 15 ten August zu beschließen; der Beschluß bedarf der Zustimmung des Bürgermeisters; versagt dieser die Zustimmung, so ist nach Vorschrift des §.54. zu verfahren. Ist in diesem Falle über die Einwendungen von der Regierung entschieden, so findet eine Berufung an letztere von Seiten desjenigen, welcher die Einwendungen erhoben hat, nicht wieder statt; in allen anderen Fällen steht demselben innerhalb zehn Tagen nach Mittheilung des Beschlusses der Stadtverordneten der Recurs an die Regierung zu, welche binnen vier Wochen ohne Zulassung einer weiteren Berufung entscheidet. Soll der Name eines einmal in die Liste aufgenommenen Einwohners wieder ausgestrichen werden, so ist ihm dieses acht Tage vorher von dem Bürgermeister unter Angabe der Gründe mitzutheilen.

§ 20.

Die Wahlen zur regelmäßigen Ergänzung der Stadtverordneten- Versammlung finden alle zwei Jahre im November statt.

Bei dem zunächst vorhergehenden wöchentlich Haupt- Gottesdienst, ist auf die Wichtigkeit dieser Handlung hinzuweisen.

Die Wahlen der dritten Abtheilung erfolgen zuerst, die der ersten zuletzt. Außergewöhnliche Wahlen zum Ersatze innerhalb der Wahl- Periode ausgeschiedener Mitglieder müssen angeordnet werden, wenn die Stadtverordneten- Versammlung, oder der Bürgermeister, oder die Regierung es für erforderlich erachten. Der Ersatzmann bleibt nur bis zum Ende derjenigen sechs Jahre in Thätigkeit, auf welche der Ausgeschiedene gewählt war. Alle Ergänzungs- oder Ersatz- Wahlen werden von denselben Abtheilungen und Wahl- Bezirken (§. 13.) vorgenommen, von denen der Ausgeschiedene gewählt war. Ist die Zahl der zu wählenden Stadtverordneten nicht durch drei theilbar, so ist, wenn nur einer übrig bleibt, dieser von der zweiten Abteilung zu Wählen. Bleiben zwei übrig, so wählt die erste Abtheilung den einen und dritte Abtheilung den anderen.

Die in den §§. 18 – 20. bestimmten Termine können durch statutarische Anordnungen (§. 10.) abgeändert werden.

§ 21.

Der Bürgermeister hat jederzeit die nöthige Bestimmung zur Ergänzung der erforderlichen Anzahl von hausbesitzern (§.15.) zu treffen. Ist Zahl der hausbesitzer, welche zu wählen sind, nicht durch die Zahl der Wahl- Bezirke theilbar, so wird die Vertheilung auf die einzelnen Wahl- Bezirke durch das Loos bestimmt. Mit dieser Beschränkung können die ausscheidenden Stadtverordneten jederzeit wieder gewählt werden.

§ 22.

Vierzehn Tage vor der Wahl werden die in der Liste (§§. 18 u. 19.) verzeichneten Wähler durch den Bürgermeister zu den Wahlen mittelst schriftlicher Einladung oder ortsublicher Bekanntmachung berufen. Die Einladung oder Bekanntmachung muß das

Local, die Tage und die Stunden, in welchen die Stimmen bei dem Wahl-Vorstande abzugeben sind, genau bestimmen.

§ 23.

Der Vorstand besteht in jedem Wahl-Bezirk aus dem Bürgermeister oder einem von diesen ernannten Stellvertreter als Vorsitzender, und aus zwei von der Stadtverordneten-Versammlung gewählten Beisitzern. Für jeden Beisitzer wird von der Stadtverordneten-Versammlung ein Stellvertreter gewählt.

§ 24.

Jeder Wähler muß dem Wahl-Vorstande mündlich und laut zu Protocoll erklären, wem er seine Stimme geben will. Er hat so viele Personen zu bezeichnen, als zu wählen sind. Nur die im §.7. erwähnten juristischen oder außerhalb des Stadt-Bezirks wohnenden, hochbesteuersten Personen, können ihr Stimmrecht durch Bevollmächtigte ausüben. Die Bevollmächtigten müssen selbst stimmungsfähige Bürger sein. Ist die Vollmacht nicht in beglaubigter Form ausgestellt, so entscheidet über die Anerkennung derselben der Wahl-Vorstand endgültig.

§ 25.

Gewählt sind diejenigen, welche bei der ersten Abstimmung die meisten Stimmen und zugleich absolute Stimmen-Mehrheit (mehr als die Hälfte der Stimmen) erhalten haben. Wenn sich bei der ersten Abstimmung nicht für so viel Personen, als zu wählen sind, die absolute Stimmen-Mehrheit ergeben hat, wird zu einer zweiten Wahl geschritten. – Der Wahl-Vorstand stellt die Namen derjenigen Personen, welche nächst den Gewählten die meisten Stimmen erhalten haben, so weit zusammen, daß die doppelte Zahl der noch zu wählenden Mitglieder erreicht wird. – Diese Zusammenstellung gilt alsdann als die Liste der Wählbaren. – Zu der zweiten Wahl werden die Wähler durch eine, das Ergebnis der ersten Wahl angegebende Bekanntmachung des Wahl-Vorstandes sofort oder spätestens innerhalb acht Tagen ausgefordert. Bei der zweiten Wahl ist die absolute Stimmen-Mehrheit nicht erforderlich. Unter denjenigen, die eine gleiche Anzahl von Stimmen erhalten haben, giebt das Loos den Ausschlag. Wer in mehreren Abtheilungen oder Wahl-Bezirken gewählt ist, hat zu erklären, welche Wahl er annehmen will.

§ 26.

Die Wahl-Protocolle sind vom Wahl-Vorstande zu unterzeichnen, und vom Bürgermeister aufzubewahren. Der Bürgermeister hat das Ergebnis der vollendeten Wahl sofort bekannt zu machen. Gegen das stattgehabte Wahl-verfahren kann von jedem stimmungsfähigen Bürger innerhalb zehn Tagen nach der Bekanntmachung bei der Regierung Beschwerde erhoben werden.

Bei erheblichen Unregelmäßigkeiten hat die Regierung die Wahlen auf erfolgte Beschwerde oder von Amtswegen innerhalb zwanzig Tagen nach bekanntmachung durch eine motivirte Entscheidung für ungültig zu erklären.

Für einen Ungültigkeits- Grund ist es nicht zu erachten, wenn die der betreffenden geistlichen Behörde anheimzugebende Hinweisung auf die Wichtigkeit der Wahl (§. 20.) unterblieben.

§ 27.

Die bei der regelmäßigen Ergänzung neu gewählten Stadtverordneten treten mit dem Anfang des nächstfolgenden Jahres ihre Verrichtungen an, die Ausscheidenden bleiben bis zur Einführung der neu gewählten Mitglieder in Thätigkeit.

Der Bürgermeister hat die Einführung der Gewählten und deren Verpflichtung durch Handschlag an Eidestatt anzuordnen.

Titel III.

Von der Zusammensetzung und Wahl des Magistrats.

§ 28.

Der magistrat besteht aus dem Bürgermeister und zwei Schöffen, welche den Bürgermeister zu unterstützen und in Verhinderungsfällen zu vertreten haben.

Eine Vermehrung der Zahl der Schöffen bleibt den statuarischen Anordnungen (§. 10) vorbehalten.

Außer den Schöffen können, wenn es das Bedürfniß erfordert, noch ein oder mehrere besoldete Mitglieder, Kämmerer u. s. w., für besondere Geschäftszweige gewählt werden.

§ 29.

Mitglieder des Magistrats können nicht sein:

- 1) diejenigen Beamten, und die Mitglieder derjenigen Behörden, durch welche die Aussicht des Staats über die Stadt ausgeübt wird (§.71.);
- 2) gemeinde- Unterbeamte;
- 3) Geistliche, Kirchendiener und Lehrer an öffentlichen Schulen;
- 4) die richterlichen Beamten, zu denen jedoch die technischen Mitglieder der Handels-, Gewerbe- und ähnlicher gerichte nicht zu zahlen sind;
- 5) die Beamten der Staats- Anwaltschaft;
- 6) die Polizei- Beamten.

Vater und Sohn, Schwiegervater und Schwiegersohn, dürfen nicht zugleich Mitglieder des Magistrats und der Stadtverordneten- Versammlung sein.

Personen, welche die in dem Gesetze vom 7 ten Februar 1835. (*Gesetz- Sammlung*, S. 18.) bezeichneten Gewerbe betreiben, können nicht Bürgermeister sein.

§ 30.

Die Schöffen (§. 28.) werden auf sechs jahre, der Bürgermesiter und die übrigen Magistrats- Mitglieder dagegen auf zwölf jahre von der Stadtverordneten- Versammlung gewählt.

Alle drei Jahre scheidet einer der Schöffen aus, und wird durch neue Wahl ersetzt. Der das erste Mal Auscheidende wird durch das Loos bestimmt,

Der Ausscheidende kann wieder gewählt werden. Wegen der außergewöhnlichen Ersatz- Wahlen kommt die Bestimmung §. 20 zur Anwendung.

Die Wahl des Bürgemeisters und der übrigen besoldeten Magistrats- Mitglieder kann in Gemäßheit des Gesetzes vom 25 ten Februar 1856. (*Gesetz- Sammlung*. 1856, Seite 129.) auch auf Lebenszeit erfolgen.

§ 31.

Für jedes zu wählende Mitglied des Magistrats wird besonders abgestimmt. Die Wahl erfolgt durch Stimmzettel.

Wird die absolute Stimmen- Mehrheit bei der ersten Abstimmung nicht erreicht, so werden diejenigen vier Personen, auf welche die meisten Stimmen gefallen sind, auf eine engere Wahl gebracht. Wird auch hierdurch die absolute Stimmen- Mehrheit nicht erreicht, so findet unter denjenigen zwei Personen, welche bei der zweiten Abstimmung die meisten Stimmen erhalten haben, eine engere Wahl statt.

Bei Stimmen- Gleichheit entscheidet das Loos.

§ 32.

Die Wahlen des Bürgemeisters, der Schöffen und der besoldeten Magistrats- Mitglieder bedürfen der Genehmigung der Guts- Herrschaft und der Bestätigung der Regierung. Wird die Bestätigung versagt, so wechreitet die Stadtverordneten- Versammlung zu einer neuen Wahl. Wird auch diese Wahl nicht bestätigt, so ist die Regierung berechtigt, die Stelle einstweilen auf Kosten der Stadt commissarisch verwalten zu lassen.

Dasselbe findet statt, wenn die Stadtverordneten die Wahl verweigern, oder den nach der ersten Wahl nicht Bestätigten wieder erwählen sollten. Die commissarische Verwaltung dauert so lange, bis die Wahl der Stadtverordneten- Versammlung, deren wiederholte Vornahme ihr jederzeit zusteht, die Bestätigung der Regierung erlangt hat.

§ 33.

Die Mitgliedr des Magistrats werden vor ihrem vor Amts- Antritt durch den Bürgermeister in öffentlicher Sitzung der Stadtverordneten- versammlung in Eid und Pflicht genommen; der Bürgermeister wird vom Regierungs- Präsidenten oder einem von diesem zu ernennenden Commisar in öffentlicher Sitzung der Stadtverordneten- Versammlung vereidet. Magistrats- Mitgliedern, welche ihr Amt mindestens neun Jahre mit Ehren bekleidet haben, kann in uebereinstimmung mit der Stadtverodrdneten- Versammlung von dem Bürgemeister das Prädicat „*Stadt- Aeltester*“ verliehen werden.

Titel IV.

Von den Versammlungen und Geschäften der Stadtverordneten.

§ 34.

Die Stadtverordneten- Versammlung hat über alle gemeinde- Angelegenheiten zu beschließen, so weit dieselben nicht ausschließlich dem Bürgermeister überwiesen sind. Sie giebt ihr Gutachten über alle gegenstände ab, welche ihr zu diesem Zwecke durch die Aussichts- Behörden vorgelegt werden. Ueber andere, als gemeinde- Angelegenheiten, dürfen die Stadtverordneten nur dann berethen, wenn solche durch besondere gesetzte oder in einzelnen Fällen durch Aufträge der Aufsichts- Behörde an sie gewiesen sind.

Die Stadtverordneten sind an keinerlei Instruction oder Auftrage der Wähler oder der Wahl- bezirke gebunden.

§ 35.

Die von der Stadtverordneten- Versammlung gefaßten Beschlüsse sind für die Gemeinde verpflichtend.

Die Stadtverordneten- Versammlung darf ihre beschlüsse aber in keinen Falle selbst zur Ausführung bringen.

§ 36.

Die Stadtverordneten- Versammlung controlirt die Verwaltung. Sie ist daher berechtigt, sich von der Ausführung ihrer Beschlüsse und der Verwendung aller Gemeinde- Einnahmen Ueberzeugung zu verschaffen. Sie kann zu diesem Zwecke von dem Bürgermeister die Einsicht der Acten verlangen, und Ausschüsse aus ihrer Mitte ernennen, zu welchen der Bürgermeister ein Mitglied des Magistrats abzuordnen besugt ist.

§ 37.

Der Bürgermeister ist stimmberechtigter Vorsitzender der Stadtverordneten- Versammlung.

Die Stelle des Schriftführers kann ein von den Stadtverordneten nicht aus ihrer Mitte gewählter, in öffentlicher Sitzung hierzu von dem Bürgermesiter vereideter Protocollführer vertreten. Diese Wahl erfolgt in dem §. 31 vorgeschriebenen Verfahren. Die Stadtverordneten versammeln sich, so oft es ihre Geschäfte erfordern.

§ 38.

Die Zusammenberufung der Stadtverordneten geschieht durch den Bürgermeister; sie muß erfolgen, sobald es von einem Viertel der Mitglieder verlangt wird.

§ 39.

Die Art. und Weise der Zusammenberufung wird ein für alle Mal von der Stadtverordneten- Versammlung festgestellt. Die Zusammenberufung erfolgt unter Angabe der

Gegenstände der Verhandlung; mit Ausnahme dringender Fälle mußdieselbe wenigstens zwei freie Tage vorher Statthaben.

§ 40.

Durch Beschluß der Stadtverordneten können auch regelmäßige Sitzungstage festgesetzt, es müssen jedoch auch dann die Gegenstände der Verhandlung, mit Ausnahme dringender Fälle, mindestens zwei freie Tage vorher den Stadtverordneten und dem Vorsitzenden angezeigt werden.

§ 41.

Die Stadtverordneten- Versammlung kann nur beschließen, wenn mehr als die Hälfte der Mitglieder zugegen ist. Eine Ausnahme hiervon findet statt, wenn die Stadtverordneten, zum zweiten Male zur Verhandlung über denselben Gegenstand zusammenberufen, dennoch nicht in genügender Anzahl erschienen sind.

Bei der zweiten Zusammenberufung muß auf diese Bestimmung ausdrücklich hingewiesen werden.

§ 42.

Die Beschlüsse werden nach Stimmen- Mehrheit gefaßt. Bei Stimmen- Gleichheit entscheidet die Stimme des Vorsitzenden. Wer nicht mitstimmt, wird zwar als anwesend betrachtet, die Stimmen- Mehrheit wird aber lediglich nach der Zahl der Stimmenden festgestellt.

§ 43.

An Verhandlung über Rechte und Verpflichtungen der Stadt- Gemeinde darf Derjenige nicht nehmen, dessen Interesse mit dem der gemeinde im Widerspruch steht. Kann wegen dieser Ausschließung eine beschlußfähige versammlung nicht gehalten werden, so hat der Bürgermeister, oder, wenn auch dem vorgedachten Grunde Theil zu nehmen nicht befugt ist, die Aussichts- Behörde für die Wahrung des gemeinde- Interesses zu sorgen, und nöthigenfalls einen besonderen Vertreter für die Stadt- Gemeinde zu bestellen. Sollte ein Prozeß der Stadt- Gemeinde gegen alle oder mehrere Mitglieder des Magistrats aus Veranlassung ihrer Amtsführung nothwendig werden, so hat die Regierung auf Antrag der Stadtverordneten- Versammlung zur Führung des Prozess einen Anwalt zu bestellen.

§ 44.

Die Sitzungen der Stadtverordneten sind öffentlich. Für einzelne gegenstände kann durch besonderen Beschluß, welcher in geheimer Sützung gefaßt wird, die Oeffentlichkeit ausgeschlossen werden. Die Sitzungen dürfen nicht in Wirtshshäusern oder Schänken gehalten werden.

§ 45.

Der Vorsitzende leitet die Verhandlungen, eröffnet und schließt die Sitzungen und handhabt die Ordnung in der Versammlung. Er kann jeden Zuhörer aus dem Sitzungszimmer entfernen lassen, welcher öffentliche Zeichen des Beifalls oder des Mißfallens giebt, oder Unruhe irgend einer Art verursacht.

§ 46.

Die Beschlüsse der Stadtverordneten-Versammlung und die Namen der dabei anwesend gewesenen Mitglieder, sind in ein besonderes Buch einzutragen. Sie werden von dem Vorsitzenden und wenigstens einem Mitgliede enterzeichnet.

§ 47.

Der Stadtverordneten-Versammlung bleibt überlassen, unter Zustimmung des Bürgermeisters eine Geschäfts-Ordnung abzufassen und darin Zuwiderhandlungen der Mitglieder gegen die zur Aufrechthaltung der Ordnung gegebenen Vorschriften mit Strafen zu belegen. Diese Strafen können nur in Geldbußen bis zu fünf Thaler und bei mehrmals wiederholten Zuwiderhandlungen in der auf eine gewisse Zeit oder auf die Dauer der Wahl-Periode zu verhängenden Ausschließung aus der Versammlung bestehen. Versagt der Bürgermeister seine Zustimmung, so tritt das im §. 54. vorgeschriebene Verfahren.

§ 48.

Die Stadtverordneten beschließen über die Benutzung des Gemeinde-Vermögens; die Declaration vom 26.sten Juli 1847. (*Gesetz-Sammlung* s. 327) bleibt daher maßgebend.

Ueber das Vermögen, welches nicht der Gemeinde-Corporation in ihrer Gesamtheit angehört, kann die Stadtverordneten-Versammlung nur insofern beschließen, als sie durch Willen der Betheiligten oder durch sonstige Rechtstitel dazu berufen ist. Auf das Vermögen der Corporationen und Stiftungen haben die zur Stadt-Gemeinde gehörenden Einwohner (§.2) als solche, und auf dasjenige Vermögen, welches bloß den Hausbesitzern oder anderen Klassen der Einwohner gehört, haben andere Personen keinen Anspruch. In Ansehung der Verwaltung oder Verwendung des Vermögens der Stiftungen, bewendet es bei den stiftungsmäßigen Bestimmungen.

Soweit es hierbei auf den Begriff von Bürger ankommt, sind die Bestimmungen des gegenwärtigen Statuts (§.4) an sich selbst nicht maßgebend.

§ 49.

Die Genehmigung der Regierung ist erforderlich:

- 1) zur Veräußerung von Grundstücken und solchen Gerechtsamen, welche jenen gesetzlich gleichgestellt sind;

- 2) zur Veräßerung oder wesentlichen Veränderung von Sachen, welche einen besonderen wissenschaftlichen, historischen oder Kunstwerth haben, namentlich von Archiven;
- 3) zu Anleihen, durch welche die Gemeinde mit einem Schuldenbestand belastet, oder der bereits vorhandene vergrößert wird, und zu Veränderungen in dem Genusse von Gemeinde- Nutzungen (Wald, Weide, Heide, Torfstich und dergleichen).

§ 50.

Die freiwillige Veräßerung von Grundstücken u. s. w. (§. 49. Nr 1), darf nur im Wege der Licitacion auf Grund einer taxen stattfinden.

Zur Gültigkeit der Licitacion gehört:

- 1) einmalige Bekanntmachung durch das Amtsblatt des Regierungs- Bezirks und die für Bekanntmachungen des Magistrats üblichen öffentlichen Blätter;
- 2) eine Frist von sechs Wochen von der Bekanntmachung bis zum Licittations- Termine, und
- 3) Abhaltung dieses Termine durch eine Justiz- oder Magistrats- Person.

Das Ergebniß der Licitacion ist der Stadtverordneten- Versammlung mitzuthellen und kann nur mit deren Genehmigung der Zuschlag ertheilt werden. In besonderen Fällen kann die Regierung auch den Verkauf aus freier Hand, so wie einen Tauch gestatten, sobald sie sich überzeugt, daß der Vortheil der Gemeinde dadurch gefördert wird. Für die Hypotheken- Behörde genügt zum Nachweise, daß der Vorschrift dieses Paragraphen genügt worden, die Bestätigung des Vertrags durch die Regierung.

§ 51.

Durch Gemeinde- Beschluß kann die Erhebung eines Einzugs- Geldes angeordnet und von dessen Entrichtung die Niederlassung in der Gemeinde (§. 4 des *Gesetzes* vom 31 sten December 1842. Nr. 2317) abhängig gemacht werden. Außerdem kann von Allen, sowohl von den Neu- Anziehenden als von denen, welche der Gemeinde bereits angehörig sind, bei der Begründung eines selbständigen Hausstandes eine Abgabe (Eintritts- oder Hausstands- Geld) gefordert, und von deren Entrichtung die Theilnahme an dem Bürgerrecht (§. 4) abhängig gemacht werden.

Die theilnahme an den Gemeinde- Nutzungen (§. 49. Nr 4) kann außerdem von der Entrichtung einer jährlichen Abgabe und anstatt, oder neben derselben von Entrichtung eines Einkaufs- Geldes abhängig gemacht werden, durch deren Entrichtung aber die Ausübung des Bürgerrechts niemals bedingt wird. Elie derartigen beschlüsse bedürfen der Genehmigung der Regierung.

Die mit dem Besitze einzelner Grundstücke verbundenen oder auf sonstigen besonderen Rechtstiteln beruhenden Nutzungs- Rechte, sind den Folge dienstlicher Versetzung ihren Ausenthalt im Stadt- Bezirke nehmen, sind zur Entrichtung des Einzugs- Geldes und des Hausstands- Geldes nicht verbunden.

§ 52.

So weit die Einnahmen aus dem städtischen Vermögen nicht hinreichen, um die durch das Bedürfniß oder die Verpflichtungen der Gemeinde erforderlich Geldmittel zu beschaffen, können die Stadt- Verordneten die Aufbringung von Gemeinde- Steuern beschließen.

Diese können bestehen:

I. In Zuschlägen zu den Staats- Steuern, wobei folgende Bestimmungen gelten:

- 1) die Steuer für den gewerbe- betrieb im Umerziehen darf nicht belastet werden;
- 2) bei den Zuschlägen zur classificirten Einkommen- Steuer muß jedenfalls das außerhalb der Gemeinde belegene Grund- Eigenthum außer Berechnung bleiben;
- 3) Die genehmigung der Regierung ist erforderlich:
  - a. für alle Zuschläge zur Einkommen- Steuer;
  - b. für Zuschläge zu den übrigen directen Steuern, wenn der Zuschlag entweder Fünfzig Procent der Staats- Steuern übersteigen oder nicht nach gleichen Sätzen auf diese Steuern vertheilt werden soll.

Zur Freilassung oder geringeren belastung der letzten Classensteuer- Stufe bedarf es dieser Genehmigung nicht;

- c. für Zuschläge zu den indirecten Steuern.

II. In besonderen directen oder indirecten Gemeinde- Steuern, welche der Genehmigung der Regierung bedürfen, wenn sie neu eingeführt, erhöht oder in ihren Grundsätzen verändert werden sollen. Bei besonderen Communal- Einkommen- Steuern ist jedenfalls die *sub 1. 2.* erwähnte Beschränkung maßgebend. Die bestehende directe Communal- Einkommen- Steuern wird einer Prüfung und genehmigung der Regierung unterworfen. In dem über die Erhebung der Communal- Steuer zu erlassenden, von der Regierung zu genehmigenden Regulativ, können Ordnungs- Strafen gegen die Contravenienten bis auf Höhe von Zehn Thalern angeordnet werden.

§ 53.

Die gemeinde kann durch Beschluß der Stadt- Verordneten zur Leistung von Diensten (Hand- und Spanndiensten) Behufs Ausführung von Gemeinde- Arbeiten verpflichtet werden; die Dienste werden in Geld abgeschätzt, die vertheilung geschieht nach dem Maaßstabe der gemeinde- Abgaben, oder in deren Ermangelung nach dem Maaßstabe der directen Steuern. – Abweichungen von dieser vertheilungs- Art. bedürfen der genehmigung der Regierung. Die Dienste können, mit Ausnahme von Nothfällen, durch taugliche Stallvertreter abgeleistet oder nach der Abschätzung an die Gemeinde- Casse bezahlt werden.

Titel V.

Von den Geschäften des Magistrats.

§ 54.

Der Bürgermeister hat als Obrigkeit und gemeinde- Verwaltungs- Behörde insbesondere folgende Geschäfte:

- 1) die Gesetze und verordnungen, so wie die Verfügungen der ihm vorgesetzten Behörde auszuführen;
- 2) die Beschlüsse der Stadtverordneten- Versammlung vorzubereiten und zur Ausführung zu bringen.

Der Bürgermeister ist verpflichtet, die Ausführung zu beanstznden, wenn von den Stadtverordneten ein Beschluß gefaßt ist, welcher deren Befugnisse überschreitet, gesetz- oder rechtswidrig ist, das Staatswohl oder das Gemeinde- Interesse verletzt. In diesem Falle hat er die Gründe dieser Beanstandung der Stadtverordneten- Versammlung mitzuthemen. Erfolgt hierauf keine Verständigung, zu deren Herbeiführung sowohl von dem Bürgermeister, als den Stadtverordneten, die Einsetzung einer gemeinschaftlichen Commission verlangt werden kann, so ist die Entscheidung der Regierung einzuholen;

- 3) die städtischen Gemeinde- Anstalten zu verwalten, und diejenigen, für welche besondere Verwaltungen eingesetzt sind, zu beaufsichtigen;
- 4) die Einkünfte der Stadt- Gemeinde zu verwalten, die auf dem Etat oder besonderen beschlüssen der Stadtverordneten beruhenden Einnahmen und Ausgaben anzuweisen und das Rechnungs- und Cassen- Wesen zu überwachen.

Von jeder regelmäßigen Cassen- Revision ist der Stadtverordneten- Versammlung Kenntniß zu geben, damit sie ein Mitglied oder mehrere abordnen könne, und diesem Geschäfte beizuwohnen; bei außerordentlichen Cassen- Revisionen Stadtverordneten- Versammlung zuzuziehen;

- 5) das Eigenthum der Stadt- Gemeinde zu verwalten und ihre Rechte zu wahren;
- 6) die Gemeinde- Beamten, nachdem die Stadtverordneten darüber vernommen worden, anzustellen und zu beaufsichtigen. Die Anstellung erfolgt, so weit es sich nicht um vorübergehende Dienstleistungen handelt, auf Lebenszeit; diejenigen Unter- Beamten, welche zur zu mechanischen Dienstleistungen bestimmt sind, können jedoch auf Kündigung angenommen werden.

Die von den Gemeinde- Beamten zu leistenden Cautionen bestimmt der Bürgermeister nach Anhörung der Stadtverordneten- Versammlung. Ist ein Kämmerer vorhanden (§.28), so können demselben die Geschäfte des Gemeinde- Einnehmers, nach Vernehmung der Stadtverordneten- Versammlung und mit Zustimmung der Regierung übertragen werden;

- 7) die Urkunden und Acten der Stadt- Gemeinde aufzubewahren;
- 8) die Stadt- Gemeinde nach Außen zu vertreten und Na,ens derselben mit Behörden und Privat- Personen zu verhandeln, den Schrifwechsel zu führen und die Gemeinde- Urkunden in der Erschrift zu vollziehen. Die Ausfertigungen der Urkunden werden

Namens der Stadt- Gemeinde von dem Bürgermeister oder seinem Stellvertreter gültig unterzeichnet; werden in denselben Verpflichtungen der Stadt- Gemeinde übernommen, so muß noch die Unterschrift eines Magistrats- Behörde erforderlich ist, muß dieselbe in beglaubigter Form der gedachten Ausfertigung beigelegt werden;

- 9) die städtischen Gemeinde- Abgaben und Dienste nach den Gesetzen und Beschlüssen auf die verpflichteten zu vertheilen und die Beitreibung zu bewirken.

§ 55.

Zur Erhaltung der nöthigen Disciplin steht dem Bürgermeister das Recht zu, den Gemeinde- Beamten Geldbußen bis zu drei Thalern und außerdem den untern Beamten Arreststrafen bis zu drei Tagen aufzulegen (§§. 15. 19. und 20. des Gesetzes vom 21 sten Juli 1852. *Gesetz- Sammlung*. S. 465.)

§ 56.

Zur dauernden Verwaltung oder Beaufsichtigung einzelner Geschäftsweige, so wie zur Erledigung vorübergehender Aufträge, können besonder Deputationen entweder bloß aus Mitgliedern des Magistrats, oder aus Mitglieder beider gemeinde- Behörden, oder aus letzteren und aus stimmfähigen Bürgern, gewählt werden.

Zur Bildung gemister Deputationen aus beiden Stadt- Behörden ist eine Uebereinstimmung des Bürgermeisters und der Stadtverordneten- Versammlung erforderlich. Zu diesen Deputationen und Commisionen, welche übrigens in allen Beziehungen dem Bürgermeister untergeordnete sind, werden die Stadtverordneten und stimmfähigen Bürger von der Stadtverordneten- Versammlung gewählt, die Magistrats- Mitglieder dagegen von dem Bürgermeister ernannt, welcher auch unter letzteren den Vorsitzenden zu bezeichnen hat. Durch statutarische Anordnungen (§.10) können besondere Festsetzungen über die Zusammensetzung der bleibenden Verwaltungs- Deputationen getroffen werden.

§ 57.

Die Stadt kann von dem Bürgermeister nach Anhörung der Stadtverordneten in Orts- Bezirke getheilt werden. Jedem Bezirk wird ein Bezirks- Vorsteher vorgesetzt, welcher von den Stadtverordneten aus dem stimmfähigen Bürgern des Bezirks auf sechs Jahre erwählt, und vom Bürgermeister bestätigt wird. In gleicher Weise Wird für den Fall der Verhinderung des Bezirks- Vorstehers ein Stellvertreter desselben angestellt.

Die Bezirks- Vorsteher sind Organe des Bürgermeisters und Verpflichtet, seinen Anordnungen Folge zu leisten, ihn nementlich in den örtlichen Geschäften des bezirks zu unterstützen.

§ 58.

Jedes Jahr, bevor sich die Stadtverordneten- versammlung mit dem Haushalts- Etat beschäftigt, hat der Bürgermesiter in öffentlicher Sitzung derselben über die Verwaltung und den Stand der Gemeinde- Angelegenheiten einen vollständigen Bericht zu erstatten. Tag und Stunde wenigstens zwei freie Tage vorher in der Gemeinde bekant gemacht.

§ 59.

Der Bürgermeister hat außerdem nach näherer Bestimmung der gesetzte folgende Geschäfte zu besorgen:

I. So lange die Handhabung der Orts- Polizei nicht Könoglichen Behörden übertragen ist:

- 1) die Handhabung der Orts- Polizei,
- 2) die Verrichtung eines Hülf- Beamten der gerichtlichen Polizei,
- 3) die Verrichtung eines Polizei- Anwalts, vorbehaltlich der Befugniß der Behörde in den Fällen 2. und 3., andere Beamten mit diesen geschäften zu beauftragen. Dem Bürgermeister kann die vertretung der polizei- Anwaltschaft bei dem Gerichte des Orts auch für die übrigen Gemeinden des Gerichts- Bezirks gegen angemessene Entschädigung übertragen werden, in deren Hinsicht nähere Bestimmungen vorbehalten bleiben.

II. Alle nähere Geschäfte der Kreis-, Bezirks-, Provinzial- und allgemeinen Staats- Verwaltung, namentlich auch das Führen der Personenstands- Register, sofern nicht andere Behörden dazu bestimmt sind. Einzelne dieser unter I. und II. Erwähnten Geschäfte können mit Genehmigung der Regierung einem anderem Magistrats- Mitgliede übertragen werden.

§ 60.

In Betreff der Befugniß der Stadt- Behörden, ortspolizeiliche Verordnungen zu erlassen, kommen die darauf bezüglichen Gesetze zur Anwendung.

Titel VI.

Von den Gehältern und Pensionen.

§ 61.

Der Normal- Etat aller Besoldungen wird von dem Bürgemeister entworfen und von den Stadtverordneten festgesetzt. Ist ein Normal- besoldungs- Etat überhaupt nicht oder nur für einzelne Theile der verwaltung festgestellt, so werden die in solcher Weise nicht vorgesehenen Besoldungen vor der Wahl festgesetzt.

Hinsichtlich des Bürgemeisters und der besoldeten Magistrats- Mitglieder, unterliegt die Festsetzung der Besoldungen in allen Fällen der genehmigung der Regierung. Die Regierung ist eben so befugt, als verpflichtet, zu verlangen, daß ihnen die zu einer zweckmäßigen Verwaltung angemessenen Befoldungs- Beträge bewillig werden. Schöffen und Stadtverordnete erhalten weder gehalt noch Remuneration, und ist nur die Vergütung baarer Auslagen zulässig, welche für sie aus der Aysrichtung von Aufträgen antstehen.

§ 62.

Dem auf Grund dieses Statuts gewählten Bürgermeister und den besoldeten Mitgliedern des Magistrats sind, sofern nicht mit Genehmigung der Regierung eine Vereinbarung wegen der Pension getroffen ist, bei eintretender Dienst- Unfähigkeit, oder, wenn sie nach abgelaufener Wahl- Periode nicht wieder gewählt werden, folgende Pensionen zu gewähren:

$\frac{1}{4}$ des Gehalts nach sechsjähriger Dienstzeit,

$\frac{1}{2}$ des Gehalts nach zwölfjähriger Dienstzeit,

$\frac{2}{3}$ des Gehalts nach vierundzwanzigjähriger Dienstzeit.

Die auf Lebeszeit angestellten besoldeten Gemeinde- Beamten erhalten, insofern nicht mit den Beamten ein Anderes verabreicht worden ist, bei eintretender Dienst- Unfähigkeit Pensionen nach denselben Grundsätzen, welche bei den unmittelbaren Staats- Beamten zur Anwendung kommen.

Ueber die Pensions- Ansprüche der Bürgermeister, der besoldeten Magistrats- Mitglieder und übrigen besoldeten gemeinde- Beamten entscheidet in streitigen Fällen die Regierung.

Gegen den Beschluß der Regierung, so weit derselbe sich nicht auf die Thatsache der Dienst- Unfähigkeit oder darauf bezieht, welcher Theil des Dienst- Einkommens als Gehalt anzusehen sei, findet die Berufung auf richterliche Entscheidung statt. Ungeachtet der Berufung sind die festgesetzten Beträge vorläufig zu zahlen. Die Pension fällt fort, oder ruht insoweit, als der Pensionirte durch anderweitige Anstellung im Staats- oder Gemeinde- Dienste ein Einkommen oder neue Pension erwirbt, welche mit Zurechnung der ersten Pension sein früheres Einkommen übersteigen.

Titel VII.

Von dem Gemeinde- Haushalte.

§ 63.

Ueber alle Ausgaben, Einnahmen und Dienste, welche sich im Voraus Bestimmen lassen, antwirft der Bürgermeister jährlich, spätestens im October, einen Haushalts- Etat. Mit Zustimmung der Stadtverordneten kann die Stats- Periode bis auf drei Jahre verlängert werden.

Der Entwurf wird acht Tage lang, nach vorheriger Verkündigung, in einem oder mehreren von dem Magistrate zu bestimmenden Localen zur Einsicht aller Einwohner der Stadt offen gelegt, und alsdann von den Stadtverordneten festgestellt. Eine Abschrift des Etats wird sofort der Aufsichts- Behörde eingereicht.

§ 64.

Der Bürgermeister hat dafür zu sorgen, daß der Haushalt nach dem Etat geführt werde. Ausgaben, welche außer dem Etat geleistet werden sollen, bedürfen der Genehmigung der Stadtverordneten.

§ 65.

Die gemeinde- Abgaben und die Geldbeträge der Dienste (§. 53.), so wie die Abgaben für die Theilnahme an den Nutzungen (§. 51.) und die sonstigen Gemeinde- Gefälle, werden von den Säumigen im Steuer- Executionswege beigetrieben.

§ 66.

Die jahres- Rechnung ist von dem Einnehmer vor dem 1 sten Mai des folgenden Jahres zu legen und dem Bürgermeister einzureichen. Dieser hat die Rechnung zu revidiren und solche mit seinen Erinnerungen und Bemerkungen den Stadtverordneten zur Prüfung, Feststellung und Entlastung vorzulegen.

§ 67.

Die Feststellung der Rechnung muß vor dem 1 sten October bewirkt sein. Der Bürgermeister hat der Aussichts- Behörde sofort eine Abschrift des Feststellungs- Beschlusses vorzulegen. Durch statuarische Anordnungen (§. 10.) können auch andere Fristen, als vorstehend für die Legung und Feststellung der Rechnung bestimmt sind, festgesetzt werden.

§ 68.

Ueber alle Theile des Vermögens der Stadt- Gemeinde hat der Bürgermeister ein Lagerbuch zu führen. Die darin vorkommenden Veränderungen werden den Stadtverordneten bei der Rechnungs- Abnahme zur Erklärung vorgelegt.

Titel VIII.

Von der Verpflichtung zur Annahme von Stellen und von dem Ausscheiden aus denselben wegen Verlustes des Bürgerrechtes.

§ 69.

Ein jeder stimmfähiger Bürger ist verpflichtet, eine unbesoldete Stelle in der Gemeinde- Verwaltung oder vertretung anzunehmen, so wie eine angenommene Stelle mindestens drei Jahre lang zu versehen.

Zur Ablehnung oder zur früheren Niederlegung einer solchen Stelle berechtigen nur folgende Entschuldigungs- Gründe:

- 1) anhaltende Krankheit,
- 2) Geschäfte, die eine häusige oder lange dauernde Abwesenheit mit sich bringen,
- 3) ein Alter über Sechzig Jahre,
- 4) die früher stattgehabte Verwaltung einer unbesoldeten Stelle für die nächsten drei Jahre,
- 5) die Verwaltung eines andern öffentlichen Amtes,
- 6) ärztliche oder wundärztliche Praxis,

- 7) sonstige besondere Verhältnisse, welche nach dem Ermessen der Stadtverordneten-Versammlung eine gültige Entschuldigung begründen.

Wer sich ohne einen dieser Entschuldigungs-Gründe weigert, eine unbesoldete Stelle in der Gemeinde-Verwaltung oder Vertretung anzunehmen, oder die noch nicht drei Jahre lang versehene Stelle ferner zu versehen, so wie derjenige, welcher sich der Verwaltung solcher Stellen thatsächlich entzieht, kann durch Beschluß der Stadtverordneten auf drei bis sechs Jahre der Ausübung des Bürgerrechts verlustig erklärt, und um ein Achtel bis ein Viertel stärker zu den directen Gemeinde-Abgaben herangezogen werden. Dieser Beschluß bedarf der Bestätigung der Aufsichts-Behörde (§. 71.).

§ 70.

Wer eine das Bürgerrecht voraussetzende Stelle in der Verwaltung oder Vertretung der Stadt-Gemeinde bekleidet, scheidet aus derselben aus, wenn er des Bürgerrechts verlustig geht; im Falle des ruhenden Bürgerrechts tritt die Suspension ein (§. 6.). Die zu den bleibenden Verwaltungs-Deputationen gewählten stimmfähigen Bürger (§. 56.) und andere von der Stadtverordneten-Versammlung auf eine bestimmte Zeit gewählte unbesoldete Gemeinde-Beamten, zu denen jedoch die Schöffen nicht zu rechnen sind, können durch einen Beschluß der Stadtverordneten mit Zustimmung des Bürgermeisters auch vor Ablauf ihrer Wahl-Periode von ihrem Amte entbunden werden.

Titel IX.

Von der Oberaufsicht über die Stadt-Verwaltung.

§ 71.

Die Aufsicht des Staates über die städtischen Gemeinde-Angelegenheiten wird, so weit nicht durch die Vorschriften dieses Statuts ein Anderes ausdrücklich bestimmt ist, von der Regierung, in den höheren Instanzen von dem Ober-Präsidenten und dem Minister des Innern ausgeübt. Beschwerden über Entscheidungen in Gemeinde-Angelegenheiten müssen in allen Instanzen innerhalb einer Präc[is]iv-Frist von vier Wochen nach der Zustellung oder Bekanntmachung der Entscheidung eingelegt werden, isofern nicht die Einlegung des Recurses durch dieses Statut an eine andere Frist geknüpft ist (§. 19).

§ 72.

Wenn die Stadtverordneten einen Beschluß gefaßt haben, welcher deren Befugnisse überschreitet, gesetz- oder rechtswidrig ist, oder rechtswidrig ist, oder das Staatswohl verletzt, so ist die Aufsichts-Behörde ebenso befugt als verpflichtet, den Bürgermeister zur Vorläufigen Beanstandung der Ausführung zu veranlassen. Dieser hat hiervon die Stadtverordnungen zu benachrichtigen und über den Gegenstand des Beschlusses sofort an die Regierung zu berichten.

Die Regierung hat sodann ihre Entscheidung unter Anführung der Gründe zu geben.

§ 73.

Wenn die Stadtverordneten es unterlassen oder verweigern, die der Gemeinde gesetzlich obliegenden Leistungen auf den Haushalts- Etat zu bringen oder außerordentlich zu genehmigen, so läßt die Regierung, unter Anführung des Gesetzes die Eintragung in den Etat von Amtswegen bewirken, oder stellt beziehungsweise die außerordentliche Ausgabe fest.

§ 74.

Durch Königliche verordnung auf den Antrag des Staats- Ministeriums kann die Stadwerordneten- Versammlung aufgelöst werden. Es ist sodann eine Neuwahl derselben anzuordnen, und muß diese binnen sechs Monaten, vom Tage der Auflösungs- Verordnung an, erfolgen. Bis zur Einführung der neu gewählten Stadtverordneten sind deren Verrichtungen durch besondere, von dem Minister des Innern zu bestellende Commissarien besorgen.

§ 75.

In Betreff der Dienst- Vergehen des Bürgermeisters, der Mitglieder des Vorstandes und der sonstigen Gemeinde- Beamten, kommen die darauf bezüglichen Gesetze zur Anwendung.

Titel X.

Ausführungs- und Uebergangs- Bestimmungen.

§ 76.

Die zur Ausführung dieses Statuts erforderlichen Bestimmungen werden von dem Minister des Innern getroffen.

§ 77.

So lange ein Magistrat und eine Stadtverordneten- Versammlung nach den Vorschriften des gegenwärtigen Statuts noch nicht gebildet ist, werden die Verrichtungen welche denselben in diesem Statut zugewiesen sind, so weit zur Einfuhrung des letzteren darauf ankommt, von dem bisherigen Gemeinde- Vorstande und der bisherigen Gemeinde- Vertretung wahrgenommen.

§ 78.

Der seitherig gewählte Bürgermeister und die besoldeten Gemeinde- Beamten bleiben bis zum Ablaufe ihrer Wahl- Periode in ihren Aemtern und Einkünften und behalten ihre etwanigen bisherigen Pensions- Ansprüche.

§ 79.

Der Zeitpunkt, mit welchen die Einführung gegenwärtigen Statuts beendet sein wird, ist durch das Amtsblatt des Regierungs- Bezirks zur öffentlichen Kenntniß zu bringen. Von diesem Zeitpunkte an treten für die Stadt die bisherigen Gesetze und Verordnungen über die Verfassung außer Kraft.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedruckten Königlichen Insiegel.

Gegeben Charlottenburg, den 30. März 1857.

Friedrich Wilhelm.

(L.S.)

Opublikowano:

Extraordinaire Beilage zum Amts- Blatt der Königl. Regierung zu Oppeln. Stück 53. Oppeln 1857.

Bernard Szczech: *Statut miasta Woźniki z 30 marca 1857 roku.* Katowice 2004.

DOKUMENTY ŚREDNIOWIECZNE

Nr VIII.

1310. Bolesław książę opolski za 100 królewskich fenigów, sprzedaje wrocławskim mieszczanom cła, we wszystkich miastach (*civitates*) swojego księstwa, czyli w Opolu, Skorogoszczy, Lewinie, Krapkowicach, Lublińcu, Oleśnie oraz Woźnikach.

Literatura:

J. Nowakowa: Rozmieszczenie komór celnych i przebieg dróg handlowych na Śląsku XIV wieku. Wrocław 1951.

Nr IXa.

22 .09. 1341. Lelów.

Kazimierz Wielki, król Polski potwierdza przebieg granicy pomiędzy wsią Rększowice w powiecie olsztyńskim a posiadłościami panów Lubszy i Sulowa w księstwie opolskim, a zarazem pomiędzy Królestwem Polskim a Śląskiem.

Ad Officium actaque praesentia Castrensia Vielunensia personaliter veniens Nobilis Sebastianus Zarczewski famulus generosi Andreae Dzierzanowski villae Boronow, Ducatus Oppoliensis et alibi Haeredis, nimine ipsius Domini sui obtulit officio praesenti ad acticandum literas pergamenas serenissimi olim Casimiri Dei gratia piae memoriae Regis Poloniae sigillo ipsius olim serenissimi Regis in appensis obsignatas quibus eadem Sacra Regia Majestas granities seu limites cum Terris Illustrissimi Principis Domini Alberti Ducis Strellensis et Juvenis Opoliensis Ducatus ejusdem et signanter haereditatis villae Renczowice dictae in Districtu Olstinensi sitae ac haereditatibus praedictorum strenuorum Haeredum de Lupsza Szulow nuncupatis in Terris Praedictis Opoliensibus et in Districtu Lublignensi sitis ac etiam cum Terra Siewieriense sua autoritate Regia confirmare et approbare dignata est. Quibus literis officium praesens visis authenticis et in nullo suspectis nec vi-

tatis easdem ab Ipso suscepit et in acta praesentia Castrensia Vielunensia inscribere mandavit, quarum quidem literarum series est ista.

Nos Casimirus Dei Gratia Rex Poloniae etc. recognoscimus tenore praesentium Illustri Principi Domino Alberto Duci Strzellensi et Juveni Oppoliensi Compatri nostro dilecto ac allis quibus expedit universis veras limmites granitierum Terrae nostrae Cracoviensis cum Terris ipsius Domini Ducis Opoliensis et signater haereditate et villae nostrae Renczewice sic dictae in districtu nostro Olstinense sitae ac haereditatibus videlicet strenuum haeredum de Lubsza Sulow sic nuncupatur in Terris praedictis opoliensibus et in districtu suo Lublinense sitae ac etiam a Terra Siewiriense Incipiendo a primo angulari limite alias Varozny quae limes dividit finis seu granities Ducatus Sieviriensis et Ducatus Opoliensis quae limes est erecta seu fundata circa Coliskam penes quam limes, alias Polonice in vulgari Kop sic dicta quae circa Coliskam est erecta seu fundata currendo directo tramite per fluvium dictum Kaminizka et per silvam quae dicitur Mostua et aliis rubetibus borris et nemoribus quae dicitur Pniewno et Grzybow usque ad silvam Koczonow, in qua etiam limes angucavis, alias Wegielny – Kop erecta existit circa quam limitem, alias Kop, limitis granitierum villae nostrae Renczewice praedictae in districtu Olstienense et haereditati, Sulow etiam praedictae finiunt et terminantur, a qua quidem limite angulari, alias Wegielny Kop in Silva Koczonow existente granities haereditatis Boronow dictae etiam in districtu Lublinense sitae inchoantur, quas quidem praefatas granities praesentibus confirmamus ac ipsas ipsi Dominio praedicto Duci Alberto et Icolis ejusdem videlicet Magnifico Moycom praedictis ac postremis ipsorum volumus et permittimus praesentibus literis nostris sigilli nostri minoris in fidem et testimonium veritatis roboratas per Nos et nostros Posteris inviolabiliter conservatas. Actum Leloviae ipso beati Mauritii, Anno Millesimo trecentesimo quadragesimo primo, Praesentibus nostris fidelibus Magnificis strenuis nobilibusque Viris Ottha de Pilcza, Drogozia de Chrobrza, Zagatha de Wysocka, Mikosio de Wlaw, Jaskone de Mokrzeze, Biuniazze de Malusza et aliis pluribus fide dignis.

Quarum quidem literarum originale idem suprascriptus offerens ab officio recepit. Copia eorum circa Acta relict⁵³.

Oryginał: Zaginał.

Opublikowano:

⁵³ „Kasimir, König v. Polen etc., tut seinem geliebten Gevatter dem Fürsten Albert, Hertzog von Groß Strehlitz und Jüngeren v. Oppeln, und allen, die es angeht, kund, daß die richtigen Grenzen seines Krakauer Gebieten des gen. Oppelner Herzogs und besonders die seines Erbgutes und Dorfes Renczewice i. Distrikt Olstün mit denen der Erbgüter der gestrengen Erbherren zu Lupsza und Sulow i. Lublinitzer Distrikt des Oppelner Landes folgendermaßen verlaufen: Vom Lande Siewierz an bei der ersten Eckgrenzen alias Varozny, welche die Grenzen des Herzogthums Siewierz und des Herzogthums Oppeln trennt, und weiter ab der Coliska geht diese Grenze poln. Kop an der Koliska entlang im geraden Zuge durch den Fluß gen. Kaminitzka, durch den Wald gen. Mostua und durch anderes Gehölz, Buschland u. Haine, die Pniewno und Grzybow genannt werden, bis zum Wald Koczonow, wo die Winkelgrenze alias Wegielny-Kop errichtet ist und die Grenzen seines gen. Dorfes Renczewicze i. Distrikt Olstin und des gen. Erbgutes Sulow abschließen. Dort an dem Wegielny-Kop beginnt auch die Grenzlinie des Erbgutes Boronow i. Lublinitzer District, die der König durch diese Urk. Bestätigt und dem vorgehen. Herzog Albert und dessen Untertanen, besonders dem hochgemuten Moyco für sie und ihre Nachkommen bestätigt.“ (CDS. Regesten zur Schlesischen Geschichte 1338-1342. Wutke K., Randt E.: Bd XXX Breslau 1930 s. 191).

Die älteste ungedruckte Urkunde über die Grenzverhältnisse zwischen Schlesien und Polen. (w:) Allgemeines Archiv für die Geschichtskunde des Preussischen Staates. Herausgegeben von Leopold von Ledebur. Zweyter Band. Berlin, Posen und Bromberg 1830 s. 357 – 360.

Nr IXb.

22. 09. 1341. Lelów.

Kazimierz Wielki, król Polski potwierdza przebieg granicy pomiędzy wsią Rększowice w powiecie olsztyńskim a posiadłościami panów Lubszy i Sulowa w księstwie opolskim, a zarazem pomiędzy Królestwem Polskim a Śląskiem.

Nos Kazimirus Dei gratia rex Poloniae recognoscimus tenore praesentium illustri principi domino Alberto duci Strzelthensi et iuveni Oppoliensi, compatri nostro dilecto ac aliis, quibus expedit, universis veras limites granicierum terrae nostrae Cracoviensis cum terris ipsius domini ducis Oppoliensis et signanter haereditatis et villae nostrae Renxowicze sic dictae, in districtu nostro Olstinensi sitae ac a haereditate, videlicet strenuorum haeredum de Lupsza, Sulow sic nuncupata, in terris praedictis Oppoliensibus et in districtu suo Lublinensi sitae ac etiam cum terra Siewieriensi intrando a primo angulari limite, alias narozni, quae limes dividit fines seu granicze ducatus Siewieriensis et ducatus Oppoliensis, quae limes est erecta seu fundata circa Kolyskam, penes quam limes, alias Polonico in vulgari kop sic dicta sita existit fere ac legitimas et per consequens ab ista limite kop sic dicta, quae circa Coliskam est erecta seu fundata, eundo directo tramite per fluvium dictum Kamioniczka et per silvam, quae dicitur Wlostwa et alias rubetis, boris et nemori(bu)s, quae dicuntur Pniewno et Grzibow, usque ad silvam Koczonow, in qua etiam limes angularis, alias wegielni kop erecta existit. Circa quam limitem, alias kop, limites granicierum villae nostrae Renxowicze praedictae in districtu Olstinensi et haereditatis Sulow etiam praedictae finiuntur et terminantur. A quo quidem limite angulari, alias wegielni kop, in silva Koczonow erecta existenti granicies haereditatis Bornow dictae, etiam in districtu Lublinensi sitae inchoantur. Quas quidem praefatas granicies praesentibus confirmamus ac ipsas ipsi domino praedicto duci Alberto et incolis eius, videlicet magnifico et (...) praedictis ac poster(or)um ipsorum volumus et promittimus praesentibus nostris litteris sigilli nostri minoris munimine in fidem et testimonium veritatis roboratas per nos et nostros posteros inviolabiliter conservatas. Actum et datum Leloviae, ipso die b. Mauritii anno Domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo, praesentibus nostris fidelibus, magnificis, strenuis, nobilibusque viris: Otta de Pilcza, Drogosio de Hrobrza, Zagota de Visoca, Mikosio de Wywla, Jaskone de Mokrzesz, Bienkone de Malusze haeredibus aliisque pluribus fidedignis.

Oryginał: Zaginął.

Opublikowano:

Zbiór dokumentów małopolskich. Wyd. Stanisław Kuraś, cz. VIII. Kraków 1975.

Bernard Szczech: *Lubsza. Szkice z dziejów gminy i parafii.* Lubsza – Zabrze 1998.

Nr X.

1365. Umowa dzierżawy zawarta pomiędzy dziedzicem Lubszy a Hynczą Pavaviogoczem, kuźnikiem.

„Von den Gräfflich Pücklerischen Hütten zu Kutschau aber ist mir eine Abschrift des Errichtungsbriefes, wovon des Original noch in dem Lubshauer Archiwe befindlich seyn soll, in diese werke seit 1365 besiehen. Der Erbauer derselben Hyncza Pavaviogocz erhielt von der Herschaft vier Freijahre, und zahlte nachher an dieselbe einen jährlichen Zins von neun Mark Prager Groschen.”

Oryginał jak i jego kopia zaginęły.

Dokument jeszcze w drugiej połowie osiemnastego stulecia znajdował się w archiwum na zamku w Lubszy natomiast kopia w Kuźnicy Kuczowskiej.

Informację opublikowano:

Schlesische Provinzial Blätter. Zehntes Stuck. October 1787, s. 305.

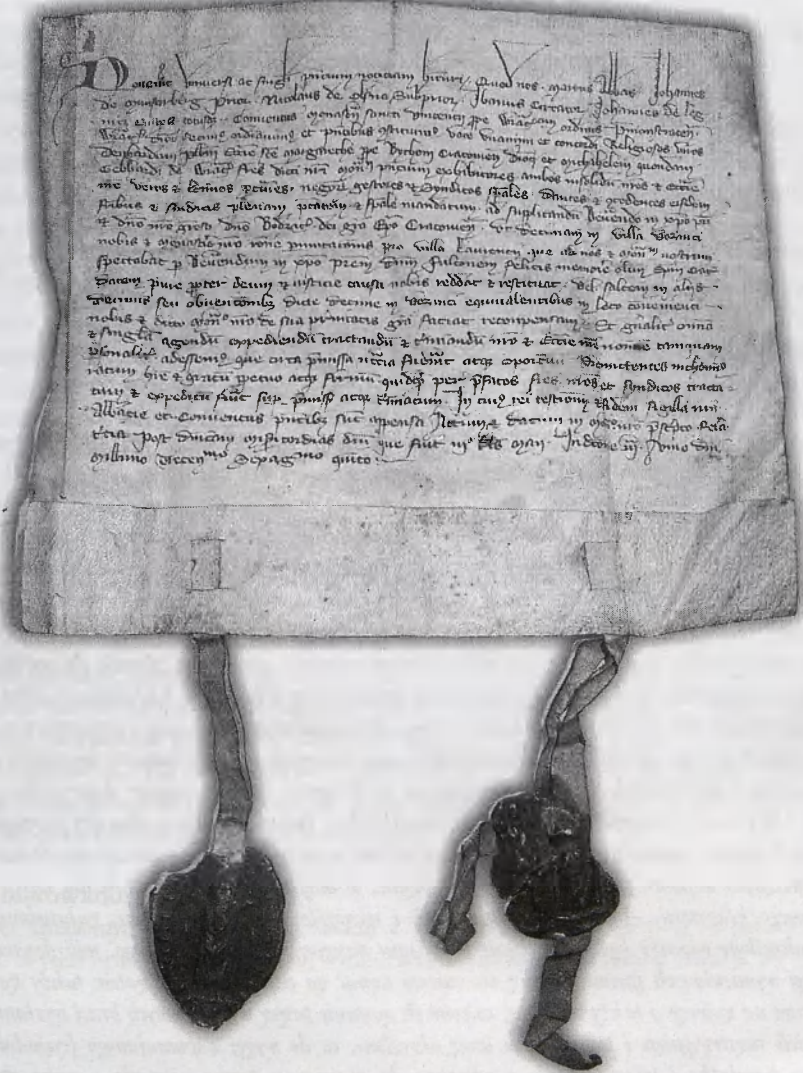
Nr XI.

29 kwietnia 1365 roku. Ołbin pod Wrocławiem. Marek, opat, Jan z Ziębic, przeor, Mikołaj z Oleśnicy, podprzeor i inni przełożeni klasztoru premonstratensów z podwrocławskiego Ołbina, zwrócili się do Leonarda, prepozyta kościoła św. Małgorzaty w Bytomiu i zarazem wyposażyli go w pełnomocnictwa, aby on wraz ze swoimi braćmi zakonnymi, wyprosił u Bodzanty, biskupa krakowskiego, by ten przywrócił zakonowi dziesięciny z Woźnik, niegdyś nadane klasztorowi przez Fulkona, biskupa krakowskiego, w miejsce dziesięcin, pobieranych obecnie z wioski Kamienica. Gdyby natomiast okazało się to niemożliwe, bracia mają starać się o równoważne zadośćuczynienie w dziesięcinach lub innych równoważnych dziesięcinie z Woźnik należnościach, w innej, odpowiedniej dla zakonników i klasztoru miejscowości.

Noverint universi ac singuli praesentiam notitiam habituri, quod nos Marcus abbas, Johannes de Munsterberg prior, Nicolaus de Olsna subprior, Ibanus conventi tutor, Johannes de Legnicz custos, totusque conventus monasterii sancti Vincentii prope Wratislaviam ordinis praemonstratensis Wratisl(aviae) dioec(esii) recognoscimus et praesentibus statuimus voce unanimi et concordi Religiosos suos Leonhardum praepositum ecclesiae S(anc)te Margarethe prope Bythom cracoviensae dioecesis et (Michalkonem ?) quondam [...] de Wratislaviensis Arcis dicti nostri Monasterii [...] exhibitivis nullos [...].mos et etiam nos veros et ultimos penules negotium gestores et syndicos spatiales, dantes [...] plenam praesentem et special mandatum ad suplicandu Reverendo in Christo patri et domino nostro gratiosi domino Bodzanta dei gratia Episcopo Cracoviensi et Decimarum in villa Voznici nobis et monasterio nostro ordine praemonstratensis pro villa Camenetz due ad nos et monasterii nostrum spectabat et Reverendum in Christo [...] domini Fulconem felicitis memorie olim episcopi cracoviensi [...] pure propter deum et instantiae causa nobis reddat et restituat vel saltem in aliis decimis seu [...] dicte decime in Voznici equivalentibus in loco conveniendi nobis et dictomonasterio de sua [...] gratia faciat expendiendum [...] et [...] nostro et ecclesiae monasteriae tamquam personaliter adessemus que acta praemissa notitia fuerint atque oportuna promittentes in thomus natum hic et gratum perpetuo atque

[...] quidque per praefatos fratros nostros et syndicos tractatum et expeditum fuit super praesentibus atque [...] In cuius rei testimonium et fidem sigilla nostri abbatis et conventus praesentibus fuit appensa [...] datum in Monasterio nostro praedicto praesentiam post decimis consitorias [...] que fuit [...] Anno d(omi)ni Millesimo Trecentesimo sexagesimo quinto.

Marek, opat, Jan z Ziębic, przeor, Mikołaj z Oleśnicy klasztoru premonstratensów z Ołbina, zwracają się do Leonarda, prepozyta kościoła św. Małgorzaty w Bytomiu aby wyprosił u Bodzanty, biskupa krakowskiego, by ten przywrócił zakonowi dziesięciny z Woźnik, w miejsce dziesięcin pobieranych z wioski Kamienica. (Foto. Bernard Szczech)

Oryginał: Dokument Norbertanów wrocławskich zachował się w parafialnym archiwum Kościoła Najświętszej Marii Panny w Bytomiu (Sygnatura: Tit I/b/16). Spisany został na pergaminowej karcie, do której przymocowane są dwie zachowane klasztorne, wykonane z wosku pieczęcie. „S ABBATIS ECCLESIAE SCT VINCENTII”. Zdzisław Jedynek jako pierwszy – po latach – odczytał dokument a następnie opublikował jego tłumaczenie z łacińskiego oryginału na język polski.

Opublikowano:

Jan Drabina, Jerzy Horwat, Zdzisław Jedynek: *Bytom średniowieczny. Przekazy źródłowe 1123-1492*. Opole 1985 s. 138 – 139.

Bernard Szczech: *Szkice z dziejów Lubszy i okolicy*. Lubsza 1998 s. 18 – 20.

Przekład:

„Niech wiedzą wszyscy i pojedynczy, do których dotrze niniejsze oznajmienie, że my: Marek opat, Jan Munsterberg przeor, Mikołaj z Oleśnicy podprzeor, Ibanus kurator, Jan z Legnicy kustosz i całe zgromadzenie klasztoru św. Wincentego koło Wrocławia Zakonu Premonstratensów w diecezji wrocławskiej czynimy, rozporządzamy i niniejszym ustanawiamy, jednogłośnie i za zgodą naszych zakonników – Leonarda, prepozyta kościoła św. Małgorzaty i braci z naszego wspomnianego klasztoru wrocławskiego Michała oraz niejakiego Gebharda okaziciela niniejszego pisma, stałymi wysłannikami i najbardziej należytymi oraz prawowitymi przedstawicielami, pełnomocnikami i szczególnymi powiernikami. Tymże braciom jako powiernikom dajemy i przyznajemy pełnomocnictwo i szczególne zlecenie do wyproszenia u Czcigodnego w Chrystusie Ojca i Pana Naszego Najłaskawszego Wielebnego Bodzanty, z łaski Bożej biskupa krakowskiego, aby ze względu na samego Boga i sprawiedliwość oddał nam i przywrócił na mocy zezwolenia dziesięcinę ze wsi Woźniki (**Voznici**) dla nas i klasztoru naszego zamiast dziesięciny ze wsi Kamienica (**villa Camenetz**), która (to dziesięcina z Woźnik), nadana temuż klasztorowi przez czcigodnego w Chrystusie prepozyta Wielebnego Fulcona (Pełkę), świętej pamięci – albo aby przynajmniej przyznał nam łaskawie swoim zezwoleniem zadośćuczynienie w innych dziesięcinach czy innych należnościach, równoważnych wspomnianej dziesięcinie z Woźnik, w miejscowości odpowiedniej dla nas i wspomnianego naszego klasztoru. A gdy wszystko w ogóle i szczególe zostanie uczynione, zatwierdzone, rozstrzygnięte i określone również będziemy obecni w imieniu naszym i Kościoła naszego, jeśli dowieśmy się czegoś w wyżej wymienionych sprawach oraz obiecujemy uznać za odpowiednie, a zatem także zatwierdzone i właściwe na zawsze a także ustalone, cokolwiek zostanie przez wymienionych braci wysłanników i przedstawicieli rozstrzygnięte i przedłożone oraz określone, co do wyżej wspomnianego (zagadnienia). Na tej rzeczy pamiętkę i wiarę zostały zawieszone do niniejszego pisma pieczęcie naszego opactwa i klasztoru. Działo się i dane w wyżej wspomniany, naszym klasztorze w trzecim dniu po niedzieli Miłosierdzia Pańskiego, to jest trzeciego dnia kalend majowych (29 kwietnia). W Roku Wcielenie Bożego tysięcznego trzechsetnego sześćdziesiątego piątego”.

Wrocław 12 styczeń 1375. Marek, opat, Jan z Legnicy, przeor z conwentu zakonu świętego Wincentego pod Wrocławiem w sprawie dziesięciny z Woźnik.

In Christi nomine amen. Nos *Marcus* dei paciencia abbas, *Ioannes de Legnicz* prior, totusque conuentus monasterij sanctj Vincencij prope Wratislauriam, ordinis promonstratensis, ad perpetuam memoriam vniuersis et singulis, quibus nosse oportunum fuerit, volumus fore notum, Quod cum venerabilis vir dominus *Iacobus de Paczkow* prepositus Wratislauriensis, iudex et conseruator Iurium et priuilegiorum nostri conuentus et monasterij sancti Vincencij predictij, Reuerendum in Christo patrem et dominum dominum *Florianum* Episcopum Cracouiensem, pro decimis in villa seu opido dicto Woysnik, Opoliensis Districtus, Cracouiensis diocesis, coram se suis citatorijs litteris ad nostram instanciam in iudicium euocasset, ventilata, Tandem nos ad exhortacionem dicti domini conseruatoris solemniter tractatu habito et sepius capitulariter repetito, deliberacioneque plena et matura inter nos prehabita. Religiosum virum fratrem *Stephanum* prepositum ecclesie sancte Margarethe prope Bythom, nostri ordinis et monasterij professum, cum pleno et specjali mandato de et super dictis concordandj ad prefatum dominum Episcopum Cracouiensem destinauimus, qui frater *Stephanus* cum eodem domino Episcopo nostro nomine vt sequitur, concordauit, videlicet, quod idem dominus *Florianus* Episcopus Cracouiensis et sui successores Episcopi Cracouienses easdem decimas in Woysnik pro se et mensa sua habebunt et debent habere, Nos vero pro nobis et nostris successoribus abbatibus monasterij predicti decimas in villa nostra Dambrowa⁵⁴ Bythomiensis districtus, que decime ad ipsum dominum episcopum hactenus pertinebant, habere debemus et possidere perpetue optinendo. In quam quidem concordiam sic vt primititur, per fratrem *Stephanum* predictum nostro nomine cum prefato domino [...] Episcopo factam, consentimus, eamque presentibus approbamus, Promittentes ipsam concordiam bona fide per nos et nostros successores ratam, gratam atque firmam habere, tenere et perpetuo inuolabiliter obseruare. Et in premissorum fidem, testimonium nostrum et conuentus nostri supradicti sigilla presentibus sunt appensa. Actum et datum in monasterio nostro sancti Vincencij supradicto, XII die mensis Ianuarij, Anno Domini Millesimo CCCLXX quinto. Presentibus religiosis viris et fratribus nostris: Iohanne de Legnicz priore supradicto, Paulus de Sydinberg subpriore, Nicolao de Ratibor preposito, Leonardo succentore, Stanislawo de Glogouia custode, Michaele granario, Nicolao infirmario, Nicolao de Gay, Yvano de Cindal, Franczkone de Opol et alijs pluribus fratribus dicti nostri monasterij et conuentus, tunc super celebracione et tractatu concordie predictae congregatis.

Opublikowano:

Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej s. Wacława. Część druga (...) od roku 1367 do roku 1423. Wydał i przypisami objaśnił Franciszek Piekosiński. Kraków 1883 s. 54 – 55.

⁵⁴ Dąbrówka Wielka, dawna wieś, obecnie dzielnica miasta Pickary Śląskie.

Nr XIII.

17.2.1386. Kuźnica Małego Janisza w pobliżu Woźnik. Władysław książę opolski, wieluński, kujawski, etc.

Minera sive ferrificio Malen Janischii prope Woznik. Sabbato post festum Valentini –1386.

Ladislaus Herzog zu Oppeln, Wielun, Cujavien, Dobrin, verleiht für trele Dienste dem Marchuschus dictum Jochs, heredi Zmarkuow, die Burg (Castrum sive fortalicium) bei Voznik mit der Vogtei In dieser Stadt, mit der Heide Jaczow et Olssini vulgariter nominata, jenseit der Malpandwa, mit $\frac{1}{3}$ der Bänke der Bäcker, Gewandschneider, Schuster, Fleischer, dem dritten Pfennig von allen Bussen, die seiner Herrschaft reservirt sind, doch ohne Eintrag für die, welche er früher den Rathmannen und Schöpffen zu Woischnik überlassen hat. Dafür hat er mit eine Gleve (cum una hasta seu lancea et bonis attineciis ad hastam pertinentibus iuxta consuetudinem aliorum terrigenarum) zu dienen. Z. Georg Swicz, Capitaneus Hostensteinensis, Wladko de Damaborz, Palatinus de Knegow, Petrus de Wilwicz, Ruczko de Bala, Ritter, Stauimir von Groschouicz, Glisthogo procurator Lukmensis, Woitko de Potokow, Henricus Rasmow des Herzogs Notar.

Oryginał: Nieznany. Odpis w tzw. *Registrum Sancti Wenceslai* przechowywanym w Pradze Czeskiej.

Regest opublikowano:

Registrum Sancti Wenceslai. [w:] Codes Diplomaticus Silesiae. VI nr 71 s. 15 – 16, nr 71.

Zobacz również:

Ludwik Musioł: *Woźniki dzieje miasta od czasów nadawniejszych do połączenia z Macierzą w roku 1922*. Opole 1971, s. 16.

Bernard Szczech: *Woźniki 1206 – 2006*. Woźniki 2006. s.7, przypis 7.

Nr XIV.

15 kwiecień 1412. Lubliniec.⁵⁵ Bernard książę opolski, niemodliński i strzelecki potwierdza sprzedaż wójtostwa woźnickiego przez Alberta Csluka Schwechowie Zwessowskyemu.

Bernhard Herzog zu Opol, Falkenberg und Strzelicz, macht bekannt, dass vor ihm fer ehrbare Albrecht csluck (sic) dem Schwech Zwessowsky die Vogtei zu Woznik im Loblineschen Gebiet um 240 Mark verkauf habe, mit dem Walle oder Veste daselbst bei Woznik, mit aller Zubehör, sonderlich $\frac{1}{3}$ aller Brodbänke, Bänke Schneidunge des Gewandes (sic), Schuchbänke und Fleischbänke, mit der Heide Jaczow, und Olschin genant, gelegen jenseit dem Fliess Malpach, $\frac{1}{3}$ der der Herrschaft vorbehaltenen Bussen, die doch von den Rathmannen und von den Schepffen daselbst zuvor gerichtet sind, unschädlich den Bussen die der Stadt vom Herzog überlassen sind. Die fürstlichen Dienste hat er zu thun

⁵⁵ Loblin am Freitag nach Quasimodo geniti.

mit einer Gleffen und mit dem das dazu gehört nach Sitte und Gewohnheit anderer Landleute daselbs. Z. Jenke von Kotulen, Hauptmann zu Loblin, Sliss von Lissowitz, Peter Hornik, Nickel Dresko, Czabicz und Johan Gebrüder von Loblin, und Heinrich Dornhaim des Herzogs Schreiber.

Regest opublikowano: CDS VI, Nr 128, s. 32.

Nr XV.

26. 01. 1418.⁵⁶ Strzelce Opolskie. Bernard, książę opolski potwierdza sprzedaż wójtostwa woźnickiego przez Swencha Wesschoffskyego Wlczkowi z Cobelczicz. Świadkiem spisania dokumentu był m.in. Mikołaj z Lubszy, późniejszy kanonik opolski.

Bernhard, Hertzog zu Falkenberg und Herr zu Strzelicz, macht bekannt, dass vor ihm Swench Wesschoffsky dem Wlczke Cobelczicz um 250 Mark die Vogtei zu Woznik im Lobnischen Gebiet, mit dem „walle oder festen“ daselbst bei Woznik gelegen, mit dem Wiesen gelegen in dem Walde oder Heuden Jayczow also genant, dazu mit der Olschini Jerczow genant, und dem Walde auch Jerczow genant, den selben Walde und die Olschini Wir dem Wlczken, seinen geerben vnd eehelichen nachkomlingen, geben also vil wir rechtes darczu haben, doch behält sich der Herzog die Haide vor, darin seine Leute zu Woznik ihr zeidelwerk von Alters gehabt haben. Während aber der Vogt von Alters 1/3 der Bänke hatte, giebt er dem Wlczke um treuer Dienste willen alle Bänke zu Woznik, Schneidunge des Gewandes, Fleischbänke, Salzbanke und Schubänke. Aber Busse soll der Vogt nicht nehmen, noch mit keiner Busse zu thun haben. Dienen soll er davon mit einer Gleffen und mit dem das dazu gehört nach Sitte und Gewohnheit der andern Landleute. Z. Mayke von Colmaw, Otto von Proskow, Nickel Dreske, Sigmund von Nepaschicz, Mikolae von Lubeschau, Franczke von der Elgott, und Otto Bess, des Herzogs Schreiber.

Regest opublikowano: CDS VI, Nr 150, s. 42 – 43.

Nr XVI.

1490. Woźniki. Stanisław Brzezina, dziedzic Woźnik, daruje łąkę na potrzeby kościoła św. Katarzyny w Woźnikach.

Ja Stanisław Brzezina pan y dziedzic na woitostwie wyznawamy przed wszystkimi na to pisanie patrzaiaczemi, izem dał y darował y wyznaczyłem łąkę z rolą na Staromieściu wiekuisie: y uczyniełem będąc w dobrym zdrowiu na ciełe y na duszy y na umysle, nieprzิปędzony ani nieprzymuszony albo zdradą iaką do tego przywiedziony. Ale z dobrego umysłu, pamięci y dobrey woli y z daru Ducha Świętego do Kościoła św. Katharziny w tymże mieście Woznikach. Z ktorej łąki y roley pleban wszelki będzie bracz pozytki albo siano z łąki. A za te urodzaie y pozytki wszelki pleban ma czytac Mszą za dobrodzieie w

⁵⁶ Strzelicz 26 Januar 1418 am Sontage nach Sancte Johannes tag des Tauffers.

piątek na każdy tydzień: Przy tym byli opatrzni y robotni mieskanie burmistrz y rada: przyrzeczenie: Jakob Kłopecz, Woytek Rudek, y wszystkie pospolstwo miasteczka Woźnik. My dla lepszej istoty a świadomia daliśmy swą pieczęć mieyskam ktemu listowi przycisnąć y wszystko pospolstwo miasta Woźnik. Anno D(omi)ni 1490.

Oryginał: Nieznany.

Odpis:

Zachował się w tzw. Księdze Zgorkowica przechowywanej w Archiwum Kościoła Parafialnego św. Katarzyny w Woźnikach.

Opublikowano:

Bernard Szczech: *Kościół św. Katarzyny w Woźnikach w zapisach ks. Pawła Jana Zgorkowica z 1664 roku*. Katowice 2000 s. 14; Bernard Szczech: *Inventarium kościoła św. Katarzyny w Woźnikach Szymona Mijała Zasadzkiego z 1800 roku*. Katowice 2000 s. 18.

Nr XVII.

Opole, 12 Listopad 1493. Jan i Mikołaj książęta opolscy etc.

Hanuss a Mikulass kn. Opolska a horniho Hlohowa, thum kund, dass vor ihnen Stanislaw Brzeznie z Wytoslawicz mit Willen seines jüngerer Bruders Krstof 20 Gulden Zins auf seinen ganzen Beitz, der Fogtei und dem Erbgut, welches er mit seinem Bruder bei Woischnik im Lublinitzer Gebiet besitzt, dem Symon weiland Andreas Sohn von Strzelicz und seiner Hausfrau Anna für 200 fl. ung. wiederkäuflich verkauft habe. Der Zins ist auf Georgi und Martini nach Strzelicz zu senden, sonst ist Käufer durch die Lublinitzer Landesbeamten in den Besitz des Gutes und der Vogtei zu setzen, bis zur Befriedigung seiner Forderung. Z. Bartoss Worbowsky, Jan Mochowsky, Jakub Lanczsky, Gindrzych Hradiczsky, Mathias foyt Strzeleczsky, Prokop dem der Brief befohlen war.

Opublikowano:

CDS VI, Nr 414, s. 137.

Nr XVIII.

23 kwiecień 1497. Woźniki. Jan Głabowski z Czant, wójt dziedziczny w Woźnikach daruje kościołowi św. Katarzyny w Woźnikach niwę i łąkę na miejscu zwanym Staromieście, „za kaplicą”.

W imię Pańskie amen. Albowiem te rzeczy które się czasem dzieją, pospołem z upadkiem czasu giną iesliby listowy y tesz pieczęcią obrona prawdziwa świadectwem dostatecznie nie były utwierdzone:

Ja Jan Głabowski z Czantz, woyt dziedziczny w Woznikach, wszystkim pospolicie, którym zależy, tak niniejszym iako y przislým jawno czenie, jako ia nie z przypędzoney woli, ale będąc na umysle moim wyswolony y z sporządzenia tesz prziiaciół moich dobrych, dla nadzieie zbawienia duszy moiej y rodziców, dzieci tesz moich: niwę roley y coby na niey z chrostu rozmnożyło się, z lanką ku niey przynależącą, na mieiscu, które przezywaią Staromiescie, za kaplicą tamze przinalczy, dla potrzeby y wspomozenia kosciola ubogiego w

przerzeczonych y tesz plebanowi sadzawkę y kęsz łanki tesz przerzeczonego blisko miejsca – łaskawie dla Pana Boga darowałem y dałem przez niniejsze: y darem resignuję y łankę prziwłaszczam przerzeconemu kościołowi y tesz stawek z kęsem łanki plebanowi przerzeconego kościołka dla iego osobliwego pożytku wiecznie dzierzeć, trzymać y mieć y dla wszelkiej potrzebytnosci y pożytku przez Vitricuse y Opatrzniki tego kościoła y přes swego plebana sprawować. Na które świadectwo piecenc iest zawieszona. A pisało się y dano w Woźnikach, w poniedziałek dnia świętego Woiciecha. Anno Domini milesimo quadringentesimo nonagesimo septimo.⁵⁷

Przed oblicznością slachetnego Mikołaja Ciesowskiego, przed uczciwym Xiędzem Andrzejem na ten czas będąci przitym, przed opatrzniemi y ostropnemi Raicami y pospolitymi Miescanami y przedemną z Krzepic kapłanem y prebendarzem swietego Krzisa w Koźiegłłowach, pisarzem przerzeczonych rzeczy, osobliwie ktemu wezwanego.

Oryginał: Zaginął.

Odpis: Zachowanyw tak zwanej Księdze Zgorkowica, przechowywanej w Archiwum Kościoła Parafialnego p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Woźnikach.

Opublikowano:

Bernard Szczech: *Kościół św. Katarzyny w Woźnikach w zapisach ks. Pawła Jana Zgorkowica z 1664 roku*. Katowice 2000 s. 16.

Bernard Szczech: *Inwentarium kościoła św. Katarzyny w Woźnikach Szymona Michała Zasadzkiego z 1800 roku*. Katowice 2000 s. 21 – 22.

---

⁵⁷ Roku Pańskiego tysiąc czterysta dziewięćdziesiątego siódmego.

PROTOKOLARZE MIASTA WOŹNIKI

Nr XIX.

1483 – 1598. Protokolarz Miasta Woźnik. Księga pierwsza obejmująca zapiski z lat 1483 – 1598.

Oryginał: Księga przechowywana w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Katowicach – Józefowcu. (Mkrofilm w zbiorach B.S.).

Opublikowano:

Ludwik Musioł: *Staropolskie teksty z Protokolarza Miasta Woźniki w województwie śląskim 1521 – 1570*. Katowice 1936.

Ludwik Musioł i Stanisław Rospond: *Protokolarz Miasta Woźnik*. Wrocław 1972.

Nr XX.

1598 – 1686. Protokolarz Miasta Woźniki. Księga druga.

a.

Zapisy do prawa miejskiego 1521 – 1599 – 1625.

Przysięga Nowego Mieszczanina, gdy przyimie mieyskie prawo.

Ja N. przysięgam P(anu) Bogu Wszechmogącemu: Iż chcę być wierny y posłusny, radzie tego miasta, na ten czas y na potym będący, wednie y w nocy. [Tajemnic] pospolitych a na więcey, które są miastu pozyteczne nikomu niezawiać. A ktoby się przeciwieł panom raycom y pospolitemu dobremu y sprawiedliwości takiemu nie chcę pomagać ale go poniżyć, y tego nie tać; Y to wszystko czynić y pełnić co zależy ku pożytku y rozmnożeniu miasta. A iesliby kto co niesprawiedliwego o radzie mowieł, temu według możności moiey chce się sprzeciwić. A gdziebym się niemógł sprzeciwić y obronić, tedy świadczący obiecuje to im powiedzieć. Tak mi Panie Boże pomagay. Amen.⁵⁸

Ja Woyczyeh Kruzel na ten czas burmistrzem będący, wydzadz rzecz słusnąm bycz, wypysałem myesczyny starożytni domow. Tak podług pokazania y regestu xyąg starych, yako y dawnieyszych bess pamyeczy luckich bedaczych obzwłassnye, którzy wnet po otrzymaniu Priuilegium od Jch M(ość)y xyazęczia Bernarda⁵⁹ będący wypysani sąm: Letha domy.⁶⁰

Letha 1521⁶¹

- Kruzel Woyciech: post antecessorebus
- Jacobus Częczek: Anno vt su(p)ra
- Tomass Krawiecz: Anno vt su(p)ra
- Matheuss Wylan
- Gregorius Koscielny: post antecessorebus
- Blazek: Anno vt su(p)ra
- Andreas Cagiel: Post Antecessorebus

⁵⁸ s. 90 (dawna numeracja: s. 96).

⁵⁹ Przywilej nadany Woźnikom w 1454 roku przez Bernarda księcia opolskiego i strzeleckiego. Zobacz: Bernard Szczeciński: *Przywilej Bernarda, księcia opolsko-strzeleckiego nadany dla Woźnik dnia 3 kwietnia 1454 roku*. Zabrze 1997.

⁶⁰ s. 31 (36).

⁶¹ *Letha Bozego 1521. Prawo, które jest dane od knezeczia Biernatha, pana oppolskiego, myastu Woznyky y ssam napyszyne, którzy wzywayą y będą na wieczne czasy wzywacz, a którzy ssam za prawem myessczkym, a prawo myessczkie maya, aby były wypysany [w] księgi myessczkie, aby wiedzieli ssąssiedzy, kto ma albo nyema, aby wiedzieli wzywacz według ynnych myast.*

Jan Janotha, Kruzel Woyciech, Częczek Jacob, Krawiecz Thomasz, Wylan Matheusz, Kosszczelny Grzegosz, Blassek, Czagel Andrey, Walek Krolyk, Oczipka Krawiecz, Merthkow syn, Mathek zedz Kruzelow, Yezorka Jan, Baran Andrzej, Czolek Woytek, Sowa Woytek, Kowal Andrzej, Barteczko, Popek Kopecz, Niedbalo Jan, Stass Golek, Ssygugada, Mathlag Mathysz, Pyczon Jan, Dudek Mykalal, Reda Woyciech, Pyotr Swiecz, Dziemieda Andrzej, Dominik, Dupka Jan, Ssobieray Stanislaw, Struk Mathysz, Wolny Matysz, Grzegosz Janothka, Kapustha, Masthega, Wrobel Walek, Paluch Jacob, Vssathka, Bdrzyk Matusz, Marczyn Wolszyk, Barthos zecz Czollkow, Walenti Zak, Mucha, Bunethko, Mathysz Czichon, Tobiasz Radosowitha, Wawrzynietz Syguda, Thomasz Machaiersky, Pyotr Spythek, Grzegosz Janeczko, Kozel, Wachota, Sbitek, Wigass, Pheth, Bator, Janecz, Woyciech Skipka. [Ludwik Musiol: *Protokolarz ...* s. 82 – 83].

- Valentinus Kroll: Ex atiquis
- Ocziepka krawiecz: Tempore vt su(pra)
- Mertkow ssyn: Eodem(qve) tempore
- Matyass zięcz Kruzelow: tempore vt su(pra)
- Jeziorko Ioannes: Post antecessorebus
- Andreas Baran: Post antecessorebus
- Albertus Cziolek: Post antecessorebus
- Albertus Sowa: Post antecessorebus
- Laurentius Lanskj: anno vt supra
- Bartecko: a(nn)o vt sup(ra)
- Popek Kopecz: post antecessorebus
- Joannis Niedbalo: A(nn)o vt sup(ra)
- Stanislaus Gołek: Ex antiquis
- Siguda: Ex antecessores
- Matyas Matłag: Anno vt su[pra]
- Joannes Pyczon: Ex antiquis
- Nycolaus Dudek: Ex antiquis
- Albertus Reda: Ex antiquis
- Petrus Swiecz: Anno ut su(pra)
- Andreas Dziemięda: Eodem(qve)
- Dominik: Anno vt su(pra)
- Joannes Dupka: Ex antiquis
- Stanislaus Sobieray: Anno vt su(pra)
- Matyass Strug: Ex atiquis
- Matias Wolny: Ex antiquis
- Gregorius Janotha: Ex antiquis
- Kapusta: Anno ut su(pra)
- Mastega: Anno vt su(pra)
- Valentinus Wrobel: Ex antiquis
- Jacobus Paluh: Ex antiquis
- Martinus Woyssyk: Post Anno vt su(pra)
- Valentinus Zak. Post Anno vt su(pra)
- Bunetko, Mucha: Post Anno vt su(pra)
- Matias Czyhon: Post ea
- Tobias Radossowsky
- Laurentius Siguda: Ex antiquis
- Tomas Maheyskj
- Petrus Zbytek: Post ea
- Gregorius Janecka
- Koziel Christophorus
- Machała
- Joannes Nyguss

- Bathor: Albertus Skyba
- Joannes Niczak⁶²: An(n)o 1588
- Walenti Gay⁶³: Eodem Anno
- Tomas Wypych⁶⁴ 1589
- Mateus Fyeth⁶⁵: Eodem⁶⁶
- Tomas Żurek⁶⁷: 1591
- Ioannes Ława⁶⁸ (?): Eodem Anno
- Valentinus Jutrznia⁶⁹: A(nn)o 1593
- Venceslaus Zebarczyk⁷⁰: A(nn)o 1594
- Szczesny Szczesnik⁷¹: Eodem Anno
- Simon Sobyeray⁷²: 1594
- Tomas Rymka⁷³: 1597

Scripta A(nno) 1624.

Recedentes aut absentes:

- Tobyas Klenhans⁷⁴: 1596⁷⁵
- Franciscus Wędziszuka⁷⁶: Eodem
- Malchar Balka⁷⁷: 1596

⁶² Jan Niczachek przyjął miejskie prawo po oścauie Bozego cziala [po 23.06.] leta Pane 1588. Musioł L.: Protokolarz ... s.177. W 1588 roku został przyjęty do prawa miejskiego „Bartoss Oxik”, pominięty przez Kruzela w zapisie długiej księgi Protokolarza. Zobacz: Musioł L.: Protokolarz ... s. 177

⁶³ „Walanti Gay 1588” wzmiankowany przez: Musioł L.: Protokolarz ... s. 177.

⁶⁴ Thomass Wypych przyjął miejskie prawo w wilyam s. Walenthego [13.02.], roku panskiego 1589. Musioł L.: Protokolarz ... s. 177.

⁶⁵ Brak zapisu lub pomyłka w odczycie nazwiska u Musioła. Tenże przytacza inny niewymieniony przez Kruzela zapis: „Mathuss Wilk przyjął mieyskie prawo w dzien s. Stanisława dnia 8 maja roku Panskiego 1589.” Musioł L.: Protokolarz ... s. 177.

⁶⁶ Kruzela pominał przyjętego w w 1589 roku Garusa vel Garzusa: „Garzuss przyjął mieyskie prawa przed s(więtym) Marcinem w piątek [10.11.], Anno Domini 1589.” Musioł L.: Protokolarz ... s. 177. Podobnie pominięto przyjętego do prawa miejskiego w 1590 roku Wojciecha Swaynozka: Anno 1590. 5 dnia wrzesznia, przyjął Woyciech Swaynozek mieyskie prawo za wrzedu oppatrnego pana Woyciecha Węgra, a na ten czas burmistrza. Musioł L.: Protokolarz ... s. 177.

⁶⁷ Anno 1591. Za nasz urzendu bendancy, yako za Marczyzna Persta, burgmystrza, za Woyczecha Węgra, Grzegorza Pyczonya, Marczyzna Woyssjka, na ten czas raycze, przystampyl przed nasz upelnam rade Tomek Zurek, a mieyskie prawa przyjol. Musioł L.: Protokolarz ... s. 177.

⁶⁸ Brak u Musioła. Tenże notuje natomiast inny zapis: Anno 1591. Za nasz urzendu bendancy, yako za Marczyzna Persta, burgmystrza, za Woyczecha Węgra, Grzegorza Piczonya, Marczyzna Woyssjka, na ten czas raycze, przjstampyl przed nasz upelnam rade Jacob Strogy, a mieyskie prawo przjgoł. Musioł L.: Protokolarz ... s. 177.

⁶⁹ Walenty Jutrznia przyjął miestkie prawo. Actum post festum die Resurictio Christi, die Mercurij [1594]. Musioł L.: Protokolarz ... s. 177.

⁷⁰ Roku Panskiego 1594, dnia 19 stycznia, Waczlaw Zebarczik przyjął mieyskie prawo. Musioł L.: Protokolarz ... s. 177.

⁷¹ Roku Panskiego 1594, dnia 19 stycznia, Szczesny Szczesnik przyjął mieyskie prawo.” Musioł L.: Protokolarz ... s. 178

⁷² Roku Panskiego 1594, 16 die Aprilij, Simon Sobieray przyjął mieyskie prawo.” Musioł L.: Protokolarz ... s. 178

⁷³ Anno 1597, we czwartek przed s. Maczieyem, Tomasz Rymka przyjął mieyskie prawo. Musioł L.: Protokolarz ... s. 178

⁷⁴ Anno 1596, die 19 Junij, Tobyas Klenhundz przyjął mieyskie prawo.” Musioł L.: Protokolarz ... s. 178

⁷⁵ W tymże roku wzmiankowany jest Bartosz Frankow, pominięty przez Kruzela: Anno 1596, die 19 Junij, Bartosz Frankow przyjął mieyskie prawo.” Musioł L.: Protokolarz ... s. 178.

⁷⁶ Anno 1597, die 17 Januarij, Franek Wędziszuczka przyjął mieyskie prawo.” Musioł L.: Protokolarz ... s. 178.

- Joannes Myska⁷⁸: 1597
- Prokopius Flaha⁷⁹: 1598
- Martinus Kijn⁸⁰ Niemiec: tegos roku⁸¹

3

Letha od Narodzenia Panskiego 1599 w poniedziałek pierwssy po Nowym Leczie.⁸²

Przystapiwssy oblicznie przed urzad nass Job Slowik spolu samsiad nass y prziyal mieyskie prawo bedacz od Jego Mostzi pana Mikolaya Kochcziczkiego⁸³ Pana Naszego dziedzicznego przy wybieraniu urzadu a wssytkiego zebrania gromady miasta naszego Woznik z poddanosci przepusszony tak yako wyss mianowany Pan Mikolay po trzykrocz dobrowolnie wyznal.⁸⁴

4

Roku tegoz y dnia⁸⁵

Stanislaw Zebarczik przyal mieyskie prawo⁸⁶

5

Item Roku y dnia tegoz⁸⁷

Adam Baranczyk prział mieyskie prawo⁸⁸

6

Roku 1599 w poniedziałek przed s(więtą) Agnieską.⁸⁹

⁷⁷ *Latha od Narodzenia Panskiego 1596, w poniedziałek po swiethym Witzie, Malchar Balka prziył mieyskie prawo.* Musioł L.: *Protokolarz ...* s. 178.

⁷⁸ *Anno 1597, we czwartek przed s(więtym) Maczieiem [20.02], Jan Mysza przyył mieyskie prawo.* Musioł L.: *Protokolarz ...* s. 178.

⁷⁹ „*Latha od Narodzenia Panskiego 1598, 3 April Prukop Flacha prziił mieyskie prawo.*” Musioł L.: *Protokolarz ...* s. 178.

⁸⁰ „*Latha od Narodzenia Panskiego 1598, 3 April, Marczyn Kyn przył mieyskie prawo.*” Musioł L.: *Protokolarz ...* s. 178.

⁸¹ Kruzel pominął przyjętych w 1598 roku do prawa miejskiego Woznik Jerzego Fudaleja, Adama Jelenia i Szymona Gnielka:

Lata od Narodzenia panskiego 1598, w poniedziałek po niedzieli Misericordis Domini, Gerzyk Fudaley przyal mieyskie prawo;; Roku od Narodzenia Panskiego 1598, w poniedziałek po niedzieli Misericordias Domini, Adam Jelen przyal mieyskie prawo; Roku 1598, w poniedzialek po niedzieli Misericordias Domini, Symon Gnielka przyal mieyskie prawo. Musioł L.: *Protokolarz ...* s. 178.

⁸² 4 styczeń 1599 r.

⁸³ Mikolaj z Kochcic na Kochcicach, Lublińcu, Woznikach Kochcicki, brat Marianny z Kochcickich Kamieńcowej i Jerzego Fryderyka z Kochcic na Kochcicach, Lublińcu i Woznikach Kochcickiego.

⁸⁴ s. 33 (38)

⁸⁵ 4 styczeń 1599 r.

⁸⁶ s. 33 (38)

⁸⁷ 4 styczeń 1599

⁸⁸ s. 33 (38)

⁸⁹ 18 styczeń 1599 r.

Adam Matlagow przyał mieyskie prawo⁹⁰

7

Roku 1599 dnia 8 febr(uaris) yakozto w poniedziałek prze[d] s(świętym) Grzegorzem.

Przed urzędem na ten czas bedaczym za bormistrza Jana Niczaka, radziecz: Tobiassa Klenhudza, Grzegorza Piczonja, Woyciecha Bednarza, Marczin Morawiecz przyał mieyskie prawo.⁹¹

8

Roku od Narodzenia Pana Krysta 1599 a we wtorek [święteczny]⁹²

Andrzej Pasternak przyał mieyskie prawo.⁹³

9

Roku 1600.

My bendentzy wupelnym urzendzie jako Jan Nytzak bendentzy na ten tzas bormistrzem, Tobiass Klen[han]us, Woitziech Bednarz, Grzegorz Pitzony, Mathuss Maslek przyał mieyskie prawo.⁹⁴

10

Tegoss roku y tego dnia⁹⁵

Martzyn Papa przyał mieyskie prawo⁹⁶

11

Tegoss Roku y tegoss dnia⁹⁷

Woyciech Paluch przyał mieyskie prawo⁹⁸

12

Roku 1600.

---

⁹⁰ s. 33 (38)

⁹¹ s. 33 (38)

⁹² Brak dokładnych danych

⁹³ s.34 (39)

⁹⁴ s.34 (39)

⁹⁵ 1600 rok, brak daty dziennej

⁹⁶ s.34 (39)

⁹⁷ 1600 rok, brak daty dziennej

⁹⁸ s. 34 (39)

My bedacy w upelnym urzedzie jako burmistrza Nicaka i panuw radnych, Tobiasza Klenhanusa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piconia przistapiwszy przed nas Jdrzey Pospiech przyal prawo mieyskie.⁹⁹

13

Roku 1601.

Matyss Wypich przystampil przed upelny urzand przyal mieyskie prawo.¹⁰⁰

14

Roku 1601.

Maximilian Długay przistapil przed upelny urzad przyal mieyskie prawo.¹⁰¹

15

Roku 1602.

Przystampiwssy przed upelny urzand oblicznie iako Walenty Smarzowsky s pomocznyky swimy przyal mieyskie prawo.¹⁰²

16

Tego roku y tego dnia¹⁰³

Przystampil przed upelny urzand iako Bartoss Tchurz przyal mieyskie prawo.¹⁰⁴

17

Tego roku y tego dnia¹⁰⁵

Przystampil Tobiasz Koscielny oblicznie s pomoczniky swimy przed upelny urzand przyal mieyskie prawo.¹⁰⁶

18

Roku 1602 w niedziele pierwssam po s(więtym) Wiczie.¹⁰⁷

Przystampil Bartoss Podleysky oblicznie przed upelny urzand przyal mieyskie prawo.¹⁰⁸

19

Tego roku y tego dnia¹⁰⁹

---

⁹⁹ s. 34 (39)

¹⁰⁰ s. 35 (40)

¹⁰¹ s. 35 (40)

¹⁰² s. 35 (40)

¹⁰³ 1602 rok, brak daty dziennej

¹⁰⁴ s. 35 (40)

¹⁰⁵ 1602 rok, brak daty dziennej

¹⁰⁶ s. 35 (40)

¹⁰⁷ 16 czerwiec 1602

¹⁰⁸ s. 36 (41)

Przystampiel Sobestian Rymka oblicznie przed upelny urzand przyal mieyskie prawo.¹¹⁰

20

Roku 1602. Nazaiutrz po s(więtym) Janie Krzczycielu.¹¹¹

My burmistrz a rada bendęty wupelnim urzędzie przystampil oblicznie Bartoss [Kysska] ze swogimi pomoczniki przyal mieyskie prawo Actum ut supra.¹¹²

21

Roku 1602 w niedzieli przed s(więtym) Simonie Judi.¹¹³

Mi burmistrz a rada bedęczy wupelnim urzędzie przystampiwszy oblicznie Jan Bielka swogimy pomoczniki przyal mieyskie prawo. Actum ut supra.¹¹⁴

22

Roku 1603 dnia 29 mai a w dzien pamiętki Bozigo Ciała.

My burmistrz a rada będąc w upelnym urzędzie przystapil iest oblicznie przed nas tak rozdony Jan Matylik rzemiosła szewieckiego, y s pomocnikj swemj a przyał mieyskie prawo. Actum ut supra.¹¹⁵

23

Roku 1603. W pierwssam niedzieli po oktawie Bozego Ciała.¹¹⁶

Mi Bedęczy w upelnym urzędzie przystampil oblicznie przed nas jako Tomass Wiczyszczek swogimi pomoczniki przyal mieyskie prawo.¹¹⁷

24

Roku 1604. W dzien s(więtej) Agniessky.¹¹⁸

Mi bendęczy w upelnim urzędzie burmistrzowskim przystampil Tomass Kozielek swogimi pomoczniki oblicznie iako uczczywi samsiad przial mieyskie prawo. Actum ut supra.¹¹⁹

25

---

¹⁰⁹ 16 czerwiec 1602

¹¹⁰ s. 36 (41)

¹¹¹ 25 czerwiec 1602

¹¹² s. 36 (41)

¹¹³ 27 październik 1602

¹¹⁴ s. 36 (41)

¹¹⁵ s. 37 (42)

¹¹⁶ 7 czerwiec 1603

¹¹⁷ s. 37 (42)

¹¹⁸ 21 czerwiec 1604

¹¹⁹ s. 37 (42)

Roku 1604 w piantek przed s(więtym) Mateussem¹²⁰

Mi bendeczy wupelnim urzendzie jako Jan Niczak na ten czas burmistrzem będący Tobiassa Klenhansa, Woiczieha Bednarza, Grzegorza Piczonie, wssiczki radziecz przystampil Adam Degik swogim pomocznikiem przyal pod przisięgam iako się wssendzie przy mieszczie zachowuie mieyskie prawo. Actum ut supra.¹²¹

26

Roku 1605 w pierssy poniedziałek po przewodniey niedziele.¹²²

My będączy w upelnim urzendzie uczywego miasta Woznik iako Jana Niczaka na ten czas burmistrzem bedeczy, Tobiassa Klenhansa, Woiczieha Bednarza, Grzegorza Piczonie, wssiczkich radziecz przystampil Jerzy Niwka oblicznie przed nass upelni urzand swoiemi pomoczniki przyal mieyskie prawo tak iako się wssendzie przy mieszczie uczczywym zachowuie. Actum.¹²³

27

Roku 1607¹²⁴

Mi bedetzy wupelnim urzendzie Jana Nitzaka burmistrzem bedetzy Tobiassa Klenhansa, Wawrzina Kruzela, Grygiera Piczonie wssitzkiey upelney rady przistampiel iest Wawrzin Plonka zwoim pomocznikiem przyal mieyskie prawo iako się zachowuie.¹²⁵

28

Tego dnia y tego roku.¹²⁶

Przistampiel Grigier Basyk przed upelny urzand swoim pomotznikiem przyal mieyskie prawo.¹²⁷

29

Tegos dnia y tego roku y w ten czas.¹²⁸

Przistampiel Jan Tchorz swoim pomotznikiem przed upelny urzand przial mieyskie prawo w poniedziałek przed s(więtą) Margorz(ata).¹²⁹

30

Roku 1608 wiliam s(więtego) Grzegorza.¹³⁰

Mi burmistrz a rada bedeczy wupelnym urzendzie przystampil Sebastian Swat swoimi pomoczniki przed upelny urząd przial mieyskie prawo wedluk ucziwych samsiad.¹³¹

---

¹²⁰ 17 wrzesień 1604

¹²¹ s. 37 - 38 (42 - 43)

¹²² 18 kwiecień 1605

¹²³ s. 38 (43)

¹²⁴ [9 lipiec] 1607

¹²⁵ s. 38 (43)

¹²⁶ [9 lipiec 1607]

¹²⁷ s. 39 (44)

¹²⁸ [9 lipiec] 1607

¹²⁹ s. 39 (44)

¹³⁰ 11 marzec 1608

¹³¹ s. 39 (44)

Roku 1608 w piontek przed niedzielam misericordia.¹³²

My burmistrz a rada bedeczy wupelnim urzędzie przystampiel Bartoss Wieczorczyk swoimi pomoczniki przial mieyskie prawo wedluk uczywich samsiad.¹³³

Roku 1608 w pierssy poniedziałek po s(więtym) Janie.¹³⁴

My burmistrz a rada miasta Woznik przystampiel Tomass Otrembnik swoim pomocznim czlowiekiem przyal mieyskie prawo wedluk porzandku ucziwich samsiad.¹³⁵

Roku 1608 w pierssy poniedziałek po s(więtym) Janie Ksrczicielu.¹³⁶

My burmistrz a rada miasta Woznik bedeczy wupelnim urzendzie przistampiel Marczin Papa swoim pomocznikiem przial mieyskie prawo wedluk porzandku uczczywich samsiad.¹³⁷

Roku 1609 wiliam s(wietego) Matussa.¹³⁸

Mi burmitrz aupelna rada Watzlaw Zembarczik na ten czas burmistrzem bendetzy, Tobiassa Klenhansa, Wawrzina Krusela, Tobiassa Koscielnego przistampiel Woiczciech Sarnek swoimi pomoczniki przigal mieyskie prawo wedluk porzandku utziwich samsiad. Actum.¹³⁹

Roku 1610 w pierssy poniedziałek po przewodney Niedzieli.¹⁴⁰

Mi burmistrz a rada bedeczy wupelnim urzendzie przistampiel Jan Horzela swogimy pomoczniki przigal mieyskie prawo wedluk porzandku uczczywich samsiad.¹⁴¹

Roku 1610 w pierssy poniedziałek po przewodney Niedzieli.¹⁴²

¹³² 18 kwiecień 1608

¹³³ s. 39 (44)

¹³⁴ 30 czerwiec 1608

¹³⁵ s. 40 (45)

¹³⁶ 30 czerwiec 1608

¹³⁷ s. 40 (45)

¹³⁸ niedziela 20 września 1609

¹³⁹ s. 40 (45)

¹⁴⁰ 19 kwiecień 1610

¹⁴¹ s. 41 (46)

Mi burmistrz a rada bendeczi wupelnim urzendzie przystampiel Matis [....en] swoimi pomotzniki przigal mieyskie prawo wedluk porzandku uczcziwich samsiad.¹⁴³

37

Roku 1610 w pierssy poniedzialek po s(wietej) Troyczy.¹⁴⁴

Mi burmistrz a rada bendeczi wupelnim urzendzie Watzlaw Zembarczik na ten czas burmistrzem bendeczy Tobiassa Klenhansa, Wawrzina Kruzela, Tobiassa Koscielnego wsieczkiew Rady przistampiel Bartoss Sziguda swogim pomocznikiem przigal mieyskie prawo wedluk ucziwich samsiad.¹⁴⁵

38

Roku 1610 w pierssy poniedzialek po s(więtej) Troiczi.¹⁴⁶

Mi burmistrz a zupelna rada bedeczi wupelnim urzendzie przistampiel Krzistow Czagiel swogim pomocznikiem, przigal mieyskie prawo wedluk porzandku uczniwch samsiad.¹⁴⁷

39

Tegoss dnia y tego roku.¹⁴⁸

Mi burmistrz a rada bendenczi wupelnim urzendzie przistampiel Gendrzey Sikora przigal mieyskie prawo wedluk porzandku uczniwch samsiad.¹⁴⁹

40

Roku 1610 w pierssy poniedzialek po Bozim Cziele.¹⁵⁰

My burmistrz a rada bendeczi wupelnim vrzendzie Waczlawu Zembarczika na ten czas burmistrza bendeczy Tobiassa Klenhansa, Wawrzina Kruzela, Tobiassa Koscielnego, wsieczkiew rady przistampiel Pawel Milek swogim pomocznikiem przigal mieyskie prawo wedluk porzandku a obyczaiu vczcziwich samsiad.¹⁵¹

41

Roku 1610 w piersam strode po swietym Bartłomieiu.¹⁵²

My burmistrz a rada bendenczi wupelnym vrzendzie Waczlawu Zembarta na ten czas burmistrzem bedeczy Wawrzina Kruzela, Matiisa Cziolka, Tobiassa Koscielnego wsytkiew rady przistapiel Piotr Dlugay swoim pomocznikiem przial miestkie prawo wedluk porzandku ucziczwych samsiad.¹⁵³

---

¹⁴² 19 kwiecień 1610

¹⁴³ s. 41 (46)

¹⁴⁴ 7 czerwiec 1610

¹⁴⁵ s. 41 (46)

¹⁴⁶ 7 czerwiec 1610

¹⁴⁷ s. 42 (47)

¹⁴⁸ 7 czerwiec 1610

¹⁴⁹ s. 43 (48)

¹⁵⁰ 14 czerwiec 1610

¹⁵¹ s. 43 (48)

¹⁵² 25 sierpień 1610

¹⁵³ s. 43 (48)

Roku 1610 w piersy piątek po swietym Franczisku.¹⁵⁴

My burmistrz a rada bedeczy wupelnym wrzedzie Wacława Zebarta na ten czas bedeczy Wawrzina Kruzelia, Matysa Cziolka, Tobiasa Koscielnego, przistapiel Tomas syn Waleski swoim pomocznikiem przyal mieszkcie prawo wedlug porzadku podczywych samsiad.¹⁵⁵

Roku 1611 w piersam strode po swietym Filipie Jakubie.¹⁵⁶

My burmistrz y radda bedeczy wupelnym urzedzie przistapiel przet nas Woyciech Niejmieskal swoim pomocznikiem przyal mieyskie prawo wedluk obyczaiu a porzadku podczywych samsiad.¹⁵⁷

Tego roku y tego dnia.¹⁵⁸

Przistapiel przed nass pelny wrzed Walenty Gotowy swoim pomocznikiem przyal mieyskie prawo wedlie obyczaiu a porzadku podczywych samsiad.¹⁵⁹

Roku Panskiego 1612 wilyam s(wieta) [...] ¹⁶⁰

Przistapiel przed upelny urzad Woyciech Otluk przyal mieyskie prawo wedluk obyczaiu a porzadku podczywych samsiad.¹⁶¹

Roku 1613 dnia 6 maja ienss iest w poniedzialek po niedzieli Cantate.

My bormistrz a rada miasta będecy wupelnym urzędzie przedstapil iest przed nas iakossto zupelny urzad Wacława Zębartha na ten czas bormistrza Wawrzina Kruzela, Tobiasa Koscielnego, Balcera Matłaga, wssyckych radziec uczciwy Jan Płotek wespol y spomocniki swemj y przial mieyskie prawo wedlug obyczaiu a porzadku uczciwych sasjad.¹⁶²

Roku 1613 dnia 6 maja iess iest w poniedzialek po niedzieli Cantate.

¹⁵⁴ 8 październik 1610

¹⁵⁵ s. 43 – 44 (48 – 49)

¹⁵⁶ 4 maj 1611

¹⁵⁷ s. 44 (49)

¹⁵⁸ 4 maj 1611

¹⁵⁹ s. 44 (49)

¹⁶⁰ Data nieczytelna

¹⁶¹ s. 44 (49)

¹⁶² s. 45 (50)

Przystąpił iest przed nas jakssto zupełny urząd Pana Wacława Zambaritha bormistrza na ten czas woznickiego, Wawrzina Kruzela, Thobiassa Koscielnego, Balcra Matłaga, wszytkjch radziec: Uczciwy zachowały Andrzej Wolek s pomocnikiem swoim y przyjął mieyskie prawo, wedle obyczaiu a porzadku uczciwych sąsiad.¹⁶³

48

Roku panskiego 1613 w pierwssy piątek po Wniebowstapieniu panskjm.¹⁶⁴

My bormistrz a rada miasta Woznik będący wupelnym urzędzie jakosto Wacław Zabarth Bbrmistrz na ten czas, Wawrzin Kruzel, Thobiass Koscielnny, Balcer Matłag wsytkich radziec, przystąpił iest przed nas uczciwy y dobrze zachowały Jan Kciuczek wespol y s pomocnikiem swoim a przyjął mieyskie prawo wedle obyczaiu a porzadku uczciwych sąsiad. Actu(m) ut supra.¹⁶⁵

49

Roku panskiego 1613 w pierwssy poniedzialek po Wniebowzięciu Panny Maryey.¹⁶⁶

My bormistrz a rada miasta Woznik będący wupelnym urzędzie jakosto Wacława Zabarta bormistrzem naten czas, Wawrzina Kruzelia, Tobiassa Koscielnego, Balczera Matłaga wsytkiey upelney raddy, przystąpielssy Jan Man swoim pomocnikiem przyjął mieyskie prawo wedle obyczaiu a porzadku uczciwych.¹⁶⁷

50

Tego roku y tego dnia¹⁶⁸

Przystąpielssy przed nass upelną radde Ssymon Łamanczyk swoim pomocnikiem przyjął miesskie prawo wedluk obyczaiu y porzadku podcziwych samsiad.¹⁶⁹

51

Roku 1615 Dnya 28 sierpnya.

Bedeczy my wupelny radzie nassy jaksosto Balczera Matłaga na ten czass burmistrza woznickiego Wacława Zębartha, Jana Niczaka, Grygiera Dominika, Woyciecha Woysyka przystapywszy oblicznie Jan Przybyło Kruzelyk wespolek s pomocnykiem swoim przed wrząd nass zvpelny a poddany przysiędze swoiey porzatkiem prawa y przyjął iest mieyskie prawo podlug porzadku ynych sąmyadow.¹⁷⁰

52

Roku panskiego 1615. Dnya 9 wrzesnya.

---

¹⁶³ s. 45 – 46 (50 – 51)

¹⁶⁴ 17 czerwiec 1613

¹⁶⁵ s. 46 (51)

¹⁶⁶ 19 sierpień 1613

¹⁶⁷ s. 46 (51)

¹⁶⁸ s. 46 (51)

¹⁶⁹ s. 46 (dawna 51)

¹⁷⁰ s. 49 (54)

Bedęczy my w upelnym prawie nassym burmystrz a rada myasta Woznyk jakosto burmistrz Balczer Matlag, Waclaw Zębarth, Jan Niczak, Grygier Dominik, Woyciech Woysyk zupełna rada nassa przystąpił oblicnie Blazey Possywadlo wspolek w s pomocnykiem swoym przed vrząd nas poddany przysiedze porzatkem prawa przyyał mieyskie prawo porzatkem insy samsiadow. Act(um) ut sup(ra).¹⁷¹

53

Roku 1618 dnia 15 octobris

Przystapielssy Walenty Kidawa swoym pomocznikiem przed nas zupełny urząd przyał mieyskie prawo wedlūk porzātku a obyczaiu podcziiych samsiad.¹⁷²

54

Roku 1619 nazaiutrz po nowym lecie¹⁷³

Przystapielssy Jan Ziuzia swoim pomocznikiem[m] przyał mieskie prawo wedlūk obyczaiu a porzādku podcziiych samsiad.¹⁷⁴

55

Roku 1619 4 dnia septembris

Przystapiwszy przed nas vrząd Woyciech Malek swoim pomocznikiem przyał mieyskie prawo wedlūk obyczaiu a porzādku pocztiwych somsiad.¹⁷⁵

56

Roku 1620 dnia 14 January

Przystapiwszy przed nas vrząd Stanisław Marcziszek swoim pomocznikiem przyał miejskie prawo wedlūk obyczayu a porzādku podcziiych samsiad. Actum ut supra.¹⁷⁶

57

Roku 1620 dnia 29 aprilis

Przystapiwssy przed nasz vrząd Woyciech Krette swoim pomocznikiem przyał miejskie prawo wedlūk obyczayu a porzādku poccziiych samsiad. Actum ut supra.¹⁷⁷

58

---

¹⁷¹ s. 49 (54)

¹⁷² s. 54 (59)

¹⁷³ 2 styczeń 1619 roku

¹⁷⁴ s. 54 (59)

¹⁷⁵ s. 54 (59)

¹⁷⁶ s. 55 (60)

¹⁷⁷ s. 55 (60)

Roku 1621 Die 16 January

Przystąpił iest przed opp(atrznosc) nasze vcczywy Maciey Domagalka wespół y s pomocnikiem swoim y przyał myeyskie prawo według obycaiu a porzatkui insyih potczywih samsiad. Act(um) ut supra.¹⁷⁸

59

Roku 1621 Die 5 Marty.

Przystąpił przed urząd nass zupełnie siedzący Walenty Barticko y spomocnikiem swoim y przyał iest mieyskie prawo według porzatkui prawa ynsiuh samsiadow.¹⁷⁹

60

Roku 1621 Die 11 Juny.

Przystąpił iest przed urząd nass zupełnie siedzący Matuss Męska y spolecznie z oyczem swoim Mihalem Szczesnikiem a Adamem Sarnkiem słuzebnikiem panskim s pomocniky swymy y przyał iest mieyskie prawo według porzadku ynsyuh samsiadow. Act(um) vt supra.¹⁸⁰

61

Roku 1621 Die 13 July.

Przystąpił gest przed urząd nass zupełni siedzący Walenty Zdeb y s pomocnikiem swoim y przyał gest mieyskie prawo podług porzadku ynich samsiadow. Act(um) ut supra.¹⁸¹

62

Anno et die vt supra.¹⁸²

Przystąpił gest przed urząd nass vpelnie siedzący Walenty Kropik y s pomocnikiem swoim y przyał gest mieyskie prawo podług porzatkui ynich samsiadow. Act(um) vt supra.¹⁸³

63

Roku 1621 Die 13 July

Przystąpił gest Adam Kyta spolecznie s pomocnykiem swoim y przyał gest mieyskie prawo podług porzatkui ynnich samsyadow. Act(um) vt supra.¹⁸⁴

64

Anno et die vt supra.¹⁸⁵

---

¹⁷⁸ s.55 (60)

¹⁷⁹ s.56 (61)

¹⁸⁰ s.56 (61)

¹⁸¹ s.56 (61)

¹⁸² 13 lipiec 1621

¹⁸³ s.56 (61)

¹⁸⁴ s.57 (62)

¹⁸⁵ 13 lipiec 1621

Przystąpił gest przed nass vpelnie siedzący Grygier [Kundszy] y przyał gest mieyskie prawo podług porzątku ynnych samsiadow. Act(um) vt supra.¹⁸⁶

65

Anno et die vt supra.¹⁸⁷

Przed vrząd nass vpelnye siedzący przystąpił gest Jakub Chrostek y s pomocnikiem swoym y przyał mieyskie prawo podług porzątku ynnych samsiadow. Act(um).¹⁸⁸

66

Anno et die vt supra.¹⁸⁹

Przed Vrzad nass zupełnie siedzący przystąpił gest Jan Lodyga społecznie y s pomocznikiem swoym y przyał mieyskie prawo według porzątku ynnnych samsiadow. Actu(m) vt supra.¹⁹⁰

67

Anno 1621 die 13 July.

Przed vpelnam radam nassam stanąwssy Lucas Gawatka społecznie z utczywym Antonem Sarnkiem poslancem ktey sprawie od Gego M(iłosciwego) Pana y przyał gest wprzod pisaný Lucass mieyskie prawo podług porzątku ynnih samsadow. Act(um) vt supra.¹⁹¹

68

Anno 1621 die 18 Augusty.

Przed vpelnam radam nasząm stanąwszy Jan Zmarzlyk Werpolu s pomocniky swymi Walentim [Zmarzem] a z Adamem Sarnkiem sluzebnikiem J(eg)o M(ości) pana za wolnym przepuszczeniem pod jurisdictioni nasey przyał iest mieyskie prawo podług porzątku ynsyh samsyadow. Actum vt supra.¹⁹²

69

Anno 1622 die 23 Aprilis.

---

¹⁸⁶ s. 57 (62)

¹⁸⁷ 13 lipiec 1621

¹⁸⁸ s. 57 (62)

¹⁸⁹ 13 lipiec 1621

¹⁹⁰ s. 57 (62)

¹⁹¹ s. 58 (63)

¹⁹² s. 58 (63)

Przed namy burmystrzem a radam myasta Woznik stanawsy oblicznie przed nass Jakub Bączek wespolek s pomocnyky swymi obywatelmi nasymy y przyyał gest mieyskie prawo podług porzátku ynasyh samsyadow. Act(um) vt supra.¹⁹³

70

Anno 1622 die 15 July.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) W(oźnik) stanawszy vtczywy Chrzystoff Gasy-niuss y przyjał mieyskie prawo podług porzátku ynasyh samsyadow. Ac(um) vt supra.¹⁹⁴

71

Anno 1623 dnia 6 marcy.

Przed nami bormistrzem a raddam miasta Woznik stanalssy vtczywy młodzieniecz Adam Lamanczyk s pomocznym człowiekiem przyjał mieyskie prawo wedluk obycziau podczi-wych samsiad.¹⁹⁵

72

Roku 1623 dnia 12 Juny.

Przed nami bormistrzem a raddam miasta Woznik [...] stanawssy utczywy Stanisław Kurp swoymy s pomocniki przyjał mieskie prawo wedluk obyczaiu a porzátku potczywych samsiad.¹⁹⁶

73

Roku 1624 Die 24 January.

Przed namy burmystrzem a raddam myasta Woznyk stanawssy przed namy oblycznie Jan Krassek s pomocznykyem swoym y przyyał iest mieyskie prawo porzátkiem ynnych sam-syadow. Act(um) vt supra.¹⁹⁷

74

Roku 1624. Die 23 February

Przednamy burmistrzem a radam myasta Woznik stanawszy Matyss Strzegy Wylk y s po-mocznikiem swoym y przyjał mieskie prawo podług porzátku ynnych samsiadów.¹⁹⁸

75

Eodem die et anno.¹⁹⁹

---

¹⁹³ s. 58 (63)

¹⁹⁴ s. 59 (64)

¹⁹⁵ s. 59 (64)

¹⁹⁶ s. 59 (64)

¹⁹⁷ s. 59 (64)

¹⁹⁸ s. 60 (65)

¹⁹⁹ 23 luty 1624

Przed namy burmistrzem a radam stanowssy oblycznie Grzegorss Rzepka y przym mie-
skie prawo podlug porztku ynych samsyadow. Act(um).²⁰⁰

76

Eodem die et Anno.²⁰¹

Przystapiwszy Mykołay Bulka y przyyan myeskie prawo porztkiem prawa. Act(um).²⁰²

77

Eodem die et Anno.²⁰³

Przystapiwszy przed vrząd nass Blazey Lakotha y przyał iest mieskie prawo porztkiem
prawa.²⁰⁴

78

Anno 1624 Die 26 Augustj

Przed nass vpelnąm radę przedstapiwssy Walenthy Dupczyk y spomocznikiem sswoym y
przyał yest myeskie prawo wedlug porztku prawa ynssych samssyadow.²⁰⁵

79

Eodem et Anno.²⁰⁶

Przystapiel yest przed nass vpelnąm radę Andrzey Polaczek, społecznie y s pomocznikiem
swoym y przyał yest myeyskie prawo porztkiem ynnych samssyadow.²⁰⁷

80

Roku 1624 dnia 18 nouembris.

Przed nami bormistrzem a raddą miasta Woznik stanalssy Pawel Skupien y swoim po-
mocznikiem prział mieyskie prawo wedlug obyczaiu podcziwych samsiad.²⁰⁸

81

Tegoss roku y tego dnia²⁰⁹

Przistapiel przed nas wyss pomieniony urząd Symun Jaworek s swoim pomocznikiem
przijał miesskie prawo wedluk obyczaiu podcziwych samsiad.²¹⁰

---

²⁰⁰ s. 60 (65)

²⁰¹ 23 luty 1624

²⁰² s. 60 (65)

²⁰³ 23 luty 1624

²⁰⁴ s. 60 (65)

²⁰⁵ s. 60 (65)

²⁰⁶ 26 sierpień 1624

²⁰⁷ s. 60 (65)

²⁰⁸ s. 61 (66)

²⁰⁹ 18 listopad 1624

Tegoss roku y tego dnia²¹¹

Przystapilssy przed nas pomieniony urzad Jakub Pokusska przijał mieyskie prawo wedluk obyczaj[ju] a porzadku podczywyh samsiad.²¹²

Tegos roku y tego dnia²¹³

Przystampielssy przed nas często mianowany urzad Grzegorz Hayduk y swoim pomocznikiem przijał mieyskie prawo wedluk obyczaju podczywyh samsiad.²¹⁴

Roku 1625 die 28 Juny.

Przystapiel jest przed vrzad nass Blazey Zgorek rodzicz spos[ts]rztoku nass y przijał jest myeyskie prawo podlug porzadku ynnych samssyadow.²¹⁵

Roku 1625 die prima Augustj.

Przystapiwssy przed vrzad nas vpelnie syedzący Jakub Mayaszczyk y s pomocznikiem sswoym y przyyał iest myeskie prawo podlug porzadku ynnych szamsyadow. Ac(tum) vt sup(ra).²¹⁶

Roku 1626 die 25 May

Przystapiwssy przed vrzad nasz vpelnie syedzący Marczin Kloczek y s pomocznikiem swoym y przijał jest myeyskie prawo podlug porzadku ynnych samsyadow.²¹⁷

Anno et die horaq(ue) vt supra.²¹⁸

Przystapiwssy przed vrzad nass vpelny Woycieh Glusek y s pomocznikiem swoym Walentym Jelytem y przijał jest myeyskie prawo podlug porzadku ynnych samsiadow.²¹⁹

²¹⁰ s. 61 (66)

²¹¹ 18 listopad 1624

²¹² s. 61 (66)

²¹³ 18 listopad 1624

²¹⁴ s. 61 (66)

²¹⁵ s. 61 (66)

²¹⁶ s. 62 (67)

²¹⁷ s. 62 (67)

²¹⁸ 25 maj 1626

²¹⁹ s. 62 (67)

Roku 1626 die 18 Juny

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) Woznik stanawssy oblycznie Stanyslaw Wygas y s pomocznikj szwyimi Adamem Zgniely a Janem Lyskiem y przyał iest mieyskie prawo porzatkem prawa y obyczaiu inih samsiadow.²²⁰

89

Roku 1626 die 5 Augustj.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) Woznik stanawssy oblycznie Woyciech Wczyslo y s pomocznikiem swoym Andrzeiem Dominikiem y s pokazanym od J(eg)o M(os)czi Pana. Przyjall yest mieyskie prawo porzatkem insyih szamsiadow. A(ctum) ut sup(ra)²²¹

90

Roku 1626 die 15 septembris.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) Woznik na ten czass burmistrzem Woyciech Kruzel, Tobysz Koscielnny, Waczlaw Zębart, Balczer Matlag stanawssy oblycznie Walenty Pyeczky y s pomocznikiem sswoym Pyotrem Długayczikiem obywatellem naszym y przyal yest myeyskie prawo porzatkem y obyczaiem ynsyih samsiadow.

Posta scripta: Ku opowiedzi takowego przyęczia z roskazania J(eg)o M(os)czi Pana postawiel ssie yest przed nass Casper Hoyny na ten czasz pisarz panskj i ktorysto wolam do tego danam J(eg)o M(os)czi Pana wyznał yest y opowiedział wrzędowi naszemu. Ac(tum) vt sup(ra).²²²

91

Roku 1626 die 18 decembris

Stanawssy przed nass vpelnam rade oblycznie Grygier Drzemała spolu z Walentym Smarzrem pomocznikiem swoim y przyał iest myeyskie prawo porzatkem ynsyih samsiadow.²²³

92

Anno 1627 die 5 decembris

My burmistrz m(iasta) Woznyk znamo czyniemy ze yest przedstawiciel nasz oblycznie Woyciech Kucznera y s pomocznikiem szwoym to yest Mykolayem Gayem y przyal yest mieyskie prawo podle porzátku ynsyih samsyadow. Act(um) vt sup(ra).²²⁴

---

²²⁰ s. 62 (67)

²²¹ s. 62 – 63 (67-68)

²²² s. 63 (68)

²²³ s. 63 (68)

²²⁴ s. 64 (69)

Roku 1628 die 13 aprilis

My burmistrz a rada m(iasta) Woznyk znamo czyniemy ze iest przed nass oblycznie Jan Marhwiany y s pomocznim czlowiekiem do tey sprawy Andrziem Dominikiem y przyal iest mieyskie prawo podle porztku ynsyh samsiadow. Act(um) vt sup(ra).²²⁵

Roku 1628 die 19 nouembris.

My burmistrz a rada m(iasta) Woznik znamo czyniemy ze iest przedstawiciel przed nas oblicznie Matyss Zgnielczik y s pomocznimi swoymi przyzadanymi ku tey sprawie y przyal yest mieyskie prawo porzatkem ynsyh samsiadow. Act(um) vt sup(ra).²²⁶

Roku 1631 die 3 january.

My burmistrz y rada m(iasta) W(oźnik) znamo czynimy ze iest przedstawiciel przed nas Wacław Prayzner społu y s pomocznikiem swoim do teyze sprawy pomocznim Adamem Zgnielym y przyal iest mieyskie prawo porzatkem y podle obyczaiu ynszyh samsyadow. Act(um) vt sup(ra).²²⁷

Roku 1631 die 5 decembris.

Przed namy burmistrzem y radam m(iasta) W(oźnik) stanawszy oblycznie społu obywatelie naszy yakosto Adam Zgniely pomoczny Jana Tyrały y przyal iest prawo mieyskie tenze Jan Tyrala podle porztku y obyczaju samsyadow. Act(um) vt sup(ra).²²⁸

Roku 1631 die 22 decembris.

Przed namy burmistrzem y radam m(iasta) Woznik stanawszy oblycznie Gerzy Lah społecznie z Mykolaïem Gayem pomocznym swoim y przyal iest mieyskie prawo porzatkem ynszyh samszyadow. Act(um) vt sup(ra).²²⁹

---

²²⁵ s. 64 (69)

²²⁶ s. 64 (69)

²²⁷ s. 65 (70)

²²⁸ s. 65 (70)

²²⁹ s. 65 (70)

Roku 1632 die 9 february.

Przed namy burmistrzem y radą myasta Woznyk stąnawszy oblycznie Caspar Wyesna spolu obywatel nass (s pomoczynyem sswoym Adamem Zgnielym) y przyal iest mieskye prawo porzatkym ynnych samszyadow. Act(um) vt sup(ra).²³⁰

99

Anno et die vt supra.²³¹

Stanawszy przed vrzędem naszym vpelnym Woyciech Kwyk spolu obywatel nass (y s pomoczynyem sswoym Adamem Zgnielym) y przyal yest myeyskye prawo porzatkym ynnych samszyadow. Act(um) vt sup(ra).²³²

100

Anno et die vt supra.²³³

Stanawszy oblyczye przed vrzędem naszym zupełnym Jan Slowyk obywatel nass (spolecznye z Adamem Zgnielym a Walentym Jelytęm pomoczyny sswoymi) y przyal iest mieyskye prawo porzatkym ynnych samszyadow. Act(um) vt sup(ra).²³⁴

101

Anno et die vt supra.²³⁵

Stanawszy przed namy vpelnym vrzedem Grygier Nowak (y s pomoczynykiem sswoym) Pyotrem Dlugayem y przyal yest myeyskye prawo porzatkym ynnych szamszyadow. Act(um) vt sup(ra).²³⁶

102

Anno 1632 die 7 marty.

Stanawszy przed nasz vpelny vrząd Tomasz Zgarda (spolu y s pomoczynykiem szwoym Mykolayem Gayem) y przyal mieyskie prawo porzatkym ynnych szamszyadow. Act(um) vt sup(ra).²³⁷

103

Anno 1632 die 15 marty.

---

²³⁰ s. 66 (71)

²³¹ 9 luty 1632

²³² s. 66 (71)

²³³ 9 luty 1632

²³⁴ s. 66-67 (71-72)

²³⁵ 9 luty 1632

²³⁶ s. 67 (72)

²³⁷ s. 67 (72)

Stanawszy przed zupełny vrząd Jan Prętky (spolecznie z oyczem szwoym Adamem Zgnielym) y przyal myeyskie prawo porzątkiem ynasyh samszyadow.²³⁸

104

Anno 1632 die 15 marty.

Przedstąpywszy przed vrząd nasz zvpelny syedzący Matuss Gotowy (spolecnyne y s pomocnykiem sswoym Maykolayem Gayem) y przyal mieyskie prawo porzątkiem ynasyh samszadow. Act(um) vt sup(ra).²³⁹

105

Anno die vt supra.²⁴⁰

Stanawszy oblycznie przed vrząd nasz spolecznie ssiedzący Walenty Zyolko (spolecznie z oyczem sswoym Walentym Jelytem) y przyal myeyskie prawo porzątkiem inssyh szamszyadow. Act(um) vt sup(ra).²⁴¹

106

Anno 1632 die 11 july.

Przed nami burmystrzem y radam m(iasta) Woznyk stanawszy Jan Wessoly spolecznie y s pomocnykiem szwoym Andrzeyem Dominikyem y przyal iest mieyskie prawo porzątkiem ynasyh szamsziadow. Act(um) vt sup(ra).²⁴²

107

Anno D(omi)ni 1636 die vero vltima february.

Przed nami Simeonem Szczesnikiem, na ten czas bormistrzem będącym, Waczlawem Zembarthem, Mathiaszem Rudkiem, Krzysztoffem Cziolkiem radnymi miasta Woznik, stanawszy oblicznie Woyciech Bargiel, spolnie y słowytnym Woyciechem Kruzelem, Janem S[lowykiem] pomocnymi obywatelmi tutecznymi swemi, po wykonaniu przysięgi przyiał iest mieyskie prawo podle porządku innych poczwiych samsiadow. Act(um) vt sup(ra).²⁴³

108

Anno et die vt supra.²⁴⁴

Przed zwierzchu pisanymi bormistrzem a radam zwyż pisanego miasta Woznik, oblicznie stanawszy Simeon Wrobel, spolnie y słowutnym Woyciechem Kruzelem pomocnym swo-

---

²³⁸ s. 67 (72)

²³⁹ s. 68 (73)

²⁴⁰ 15 marzec 1632

²⁴¹ s. 68 (73)

²⁴² s. 68 (73)

²⁴³ s. 69 (74)

²⁴⁴ 28 luty 1636

im przysięgi wykonawszy przyjął mieyskie prawo podle porządku innych poczwiych samsiadow. Act(um) vt sup(ra).²⁴⁵

109

Anno D(omi)ni 1636 die vero 27 marty.

Przed nas Simeona Szczesnika, na ten czas bormistrzem będącego, Wacława Zebarta, Krzysztoffa Cziolka, radnych miasta Woznik, oblicznie stanawszy Piotr Thorz, spolnie y slowutnym Woyciechem Kruzelem pomocnym swoim obywatelem tutecznym, przysiege podle prawa mieyskiego wykonawszy przyjął iest mieyskie prawo, podle porządku innych poczwiych samsiadow. Actum ut supra.²⁴⁶

110

Anno D(omi)ni 1637 die 10 Augusti.

Przed nas Simeona Szczesnika, na ten czas bormistrzem będącego, Wacława Zebarta, Krzysztofa Cziolka, Mathyasza Rudka r(adnych) miasta Woznik, oblicznie stanawszy Thomasz Jędrczyk, spolnie y z slowutnym panem Thobiaszem Kościelnym, pomocnym swoim obywatelem tutecznym przysięgi podle prawa mieyskiego wykonawszy, przyjął mieyskie prawo, podle porządku innych samsiadow poczwiych. Actum.

Rękoymie za assicuratiam pomienionego Thom(asza) Jędrczyka, pomieniony Thobiasz Koscielny, Jan Tyrąła somsiady.²⁴⁷

111

Anno et die ut supra hoc est 1637. 10 Augustj.

Przed nas Simeona Szczesnika na ten czas bormistrzem będącego, Wacława Zębarta, Mathiasza Rudka, Krzysztofa Cziolka radnych miasta Woznik oblicznie stanawszy uczciwy Walenty Grabarczyk z Konopisk²⁴⁸ społem y z slowutnym panem Pawłem Wojszykiem pomocnym swoim obywatelem tutecznym przysięgi podle prawa mieyskiego wykonawszy, przyjął mieyskie prawo, podle porządku innych samsiadow poczwiych. Act(um) vt sup(ra).²⁴⁹

112

Anno 1637. Die 3 nouembris.

Przed nas Simeona Szczesnika, na ten czas bormistrzem będącego, Wacława Zębarta, Mathiasza Rudka, Krzysztofa Ciolka radnych miasta Woznik, oblicznie stanawszy vczwiwy Woyciech Nawrotek spolnie y slowutnym panem Tobiaszem Koscielnym pomocnym

---

²⁴⁵ s. 69 (74)

²⁴⁶ s. 70 (75)

²⁴⁷ s. 70 (75)

²⁴⁸ Konopiska, miejscowość w pobliżu Częstochowy.

²⁴⁹ s. 71 (76)

swoim, obywatelem tutecznym. Przysięge podle prawa mieyskiego wykonawszy, przyjął mieyskie prawo, podle porządku innych poczcziwych samsiadow. Actum ut supra.²⁵⁰

113

Anno 1638 die 29 marty

Przed nas Simeona Szczesnika, na ten czas bormistrzem będącego, Wacława Zebarta, Mathiasza Rudka, Krzysstoffa Ciolka, radnych miasta Woznik. Oblicznie stanawszy, vcziwy Marcin Odrobina, spolnie y pomocnym swoim, Walentym Jelitem, na ten czas czechmistrzem rzemiosla rzezniczego, obywatelem tutecznym. Przysięge podle prawa mieyskiego wykonawszy, przyjął mieyskie prawo podle porządku innych poczcziwych samsiadow.²⁵¹

114

Eodem Anno et die.²⁵²

Przed tenze zwyż opisany vrząd radzieczky, oblicznie stanawszy vcziwy Simeon [Bieniek] spolnie y s opatrznym Woyciechem Kruzelem pomocnym swoim. Przysięge podle prawa mieyskiego wykonawszy, przyjął mieyskie prawo podle porządku innych poczcziwych samsiadow. Actum ut supra.²⁵³

115

Eodem a(nn)o et die.²⁵⁴

Przed zwyż opisany vrząd radzieczky oblicznie stanawszy vcziwy Błazey Borowicz spolnie y z opatrznym Woyciechem Kruzelem pomocnym swoim. Przysięge podle prawa mieyskiego wykonawszy przyjął mieyskie prawo podle porządku innych poczcziwych samsiadow. Actu(m) ut sup(ra).²⁵⁵

116

Anno 1638 in die Exaltationis S(ancti) Crucis.²⁵⁶

Przed nas Simeona Szczesnika, na ten czas bormistrzem będącego, Wacława Zembarta, Mathiasza Rudka, Krzysstoffa Ciolka, radnych m(iasta) Woznik, oblicznie stanawszy Grygier Marchwiany, spolnie y Woyciechem Kruzelem pomocnym swoim, przysięge podle prawa mieyskiego wykonawszy, przyjął mieyskie prawo podle innych poczcziwych samsiadow.²⁵⁷

117

---

²⁵⁰ s. 71 – 72 (76-78. W dawnj numeracji brak strony 77)

²⁵¹ s. 72 (78)

²⁵² s. 29 marzec 1638

²⁵³ s. 72-73 (78-79)

²⁵⁴ 29 marzec 1638

²⁵⁵ s. 73 (79)

²⁵⁶ 14 wrzesień 1638

²⁵⁷ s. 73-74 (79-80)

Eodem Anno et die Exalta(tionis) S(ancti) Crucis.²⁵⁸

Przed tymże z wierzchu opisanym wrzodem, oblicznie stanąwszy Jan Cholewa y spomocznym swoim Woyciechem Kruzelem, przysięge mieyską wykonawszy podle zwyczaju innych poczwiych samsiadow przyjął mieyskie prawo.²⁵⁹

118

Anno 1639, die 7 mensis juny.

Przed nas Simeona Szczesnika, bormistrza, Waczława Zebarta, Krzysztoffa Ciolka radnych miasta Woznik, oblicznie stanawssy Stanisław Pietryga z Bythomia: Przysięge podle prawa mieyskiego wykonawszy, przyjął mieyskie prawo, podle inszych poczwiych samsiadow.²⁶⁰

119

Anno 1639, die 7 Juny

Przed tymże zwyż opisanym wrzodem oblicznie stanąwszy Jan Scigała spolnie y pomocznym swoim Woyciechem Kruzelem, przysięge mieyską wykonawszy podle zwyczaiu innych poczwiych samsiadow przyjął mieyskie prawo.²⁶¹

120

Eodem Anno et die ut supra.²⁶²

Przed tymże zwyż opisanym wrzodem miasta Woznik, oblicznie stanawssy Simon Zmudzik spolnie y pomocznym swoim Woyciechem Kruzelem, przysięge mieyską wykonawszy podle porzadku innych poczwiych samsiadow przyjął mieyskie prawo. Actum ut supra.²⁶³

121

Anno 1639: die 5 decembris.

Przed nas Simeona Szczesnika, bormistrza, Woyciecha Kruzela, Mathiasza Rudka, Krzysztoffa Ciolka radnych miasta Woznik: Oblicznie stanawssy Andrzej Bulowsky, spolnie y pomocnym swoim Mikolayem Gayem przysięge mieyską podle porzadku innych poczwiych samsiadow wykonawszy, przyjął iest mieyskie prawo: Actum anno et die ut supra.²⁶⁴

122

Eodem Anno et die 5 decembris.

---

²⁵⁸ 14 wrzesień 1638

²⁵⁹ s. 74 (80)

²⁶⁰ s. 74 (80)

²⁶¹ s. 75 (81)

²⁶² 7 czerwiec 1639

²⁶³ s. 75 (81)

²⁶⁴ s. 76 (82)

Przed nas zwyż opisanych bormistrza a radę miasta Woznik. Oblicznie stanąwszy Piotr Wylezynsky spolnie y pomocnym swoim Janem Tyralam; Przysięge mieyską podle prządu innych pocziwych samsiadow wykonawszy przyjął iest mieyskie prawo. Actum a(nn)o et die ut supra.²⁶⁵

123

Anno 1640: 7 die mensis Maj.

Przed nas Simeona Szczesnika, bormistrza na ten czas, Woyciecha Kruzela, Mathiasza Rudka, Krzystoffa Ciolka radnych miasta Woznik: Oblicznie stanąwszy Stanislaw Leya spolnie y pomocnym swoim Thobiaszem Koscielnym: Przysięge mieyską podle porządu innych pocziwych sąsiadow wykonawszy, przyjął mieyskie prawo. Actum anno et die ut supra.²⁶⁶

124

Anno 1640. Dnia 30 maj.

Przed nas Simeona Szczesnika bormistrza na ten czas Woyciecha Kruzela, Mathiasza Rudka, Krzysztoffa Ciolka radnych miasta Woznik: oblicznie stanąwszy Woyciech Czarny spolnie y pomocnym swoim Walentym Ziolkkiem: Przysięge mieyskam podle porządu innych pocziwych sąsiadow wykonawszy, przyjął mieyskie prawo. Actum anno et die ut supra.²⁶⁷

125

Anno 1640: 14 dnia miesiąca septembris.

Przed nas Simeona Szczesnika, bormistrza, Woyciecha Kruzela, Mathiasza Rudka, Krzysztoffa Ciolka radnych miasta Woznik: Oblicznie stanąwszy slowutny pan Adam Schmukier spolnie y wczciwemi a slowutnymi to iest Mikolayem Gayem, Simeonem Wroblem starszym obczci naszej mieyskiej pomocnymi swoimi. Podle porządu innych pocziwych sąsiadow naszych tutecznych wozniczckich przysięge mieyskam wykonawszy przyjął mieyskie prawo. Actum et die ut supra.²⁶⁸

126

Zapis Przyięcia Thomasza Rachwalika mieyskiego prawa Anno 1642 d(ie) 6 maj.

Przed nas Simeona Szczesnika, bormistrza na ten czas, Woyciecha Kruzela, Mathiasza Rudka, Krzysztoffa Ciolka radnych miasta Woznik, oblicznie stanąwszy Tomasz Rachwalik spolnie y pomocnym swoim Pawłem Woyszykiem: Podle porządu innych pocziwych sąsiadow naszych tutecznych wozniczckich przysięge mieyskam wykonawszy, przyjął mieyskie prawo: Actum a(nn)o et die ut sup(ra).²⁶⁹

127

---

²⁶⁵ s. 76 (82)

²⁶⁶ s. 77 (83)

²⁶⁷ s. 77 (83)

²⁶⁸ s. 78 (84)

²⁶⁹ s. 78-79 (84-85)

Zapis przyięcia mieyskiego prawa Grygiera Smolinskiego in Anno 1642 die 11 mensis augustj.

Przed nas Simeona Szczesnika, bormistrza na ten czas, Woyciecha Kruzela, Mathiasza Rudka, Krzystoffa Giolka radnych miasta Woznik: Oblicznie stanawszy Grygier Smolinski, spolnie y pomocnym swoim Pawlem Woysykiem który podle porządku innych poczciznych sąsiadów naszych tutecznych woyniczkich przysiege mieyskam wykonawszy przyiał mieyskie prawo. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).²⁷⁰

128

Eodem Anno et die ut supra.²⁷¹

Przed nami zwys opisanymi bormistrzem a radą miasta Woznik, stanawszy oblicznie Balczek Jaskolka spolnie y pomocnym swoim Walentym Szolt[i]em, który takze tymze [senorem] yako vczciwi zwys opisani sasiedzi mieyskie prawo przyimuią y przyięli. Przyiał mieyskie prawo. Actum a(nn)o et die ut supra.²⁷²

129

Zapis przyięcia mieyskiego prawa Jana Janusza. Anno 1642 die 15 mensis septembris. Aktikowany.

Przed nami zwysz opisanymi Simeonem Szczesnikiem burgmistrzem a radam miasta Woznik oblicznie stanawszy Jan Janusz spolnie y pomocnym swoim słowutnym Pawlem Woyszykiem, który zadosciw był o przyiecie mieyskiego prawa. Co my vrząd niemogąc a spolu sąsiada naszego po vczynioney przysiedze mieyskiej pod iurisdictionią mieyską y act naszych za spolu sąsiada naszego przyielismy. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).²⁷³

130

Zapis przyiecia mieyskiego prawa Grygiera Obstoya. A(nn)o 1643 d(ie) 20 nouembris. Aktikowany.

Przed nami Simeonem Szczesnikiem bormistrzem na ten czas a radam miasta Woźnik oblicznie stanawszy Grygier Obstoy spolnie y pomocnym swoim Walentym Jelitem na ten czas [oppatrzny] czechmistrzem uczciwego a sławnego cechu masarskie(g)o tuteczne(g)o który zadosciw był o przeieciu mieyskiego prawa, co my vrząd niemogąc denegowac zadosciw iego yako vczciwego rodzica a spolu sąsiada naszego po uczynioney przysiedze mieyskiej pod iurisdictionią nase mieyską y do metryki zwyczajney pospolitey za zspolu sąsiada naszego przyielismy. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).²⁷⁴

131

---

²⁷⁰ s. 79 (85)

²⁷¹ 11 sierpień 1642

²⁷² s. 79 – 80 (85-86).

²⁷³ s. 80 (86)

²⁷⁴ s. 80 – 81 (86-87)

Zapis przyięcia mieyskiego prawa Jana Rynieczki. A(nn)o 1644 die vltima maj. Actikowany.

Przed nami Simeonem Szczesnikiem, bormistrzem na ten czas Woyciechem Kruzelem, Mathiaszem Rudkiem, Krzyszofem Ciołkiem radnymi miasta Woznik. Oblicznie stanąwszy Jan Rynieczka spolnie y pomocnym swoim Mikolayem Gayem, ktoryszto przysiege mieyską podle zwyczaju wykonawszy, mieyskie prawo prział. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).²⁷⁵

132

Zapis Thomasza Zielonego o przyiem m(iejskiego) prawa. Anno 1644 die vero 27 mensis Juny.

Przed nami opp(atrznym) Mikolayem Gayem bormitrzem na ten czas, Adamem Schmu-kierem, Janem Tyrała, Woyciechem Czarnym Krawcem, Walentym Ziolkem radnymi miasta Woznik: oblicznie stanąwszy Thomasz Zielony vcziwy rodzic tuteczny: spolnie y pomocnym swoim slowutnym Woyciechem Kruzelem: jakosztu staram radam: który będąc zadosciwy o przyiecie mieyskiego prawa którego mu odmowic iesmy niemogli: ktoryszto Tomasz Zielony: przysiege mieyską przy zepelney obczy wykonawszy, przyiety iest pod iurisdictioni mieyskam.²⁷⁶

133

Eodem a(nn)o et die.²⁷⁷

Za urzędu radzieczkiego zwys opisanego, przy zwysz opisanym pomocnym Woyciechu Kruzelu; Podle porządkow chwalitebnych mieyskich: Walenty Pokorny przysiege mieyską wykonawszy podle innych pocziwych sąsiad, przyiety iest pod iurisdictioni nasze mieyskam.²⁷⁸

134

Eodem a(nno) et die.²⁷⁹

Za urzędu radzieczkiego zwysz opisanego przy wysz opisanym pomocnym Woyciechu Kruzelu; Podle chwalitebnych porządkow mieyskich Woyciecha Sukiennik, alias Cnapik: przysiege mieyską przy oblicznosci mieyskiego zgromadzenia wykonawszy; Podle innych pocziwych sąsiad przyiety iest pod iurisdictioni nasze mieyskam. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).²⁸⁰

135

Zapis przyięcia mieyskiego prawa Jana Wypyszka in anno 1645, die 17 aprilis.

---

²⁷⁵ s. 81 (87)

²⁷⁶ s. 82 (88)

²⁷⁷ 27 czerwiec 1644

²⁷⁸ s. 82 (88)

²⁷⁹ 27 czerwiec 1644

²⁸⁰ s. 83 (89)

Przedstąpiwszy przed nas burmistrza y rady m(iasta) Woźnik zupełnie siedzących; jakoszo Malcher Sutor pomocznym będąc Jana Wypyska, [za pierszam] zadoscią vrzedu y obcze naszey sławney do przyecia w społeczność obecznam za iednego obywatela naszego, podle inegisi sąsiadow przysiege mieyską wykonawszy; przyiał mieyskie prawo. Actum ut sup(ra).²⁸¹

136

Zapis przyięcia mieyskiego prawa Adama Perszta in A(nn)o 1645 die 16 nouembris
Przed nami Mikolayem Gayem bormistrzem na ten czas Janem Tyralem, Woyciechem Czarnym Krawcem, Walentym Ziolkkiem radnymi miasta Woźnik; stanąwszy oblicznie vcziwy Adam Perszt spolnie y pomocnym swoim Krzysztofem [Zgoninem], który będąc zadosciwie przyecia mieyskiego prawa, czego mu się jako vcziwemu odmowic nie mogło. Wykonawszy przysiegi mieyskie iest przyiety pod mieyskie prawo y za mieszanina vczinego podle inszych vcziwych sąsiadow. Actum vt sup(ra).²⁸²

137

Zapis przyięcia mieyskiego prawa Jerzego Potempa, in anno 1645. 27 nouembris.
Przed nami Mikolayem Gayem bormistrzem na ten czas, Janem Tyralem, Woyciechem Czarnym Krawcem, a Walentym Ziolkkiem radnymi miasta Woźnik, oblicznie stanąwszy Jerzy Potempa spolnie y s pomocnym swoim slowutnym Woyciechem Kruzelem a wykonawszy przesiege mieyską przyiety iest pod iurisdiction mieyską y za vcziwego mieszanina, y sąsiada podle inszych vcziwych sąsiadow. Actum ut supra.²⁸³

138

Eodem anno et die vt supra.²⁸⁴

Przed nami zwyż opisanymi bormistrzem a radą miasta Woźnik Woyciech Matlag przy vcziwym a slowutnym Woyciechu Kruzelu pomocnym swoim; Przysiege mieyską wykonawszy, przyiety iest pod iurisdiction mieyską, za vcziwego mieszanina y sąsiada podle inszych vcziwych sąsiadow. Actum ut supra.²⁸⁵

139

Eodem anno et die ut supra.²⁸⁶

Przed nami oppatrnymi Mikolayem Gayem bormistrzem a radą zwysz opisanam miasta Woźnik, stanąwszy Matys Musiał, spolnie y s pomocnym swoim Woyciechem Kruzelem jakoszo s panem stryiem, ktory wykonawszy przesiege mieyską przyiety iest pod iurisdiction

---

²⁸¹ s. 83 (89)

²⁸² s. 84 (90)

²⁸³ s. 84 (90)

²⁸⁴ 27 listopad 1645

²⁸⁵ s. 85 (91)

²⁸⁶ 27 listopad 1645

tią mieyską, za vcziwego miesczanina, podle inszych vcziwych sąsiadow. Actum Anno et die ut sup(ra).²⁸⁷

140

Anno 1645 die 11 decembris.

Przed nami Mikolayem Gayem bormistrzem na ten czas, a radam zwysz opisanam miasta Woznik stanąwszy oblicznie vcziwy pan Jan Kauffman spolnie y spanem Krzysztofem Zgoninam pomocznym swoim, który przystoynie ządaiąc o przyięcie mieyskiego prawa, czego mu się nieodmowiło, az przysięgę mieyską przed nami vrzodem wykonał; Przyięty jest pod iurisdictionią nasze mieyską podle inszych vcziwych miesczanow y sąsiadow. Actum vt supra.²⁸⁸

141

Eodem die et anno.²⁸⁹

Przed nami zwysz opisanymi burmistrzem a radą m(ia)sta tutecznego Woznik; ucziwy Marcin Wąs przy panu pomocznym swoim Krzysztofie Zgoninie przysięgę cielesną mieyską wykonawszy przyiał mieyskie prawo podle inszych vcziwych miesczanow y sąsiadow. Actum ut sup(ra).²⁹⁰

142

Eodem anno et die 1645 die 21 (decem)bris.

Przed nami zwysz opisanymi burmistrzem a radam miasta Woznik. Vcziwy Jan Karafial, przy panu oycu swoim Jakubie Polaszczce przysięgę mieyską wykonawszy przyięty jest za mieszczanina pod iurisdictionią naszą mieyską podle ynszych vcziwych sąsiadow. Actum ut supra.²⁹¹

143

Zapis przyięcia mieyskiego prawa Stanisława Czeczka in anno 1646 die 4 octobris.

Przed nami Mikolayem Gayem, bormistrzem na ten czas, Adamem Schmuckerem, Janem Tyralam, Janem Cholewam radnymi miasta Woznik oblicznie stanąwszy vcziwy Stanisław Czeczek, rodzicz tuteczny, spolnie y spomoczym swoim Krzysztofem Gassiniuszem, ktoryszto zwysz opisany Stanisław Czeczek, przysięgę cielesną mieyską wykonawszy podle innych pocziwych sąsiad tutecznych mieyskich przyiał mieyskie prawo. Actum ut sup(ra).²⁹²

144

---

²⁸⁷ s. 85 (91)

²⁸⁸ s. 85 – 86 (91-92)

²⁸⁹ 11 październik 1645

²⁹⁰ s. 86 (92)

²⁹¹ s. 86 (92)

²⁹² s. 87 (93)

Eodem die et anno ut supra.²⁹³ **Zapis przyięcia mieyskiego prawa Stanisława Ziebra.**

Przed nami zwysz opisanymi bormistrzem a radam miasta Woznik ztanąwszy oblicznie Stanisław Ziebro spolnie y s pomocnym swoim Krzysztofem Gassiniuszem, ktorysz to Stanisław Ziebro przysięge cielesną mieyską wykonawszy, przyiał mieyskie prawo, podle inszych vcziwych mieszczanow tutecznych.²⁹⁴

145

Zapis przyięcia mieyskiego prawa Thomasza Pietruszkj in anno 1650 dnia 13 Janu-ary do act naszych przyięty y wpisany iest.

Przed nami Janem Tyralem, dzierzycielem vrząd bormistrzowski na ten czas a radam miasta Woznik stanąwszy oblicznie Thomasz Pietruszka spolnie y panem pomocnym swoim Balthazarem Kruzelowiczem zadayąc vnizenie o przyiecie mieyskiego prawa pod jurisdic-ției mieyską [...] przy zupełny obczy podle gloszenia iego niemogło się nic takowego zna-lesc coby iemu takowego przyecia mieyskiego prawa przeszkodą być miało; y miał by być na sławu swoiey naruszony; Dla iego vcziwego zachowania miedzy sąsiedztwem az do tego czasy podle wykonania juramentu zwykłego mieyskiego przyięty iest za mieszczanina y sąsiada pod jurisdiccją nasze mieyską wozniczka za swobodę y jaką szkodę rukoymie przedstawił Thomasz Pietruszka Thomasza Zielonego vrzedowj.²⁹⁵

146

Tegosz Roku dnia y tey godziny.²⁹⁶

Jakub Przegietka przy panu Baltzerze pomocnym swoim y vcziwey obczy tuteczney mieyskiej podle inszych pocziwych sąsiad jurament cielesny wykonawszy przyiał mieyskie prawo. Z taze conditią jako Thomasz Pietruszka za swobodę y szkody iakiekolwiek re-koymie przedstawił Jakub Przegietka Jana Pretkiego, vrzedowi zwysz pisanemu. Actum ut sup(ra)²⁹⁷

147

Zapis przyięcia mieyskiego prawa vcziwego a sławnego pana Michała Kubasza alias Slosarza in anno 1650 dnia 17 mensis Juny do ksiąg naszych mieyskich przyię-ty y zapisany iest.

Przed nami opp(atrny) Janem Tyralem, Janem Cholewam, Adamem Piczoniem, Baltaza-rem Kruzelowiczem, burmistrzem a radam m(iasta) Woznik oblicznie stanąwszy sławny a vcziwy p(an) Michał Kubasz spolnie y s p(anem) Krzysztofem Zgoninam pomocnym swoim, który zyiąc czas swoy przy sławney, a vcziwey obczy tuteczney wozniczkiej, a

²⁹³ 4 październik 1646

²⁹⁴ s. 87 (93)

²⁹⁵ s. 88 (94)

²⁹⁶ 13 styczeń 1650.

²⁹⁷ s. 88 – 89 (94-95)

przyzeniwszy się vcziwie y przystoinie. List rodu swego slawnego obczy zupełney pokawawszy, podle prawa jurament wykonawszy przyjął mieyskie prawo.²⁹⁸

148

A(nn)o 1660 die 10 Julij.

Lukasz Kozieia z Mieczeczyc²⁹⁹ z X(ięstwa) Siewierskiego przed urzędem naszym y upelną obczą przy pomocnymi swemi Jerzym Dyrda przysięgi mieyskie wykonawszy przyjął mieyskie prawo. Jan Długay bormistrz na ten czas z radą swoją. Actum ut supra.³⁰⁰

b.

Protokoły z lat 1598 - 1638

149

Roku 1598 w piątek pierwszy [po] s(więtym) Lukassu Ewan(geliście).³⁰¹ Wyrok Paluszkow.

Przystąpiwssy przed nas kdzysmy w zupełney raddzie siedzieli na ten czas bormistrza Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonja, Grzegorza Dominika, Jana Koscielne(g)o w raddzie będących, Woyciech Palussek samsiad nasz z Matussem bratem swym a tenze Matusz oblicznie stanawssy przed namj dobrowolny wyrok vczyniwssy wyznał, yz yuz przyał zadoszci za dział z statku Paluchowskiego z oyczyzny y macierzyzny od Woyciecha bratha swego wyssey pisanego slubuyacz się tenze Mateusz y z potomki swymj działu od brata swego Woyciecha z tegoz statku wieczey nigdy nie upominacz opocz spadku się nie wyrzeka. Czo się stało przed wrzedem miasta Woznik wyssey mianowanym roku na gorze opisanego.³⁰²

150

Latha od Narodzenia Pana Krysta 1598, we czwartek pierwssy po s(więtym) Andrzejy.³⁰³ Zdawek Krzysstofa Sowki jako Grzegorzowi Piczonowi barcz odewzdał.

Przystąpiwssy przed nas kdzysmy w zupełney raddzie siedzieli na ten czas bormistrza Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonja, Grzegorza Dominika, Jana Koscielnego radziech będących, Krzysstof Sowka rodzicz miasta naszego Woznik a Grzegorz Piczon spolu sasiad nass a Krzysstof Sowka wespól y z braty swymj dobrowolnie przed nami dostateczny zdawek vczyniwssy wyznał, yz yuz zadoszci wiał od Grzegorza Piczonja za barcz która lezy na Pieniadzu yakosto ląki miedzy sasiedskimi ląkamj tak sseroko y dlugo jako ysczowie pokazali w ty czasy, kiedy Grzegorz Piczon kupiel, ktoras to barcz Sowin-

²⁹⁸ s. 89 (95)

²⁹⁹ Mierzęcice, wieś w dawnym biskupim księstwie siewierskim.

³⁰⁰ s. 91 (97)

³⁰¹ 23 październik 1598

³⁰² s.93 (99)

³⁰³ 3 grudzień 1598

ską tocz iess to ta, która przypadła w dziale wyssey pisanemu Krzysstoffowi Sowcze. Grzegorz Piczon często pisanemu Krzysstoffowi Sowcze do czala y zupełna podle targu między nimi vczynionego zapłaciel, do ktorey barczy wyssey mianowaney, na gorze pisany Krzysstof Sowka yuz y z potomki swymj nayblizssymi krewnymi nicz nie ma. Ale Grzegorz Piczon z tamze barczą jako z swoyą własną może vczynicz, vzywacz, dacz, darowacz, przedacz, zastawicz, zamienicz y ku swemu pozytku yakoby nalepiey rozumiał, przywiescz jako ze swoyą własną on y s erby y potomkj swymj obroczicz, tak yak się onemu naylepiey podobacz będzie. Actum ut supra.³⁰⁴

151

Latha od Narodzenia Panskiego 1598 we czwartek pierwssy po s(więtym) Mikołayu.³⁰⁵ Zdawek Stanisława Chlastawy, który vczyniel Franciszskowi Rozbarskiemu.

Przystapiwssy przed nas kdzysmy w zupełnym vrzedzie sziedzieli na ten czas będącego bormistrza Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonja, Grzegorza Dominika, Jana Koscielnego radziecz, Stanisław Chlastawa a Francissek Rozbarskj oba dwa spolu sąsiedzi nassy a czy oba dwa żądali abysmy ym sprawe ych dla lepsey pewnosci tego do ksiąg mieyskich zapisacz dali. A to takowym spusobem. Stanisław Chlastawa przed namj dostateczny zdawek vczyniwssy, dobrowolnie wyznał: yz się yemu od Francisska Rozbarskiego za statek, który przy mieszczie nassym tenze Stanisław miał zupełna zaplate stała, a yz Francissek Stanisławowj tenze statek podle targu między nimj vczynionego do czala y zupełna zapłaciel, do ktoregos to statku Stanisław yuz wieczey y erby y blizssymi potomkj swymj nicz niema. Ale Francissek często pisany może s tym statkiem, on y erby swymi mayacz zupełne prawo na nim poczynacz, swobodnie vzywacz, dacz, darowacz, przedacz, zastawicz, zamienicz y ku swemu pozytku obroczicz, jako ze swym własnym vczynicz, tak jako się yemu nalepiey podobacz będzie. Przythym beli słowutni ludzi Kasper Pe[r]lek, Jan De[i]lk, y ynnych wiela dobrych ludzi. Actu(m) ut s(upra).³⁰⁶

152

Latha od Narodzenia Panskiego 1599 w poniedziałek pierwssy po Nowym Leczie.³⁰⁷ Zapis y zdawek Jey Mosczi jako Jop dom sobie v niey kupiel.

Przystapiel przed nas, kdysmy w zupełnym vrzedzie siedzieli, na ten czas bormistrza Jana Miczaka, Tobyassa Klenhudza, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonja radziecz, poczciwy młodziencz Jan Kaczmarzskj, pisarz na ten czas Jey Mosczi Paniey Kamienczowey, a ten przed nami oblicznie stayacz, wyznał na mieysczu Jey Mosczi, dobrowolny wyrok vczyniwssy, yz yuz od Jopa Słowika za dom, który kupiel ku miasteczku w ulicy Ko-

---

³⁰⁴ s. 93-94 (99-100)

³⁰⁵ 10 grudzień 1598

³⁰⁶ s. 94-95 (100-101)

³⁰⁷ 5 styczeń 1599

ziegłowskiej, wedle Jutrzniewego domu z yedney a Adama Baranczyka z drugiej strony lezaczy z zagrodam podle Jutrzniney a [Ly]skowey strony drugiej zupełna zaplata zadosci ssie stała, a yz yus Jey Moscz Panj Maryanna Kamienczowa wieczey się vpominacz nie chce y nie bedzie. Ale Job wyssey mianowany może s tym często pisanym statkiem vczynicz, zamienicz y yakoby nalapiey rozumial ku swemu pozytku nalepssemu obrocicz yakozs to ze swym własnym. Czo się stalo przy przythomnosci wrzedu wssytkiego na gorze opisanego y wrzedu woytowskiego panow przysieglych roku y dnia na gorze mianowanego.³⁰⁸

153

Roku od Narodzenia Panskiego 1599, dnia 8 february. Zapis y zdawek domu Kozłowego, który przedał Adamowi Jeleniowi y zupełna przed wrzodem odewzdał.

Przystąpiwssy przed nas kdysmy w zupełney radzie siedzieli na ten czas bormistrza Jana Niczaka a radziecz Tobiassa Klenhundza, Grzegorza Piczonja, Woyciecha Bednarza, Krzysstoff Koziel, a Adam Jelen oba dwa sąsiedzi miasta naszego, prossacz nas, zebysmy ym tho do ksiąg mieyskich dali zapisacz zwlascza ten dom który przedał Krzysstoff Koziel Adamowi Jeleniowi [z] zagrodam, ktory dom lezy wedle Czagłowej zagrody z yedney a Sowiney ze strony drugiej tak seroko yako sam dzierzal yedno droge do stoku czoby z wozem przeyechacz miał, mayam miedzy sobam zostawicz, zwlascza Adam na swym, az do Kozłowego domu, a długo na miarę za sliwę y z oleyarniam, a zagrodę tak długo y sseroko yako na on czas kiedy kupowal ploty zasięgly, która zagroda za Głoskiem lezy.

A Krzysstoff Koziel stanawssy oblicznie przed nami dobrowolnie odewzdawssy wyznal, yz iuz zadosci wzial za wyssey opisany statek od Adama Jelenia a yz iuz się onemu do koncza zaplata za wssytko stała. Do którego statku Krzysstoff Koziel z erby y potomki swymi yuz wieczey nicz niema ani Adamowi się wieczey za ten statek z erby y potomki swymi erbom y potomkom yego upominacz nie chce y nie bedzie. Ale Adam Jelen wyssey pisany może s często pisanym statkiem vczynicz, y niechacz, dacz, przedacz, zastawicz, darowacz, zamienicz, y yakoby nalepiey rozumial ku swemu pozytku, yako ze swym własnym obrocicz on y z erby a blizssymi potomki swymi. Stalo się roku y dnia na gorze opisanego.³⁰⁹

154

Roku 1600.

My burmistrz a rada bendenty upelnym urzendzie, jako Jana Nyczaka na ten czas burmistrzem bendenty, Tobiassa Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Pitzonia wssitzkich radietz, przystampily przed nas upelny urzand jako Grzegorz Szyguda swoim sinem Grzegorzem mlodssym wyznal iest, yze wzial zadosciy od sina swojego za przymiarek od syna swojego mlodssego Grzegorza który przymiarek liezy w Swientwodzie, wedlie Palusskowego z iedney strone a wedlie Morawczowego z drugam strone y odewzdał mu

³⁰⁸ s. 95 – 96 (102 – 103)

³⁰⁹ s. 97 – 98 (103 – 104)

jest przed urzndem ktoryssto przymiarek tenze Grzegorz mlodszy sin Szygutka bendzie mocz mietz, uzywatz, datz, darowatz, zastawitz, zamienitz iako swe wlasne.³¹⁰

155

Roku 1600 pierwssy poniedzialek po s(wietym) Maczieiu.³¹¹

My burmistrz a rada bendenty upelnim urzndzie iako Jana Nitzaka na ten czas burmistrzem bendenty, Tobiassa Klehansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonja wssycznych radziecz, stanawssy przed namy oblicznie jako Anna Zurkowa we spolek z męzem swogim Tomassem Zurkiem y z Dorotam szwoiam siostram z miasta Koziegluw³¹². Ty dwie siestrza bendenty we spolek siostry sobie po niebossczyku Szygudzie Wawrzynie stanawssy przed urzndem uczynigly wyrok y wyrzekly się z oyczyny y maczierzyny, który dzial braly po niebossczyku oyczu swogim y ma[t]cze swoiey od swaka swojego od Morawtza Marczyzna s ktorey ze to oyczyny y z maczierzyny y z dzialu wseliakowego slubowaly się z erby y potomky swymy nigdy się nie upomynatz okrom spadku się nie wyrzykaia. Actum ut supra.³¹³

156

Roku 1600. W dzen s(więtej) Agnesky.³¹⁴

Przystampyly przed nass upelny urzand jako Jana Nyczaka, na ten czas burmystrzem bendency, Tobiassa Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonja na ten czas bendency wsszczkich radziecz, ze przystam[pil] przed nas Jan Degik na miesczu ie y moczy paniey swoiey dziedziczney, ze iest odewsdal tenze Jan Degik dom w Kozieglowskiej ulyczy, ktoryss to dom kupil Prokop Flacha ieiey moczy paniey swoiey za sume pieniedzy, za ktoryss to dom ie y moczy pany od tegoss Prokopa zadosczy wziela, ktorissto dom czestō pisany Prokop Flacha bendzie mogl uzywacz, dacz, darowacz, przedacz, zastawiecz, zamienicz, y ku swemu dobremu obroczycz iako mu się iemu podobacz bendzie.³¹⁵

157

Roku 1600 pierwszy poniedzialek po przewodnyey niedzieli.³¹⁶

Bedac w upelney radzie, za vrzedu Jana Nicaka na ten czas burmistrza, a raycow, Tobiasza Klenhanusa, Woyciecha Będnarza, Grzegorza Piconia, stanawssy przed nas oblicznie Balcer Matłag społecznie z Anną małzonką swoią Mokrczczankam, dobrowolnie zeznali z

³¹⁰ s. 98 (104)

³¹¹ 28 luty 1600

³¹² Kozieglowy, miasto oddalone 7 km na wschód od Woźnik, położone w dawnym biskupim księstwie siewierskim.

³¹³ s. 98 – 99 (104 – 105)

³¹⁴ 21 styczeń 1600

³¹⁵ s. 99 (105)

³¹⁶ 10 kwiecień 1600

obudwa stron, tak Balcer Matlag jako y Anna, przerzeczone osoby, ize Balcer Matlag po małżonce swey Annie działu z iey oyczizny y macierzizny wziął sterdziesci y siedm talarow, rachuiąc ieden talar po 36 groszj, którą sumę tez przerzeczona Anna Mokrczczanka wniosła do oyczizny y macierzizny a statku małżonka swe(g)o Balcera Matlaga, a to opatrzyć y zapisać takową sumę dali przy urządzie naszym woznickim dla wszelakich roznic y rosterkow, jako Matis Kłisjlar vy iey własny y z dwiema brati iey Wawrzinem y Matisem. Actum eod(em) vt supra.³¹⁷

158

Roku 1600 w dzień s(więtego) Marka.³¹⁸

My burmistrz a rada bendency w upelnym urzēdzie, iako Jana Nytzaka na ten czas burmistrzem bendency, Tobiassa Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonja wssyckych radziecz, przystampily oblicznie prze[d] nas upelny urzand, iako Wawrzynek samsiad nas wespolek bendency Jan Nyczak na ten czas burmistrzem bendency, ze iest tenze Wawrzynek wyss pisany odprzedal lanke na Pieniadzu, która lezy wedle Czagłowej lanky z iedne strone, a wedle Waczławowej z drugiej strone na Wylczym Krzu, Janowy Nyczakowy za sume pieniedzy mianowycze a tenze Wawrzynek wyss mianowany wyznał iest przed urzēdem, ze iest wziął zadosczy za te lanke od tego Jana Nyczaka wyss pisane-go y odevsdał mu iest przed zupełnym urzēdem, a tenze Jan Nyczak wyss pysany bendzie mocz miał z herby y potomky swymy teyze lanky uzywatz y ku swemu pozytku przywiescz iako mu się nalepiey bendzie zdało y podobalo. Actum ut supra.

A przytym sam bely ludzie godno wierny ludzie jako napierwey Grzegorz Domienyk na burmistrzowym mieszczu bendency na ten czas, Marczyń Czychy.³¹⁹

159

Roku 1600, pierwszy poniedziałek po Bozym Ciele.³²⁰

My burmistrz a rada, będąc w upelny(m) urzēdzie. Jako Jana Nicaka na ten czas burmistrzem będący, Tobiasza Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piconia wszyckich radziecz, przystapili oblicznie przed nass zupełny wrząd jako wdowa Woyszykowa pozustała po nieboszczyku Marcinie Woyszyku s Kuba Sowa, ze iest tenze Kuba Sowa odprzedal zagrodkę, która lezy wedle teyze Woyszykowej zagrody z iedney strony a wedle Wypychowej stodoły z drugiej strony theyze wdowie Woyszykowej wysz pisaney mianowicie za sumę pieniedzy a tenze Jakub Sowa przistąpiwszy przed upelny wrząd, y odevstał iest dobrowolnie, y wziął zadosczy za tęsz zagrodę od teyze wdowy Woyszykowej wysz pisaney. A tak wdowa Woyszykowa będzie moc mieć uzywac takowej własney, darowacz, dac, zastawic, przedac, y czynic s tym iako nalepiey rozumie, iako swym własnym. A przy tym są byli godne wierni ludzie, jako Matys Ciołek, Grygier Dominik, Wacław Darmosniyk, Adam Zgnięły. Actum ut supra.³²¹

³¹⁷ s. 104 (110)

³¹⁸ 25 kwiecień 1600

³¹⁹ s. 105

³²⁰ 5 czerwiec 1600

³²¹ s. 106-107. (112 – 113)

Roku 1600 pierwszy poniedziałek po na wiechrni panny Maryiey.³²²

My burmistrz a rada będąc w upelnym urzędzie jako Jana Nicaka na ten czass burmistrzem będący Thobiasza Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piconia wszyckich radziec przistampili sam przed nass oblicznie zupełny urząd jakos to na pierwey Jan Wygas a Thomass Wypych z x(iędzem) Wawrzin, x(iądz) Piotr przystampiwszy, także siostry dwie Jadwiga a Kaska wespolek z braty swoimj, vcheniły wyrok y wyrzekły się, brathu swemu Jakubowi z oyczyny y z macierzizny, ze wzięły sam zadosci od brata od swojego, okrom spadku się nie wirzekli. A to się stało roku y dnia na wysz pisanego.³²³

Roku 1600. Wyrok Byety Mertkowny, Symonowy Sobyeraiowy.

Przystapiely przed nasz gdysmy bylly w upelney radzie na ten czas będączy burmistrzem Jan Nyczak, Tobyas z Klenhans, Woyciech Bednarsz, Grzegoss Pyczon wsytka rada vpelna, ze iest przedstapiely przed nasz vrzad jakosto samszyad nasz Symon Sobyeray wespolek s syoatram swoyam Byetą wespolek swagrem swoym tyeyze mężem, ze yest stanela dobrowalnye przed namy y wyznała y wyrzekla sye wespolek z mężem swoym Janem Kolybabką, ze zadosczy wzięły dzialu z oyczyny y macierzizny od Symona Sobyeraya brata ieiey, ktoras to iusz y erbowie icy nie mogam sye vpominacz takowego dzialu y wyrzekla się iest porzatkem prawa, ktorys to wyrok do xyąg nasyh przyety yest. Actum vt supra.³²⁴

Ten szie wyrok wpiszał s karty pysaney ro(ku) 1624.

Roku 1601, pierwszy poniedziałek po niedzieli strzodoposney.³²⁵

My burmistrz a rada będąc w upelnym urzędzie, jako Jana Nicaka, na ten czas bormistrzem będącym, Thobiasza Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piconia wsytkich radziec przistapili są oblicznie przed nass zupełny urząd jako Philip Swath y Maxi[m]illian syn Długałow. Tenze Philip Swath iest [...] wyznał ze odprzedał plac temuss wyss pisane-mu Maxilianowi, ze sumę pieniędzy mianowicie a wyznał iest ten Philip ze mu sie zadosci stało od tegoss brata Maxi[m]illiana, który plac lezy wedle Matłaszka Zgnielego z iedney strony, a tegosz Swata Philipa z drugiey strony tak szeroko iako sam sobie dobrowolnie

³²² Poniedziałek po nawiedzeniu Najświętszej Marii Panny w roku 1600 przypałał w dniu 3 lipca.

³²³ s. 107 (113)

³²⁴ s. 102 – 103 (108 – 109)

³²⁵ 2 kwiecień 1601

odprzedali, tak szYROKO iako sprzod[ku] tak y na tyle, y tak dlugo iako Matlagowski plac idzie tenze wysz pisany Maximilian będzie moc miał uzywac dobrowolnie tegosz placu z erby y potomki swemi, przedac, darowac, dac, iako sie iemu podobac będzie ze swoim własnym. A[nno] ktemu iako zwierchu pisano.³²⁶

163

Tegos dnia y tego roku.³²⁷

My burmistrz a rada będąc wupelnym urzędzie jako Jana Nicaka na ten czas burmistrzem będącym Thobiasza Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piconia wszytkich radziec. Przystapili są oblicznie Marcin Pan[ku]s y wyznał dobrowolnie, ze wziął zadosci, od Maximiliana za zagrodę, którą mu odprzedal za sume pieniedzy mianowicie, która zagroda lezy wedle Roli Kochanowskiey z iedney strony a wedle Zg[a]rdziney zagrody z drugiey strony tak dlugo y szYROKO iako od wszychniey obce wymierzona, a wola Jegomosc Pana dziedzicznego tenze wysz pisany Maximilian będzie moc miał tey z[a]grody uzywac, dac, przedac, darowac iako swoje własne.³²⁸

164

Roku 1601

My burmistrz a rada bendency wupelnym urzэндzie iako Jan Miczak, na ten czas burmistrzem bendency, Tobiasz Klenhans, Woyciech Bednarz, Grzegorz Piczon wssycznych radziecz, stanawssy oblicznie iako Szczesna [Pisulyna], Halena Jopowa, Grzegorz Bassyk, [J]anuchna Adamowa, sam dobrowolnie wyznały nie z zadnego przymussenia alie swey dobrej woly ze wzieły zadosczy od swaka swojego y od siostry swojey Agniesky Bassowny z macierzyny y z oyczyny swojey, ktoram mu ych matka tych dziatek wysz pisanych oddali y ostatkiem go darowala swey dobrej woly, nie zadnego przymussenia wedlug zaslugy iego ktoress to ta matka wiss pisana, iako cziera Basiowa pozostawyla to sobie przy Grzegorzu, synu swogim a przy tymze Walentym Jutrznym wysz pisany po zlotemu u Walka y u Grzegorza syna swojego, na kassdy rok dokand zywa bendzie tass matka ich tych dziatek pozostawyla przy Grzegorzu synu swym na tymze statku, kendyss ocziecz zmar sinowy swojemu [Fra]nkowy sternasce zlotych tenze Walenty Jutrznia bendzie mocz miał uzywacz takowego statku y takowey roly iako swey własney z herby y potomky swymy na wieczne czasy. Actum ut supra.³²⁹

165

Roku 1601, w piantek po s(więtym) Stanisławie.³³⁰

Mi bendency wupelnym urzэндzie iako Jana Niczaka, na ten czas bormistrzem bendenty, Tobiasza Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonias wssicznych ra-

³²⁶ s. 108 – 109 (114 – 115)

³²⁷ 2 kwiecień 1601

³²⁸ s. 109 – 110 (115 – 116)

³²⁹ s. 110 – 111 (116 – 117)

³³⁰ 11 maj 1601

dziecz, przystampila przed nas Zoffia Woyssikowa, pozostala wdowa po niebossczyku Marczyinie Woyssiku, iest dobrowolnie wyznala nic nie zadnego przymussenia, ze wzela zadosczy od wssiczkych dzieczy s tego statku woysykowskiego, ktori pozostal po niebos-szyky oyczu ich Marczyinie Woyssyku a to sie stalo dnia y roku ut supra.³³¹

166

Roku 1601 we strzode po s(więtych) Rozeslanczech.³³² Zdawek y zapis Piotra Kucharza.

My burmistrz a rada bendeczy w upelnim urzendzie jako Jana Niczaka, na ten czas bur-mistrem bedeczy, Tobiassa Klenhansa, Woicziecha Bednarza, Grzegorza Piczonja wssicz-kiego urzendu, stanawssy oblicznie przed upelnim urzedem Regina Dibalina swogim po-mocznikiem odewzdala y wiznala, ze przedala y wzela sume pieniedzy od Piotra Kucharza za rolam, ktoram mu odprzedala, ktoras to rola lezy wedle roly Sobieraiowey z iedne stro-ne a Waczlawowey roly z drugam strone, czo sie doticza wsseliakowich postampkuw do miasta y xięzu y platuw komusskolwiek nalezecz będzie s tim wssiczkim mu to odprzedala a ten Piotr Kucharz ma takowey roly uziwacz iako musie bendzie zdalo y podobalo, iako swey własney a Regina Dibalina mu sie wienczey nie chce upominacz ani na swim mie-szczu zadnemu ginemu nie dopusszczacz. Actum ut supra.³³³

167

Zapis pana Hanusa Eęła. Roku 1601 we strzode po s(więtych) Rozeslanczach.³³⁴

My burmistrz a rada bendeczy w zupełnym urzendzie jako Jana Niczaka, na ten czas bendeczy burmystrzem, Tobiassa Klenhansa, Bednarza Woyciecha, Grzegorza Piczonja wssyckych radziecz, stanawssy oblicznie pan Gerzik Szcziernsky na mieszczu pany moczy paniey nassey dziedzyczney odewzdał, odewzdał iest kwarte roly kochanowskam panu Hanusowy Eęłowy ktoram kupiel u iey moczy paniey nassey dziedzyczney za sume pien-biędzy mianowicie która rola lezy wedlie roly bednarzykowey z iedney strony a wedlie [...]zagrody z drugany strone ktorey roley wysz pisaney pan Hanus Engiel bendzie mocz miał iako swey własney. Actum ut supra.³³⁵

168

Roku 1602.

³³¹ s. 112 (118)

³³² 18 lipiec 1601

³³³ s. 100 (106)

³³⁴ 18 lipiec 1601

³³⁵ s. 112 – 113 (118 – 119).

My bendenczy w upelnym urzendzie iako Jana Niczaka, na ten czas burmistrzem bendenczy, Tobiassa Klenhansa, Woycziecha Bednarza, Grzegorza Piczonias wssiczkych radziecz, przystapiwssy przed nas oblicznie iako Mikolay Gmyzek wyznal dobrowolnie ze przedal dom w Rinku Matussowoy Maslkowoy y odewsdal przed urzendem y wzial zadosczy sume pieniedzy od tegoss Matussa wyss pisanego, ktoriss to dom liezy wedlie [Wau]chalynego domu z iedne strone a wedlie Tobiassowego Klenhansowego z drugam strone, ktoris to Matuss wiss pisany ma mocz uczynicz s tym domem y nieczacz iako swym wlasnim przedacz, darowacz, harendowacz, obroczicz iako szcze tem wiss pisany Mikolay Gmyssek z herby y potomky swymy na tym domu czo przedal obieczuie nicz nie upominacz y zadnemu na swym miesczu niedopuszczacz. Actum ut supra.³³⁶

169

Roku 1602. 17 Juny.

My będący wupełnym urządzie jako Jana Nicaka, na ten czas burmistrzem będący, Thobiasza Klenhansa, Woycziecha Bednarza, Grzegorza Piconia wszyckich radziecz, przistapiwszy przed nas oblicznie yakosto Kasper Pyrek wyznal dobrowolnie przed radą naszą upelną, ze darował Simona Gnielkę zięcia swego własnego placem na roli swey własney z iedney strony miedzy Rudkową pod droge, gdzie woda zwykła przedzierac brzegi, ku zbudowaniu sobie domu według upodobania a lubosci swojej kromia wszeliakiego działu.

A tenze Kasper Pyrek wysz pisany z herby y potomky swemi slubuie mu nadział tego daru wyrazacz a ni zadnemu na swym miyscu iie dopuszczacz. Actum ut supra.³³⁷

170

Roku 1602 dnia 8 lipca, w poniedziałek przed świętą Margorzatą.

My będący wupełnym urządzie jako Jana Nicaka na ten czas bormistrzem będącym, Thobiasza Klenhansa, Woycziecha Bednarza, Grzegorza Piconia, wszyckich radziecz. Przistapiwszy oblicznie przed nass zupełny urząd, yakowsto Adam Matłazek ze dwiema siostrami swemj własnemj iako z starszą siostrą Reginą [M]jysczyną a z drugą Jadwiszką Rokithką wyznaly dobrowolnie, zie wzięli zadosczy od brata swego Balcera działu z oyczyzny y zmacierzizny y przyjęli od niego za [wdzi]jele okrom spatku się nie wyrzekli. Actum ut supra.³³⁸

171

Roku 1603. W pierwszy wtorek po s(więtym) Maczeiu.³³⁹

Bendenczym w upelnym urzendzie iako Jan Niczak, na ten czas burmistrzem bendenczy, Tobiassa Klenhansa, Woicziecha Bednarza, Grzegorza Piczonias wssiczkych radziecz, przistampil przed nas iako przed uczcziwi urzandz oblicznie jako Gendrzey Pospiech spolecznie szwagrem swogim ymieniem Sobkiem Rimkam ten wiznal dobrowolnie ze przedal szwagrowi swemu wiss opisanemu Sopkowi Rimcze dom, ktori liezy przy drodze wedle

³³⁶ s. 113 – 114 (119 – 120)

³³⁷ s. 114 – 115 (120 – 121)

³³⁸ s. 115 (121)

³³⁹ 25 luty 1603

domu Deiowego z iednei stroni a Kruzelowego domu z drugiey stroni za sume pieniedzy mianowicznie

(y piwnicze)³⁴⁰. Ten Gendrzey Pospiech wiss opisani wiznal, ze wzial zadosczy za ten dom od Sopka Rinky. Tenze Sobek Rimka ma mocz zawssiczkim prawem mieyskim, które przynalezam s tym domem wiss opisaniem poczancz iako mu się zda y podoba dacz, darowacz, zastawycz y ku swemu dobremu przylanczicz a ten wiss opisani Gendrzey Pospiech zadnim obiczaem wiebczey się nie chce s tego statku upominacz ani zadnemu na swim miesczu niedopiesszczacz a ten wiss opisany y szczecz tego statku może uziwacz dobrowo[ll]nie z herbi y potomky swimi na wieczne czasi. Actum ut supra.³⁴¹

172

Roku 1603. Pierssam niedzieli po Troyczy S(więtej).³⁴²

Mi burmistrz a rada bendenczy w upelnim urzendzie iako na ten czas Jana Niczaka, burmistrzem bendenczy, Tobiassa Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonie wssiczkich radziecz, przystampieli oblicznie przed uczczywy urzand, iako Jan Misska wiznal dobrowolnie yze przedał dom, ktori lezy wedlie szkoły z iedney stroni a wedlie Perkowego domu z drugiey stroni Tomassowi Wiczissczkowi za sume pieniedzy mianowicznie, ktoris to wiss opisani Jan Misska wiznal dobrowolnie y wzdal, yze wzial od tegoss wiss opisanego Tomassa Wiczissczka zadosczy pieniedzy do czala zaplaczonom sume a ten Tomass Wiczissczek bendzie mocz miał takowi dom przedacz, dacz, darowacz, zastawicz, frimarczicz, obroczicz jako swoy własni a ten wiss mianowani Jan Misska zadnim obiczaem się nie chce wienchzey upomynacz ani na swim miesczu nie dopusszczacz. Actum ut supra.³⁴³

173

Roku 1603. W pierwssam niedzieli po oktobie Bozego Ciała.³⁴⁴

Mi burmistrz a rada bendeczy wupelnim urzendzie iako Jana Niczaka, na ten czas burmistrzem bendenczy, Tobiassa Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonie, wssiczkich radziecz, przistampieli przed nas oblicznie iako naipierwey Jan Rudek, wespolek z Bartossem Cziolkem. Tenze wiss mianowany Jan Rudek wiznal y odewsdal yze przedał placz za sume pieniedzy mianowicznie placz kteri liezy wedlie Wolnego domu z iedney stroni, a podlie Perkowej roly z drugam strony a tenze wiss opisani Bartoss Cziolk bendzie mocz miał s takowim placzem kupionim uczinicz jako swim własnim dacz, darowacz, przedacz, zostawicz, zbudowacz y obroczicz iako swoim własnim na wieczne

³⁴⁰ Dopisek uczyniony tym samym charakterem pisma.

³⁴¹ s. 116 – 117 (122 – 123)

³⁴² 1 czerwiec 1603

³⁴³ s. 117 (123)

³⁴⁴ 8 czerwiec 1603 roku

czasy, a tenże wiss mianowani Jan Rudek nicz wienczey się nie chce upominacz ani zadnemu inssemu na swim miesczu nie dopuszczacz. Actum ut supra.³⁴⁵

174

Roku 1603. W pierwssy poniedziałek po s(wietym) Jakubie.³⁴⁶

Mi burmistrz a rada bendency w upelnim urzendzie jako Jana Niczaka, na ten czas burmistrzem bendency, Tobiassa Klenhansa, Woicziecha Bednarza, Grzegorza Piczonja, wssiczkich radziecz, przistampieli przed nas oblicznie jako Blazey Garus wespolek z bratem swogim z Waczlawem Smikiem. Tenże wiss mianowany Blazey Garuss wiznal dobrowolnie ze przedal y odewsdal bratu swemu Waczlawowuy dom w Rinku, barcz z rolam która należy do tego statku jako dom lezy wedle Węgrowego domu z iedney a Koscielnego domu z drugiey stroni a rola która lezy wedlie roli Dziurzinskiey z iedne a Dibalinskiey roli z drugam strone. Barcz na Pieniadzu mianowiczie y ląky miedzy samsiady tak iako gini bartodzieie trzymaiaim. Tenże Blazey Garus wiznal ze wzial zadosczy sume pieniedzy od brata swego Waczława za ten zupełny statek a ten Waczlaw Smik bendzie mocz miał takowego statku zupełnego uzywacz iako swego własnego a ten wiss mianowany Blazey Garus nicz węczey się nie chce od brata swego upominacz ani zadnemu ynssemu na swim miesczu nie dopuszczacz alie Blazey Garus spadku się po bracie swogim Waczlawie nie wirzeka. Actum ut supra.³⁴⁷

175

Roku 1604 w dzien s(więtej) Agniescky.³⁴⁸

Przystampieli sam dwa samsiedzy przed upelni urzad bormistrzowsky, iako Marczyn Bator a Tomass Kozielek swogimi pomoczniki, obiwatelie miasta Woznik. Ten wiss mianowani Marczin Bator zdal statek swoy zupełni temu Tomassowi Kozielkowi, ktori miał przy timze miesczie Woznikach, przed uccziwim zupełnim urzendem za tim prawem y za timi plati y postempky mieyskimi iako sam trzymal nicz wienczey [na tim] nie pozostawiaiancz.³⁴⁹

176

Roku 1604 w poniedziałek przed Bozym do nieba wstampieniem.³⁵⁰ Wirok Jana Adamkowego sina.

Mi bendency zasiedzeni w upelnim urzendzie iako Jana Niczaka, na ten czas burmistrzem bedeczy, Tobiassa Klenhansa, Woycziecha Bednarza, Grzegorza Piczonja wssiczkich radziecz, przystampiel tenże Jan wiss opisany swogim oyczem ymieniem Adamem z Boru uczynil wirok dobrowolnie, nie zadnego przymusseniam alie swey dobrej wuly, ze wzial

³⁴⁵ s. 118 (124)

³⁴⁶ 28 lipiec 1603 roku

³⁴⁷ s. 119 (125)

³⁴⁸ 21 styczeń 1604

³⁴⁹ s. 120 (126)

³⁵⁰ Poniedziałek przed Wniebowstąpieniem Pańskim w 1604 roku przypaść w dniu 24 maja.

zadosczy od oycza swojego imieniem Adama wissey opisanego z oyczyny y z macierzy-
zny y nicz wiecey się nie chce upominacz ani na swim miesczu niedopuszczacz okrom
spatku się nie wirzeka y dziatky jego. Actum ut supra.³⁵¹

177

Roku 1604. W pierwssam niedzielie po nawiedzeniu panni Mariey.³⁵²

Mi burmistrz a rada miasta Woznik za Jana Niczaka, na ten czas burmistrzem bendeczy,
Tobiassa Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grzegorza Piczonja wssiczkich radziecz, przy-
stampil Blazey Dlugay oblicznie sinem swogim mlodssim ymieniem Tobiassem y wespolek
y z zonam iego ymieniem Hanuchnam, tegoss Tobiassa wissey pisanego zonam. Tenze
Blazey Dlugay ocziecz tegoss Tobiassa prosyl upelnego urzendu, zeby mu dali w księgi
wpisacz dlia nieiakowey przygody wiedzancz wssisczy o tym zechmi wssisczy smiertelni
czokolwiek mu nalozył do tego Koscielnowskiego statku nie za zadni dział alie w potrze-
bie iego a w dolieglowoschy, stto zlotich po trzydzieschy grossy y pultrzynasta zlotego y
trzy g(rosze), ktoreś to stto zlotich y pultrzynasta y trzech g(roszy) nie za zani dział|| bral
alie w prosbie iego ocziecz go zakladał czo przyacziol odbywał s tego statku Koscielnow-
skiego.³⁵³

178

**[Roku 1604. 17 septembris]. Naless myedzy Ambrozym Czaglyem a miedzi mies-
czany woznickymy strony Skotnika a rozsyrzenya [...] od tegoszto Czagła w Pienia-
dzu strony iego ogrotka a Skot[nika]**

Wty przy, miedzy mieszczany woznickimi strony iedney a Czagliem obzalowanym strony
drugiey, Ja Gerzy Frydrych s Kochczicz na Woznikach te to wypowiedz czyni[ę] gyzem
tho o czo miedzy stronamy czinicz była oczywiscie ogladal y swyatkj bedlywie mieszczan
woznickich przeslyszał y examinował, ktorzysto swyatkowye pod juramentem zeznały, ysz
zwysz mianowany mieszczanie zawse grunthu tegosz jakos to mieyskiego własnego Cza-
glowy plonicz y kopacz broniely od styrdziestu albo trzydziestu lath on niedbayacz na to
vporem swoym y swām wolām przewodzuyacz ploniel y kopal prawa zadnego niemayacz
any vkazuyacz [y] dla teyze przyczini takowy grunty mieszczanom przysadzuię okrom tego
czo temusz Czaglowy slusnie należy, aby przy tym zostal. Poniewadz [...] Czagiel to wyko-
pał y wyplonil jesly ze plath ten postanowy czo ynszy myastu k pozytku dacz albo dawacz
od tyh ląk albo kopanyn powolnye slusnie tedy Czagiel przytym wszytkym zostacz ma
y tego zwywacz gdy plath ten myastu od niego rocznie sprawowacz będzie czo się pak

³⁵¹ s. 120 – 121 (126 – 127)

³⁵² 4 lipiec 1604 [Mariae visitatio – 2 lipiec]

³⁵³ s. 495 (549)

Skotnicze albo Wygonu dotczye według wymierzenia mego na wieczne czaszy tak zastacz ma etc. Stalo się na Woznykach 17 septembris roku 1604. Pod własnym mym secretem.

Ktoresto role, lanka y s kopaniną Tomasowy Otrębnikowy obecz woznicka odprzedały jure haereditaria roku potomnego jako nyzey [...] tychze zapyss ob[...] y omawya.

[178a]

Ja Woyciech Kruzell na ten czas burmistrzem bedacz dla pamyatki tego takowy decret wypyszałem slowo w slowo wiernie a scirze nicz nie umnieysayacz ani przycziniayacz po tym decrecie dal się most ro[ku] 1631 sprawicz na stawie czagłowskim yako tys staro-dawna by[ł]o.³⁵⁴

179

Roku 1604. We czfartek przed s(więtym) Tomassem.³⁵⁵

Mi bendeczy w upelnim urzendzie jako Jan Niczak, na ten czas burmistrzem bendeczy, Tobiass Klenhans, Woicziech Bednarz, Grzegorz Piczon, wssiczkich radziecz, przystampil oblicznie Balczar Matlagh przed uczciwy urzand uczczywego miasta Woznik s panem Matisem Kelerem y z Bartossem y z Matisem ze dwiema sswageri tegoss wiss mianowanego Balczara Matlaga. Ten wiss opisani Balczar Matlag wiss opisani wiznal dobrowolnie nie zadnego przimussenia, ze wzial i podniul z manzolkam swoim ymieniem Annam w mieszcze Bitomiu 88 taliaruw, kassdy taliar rachuiancz po 36 g(roszy) a g(rosz) po 12 halierzy liczac, ktoram ze to sumę 88 [talarow] wziawssy y podniowssy dobrowolnie się wirzekly wespolek y z malzonkam swoim z oyczizni y z macierzyny ani zadnemu upominzcz ynemu na swim miesczu nie dopusszczacz okrom spatku się nie wirzikala. Actum u(t) supra.³⁵⁶

180

Roku 1604. We czffartek przed s(więtym) Tomassem.³⁵⁷

Mi bendęczy w upelnim urzendzie uczywego miasta Woznik iako Jan Niczak, na ten czas burmistrzem bendeczy, Tobiass Klenhans, Woyciech Bednarz, Grzegorz Piczon, wssiczkich radziecz, przystampil Balczar Matlag z Matisem Kelerem y swoimi pomoczniki wiznal dobrowolnie tenze Balczer Matlag y roskazal za iego pieniadze, zebi mu uczczywy urzand dal zapisacz y zapisal wiana gotowich pieniedzy 60 grzywien, które iey³⁵⁸ obieczal z uczczywimi ludzmi kiedy iam wzial sobie za zone, ktore to 60 grzywien, iesli zebi go pan Bog powolal s tego swiata pierwey niż one, tedy przyacziele tegoss Balczara Matlaga bendam iey powinni widacz takowam sume wiss opisanom y to wssiczko czoskolwiek wlozyla y wniosla w tenze statek wiss opisan.³⁵⁹

³⁵⁴ s. 29 – 30 (34 – 35)

³⁵⁵ 16 grudzień 1604

³⁵⁶ s. 492 (539)

³⁵⁷ 16 grudzień 1604

³⁵⁸ Anna. Zobacz dokument powyżej

³⁵⁹ s. 494

Roku 1605. Wirok Mattisa Maslanky.

Mi burmistrz a rada miasta Woznik bendency wupelnim urzendzie iako Jana Niczaka, na ten czas burmistrzem, bedeczy Tobiassa Klenhansa, Woicziecha Bednarza, Grzegorza Piczonie, wssiczkich radziecz, przystampil Matiss wiss pisani swogim pomocznikiem przed upelny urzand uczynil wirzeczenie brattu swoiemu starssemu ymieniem Simonowi Rzepcze a Sobieraiowi, obywatelu tegoss miasta Woznik wiznal dobrowolnie, ze wzial y przial zawdziek od brata swojego, tegoss Simona na gorze pisanego, dzialu z oyczizni y z macierzynny dzialu sume pieniedzy y slubowal mu się nicz wiecezy nie upominacz ani zadnemu ginssemu y herbom a potomkom swogim niedopuszczacz. Actum ut supra. Post scripta: okrom spadku się nie wirzika.³⁶⁰

Roku 1605. Wzdawek y zapis Andrzeia Pasternaka.

My burmistrz a rada bedetzy w upelnim ur[z]endzie za Jana Nitzaka, burmistrzem bedetzy, Tobiassa Klenhansa, Woicziecha Bednarza, Grzegorza Pitzonia, wssitzkich radietz, przistampiely sam dwa „samsamsiedzy”, iako Maicher Balka, Andrzej Pasternak swoimy pomotznikiy. Ten Maicher wiznal dobrowolnie y wsdal, ze wzial zadoschy od tego Andrzeia Pasternak za dom, który mu przedal za sume pieniedzy mianowitzie ktoryss to dom lezy w Koziegłowskiey ulitzy wedle Ssewczowego domu a ten wiss pisany Maicher nitz wietzey się iemu nie chce upominatz any na swim miesczu zadnemu ginssemu nie dopuszczatz. Actum.³⁶¹

Roku 1605. Zdawek y zapis barczy Wawrzinkowskiey, ktoram barcz wzdal Mattis Wipich przed upelnim urzędem Piotrowi Długaiowy.

Mi burmistrz a rada miasta Woznik bedeczy w upelnim urzedzie iako Jana Niczaka, na ten czas burmistrzem bedeczy, Tobiassa Klenhansa, Woicziecha Bednarza, Grzegorza Piczonie, upelnego urzendu, przystampil Mattis Wipich swoim pomocznikiem wiznal dobrowolnie ze odewsdal y przedal barcz Piotrowy Długaiowy za sume pieniedzy zupelnam na Pieniadzu ze wssiczkim prawem [a z] postempky mieyskymi y splaty, które do miasta Woznik do urzendu nalezam, w ktorich bi tess samsiedzy mieysczy pocziangani beli, ktorezyze to barczy zupelna zaplaczoney, ja Piotr bende mocz mial uziwacz z herby y potomky swimi na wieczne czasy a ja Mattys Wypich slubuię iako na dobrego a krzescianskiego czło-

³⁶⁰ s. 121 (127)

³⁶¹ s. 101 (107)

wieka należy nigdy się więczey nie upominacz ani na swim miesczu zadnemu ginssemu niedopuszczacz. Actum ut supra.³⁶²

184

Roku 1606. Zdawek y zapis Gerzego Niwky.

Mi burmistrz a rada bedeczy w upelnym urzedzie przystampyl Tobiasz Koscielni a Gerzik Niwka swoimi pomoczniki oblicznie tenze wiss opisani Tobiasz Koscielni wiznal y wzdal dobrowolnie, ze przedal dom y zagrotke przy nim, Gerzikowi Niwczu za sume pieniedzy mianowicie, ktoriss to dom lezy w Koziegłowskiej ulicy wedle Gnielczynego domu ze wssiczkim prawem y postempky mieyskymi, które przinalezam do miasta ktoregoss to domu zupełna zaplaconego Gerzik Niwka będzie mocz miał dziwacz z herbi y potomky swimi iako swego własnego zaplaconego a ten wissey opisani Tobiasz Koscielni slubował mu iako na krzescianskiego człowieka należy więczey nicz o to nie upominacz, ani zadnemu ginssemu na swim miesczu nie dopuszczacz. Actum ut supra.³⁶³

185

Roku 1606. Wyrok Woiciecha Woissika wespolek z malzonkam swoim ymieniem Zossiam, ktorzi się wirzekly Tobiaszowy Koscielnemu.

Mi burmistrz a rada bedeczy w upelnim urzedzie jako Jana Niczaka, na ten czas burmistrzem bedeczy Tobiasza Klenhansa, Woiciecha Bednarza, wssiczkich radziecz, stanely ty osoby na gorze opisane, Woiciech Woissik wespolek z malzonkam swoim Zoffiam wirok zupełny nie zadnego przimussenia uczyniely Tobiaszowy Koscielnemu z oyczyni y z macierzyni który działym przypadl po oyczu swim y matcze swey y Janem Koscczielnim a Hedwigam matkam iey, ktoriss to dział zupełna podniesioni sto a pietnascie taliaruw ktoriss to Woiciech Woissik podniosl wespolek z malzonkam swoim y nicz się wienczy od tegoss Tobiasza Koscielnego s tego statku Koscielnego nie upominacz, ani zadnemu ginssemu na swim miesczu nie dopuszczacz, okrom spadku się nie wirze-
kaiaim.³⁶⁴

186

Roku 1606. Zdawek y zapis Jakuba Ssewtza ffrimarku czo się ffrimartzely Woiciech Woissik a Jakub Swietz łakamy.

Dal mu łake Jakub Sswietz, lake temuss Woiciechowy Woissikowy na Lipitzu za swobodnam uziwacz y przydal mu do tego 5 taliaruw przidawku a Woitziech Woissik dal mu łake w Gorkowim Dworzisku uziwacz za swobodnam z herby y potomky swi, gako swey własney tzy stanawszy przed upelnym urzedzie burmystrzowskym ze się ieden drugiemu nie chce więczey upominacz any na swim miestzu zadnemu ginssemu nie dopusztatz. Actum.³⁶⁵

---

³⁶² s. 122 (128)

³⁶³ s. 123 (129)

³⁶⁴ s. 124 (130)

³⁶⁵ s. 125 (131)

Roku 1606. Wirok Tomassa Kraitzego wspolek Zoffiam Baranownam iego malzonkam wlasnam.

Ten wiss mianowani Tomass Kraitzi stanawssi wspolek z malzonkam swoim y s plenipotenziam od potztziwego miasta Bytomia utzinieli wirotek nie zadnego przimussenia nie zadney alie swey dobrej woli przed urzendentem utziwim woznitzkim, ze wziat zadostzi od Jana Barantzika, obywatelia miasta Woznik z oitzizni y z matzierizni, ze się nie chdze wietzey z erby y potomky swimi nitz wietzey nie upominatz ani na swim miestzu zadnego ginssemu nie dopusztatz. Actum.³⁶⁶

Roku 1606. Wirok Adama Marchffianego tzo utziniel bratu swoiemu Janowy Baranowy.

Przed urzendentem utziwim iako Jana Nitzaka, na ten czas burmistrzem bendetzi, Tobiassa Klenhansa, Woitziecha Bednarza, Grzegorza Pitzonja, ten Adam Baran [...] wissey opisani wiznal dobrowolnie przed urzendentem uttziwim ze wziat zadostzi od brata swego mlodssego Jana Barana z oitzizni y z matzierizni dzialu a nitz wietzey się nie chdze się niepupominatz z erbi y potomky swimy any na swim miestzu zadnemu ginssemu dopusztatz okrom spadku się nie wirzeka. Actum.³⁶⁷

Roku 1606. W dzien s(więtego) Piotra Pawla³⁶⁸ utziniel wirotek Simon Sobierai wspolek z malzonkam swoim Katarzinam z oitzizni y z matzierizni Bartossowy Ssiguttze sswagrowy swoiemu przed upelnim urzendentem.

Mi burmistrz a rada bedetzy w upelnim urzendentie iako Jana Nitzaka na ten czas burmistrzem bendetzy Tobiassa Klenhansa, Woitziecha Bednarza, Grzegorza Pitzonja, wssitzkich radietz, przistampiel iest Simon Sobieray wspolek z malzonkam swoim imieniem Katarzina, utzinieli wirotek przed upelnim urzendentem swey dobrej woli nie zadnego przimussenia Bartossowy Sigguttze sswagrowy swoiemu z oitzizni y z matzierizni dzialu swojego, ze wzieli zadostzy od sswagra swojego Bartossa y nitz się wientzey nie chdzam upominatz wspolek z malzonkam swoim ani zadnemu ginssemu na swim miestzu nie dopusztatz okrom spadku się nie wirzekaia. Actu ut supra.³⁶⁹

---

³⁶⁶ s. 125 (131)

³⁶⁷ s. 126 (132)

³⁶⁸ 29 czerwiec 1606 roku

³⁶⁹ s. 127 (133)

Roku 1606. W pierssy poniedziałek po s(więtej) Mariey Magdalenie.³⁷⁰ Wirok Michalu a Lukassuw sinow Szczesnikowich.

Mi burmistrz a rada miasta Woznik za Jana Nitzaka, na ten czas burmistrem bedeczy, Tobiassa Klenhansa, Woitziecha Bednarza, Hrzegorza Pitzonia, wssitzkich radzietz, przistampieli sam przed nass upelni urzand iako Michal a Lukass, oba dwa niebosztzika Strzesnika sinowie, utzynieli wirok dostatetzni z oitzizni y z matzierizni, ze wziele zadostzy od brata swego mlodssego ymieniem Simona y iuss się wietzey nie chtzam mu przypominatz ani na swim miestzu nic zadnemu ginssemu nie dopusztatz. Actum .
Post scripta: okrom spatku się nie wirzakamy.³⁷¹

191

Roku 1606. Nazaiutrz po s(świętym) P[iotrz]e³⁷² w okowach.³⁷³

Mi burmistrz a rada miasta Woznik iako Wawrzina Kruzela, burmistrza starego urzendu, przyproszony na miestzu Jana Nitzaka, na ten tzas burmistrem bendentzego, Grigiera Domienika, woitta na ten tzas woznitzkiego, na miestzu Tobiassa Klenhansa, Woitziecha Bednarza, Grzegorza Pitzonia, wssitzkiey rady, przistampiel Jan Nitzak, wissey opisani przed upelny urzand woznitzky prossantz zebi mu zapis uwiedli do xiang do mieyskich ten statek, ktori kupiel za sume pieniedzy, mianowitzie rolam dom w mieście u Tobiassa Klenhansa, ktorass to rola lezy wedle Dominykowej roly z iedne strone a wedle Wawrzinkowskiey z dru[giey]³⁷⁴ strony, a dom który lezy wedle Maslkowego domu a wedle Sma-rzowego domu. Ten Tobiass Klenhans wiznal dobrowolnie, ze wzial zadostzy od Jana Nitzaka za ten statek, za rolam, za dom wissey opisana a on może uziwatz z erby y potomky swymy na wietzne tzasy iako swey własney a Tobiass Klenhans nitz wietzey się nie chtze upominatz ani na swym miestzu zadnemu ginssemu nie dopusztatz, okrom [odpierki] sie nie wyrzeka. Prii tim sam bely godno wierni ludzie iako Martzin Czichi a Jop Slowik. Actum³⁷⁵

192

Anno 1607. die 20 marty

Wyrok Simona Gnielki wespól y z malzonką swoją imieniem Gierką, który uczynil przed zupełnym urzedym: Jakoszto Jana Nicaka a ten czas burmistrem będącem, Thobiasza Klenhansa, Woyciecha Bednarza, Grygiera Piconia, wszytych radziec: W ten obyczay ize tenze Simon Gnielka y z manzonką swoją przistąpiwszy przed upelny urząd ius zwyż mianowany, uczynili wyrok, to iest wyrzekli, ize wziele zadosyc z oyczynzy y z macierzizny

³⁷⁰ 24 lipiec 1606. Dzień św. Marii Magdaleny obchodzi się 22 lipca. W 1606 roku dzień ten przypadał w sobotę.

³⁷¹ s. 128 (134)

³⁷² Pierwotnie zapisano: „Pawła”

³⁷³ 2 sierpień 1606 roku. Odpust św. Piotra w okowach przypada w dniu 1 sierpnia.

³⁷⁴ brak

³⁷⁵ s.129 – 130 (135 – 136).

swęy od szwagra swęgo Barthosza Szygutki chyba (!) spadku się nie wyrzekaia y s działkami swęmy. Actum ut supra.³⁷⁶

193

Roku 1607.³⁷⁷ Zdawek y zapis Tomassa Rimki.

My burmistrz a rada bedetzy w upelnim urzedzie iako Jan Nitzak, na ten czas burmistrzem bedetzy, Tobiassa Klenhansa, Wawrzina Kruzelia, Grzegorza Pitzonja, wyszczkych radziecz, przystampieli sam dwa samsiedy przed upelni urzand swęmy pomocznikiy. Ten Tomass Rimka prosiel nas zebichmy mu daly uwiescz do zapisu do ksiąg mieyskich ten dom, który kupiel u Tomassa Zurka za sume pieniedzy mianowiczie, ktoriss to dom lezy w ulitzy Kozieglowskiey wedlie Tchorzowego domu z iedne strone wedlie Wilkowego domu z drugam. Ten Tomass Rimky zadosczy pieniedzy za ten dom a nitz wientzey się nie chce upominatz, any na swim miesczu zadnemu ginssemu nie dopuszczatz.³⁷⁸

194

Roku 1607. W dzien s(więtego) Wawrzintza.³⁷⁹ Wirok Ewy Perkowni wespolek z malzonkiem swoim imieniem Tomassem Szimaldskim.

Mi burmistrz a rada miasta Woznik iako Jan Nitzak, na ten czas burmistrzem bedetzi, Tobias Klenhans, Wawrzin Kruzel, Grzegorz Pitzon, y przistampieli sam dobrowolnie nie żadnego przymussenia wirzekli się z oicziśni y z macierzizny przed urzendent ze wziely zadosczy od Bartossa Swaka a sswagra swęgo zupelnam sume dobrowolnie y nie chczam się więczy s tego statku Perkowego upominatz y na swim miesczu zadnemu ginssemu nie dopuszczatz okrom spadku się nie wirzeka. Actum ut supra. Die 24^{380, 381}

195

Roku 1607. W dzien s(więtego) Bartłomieia.³⁸²

Mi burmistrz a rada bedetzy w upelnim urzedzie za Jana Nitzaka, na ten czas burmistrzem bedetzy, Tobiassa Klenhans, Wzwrzina Kruzelia, Grzegorza Pitzonja, przystampiel Kasper Perek, obiwatel miasta, wespolek z Bartossem Zigutziem swoim, któremu gospodarstwo

³⁷⁶ s. 130 (136).

³⁷⁷ Protokół spisany pomiędzy dniem 20 marca a 10 sierpnia 1607 roku.

³⁷⁸ s. 131 (137)

³⁷⁹ 10 sierpień.

³⁸⁰ Prawdopodobnie protokół wpisano do ksiąg dopiero 24 sierpnia, w dzień świętego Bartłomieja.

³⁸¹ s. 131 – 132 (137 – 138).

³⁸² 24 sierpień 1607.

podal, wiznali dobrowolnie nie zadnego przimussenia alie swey dobrej woly, ze dali darowały y obdarzely nie za zadni dział alie chetliwie zagrode Tomassowy Ssinwaltskiemu we spolek zonam iego a nitz sobie na niey nie pozostawiaiantz sobie ani potomkom swoim any platu od niey ani zadnich podatkow nieporussitelnie uziwatz a ten Tomass y malzonka iego może takowey zagrody uziwatz bes wsseliakiey przekassky y ffortely z erby y potomky swimy darowaney iako swey własney przedatz, zamienitz, zastawitz jako swoje własnam która zagrod[a] lezy na Perkowey roly konitzu zagrody Gnieltziney a roly Perkowey z iedne strone Rudkowey roly a z drugam strone Czetzkowey roly.³⁸³

196

Roku 1607. Nazaiutrz po s(więtej) Katarzinie.³⁸⁴ Zdawek Piotra Zbitka czo zdal Gerzemu Niwczę przimiare[k] we S[wię]twodzie.

Mi burmistrz a rada miasta Woznik bedeczy w upelnim urzedzie Jana Nitzaka na ten czas burmistrzem bedeczy Tobiassa Klenhansa, Wawrzina Kruzela, Grzegorza Pitzonias wssich radziech przistampiel Piotr Zbitek swoimy pomoczniky odewzdal y zdal przimiarek we Swientwodzie Gerzikowey Niwtze za tim prawem wolnim iakogo sam trzimal nitz sobie any zadnemu ynemu na nim nie pozostawuiantz, any nitz ynemy nie dopusztzaiątz. Actum ut supra.³⁸⁵

197

[Roku 1607 lub 1608]³⁸⁶ Zdawek Piotra Kucharza, ktori zdal swemu Wawrzynowey rolam, ktoram kupiel Wawrzyn u Piotra brata swego.

Mi burmistrz a rada miasta Woznik Jan Nitzak, na ten czass burmistrz bedeczy, Tobiass Klen[hans] Wawrzin Kruzel, Grigier Pitzoni, przystampiel Piotr Kucharz swoimy pomoczniky wzdal y odewzdal rolam która lezy miedzy rolam Sobieraiowam z iedne a Watzlawowe z drugam tak siroko y dlugo iako gine rolie leziam w ty prawa yakom sam trzimal bratu swemu Wawrzynowey s chęty z dobrej woly nie zadnego przymussenia. Actum.³⁸⁷

198

Roku 1608. W dzien Wssech Swientich.³⁸⁸ Wirok czieri Ssigudziney.

My burmistrz a rada miasta Woznik bedetzy w upelnim urzedzie Jan Nitzak na ten czas burmistrzem bendetzy Tobiassa Klenhansa, Grzegorza Pitzonias, Wawrzina Kruzela wssich radziech przystampiel cziera Ssigudzyna przed upelni urząd ucziniela slussni wirok y wirzekla się z działu, ktori iey przypadl po niebosscze dziewcze iey ymieniem Adwidze wiznala, ze wzila zadosczy od Martzyna ziencha iey, s kterego działu iuss wienczey

³⁸³ s. 132 – 133 (138 – 139).

³⁸⁴ 25 listopad 1607.

³⁸⁵ s. 133 (139).

³⁸⁶ W oryginale brak daty.

³⁸⁷ s. 133 – 134 (139 – 140)

³⁸⁸ 1 listopad 1608 roku

się nie upominacz ani zadnemu ginemu bands przyjaciółstwa ani nie s przyjaciółstwa nie dopuszczam swobodnim czynie. Spadku się nie wirzeka. Actum.³⁸⁹

199

Roku 1608. W dzień s(więtej) Alssbiety.³⁹⁰ Zdawek y zapis Woicziecha Sswainoga.

Mi burmistrz a rada będączy w upelnim urzendzie Jan Niczak, na ten czas burmistrzem, będączy Tobiassa Klenhansa, Wawrzina Kruzelia, Grigiera Piczonja, przistampiel Hanus Kmeler przed nass upelni urzand wsdał odewsdał statek zupełni Woicziechowy Sswainogowy s tim prawem y platem tak iako on sam spokojnie trzymał a uziwał, ktorissto statek lezi na Głozowcze między ynimi statky samsieczkymy tak długo iako ynsse role ląky samsieczkie bieżam ktoregoss statku wolnego ia herbowie, potomczy moy wsseliakim obiczaiem odstempuie ani zadnemu na swim miesczu dziedzicznie y nie dziedzicznie nie dopuszczam y nie pozostawuie, zem wziął od tegoss Woicziecha Sswainoga zadosczy y wirzekałom się. Actum ut supra.³⁹¹

200

Roku 1609. Wyliam s(więtego) Matussa.³⁹²

Zdawek Woicziecha Sarnka, ktorimu zdał Jan Lisek placz, ktori przedał Jan Lisek temuss Woicziechowi Sarnkowi w ti prawa yako Jan Lisek temuss Woicziechowi Sarnkowi ale swey dobrej wuli stanuwssy przed upelnim urzendem ze wziął zadosczy od tegoss Woicziecha Sarnka. Za Waczlawa Zembarczika, na ten czas burmistrza bedeczy, Tobiassa Klenhansa, Wawrzina Kruzelia, Tobiassa Koscielnego wssiczkiej upelney rady. Actum.³⁹³

201

Roku 1609.³⁹⁴

Mi burmistrz a rada miasta Woznik bedeczi w upelnim urzendzie Waczlawa Zembarczik, na ten czas burmistrza bendeczi, Tobiass Klenhans, Wawrzin Kruzel, Tobiass Koscielni, przistampiel plenipotent Tomass Sopczik na miesczu zoni swagra Zoffiey Baranowni wiźnal y wirok ucziniel y wirzekli się z oicizni y z macierzizni yss się niechczam s tego statku Baranowskiego nicz wężczy nie upominacz ani na swim miesczu zadnemu ginssemu nie dopuszczacz, okrom spadku się nie wirzeka.³⁹⁵

---

³⁸⁹ s. 134 (140)

³⁹⁰ 19 listopad 1608

³⁹¹ s. 135 (141)

³⁹² 20 wrzesień 1609 (niedziela)

³⁹³ s. 135 – 136 (141 – 142)

³⁹⁴ błędnie zapisany rok: „1600”

³⁹⁵ s. 136 (142)

Roku 1609.³⁹⁶

Mi burmistrz a rada miasta Woznik bedeczi w upelnim urzendzie, przystampiela Jadwiga Baranowna wiznala, ze zadosci wzela przed urzudem dzialu z oiczni y z macierzizni od brata swego Jana Barana s ktoregoss dzialu wirotek ucziniela y wyrzekla, ze sie yey zadosci stalo nicz się wieczy nie chce upominacz ani na swim miesczu zadnemu ginssemu nie dopuszczacz, okrom spadku się nie wirzeka.³⁹⁷

203

Rok 1610. Zapis Katarzi[ny] Skupniowey, w poniedziałek pierssy po przewodney niedzieli.³⁹⁸

Mi burmistrz a rada bendzency w,upelnim urzendzie Waczlaw Zembarczik, na ten czas burmistrzem bendenci, Tobiass Klenhans, Wawrzin Kruzel, Tobiass Koscielni, przistampieli oblicznie przed upelni urzand Adwiga Wolna, swogimy dziatkami jako z Dorotam y z Matisem mezem gey z Kozieglow z Ianem sinem swim y z Iagnesskam Kwiatkam z mezem gey Grzegorzem y z Uchnam y z mezem gey Jopem y z dzietkami niebosczika Walka sina gey. Wiznala, ze przedala statek zupelni swoi wlasni dziewcze swey Katarzinie Skupniowey za sume pieniedzy mianowicie ktoress pieniadze podniowssy zadosci wziauwssy rozdzielila dziatky swoge y przigely z oyczni y z macierzizni y wirzekly się, ze się iuss wieczy nie chciam upominacz, ani na swim miesczu zadnemu ginssemu nie dopuszczacz. Actum ut supra.³⁹⁹

204

Roku Panskiego 1610. 29 iunius.

My bedeczi w upelnym urzecie iakosto Waczlaw Zembart, Tobias Klien hans, Wawrzin Kruzy l, Tobias Koscieln y, przistapiel przed nas yakos to Stanislaw Chliastawa a Mikolay G[m]ys]ek tenze Stanislaw Chliastawa wyzna l dobrowolnie ze przedal wys mianowanemu Mikolaiowi G[m]ys]kowi pliacz na dom tak iako syroko i dlugo iako sobie wymierzyl i s takim prawem iako sam dzierzal.⁴⁰⁰

205

Roku 1610.⁴⁰¹ Wyrok dieczy Woyciecha Wloky.

Mi burmistrz a rada bendeczy w upelnim urzendzie jako Waczlaw Zembarczik, na ten czas burmistrzem bendeczy, Wawrzin Kruzel, Matis Czołek, Tobiass Koscielni, przistampieli

³⁹⁶ błędnie zapisany rok: „1600”

³⁹⁷ s. 136 (142)

³⁹⁸ 19 kwiecień 1610 roku.

³⁹⁹ s. 137 (143)

⁴⁰⁰ s. 138 (144)

⁴⁰¹ Protokół spisano pomiędzy dniem 29 czerwca a 26 listopada 1610 roku.

oblicznie y zupełnie swogim pomocznikiem A[n]drzey, Jakub, Krzysstow trze bracia, Ewa siostra ucziniely dostateczni wirotek Matisowi Wipichow y cziozczce z oiczizni y z macierzizni swey, ze się gim zadosci stalo y wienczey się nie chcza upominacz, ani na swim miesczu zadnemu ginssemu nie dopusszczacz, okrom spadku się nie wirzekaia. Actum.⁴⁰²

206

Roku panskiego 1610 dnia 26 nouembris. Wyrok Walentego Tyrały, który uczynił Thomassowi Częczkowj.

My bormistrz a rada miasta Woznik, Wacława Zambarta, bormistrza na ten czas wozniciego, Wawrzina Kruzela, Matysa Ciołka, Tobiasza Koscielnego, będący w upelnym urzędzie, przystąpił przed nasz vpelny vrząd Walenty Tyrała, obywatel miasta Siewiora, s Tomaszem Częczkiem, brathem swoim przyrodnim, tenze Walenty Tyrała wyrok vczynił, zie dwunascie thalarow, które był Jakub Częczek, ociec ieich niebosczyk przijał do siebie, które 12 tha(arow) Thomasz Częczek oddał brathu swemu Adamowj Jeleniowj. Actum ut supra.⁴⁰³

207

Roku Panskiego 1610, dnia 29 nouembri[s]. Wyrok Jadwigi Gayki.

My burmistrz a rada bedeczy w upelnym vrzedzie, jakos, to Wacława Zebarta, na ten czas burmistrzem, będący Wawrzina Kruzelia, Matysa Cziolka, Tobiasza Koscielnego, przistapiel przed nas oblicznie Bartos Wieczorek, wespolek z Iadwigam Gaykam. Tas wysz mianowana Jadwiga Gayka wzdała dom, który liezy wele Lyskowego domu z iedney strony a Misiowego Gmyszykowego domu z drugiey strony s tym prawem, jak tys niebosczyk Marczin Prest dzierzal temus Wieczorkowi Bartossowi.⁴⁰⁴

208

Roku Panskiego 1611, dnia 12 aprilis. Wyrok Anny Wygaski.

My burmistrz a rada będący w upelnym vrzedzie jakos to Wacława Zebarta, bormistrzem na ten czas, Wawrzina Kruzelia, Matysa Cziolka, Tobiasza Koscielnego, wssyt-kiey raddy, przistapiel przed nas oblicznie Jan Wygas, wespolek z malzonkam swoim ymienim Annam, tenze Jan Wygas wyznał na miesczu malzonki swey Anny, ze jus zadosci wziele od Jana Barana z oyczizny y macierzizny swoiey, a y ze się ius wieczey nie

---

⁴⁰² s. 138 – 139 (144 – 145)

⁴⁰³ s. 149 (155)

⁴⁰⁴ s. 139 (145)

chcę upominacz, ani na swym mieszcziu komu ynnemu nie dopuszczacz, okrom spadku Walentego Kosla.⁴⁰⁵

209

[Roku panskiego 1611 dnia 12 aprilis.] Wzdawek Marcзина y Walentego Kosla.

My burmistrz y radda bedeczy w upelnym vrzedzie Waczława Zebarta, burmistrza na ten czas, Wawrzina Kruzelia, Matysa Cziolka, Tobiasza Koscielnego, wssytky zupełney raddy, stanawlsy oblicznie dwa bracia, jakosto Marczin Koziel a Walenty Koziel. Czi dwa bracia wyznali dobrowolnie, yze przedali kwarte roli, która się im dostala po oyczu ieich Kozle, Bartossowi Kiscze, k[t]orasto rolia liezy miedzy Czagłowam roliam z iedney a miedzy Sowinam roliam z drugiey strony poczalszy od szcieski, która do stoku ydzie as do bręga, tak jako inne rolie ydam w ten obyczay, jako sami mieli, ze ten Bartos Kiska ma m[i]ecz te roliam przedacz, darowacz, zaffrymarczycz y iako swym własnym vczynicz może a czy Kozielkowie mu się wieczy upominacz nie maiam, ani na swym mieszcziu innemu nie dopuszczacz. Stalo się roku panskiego 1611 dnia 12 aprilis.⁴⁰⁶

210

[Roku panskiego 1611 dnia 30 sep(tembris)]. Zapis Wawrzina Plonki.

My burmistrz y radda bedeczy w upelnym urzedzie Waczława Zębarta, burmistrzem na ten czas, Wawrzina Kruzelia, Matysa Cziolka, Tobiasza Koscielnego, wssyskiey zupełney raddy, przistapieli przed nass oblicznie jakosto Piotr Piepiolka y Wawrzin Plonka brat jego, swoymi pomoczniki, tenze mianowany Piotr Piepiolka nieprzimosszony ani zadnam chytrosciam zwiedziony wyznal dobrowolnie, yze wzial zupełnam zaplate od brata swego Wawrzina Plonki za kwarte roli, ktoram mu przedal, ktorasto rolia liezy welie Waczławowey roli z iedney a welie Sobieraiowey roli strony drugiey tak syroko y dlugo jako sam dzierzal. Stalo się roku panskiego 1611 dnia 30 sep(tembris).⁴⁰⁷

211

[Roku panskiego 1611 dnia 27 nouembris]. Wzdawek Jopa Krayczego czo sprzedal domowstwo Janowi Lyskowi.

My burmistrz a rada miasta Woznik bedeczy w upelnym urzedzie na ten czas Waczława Zebarta, bormistrzem bedeczy, Wawrzin Kruzelia, Matysa Cziolka, Tobiasza Koscielnego, wssyskich radziecz. Przistapielssy oblicznie przed nas, jakosto Jop Krayczy a drugi Jan Lysek, tenze wysz mianowany Jop Krayczy dobrowolnie wyznal, ze do Janowi Lyskowi przedal dom y zagro[dę] który liezy z iedney strony Marchwianego a z drugiey strony Grzegorza Basika a zagroda, która liezy welie Lyskowej zagrody, z tymze prawem jako

---

⁴⁰⁵ s. 139 – 140 (145 – 146)

⁴⁰⁶ s. 140 – 141 (146 – 147)

⁴⁰⁷ s. 141 – 142 (147 – 148)

sam dzierzal, za któryss to statek często mianowany Jop Krayczy zupełnam zaplate wziął. Stało się roku panskiego 1611 dnia 27 nouembris.⁴⁰⁸

212

[Roku panskiego 1612 w poniedziałek po niedzieli Cantate].⁴⁰⁹ Zapis Krystoffa Cagla a Jakuba Szewca.

My bormistrz a rada miasta Woznik będący w upelnym urzędzie, na ten czas Wacława Zębarta, bormistrzem będący, Wawrzina Kruzela, Balcera Matlaga, Tobiasza Koscielnego, wszystkich radziec. Przystąpiwszy oblicznie przed nas jakoszt Krystoff Cagiel a drugi Jakub Szewc, tenze Krysztoff Cagiel zwyż mianowany dobrowolnie wyznał, ze Jakubowj Szewcowj przedał kwarte rolj za Gloskiem, ktoras to rola leży między Ciolkową z iedną, a między Kisczeną stronę drugą tak iako insze roli bieżą y z stawem który iest na teyze roli, s tymże prawem iako sam dzierzal, za ktoras to rolą zwyż mianowaną, tenze Krystoff Cagiel wziął zupełną zapłatę. Stało się roku panskiego 1612 w poniedziałek po niedzieli Cantate, iens ies ta po Wielkiej Nocy.⁴¹⁰

213

[Roku Bozego 1612, wtorek po pamiantcze nawiedzenia Panny Mariey].⁴¹¹ Zapis Balczera Matlonga a Adama brata iego własnego.

My burgmistr a rada miasta Woyznik bendący w upelnym vrzendzie na ten czass Wacławowa Zembarta, bendancy burgmistrzę, a Wawrzina Kruzelia, Balczera Matlonga, Tobiasza Koszczelnego, wsitkich radziecz,. Przystompiwssi oblicznie przed nass jakos, to Adam a Balczar własny bracia Matlongowie. Tedy tenze wiss mianowany Adam Matlong dobrowolnie gest wiznał ze Balczerowy wiss mianowanemu bratu iego przedał kwartte roly wygimugancz sagrode na niey ktora lieży między Koszczelnego a Rzepczinam tak iako inse rolie liezam s tim wsem prawem a obyczagem yako sam tho pirwotnie stara dawna dzierzal a w utzimaniu miał, za ktoras to roliam gest się mu od tegoss Balczera brata iego zupełna zaplata stała. Actum we wtorek po pamiantcze Nawiedzenia Panny Mariey Roku Bozego 1612.⁴¹²

214

Roku Panskiego 1612, we wtorek przed świętym Marcinem.⁴¹³

---

⁴⁰⁸ s. 142 (148)

⁴⁰⁹ 21 maj 1612

⁴¹⁰ s. 143 (149)

⁴¹¹ 11 wrzesień 1612

⁴¹² s. 143 – 144 (149 – 150)

⁴¹³ 6 listopad 1612

Wyrok Giertrudy Drzemalanki, malzonki Thomasza Częcza, który uczyniła przed uczciwem vpelny(m) urzedem woznickim. Jakos to panu Wacława Zembarcha, na ten czas bormistrzem będącego, pana Wawrzinca Kruzela, Thobiasza Koscielnego, Balcera Matłaga, wszystkich radziec, w ten obyczay, iż taz Giertruda zwyż mianowana wespół y z malzonkiem swoim przistapiwszy przed zupełny urząd wys mianowany, uczyniła wyrok, to jest, yże się wyrzekła, że zadosyc wiela od bratha Simona s oyczyny y macierzyny swoiey. Actum ut supra.⁴¹⁴

215

Anno 1613. Die 11 january. Wzdawek Piotra Zbytku xiędzu Sobestianowi niegdy fararzowi wosnickiemu.

My burmistrz a rada miasta Woznik bedacy w upelnym wrzedzie jakos to pana Wacława Zambarcha, bormistrza na ten czas woznickiego, Wawrzinca Kruzela, Thobiasza Koscielnego, Balcera Matłaga, wszytkich radziec. Przyielismy zapis do ksiąg naszych kupu, który się stał miedzy xiędzem Sobestianym a Piotrem Zbytkiem.

W ten obyczay ize tenze Piotr Zbytek, wyż mianowany, odprzedał staianko roley na kwarcie swey własny; za plothy toż ieżto [za zagrodą] swą zarówno s plotem Jana Zmarzłego poddanego Jego Mosc Pana Naszego Girzego Frydrycha Kochcickiego z Kochcic a na Woznikach, za summe pieniedzy zaras oddanych, a do cała zapłaconych. Coż tenze Piotr Zbytek dobrowolnie jest przed wrzedym naszym radzieckim wyznał y powzdał, a prawa swego y potomkow swych własnych y bliszszych odstąpił, a ksiądz Sobestian wyż mianowany tesz reka swą, którą odkupił oddał na zagrode corce swey własney Zuzannie Masłkowej, że po smierci iego y malzonki iego a matki iey własney, żadne inne dziecię, na to się siegac nie ma, tilko ona sama thego iako się iey zda uzywac ma co iey panie Boze sprząy. Actum ut supra.⁴¹⁵

216

Roku Panskiego 1613, czwartego dnia februari. Wyrok Jędrzeia Szczesnikowego, który vczyniel bratu swemu Symunowy.

My bormistrz a radda miasta Woznik bedeczy w upelnym wrzedzie Wacława Zębarta, bormistrzem na ten czass, Wawrzina Kruzelia, Tobiassa Koscielnego, Balcera Matłaga, wssytkiey vpelney raddy, przistapieli pr[z]ed vrząd nass oblicznie obywatele a samsiedzi nassy, jakossto Ssymon Szczenik a Andrzey brat jego y sswymi pomoczniki, tenze mianowany Andrzey Szczenik dobrowolnie wyznał, że zadosczy wziął z oyczyny y macierzizny od Ssymuna Szczenika, brata swego działu, który mu przinaliezal a przetoss mu wyrok vczyniel wieczey się działu nie upominacz ani na miesczu swoim zadnemu ynnemu nie dopuszczacz, jednak spatku się nie wyrzeka. Actum ut supra.⁴¹⁶

217

---

⁴¹⁴ s. 144 – 145 (150 – 151)

⁴¹⁵ s. 145 – 146 (151 – 152)

⁴¹⁶ s. 147 (153)

Roku Panskiego 1613 dnia jedenastego februari. Wyrok Matyssa Skybki, który czyniel bratu swemu Walentemu.

My bormistrz a radda miasta Woznik bedeczy w upelnym vrzedzie Waczlawu Zembarta bormistrzem na ten czas Wawrzina Kruzelia, Tobiasza Koscielnego, Balczera Matliaga, wssytky vpelney raddy, przistapielssy przed nas Walanty Skiba y Matys brat jego swymi pomoczniki, tenze Matyss Skibka dobrowolnie wyznal, ze wzial zadosci z oyczyny y macierzizny swoiey od Walentego brata swego. A przeto mu wyrok slusny czyniel wieczey się działu nie upominacz ani na miesczu swoim zadnemu ynnemu nie dopuszczacz, jednak spatku się nie wyrzyka. Actum vt supra⁴¹⁷

218

Roku Panskiego 1613 dnia 20 febr(uaris) Wyrok Jakuba Fiecika y Jadwigi siostry iego.

My bormistrz a rada miasta Woznik będąc wvpelnym vrzedzie tociszo z radą swoją, przedstapili są przed nas, iakosz to zupełny urząd pana Wacława Ząbartha, bormistrza na ten czas woznickiego, Balcera Matłaga, Wawrzinca Kruzela, Thobiasza Koscielnego, wszyckich radziec, iakosz to Jakub Fiecik y z siostrą swoją Jadwigą s pomocznikj swęmi ktorys to Jakub wyz mianowany y s siostrą swoją dobrowolnie wyznali, ze wzięli zadoscje z oyczyny y z macierzizny swey od Jana Barancyka bratha swego, któremu wyrok własny czynili więcej się działu nie napominac, tylko na tem przestawiają. Actum ut supra.⁴¹⁸

219

Wyrok Anny Swatowey, trzeciego dnia Augusty 1613.

My bormistrz y radda będący w upelnym urzedzie Waczlawu Zebarta bormistrzem na ten czas Wawrzina Kruzelia, Tobiasza Koscielnego, Balczera Matliaga, wssytkiey vpelney raddy, przistapiela Anna Swatowa swoim pomocznikiem wyznala dobrowolnie, ze zadosci wziela od Sebestyana, swata zieceie swego, wedluk smolwy swadziebney, jak się pierwotnie przy smolwie vmolwieli, czego się ona wieczey vpominacz nie chce, ani na miesczu swoim nikomu innemu niedopuszcza. Actum vt supra.⁴¹⁹

220

[W pędzialek po podniesieniu swientego Krziza Roku 1613.]⁴²⁰ Szapis Bartossa Kiski

---

⁴¹⁷ s. 147 – 148 (153 – 154)

⁴¹⁸ s. 148 – 149 (154 – 155)

⁴¹⁹ s. 150 (155)

⁴²⁰ 16 września 1613

My bormistrz a radda bedeczy w,upelnym urzedzie Waczlawu Zębarta, bormistrzem na ten czas, Wawrzina Kruzelia, Tobiassa Koscielnego, Balczera Matliaga, wssytkey vpelney raddy, przistapielssy przed nas Adam Deyk y Jan brat iego wesspolek y Bartoss Kisska wesspolek y Jan Rudek. Tenze Adam Deik dobrowolnie wyznal, ze przedal Bartosowi Kiscze piwniczysko swoje wlasne w dziedzicztwo, ze mus ie wolno Bartosowi Kiscze s tym czo kupiel obrocicz jako chce, bes przekaski wsselkiego czlowieka y od nas samych czosch my to odprzedali, stalos się w pędzialek po podniesieniu swientego Krziza Roku 1613.⁴²¹

221

Roku 1614 w dzien s(więta) 3 Kroli.⁴²² Wyrok Maruski pasierbicze Baranowey.

My burmistrz a rada bedeczy w upelnym vrzedzie Waczlawu Zebarta, bormistrzem na ten czas, Wawrzina Kruzelia, Tobiassa Koscielnego, Balczera Matliaga, wssytkey vpelney raddy: przistapielssy przed nas oblicznie Maruska czera nieboski Kasski Baranowey y sz Bartossem Krawczym malzonkiem swoim: tu oblicznie przed nami stoiancz dobrowolnie wyznali, ze z oyczyny y macierzizny zadosci wziela od Jana Barana, czo się iuss takowego działu nie chce upominacz, ani na swoim miesczu nikomu ynnemu nie dopuszczacz, spadku się nie wyrzyka.⁴²³

222

Roku 1614. Pierssy pędzialek w post.⁴²⁴ Zapis Bartossa Wieczorka.

My bormistrz a radda bedęczy w upelnym urzędzie Waczlawu Zębarta, bormistrzem na ten czas, Wawrzina Kruzelia, Tobiassa Koscielnego, Balczera Matliaga, wssytkey vpelney raddy. Przistapieli przed nas oblicznie jakoss, to Stanislaw Chliastawa a Bartos Wieczorek, tu oblicznie stojacz przed nami, tenze wyss mianowany Stanislaw Chliastawa dobrowolnie wyznal, ze wzial zupelnam zaplatę od mianowanego Bartosa Wieczorka za ląkę ktoram mu przedal na Pieniądzu, ktorasto liezy miedzy Czagliewam ląkam z iedney a miedzy Waczlawowam

z drugiey stroni liezy: za ktoram take wyss mianowany Stanislaw Chliastawa nie chce się vpominacz, ani na swym nikomu nie dospuszczacz. Actum vt supra.⁴²⁵

223

Wzdawek Jego M(ości) Pana Woyciechowi Mysze. Roku 1614 dnia 17 februari.

My bormistrz a rada bedeczy w upelnym urzedzie Waczlawu Zebarta, bormistrzem na ten czass, Wawrzina Kruzelia, Tobiassa Koscielnego, Balczera Matliaga, wssytkey vpelney raddy, znamo czynimy tymto nasym pysanim ze przed nas vpelnam rade za poruczeniem Jego M(ości) Pana, Pana Jerzego Frydrycha Kochcziczkiego, swobodnego pana s Ko-

⁴²¹ s. 150 – 151 (155 – 156)

⁴²² 17 luty 1614

⁴²³ s. 151 (156)

⁴²⁴ 17 luty 1614

⁴²⁵ s. 152 (157)

chczicz a Liublincza, dziedzinnego pana naszego, przistaupiel Jan Kmielier dajacz sprawę, ze Jego M(ość) Pan przedacz raczył pliacz Kochanowski ku budowaniu y zagrode stara-dawna ku niemu na liezaczam pod prawo mieyskie Woyciechowi Mysze. I s tym prawem, które jemu na tenze pliacz a na te zagrodę nadacz raczył. Actum vt supra.⁴²⁶

224

Zapis Marczipa Bazana, mlynarza dominowskiego. Roku Panskiego 1614. Pierssy wtorek po s(więtej) Jadwidze, to iest 21 dnia octobris.

Przystapieli przed nas upelna radde nasse miasta Woznik podczwi liudze: mianowicie Matys Krzizanowski z malzonkam y synoma swogimi: s Marczip Bazan rzeczony tominowski mlynarz poddany J(ego) M(ości) Pana naszego dziedzinnego pokornie ponizenie nas o to prosęczy: abychmy iegim ten kup strony tego miedzy strona odprzedanego statku wysz mianowanego Tominowskiego mlyna: ze się temusz wysz pisanemu Matysowi Krzizanowskiemu we wssem zadosci stalo: Od tegosz Marczipa Bazana: do nassych ksiąg mieyskich zapisacz dali: Czo widzęczy my prosbę iegich zadnym obyczaiemecz my się im zamolwicz nie mogli. A to zapisuiemy przy bytnosci pana Jana Kmieliera, na ten czas pisarza J(ego) M(ości) Pana naszego, iakosto ktey sprawie przyprossonego. Actum ut supra.⁴²⁷

225

Roku 1615. Die 31 february.

Przystapil przed nass oblycznie Walenty Skyba vcczywy samsyad a obywatel myasta Woznyk z ucczywam Euam syestram swoyom pozostalam po nyebosczyku Woyciechu Skybye, oyczu swoym i wyznala przed wrzedem nassym zupełnym radzieckym, ize się yey zadosczy stala od brata ieyey, s dyalu oyczowskiego i maczyerzystego od wysz myanowanego Walentego, czo do nassich xiąg myeskych radzieckich vwiedziono iest. Actum ut supra.

W domu Balcera Matlaga, na ten czas burmystrza woznickiego, Jana Nicaka, Wacława Zebarta, Grygiera Dominika, Woyciecha Woysyka zupełnym wrzedzie nassym.⁴²⁸

226

Roku 1615. Dnya 5 Maya

Przystapyla oblycznie Maruska Frankowa, pozostala po nyeboszcze Kascze Baranowy i wyznala jest przed wrzedem nassym radzieckym, ze jest zadosczy wzela za dzyal spadkowy, który nalezal siestrze ieiach wlasny, nyeboszcze Hannie, kto[ra] zmarla iest. Actum vt supra.

---

⁴²⁶ s. 153 (158)

⁴²⁷ s. 153 – 154 (158 – 159)

⁴²⁸ s. 155 (160)

W domu Balczera Matłaga, burmystrza na ten czas, Wacława Zebarta, Jana Niczaka, Grygiera Domyńnika, Woyciecha Woysyka zupełnych radziez nassych.⁴²⁹

227

Roku 1615 w pierssy piontek po Bozim Czielie.⁴³⁰ Zapyss na statek Rzepcziczsky, który się sstal miedzy vrozenim panem panem Gyrzim Friedrichem swobodnim panem s Kochczicz a Liublincze dziedzicznym panem nassym a paniam Ewam Kruzeliowam, manzelkam pana Bartossa soltissa woslawsk(iego)⁴³¹ stal.

Stal się kup czaly a [...] nieporussitelny miedzy vrozenim panem panem Gyrzim Friedrichem Kochczickim swobodnym panem z Kochczicz a Liublincze na Woyznikach dziedzicznym Panem Panem nassim strony gedney a podstciwam paniom Ewam Kruzielowanam malzonkam pana Bartossa z Woslawiczsoltissa strony drugiey, ze ten stattek Rzepczinsky z dudunkiem z roliamy z lankamy zgrodamy która liezy miedzy Koscielnego y Chliastawinam roliam tak dlugo y ssyrokoyakoto staradawna wuzuwany dzierzal y na [czoch] prawo swoye dziedziczne miał okrom kwarty roly naliezonzczey do miasta która liezy miedzy Matlangowam a Rudkowam ze starodawna do miasta naliezy za summe pienienidzy mnie jusz do czala danam a zaplaczonom y wolno jam z erby a potomky gegiey Ja spolu z erby a potomky swimi wolno zinie odt roboty wseliakiech odt platuoff przylanczaganecz to ku miestkiemu prawu wsitko czo my zyss Rzepkowie yako panu swemu dziedzicznemu wykonywały y dawaly na czasy wieczne s ktoris to statek ona spolu erby a potomky swimy mocz a prawo miecz bendzie vziwacz, przedacz, zastawicz, zafrimarczicz y kswemu liepsemu obruczicz, bez prokazky mey erbnost a potomknost mich a buduczich panuff woyznickich. Actum anno et die ut supra przy zupleny gromadzie.⁴³²

228

Anno 1615 die 12 july to iest w wilią świętey Margorzaty. Wyrok Jagnieszki Hędzlowey z Babienic⁴³³, który vczynila Woyciechowi brathu swemu.

My bormistrz a rada miasta Woznik będąc spolecznie zgromadzonj jakos to Balcera Matłaga, na ten czas bormistrze[m] będącego, Jana Nicaka, Wacława Zambarcha, Woyciecha Woyszyka, Grygiera Dominika, wszytkjch radziec. Przystapiwszy przed nas oblicznie Woyciech Węgier y z siostra swoją Jagnieszką, ktorasz to Jagnieszka wyznała przed nami zupełnym vrzędym ze wzięła zadosyc z oyczyzny y z macierzizny swoiey od thegos to Woyciecha brata swego, zwys mianowanego. Actum ut supra.⁴³⁴

229

⁴²⁹ s. 155 – 156 (160 – 161)

⁴³⁰ 19 czerwiec 1615

⁴³¹ Wojstławice, wieś w pobliżu Woźnik, położona w dawnym biskupim księstwie siewierskim.

⁴³² s. 156 – 157 (161 – 162)

⁴³³ Babienica, wieś oddalona ok. 7 km na północny zachód od Woźnik.

⁴³⁴ s. 158 (163)

Anno 1615 dnia 20 july. Wyrok Dorothy Dupczanki.

My burmistrz a rada miasta Woznik będąc społecznie zgromadzenj jakosz to Balcer Matlag, na ten czas bormistrzem będący, Waclaw Zabarth, Jan Nicak, Woyciech Woyszyk, Grygier Dominik, przedstawili są przed nasz zupełny vrząd jakosz to Woyciech Węgier z syes[tr]ęcami swęmi pozostałym syny po nieboszczycze siostrze iego Dorocie Dupczance, Jan a Witek ktorzys to wyznali ze wzięli zadosyc działu macierzinskie(go) od tegosz Woyciecha Węgra zwyz mianowanego z yeyey własney oyczyzny y macierzizny. Actum ut supra.⁴³⁵

230

Item wyrok tegoz roku y dnia 20 july.⁴³⁶

My bormistrz a rada miasta Woznik będąc w upelnym urzendzie, jakosz to Balcer Matlag, bormistrz na ten czas woznickj, Waclaw Zabarth, Jan Nicak, Woyciech Woyszyk, Grygier Dominik, przedstawipszy przed nas oblicznie tenze Woyciech Węgier z siostrzencami swęmy y z siostrzennicamy pozostałymi sirotkamy po nieboszczycze siostrze iego Jadwidze, ktorzisz to sirotkowie na mieyscu matkj swoiey jakosz to Walęthy starszy syn; Mikołay na mieyscu wsztkjch bratow y siostr wyznali ze wzięł zadosyc działu oyczyzny y macierzizny od tegosz Woyciecha Węgra, uia swego. Actu(m) ut supra.⁴³⁷

231

Roku 1615. Dnya 21 septembris. Wyrok Justyny Skibyanki.

Przed namy zupełny radzie nassy przed vrzędem nassym zupełnym radzieckim: Stanąwszy oblycznie vcczywa Justyna Skibyanka y wiznala iesth z drobrym vmislēm ze się iej zadosci stalo od bratha ieiey Walentego własnego dzyalu oyczowskiego y matzierzynskiego, ktoreś to ieiey wyznanie do xiąg nasych mieyskich zapisacz iechmy daly. Actum vt supra.⁴³⁸

232

Roku 1616. Dnya 22 July. Zapis Anny Częckowny z Koziegłow.

Będąc my w upelny radzie nassy w domu Balcera Matlaga, na ten czass burmistrza woznickie(g)o Waclawa Zebartha, Grygiera Dominika, Woyciecha Woyszyka, w upelny radziedz, przedstawila oblycznie przed nass Anna Częckowna wespól y bratiem swoim

---

⁴³⁵ s. 158 – 159 (163 – 164)

⁴³⁶ 20 czerwiec 1615

⁴³⁷ s. 159 (164)

⁴³⁸ s. 160 (165)

Tomassem y wysnala iest przed vrzedem nassym, ze się ieiey zadosci stalo o[d] bratha ieiey Tomassa dzyalu oyczisstego y macierzynskiego a tho ieiey wyznanie do kxiąg nassych mieyskich mocnie zapissacz iechmy daly. Actum vt supra.⁴³⁹

233

Roku Pańskiego 1616. Dnya 16 wrzesnya. Zapiss domowstwa Cziolaska Papy na wzdanie Bartosa Czyolka oycza iego.

Bedacz my w upelny radzie nassy Ballczer Matłag, b(urmistrz) W(oznik) Jan Niczak, Wacław Zębart, Grygier Dominik, Woyczich Woysyk, zupełna rada, Przystąpił oblicznie przed vrząd nasz vcczywi Woyczich Cziolasek, Bartosz Czyolek, ocziecz oycza zony iego dobrowolnie wyznal przed vrzędem nasym temuss wys myanowanemu Woyczichowi, ze mu sie zadosci stalo za tenze dom od własnego syna iego Marczyzna Papy, oycza zony iegoss, ktoresto wyznanye iego y wzdanie do xiąg nassych mieskich przyety yest. Actum vt supra.⁴⁴⁰

234

Roku 1616. Die 2 decembris. Zapis Walentego Zdebya na wzdawek Woyczieha Cziolaska o kęsz placzu na którym sobie postawil stodole.

My burmistrz a rada miasta Woznik znamo czynim bedacz my w upelnim prawie nassym w domu Matłaga Balczera na ten czas burmistrza W(oznik) Wacława Zebartha, Jana Niczaka, Grygiera Dominika, Woyczieha Woysyka, rady nasy. Przystąpiły przed nass vcczywy sąmsiedzi nasy Walenty Zdeb, Woyczich Czyolek: wyznal iest dobrowolnie tenze ponizy pomieniony Woyczich ze odprzedal temusz zwys pisanemu Walentemu Zdebyowi stuke roly swoiey z oycza nabytey, na placz ku iego potrzebie: Jakosz sobie yusz wymierzyl i oddaly za sume sobie do czala zaplaczoną, ktoryss to pomieniony Woyczich przed vrzedem nasym temus to Walentemu tenze od siebie odprzedany placz dobrowolnie zostal ze wsytkym prawem yako sam trzymal, ze mu wolno będzie s tym czyniecz yako swoym własnym na czassy wieczne: ktorys to zdawek do kxiąg nasych mieyskich przyety iest. Act(um) vt supra.⁴⁴¹

235

Roku 1616. Die 2 Decembris. Wzdawek od Bartosza Czolka Walentemu Zdebyowy.

My burmistrz a rada miasta Woznik znamo czyniemy bedacz my w prawie nassym w domu Balczera Matłaga na ten czas burmistrza W(oznik) Wacława Zebartha, Jana Nicaka, Grygiera Domynika, Woyczieha Woysyka zupełny rady nasy: Przystąpił iest oblicznie przed nass vcczywy Bartosz Czyolek, wespolek z wnukiem swoym Walentym Zdebyem: Dobrowolnie wyznal tenze z wyrsech pisani Bartosz Czyolek temus to wnukowy swemu dom który stoy w ulczy Krakowskiej miedzy Wawrzynem Plowką a miedzy Woyczie-

⁴³⁹ s. 161 (166)

⁴⁴⁰ s. 161 – 162 (166 – 167)

⁴⁴¹ s. 164 (169)

chem Odpartem: Dobrze nabyty z wszystkim prawem jako sam trzymał y używał na wieczne cassy, ktorys to odprzedany dom dobrowolnie jemu wzdał przed vrzedem naszym, ze mu wolno przedac zamienicz vczyniczny niechacz; którysto slusny ieych wzdawek: Do ksiąg nassych mieyskich przyety iest. Act(um) vt supra.⁴⁴²

236

Roku Panskiego 1616 w piątek przed trzecią niedzielą Adwentu, tensz iest dzien dziesiąthy decembris.

My bormistrz a rada miasta Woznik, będąc wupelnym vrzędzie. Jakosz to Balcer Matlag, bormistrz na ten czas woznickij, Jan Nicak, Wacław Zambart, Woyciech Woyszyk, G(rygier) D(ominik).⁴⁴³ Znamo czynimy tym to zapisem wszem wobec, Ize czcigodny xiądz Sobestian Gaszynskij, fararz sadowskij, przystąpiwszy przed nas jakosz to przed zupełny urząd wespol y z zięciem swoim Mathuszem Masłkiem, wyznanie uczynil. Ize u Jego Mosci Vrodzonego Panna Pana Gerzego Frydrycha Kochcickiego, swobodnego Pana z Kochcic, Lublince a na Woznikach dziedzicznego pana kupil kwarte roly, która lezy z iedne strone Pospiechowey az do miedze Michalowey Szczesnikowey, tak dlugo y szeroko iako inne role bieżą, poczawszy od Podstawia az do granic Lgockich. Za summe pieniędzy do cala zaplaconą, która rola za poruczeniem Jego M(ości) vrodzonego Pana z Kochcic iest do ksiąg mieyskich wwiedziona y sapisana. Prii którym zapisie były osoby wiarygodne. Jako naprzod namiestnik Jego M(ości) P(ana) pisarz y tam czczigodny xsiądz Andrzej fararz woznicki, Woyciech Gardziołek etc wszakże ta kwartha ku miastu obrocona, y postępkj z niey ku miastu należą iako y inszych sąsiad. S ktorey roley wprzod mianowany czcigodny ksiądz Sobestian będzie moc miał czynic jak się iemu podobac będzie dac, przedac, frymarczyc etc. Actu(m) ut supra.⁴⁴⁴

237

Roku 1616. 21 Decembris. Wyrok Jagneski Kurowskiey:

Przystapiwszy przed vrząd nass zupełny woznicki na ten czasz pana burmystrza Balczera Matlaga, Wacława Zebarta, Jana Niczaka, Woyciecha Woyssyka, Grygiera Dominika, zupełny rady nasy, vcczywy Lukass Gawętka wespolek z Agneską pozostałą po niebosce⁴⁴⁵ Doroczcie Janoczyny dobrowolnie wyznała przed namy zupełny radzie nassy, ze się ie y zadosczy stalo po nieboscze matcze ie yey dzyalu spatkowego od zwys pomienionego Lukassa Gawętki, ktory ie y należał, ktoress to ie yey dobrowalne wiznanie do xiąg nasych zapisacz iesmy dali: Stalo sie w domu Balcera Matlaga. Na ten czass burmistrza woznickie(g)o. Act(um).⁴⁴⁶

⁴⁴² s. 165 (170)

⁴⁴³ Inicjały „G.D.” odnoszące się do Grygiera Dominika - dopisane przez skrybę tym samym charakterem pisma jak i kolorem atramentu.

⁴⁴⁴ s. 166 – 167 (171 – 172)

⁴⁴⁵ pierwotny zapis: „po nieboscyku”

⁴⁴⁶ s. 162 (167)

Roku 1616. 23 Decembris. Wyrok Katarzyny Czyranowy z Bytomya, pozostały Barbary Czagłowny matki ieiey.

Bedącz my: burmistrz a rada myasta nasego w upelnym prawie nassym w domu Balczera Matlaga, na ten czass burmistrza naszego, Wacław Zebarczyk, Grygier Dominik, Jan Niczak, Woyciech Woysyk, społecznie zupełna rada. Przystąpił iest przed nass vcczywy a na dobrze zachowały Jan Czagiel samsyad nasz wespolek y s Katarzyną syestrenycząm swoyąm pozostałam po nieboszcze matki swoiey zwisz pisany y s pomocnikiem swoym: Dobrowolnie wiznała iest przed vrzedem nassym, ze się ie y zadoszci stało od tegoss pomienionego Jana Czagła wsytkiego dzyału, który ie y należał podług porzątku przed vrzedem nassym, kotrys to wyrok słusnie przyety iesth do xiąg nassych radzieckich mieyskich. Stało się. Act(um) vt supra.⁴⁴⁷

Roku 1617. Die 9 Januاری.⁴⁴⁸ Zapisz roly Michałowskiey, ktoram okupil Symon Drzymała v Jego M(ilo)sczi Pana Pana Girzika Fryderycha Kochczyckiego etc.

My burmistrz a rada miastecka Woznik bedącz w upelnym prawie nassym w domu Balcera Matlaga, na ten czass burmistrza woznickiego, Wacława Zebarta, Woyciecha Woysyka, Jana Niczaka, Grygiera Dominika, społeczny rady nasy: Przystapily sam oblicnie przed vrząd nass vcczywy sławutny ludzie y samsiedzy nasy jakosto Symon Drzymała, Krzystoff Wronka obywatel m(iasta) Bytomya: sławutny Pan Walenty, pisarz Jego Mosczi Pana, na miessczu a za poreczenym Jego M(ilo)sczi Pana, spolu praczowytym Mihalem poddanym Jego M(ilo)szy. Przedlozywszy przed vrząd nass te sprawe, ze yest okupil tenze zwyss pomieniony Symon Drzymała v Jego Mosczi Pana kwarte roly, ktoram trzymał tenze ponizy pomieniony Michał pod mieyskąm iurisdictiony przess wselyakowyh czieżarow panskich stym prawem wsytkim iako yne role, które nalezam pod miasto z woląm tegoss pomienionego Michała Szczesnika, ktoreś to pomieniona rola lezy z iedny strony roly Swatowy a z drugiey strony roly xiędza Sobestyanowy tak dlugo y seroko yako sama w sobie iest; kotrys to pomieniony roly tenze pomyenyony Symon Drzymała będzie myał mocz vycz, przedacz, zastawicz, zamienicz, vczynicz y niehacz jako swoym własnym a yemu słuzicz ma herbom y potomkom iego na wieczne czassy, kotrys to okup iego y dobrowolne zdanie do xiąg nassych mieyskich zapysacz iesmy daly. Act(um) vt supra.⁴⁴⁹

[Roku 1617, pierwsza niedziela po świętym Symonie Juda].⁴⁵⁰ Zapisz Walentego Kydawę na statek który kupił v Yakuba Porzatka.

⁴⁴⁷ s. 163 (168)

⁴⁴⁸ Data dzienna odnotowana na końcu dokumentu.

⁴⁴⁹ s. 167 – 169 (172 – 173). Uwaga: w dawnej numeracji stron dwukrotnie zapisana strona „172”

⁴⁵⁰ 29 października 1617

My burmistrz a rada myasta Woznik znamo czynimy będąc my w upelny radzie naszymy w domu Balcera Matłaga, na ten czas burmistrza woznickiego, Wacława Zebarczik, Woy-syka Woyciech, Grygiera Dominika, zupełna rada: Przystapily sam przed vřząd nasz vcczywy sąsiedzy naszymy Walenty Kydawa, Jakup Porządek: wespolek s pomocniki swymi: tocz iesz y s potomkiem swoim wiznaly sam przed namy: ze tenze zwys piszany Walenty Kydawa kupil statek, to iest domostwo, które stoy w ulyczi Krakowskiej miedzy Czaglem z iedny a miedzy Walentym Jelythem z drugiey strony y s kwartham roley, która lezy miedzy rolami w mieyskim z iedny strony Czichego a miedzy Czeczkwam z drugiey tak dlugo y seroko, yako sama w sobie y s przymiarkiem, który lezy w Swietwodzie miedzy Kruzelowym a miedzy Nywczynym, tak dlugo y syroko yako sam w sobie iest. I z tegosz ponizy pisanego Yakuba Porzatka: ze wsytym prawem y własnosczyam z dziedzycstwa nabytym tak yako sam trzymal: za sume yus do czala oddanam a zaplaczonom, kotorys to pomieniony statek temus to często myanowanemu Walentemu do xyag nassych mieyskich przed oblycznosczyam naszym wzdawa y mocnym yego czyny na wieczne czassy przesz wselyakowy odpornosczy a tego iusz mocen będzie vzywacz, przedac, zamienyc, vczynic y niechacz tak yako się gemu będzie podobalo, kotoris to wzdawek do xyag naszych mieyskich przyiety y zapiszany iest. A tho się stalo roku 1617 piersam niedziele po s(więtym) Symonie Juda. Act(um)⁴⁵¹

241

Roku 1617. Wzdawek Marczyzna Morawcza od synow a potomkow niebosczyka Chrzystofa Kozla.

My burmistrz a rada zupełna myasta Wuoznik. Naprzod burmistrz Jan Nicak, Tobyas Klenhansz, Wawrzyniecz Kruzel, Grigier Picon, znamo czyniemy tym tho zapyszem komusz należy a zwłaszcza nalezczyć będzie:

Ze sam przystapily przed vřząd nasz, nasz zupełny radziecky: vcczywy mlodzieniecz Marczyn Koziolek oblycznie y z dozwoleńim bratha mlodsego Walentego y siostry Katerzyny, dobrowolnie wyznal przed namy, ze się ym zadosczy stalo od Marczyzna Morawcza za placz totysto stodole przy niey szadek stoyaczy y z drogą dobrowolną do tyze stodoly potyze roly, na który stodola stoy, myanowuczie besz dwoye stayan, które od niey wdlusz byezam a tho s tym prawem yako są my trzymaly, ktoregos to placzu y stodoly tenze ponizy pisany Marczyn ma moc vzywacz zamienicz zaprzedacz f[r]ymarczyc, vczynic y niechacz yako swego własnego na wieczne czassy: tylko s tego wszytkiego ma y powynien będzie dawacz plath kosczyolowy poltora g(rosza) na kozdy rok. A tenze okup za dobrowolnym wzdawkiem, porzatkiem mieyskim zapisacz iesmy do xiąg naszych mieyskich zapiszany iesth. Actum vt supra.⁴⁵²

242

⁴⁵¹ s. 169 – 170 (173 – 174)

⁴⁵² s. 170 – 171 (174 – 175)

Roku 1618. Die 12 january. Zapis na stodołę Morawczowy Marczynowy która obecz myasta przeczonego Woznik totysto placz na którym zbudowana iesth darowala.

My burmistrz a rada myasta Woznik znamo czyniemy tym zapiszem naszym komusz tho należy y należacz ma. Na zadoscz y za vnizone nahilenye vcczywego a miedzy namy do-
brze zahowalego samsziada naszego Marczyzna Morawcza, zamsziada a obywatela naszego.
A tho ze iest sobie vprosil y ziednal uczywego vrzedu totysto y zupełny obcze myasta
naszego: Placz, to yest kesz ziemie na stodole ku potrzebie szwoyey: na Przedmiesczu za
vlycyam Krakowskam do Skotniczy mieyskiy: ktoramsto stodole za prozbam iego podlug
porzadku naszego mieyskiego do xiag naszih mieyskih zapisacz ichmy daly: A tho gemu y
potomkom iego trwacz ma na wieczne czaszy: Podlug dobrowolnego darowanya sspo-
leczny obcze. A tho się stalo zapiszanie za vrzedu pana burmistrza Woyczieha Woyssyka,
Balcera Matłaga, Waclawa Zebarta, Grygiera Domynika spolecnego vrzedu. Actum vt
supra.⁴⁵³

243

**Roku y tegosz dnya.⁴⁵⁴ Zapisz y wzdawek Tomasza Zurka jako wzdał przymiarek
w Swietwodzie Marczynowy Morawczowy.**

Bedacz my w upelny radzie naszy yakos to burmistrza Woyssyka W(ojciecha)⁴⁵⁵, Balcera
Matłaga, Waclawa Zebarta, Grygiera Dominika spolecznego vrzedu naszego mieyskiego,
przystapily sam przed nasz oblycznie vcczywi a dobrze zachowaly samsiedzy naszy Mar-
czyn Morawiecz a Thomasz Zurek: Wyznal iesth przed vrzedem naszym tenze ponizy
pisan Tomasz Zurek ze iesth dobrowolnie przedal rolam swoje wlasnam to iesth przymy-
arek lezacy w Swietwodzie: miedzy rolamy samsiedzkiemy myanowicznie Rzepczyną z ied-
ny a miedzy Thorzowam z drugiey strony. Tak dlugo y seroko jako sama w sobie yesth: za
summe yusz do czala zaplaczonom a oddanam, stym prawem wsytkym y wlasnosciam
yako sam trzymal. A tho gemu wzdawa y potomkom iego na wieczne czaszy: y tego mocz
ma vzywacz jako sie gemu nalepiey będzie podobalo, ktorys tho wzdawek do xiag naszih
mieyskich zapiszany y przyety gesth. Actum vt supra.⁴⁵⁶

244

**Roku 1618. 19 die Marty. Zapisz y wzdawek Stanisława Chlastawy Bartoszowy
Wieczorkowy przymiarek y z ląką.**

My burmistrz a rada myasta Woznik znamo czynimy gdysmi były w upelny radzie w domu
Woyczieha Woyssyka, na ten czas burmystrza woznickie(g)o, Balcera Matłaga, Grygiera
Dominika, Waclawa Zebarta, przystapily sam przed vrzad nasz vcczywy a nam dobrze
zahowaly Bartosz Wicorek a Stanislaw Chlastawa y wyznali sam przed nami, ze tenze
pracowithy Stanislaw Hlastawa⁴⁵⁷ przedal w dziedzictwo: przymiarek w Swietwodzie,
który lezy miedzy rolamy inszih samsyadow, tak dlugo y szyroko jako sam w sobie yest:

⁴⁵³ s. 171 – 172 (175 – 176)

⁴⁵⁴ 12 styczeń 1618

⁴⁵⁵ Inicjał imienia nadpisany nad wierszem.

⁴⁵⁶ s. 172 – 173 (176 – 178) Uwaga! W dawnej numeracji stron, pominięto 177 pageinę.

⁴⁵⁷ Zapis nazwiska w dokumencie zamiennic: Chlastawa – Hlastawa.

myędzy Gaiowym z iedny a między Rzepczynskim z drugiej strony: I łąkę na Pieniadzu na Lypiczu mieniać: między Waclawowam z iedny a między Wawrzynkowską z drugiej strony, tak długo y szeroko yako sama w sobie yest, za sume yusz do czła oddanam a zapłaconam: a tenze często pisany Bartosz bedzye miał mocz vzywacz za wsytkim prawem, yako mu się na wiečne czassy: ktorys to wzdawek y okup na prozbe gegih porzatkem mieyskim do xiąg naszih mieyskih zapiszani y przyety iest. Act(um) vt supra.⁴⁵⁸

245

Roku 1618. Die 19 marty. Wzdawek Symona Gnielky na łąkę od Tomasa Wahaly (Samsyadow naszih).

My burmistrz a rada myasta Woznik znamo czynimy gdysmi były w upelnym prawie naszym w domu Woyciecha Woysika y rada z wyerhu pisana. Przystapili sam przed nasz vcczywy a dobrze zahowały samsiedzy naszzy wiznaly przed vrzedem naszym radzieckym, ze tenze przod pisany Tomasz Wąhala przedal Symonowi Gnielcze łąkę w dziedzictwo a tho szobam z dobrego zahowania na Pieniadzu: która lezy między Zyolkowam z iedny a między Wawrzynkowską z drugiej strony, tak długo y syroko yako sama w sobie iesth. Za sume yus do czła oddnam a zapłaconam. A tho iemu wzdawa y iego potomkom na wieczne czassy ze wsytkim prawem: tak yako sam trzymał z tenze często pisani Symon Walentego vziwacz y yego potomczy yako nalepiey, ktorysto wzdawek do xyąg naszyh mieyskih przyety y zapisany iest. Act(um) vt supra.⁴⁵⁹

246

Roku 1618 we strzode przed s(więtym) Piotrem a Pawłem.⁴⁶⁰ Zgoda Pawła Dybalki z Bartosem Perkiem.

Przi zupełnym vrzedzie radzieczkim y woytowskim odpr[z]edal Pawel Dybalka kes laki pod nowam rzyke Bartosowi Perkowi, który kes laki zupełna obec Pawłowi Dybalcze była prziznala, tedy dla zgody Bartos Perek odkupiel. Actum vt supra.⁴⁶¹

247

Tego roku y tego dnia.⁴⁶²

Przi vrzedzie na gorze pisany wyznal Bartos Perek dobrowolnie ze przedal stawek pod Glazowkam przy Niwie Gaiowey wyssey Gaidowskiego Stawu Balczerowi Matliagowi za

---

⁴⁵⁸ s. 173 – 174 (178 – 179)

⁴⁵⁹ s. 175 (180)

⁴⁶⁰ 27 czerwiec 1618

⁴⁶¹ s. 175 - 176 (180 - 181)

⁴⁶² 27 czerwiec 1618

sume pieniedzy iemu do czala zaplaczonam, na który stawek Bartos Perek dostateczniy wyrok vczyniel. Actum vt supra.⁴⁶³

248

Roku panskiego 1618, w dzien s(więtego) Michala Archaniola.⁴⁶⁴ Podanie statku zupełnego od Kaspra Perka zięciowi swemu Bartosowi Sygudcze.

Przystąpielssy przed nas zupełny vrząd Woycziecha Wolssyka, bormistrzem na ten czas, Balczera Matliaga, Waczława Zebarta, Grygiera Dominika, wssytkey zypelney raddy, mianowicie Jan Czagieli, Sebastyan Swat dobrowolnie a na miesczu przislegi wyznali ze bedęczy v Perka Kaspra w starosci iego pytaieczy iako zięcia swego Bartosa Sygudke pozostawuie, y te slowa iego wyznaiam przed nami wysz mianowanym vrzedem, ze Bartosa Ssygudke wespolek z Iagnysskam, czeram swoiam we wssytkim tym statku, który kwarta roli barcz na Pieniadzu przezwiskim Pogorzaly, y s tym wssytkim szczego ynnym działkow iego wyplaczal [mocz ... uczyniel]⁴⁶⁵. Actum vt supra.⁴⁶⁶

249

Roku Panskiego 1618 w dzien s(wietego) Michala Archaniola.⁴⁶⁷ Zapis Walentego Jelitka na roliam y na zagrode, ktoram kupiel v Piotra Zbytku.

My burmistrz a radda miasta Woznik, Woicziecha Wolssyka, bormistrzem na ten czas, Balczera Matliaga, Waczława Zębartu, Grygiera Dominika, wssytkey zupełney raddy, wyznawamy tym to zapisem nassym ze się stal dobrowolny kup przy zupełnym vrzedzie na on czas bedeczym Waczławie Zebarczie, Wawrzynie Kruzeliu, Tobiassu Koscielnym, Balczerze Matliagu, stanalssy Piotr Zbytek a Walenty Ielitko dobrowolniesie zmwili o kwartę roli, która liezy miedzy Noczonioiwam roliam z iedney a miedzy Kruzeliowam roliam strany drugiej, za sume pieniedzy iuss mu do czala a zupełna zaplaczonam, przeto Pietr Zbytek iuss mu te kwarte roli oddal, s ktorey roli on sam ani potomkowie iego vpo-minacz się nie mogam.

Tymze sposobem Mateuss Maslek, samsiad nass, przistampielssy przed wysz mianowany vrząd dobrowolnie a nie zadnego pr[z]imussenia wyznal ze zagrode, która na tey Zbytkowskiej Kwarczie liezy Piotrowi Długaiowi był odprzedal, [a]lie Walenty Ielitko maieczy do tey zagrody bliskosc Piotra Długaiu pobliskosci odparl a kiedys się Matusowi Maslkowi w zaplaczcie zadosci stalo wedluk wyznania iego, tess zagrode Walentemu Ielitkowi oddaie, wieczy się nie vpominacz a nikomu inssemu na swym miesczu vopminacz się nie dopuszcza. Actum vt supra.⁴⁶⁸

250

Roku 1618, dnia 15 octobris. Wyrok Kaski Cziolkowny Janowi Czagłowi.

⁴⁶³ s. 176 (181)

⁴⁶⁴ 29 wrzesień 1618

⁴⁶⁵ Niczytelny dopisek na marginesie karty.

⁴⁶⁶ s. 176 – 177 (181 – 182)

⁴⁶⁷ 29 wrzesień 1618

⁴⁶⁸ s. 177 – 178 (182 – 183)

Stanalssy oblicznie Katarzina Cziolkowna z Iaxendrem Janem, pomocznym człowiekiem swoim a na obssyrne pytanie wrzędu naszego, mianowicie Woyciech Wolssyka, bormistrzem na ten czas, Balczera Matliaga, Waczlawa Zębarta, Grygiera Domienika, wysstkich (!) zupełney raddy, dobrowolnie wyznała, ze od Jana Czagli, wuią swego zadosci wzięła z oyczyzny y macierzizny, iako iey od oycza ieiey na tastamencie oddane było a dlatego ona wyrok slusni vczyniela wu[i]owi swemu się wieczey działu nie upominacz ani na swym miesczu komu innsemu nie dopuszczacz, okrom spadku się nie wyrzyka. Actum vt supra.⁴⁶⁹

251

Roku 1618. Dnya. 30. septembris. Zapys Tomasz Otrębnyka na rołam obecnam, ktoram sobye okupil v obcze wszytkiey w dziedzictwo na Pieniądzu mieniącz:

My burmystrz a rada y wsecka obec z myasta naszego Wuożnik znamo czyniemy wsytłym wobec z y jednemu kazdemu. Tymtho zapiszem naszym protestuiacz to xiegamy naszymy mieyskymi: Zehmy odprzedaly na pilną potrzebę naszą obecnam rołam nasze obecnam y z lakam: do nieyze należaczam wprawie dziedzictwo Tomaszowy Otrębnykowy, sąmszyadowy naszemu, za summe do czala zaplaczonom a oddanym, ktoras tho rola lezy na Pieniądzu, wedle Skotnicze z iedny a podle Czagliowej z drugiey strony. Tak dlugo y ssyrokoyakos to gemu oddana a oznaczona iest, przesz ktoras tho rolam Skotnik, podlug starobyley zwiklosczy y obecnego wymiaru: wolno puszczone bycz ma: czo tysz ma bycz przesz skody yego (ktorys to roly tenze Tomasz Otrebnik bedzye myal mocz zwywacz dziedzicznym obyczagem y potomkowie iego na wieczne czasy przesz wselyakowy przekasky y ma mocz vczicz, zamienicz, zastawicz, wymarczycz (!), vczynicz y niechacz tak yako się gemu będzie nalepiey podobalo; Tylkosz : Tenze często piszany Tomasz i yego potomkowie będą powynny pladowacz obczy, na każdy rok, poltora zlotego rynskiego (od datum) do wrzędu naszego mieyskiego. Toczies tho y sacunek: Od thalara gednego yakos to obyczay sacunkowy, a tho sie stalo za wrzędu naszego mieyskiego, na then czas Woyciecha Woyczyka burmystrza, Balczera Matlaga, Waczlawa Zebartha, Grygiera Domynika spolny rady y z wolam obcze wsytłiey. Act(um) vt supra.⁴⁷⁰

252

R(oku) 1618. Die 29 Nouembris. Zapisz Andreyowi Pospiehowy na kup Placzu Rymskiego zdani od J(eg)o M(os)czy Pana do xiag nassych mieyskih radzieckih a tho przytomnoscy vrodzonego Ezehyela [S]adowsciego.

⁴⁶⁹ s. 178 – 179 (183 – 184)

⁴⁷⁰ s. 179 – 181 (184 – 186)

Ja Gyrzy Frydryh Kochticki Swobodny Pan s Kochczicz, Lublyncza a na Woznikach etc. Znamo czynie jednemu kozdemu zwlaszcza komusz tego wiedziecz potrzeba, zem przedal Andrzeyowi Pospiehowy, poddanemu moyemu, na grunczie moym placz y zagrodam przy tymze placzu lezaczem (to iest Ryminskie) w dziedzictwo pod mieyskam jurisdictyą ze wsem prawem podayacz mu tho z laski moyey. Pod mieyskye prawo y ze wsytkiem poplatkiem, który od tego nalezech ma y potomkom iego na wieczne czaszy: a tho za sume do czala zaplaczonam a oddanam, ktoregos tho pomienionego placzu Andrzey Pospieh za dostatecznym kupem swoym będzie miał mocz y ma vycz jak mus ie nalepiey będzie zdalo y lubylo y erbowie iego na wiecne czaszy pod prawem mieyskim dziedzicznym obycayem y będzie miał mocz przedacz, zamienicz, ffymarczicz, vczynicz y niehacz podle woly swoiey: Przeczywko ktoremus tho odprzedanemu placzu Ja Gyrzy yusz daley bycz nie chce anisz zadney sobye bliskosci erbotom y potomkom moym będączym nie pozostawuge anisz żaden na miesczu moym będączym, temu się przeczywycz nie może na wieczne czaszy: ktorys to odprzedany y czestho pisany placz zupełny, z dobry woly swoiey zdawam y do xiąg mieyskih wniescz y zapisacz dopuszczilem. Stalo się za vrzedu zupełnego na ten czas pana burmistrza Woyciecha Woysyka, Balczera Matliaga, Wacława Zebarttha, Grygiera Dominyka. A(nno) 1618. Die 29 nouembris.⁴⁷¹

253

Roku 1619, pierssego dnia po nowym leczie.⁴⁷² Zapis Jana Zuzie, który się stal od Jana Lyska.

My bormistrz a rada miasta Woznik, Wolssyk Woyciech, bormistrzem na ten czas, Balczer Matliak, Waczlaw Zebart, Grygier Dominik, wssytkich zupełnych radziecz, wyznawamy tym to zapisem nassym, ze przistapielssy Jan Lysek dobrowolnie wyznal, yze przedal dom y zagrotkam Ianowi Zuzi za sume iuss mu do czala zaplaczonam, który liezy miedzy Basikowem domem z iedney a miedzy Wolkowym domem strony drugiej przedal mu s tym prawem iako sam dzierzal, dlatego nas wysz mianowanego vrzedu prosiel, ze bychmy mu w ksiegi nasze mieyskie zapisacz dali, ze mu wolno tenze dom dacz, darowacz, przedacz iako swym wlasnym dziedzictwem k swemu pozytku vczynicz. Actum vt supra.⁴⁷³

254

Roku 1619, dnia pierssego po Nowym Lieczie.⁴⁷⁴ Zapis Tomasa Otrebnika od Woyciecha Wolssyka.

My bormistrz a rada miasta Woznik Balczera Matliaga, na miesczu pana bormistra Waczława Zebarta, Grygiera Dominika, Stanisława Bartyczka wssytkiey zupełney raddy, będącz na ten czas Woyciech Wolssyk bormistrzem, dobrowolnie wyznal, yze przedal niwe roli swąm wlasnam oyczynze Tomasowi Otrębnikowi, która liezy nad Stokiem Pieniaskim, za sume iuss mu do czala zaplaczonam tak syroko y dlugo iako suma w sobie iest, dlatego pan bormistrz prosiel y zapisacz mu dal ze mu to przedal s tym spusobem iako sam dzie-

⁴⁷¹ s. 181 – 182 (186 – 187)

⁴⁷² 2 styczeń 1619

⁴⁷³ s. 183 (189) Uwaga, brak 188 strony z dawnej numeracji.

⁴⁷⁴ 2 styczeń 1619

rzal, ze Tomass Otrębnik będzie powinien 2 czeskie grosse platu dorocznego y od iednego taliara biernie saczunkowey oddawacz a wieczey nicz, wolno tedy będzie stam niwam vczynicz iako własnym dziedzictwem dacz, przedacz, darowacz y k swemu pozytku y swym potomkom obrocicz iak się mu podoba. Actum vt supra.⁴⁷⁵

255

Roku 1619. Dnia 4 January. Zapis Bartoscha Kiski, ktory sie stal od Jana Lyska.

My bormistr a radda miasta Woznik, Wolssyk Woycieh, bormistrzem na ten czas, Balcer Matlak, Wacław Zebart, Grygier Dominik, wszytych zupełnych radzie, wyznawamy tym to zapisem nasym, ze przystapielszy Jan Lysek dobrowolnie wyznał, yze przedał Barthosowy Kisce łakę w Pieniądzu, między Włodarzką a między Kruzelikową, za sume iusz mu do cała zapłaconą, dliatego Jan Lysek prosiel y zapisac mu dał ze mu to przedał s tym sposobem iako są dzierzał ze Bartosch Kizka pedzie (!) powinien szesc czeskich groszy platu dorocznego

a wieczey nic, wolno mu tedy będzie stam łaką uczynicz iako swym własnym dac, przedac, darowac, y kswemu pozytku y swoym potomkom obrocicz jak się mu podoba. Actum ut supra.⁴⁷⁶

256

Roku 1619. Die 15 february. Wyrok Blazeya Dybalky Pawlowy bratu y(e)go.

Gdismy byly w upelny rady naszy, za burmystrza Woyczicha Woyszyka, Grygiera Dominika, Wacława Zebarta, Balcera Matlaga, przystapily sam przed vrząd nasz zupełny radziecki: vcczywi pozostaly potomkowie po Wawrzynczu Dibale oyczu swoym: wyznał iest zwisz pisany Blazey Dybala przed opatrznosczyam naszym, ze mu szie zadosci stalo z oyczyzny iego od brata Pawła mlodszeo, s ktoregos to yusz przyętego wydzyalu oyczistego dobrowolnie się przed vrzedem naszym slusny wyrok vczynil y do xiąg naszih mieyskih przyieti iest. Act(um).⁴⁷⁷

257

Roku 1619. Die 27 february. Zgoda dobrowolna Haleny Sewyney z Wawrzynem pasirbem pozostalyh po Jakubie Sowie.

My burmistrz a rada myasta naszego znamo czyniemy i xięgamy naszymi protestuyemy, ze przystapili sam przed nasz zupełny vrząd oblycznie vcczywy ludzie y s pomocniki swymi Helena Sowyna y z Wawrzyncem, pasirbem swoym, pozostalym po nieboszcziku Jakybie Sowam. I zgodzyli się dobrowolnie przed vrzedem naszym, ze szie yeden drugiemu zado-

---

⁴⁷⁵ s. 184 – 185 (190 – 191)

⁴⁷⁶ s. 185 (191)

⁴⁷⁷ s. 186 (192)

szczy wczynil, czo nalezalo miedzy nimi: A ona mu odstępuje wszytkiego statku zupełnego pozostalego po oyczu ieyh, który ym słusnie należy sz bratem młodszym imieniem Janem, ktoras to zgoda ieyh do xyag naszych mieyskich przyjeta jest. A tho się stalo na ten czas pana burmistrza Woyciecha Woyszyka, Balczera Matłaga, Wacława Zebarta, Grygiera Dominika zupełny rady naszy.⁴⁷⁸

258

Roku 1619. Die 27 February. Zapisz kupna y wzdawku przymiarku w Świętwodzie, który kupił Marczyn Swoynozek v oycza swego.

Gdysmy były w prawie naszym mieyskim na ten czas pana burmistrza Woyciecha Woyzika, Balczera Matłaga, Wacława Zebarta, Grygiera Dominika, przed zupełnam radę naszą przystąpiły sam oblicznie prze[d] rząd nasz vcczywi ludzie Marczyn Swoynog we-spolek s synem szwoym Marczynek: wyznał iest tenze zwysz pysany Marczyn ocziecz, ze iest dobrowolnie odprzedał synowy swemu ponizy pisanemu przymiarek, który leży w Swiedwodzie Mieyskiej, tak dlugo y szyroko yako szam w szobie iest (Podług ynih przymiarkow), który leży miedzy Pyotra Długayczyka z iedny strony: a miedzy Bartyckowym strony drugiey, za summę do czala zapłaconam a oddanam, któryś to pomyeniony przymiarek dobrowolnie wzdawa przed vrzedem naszym często pisany Marczyn Swoynog synowy swemu na wiecne czaszy i ma mocz vzywacz jako swego własnego y s potomky swymi, jako mu się nalepiey będzie podobalo może zaprzedacz, zastawicz, zamienicz, przedacz, wczynicz y niehacz: przesz wselyakowy przekaszky i potomkowie iego na wiecne czaszy, ktoristo wzdawek do xiąg naszych przyety jest. Act(um) vt supra.⁴⁷⁹

259

Roku 1619. 27 februar. Wyrok Jadwygi Swatowy.

My burmistrz a rada m(iasta) n(aszego) W(oźnik) znamo czyniemy, gdismi były w prawie naszym, przystąpiła iest przed vrząd nasz Adwyga Swatowna y s pomocnikiem szwoym, dobrowolnie wiznała przed namy ze sie zadoszczy stalo z oyczyzny y maczyerzyzny dzyalu nalezytego od Sobestyana Szwata (swaka szwego) i wyrzekła mu sie słusnim wiropkiem prze[d] zupełnym, podług porztku prawa, który wirop do xiąd naszych myeyskich zpisany y przyety iest. Act(um).⁴⁸⁰

260

Roku 1619. Die 9 marty. Zapisz myedzy vrodzenym panem panem Girzykiem Fryderyhem Kochczyckym swobodnym panem s Kochczycz etc. a Walentym Zdebiem.

⁴⁷⁸ s. 186 – 187 (192 – 193)

⁴⁷⁹ s. 187 – 188 (194 – 195)

⁴⁸⁰ s. 189 (195)

Ja Girzy Frydrih Kochticki swobodny pan s Kochtitz, Lublyncza a na Woznikach pan dziedziczny: znamo czynie tym zapiszem wszem wobec: zwlaszcza komusztho wiedziecz potrzeba: zem przedal poddanemu moyemu Walentemu Zdebyowy, obywatelowy w mieszcze Woznykah, na grunczie moyym rolam, która lezy wedle myedze Czeczkowy, poczawszy na dlusz ode drogy poczawszy od pieca wapiennego aze do Pieniadza rol mieyskich. Na szersz do drogy, która ma bycz wedle miey strony drugiej wolna puszczona yak starodawna iest na szersz czoby sie mynely dwa wozy (jusz do czala mnie zaplaczonom a oddanam) puszczayacz mu yam pod mieyskie prawo wolno bez wszelyakowych poplatkow cziezarów, które by dowczypem luckim wymislone bycz mogly. Na ktoram rolam ja sobie any erbom moyym potomnie bedaczym zadny blyskosczy nie pozostawuye anisz przeczywko temu bycz nie hcz e anisz żaden namiesczu moyym, temu się przyczynicz nie może, ktorys to często pisany roly Walenty Zdeb będzie myal prawo dziedzicznym obyczajem vzywac na wiecne czassy y potomkowie iego i ma miecz, zamienicz, fimarczic, zastawicz, vczynicz y niehacz tak yako mu się będzie na lepiej podobało, tak yako swoym własnim, ktorams to rolam do xyag mieyskich zapisacz dopuszczilem. Stalo się za pana burmistrza Woyczieha Woyszika, Balczera Matłaga, Waclawa Zebarta, Grygiera Dominika, zupełny rady m(iasta) W(oźnik). Actum vt supra.⁴⁸¹

261

Roku 1619. Die 14 Marty. Wyrok Anny y Reginy, czor Jelytowyh.

Gdysmy były w prawie naszym mieyskim radzieckim Woyczieha Woyszika burmistrza Waclawa Zebarta, Balcera Matłaga, Grigiera Dominika zupełny rady. Przystąpili sam przed vrząd nasz oblycznie Walenthy Jelytho zamsziad nasz spolu i sziostrami swoymi Annam y z Reginam: I wyznaly sam dobrowolnie prze[d] vrzodem naszym, ze sie ym zadōści stalo od brata ieich Walentego dzyalu z oyczyzni i macierzyzny i wyrzekli mu sie przed namy za sie y za potomki swoje, ktoris to wyrok ieih do xiąg naszych mieyskich przyelismy. Act(um) vt supra.⁴⁸²

262

Roku 1619. Die 15 marty. Zapis miedzy Jego M(oś)cią Panem Panem Girzykiem Fryderihem Kochtyckym Swobodnym Panem s Kochtitz etc. a myedzy vrodzonam Magdalenam pozostam po niebosczyku Janem Kmelerem.

Ja Girzy Frydrih Kochticki swobodny pan s Kochtitz, Lublynca a na Woznikach pan dziedziczny znamo czynimi wszem wobec y komusz tho należy, zem w dziedzictwo nadal i moczam listu prawa yego nadawam slowutnemu Janowy Kmelerowy z Krakowa, za iego dobre zahowanie a wierne dawne zaslugy, które mi czynil dom y zagrodam, ktoras to zagroda lezy na Skupniowskim, tak dlugo i szeroko iako sama w sobie iest. A dom Paliowsky, który był pirwotnie pod iurisdiction mieyskam, ktorams to zagrode y pomieniony

⁴⁸¹ s. 189 – 191 (195 – 197)

⁴⁸² s. 191 (197)

dom dawać nadawać z łaski mojej przyłączam pod mieyskie prawo ze wsitkim prawem podług insih mieszanow i będzie miał moc z y przwo zwiershu pisany Jan Kmeler spolu erby y potomki swymi takowego domu i zagrody vzywaty wselyakowym obyczaiem bes przekaski mey a będącih potomkow myh, jak swym własnim dziedzictwem vczynity i niehaty dacz, darowacz, zaprzedacz, zamienicz y zastawiczna swe własne, a swyh erbów a potomkow klypsemu obrocizicz dziedzicznie osziedziecz, ktoristo obdarowany dom y zagrode podług prawa nadanego do xiąg mieyskich vwieszcz y zapisacz dopuszczilem. Stało się za pana Woyciecha Woysyka, burmistrza na ten czas, Balcera Matłaga, Wacława Zebarcha, Grigiera Dominika, zupełny rady m(iasta) W(oźnik). Actum.⁴⁸³

263

Roku 1619. Die 18 aprilis. Zapisz a wzdawek Mykołaya Wygaszika od Jana oycza iego na przymiarek.

My burmistrz a rada myasta naszego Woznik znamo cziniemy gdismy byli w upelnym prawie radzieckim, przystąpili sam przed nasz vcczywi ludzie, jakosto Jan Wigasz, obywatel nasz z szynem szwoym Mykołayem i wyznał iest przed vpelnam radam zwysz pisanym Jan Wygasz, że przedał przymiarek w Swietwodzie Mieyskiej ponizy pisanemu synowy swemu Mykołayowy, który lezy myedzy Szczesnikowym a myedzy Swatowym, tak dlugo y szeroko yako sam w sobie iest w przwe a przwdzywe dziedzictwo za sume jusz do cała zapłaczonam

a oddanam, ktoregos to pomienione(g)o przymiarku ma moc z y prawo tenze często pisany Mykolay z erby a potomki swymi na wiecne czaszy yako swego własnego.

I zdał mu to przed vrzedem naszym podług porztku prawa, ktorys to jeyh okup do xiąg naszih mieyskih na prozbe ih przyety y wpisany jest. Ac(tum).⁴⁸⁴

264

Roku 1619, 24 aprilis. Wyrok Adama Czyhego bratom swoym.

Gdysmy byli wupelnym prwie naszym radzieckim, za burmistrza Woyciecha Woyszyka, Balczera Matłaga, Wacława Zebarcha, Grygiera Domynika, znamo czyniemy y sięgamy naszymi protestugemy, że szam przystąpiły przed opatnascz nasze vcczywy a dobrze zachowały samziedzy naszy, jakosto malher Czyhy y Błazey brath iego, Adama starszy brath ieyh i wyznał iest tenze Adama Czyhy, że mu sye zadosczy stało od bratow wprzod pisanym a myanowyczye od przod pisanego Malhera oyczyny a maczierzyny dzyalu przyety a zapisany jest podług porztku prawa y hwałytebnyh porztkow mieyskih. Actum vt supra.⁴⁸⁵

265

Roku panskiego 1619, dnia 8 mai. Wyrok Krzystofa Czagli Janowi bratu swemu.

⁴⁸³ s. 192 – 193 (198 – 199)

⁴⁸⁴ s. 193 – 194 (199 – 200)

⁴⁸⁵ s. 194 – 195 (200 – 201)

My burmistrz a radda miasta Woznik wyznawamy tymto pisanim nassym, ze przystapieli przed vrząd nas społu siedząci, Jan Czagiel a Krzistow brat iego swymi pomoczniki y dobrowolnie wyznali, ze Jan Czagiel Krzistofa brata swego z braterskiej mielosci darował przimiarkiem w Swietwodzie a Krzistof Czagiel wczyniel mu wyrok wieczey się na statek iego ani dziatki iego nie [...]zie[g]acz, ani na swoim miesczu inssemu niedopuszczaz, okrom spatku się nie wyrzyka. Actum vt supra.⁴⁸⁶

266

Roku 1619, dnia 3 iuly. Wyrok Dorothy Ziorkowej.

Przed namj zupełnej radzie naszej burmistrza Wojssyka a Balczera Matłaga a Waczlawa [Zębarta] a Grygiera Dominika przed vrzodem nassym zupełnym radzieckjm stanąwszy vccziwie a oblicznie vccziwa Dorota Ziorkowo y wyznala iest z dobrym vmyslem ze się iej zadosycz stalo od brata ieiej Tomasza Częcka działu oyczowskiego a macierzenskiego, ktorez to ieiej wyznanie do xziąg nassych miejskich zapisacz iechmy dalj. Actum ut supra.⁴⁸⁷

267

Roku 1619, dnia 29 miesiacza Augustj. Zapis wyznania Ssymona Szczesnika y Andrzeja Pasternaka jakze y Kruzela Wojciecha.

Przed namj burgmistrzem a radom Tobiaszem Długaiem a Woczławem a Balczerem Matłagiem a Wojciehe(m) Kruzelem, stanowszy oblicznie te to osoby na wierchu pisane, wyznaly, ze iak Iadwiga Knopka z Glazowkj majączy od Andrzeia niebossczyka manzela swego poraczenie, aby swoye dziatki taz Jadwiga nieboga Knopka rozrządziela, aby po smierci ieich rodziczow zodne kłopoty i rostyrki nie były, to czyniącz za zywota swego wyznala w tej chorobie swojej przed dobrym pocztwym osobamj kterzy na wrchu pisany jako te dziatki swoye rozrządzuie. Nojprzad czynj gospodarzem Grzegorza, syna swego własnego starszego a dwom synom młodszym Wojtkowj a Jonkowj może mianowany Grzegorz s tego statku, w którym pozostawo powinien będzie wydacz kiedy gim będzie potrzeba po 80 t(alarów) a do tego tez opatrowacz do sskoly abo na rzemioslo dacz iako swoje [włosne], czo się dotyczy siostr, styry som odbyte, mianowiczie Jagnieszka, Jewa, Jadwiga, Hanka, czo się dwu dotyczy, ktore som przy kolenie iego, iakto mianowiczie Justyna a Dorota, te będzie powinien pieknie odbycz tak iako i te pierwsze som odbyte. Stalo się. Actum ut supra.⁴⁸⁸

268

---

⁴⁸⁶ s. 195 (201)

⁴⁸⁷ s. 196 (202)

⁴⁸⁸ s. 196 – 197 (202 – 203)

Roku 1619, dnia 14 octobris. Wyrok Alexandra, Jana a Andrzeja Pospiecha Wojciechowj Kruzelowj.

Gdysmy bylj w upelnym prawie nassym radzieczkjm, za burmistrza Tobiasza Koscielnego a rajczow Wojciecha Kruzela, Woczława Zebarth, Balcera Matłaga, znamo czyniemy xziegamj nassymi protestuyemy, stanawssy vccziwie a oblicznie Alexander Jan a Jendrzej Pospiech wyznali sam vccziwie a z dobrym sumieniem swoi(m), ze się im zadosycz stalo od Wojciecha Kruzela dziełu maczierzinskiego, który przyyełj od Wawrzyna Kruzela, oycza iego na testamencie vczynielj sluszny wyrok. Actum ut supra.⁴⁸⁹

269

Roku 1619. Dnia 12 (novem)bris.

Gdysmy bylj w upelnym prawie naszym radzieczkjm, za burmistrza Tobiasza Koscielnego, a rajcow Wojciecha Kruzela, Woczława Zebarth, Balcera Matłaga, znamo czyniemy xiegamj naszemj, stanawssy vccziwie a oblicznie Jan Niwa na mistie manzolkj swojej Gertrudy, wyznal gest vccziwie z dobrym sumnieniem swoi(m), ze się mu zadosycz stalo od Walentego Jelitka, dziełu z ojczyzny. Vczynil slussen wyrok na mistu manzolkj swojej. Actum ut supra.⁴⁹⁰

270

Roku 1619, dnia 15 nowembris. Wzdawek Stanisławowj Fikowj od Wojciecha Cioloszka.

My burmistrz a rada gdychmy bylj wspólnej raddzie miasta naszego w ten czas będący burmistrze(m) Tobiasz Koscielny a radnj Wojciech Kruzel, Woczłow Zebarth, a Balczer Matłag przystapielj sam oblicznie przed vrząd nasz vccziwj samsiedzi mianowicie Stanisław Fik a Wojciech Cziolaszek y wyznal g(es)t dobrowolnie ponizej pisany Wojciech, ze odprzedał w prawe dziedzictwo Stanisławowi Fikowj onemu i erbom i potomkom iego sztuke rolj na placz [ku budunku] wedle siebie tak długo i szeroko, iak sobie wymierzylj za summe iemu do czela zaplaczonom i oddanām s kturęgosz to placzu odprzedanego sobie będzie miał mocz i prawo z dziedzicznym obiecaniem na wieczne czasy i wzdał mu iest porządkiem prawa do ksiąg naszych mieskich. Actum ut supra.⁴⁹¹

271

Roku 1619 dnia 20 (nowem)bris. Wzdawek Pawłowj Dybali od Jona Kruzela.

My burmistrz a rada gdychmy bylj wspólnej naszej radzie miasta naszego, w ten czas będący burmistrzem Tobiass Koscielny, a radnj Wojciech Kruzel, Woczłow Zebarth, Balczer Matłag, vcczywj samsiedzi mianowicie Paweł Dybala, Jan Kruzel y wyznal g(es)t

⁴⁸⁹ s. 198 (204)

⁴⁹⁰ s. 198 – 199 (204 – 205)

⁴⁹¹ s. 199 – 200 (205 – 206)

dobrowolnie ponizej pisany Jan Kruzela, ze wziął zadoszcz podług kupu za Łaz Dybalinski od wysz mianowanego Pawła Dybały, który łaz dal pysacz do xiąg naszych s tym prawem iako sam dzierzał i [przo]tkowie iego, to g(es)t wolno mu będzie Pawłowi Dybale s tym łazem vczynicz yako swym własnem dziedziczstwem, dacz, darowacz, zaprzedacz, zastawicz, zamienicz, pozytek sobie przywiescz iako mu się będzie podobacz sobie i potomkom swojm k lepssemu pozytku. Actu(m) ut supra.⁴⁹²

272

Roku 1620, dnia january. 14. Wyrok Jadwigj Basikowej.

Gdysmy bylj w upelnym prawie naszym radzieczkjm, za burmistrza Tobiasza Koscielnego, a rajczow Wojciecha Kruzela, Waczlawa Zebarcha, Balczera Matłaga, znamo czyniemy xziegamj naszemj miejskiemj protestuiemy, stanawszy vccziwie a oblicznie Jadwiga Basikowo, wyznala vccziwie z dobrym summieniem swoim, ze się iej zadosycz stalo od Jacuba Fieta z d[zi]ału oyczowskiego, ktury przeyęła od brata swego Jacuba Fieta, ktures to ieiej wyznanie d[o] xsiąg naszych miejskich zapisacz iechmy dalj. Actu(m) ut supra.⁴⁹³

273

Roku 1620, dnia 27 january. Wzdawek Macziegowj Szaranczowi od Jana Czogła placz na domustwo.

My burmistrz a rada gdychmy bylj w upelnej raddzie miasta naszego w ten czas będączy burmistrzem Tobiasz Koscielny, Waczlaw Zebarch, Wojciech Kruzela, Balczer Matłag, przedstapielj przed vrząd nasz vccziwj samsiedzj oblicznie, Macziej Szaranecz a Jan Czagiela, wyznal gest dobrowolnie ponizej pisany Jan Czagiela, ze odprzedał Macziegowj Szaranczowj w prawe dziedzicztwo, Macziegowj Szaranczowj, erbom y potomkom iego, sztukę zagrody w tylicach, podle Adama Wrzesniaka, na placz ku budunku tak dlugo y szyroko yako sobie wymierzylj, za summę iemu do czela zaplaczaną i oddaną, kturęgosz to placzu odprzedanego sobie będzie miał mocz i prawo z dziedziczny(m) obyczagem na wieczne czasy, wzdal mu g(es)t porządkiem prawa do xiąg naszych miejskich. Actu(m) ut supra.⁴⁹⁴

274

Roku 1620, dnia 16 marty, Wyrok Blazeja Czychego bratu swemu Malcherowj Czychemu.

Gdysmy bylj w upelnym prawie naszym radzieczkjm, za burmistrza Tobiassa Koscielnego, a rajczow, Wojciecha Kruzela, Waczlawa Zebarchego, Balczera Matłaga, znamo czy-

---

⁴⁹² s. 200 – 201 (206 – 207)

⁴⁹³ s. 201 (207)

⁴⁹⁴ s. 202 (208)

niemy a sz xięgamj naszymj protestugemy, stanąwszy vccztwie o oblicznie Blazej Czychy a wyznał vccztwje z dobrym summeniem swojm, ze się mu zadoszcz stalo od brata iego Malchera Czichego, działu oyczowskiego a macierzynskiego, który przygał od Malchera Czychego brata swego i vczyniel przed vrzedem naszym iemu sluszny wyrok. Actum ut supra.⁴⁹⁵

275

Roku 1620. Dnia 25 Marty. Wyrok Ewy Alexowej Szendzialkowej bratu swemu własny Symonowj Szczesnikowj.

Gdysmy bylj w upelnym prawie naszym radzieczkim, za burmistrza Tobiasza Koscielnego a rajczow, Wojciecha Kruzela, Woczlawa Zebarcha, Balczera Matłaga, znamo czyniemy xięgamj naszymj miejskiemy protestuiemy, stanąwszy vcztwie a oblicznie osobą swoją Ewa Alexa Szendzialkowa wyznała vccztwie z dobrym summieniem swojm, ze się iej na ten wyrok, który vccztwie vczeniela bratu swemu własnemu Simonowj Szczesnikowj y pod dobrym summieniem swojm przypowiedz takowam czynj, ze się mu upominacz i wypominacz i potomkowie ieiej i przacziele niechczą takowego działu, który vczyniela przed vrzędę[m] naszym z wierchu pisany(m) uczyny toczieszto z działu oyczowskiego, macierzynskiego, y vczyniela wyrok a spatku się nie wyrzyko. Actum ut supra.⁴⁹⁶

276

Roku 1620, dnia aprilis. 6. Zapis wyroku od slowutnego Wojciecha Wojssyka Piotrowj Długaiowj na domostwo.

My burmistrz a rada gdychmy bylj wspolnej radzie miasta naszego, na ten czas bedący burmistrzem Tobiasz Koscielny a rajcze Wojciech Kruzel, Woczlaw Zebarch, Balczer Matlag, przystapiely przed nas slowutny a vccztwy z wrchu psanyj nassy samsiedzj mianowiczi i wyznał gest dobrowolnie przed vrzedem nassy(m) wprzod pisany Wojciech Woyssyk, ze iest dobrowolnie przedal, ponizej pisanemu Piotrowi Długaiowj, dziedzictwo swoje, z przotkow swoich dobrze nabyte, to g(es)t placz do budunku na ogrodzie swojm własnym, za sumę iuz do czala oddaną, a zaplaczonom, ktorys to przerzeczony placz nalezcz ma temusz pomienionemu Piotrowj Długaiowj, jemu erbom a potomkom iego na wieczne czasy, własnym nalezytym prawem i zdal mu iest przed vrzedem naszym porzątkiem prawa, ktoryzto zdawek slussnie przygety iest do xsząg nassych mieskich radzieczkich. Actu(m) ut supra.⁴⁹⁷

277

Roku 1620, dnya 6. Aprilis. Zapis zdawku od slowutnego Wojssyka Wojciecha, Simonowj Lomaniowj na domostwo.

---

⁴⁹⁵ s. 203 (209)

⁴⁹⁶ s. 204 – 205 (210 – 211)

⁴⁹⁷ s. 205 – 206 (211 – 212)

My burmistrz a rada gdyhmy byli wspolney radzie miasta naszego, na ten czas będący burmistrzem Tobiasz Koscielny, a rajczy, Wojciech Kruzel, Woczlaw Zębarth, Balczer Matąg znamo czyniemy y księgamy nassymj protestugemy, przystapielj sam przed nas vczywj slowutnj samsiedzj naszj ymiona Wojciech Wojssyk a Simon Lomaczyk i wyznał gest dobrowolnie przed wrzędę(m) nassym wprzod pisany Woyciech Wojssyk, ze gest dobrowolnie przedał ponize pisanemu Simonowi Lomaniowj, dziedzictwo swoje z przotkow swoich dobrze nabyte, to gest placz do budunku, na ogrodzie swoim własnym, za summe iuz do czala oddaną a zapłaconą, ktorys to przerzeczony placz nalezcz ma, temusz pomienionemu Simonowi Lomaniowi, iemu, erbom y potomkom iego na wieczne czasy własnym nalezytym prawem y dal mu iest przed wrzędę naszym porzadkie(m) prawa, ktorysz to zdawek slusnie przyęty gest do xiąg naszych mieskich radzieckich. Actum ut supra.⁴⁹⁸

278

Roku 1620, dnia 6 aprilis. Zapis zdawnku od slowutnego Wojciecha Wojssyka, Janowj Zmarzlemu na domostwo.

My burmistrz a rada, gdychmy bylj w spolnej radzie miasta naszego na ten czas będący burmistrzem Tobiasz Koscielny, a rajczy Wojciech Kruzel, Woczlow Zebarth, Balczer Matąg, znamo czyniemy y xiegamy nassymj protestugemy, przystapielj sam przed nas vccziwj slowutnj samsiedzj naszj z miana, Wojciech Wojssyk a Jan Zmarzly i wyznał gest dobrowolnie przed wrzędem naszym wprzod pisany Wojciech Wojssyk, ze gest dobrowolnie przedał ponizej pisanemu Janowj Zmarzlemu, dziedzictwo swoje, przotkow swoich dobrze nabyte, to iest placz do budunku, na ogrodzie swoi(m) własnym za summe już do czala oddaną a za zapłaconą, który to przerzeczony placz nalezcz ma temusz pomienionemu Janowj Zmarzlemu, jemu erbom, potomkom iego na wieczne czasy własnym nalezyte(m) prawem i zdal mu g(es)t przed wrzędę[m] naszym porządkiem prawa, ktorysz to zdawek slussnie przyety iest do xiąg nassych mieskich radzieckich. Actum ut sup(ra).⁴⁹⁹

279

Roku 1620, dnia 6 aprilis. Zapis zdawnku od slowutnego Wojciecha Wojssyka Jacobowj Chrostkowi na domostwo.

My burmistrz a rada, gdysmy bylj w spolnej nassey radzie miasta naszego, na ten czas będącj burmistrzem Tobiasz Koscielny, a rajczy, Wojciech Kruzel, Woczlow Zebarth, Balczer Matąg, znamo czyniemy y xziegamy nassymj protestugemy, przystapielj sam przed nas vcczywj slowutnj samsiedzj nassy z imiona Wojciech Wojssyk, Jacob Chrostek, i wyznał g(es)t dobrowonie przed urzędem naszym wprzod pisany Wojciech Wojssyk, ze gest dobrowolnie przedał ponizej pisanemu Jacobowj Chrostkowj dziedzictwo swoje s przotkow swoich, dobrze nabyte, to g(es)t placz do budynku na ogrodzie swoim własnym, za

⁴⁹⁸ s. 206 – 207 (212 – 213)

⁴⁹⁹ s. 207 – 208 (213 – 214)

summę iuz do czła zaplaczoną, który to przerzeczony placz nalezc ma temusz pomienionemu Jacobowi Chrostkowj, jemu erbo(m), potomkom iego na wieczne czasy, własnym nalezytym prawe(m) i zdal mu gest przed wrzodem nassym porzodkiem prawa, ktorys to zdawek slusnie przyiety g(es)t do xyąg nassych mieskich radzieczkich. Actu(m) ut supra.⁵⁰⁰

280

Roku 1620, dnia 6 aprilis. Zapis zdawku od slowutnego Wojciecha Wojssyka, Grzegorzowj Kondogowj na domostwo.

My burmjstrz a rada, gdysmy byl j w spolnej nassey radzie radzieczkiej miasta naszego, na ten czas bedący burmistrzem Tobiasz Koscielny, a rajczy, Wojciech Kruzel, Woczlow Zebarth, Balczer Matłag, znamo czyniemy y xziegamj nassymj protestugemy, przystapiel j sam przed nas vcczyw slowutnj samsiedzj nassy imiona Wojciech Wojssyk a Grigier Kondej i wyznał gest dobrowolnie przed wrzodem nassym, wprzod pisany Wojciech Wojssyk, ze g(es)t dobrowolnie przedal ponizej pisanemu Grzegorzowj Kondejowi dziedzictwo swoje s przodkow swoich, dobrze nabyte, to g(es)t placz do budunku, na ogrodzie swoim własnym, za summę iuz do czła zaplaczoną a oddanom, ktorys to przerzeczony placz nalezc ma temusz pomienionemu Grigierowj Kondeiowj, jemu erbom j potomkom iego, na wieczne czasy własnym nalezytym prawe(m) i zdaw mu gest przed wrzodem nassym porzątkiem prawa, ktorzy to zdawek slusnie przyiety g(es)t do xiąg naszych mieskich radzieczkich. Actu(m) ut supra.⁵⁰¹

281

Roku 1620, dnia 6 aprilis. Zapis zdawku od Piotra Długaja na przymiarek Janowj Jaworkowj.

My burmistrz a rada, gdysmy byl j w spolnej nassey radzie miasta naszego, na ten czas będący burmistrzem Tobiasz Koscielny, a rajczy, Wojciech Kruzel, Woczlow Zebarth a Balczer Matłag, znamo czyniemy i xziegamj nassymj protestugemy, przystapiel j sam przed nas vccziw slowutnj samsiedzj nassy z miona Piotr Długaj a Jan Jaworek, i wyznał g(es)t dobrowolnie wprzod pisany Piotr Długaj, ze gest dobrowolnie przedal przymiarczek na Pieniądzu, leżący miedzy rolamj ginssych samsiadow z miona miedzy Perkowskjm z iedną stronę a miedzy Zurkowskjm z drugą stronę tak długo i szyroko, iako sam w sobie iest, za sumę iuz mu do czła oddaną a zaplaczoną, ktorys to pomieniony przymiarek nalezc ma i będzie dziedziczny(m) obiczagem, Janowj Jaworkowj, erbom i potomkom iego na wieczne czasy i ma mocz a prawo przedacz zamienicz, zastawicz, frymarczycz, tak iako mu się s tim nalepiej podobacz będzie i wzdal mu gest przed wrzodem nassym porządkiem prawa, ktorys to wzdawek slusnie przyiety gest do xiąg nassych mieskich radzieczkich. Actu(m) ut supra.⁵⁰²

⁵⁰⁰ s. 208 – 209 (214 – 215)

⁵⁰¹ s. 209 – 210 (215 – 216)

⁵⁰² s. 211 – 212 (217 – 218)

Roku 1620. 1 dnia May. Wyrok Anny Swatownej Sebastyanowj Swatowj z oyczyzny y macierzyny.

Gdysmy byli w upelnym prawie naszym radzieczkjm, na ten czas bedący burmistrzem Tobias Koscielny, a rajczy, Wojciech Kruzel, Wacław Zebarth, a Balczer Matlag, przystapiel sam przed vrząd nasz vccziw a dobrze zachowalj z miona naprzod Sebastian Swath, Anna Swatowna, z malzolkiem swoim, i wyznala g(es)t dobrowolnie przed vrzedem naszym taz to mianowana Hanna Swatowna, ze zadoscj wziela dzialu nalezytego z dziedzicztwa swego, z oyczyzny y macierzyny od tegoss zwysz pisanego Sebastiana Swata, y uczyniela slussny wyrok przed vrzedem naszym porządkie(m) prawa, kturysz to wyrok do xiąg naszych przijęty gest. Actu(m) ut supra.⁵⁰³

Roku 1620, dnia 8 may. Zapis wzdawku Marczinowj Morawczowj od wszeczkiej obcze należączej.

My burmistrz a rada na ten czas bedący burmistrzem Tobias Koscielny, a rajczy Wojciech Kruzel, Wacław Zębarth, Balczer Matlag, na miesczu obce wszyczkiej wyznaczamy tymto zapisem naszym komusz by nalezen był, zehmy w pelne a dolezyte potrzeby nasse obecne odprzedały własnoszczj przodkow naszych dobrze nabyte toczizto Łąkj Bartne z miona Włodarskie, Marczinowj Morawczowj, iemu, erbom iego na wieczne czasy w prawe dziedzicztwo, za summe do czela zapłaczoną(m) i oddaną, kturychzto łąk on y erbowie iego będą(m) miecz mocz a prawo dziedzicznym obyczagiem uzywacz na wieczne czasy. Actum ut supra.⁵⁰⁴

Anno Domini 1620, die 1 septembris. Zapis p(anu) Tobiaszowi Koscielnemu.

Przed urząd mieysky radziecky zgromadzony stanawszy osobą swą vcchiwy młodzieniec Jędrzey Koscielnik, będąc przy dobrem zdrowiu y baczeniu, zeznal dobrowolnie, ze się mu dosyc stało w zapłacie od p(ana) Thobiasza Koscielnego (na ten czas bormistrza mieyskiego naszego) za budynek y bydło [dobre] od oycy swego niebosczyka pozostałe miał, który to Jędrzey Koscielniczek przerzeczonego p(ana) Tobiasza Koscielnego zapisem teraszniejszem kwituie y wolnem czyni od wszelkiej i iakieykolwiek powinności. Co według porządku naszego mieyskiego do xiąg mieyskich vrząd przerzeczony przyimuie. Actum ut sup(ra).⁵⁰⁵

⁵⁰³ s. 212 – 213 (218 – 219)

⁵⁰⁴ s. 213 (219)

⁵⁰⁵ s. 214 (220)

R(oku) 1620. Dn(ia) 8 (septem)bris. Zapisz między Andrzejem Pospiechem a między Walentym Zdebym.

My burmistrz a rada miasta Woznik na ten czas burmistrz Tobiasz Koscielny a rada Woyciech Kruzel, Wacław Zebarth, Balcer Matlag znamo czyniemi y xiegami naszymi protestujemy ze sam przystapili przed nasz vczynni samsiedzi naszy z miona Andrzej Pospiech, Walenty Zdeb: opowiadayacz kupno swoje a tho w ten spůsob z dobrym vmislem wyznal wprzod pisani Andrzej Pospiech, ze iest odprzedal włosz swoje dobrze nabytam, to iest zagrotkę, która leży w ulicy Krakowskiej, ponizey pisane-mu Walentemu Zdebniowy między tymże Walentym y jedney strony tak długo i ssyroko iako sama w sobie iest, za sume do czła zaplaconam, za wsitkim prawem y wolnoszczam jako sam trzymal y będzie miał moc y prawo często pisani Walenty Zdeb on y potom-kowie yego na wieczne czasy vzywacz dziedzicznym obyciem na wieczne czasy iako się im nalepiey będzie zdalo, tak iako swym własnim. Ktoris to kup y wzdawek przielismi do xiąg naszych mieyskich porzatkem prawa. Act(um) ut supra.⁵⁰⁶

Anno et die ut supra.⁵⁰⁷ Zapisz między Walentem Zdebem a między Woyciechem [Od]partem.

My burmistrz a rada miasta Woznik znamo czyniemi a xiegami naszymi protestujemy, ze sam przistapili przed vrząd nasz vcczywy samsiedzy naszy Walenty Zdeb a Woyciech [Od]part y wiznal iest wprzod pisani Walenty, ze iest dobrowolnie przedal w prawe dziedzictwo ponizey pisanemu Woyciechowy stodole na Przedmieszczu na Goscinczu Krakowskim w Skotniczy Mieyskiej między Rutkowskam y iedny a między Morawcowam z drugiey strony, za summe do cala zaplaconam, ktorys to stodoly będzie miał moc a prawo często pisani Woyciech y erbowie iego vziwacz dziedzicznym obycayem tak, jako się ym nalepiey będzie zdalo, jako sswoim własnym na wieczne czasy, y wzdal mu iest porzatkem prawa: ktoristo wzdawek przyelismy do xiąg naszych mieyskich radzieckih. Act(um) vt supra.⁵⁰⁸

R(oku) 1620. die 9 (septem)bris. Zapisz między Pawłem Dybala a między Janem Jaworkiem.

My burmistrz a rada myasta Woznik znamo czyniemi y xiegami naszymi protestujemy: burmistrz na ten czas Tobyasz Koscielny a radny Woyciech Kruzel, Wacław Zebarth, Balcer Matlag, ze sam przystapili przed nasz vcczywy samsiedzi naszy mianowicie Pawel Dybala a Jan Jaworek: I wyznal iest dobrowolnie wprzod pisany Pawel Dybala: czesz

⁵⁰⁶ s. 214 – 215 (220 – 221)

⁵⁰⁷ 8 września 1620

⁵⁰⁸ s. 215 – 216 (221 – 222)

barczy swoiey z dziedzictwa nabytey, to iest łake, która lezy w Pieniadzu, miedzy Drzymalinskam z iedney a miedzy w koniec Łazowych z drugam stronie tak długo y ssiroko yako sama w sobie iest, y przymiarek za Stokiem miedzy Berkowym a miedzy Koscielnego leżacy, tak długo i ssyoko yako sam w sobie iest; Temus to Janowy Jaworkowy, w prawe dziedzictwo, na czaszi wieczne, ze wsem prawem, yako sam trzymał, za summe do cala zaplaconam; tylko będzie powinien platowacz od ty czesczi 4 czeskie; I będzie miał mocz i prawo on y potomkowie iego vzywacz tak iako swego własnego, dacz, darowacz, przedacz, zamienicz yako się im będzie podobalo. I wzdal mu iest tenze z wierchu pisany Pawel przed opatnosczyam nasam, porzatkiem prawa, ktoristo wzdawek przyelismy do xiag naszih mieyskih. Act(um) vt supra.⁵⁰⁹

288

Roku Panie 1620. [6 die nov(ember)]⁵¹⁰ Wyrok Jana Kruzela wespolek s panią Jagnieską siostrą swoją Woyciechowj Kruzelowj należący.

My burmistrz rada m(iasta) W(oznik), na ten czas Woyciech Kruzel, Wacław Zebart, Balcer Matlak, znamo czyniemy y xiegamj naszymi protestuiemj, ze sam przystąpieli przed nasz vtczywy a dobrze zachowali potomczj po nieboscziku Wawrzinczu Kruzelu, mianowicie Jan starszy syn y wespolek z Agneskam siostram swoim y wyznalj sam dobrowolnie przed wrzędem naszym, ze się im zadoscj stalo od Woyciecha Kruzela, brata jeich działu nalezytego z oycziznj jeich, y vchenielj slusny wyrok porządkiem prawa wiecznymi czaszj. Ktorysz to wyrok do xiag naszich mieyskich przyięty a zapisan jest. Actum ut supra.⁵¹¹

289

Ro(ku) 1621. Die 16 february. Zapis wzdawku miedzy slachetną panią Madlenam Kmellerową⁵¹² a miedzy Macziegem Domagalam o domostwo, które gest sobie okupil, Tocziesto o kęss placzu, który iest kupil v Jana Noczona poddanego Jego M(os)ci z wolą wyrshnosczi.

My burmistrz a rada miasta Woznik, na ten czas burmistrz Tobiasz Koscielny, radny Woyciech Kruzel, Wacław Zębarth, Balcer Matlag: znamo czyniemy y xiegami naszymi protestugemy, ze sam przistąpiły przed opatnoscz nasze, vtczywy obywatele naszymi zwlaszcza slahetna pysarka, pozostala wdowa po nieboszczyku Janu Kmelleru, tocziesto Matisz Domagala s pomocznikiem swoim Adamem Zgnielem. I wyznala iest wprzod pisana Madlena, przesz pomocnika swego slowutnego Wacława Zebarth, na ten czas z rady naszymy, ze iest przedala domostwo swoje własne dobrze nabyte (czo się obsyrniey w zapisie ieiey pyrwotnim pokazuye), ize wsyckim prawem jako sama w dzierzeniu miała, za sume iusz do czala zaplaconam a oddanam, ktoreś to domostwo pod mieyskam jurisdic-

⁵⁰⁹ s. 216 – 217 (222 – 223)

⁵¹⁰ Dopisek na marginesie karty.

⁵¹¹ s. 218 (224)

⁵¹² Wyraz „Kmellerową” dopisany na marginesie karty.

tiam, lezy myedzy samsyady, yakosto Woycziehem Tlukiem z iedny a miedzy Misczynam z drugiey strony, ktoregos to domostwa ponizey pisany Maciey będzie miał mocz y prawo, on i potomczy iego vzywacz, miecz, trzymacz na wieczne czassy podług porztku prawa insyh samsyadow, ktorys to okup a domostwo wzdała mu iest porzatkem prawa, ktoreś to wzdanie przyelismy do xiąg nasyh mieskih. Actu[m] ut supra.⁵¹³

290

Post scripta: Anno die vt supra.⁵¹⁴

My wprzod pisana rada wyznawamy, ze iest przystapil przed opp(atrnosc) nase z wolam Jego M(osc)y Pana Naszego, praczowyty Jan Nocon, i wyznal iest przed vrzedem naszym, ze iest odprzedal w pilnam a dalezitam potrzebe z wolam wirhnosczy: często pisanemu Maczieiowy Domagalce kęss pasterniczka, które iest przy statku iego, w koniecz placzu a domostwa przerzeczonego Maczieia, za summe ius sobie zaplaconam, tak długo i ssiroko, mianowicie wdlusz 26 miar a w sirsz 24 miar, do ktoregos to sobie odprzedanego placzu będzie miał mocz y prawo często pisany Macziey, on y erbowie iego na wieczne czasy, y będzie mu wolno ku swey potrzebie ,tak iako mu się napozyteczniey będzie zdalo a podobalo, przes wselyakowy potomnie przekasky od gednego kazdego. I wzdał mu iest tenze pracowyty Jan Nocon z wolam a dozwoleńm wyrhnosczy, porzatkem prawa, bes wselyakowych poplatkow, spuszczagacz to pod iurisdictionem nasze, ktoris to okup my, vrząd mayacz wolam y wizerunk od Gego M(osc)y Pana besz vblyzenia prawa naszego, przyelismy takowy wzdawek do xiąg naszymi mieyskih radzieckih. Act(um) ut supra.⁵¹⁵

291

Roku 1621. Die 5 marty. Zapis wzdawku miedzy Stanisławem Bartnikiem a miedzy Walentym synem iego.

My burmistrs a rada miasta Woznik znamo czyniemi y xiegami naszymi protestugemi gdismi byli w spolney radzie naszymy, przistapily sam przed nasz z wirchu pisani vtczywi samsiedzi nasi: Stanisław Bartecko y s synem swoym Walentim y wyznal iest wprzod pisani Stanisław, ze iest dobrowolnie odprzedal synowy swemu Walentemu kwarte roly tak długo y szyroko, yaka sama w sobie iest, ktoristo roley on y erbowie iego przyrodeniem prawem będą miecz mocz y prawo wiecznymi czassy, y wzdał mu iest często pisani Stanisław porzatkem prawa, ktorist o wzdawek przyelismy do xiąg naszymi mieyskih radzieckih. Actum ut supra.⁵¹⁶

292

Ro(ku) 1621. Die 26 aprilis. Swyadomie prziete kupna roley Andrzeja Wolka v Adama Marhwanego.

---

⁵¹³ s. 218 – 220 (224 – 226)

⁵¹⁴ 16 luty 1621

⁵¹⁵ s. 220 – 221 (226 – 227)

⁵¹⁶ s. 221 – 222 (227 – 228)

My burmistrz a rada myasta Woznik, na ten czas bur[mistrz] Tobiasz Koscielny, radny Woyciech Kruzel, Waclaw Zebarth, Balcer Matlag, znamo czyniemy gdismy były w prawie naszym, przystąpili sam przed nasz vtczywy sławutny obywatele nasz yako Adam Matlag, Andrzej Pasternak: Za porzadnim obwynieniem Andrzeja Wolka, ku wydaniu świadectwa strony kupna roley, ktoreś to kup stał się iest przed kielkam lath od datum: między ponizey pisanim Andrzeju Wolku a między Adamem Marhwyany, ktoryś to pomieniony świat-kowie porzatkem prawa z dobrym sumnieniem z osobna zgodliwie, jednostaynym słowem takowy kup wyznali sam. A tho słowa wprzod Adam Matlag wyznał: Ze za prozbam Andrzeia Wolka, bedacz mu za pomocnego clowieka w tey sprawie, stanawsy społecznie przed vrzedem radzieckym społecznie y thymże Adamem Marhwianim, y opowiedzieli sam kup swoy dobrowolny przed vrzedem radzieckym, w ten sposób, że tenże często pisany Adam Marhwiany przedał rolam y z domem swoym dobrze w sprawiedliwie nabytem w dziedzictwo Andrzeiowy Wolkowy, jemu y erbom iego, ze wsem prawem yako sam trzymał czasy wiecznymy, za summe iemu do cała oddanam a zaplaconam, ktoras to kwarta roly leży myędzy rolamy z iedny strony Baranowey, a z drugiey strony Sygudzyney, tak długo y syroko iako sama w sobie iest. A dom na Przedmieszcziu, ktoryś to Adam Marhwiany opowiedział wzdawek, tak iako szobam porządek prawa przynoszy wierze a dusy. Drugi świadek, Andrzej Pasternak wyznał w te słowa zgadzające się. Przy-puszczayacz to k w swej wierze a duszy, ktoris to wyznanie w iei, my wprzod pisany vrząd, wydzadz słusne, do xiąg naszih mieyskih przielysmy. Act(um) vt supra.⁵¹⁷

293

Ro(ku) 1621. Die 26 aprilis. Zapisz wzdawku kupna zagrody myędzy Grygierem Maszykiem a między Andrzeiem Pasternakiem.

My często pisany burmistrz a rada miasta W(oznik) znamo czyniemy a xiegamy naszymi protestugemy, że sam przystąpili przed vrząd nasz oblycznie vtczywi a dobrze zahowali samsiedzy nasz myanowiczy Grygier Baszyk a Andrzej Pasternak, y wyznali sam przed vrzedem naszym, że iest przedał często pisany Grygier Andrzeiowi Pasternakowey zagrode na Kączkach z dziedzictwa nabytam, za summe do cała zaplaconam, jemu y erbom iego, na wieczne czasy, ze wsem prawem, ktoras to zagroda leży nad Poctowym, od brzeza między rolam Jutrznynam a między Drzymalynam, tak długo yako Drzymalna zagroda. Na ten czas, tylko s tymże wyminkiem pozostawiel sobie y oddzieliel często pisany Grzegorz Baszik pol zagona dla droge na przeiazd przy między Jutrznyney, ktoreś to często pisany zagrody będzie miał mocz y prawo Andrzej Pasternak tak vzywacz on y erbowie iego, na wieczne czasy, tak iako mu się na pozyteczniey będzie podobalo, y wzdał mu iest porzatkem prawa, ktoryś to wzdawek przyety iest do xyąg naszih m(iejskich). Act(um) vt supra.⁵¹⁸

294

⁵¹⁷ s. 222 – 223 (228 – 229)

⁵¹⁸ s. 224 (230)

Letha 1621, Die 15 may. Zapis wyana Halszcze Wypihowey od wasnego meza iciey Stanislaw.

My burmistrz a rada myasta Woznik, na ten czas burmistrz Tobyasz Koscielny, radny Woyciech Kruzel, Wacław Zebarth, Balcer Matlag, znamo czyniemy, ze sam przystapil przed nasz wtczywi obywatele nassy z myona Stanislaw Wypih spolecnie z Halskam malzonkam swoiam i wyznal iest wprzod pyszany Stanyslaw przed oppatnosciam naszam, ze iest przyal w recze y w oppatnoss swoge podlug smowy swadebny, nalezytosc z y sprawiedlywy wydzyal gegys po oyczu gegy wasnim, to gest summe 50 zlotyh, r(achujac) jeden zloty po 30 g(roszy) a w grosz po 12 halerzy malyh poczytaygacz, ktoras to pomieniona summa od matky wasny malzonky yemu oddana gest. Przyczywko takowey summie, czesto pizsani Stanislaw podlug hwalitebnego porztku prawa pozwoliel y pozwala malzoncze swogiej myley y oprowia gey wasnym a nalezytem prawem podlug swadebney vmowy, in duplo, na domostwie swoya wasnym nyakowemu dlugi zawiedzionym swobodnym, ktoregos to domostwa z zadnim obyczaiem w dlug y wselyakomy cziezary iciey skodlywimy przesz woly iegiej zawieszc prawa i moczy myecz nie moze, y ktorys to wyznanie icyeh y dobrowolne powolenie wydzac przy slusne a nalezyte do xiag nasyh mieyskih przyete gest. Act(um) vt supra.⁵¹⁹

295

**Ro(ku) 1621. Die 26 aprilis. Zapisz wyznania swyatkow kupna myedzy Wawrzyn-
czem
a myedzy Walentym Zakiem.**

My burmistrz a rada miasta Woznik, znamo czyniemy gdysmy byli w prawie nassym radzieckim zupełnie siedzaczy, na ten czas burmistrz Tobyasz Koscielny a rada, Woyciech Kruzel, Wacław Zebarth, Balcer Matlag, na obwynienie pozostalego potomka po nieboszczyku Marczynie Paluhu, strony stodolnego placzu przotkow icyeh nas[lusenia] obecne a wywod, stanawsy oblycnie przed opp(atrznoscia) nasze Pawel Dibała, pozostaly dziedzicz po oyczu swoim, obyczaiem porztkow mieyskih, postawil gest slawutne przysiezne osoby, obywatele nasze, Grygiera Dominika a Jana Lyska, którym w dobry a czyrstwy pamieczy pozostawa, ze byli przy slusnym kupie (wyznaly na miesczu przysiegy swoiey vrzedowey), ze Wawrzyn Dybala okupiel placz i stodole, ktora byla za stodolam Grygiera Piczonina, od Walentego Zaka, za summe do cala zaplaconam a oddannam, ktorey on za slusnym wyplaconym swoim vzywial spokojnie, przesz wselyakowey przekaski jednego kazdego kielkanascie lath, as do smierczy swoiey. I s tymze prawem swoim, potomkom swoim takowam wloszcz dobrze nabytam po sobie pozostawil prawem przyrodzonym, ktore to wyznanie icyeh wydadz my bydz rzecz slusnam, a potomkom y potrzebnam do xiag nasyh mieyskih przielismy a wpysacz daly. Act(um) vt supra.⁵²⁰

296

**Ro(ku) 1621. Die 15 July. Zapisz wzdawku domostwa Jana Plotka a Jana Lodygi,
ktore ym darowane od obcze.**

⁵¹⁹ s. 225 – 226 (231 – 232)

⁵²⁰ s. 226 – 227 (232 – 233)

My burmistrz a rada myasta W(oznik) znamo czyniemy na miesczu wsytkey obcze, zesmy wezdrząc na pilną a snazną zadoszcz tocz iesto na dobre zahowanie samsiadow nasyh Jana Plotka a Jana Lodygy y za przyczyną wiele dobryh ludzy a samsiadow nassyh, darowalysmy podług starobyley zwyklosczy a prawa naszego placze ku budowaniu domostwa, na Przedmiesczu, tak dlugo y ssyrok yako sam od starsih z obcze ieym odmierzone w gruncie mieyskim wiecznym a dziedzicznym obyczaiem, ktorzygos to za obdarowanim a oswobodzeniem, podług iurisdictiony naszy, podług porzadku insih samsyadow, ony y erbowie a potomnie bedący potomkowie ieyh będą miecz, vzywcz, tak iako się ym nalepiey a pozyteczno będzie zdalo, zamienicz, przedacz y zastawicz wiecznymi czaszy, czo dla lepsy istoty a porzadku v ksiegi nasze mieyskie wpisacz iesmy daly. Act(um) vt s(upra).⁵²¹

297

Roku 1621. Die 25 (novem)bris. Wzdawek Zoffyey Woyszykowskey od Andrzeja brata yeyey na kwarte roley.

My burmistrz a rada myasta Woznyk, na ten czas burmistrz Tobiasz Koscielnny, radny Woyczich Kruzel, Wacław Zębarth, Balczer Matlag, znamo czyniemy gdysmy były w upelnym prawie naszym radzieckym, przystapily sam przed nasz vtczywy a nam dobrze zahowaly rodziczy a obywatele nassy z miona Andrzeja Koscielnny, Zoffyamy syostrom swoyamy y wyznal iest wprzod pisany Andrzeja, ze iest odprzedal ponizey pisany syestrze swoiey Zofiey kwarte roley z dziedzictwa posiadlam, tak dlugo y ssyrok yako sama w sobie iesth, wedle myedze Gayowskey z jedney strony a podle roley drugiey kwarty s tegosz statku, za sume do czala zaplaczonamy a oddanamy, w wiecne dziedzictwo y wzdal iey iest wedlug prawa, ktorys to wzdawek do xiag nassyh mieyskih przyethy yest. Act(um) vt supra.⁵²²

298

Ro(ku) 1621. Die 3 decembris. Zapysz wyznanya Anny Wypihowskey o wybicie statku od syna swego Stanyslawy podlug testamentu oyczowskiego.

My burmistrz a rada myasta Woznik, znamo czyniemy gdysmy były w zupelney radzie nasey, przystapily sam przed vrad nas slawutny a dobrze zahowaly obywatele nassy z myona Stanislaw Wypih, wespolek z Annam Wypihowamy, matkam swoyamy, y wyznaly yest przed opp(atrznoscia) nasam ponizey pisana Anna Wypihowa, ze się iey zadoszczy stalo od syna ieihey Stanyslawy podlug testamentu oyczowskiego y podlug zgody ze iey polozył sume do czala nalezytam, tocz iesto y po zmarley corcze ieihey dzyal yey wiono od umarley, ktorysto wyznanie ieihey dla vwarowanya rozmaityh przyczyn, ze się yusz żaden y

---

⁵²¹ s. 228 – 229 (234 – 235)

⁵²² s. 229 – 230 (235 – 236)

na mieszczu ieiey takowego wydziału vpomynacz nie ma a nie może. Do xiąg nassyh mieyskich przyiete gest. Act(um).⁵²³

299

Ro(ku) 1622. Die 21 february. Wyrok Walentemu Skybye od bratha młodszego Marczyzna.

My wprzod myanowany burmistrz a rada myasta Woznik znamo czyniemy, ze sam przystąpiły przed opp(atrznosc) nase vrzedowam, vtczywy Walenty Skyba wespolek z Marczy-nem bratem swoim y wyznał iest tenze ponizey pisany Marczyn, ze mu się zadoszci stało od bratha yego Walentego wydziału nalezytego, ze wsytkey posesyey oyczowskiej y uczyniel mu wyrok porzątkiem prawa, ktorys to wyrok do xyąg nasyh mieyskich przyety iesth. Actu(m) vt sup(ra).⁵²⁴

300

Ro(ku) 1622. Die 9 marty. Zapis kupna na łas Pyotrowy Długayczikowy od pana Wawrzyncza Syemunskiego.

Za wolą a poruczenym Jego M(oś)ci Pana Pana Girzego Swobodnego Pana s Kochczicz etc. pana naszego dziedzicznego, my burmistrz a rada Myastecka Woznik, znamo czyniemy gdysmy były w upelney radzie nasey, przystąpiły sam przed nasz urodzony pan Wawrziniecz Symunsky, wespolek y s Pyotrem Długayczykiem, y wyznał iest pan Wawrziniecz Symunsky ze przedał ponizey pisanemu Piotrowy Długayczikowy łaz, który leży ponizey Stawu Cagłowego, tak dlugo y ssyrok yako sam w sobye iest, ze wsytkeym prawem yako sam trzymał w gruncie woznickym J(eg)o M(os)c Pana, za sume do czała zapłaconam a wylyconam, ktoregos to odprzedanego łazek, często pisany Piotr y erbowie iego bedam miecz y prawo takowego łazu zwywacz dziedzicznym obycayem zwywacz wiecnemy czassy swobodno przes wselyakowey przekasky, jednego kazdego dacz, darowacz, zamienicz, przedacz, dacz, darowacz iako swoim własnym vczynicz y niehacz, bes wselyakowych czezarow, poplatkow y posług, pod mieyską jurisdiction (tylko podług porztku mieyskiego powynny bedam on y erbowie iego platu dawacz na każdy rok po 3 gr[osze]), ktorys to kup do xiąg nassyh mieyskich przyety iest w przytomności Adama Sarnka z wskazania Jego M(oś)ci Pana. Act(um) vt supra.⁵²⁵

301

Ro(ku) 1622. Die 11 marty. Wyrok Barbary Baranowey z oyczizny y macierzyny Adamowy Piczoniowy.

Przed namy burmistrzem a radam myasta Woznik, stanawsy oblicznie z dobrym vmislem Barbara Baranowa y z małzonkiem swoim Janem, tocz iesto Adam Piczon, y wyznała iest wprzod pisana Barbara, ze się ie y zadoszci stało wydziału nalezytego z oyczizny y macie-

⁵²³ s. 230 – 231 (236 – 236). Uwaga. Dwukrotnie występuje stronica nr 236.

⁵²⁴ s. 231 (236)

⁵²⁵ s. 232 – 233 (237 – 238)

rzyzny od Adama brata ieiey y wyrzekla się iest porzatkem prawa, ktorys to wyrok do xiąg nasyh mieyskih przyety iesth. Act(um) vt supra.⁵²⁶

302

Ro(ku) 1622. Die 11 marty. Wyrok Piotra Dibaly bratu swemu.

My burmistrz a rada myasta Woznyk znamo czyniemy, ze sam przystapily przed nasz vtczywy rodzicze y obywatele nassy Piotr Dybala s Pawlem bratem swoym, y wyznal iest wprzod pisany Piotr, ze mu sie zadosci stało od brata swego Pawła nalezitego widzialu z ubogiej oyczizny ieih y vczinil slusny wirok porzatkem prawa, ktorys to wyrok do xiąg nassyh mieyskih przyety iest. Act(um) ut supra.⁵²⁷

303

Ro(ku) z wirshu pisanego.⁵²⁸ Wyrok siostr własnih Grygierowi bratu.

Przed namy burmistrzem y zupełnąm radam stanąwszy dobrym a czirstwym vmisle Gri-gier Siguda mlodszy brath wespolek y s siostramy swymy mlodszymy y starszymy z miona Zoffia, Marussa, Adwyga, Agneska, Eua jednostaynym slowem nieprzymusonym, ale do-browolnie wyznaly sam przed namy zupełnąm radam, ze się zadosczy stalo od wprzod pisanego bratha ieich wydzialu nalesytego, podług porztku kupna y postanowienia rodzi-czow ieih, ze wsytkiey oyczizny y macierzizny, y wyrzekly się sam iednostaynie porzat-kiem prawa często pisanemu bratu, ktorys to wyrok do xiąg nassyh mieyskih przyety iest, spatku się nie wyrzekayacz. Act(um).⁵²⁹

304

Tegosz roku y tego dnia.⁵³⁰ Zapiss zagrody od oycza starego Annie Kyszance wnucze iego.

My często mianowany burmistrz a rada znamo czyniemy y xięgamy naszymi protestugemi, ze iest przedstapil przed nasz vtczywy obywatel nasz Grygier Syguda stary, dobrym a czyr-stwym vmyslem wyznal yest, ze z dobrej woly swoiey darował zagrode własnam z dzie-dzictwa sprawiedlywie nabytą wiecnemy czasy, która lezy na kwarcie blyssy nad Pocta-wym, wedle Wojsykowej roly z iedney a wedle Morawczowej z drugiej strony, Annie wnucze swoiey, corcze Bartosa Kysky, ktoreys to zagrody będzie miała mocz y prawo przerzeczona Anna vzywacz takowej zagrody dziedzicznym obyczaiem, yako swey własney, dacz, darowacz, zamienicz, zastawycz, bes wselyakowej przekaski iednego kazdego, tylko

⁵²⁶ s. 233 (238)

⁵²⁷ s. 234 (239)

⁵²⁸ 11.03.1622.

⁵²⁹ s. 234 – 235 (239 – 240)

⁵³⁰ 11.03.1622

powynna będzie od niej platowacz, podług porztku mieyskiego na każdy rok po 3 g(rosze), ktorys to dar do xiąg nasyh wydzedzy slusny bycz przyelysmy. Act(um) vt sup(ra).⁵³¹

305

Ro(ku) 1622. Die 8 aprilis.

Przed nami często pysaniami burmistrzem a radam myasta Woznik znamo czyniemy, ze sam przistapili oblycnie przed vrząd nasz vtczywy a pozostaly potomkowie nieboszcika Jakuba Sewcza: z miona Malher Swiecz, Anna y Katarzyna, siostry iego i wyznaly sam przed vrzędem naszym, dobrym a sprawiedliwym vmislem, ze się ym zadosczi stało wydziału nalezytego podług porztku rodziczow, statku takze i dobytku, od Malhera brata ieyh y vcziniely slusny wyrok podług prawa wiecnymi czasy. Act(um) ut supra.⁵³²

306

Ro(ku) 1622. Die 8 aprilis. Zdawek domostwa Adamowy Kytcze od Kozielkow.

My burmistrz y często pisana rada m(iasta) Woznik znamo czyniemy y xiegami naszymi (protestugemi), ze sam przedstapili przed nasz vtcziwy rodziczi nasy, pozostaly potomczi po Christofie Kozlu, Marczin z Walentym: tocz ies to Adam Kytka, y wyznały sam przed namy, w przod pisani Kozielkowie, ze sam przedały domowstwo po oyczu swoym dobrze nabythe Adamowy Kytcze y z laskiem, za sumnę do czała zaplaczonom a oddanam, y wzdały mu za wsem prawem yako sami trzymały wiecnymi czasy, ktorys to wzdawek do xiąg nasyh myeskih przyety jest. Act(um) vt supra.⁵³³

307

R(oku) 1622 die 17 may. Zapis swyatkow y rekoymia za oddane a polozone pieniadze Adwydze Ssotky s Kozieglow na myesczu syrotky czorky Jana Man.

My burmystrz a rada myasta Woznik, burmistrz Tobyasz Koscielny, Woycziech Kruzel, Wacław Zębarth, Balczer Matlag, znamo czyniemy y xiegamy naszymy protestugemy, ze na zadoszcz a obwynienye Woyczieha [Kieller] y malzonkam yego Luczyam stanawsy przed nasz przesz opowiedz slugi vrzedowego Walenty [Kydawa] swyadek y rękomic w tey sprawie to gies to Tobyasz Koscielny powstawsy z miescza swego y wyznaly sam przed vrzędem naszym, ze bedacz wprzod myanowany Tobyasz Koscielny woytem r(oku) 1619), stanawsy oblycnie przed vrzędem jego woytowskiego Woycziech Soth s Kozieglow, na myesczu malzonki swey y pozostaley syrotky nieboszczyka Jana Man, przyał iest z urzedu woytowskiego nalezytoszcz po nieboszczyku Janu Man syrotky pozostaley czorky iego summe 10 zlotych po 30 gr(oszy), ieden zloty poczytayacz za ktorams to przyyetam summe dla wsylyakowych przyczin, za takowe przyecie postawiel Walentego Kydawe rekoymye, kto-

---

⁵³¹ s. 235 – 236 (240 – 241)

⁵³² s. 236 (241)

⁵³³ s. 237 (242)

rysto na pitanie vrzedowe wyznal, ze temu tak iest. Bioracz tho na swam wyare y summie-
nye, ktoreś to wyznanie ieyh do xiag naszych przyelysmy. Actum vt sup(ra).⁵³⁴

308

Ro(ku) 1622. Die 11 aprilis. Swyadkowie kupna zagrody od Chrzystofa Cagła.

My burmistrz a rada myasta Woznyk znamo czynimy za powodem Tomassa Susytrawy y na prawne obwynienie, stanawsy przed vrząd nasz vtczywy obywatele nasy: yakosto Jan Lyssek, Jan Niczak, Walenty Skyba: y wyznaly sam dobrym a sprawiedlywym vmislem, porzatkem prawa, w przytomnosczy wprzod pisanego Chrzystoffa Cagła y wiele potczy-
wych ludzy, ze o tym dobram wyadomosc mayam, ze przedal tenze Hrzystof przed styr-
my lathy od datum tego zapyssu zagrodę za Kyską, Tomassowy Susytrawie: wiecnemy
czassy ze wsem prawem yako sam trzymał y z dziedzictwa dobrze a sprawiedliwie naby-
tam, za summe do czała zapłaczonam, według kupna, ktoregos to wyznanie swyatkow
wydzadz my slusne, do xiag nassy myeyskich przyete iest, podług wyszcia lath blyskosczy,
podług prawa. Act(um) vt supra.⁵³⁵

309

**Ro(ku) 1622. Die 23 aprilis. Swyadyomie kupna na dole pisane o przedany dom y
zagrodam Woyciehowy Tlucowy od Piotra Zbytka ro(ku) 1612.**

My burmystrz a rada często pisana: znamo czyniemy, ze sam na obwynienie Woycieha
Tluka, za obeslanym slугy vrzędowego postawieny obywatele naszy, Adam Matlag, Sy-
mona Szczesnik, ktoreś to swyatkowie dobrym a sprawiedlywym vmyslem wyznaly porzat-
kiem prawa, ze takowam wyadomosc mayam y przy tym były, ze w przod pomieniony
Woycieh Tluczek okupiel w prawe dziedzictwo dom y zgrode v Piotra Zbytka, y s tymze
prawem y nalezytosciam yako sam trzymał: za summe do czała zaplaczonam y oddanam,
ro(ku) z wyrshu pisanego 1612, przy ktoreys to oddawaney sumie przed vrzędem woznic-
kym nassym pozwolyl wzdawek po wysciu [1621]⁵³⁶ roku porzatkem prawa: My tedy z
wyrhu pisany vrząd wydzadz rzecz slusną takowe wyznanie swyatkow do xiag nasyh miey-
skih przyelysmy. Act(um) vt supra.⁵³⁷

310

Tegosz roku y tego dnja.⁵³⁸

---

⁵³⁴ s. 101 - 102 (107-108)

⁵³⁵ s. 237 - 238 (242 - 243)

⁵³⁶ Data roczna nadpisana nad wierszem, mało czytelna.

⁵³⁷ s. 238 - 239 (243 - 244)

⁵³⁸ 25 kwiecień 1622 roku

My burmistrz a rada znamo czyniemy, ze upatruyacz my s powynnosczy nasey wielkie vblizenie prze niemoznosc syrotkow y lat niedoslyh syrotkom po nieboscziku Pietrze Zbytku, obywatelu nasym: strony halupy, która pozostawała po oyczu syrotkom, zeby do spustoszenia prze[z] nieopatrnosc przyszc musyła: Za poradą y wolam wyrshnosczy nasey, takowam halupe przedalysmy Woyciehowy Tlucowy, za summe do czala zapła-czona, ktoras to summa na pozytek syrotkow, przy wrzedzie nasym w opatrzeniu iest a Woycieh Tluczek przy halupie pozostawacz ma wiecnemy czasy dziedzicznym obyczaj-em, prze wselakiey odpornosczy. Act(um) vt supra.⁵³⁹

311

Ro(ku) 1622. Die 17 may. Zapiss swyatkow y rekoymia za oddane a polozone pie-niadze Adwydze Ssotky s Kozieglow na myescu syrotky czorky Jana Man.

My byrmystrz a rada myasta Woznik, burmystrz Tobyasz Koscielny, Woycieh Kruzel, Wacław Zębarth, Balczer Matlag, znamo czyniemy y xiegamy nasymy protestuyemy, ze na zadosc a obwynyeny Woycieha Kiele y z malzonkam yego Luczyam, stanawsy przed nasz, przesz opowiedz slugi wrzedowego, Walenty Kydawa, swyadek, y rekomie w tej sprawie, tocz ies to Tobyasz Koscielny powstawsy z miescza y wyznaly sam przed wrze-dem naszym, ze bedacz w przod myanowany Tobyasz Koscielny woylem, roku 1619, stanawszy oblycznie przed wrzedem jego woytowskiego Woycieh Soth s Kozieglow, na myescu malzonki swey y pozostaley syrotky niebosczyka Jana Man, i przyal iest z urzedu woytowskiego nalezytoscz po niebosczyku Janu Man syrotky pozostaley czorky iego summe 10 zlotych, po 30 gr(oszy) ieden zlothy poczytayac, za ktorams to przyetam sum-me, dla wselyakowyh prziczin, za takowe przyecie postawiel Walentego Kydawe rekoy-mye, ktorys to, na pitanie urzedowe wyznal, ze temu tak iesth byoracz tho na swam wyare y summienye, ktore to wyznanie ieyh do xiag nasyh przyelysmy. Act(um) vt sup(r)a.⁵⁴⁰

312

Roku 1622. Die 21 Augustj. Wzdawek dziedzictwa od Marczyzna Matisowy, pozo-stalih potomkow po nieboscziku Janu Rudku, obywatelu m(iasta) W(oznik).

Przed nami burmistrzem a radam miasta Woznik stanawsy przed namy oblicznie zwysz mianowani Marczin s Symonem, pozostali potomkowie po nieboscziku Janu Rutku, oby-watelu naszym: y po przeczytaniu y wyslyseniu postanowieniu oyczowskym: wyznal iest z dobrym y [...]ssawnym vmisle, z dobram braterskam wolam w przod pisany Marczin, prawdziwy dziedzicz, ze iest dobrowolnie spuszczel y dosprzal przyrodzonym prawem dziedzictwa swego nalezytego, przed wsytkymi ynsymi Matisowy bratu swemu, ze sobie moze dobywacz wselyakowih czesczy, pozostalih po oyczu nasym prawdziwie nalezilih do dziedzictwa, ktorihkolwiek moze prawem swym dohodidz ku otrzymaniu własnosci swoich: A on mu iusz odstepuie, y [ze] tym wsytkim prawa zadnego sobie nie pozostawuye, ani iusz wiczy przeciw temu mowycz wiecnie mowicz nie hcze: Tylko, ze on ynysy po-

⁵³⁹ s. 239 (244)

⁵⁴⁰ s. 101 – 102 (107 – 108)

tomkow podług zgody odbywacz s tego powynien będzie, ktorys to wzdawek do xiag nasyh mieyskih przyety yest. Act(um).⁵⁴¹

313

Ro(ku) 1622. Die 8 (septem)bris. Wzdawek Zmarzlemu Janowy od Woyczieha Paluha o kęsz ziemie na placz ku budynku.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) W(oznik), stanawszy Woyczieh Paluh a Jan Zmarzły, obywatel naszy y wyznał iest wprzod pisany Woyczieh Paluh przed opp(atrnościam) nasam z dobry woly swoiey, ze przedal kesz ziemie w zagrodzie swoiey w koniec placzu Jana Zmarzłego, temusz tho Janowy Zmarzlemu, w prawe dziedzictwo na budynek, wiecznymi czassy, iemu y erbom y potomkom iego, y wzdal mu iest podług prawa, ktorys to wzdawek do xiag nasyh przyety iest. Act(tum).⁵⁴²

314

Roku 1623. Die 17 january. Wzdawek Stanislawowy Marciskowy sluzaczy na domowstwo od Jana Przibila.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) W(oznik) stanawsy oblycznie vtctziwi samsiedzi naszy mianowiczi Jan Przibilo, Stanisław Marciszek y s pomoczniki swymi, wyznał iest dobrym vmislem przed vrzedem nasym Jan Przibilo, ze iest przedal placz na budynek domostwa nysey pisanemu Stanislawowy na własności swoiey sprawiedlywie nabytem w prawe wieczne dziedzictwo: iemu y erbom iego, za sume do czała zaplaczonom. Miedzi Bulkam z iedney a miedzi Janem Plotkiem strony drugiey, tak długo i syroko, yako sobie wymierzily a oddaly: ktoregos to odprzedanego placzu będzie miał mocz y prawo często pisani Stanisław y erbowie iego vzywacz dziedzicznym obyczaiem, wiecznymi czaszy: tak iako swym własnim vczinicz, dacz, darowacz, zamienicz etc. y k swemu naylepsemu obrocnicz. I wzdal mu iest pomyniony Jan Przibilo porzatkem prawa, ktorys to wzdawek do xiag nasyh mieyskih przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁴³

315

Roku 1623. 18 die january. Zapis sluzący Adamowi potomkowi niebosczyka Wawrzyna Lamania y erbom iego od J(ego) M(ilo)sczi Pana a Pana Dziedzicznego.

My burmistrz a rada miasta Woznik, wyznawamy tym to zapisem naszym, ze na poruczenie J(eg)o M(ilo)sczi Pana a Pana etc. ten to zapis w xięgi nasze miesckie przyimuiemy,

⁵⁴¹ s. 240 (255) Uwaga. W pierwotnej paginacji przeskok o 10 stron.

⁵⁴² s. 241 (256)

⁵⁴³ s. 241 – 242 (256 – 257)

który tak to w sobie pod tey instructey y także swiadkow obywatelny naszych z miona Walentego Smarza a Woyciecha Sarnka pisany stoi.

Ja Gerzy Frydrych Kochczicki swobodny Pan s Kochcic z Lublenca a na Woznikach Pan dziedziczny zaznawą y miłosciwą swoją wolą daie, ze Ja weyzzawszy na vnizoną prosbę, także znaczne a powolne wysługi Adama Lamanczyka, poddanego mego y na znaczne a rycerskie osoby w sprawie tey zanim się przyczyniace. Jaksto vrodzonego Pana Ezechiasza Sadowskiego y slachetnego Pana Janusa Vffa ze Skrzydlowic, zem darował z dobrej miłosciwey woli swoiey, temusz wysz mianowanemu Adamowi domostwo rzeczzone Łamaniowskie y erbom iego, wiecznemi czasy, przypuszczaiac to pod miescką jurisdiccją y ze wszystkim przysluszenstwem z damna y teras mianowicie z lazy, kopczyskiem, z zagrodą trzymaiacemi y nalezacemi, podług starobylego uzywania przodkow iego y onego na ten czas samego nic sobie na tym nie pozostawuiac, y erbom y potomnie bedacym panom dziedzicznym, bez wseliakiego plathu y ciezarow, które by dowcipem ludzkim wymyslone być mogly; y będzie miał mocy prawo thego wszystkiego uzywacz dziedzicznym obyczaiem y erbowie iego wiecznemi czasy przes przekaski wseliakowey mey, y erbow moich, y ma moc y prawo uzywacz, dac, darowac, przedac, zamienic podług oswobodzenia tego, tak iako swoim własnym dziedzictwem uzywacz y niechac. Stalo się ut supra.⁵⁴⁴

316

Roku 1623 die 18 january. Wyrok od swoiey czcigodnego xiędza Krzysztofa sluzacy Matysowi Wegrowi.

My często pisany burmistrz a rada wyznawamy y xięgami naszemi protestuiemy, ze sam przedstawili przed nas z wierzchu pisany xiadz Krzysztof Wegier, spolecznie z brathem swoim Matysem; y wyznal iest, często pisany xiadz Krzysztof (!) dobrym a sprawieliwym vmyslem bogoboinie według stanu powagi xięskiej, ze mu się zadosci stalo od ponizey pisanego Matysa bratha iego, ze wszystkich posiadlosci y dobr przypadaiacych po oycu iech własnym Woyciechu Wegru. I vczynil iest wyrok porzadkiem prawa, ktorysz to iest przyiety w ksiegi nasze. Ac(tum) vt sup(ra).⁵⁴⁵

317

Wzdawek od Grzegorza Basika Walentemu Jutrzni na przymiarek, który lezy w Swietwodzie Anno 1623 y die 6 february sluzący.

Przed vrząd nasz miasteczka Woznik, stanawszy oblicznie obywatele naszi z miona Walenty Jutrznia a Grzegorzem Basikiem, szwagrem swoim, i wyznal iest wysz pomieniony Grzegorz Basik, dobrym a czerstwym vmyslem, ze iest odprzedal przymiarek swoy własny, z dziedzictwa nadany, za summe do cala zaplaconą Walentemu Jutrzni, który lezy miedzy

---

⁵⁴⁴ s. 242 – 243 (257 – 258)

⁵⁴⁵ s. 244 (259)

Alexandrowym a Piconiowym, tak długo iako sam w sobie jest, także w szerz, którysz to przerzeczony Walenty y erbowie iego, takowego przymiarku będą moc mieć vzywacz vpelnym prawem, dac, darowac, zamienic, przedac y k swemu najlepszemu pozytku vczy-nic y niechac, dziedzicznie y wiecznie, y wzdal mu iest porzadkiem prawa często pisany Grzegorz, którysz to wzdawek do xiag naszych przyety iest. Actu(m) vt supra.⁵⁴⁶

318

Roku 1623. Die 6 februari. Wzdawek sluzacy Katharzynie Jutrzniance od rodzicow ieiey.

Przed nami bormistrzem a radam, na ten czas Woyciechem Kruzelem, Thobiaszem Koscielnym, Wacławem Zebartem, Balcerem Matlagiem, stanawszy oblicznie przed nas obywatele nasi z miona, Walenty Jutrznia wespól y malzonką swoją, także Marcinem Szwainogiem, zieciami swoim y z starszym synem Stanisławem Jutrznikiem wyznali sam dobrowolnie, przed nami, wprzod mianowani rodzicy z wierzchu mianowaney Katharzyny, ze sam darowali z dobrej woley swoiey, często pisaney Katharzynie, corce swey y potomkom ieiey zagrodę na swej własney kwarcie, od brzęga wdluz podług zagrody Pasternaczey, między rolami wszere [...] między Gaiowey a Pasternakowey między strony drugiey w prawe dziedzictwo za wszystkiey dział posesiey swoiey, ktoreysz to pomienioney zagrody, ona y erbowie ieiey, będzie mieć moc vzywacz dziedzicznym obyczaiem wiecznymi czasy dac, darowac, zamienic, zaprzedac iak swoim własnym dziedzictwem vczynic y niechac, tem iem się iusz contentuiac za wszystkiey dział oycowsky y macierzynski, bes przekasky iednego kazdego, których to darunek do ksiąg naszych miesckich wpisany iest. Acy(m) vt supra.⁵⁴⁷

319

Roku 1623. Die 14 february. Wyrok Ewy Węgrowey sluzączy Adamowy Potępie, własnemu oyczu ieiey, erbom y potomkom iego.

Przed namy burmistrzem a radam miasteczka Woznik: stanawszy oblicznie sławutny a potczywi samsiedzi a obywatele nasi: mianowyczie Adam Potępa wespolek sławutnym a opatrnim panem Janem Myotkowiczem, obywatelem swobodnego miasta Gor Tarnowskich, tocz iest to Matyas Węgier, obywatel nasz spolecznie z malzonkam swoyam Ewam, własnam czeram z wyerszhu pisanego Adama Potępy, i wyznala iest ponizey pysana Eua dobrym a sprawiedlywym vmislem, przesz wselyakowego przimusenia, ze się ieiey zadoszci stało od oycza za wsytek dział ieiey nalezity oyczowski y macierzynski, ze wsytkiey własnoszci posesiey ieiey, y vczinieła iest slusnye wirok przed vrzedem naszym, porzatkiem prawa, wiecznymi czaszy, ktoris to wirok przyety iest do xyag naszych mieyskich. Act(um) vt sup(ra).⁵⁴⁸

⁵⁴⁶ s. 245 (260)

⁵⁴⁷ s. 246 (261)

⁵⁴⁸ s. 247 (262)

Anno 1623. Die 17 februarij. Wzdawek Janowy Tchorzowy od Adama Jeliena zagrody, ktoram okupiel od Chrzistofa Kozla.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) W(oznik), stanawszy oblicznie mianowiczi samsiedzy naszymy Jan Tchorz y s malzonkam swoyam, tocz ies to Adam Jelen s pomocznikiem swoym Tobyasem Klenhansem, i wyznal iest Adam Jelen dobrym czirstwym sprawiedlywym vmisle, ze mu się zadosci stało od Jana Thorza za zwysz pomienionam zagrode, ktorams to zagrode często pisany Jan y z malzonkam swoyam trzymał kyelka lat, nye mayaczy wzdawku, anisz obrony kupna, ktorasz to rozeprza myedzi nymy sprawa naszego radzieczkiego wazona była, y za nauczenym naszym, prawnie wydanim: takowey zagrody często pisany Adam dobrowolnie dosprzał y znowu doprzedał Janowy Thorzowy, ktorysto kup przy urzedzie naszym dokonany y dostatecznie zapłacony iesth, y wzdał mu iest Adam Jelen porzątkiem prawa, ktoras to zagroda słusnie a sprawiedliwie nalezech ma Janowy Tchorzowy, erbom y malzoncze iego czalym prawem wiecznie, ktorys to kup y wzdawek do xiąg nasyh myeyskih przyety iesth. Act(um) vt sup(ra).⁵⁴⁹

Roku 1623. Die 27 februarij. Wzdawek Tomaszowi Otrebnykow y od Tomasza Zurka na przymiarek, który lezy na Pieniądzu.

Przed namy burmystrzem a radam m(iasta) W(oznik), stanawszy oblycznie obywatele naszymy, mianowiczy Tomasz Otrębnyk a Tomasz Zurek, y wyznal iest przed nami ponizey pisany Tomasz Zurek, ze iest dobrowolnie przedał Tomaszowy Otrebnykow y przymiarek, którego wdlusz iedno stayanie y wszersz iako sam w sobie iest, miedzy rolami lezacy w Pieniądzu, miedzi rolam Otrebnika z iedney a miedzi Jaworkowym strony drugiey, za summe iusz do czała zapłaconam a oddanam, ktoregos to przymiaru często pisany Otrebnyk, on, erbowie iego vziwacz dziedzicnim obyczaiem, iako swego własnego y bedam miecz mocz przedacz, zamienicz, zastawicz, tak yako się ym lepiey y vzitecniey będzie zdało, y poradcono było wiecznie y wzdał mu iest Tomasz Zurek porzątkiem prawa, ktorys to wzdawek do xiąg naszymy mieyskih przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁵⁰

Ro(ku) 1623. 14 ma[rt]y.⁵⁵¹ Wzdawek Matuszowy Rudkowy od Walentego, brata starszego, obu pozostalych potomkow po nieboszcziku Janu Rudku.

Przed namy burmistrzem a radam myasta Woznik, stanawsy przed nami oblicznie obywatele naszymy, myanowiczj Matysz Rudek, Walenty Kropih pozostaly potomkowye po Janu Rudku, obywatelu naszym, y wyznal iest Walenty Kropih, ze iest odprzedał dom swoy z oycza sprawiedlywie nabyty Matysowy brathu swemu, za summe do czała zapłaconam a

⁵⁴⁹ s. 248 (263)

⁵⁵⁰ s. 249 (264)

⁵⁵¹ W oryginale zapisano datę dzienną: „14 May”

oddanam, ktorys to odprzedani dom s placzem do niego nalezitym, temus to często pisanemu Matyszowy, erbom yego ma pozostawacz czalym, upelnym prawem, bez wselyakowey spornosci y sprzeciwienia ynih, yednego kazdego, wiecznie y będzie miał m[ocz] y erbowie iego przedacz, dacz, zamienicz, zastawicz y k swemu naylepsemu pozytku obroczicz, vczinicz y niechacz, yako swym y sprawiedlywie nabytem dziedzictwem, ktorys to często pisany Walenty Kropih rozdal mu iest takowe domostwo porzatkem prawa, ktorys to wzdawek do xiag naszih mieskich przyety. Act(um).⁵⁵²

323

Roku 1623. Die 31 marty. Zapis wzdawku na przimiarek, który lezy w Swietwodzie Stanislawowy Kurpiowy, od Walentego pozostalego potomka nieboszcika Marczi-na Palusza.

Przed namy burmistrzem a radam miasta Woznik, stanawsy oblycznie przed vrzedem naszym vtcziwy mianowiczi Walenty Borał Gorni z Mirowa potomek Marczi-na Palusza, spolu Stanislawem Kurpiem, obywatelom naszym, y wyznał iesth z wyrhu pisany Walenty, dobrym sprawiedlywym vmislew swoym, ze vcziniel zgode przy vrzedu naszym y postanowienie ponizey spisany Stanislawem Kurpiem o przimiarek, który pozostawal po oyczu iego we Swietwodzie, a ysz dla przedluzenia y przechodzaczih czasow, wielkie zamiesky prawne przy urzedah dzialy się, vpatruiacz vrzad, przypomynaiacz im rozmaite w ty sprawie rozruwky (!), zaczim dobrowolnie pogodzily się, y dospral gest Walenty Stanislawowy takowego przimiarku dobrowolnie za slusnam, y oddanam natyhmiast podlug zgody zaplatam, y wzdal mu iest porzatkem prawa: wieczne ktoregos to przimiarku często pisany Stanislaw, on y erbowie iego, będzie miał moc y czale doskonale prawa vziwacz, dacz, darowacz, zamienicz, zastawicz, vczinycz y niechacz y k swemu nalepsemu vzitku obroczicz, yako swego y dobrze nabytego dziedzictwa, ktoris to wzdawek do xiag naszih mieskich przyety iest. Act(um) vt s(upra).⁵⁵³

324

Ro(ku) 1623. Die 20 (novem)bris. Wyrok Symona Rutka Matyszowy, bratu iego z dziedzictwa y nalezitosci.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) Woznik, stanawsy oblicznie wprzod pisani rodzyczy y potomczy nieboszcika Jana Rutka, obywatella nasego Symon Matysza, y wyznał iest pomieniony Symon, brath tegosz Matisa, ze mu się zadosci stalo od bratha iego Matis z oyczizny ieych y macierzizny y vczyniel mu iest wyrok porzatkem prawa, ktorys to wyrok do xiag naszych mieskich przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁵⁴

325

---

⁵⁵² s. 250 (265)

⁵⁵³ s. 250 – 251 (265 – 266)

⁵⁵⁴ s. 252 (267)

Eodem die ut supra.⁵⁵⁵

Ja Symon Rudek wyznawam pod sumnieniem moim, zem prział przy podctiwem wrzedzie, na miejscu brata mego młodssego Marcina Rudka 10 th(alarow), z reku brata Mathiassa dziedzica Rudka.⁵⁵⁶

326

Ro(ku) 1623. Die 27 (novem)bris. Zdawek Woyciechowy Malkowy od Sobestyana Swatha Placzu na domostwo.

Przed namy burmistrzem a radam miasta Woznik, stanawsy oblicznie przed nasz vtcziwy samsiedzi nassy, mianowiczy Sobestyan Swath a Woycieh Malasek i wyznal iest wprzod pisany Sobestyan Swath, ze odprzedal placz na domostwo ponizey pisanemu Woyciehowsy Malaskowy, myedzi Maxilyanem z iedney a miedzi domostwem swoim z drugiey strony, tak dlugo y ssyrok, jako sam sobie oddawaly przy kupnie, za summe do czala zaplaczonom a oddanam, ktoregos to sobie odprzedanego domostwa, często pisany Woycieh Malasek y erbowie iego bedam miecz y vpelne prawo vziwacz wselyakym obyczaiem wieczne, podlug porzātku innich samsyadow y wzdal mu iest tenze Sobestyan Swath porzatkem prawa, ktorys to zdawek przyety do xiag nassyh mieyskich. Act(um) vt sup(ra).⁵⁵⁷

327

Roku 1624: 2 january. Zdawek placzu Adamowy Wrzesniakowy na budynek od opatrnego Jana Cagla.

My burmystrz a rada miasta Woznik znamo cziniemy y xiegamy nasymy protestugemy, ze sam przedstapiely przed nasz oblycnie Jan Cagiel a Adam Wrzesniak y wyznal iest wprzod pisany Jan Cagiel, ze iest odprzedal Adamowy Wrzesniakowy placz do budynku na wlasnosci swoiey yemu y erbom iego wieczne czassy za summe do czala zaplaczonom, ktoregos to sobie odprzedanego placzu często pisany Adam y erbowie yego mayam mocz vziwacz dziedziczem obyczaiem wiecznie y mayam mocz y czale prawo takowam wlasnosc przedacz, dacz, darowacz, zamienycz sobie y erbom ku lepsemu pozitku obrocnicz yakos to ym nalepiey będzie zdalo y poradzono było, y wzdal mu yest Jan Cagiel porzatkem prawa. Ktorys to wzdawek do xyag nasyh mieskich przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁵⁸

328

Roku 1624. 2 january. Wzdawek Mykolayowy Bulcze od bratha iego Woycieha na chalupę oyczowskam.

---

⁵⁵⁵ 29 listopad 1623 roku.

⁵⁵⁶ s. 252 (267)

⁵⁵⁷ s. 252 – 253 (267 – 268)

⁵⁵⁸ s. 253 – 254 (268 – 269)

My często pisany burmistrz a rada m(iasta) Woznik znamo czyniemy, ze sam przedstapily przed vrząd nasz pozostaly potomkowye nyebosczyka Grzegorza Bulky (obywatelle nasy) y wyznal jest dobrowolnye Woycieh, ze jest przedal chalupe oyczowskam sobye na my-esczu dziedzicza od oycza przedanym za summe do czala zaplaczonam braterskym oby-czayem wiecnye, ktoras to chalupa pod iurisdiction myeyskam jest y będzie myal moc z y prawo Mykolay y erbowie yego vziwacz dziedzicnye takowey chalupy przez wselyako-wey odpornoczy wiecznie, y wzdal mu yesth często pisany Woycieh porzatkem prawa, ktorys to wzdawek do xyag nasyh mieyskich przyety iest. Act(um).⁵⁵⁹

329

Roku 1624. Die 8 january. Zapysz wzdawku Adamowy Sarnkowy y synowy iego Janowy, na placz darowany od Bartolomeya starego Cziolka.

Przed namy burmistrzem a radam myastecka Woznik stanawsy oblycznie Bartosz Cziolek y z ziecziem swoym Adamem Sarnkyem (Tocziesto Jan syn własny tegos Adama Sarka) y wyznal iest wprzod pisany Bartosz Czilek z dobrym sumnienym starosci swoiey, ze iest dobrowolnie darowal placz na budynek mianowycie przy syadlie y budynku swoym na ten czas okupnim od Jana Rudka na Przedmieszcziu Koziegłowskim, miedzi Gnielkam a miedzy [Ryhly]kiem dziewcze swoiey własney porzatkem prawa, który wzdawek do xiag nasyh przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁶⁰

330

Roku 1624. Die 8 marty. Wyrok od Anny Drzemaljanekj Janowy bratu ieiey.

Przed bamy często pisanemy burmistrzem a radam myasta Woznyk stanawsy oblycznie Anna Drzemaljancka spolecznie z Janem bratem swoym, y wyznala iest dobrowolnie do-brym vmyslem Anna z wyrchu pisana siostra tegosz Jana Drzemalky, ze się ieie zadosczie stało z oyczizny y macierzizny ieiech wydziału nalezitego podlug testamentu od tegosz często pisanego brata ieiey Jana y vciniela iest slusny wyrok s przyetego dziełu porzatkem prawa, ktorys to wyrok do xiag nasych przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁶¹

331

Roku 1624. Die 21 marty. Zapisz wyznanya swyatkow lytkupnih s kupna domostwa Andrzeia Pasternaka v Malherka Balky.

---

⁵⁵⁹ s. 254 – 255 (269 – 270)

⁵⁶⁰ s. 255 (270)

⁵⁶¹ s. 256 (280) W dawnym zapisie paginacji brak numeracji stron od 271 – 279.

Przed namy burmistrzem a radam miasta Woznik na ten czas burmistrzem Woyciehem Kruzelem, radam iego Tobyasem Koscielnym, Wacławem Zebartem, Balczerem Matlagiem, stanęły sam oblycznie, yakoś to wtciwy samsyedzi naszym mianowyczy Jan Liszek, Tomasz Suszytrawa y wyznały szam przereczony samsyedzy pod dostatecznym sumniem dusz swoich, że tho w dobrej pamięci mamy, że jest sprawiedliwie kupiel domostwo (przy czym były) Andrzej Pasternak v Malherka Balky, tak yak ssyroko y długo yako sam kupyl y w uziwaniu swoym miał, to iest na Przedmieszcziu (Koziegłowskiej vlycze) za sumę do czala zaplaczonam a oddanam, to iest roku podług wyznania często pisanih swiatkow pamięci czirstwych: 1599, ktoreś to okupione domostwo Andrzej Pasternak po wsytkie latha asz do czassu vwiedzionego zapisu tego spokojnie bes wselyakowego czyiego nagabania trzymał w uziwaniu swoym dziedzicznie ma, ktoryś to swyadomie y wyznanie swyatkow do xiąg naszych mieyskich podług zadocszy posesora wpisacz iesmy dali vpatruycz ie bycz slusne y potrzebne. Stało sie vt sup(ra).⁵⁶²

332

Roku 1624. Die 22 marty. Wyrok Luczyey Gayky, Malherowy brathu ieiey.

Przed namy burmistrzem a radam miasta Woznyk stanawsy oblycznie Malher Parziskora a Luczya Gayka, syostra tegos Malhera y wyznała iest dobrowolnye ponizey pisana Luczya, że się iej zadocszy stało dzyalu z oyczyny y macierzizny od bratha iej Malhera y uczinila iest slusny wyrok porzatkem prawa, ktoryś to wyrok przyety iest do xiąg naszych radzieckich. Act(um) vt sup(ra).⁵⁶³

333

Roku 1624. Die 26 marty. Zapiss przyetego dzyalu Agneskj Perkowey, pozostaley po mezu ieiey Bartossu Sygudy na wypłaczenie dlugow, które pozostaly po tymze mezu ieiey.

My burmistrz a rada miasta Woznik wyadomo czyniemy, że sam przystapiely przed nasz potczywy samsiedzi naszym mianowicze Grygier Siguda stary y s synem swoym Grzegorzem, tocz iesto Agneska Perkowa spolecznie s pomoczniki swymy Symone(m) Gnielkam a z Walentem Jelythem, ktoras to myanowana Agneska Perkowa bedacz pozywana często przed vrząd mieysky od creditorow o dlugy nieboszczika meza, ktoras to nie mayacz skąd wypłacacz takowych dlugow s poradam przyacziol swoich chcacz otrzymawacz vbogy stateczek swoy s syrothom (za obzalowanym swoym przed vrząd nasz) przyjella iest nalezitosc dzialu meza swego z oyczyny y macierzizny od Grzegorza Sygudy podług kupna y przedanya statku rodziczow, to iest Sigudy oycza ieich, summe dzielu pol sosta dziesyatka thalarow po 3 wyerdankowych, tocz iesto y zastawy, ktore myał tenze Barhosz Perek na rolach oyczowskich summe 45 th(alarow) takowegosz pocztu, ktoreś to przyethe pieniadze y dział, oddala creditorom nieboszczika meza swego y vczinila iest wyrok dostateczny s przyetey summy, że tenze Grigier Siguda o takowam sumę zadnemu wieczyey odpowiadacz nie będzie powynien. Stało się vt sup(ra). Przy czym sam belly wtczywy sam-

---

⁵⁶² s. 257 (281)

⁵⁶³ s. 258 (282)

siedzi nasz Symon Szczesnik, woyth na ten czas woznicki, Pawel Woyskowski, Jacob Bączek.⁵⁶⁴

334

Roku 1624. Die 1 aprilis. Zapysz kupna placzu szkolnego Chrzystofowy Gasynskyemu.

My burmistrz a rada m(iasta) W(oźnik) na ten czas burmistrzem Woyciech Kruzel, radny Tobyasz Koscielny, Waclaw Zebarth, Balcer Matlag, Znamo czyniemy zesmy przedaly w prawe wieczne dziedzictwo Chrzystofowy Gasynskiemu (y Erbom yego) placz dawnego nalezitego szkolnego ogrodu za summe do czala zaplaczonam y oddanam, to iest od myedze s koncza od ogrodu Czaglowego poczawszy asz do budynku (Jacuba Bączka) wsersz asz do drogy vlicze nowey konczu tychze budynkow a po Otrebnikowe, wolne droge puszczayacz kazdemu na przeyazd, ktoregos to iemu od przedanego placzu będzie miał wolnosc vczic oney erbowie iego dziedzicznym byczaiem wiecznie y ma mocz dacz, darowacz, zamienicz, przedacz y k swemu naylepsmu vzytku obroczicz yako swym wlasnym dzye[dzy]cztwem, wiecznie. Stalo się vt sup(ra).⁵⁶⁵

335

Tego roku y tego dnya.⁵⁶⁶ Zapysz kupna placzu szkolnego Matysowy Laxenderkowy.

My wprzod pyszani burmistrz a rada m(iasta) Woznyk znamo czyniemy zesmy wolam obecznam przedaly placz skolly starsy (to jest wprzod od vlycze, asz do skoly nowey) Matyszowy Alexenderkowy za summe do czala zaplaczonam y oddanam, yemu y erbom iego wiecznemy czassy, oprócz s tym wymynkiem, ze droga wolna ma bycz ostawiona kozdemu myedzi nym a Otrebnikowym budynkiem, ktoregos to pomienionego y dotczonogo (budynku) a placzu będzie myal mocz y czale prawo często pisany Matysz y erbowie iego dzye[dzi]cznym obyczaiem wiecznie wselyakym obyczaiem. Stalo się vt sup(ra).⁵⁶⁷

336

Tegosz roku, dnya vt supra.⁵⁶⁸ Zapysz kupna placzu Jacobowy Bączkowy.

My burmistrz a rada z wyrshu pisana m(iasta) Woznik, znamo cziniemy, zesmy przedaly (z wolam obecznam) placz skoly stary nalezaczy, to iest podlug oddania y [przigeny] z iedney strony skolly nowey asz do placzu Chrzystofa Gaszynskiego, Jacobowy Bączkowy, yemu y erbom iego wiecznie, za summe do czala zaplaczonam y wylyczonam, tylko s tym

---

⁵⁶⁴ s. 258 – 259 (282 – 283)

⁵⁶⁵ s. 260 (184)

⁵⁶⁶ 1.04.1624

⁵⁶⁷ s. 261 (285)

⁵⁶⁸ 1.04.1624

wymynkiem, ze droga wolna ma bycz kazdemu myedzy domostwem iego a myedzy Otrebnykiem, ktorys to yusz iemu odprzedanego placzu bedam miecz mocz y czale prawo on y erbowie iego dziedzicznym a wiecznym obyczaiem vzywacz podlug na wieksego pozytku swego podlug zwiczaiu spolecznych samsyadow. Act(um) vt sup(ra).⁵⁶⁹

337

Roku 1624. Die 5 aprilis. Zapisz zgody y dobrowolnego postanowienya braciey pozostalych potomkow Walentygo Gaya, to iest Andrzeya, Walentego, Blazeya, Mykolaya.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) W(oźnik) stanawsy oblycznie zwysz pisany bracia y potomkowie pozostaly po nieboscziku Walentym Gaiu, spolecnie y opatrnymy mezoma y obywatelmy naszymy, do tey zgody sobie przyprosonymy, którzy na doley pisanym sam, y wyznaly sam spolecnie, tak ony samy (yakos to y pomocniczy ieych) iednostaynim slowem, ze się sam dobrowolnie braterskim obyczaiem pogodzily o oyczizne zupelnam, tak ruhomam, stayaczam, lezaczam, ktorakolwiek po oycziznie y macierzizny naszych przypadla. A tho naprzod, ze wprzod myanowany Andrzej brath do dziedzystwa nalezaczy wprzod przisiedzaczey rady wyznal na odescziu swoym do krajiny czudzey, ze iusz dobrowolnie odprzedal y spuszczel dziedzictwo prawa swego przyrodzonego temusz Mykolayowy brathu starsemu wiecznie y s czesciam swoya 1623 podlug vgody pierswy (!) swoiey. Po drugie: Podlug vgody datto pisaney, tocz iesto przy ossobach na dole pisanych wyznaly sam bracia tegos to Mykolaya Gaya, myanowyczy Walenty y Blazey, ze się dostatecznie pogodzily miedzy sobam, braterskim obyczaiem y przyely sam od bratha swego Mykolaya po 5 dziesyatku th(alarow) po 3 wierdunkowych za wsytek dzial oyczizny y macierzizny, tocz iesto placzu ym ma doziczicz na ogrodzie podlug potrzeby budynku ieych, yako sobie oddaly y wymierzily. Podlug ktoreys to zgody y dobrowolnego postanowienya często pisany Mykolay Gay pozostawacz ma wiecznie y erbowie iego czalymy y doskonaly my posesoroma na oycziznie swoyey bez wselyakowey odpor-nosci iednego kazdego clowieka. Czo się dotyczy Anny syostry ieich, tam się daley oczy ieiey postanowily y oney odbywacz Mykolay Gay powynien będzie. A tho się stalo w przitomnosczy nasey zgodzie bedaczich Symona Szczesnika, na ten czas woitha y Adama Pyczonia lawnika iego, Adama Matlaga, którzy podlug pisaney zgody slowo w slowa wyznaly sam. Act(um) vt sup(ra).⁵⁷⁰

338

Ro(ku) 1624. Die [11] aprilis. Wyrok Walentego Ziarka, Mykolayowy bratu yego.

Przed namy burmystrzem a radam m(iasta) W(oźnik) stanawsy oblycny z wyrshu pisany Walenty Zyarko y Maykolay brat iego, wyznal yest dobrowolnye Walenty Zyarko, ze mu się zadosci stalo od bratha iego Mykolaya dzyalu nalezytego, podlug z wyrshu pisaney zgody y vczynyel wyrok porzatkem prawa. Ktorys to wyrok do xyag nasyh przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁷¹

⁵⁶⁹ s. 261 – 262 (285 – 286)

⁵⁷⁰ 262 – 264 (286 – 288)

⁵⁷¹ s. 264 (288)

Roku 1624. Die 23 aprilis. Zapysz wzdawku kupna Bartoszowy Kyscze od Jana Ssowky domostwa.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) Woznik, stanawszy oblycznie przed vpelnąm radę naszę potczywy samsyedzy naszy z miona Jan Sowka a Bartosz Kysska, y wyznał iest dobrowolnie z dobrym vmislew tenze Jan Szowka, ze iest odprzedal domostwo Bartoszowy Kyscze y erbom iego s przodkow dobrze a sprawiedlywie nabythe za summe do czala zaplaczonąm y oddanąm w prawe wieczne dziedzictwo, miedzi Alexandrem a Deykyem Adamem, y po vlycze obecnąm wsersz, po wegiel budynku Alexandrowego, ktoregos to budynku y domostwa często piszany Bartosz Kyska będzie miał mocz y erbowie iego vziwacz, wieczny czaszy będzie miał mocz y prawo s tym domostwem vczinicz podle woly swoiey, dacz, darowacz, iako swym własnym sprawiedlywie nabytem. Ktorys to okup myanowany Jan Sowa wzdal iest Bartosowy Kyscze porzatkem prawa. Ktorys to wzdawek przyelysmy do xyąg nassych radzieckih. Act(um) vt sup(ra).⁵⁷²

Roku 1624. Die 23 aprilis. Zapysz wyroku Zoffyey Dibaląnky, Pawlowy bratu iey o przyeczcie dzielu, także y spatku.

Przed namy burmystrzem a radam m(iasta) W(oznik) stanawszy oblycznie Pawel Dybala y s syostrąm swoyąm Zoffyąm y wyznała iest dobrowolnie Zoffya siostra yego, ze iest przyela w dziale vpelnym oyczowskiey y macierzinskiey nalezitosczy, stayanie rolly w Pienyadzu, to iest w Łazie na konczu od Skotnycze obecnay, podle stawu pobocznicze Perkowey, tak dlugo jako Perkowe biezy a w szerz aze do miedze Czyhego, ktoregos to stayanika rolly będzie miecz mocz y erbowie iey wiecznie za wsytek dział [vzićz]. Czo się dotyczy spatku po siostrze ych Christynie, także przyela do siebie z osobna na piniadkach podług porzatku vczinionego macierzinskiego zupełna y przypowiedziala w tym bratu swemu ynsych s tego przyetego spatku vspokoycz, y vcziniella iest wyrok brathu swemu podług porzatku prawa. Act(um) vt sup(ra).⁵⁷³

Roku 1624. Die 3 may. Zapysz wzdawku na placz do budynku Lucaszowy Gawadczey z malzonką iego Annąm od Symona Parzyogona y Woyciecha Palucha.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) Woznik stanawszy oblycznie Woyciech Paluch, Symon Parzyogon, tocz iesto Lucas Gawatka y z małżonką swoyąm Annąm, y wyznały sam przed wrzedem naszym wprzod pisany samsiedzi naszy Woyciech Paluch y Symon

⁵⁷² s. 265 (289)

⁵⁷³ s. 266 (290)

Parzyogon, ze sam dobrowolnie przedaly po kessu placzu ziemye swoje wlasnam dobrze y sprawiedlywie nabytam, temusz ponizey pisanemu Lucaszowy y z malzonkam y erbom iego wiecznye za summe do czala zaplaczonom y wylaczonom, to yest w przedny placz miedzi tymze Parziogonem a miedzi Zmarzlym, do ktorey czesci w tyle okupiony iest takze kesz roly zagrodney v tegosz Palucha, tak dlugo y ssyroko yako sam sobie oddaly y odmierzily, ktorys to okup sluzicz ma wiecznymi czaszy temusz to Gawedcze y malzoncze y erbom ieych wiecznie, y wzdaly mu sam porzatkem prawa. Ktoris to wzdawek do xyag naszym przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁷⁴

342

Anno 1624. Die 17 may. Zapisz frymarku y wzdawku myedzy slowutnym Woyciehem Wolsykiem a miedzy Gerzykiem Nywam.

Przed nami często pisanimy burmistrzem a radam m(ia)sta naszego Woznik, stanawszy oblycznie myanowyczy Gerzi Nywa a Woyciech Woyszyk z dobrym y czirstwym vmisle myaksz zadnam chytrasczyam zwiedzieny ani od zadnego przymuszony y wyznaly sam zgodnie z opopolnye ze sye sam ffymarczyly zyczlywym braterskym spusobem na domostwa swoye wlasne kupnem y z dziedzicztwa nabytymy, to yest ze Gerzy Nywa puszcziel frymarkiem dom swoy na Przedmieszcziu Kozieglowskymy vlycze, tak dlugo y ssyroko yako sam w uzywaniu myal, ze wselyakam nalezytosczyam budynkawam, tocz yesto y stoly, tylko zostawuyacz a czoby gwozdzicm przybyto bylo. Oprocz gierady tak rzemieslnyczkiey yako y gospodarskiey, tymze spuszobem takze w ty puncta: Woyciech Woysyk takze domostwa swego odstepowacz powinien będzie. A ieden kazdy z nich podlug vmowy frymarku sobye z opopolnam wyare zachowacz powynien iest. Tylko ze ponizey pisany Woyciech powynien przidawku Gerzikowy Nywcze yedno sto zlotych po 30 gr(oszy) jeden zloty rachuyacz, tocz iesto z zagony na ogrodzie na posiew do smierci Nywcziney w uzywanye, ktorys to ffymark z obu stron sluzycz im ma y erbom ieych wiecznye bes przekasky wselyakowego czlowieka y mayam mocz kazdy swego vziwacz, dacz, darowacz, zamienycz, przedacz yako swoje wlasne y k swemu na lepsemu obrocicz, y wzdaly sam sobie porzatkem prawa. Przy tym byly czcigodny Sobestyan farasz woznycky, Pawel Woysyk, Tomasz Czeczek, Mykolay Gay, Walenty Zyarko, Jan Nyczak, Jan Czagiel, Matys Wegier ktorys to wzdawek y ffymark do siag przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁷⁵

343

Roku 1624 dnia 29 may. Zapis Jakubowi⁵⁷⁶ zieczowi Lamaniewemu na pliaz, ktorymu darowal Adam Lamanczyk.

My bormistrz a rada miasteczka Woznik wiadomo czynimy jednemu kasdemu komu to wiedziecz naliezy, ze przed nas spolu siedzaczych przistapieli Adam Lamanczyk y z Jakubem swagrem swoim. Tenze z wierchu pisany Adam nieprzymussony albo iakam chytrasczyam zwiedziony dobrowolnie wyznal, ze ponizey pisanemu Jakubowi sswagrowi swemu we spolek y Zuzannam malzonkam iego darowal placz ku budynkowi na swoim wlasnym

⁵⁷⁴ s. 267 (291)

⁵⁷⁵ s. 268 – 269 (292 – 293)

⁵⁷⁶ Pierwotnie w dokumencie, w kazdym z przypadków wpisane bylo imię *Marczyn*, które to następnie wykreślono a na jego miejsce naniesiono imię *Jakub*.

placzu, który posiadł po oyczu swoim tak długo y syroko iako sobie wymierzyli, ktoregos to pliaczu często pisany Jakub y potomczy iego będzie miał mocz y prawo wiecznymi czasy uzywacz wedluk podczywch samsiad. Actum vt supra.⁵⁷⁷

Nb. Poniewadz potomkowie po Zuzannie Łamaniownie, a małżonce Jakuba Miazka, s tego placu zadosyc przyieli y przy tym Katarzyna Łamanczykowna, tedy takowy placz przypadł do poss(essiey) Adama Lamanczyka. Protocol y quitantia in a(nn)o 1659 d(ie) 16 January pokaze. Jan Długay burgmistrz.⁵⁷⁸

344

Anno 1624 die 3 Juny. Zapis placu Janowi Sowie, który przyiał w dziale od Jakuba Sowy stryka swego.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) W(oźnik) stanawszy oblicznie Jan Sowa społecznie y z bratem swoim Wawrzyncem Sową wespolek y z godnowiernymi samsiady naszymi Janem Deiem a Woyciechem Woyszykiem, którym ta sprawa powiadoma iest, i wyznali sam społecznie zgodliwym slowem, ze tenze wprzod pisany Jan Sowa dobrowolnie przyiel od Jakuba Sowy, stryka swego placz, na którym se zbudował, za wszytek dział, który przynależał od tegosz to Jakuba, tak długo y szeroko, iako sobie na on czas oddali, ktoregosz to iusz placzu y budynku swego często pisany Jan Sowka y erbowie iego wszeliakim prawem będzie mógł zwywacz wiecznie, ktorecz to wyznanie z opopolne widzac my byc słusne y potrzebne, tak temusz Janowi za wzdawek jakosz y temu Wawrzynowi za wyrok do xiąg naszych przyięliśmy. Actum ut sup(ra).⁵⁷⁹

345

Roku 1624. 11 die Juny. Wyrok Anny Wypychownny, która wyznała brathu swoiemu Stanisławowi takiesz Wypyszkowi.

Przed nami burmistrzem a zaupelną raddą m(iasta) Woznik, stanawszy oblicznie Anna Wypychowna czyniac brathu swoiemu Stanyśławowi słuszny wyrok, tak z oyczyzny jako y macierzynny przyimuiac dział swoy, który na nie własciwie przynależali, y wyrzekła się porzadkiem prawa. Takowy wyrok do xiąg naszych mieszkich przyiety iest. Actum ut supra.⁵⁸⁰

346

Roku 1624. Die 17 Juny.

---

⁵⁷⁷ s. 270 (290)

⁵⁷⁸ tamże. Dopisek u dołu stronicy.

⁵⁷⁹ s. 270 - 271 (294 - 295)

⁵⁸⁰ s. 272 (296).

My burmistrz a rada m(iasta) W(oznik) na ten czas burmistrzem bedacz Woyciech Kruzel, radny Tobiasz Koscielny, Wacław Zebarth, Balcer Matąg, znamo czyniemy y xiegamy naszymi protestujemy, ze podle zadoscy Walentego Smarza obywatella naszego, tocz iesto podlug mylosciwego poruczenia Gego My(losci) Pana Gerzego Swobodnego Pana s Kochczicz Pana Naszego Dziedzicznego za instructiam yego do vrzedu naszego oddanam zdawek laky tegos to Walentego Smarza, ktoram od wprzod Jego M(os)cy Pana Pana Oycza Gego M(os)cy Pana na gorze dotczonego zgodnye dostał, w xyegis nasze myeyskie podlug pokazaney zgody slovo w slovo wpyszac y do xyag naszych przyety, czosmy wydządż rzecz slusnam bycz w tymehmy mu sie w tym zamowycz niemogly, a takowe prawo y zgodzie do xyag naszych wpyszugemy porzadnye nieublyzayacz anisz przczyinyayacz:

Letba Panie 1614. die 9 octobris. Stalo se iest powoleni dobrowolne z J(ego) Mi(losciny) Panem z Kochczic a na Woznikach etc. strany statku nebosczyka Simona Chrzasczowskiego, ktorysz to statek Pan Gerzy Frydrych z Kochczic sobie był przywlaszczel, y Kruzelowi takowy statek ges odprodal. Naprzod se iest J(ego) M(osc) Pan Girzy Frydrych z Kochczic zezwoliel tomusz Smarzowi statek ieho y co nieho nalezy wseliak przynawraczic, y w iego recze oddacz. Na przymlowu pak panow a przyteli sobie strani wydanych gest gemu G(ego) M(ilostiny) Pan z Kochczic to [pochodlie] uczeniel y na wierzchu stawu Długaiowego na luku kuss olszyny gest oddal, y przywilej gemu dan iest y ze tobo wszeho mocz miti ma vzwynati yak se gemu nailepey zdati a libiczy ma, bez wszeliakowego wplatku poniewaz teho zadotin bel y zeby s tym wszem do mieskieho prawa przynalezal, tehda y to se mu powolugie k temusz mieskiemu prawu wedlug powinności y porzadku mieskiego se przypuszcza a gisz se tomu wszemu zadisti staty ma Gego M(ilostiny) Panskim slowem pewnym przypowiedati [raczy], czo se z wierzchu y dule [....] pani przyproszeni z obu stran vrozeny pany Pan Stanislaw Bienkowski z Bienkowa a na Kamienicz⁵⁸¹, Pan Jan Trepka z Kamyka a na Psarach⁵⁸², Pan Jan Skoczowski z Koykonowych a w Lubszy⁵⁸³. Robotnych ludzy, ktorysz strany Walenczina Smrza, ze su byli Girzyk ssaltys habenski⁵⁸⁴, Malcher Goreczki. Data na Kamienicz iak se na horze pisze. Ktorysz to vrozeni pomieneni Pani k takowey przed nas oddaney a przedlozoney zgodzie sekretha swe porzadkiem zrzyzenia zemskeho sie przydawili rukoma vlastnimi se podepsali. Actum ut supra.⁵⁸⁵

347

Anno 1624 die 17 Juny. Za poruczeniem J(ego) M(ilosci) z wierzchu dotczonego Pana Pana naszego dziedzicznego, przez namiesnika swojego Gaspera pisarza, który takowy zdawek na miesczu gehu milosti pana takowy iest oblicznie wyznal.

My burmistrz a rada m(iasta) W(oznik) znamo czyniemy, ze sam przed nas przedstapieli zwyż dotczone osoby mianowicie Gasper Hoiny pisarz J(ego) M(osci) Pana, takze y Adam Sarnek, y wyznali sam, ze tenze to nizey pisany Grygier Haiduczek takowy nizey pisany placz, miedzy Wolkiem a Zuzikiem na Starogrobliu iest, G(ego) Mi(losti) Panu do czela zaplaciel, tak szeroko iako gemu od wyslanych poddanych J(ego) M(osci) Pana wymierzono a wyczechowano iest. Takowys to z wierzchu pomieniony placz J(ego) M(osc) Pan pod iurisdictioni nasze iest go oddal, a ten czo to pisany Grygier Haiduczek be-

⁵⁸¹ Kamienica, wieś w gminie Woźniki, oddalona 7 km na północ od miasta.

⁵⁸² Psary, wieś w gminie Woźniki, oddalona 7 km na północny zachód od miasta.

⁵⁸³ Lubsza, wieś w gminie Woźniki, oddalona 5 km na północny zachód od miasta.

⁵⁸⁴ Babienica, wieś w gminie Woźniki, oddalona 8 km na północny zachód od miasta.

⁵⁸⁵ s. 272 – 275 (296 – 299)

*dzie miał moc y erbowie iego vzywacz, dacz, darowacz, zastawic etc. Ktorys to wzdawek do xiaig naszych mieyskich przyięty iest. Actu(m.) ut sup(ra).*⁵⁸⁶

348

Roku 1624. Die 17 juny. Zdawek placzu ku budynku Ioannesouj Sarnkowoy od G(he)o M(os)cy Pana Pana naszego dziedzicznego.

My burmystrz a rada m(iasta) W(oznik) znąmo czynięmy: ze za poruczenym Gego M(iłos)cy Pana Pana Girzego swobodnego Pana s Kochczicz etc. Pana Naszego Dzie-
dzicznego. Przedstąpiely sam oblycznie Casper Hoyny, na ten czas pyszarsz g(ego)
m(iłos)cy pana wspolek z Adamem Sarnkiem sługą, także panskym y oznamiely sam na
miesczu Gego m(iłos)cy Pana przed vrzedem naszym, ze iest na vnizonąm prozbe zwysz
dotczonego Iannesa (!) Sarnka, na ten czas rectora naszego, Tocz iesto za [...] yego,
zwoly swoiey mylosciwey darował yest Gego moscz Pan placz do budynku yemu y er-
bom yego, który lezy na Przetmyesciu Wygielzowskim wyecznimy czaszy, to yest za Szo-
bierayem, tak dlugo y ssyroko yako mu przes namiesniki panskie wymierzona y oddano
yest wsaksz przesz skody drogy obecney, y wzdawa mu y poddawa pod iurisdiction myey-
skam (w nyczim go w tym czobykolwiek nad porządek myeskj skodzidz moglo nye obly-
guicz), ktoregos to często pyszanego placzu, tenze Ioannes y potomkowie iego wselyak
vziwacz bedam czałym vpelnym prawem wyecznymi czaszy y mayam mocz dacz, prze-
dacz, zamyenicz y k swemu nalepsemu obroczytz, vczynicz y niechacz, tak yako swoym
wlasnym a sprzwidlywie nabytym dziedzycstwem. Ktorys to wzdawek do xyag naszych
myeyskich przyęlysm y. Act(um) vt sup(ra).

349

Roku 1624. Die 6 augustj. Wzdawek Gaszynskiemu Chrzystoffowy od Wawrzyncza Sowy na domostwo.

My burmystrz a rada myasta Woznyk, na ten czas burmystrz Woyciech Kruzel, radny
Tobiasz Koscielny, Wacław Zębarth, Balczer Matlag, znamo czyniemy, za sam przesta-
piely przed nasz vtcziwy sąmsyedzy naszy, myanowiczy Wawrzyniecz Sowa Chrzystoff
Gaszynsky, y wyznał iest w przod pisany Sowa, ze mu sie zadosczy stało od Chrzistofa
Gaszynskiego za placz, który mu odprzedal na budynek, tak dlugo y ssyroko yako sobye
oddaia, ktoregos to sobye odprzedanego placzu będzie myal mocz y czale prawo często
pisany Chrzystoff y erbowie yego vziwacz wselyak podle woły yeych, woecznye y wzdal
mu yest porzatkem prawa, ktorys to wzdawek ptzyelysm y. Act(um) vt sup(ra).

⁵⁸⁶ s. 275 – 276 (299 – 300)

⁵⁸⁷ Celowo wydrapane dwa wyrazy.

⁵⁸⁸ s. 276 – 277 (300 – 301)

⁵⁸⁹ s. 277 – 278 (301 – 302)

Roku 1624. Die 6 Augustj. Zapysz wzdawku na placz domostwa od Adwygy Janec-kowey Mateuszowy Legayowy.

Przed namy często pisanymy burmystrzem a radam m(iasta) W(oznik) stanely sam oblycznie Adwyga Janeckowa prawdziwy potomek Grzegorza janeckj spolecznie Mateusz Legayczyk, y wyznala iest w przod pysana Adwyga, ze się iej zadosci stało od ponizey pysanego Mateusza za placz na domostwo odprzedany, z oycza nabyty, ktoregos to domostwa tenze mateusz y erbowie iego będąm miecz mocz y czale prawo takowego domostwa vzywacz wiecznym dziedzicznym obyczaiem podlug woly swoiey wsakze podlug iurisdic-tyey mieyskiej, tak yako swego wlasnego y wzdała mu porzątkiem prawa. Ktorys to wzda-wek do xyąg nassych przyęty iest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁹⁰

Roku 1624. Die 26 Augustj. Zapysz wzdawku na placz do budynku Walentemu Dupczykowy od Woyczieha Palucha y Agneskj corkj iego.

Przed namy burmystrzem a radam m(iasta) Woznik stanawszy oblycznie Woyciech Paluch spolecznie z Walentym Dupczykem, y wyznal iest przod pisanzy Woyciech Paluch, nie z zadnego przymuszenia ale dobrym vmisle, ze iest dobrowolnye przedal placz na budynek na ogrodzie swoym temusz Walentemu y erbom iego wiecznie. Tak dlugo y ssyroko yako szoby wymierzily y oddaly za summe do czala zaplazonam y wylczy-nam, ktoregos to placzu tenze czasto pyszany Walenty Dupka y erbowie iego będąm miecz mocz y czale prawo vzywacz wiecznie y mayą mocz y prawo dacz, darowacz, zamienicz, zastawycz y k swemu pozytku wczinicz y niechacz yako swego dobrze nabytego y wzdal mu yest tenze Paluch porzątkiem prawa. Ktorys to wzdawek do xyąg naszych przyęty yest. Act(um) vt sup(ra).⁵⁹¹

Eodem die et anno. Wzdawek fyrmarku na placz do budynku Andrzeyowy Polac-kowy od Walentego Dupczyka.

Przed namy często pisanymy burmystrzem a radam m(iasta) W(oznik) stanawszy oblycz-nie Walenty Dupczyk spolecznie z Andrzeyem Polakym y wyznal iest tenze często pisa-ny Walenty Dupka, ze iest dobrowolnye dozyczyl fyrmarkyem placzu, który był pywotnye vkupiel v Woyczieha Palucha s przotku od sczyesky, za ktorys to placz tenze Andrzey Polak kupiel na tho mieszcze v tegos to Paluha vnszy placz w tylle tegos to placzu (y pozwoliel mu tenze Andrzey swoym kostem Walentemu s tegos to pyrwszego myescza po-mknacz y postawycz chalupe na tymze fyrmarczonym placzu ze wsytkym yako sama po-stawiony jest, y droge wsyrz puszczicz yako wozem potrzeba przeyazdu asz do vlycze przecznym, która ydzie przy domostwie Gyerzego Nywky bez wselyakowego potomnye s

⁵⁹⁰ s. 278 – 279 (302 – 303)

⁵⁹¹ s. 279 – 280 (303 – 304)

sobam sporu wyczynie.) y slubuyam ssobye dotrzymacz tak yako naprawdamluwnie ludzy nalezy wiecznie y wzdal sam szobye porzadkiem prawa, ktorys to wzdawek do xyag nszych myeyskich przyelysmy. Act(um) vt sup(ra).⁵⁹²

353

Anno D(omi)ni 1624, 25 die octobris. Wyrok Woyciechowi Kruzelowi od krewnych iego.

Przed nami burmistrzem a raddam miasta W(oznik) stanawszy oblicznie slawna pani Regina pozostala wdowa po niebosczyku Franciszku Kruzelczowi, spolecznie y z synem swoim Jaskiem i wyznali sam dobrowolnie, ze sie im zadosyc stalo od Woyciecha Kruzela w zdialu niebosczyka pana malzonka iey podlug testamentu oycowskiego, takze y czesci od umarle spadkowe po niebosczyku czcigodnemu x(iędu) Gerzemu brathu iegich, takze y po nieboszcze Adwydze siostrze naszey. I uczynieli sam wyrok porzadkiem prawa. Actum ut sup(ra).

P.S. Stanawszy oblicznie Woyciech Cziepielowic woythowic woslawski⁵⁹³, na miescu paniey matki swoiey Ewy, i wyznal iest z poruczenia paniey matki swoiey, ze sie iey zadosci stalo od Woyciecha bratha iegich Kruzela, dzialu giey przynalezacego podlug postanowienia oycowskiego. I vczynil iest wyrok tenze na wirzchu pisany Woyciech Cziepielowic na miescu paniey matki, porzadkiem prawa. Actum ut supra.

Eodem hora. Stanawszy oblicznie przed vrząd nass Agneszka Kruzelowna y wyznala iest dobrowolnie przed vrzędem naszym, ze sie iey zadosyc stalo spadku po nieboszcze Jadowiszcze siostrze iey y takze po czcigodnym x(iędu) Gierzym bracie iey od czesto pisanego Woyciecha Kruzela bratha iegich. I uczyniela iest wyrok porzadkiem innych na wierzchu pisanych a porzadkiem prawa. Actu(m) ut sup(ra).⁵⁹⁴

354

Roku 1624. Die 18 (novem)bris. Zapysz wzdawku Rzepczynym dzyatkom po niebosczyku Grzegorzowi oyczowi ieych y takze po starym od Jego M(os)cy Pana Pana Gerzego Kochczyckiego S P s Kochczicz, Lubyncza Pana Naszego dziedzicznego na Woznykach etc. za instryciam do vrzadu danam A(nn)o 1615 w ty slowa:

Poniewadz ta quarta roly, ktoram zostawiel szobye Rzepka stary do uzywania do szmierczy szwoiey thyn ysz zostawiel potomstwo wnuky tegosz starego nye moze od nyh bycz oddalona ale na ten sposob ma bycz do xiag mieyskyh zapiszono yze ta quarta roly tym dzieciom nalezecz ma, gdy dorastam oby szie nyam podzielyly albo gedem drugiemu splaczniejszy przy gednem zostala matka, ktora dzieci chowa, ma y powynna gest dla wyziwie-

⁵⁹² s. 280 – 281 (304 – 305)

⁵⁹³ Wojsławice, wieś w dawnym księstwie siewierskim w pobliżu Woźnik.

⁵⁹⁴ s. 281 – 282 (305 – 306)

nia tak starego jako y dziełek pozostałych tey roly do wrzostu zwywacz za postemplkiem mieyskim starodawna nalezytym. Stalo się etc. mieszcze przed jutrznyą. Przy tymze zapyszie stanawszy Grigier syn własny y potomek Grygiera Rzepky, y wyznał iest dobrowolny, ze odstepuye takowego placzu podług instructiey matcze własney Magdaleny, która szoby takowe domostwo z wtorym mężem zbudowały z dozwolem pierwszych dzyatek. Także y Agneska własna czorka wyznała oblycznie stanawszy nyezdradzona, nyezwiedziona zadną chytroszczom, ale na pitanie wrzedowe dobrowolnie darowała matke swoje czesczią swoyą tegosz domostwa. Ktores to wzdawky do xiag naszych przyęlyśmy. Stało się vt sup(ra).⁵⁹⁵

355

Tegosz Roku y tego dnya z Wyrszhu pisanego. Zapisz wyznania darunku od Woycieha Kruzela opiekuna Syrotkow nieboszcika Jana Przibyła placzu darowanego Grzegorzowy Rzepczikowy. W te słowa:

Przed namy zupełną radą m(iasta) Woznik stanawszy Woyciech Kruzel na ten czasz burmistrz bedaczy y wyznał iest dobrym, sprawiedliwym vmislem, ze tenze Jan Przibyło darował placz y starym chlewem, za dobrego zdrowya w prawe wieczne dziedzictwo temusz Grzegorzowy Rzepcze y erbom yego, na którym szie zbudował za zdrowya tegosz Przibyła. A tho czo wyznaie Woycieh Kruzel temu tak iest nie ynaczy byoracz tho na sumnienie swoje y ma mocz y czale prawo tenze często pizani Grzegorsz y erbowie iego vziwacz takowego darunku podług wymiaru y oddania wselyakym obyczaiem bez dalszey skody y wkraczania syrotom y ma mocz przedacz, darowacz, zamienycz, vczinicz y niechacz yak naypoziteczney może bez przekaski wselyakiey wieczny, ktore to wyznanie y darun|ek do xyag naszych myeyskih przyęlyśmy. Act(um) vt sup(ra).⁵⁹⁶

356

Roku 1624. Die 22 (novem)bris. Zapysz kupna y wzdawku Zoffyey Morawczowey od Tomasza Zurka przymiarku y ląky batniey, ktorys to kup stal się roku 1623, die 6 Augusty, w ty słowa porządne pyszany:

Przed namy burmistrzem a radą m(iasta) W(oźnik) stanawszy vtcziwy sąmsziedzi nasz oblycznie Tomas Zurek wespolek Zoffyam Morawczam y s pomocznikiem szwoym Adamem Zgnielym y wyznały sam przed wrzedem naszym, myanowyczie: Tomas Zurek, ze iest dobrowolnie przedał ponizey pisany Zoffyey Morawczowey w prawe dziedzictwo przymiarek, który lezy w Pienądzu, tak dlugo y szyroko jako szam w szobie myedzi rolamy z iedney strony Drzemaliny a z drugam Woyszikowego, to yest na Wylczim Krzu, także y z ląką, która iest za Rokuczim wszierz y wdluz jako sama w szobie myedzi drugimi leżąca. To yest miedzi Geckowam z iedney a miedzi Niczakowam strony drugiej za summe do czala zaplaczonom y oddanom, y wzdał iey iest przy odbyeraniu pieniedzi porzatkem prawa po wysciu roku 6 nyedziel. My tedy vrząd po wyscu takowego terminu poniewadz szie żaden błysky do dochodzenia takowego przedania nye nalazł, podług kup-

⁵⁹⁵ s. 283 – 284 (307 – 308)

⁵⁹⁶ s. 284 – 285 (308 – 309)

na, takowy wzdawek do xyąg naszych myeyskich przyełysmy, a takowey Zofffey y erbom iey takowe okupne przymiarek y ląka sluzycz ma wyecznie. Act(um) vt sup(ra).⁵⁹⁷

357

[Rok]u 1624 die 9 decembris.

[My] burmistrz a rada m(iasta) W(oźnik) na ten czas [bur]mystrz Woyciech Kruzel, radny Tobyass Koscielny, [Wacław] Zębarth, Balczer Matąg. Znamo czyniemy [ko-mu]skolwyek potrzeba wyedziecz, zesmy do xyąg nas[z]ych w[wyed]ly y wypysaly zapiss y prawo, ktore iest nalezyte do kosciela naszego plebanowy naszemu ku vzywaniu na ląky y rolam v kosciołka s(więtego) Walentego założenya na Staro Myescziu pomienyaiacz. Na on czass obdarowane od slachetnego vrodzonego Stanisława Brzezyny Pana Dziedzicznego y woytem będącego: Ktores to prawo (dla słabosczy xiąg starych) wyęte slowo od słowa szczyrze sprawiedlywie nycz nyeprzicziniayacz anyss vmnieysayacz wpissalismy. Ktores to językiem łączynskym w szobyę zwy a obmawya tak to.⁵⁹⁸

358

Roku Panskiego 1625 dnia 27 januari. Wzdawek Agnysski Perkowey Woyciechowi Kruzeliowi za sosny odprzedane.

Stanalssy oblicznie przed urząd nass radzieczki Agnysska Perkowa szwoim pomocznikiem nie przimussona, alie dobrowolnie wyznala, ze zadosci wzela od Woyciech Kruzelia za sosny, ktore iemu odprzedala y w zdalanie (!) to przed vrzedem nassym radzieczkim. Actum vt supra.⁵⁹⁹

359

Roku 1625. Die 12 february. Zapysz wzdawku Tobyaszowy Koscielnemu na statek pomieniony Zarskj.

Przed namy burmystrzem a radam myasta Woznyk stanawszy oblycznie Walenty Kropyh a Tobyasz Koscielny y wyznał iest przedal stawek w przod pyszany Zarskj (yemu w prawe dziedzictwo od oycza przypadly, to jest od Jana Rudka, oycza iego) temusz Tobyaszowy Koscielnemu za summe do czala zaplaczonam y oddanam, ktorys to stawek lezy ponizey stawu Baranowskiego s tym prawem y wlasnosc tegos to stawku podlug starobilosci vzywanya przednih dzierzawczow, bez skody wszelyakiey yednemu kazdemu. Ktorys to yusz odprzedanego stawku tenze Tobyasz Koscielny y erbowie iego będą miecz wolnosc vziwacz dziedzicznym obyczaiem będą miecz mocz przedacz, dacz, darowacz, zamyenycz, zastawycz y podle woly szwey vczynicz y niehacz wyecznie. Ktorys to wzdaw-

⁵⁹⁷ s. 286 – 287 (309 – 310)

⁵⁹⁸ s. 4a (dawne strony piąta i szósta nie zapisane, obecnie pominięte w numeracji)

⁵⁹⁹ s. 288 (311). Na marginesie karty dopisek: „sosz 16 oddanych”

wek podle porzátku y wyszcia czaszow blyskym należącym przyęty jest. Actum vt supra.⁶⁰⁰

360

Roku 1625. Die 14 february. Zapysz wzdawku Woyciehowy Ryhlikowy na placz do budynku od Adama Szarnka y s synem yego Janem.

Przed namy burmystrzem a radam myastecka Woznyk, stanawszy oblycznie Adam Sarnek sluga J(eg)o M(ilos)czy Pana także z przirzeczenym jednostayney wolly syna iego Jana spolecznie z Woyciehem, obywatelom naszym y wyznał jest w przod pyszany Adam Sarnek, ze sam dobrowolnye odprzedal placz przy budynku tegos to Woycieha Ryhlika własny y od oycza zony tegosto Adama darowany za summe pieniedzy jusz do czała zaplaczonam y oddanam. Na ktorymś to placzu odprzedanym ante datto zapiszu budynek postawioni jest, ktoremus to często pisanemu Woyciehowy y erbom iego ma stacz doskonalam prawem wyechnie przez przekasky yednego kozdego czlowieka, y vcziniony jest wzdawek porzatkem prawa od zwysz dotczonego Adama Sarnka, ktorys to wzdawek do xyag nasyh myeyskih przyiety jest. Act(um) vt supra.⁶⁰¹

361

Roku 1625 die 17 february. Decret vrzedowy Tomassowy Częckowy.

My burmystrz a rada m(iasta) Woznyk na ten czass burmystrzem bedacy Woyczyeh Kruzel radny Tobyass Koscielny, Wacław Zębarth, Balczer Matlag znamo czyniemy y xyęgamy nassymi protestugemy ze wty [roze przy] Myedzy Walentym Tyralem y zzyeciém iego Janem Kapustam strony iedney a Tomaszem Częckiem strony drugiej strony obwynienya działu y wybyczia z dobr oyczestih y macierzistyh ruhomyh y nieruhomy, stoyaczih, lezaczyh także y gierady wselyakih. My wprzod pissany burmistrz y rada wyslysawssy zalobnyka y odpor vznawamy, poniewadz Tomass Częczek podlug obwinienia to pokazal xyegamy myeyskymy, ze Jacob Częczek ociecz yh Maiciey zony trzy, s ktorymy dziatky splodziel yedney każdy dziatky pirwssy, wtorey y ostatney dostateczne z dobr sswoyh wybył, ktorih wyroky dostateczne pokazuyam. Także y tegosto Walentego stateczkiem zaopatrzyl, który takowy stateczek Drzemalie odprzedal y ze wssego tego wydziału wyrok vczyniel. Tomass Częczek y erbowie iego zadnemu w takowey sprawie więczey odpowiadacz niepowinny. Stalo ssie.⁶⁰²

362

---

⁶⁰⁰ s. 288 – 289 (311 – 312)

⁶⁰¹ s. 289 – 290 (312 – 313)

⁶⁰² s. 5 – 6 (8 – 9)

Roku 1625. Die 27 January. Wyrok Maximinianowy (!) Długayczykowy od Tobyasza Koscielnego za dział z oyczizny to iest mlyna.

Przed namy burmystrzem a radam myasta Woznik stanawszy oblycznie Tobyas Koscieln y Maxymian Długay y wyznał iest w przod piszany Tobyas, ze sie mu zado-schy stalo od ponizey pisanego Maxymiana działu nalezytego z oyczyny ieych Blazeya Długaya, to yest za mlyna y także podług testamentu oyczowskiego, za ktorysto yusz do czala przyety wydział często piszany Tobyas wczyniel iest wyrok porzatkem prawa, ktorys to wyrok przyelyszmy do xiąg naszych myeyskich. Act(um) vt sup(ra).⁶⁰³

363

Roku 1625. Die 21 february. Zapysz zgody dobrowolney własnyh potomkow to iest cor z myona Hany, Zoffiey, Adwygy z wnukiem pozostałym Grzegorzem po oyczu pozostałych Grzegorzu Rzepcze o przymyarek, który lezy w Szvietwodzie.

Przed namy burmystrzem a radam m(iasta) Woznik stanawszy oblycznie obywatelle naszy z myona Adam Zgniely, Mykolay Gay, Tomasz Czecek przyproszeny do zgody dobro-wolney z obu stron w przod piszanych malzonkow na myeschumalzonek szwoyh, także y wnuka, ze sie szam dobrowolnie pogodzyli przy swisz dotczonych ossobah przyacziel-skim obyczaiem, miedzi szobam o tenze przerzeczony przimiarek, pozostały po oyczu ieyh s przotkow nabyty za wsytek dział oyczisty y macierzisty, który myedzy sie na styry czeschy podzielily przy oszobah przysieglyh y ieden kozdy na szwey cheschy przestawacz ma besh wszelyakiey odpornoschy wiecznie, y kozdy z nih z erby swymi mayam mocz swoje własne dacz, zamienicz, zaprzedacz y k swemu naylepszemu vzitku obrocicz y nyechacz; A yusz daley żaden z nih wyeczey na tym przestayacz na tymze wnuku ynszih działow sziegacz nye mogam wyecznie oprocz blyskoschy spatkowej. Ktorams to zgode za prozbam ieyh społecznam do xyąg naszih przyelyszmy. Act(um) vt s(upra).⁶⁰⁴

364

Roku 1625. Die 10 marty. Zapysz wzdawku kwarty roley od własnego oycza Alexandra Matyszowy synowy iego.

Przed namy burmystrzem a radam mya(sta) Woznyk, stanawszy oblycznie Alexander Jano, obywatel nasz zdrowym vmyslem roslawnym wyznał iest, ze z dobrowoly szwoiey oy-czowskiey oddał kwarte roly swoiey własney synowy szwemu Matyszowy y erbom iego w prawe dziedzictwo za wszytek dział, wedle roley szwoiey od myedze Smarsowey strony drugiey po scieske, a tho s tym wyminkiem, te tho zagrode po scieske pomyenyayacz do smierczy swoiey oyczowskiey szobie w uzywanie zostawya: a po smierczy iego temusz Matyszowy nalezcz ma podług kwarty wszysz a ktorey tho kwarty tenze Matysz powin-nien będzie odbywacz za dalszym postanowienym oyczowskim dwu szyostr działem nale-

⁶⁰³ s. 287 (310)

⁶⁰⁴ s. 290 – 291 (313 – 314)

zytym, podług inih szyostr: ktorams to kwarte roley będzie myał moy y czałe dziedziczne prawo często pysany Matysz y erbowie iego vziwacz wszelyakym spuszbom wiecznie podług woly szwoy, ktorys to wzdawek do xiąg naszymy przyelyszmy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁰⁵

365

Roku 1625. Die 10 marty. Zapys prawa nadania xyedzu Sobestyanowy fararzowy naszemu y erbomiego od Geych Mylosty Panow Dziedzicznych naszych na Chmielnyczysko lezace podle Smarzowego z iedney a podle Skotnicze strony drugiey.

In nomine D(omi)ni Amen. Ja Gerzy Frydrych Kochczicki Swobodny Pan s Kochczicz, Lublyncza a na Woznikach etc. wyznawam tym tho lystem a piszany szwoym, zem darował xyędzu Sobestyanowy Gaszynskiemu, fararzowy zwłaszcza memu mylemu na gruncie moym woznickym kęsz ziemye na zagrotke tocz yesto Chmielnyczisko Stare, ktoregom ya nycz yem nyeuziwał wedle plotha Stawyska Smarzowego a wedle drogi, którą ydam albo ydam do Długaiowego Mlyna asz po szcieske, którą ydam do kosciołka za własne iego w dziedzictwo ną szobie any potomkom po mnie będączim niepozostawuyacz tak ysz wysz mianowanemu xyędzu będzie wolno tego placzu vycz wedle yego podobannya, a woley iego czym będzie czczyał przedacz, zastawycz, darowacz, dacz y ku naylepsemu pozytku szwemu przywiescz besz mey y potomkow mych zadney przekaszky y przenagabanya. Na czo dla lepsey pewnosczy y wyadomosczy wszytkym pięczecz swam przyrodzoną przyczysnałem y rękam własnam podpisałem szyć. Stało szie Roku Panskiego 1618 w dzien szwyetego Grzegorza. Platu kozdorocznego podług czasu odbyeranya platow powynnis będą oddawacz po 3 gr(osze) na koscioł. Ktoregos to zdawek y prawo za wolam Jego M(os)czy Pana jusz pod iurisdiction naszym do xyąg naszymy przyelyszmy.⁶⁰⁶

366

Roku 1625. Die 18 marty. Wyrok Andrzeyowy Domynkowy od Ewy szyostry iego własney nastarszy z oyczyny y macierzyny.

Przed nąmy burmystrzem a radam miasta Woznyk stanawszy oblycznie Eua Chlastawyna y z malzonkyem szwoym Stanisławem y wyznala iest często mianowana Eua, ze szie iey zadosczy stało od Andrzeia Domynika, brata iey za wszytek dzyał z oyczyny y macierzyny podług porzátku oyczowskiego y vczynyla mu wyrok porzátkiem prawa, ktorys to wyrok do xyąg naszymy myeyskih przyety jest. Act(um) vt sp(ra).⁶⁰⁷

367

Roku 1625. Die 18 marty. Zapysz fyrmarku o domostwa z oyczow y s przotkow nabyte myedzy Grygierem Sygudam a miedzy Marczyntem Morawczem.

---

⁶⁰⁵ s. 292 (315)

⁶⁰⁶ s. 293 – 294 (316 – 317)

⁶⁰⁷ s. 294 – 295 (317 – 318)

Przed nami burmystrzem a radam Woycziehem Kruzelem, na ten czas radny Tobyasz Koscielny, Wacław Zebarth, Balczer Matlag, stanawszy oblycznie obywatelle naszymy nowicz y wyrshu piszany Grygier Syguda a Marczyń Morawiecz, y wyznaly sam zobobolnye yednostaynymi slowy y wymyslem przed namy, ze sie prawym ffyrmarkiem postanowyelly y ffyrmarczyly o domostwa y stodoły. A tho w ten obyczay, ze tenze Morawiecz szwoy własny dom podaye w prawe wyeczne dziedzictwo ze wszytkym budynkiem y stodołam (oproc stollow czokolwyek gwozdzyem przybyto a powrozem przywieżano. Także y czo sie przydawku dotyczy, podług wyznanya Grzegorza Sygudy, ze sie dostateczne wyszczel, tenze często pysany Marczyń Morawiecz nycz nye pozostawayacz tymze spusobem podle szbuszobu (!) z wyrshu pyszanego, tenze Grygier Syguda takowesz domostwo ze wszem budynkiem oproc stołow czokolwyek gwozdzem przybyto a powrozem przywiazano), y mayam yeden drugiemu wystapycz, oddacz podług wymowy y czasu, y każdy na szwym przestawacz y z erby szwymy wyeczne, ktorys to fyrmak wydzadz my bycz sluszny podług zadosczy obudwu stron do xyag naszym przyelismy. Act(um) ut sup(ra).⁶⁰⁸

368

Roku 1625. Die 21 marty. Wzdawek Blazeyowy Lacoczye od Jana Lyska na przymiarek, który lezy w Szwyedwodzie.

Przed namy burmystrzem a radam m(iasta) Woznyk stanawszy oblycznie Jan Lyszek a Blazey Lacotha obywatelle naszymy, y wyznał gest w przod piszany Jan Lyszek dobrym wymyslem, ze jest odprzedal przymiarek we Szwyedwodzie lezający szwoy własny dobrze a sprzwdiwy nabyty z yedney strony Czagłowego a z drugyey strony Odparthowego wszersz od myedze do myedze a w dlusz podług ynszih szamszyadow Blazeyowy Lacoczye y erbom yego wyeczne vzywane za szumme pienyedzi do czała zapłaconam y odanām. Ktorys to często myanowanego przymiarku on y erbowie iego mayam mocz y czałe prawo vzywacz dziedzicznym obyczayem dadz, zamyeny[cz], przedacz, zastawycz y k szwemu naylepsemu vzitku vczynycz y nyehacz besz wselyakowey przekaszky y odpornoczy wszelkiego człowyeka wiecznie za prawy myeskymy y wzdal mu jest tenze Yan Porzatkiem prawa, ktorys to wzdawek do xyag naszih przyelismy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁰⁹

369

Ro(ku) 1625. Die 3 aprilis. Wyrok Matheusza Barteczka Walentemu bratu yego nalezaczy.

Przed b(urmistrzem) a radam m(iasta) W(oznik) stanawszy oblyczne Matheusz Bartecko spolu z Walentem bratem szwoym potomkowye Satnysława Bartecka obywatella naszego y wyznał jest wprzod piszany Mateusz, ze mu sie zadosczy stało od Walentego Bartycka brata yego za dzyał z oyczyzny ieyh podług porzratku oyczowskiego, y vczyniel jest wyrok

⁶⁰⁸ s. 295 – 296 (318 – 319)

⁶⁰⁹ s. 296 – 297 (319 – 320)

porzatkem prawa z przyetego dzyalu porzatkem prawa, ktorys to wyrok do xyag naszych przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁶¹⁰

370

Roku 1625. Die 2 May. Zapysz zgody myedzy Annąm Odpartką a myedzy Mykołayem Gayem bratem iey własnym.

Przy dobryh potczywyh y obywately naszych takze y braciey własnyh Walentego Zyarka, Blazeya Zgorka etc. My burmistrz a rada m(iasta) W(oznik) znamo czyniemy ze szam przedstawili przed nasz wprzod myanowany potomczy Walentego gaya: Anna Odpartka y z mezem szwoym, tocz iesto Mykolay Gay y vcziniely szam zgode dobrowolnam, to yest o dział oyczysty y macierzysty, w ten sposób, ze wprzod mianowana Anna przyeła za vpełny dzyał summe 427 th(alarow) po trzech wyerdankowyh dobrej bierney minicze⁶¹¹, tocz iesto stayanko roley na kwarczie myanowicie w Radlaku⁶¹², na zagrode, takysz nalepiey szobie do pozytku szwego przywiesz mogą w prawe wieczne dziedzictwo oney y erbom iey wiecznye służące. A czo sie dotyczy tey pyerwszey zagrody, ktoram przesze wiele czaszoioiw w uzywaniu miała, pozwoliel yey tenze Mykolay Gay vziwacz do 6 lath od dattum a po wyzycziu czasu powynny bedam takowego stayanka albo zagrody odstapicz Mykolayowy y erbom yego, y s przyetey summy wydziału wyrok vczinicz, ktoraszto zgoda ieyh do xyag naszih (wiecznie trwayaczam) wpyszalyszmy. Przy tym były Walenty Smarsz, Pawel Woyszyk, Alexander Jano, Walenty Skiba, Grygier Syguda od stron przyproszone osoby. Act(um) vt sup(ra).⁶¹³

371

Roku 1625. Die 9 Juny. Zapysz wzdawku na keszy placzow Blazeyowy Poszywadlu od Adwygi Janeckowey a od Tomasza Zurka.

Przed namy burmystrzem a radam myasta Woznyk stanawszy oblycznie wprzod piszany obywatelle naszymy Blazey Porzywadlo, Tomasz Zurek, Adwyga Janeckowna y wyznaly szam wprzod piszany Tomasz Zurek y ta tho Adwyga ze szam dobrowolnye przedały po keszu zyemye na placz do budunku temusz to Blazeiowy na budynek, y potrzebe iego, tak dlugo y ssyroko yak yusz szobie oddały y yusz w recze a w trzymanie Blazey Poszywadlo przyał za szumme do czala zaplaczonom, ktoryhze tho keszow, Blazey y erbowie iego mayam mocz y czale prawo vzywacz podlug naylepsego vpodobanya y pozytku szwego wyecznyie y wzdały mu szam porzatkem prawa, ktorysto wzdawek do xyag naszych przyelysmi. Act(um) ut sup(ra).⁶¹⁴

372

---

⁶¹⁰ s. 298 (321)

⁶¹¹ monety

⁶¹²

⁶¹³ s. 298 – 299 (321 – 322)

⁶¹⁴ s. 300 (324) Uwaga! W dawnej numeracji brak strony 323.

Anno 1625. [Dnia 18 juny]. Zapis wyznania swiadkow statku Rzepczynskiego od Ewy Kruzelowny, sołtysk Woyslawskiej do wrzedu woznickiego zlecony, ktorzy swiadkowie porządnie wołą jeyey wymawiają.

My burmistrz a rada miasta Woznik bedac w zupełney radzie przystapili sam przed nas utczywy sąsiedzy nasy iako Alexander Jano a Paweł Woyszyk sumnieniem dobrym wyznali to, ze oni bedac Woyslawicach dnia 16 juny nawiedzając siostrę swą Ewe Kruzelowne, sołtyskę Woyslawską w chorobie iey z bratem iey rodzonym Woiciechem Kruzelem przy testamencie iey wyznała iest sumnieniem dobrym w ten sposób, ze ona mając zapis na statek Rzepczynsk od J(eg)o M(oś)ci P(ana) P(ana) Jerzego Fryderycha Swobodnego Pana z Kochcic, tedy to ona czynila z miłości swoiey przeciwko bratu swemu nic na to y jednego chalerza (!) nie nakładając, ale dla snadniejszego z Jego Mo(sc)ią Panem kupna czynila, te do ktoregos to statku żaden z dziątek ieiey własnych y jeden każdy ni iakowe(g)o prawa ani obowiasku mieć nie może, ani niema tilko potomkowie brata ieiey własne(g)o Jana Przybyła co y na testamencie ieiey takowe wyznanie przy wrzedzie woitowskim kozieglowskiem zostawa a to wyznanie czyni na miescu zdawku i casowania zapisu, o co y sadala w zwysz mianowanych bratow, żeby to na mieyscu iey tym sierotkom na mieyscu wzdawku y casowania zapisu iey samey y erbom ieiey przedtym należacemu xiegami mieyskiemi tymze zapisem roborowany był. Stało się ut supra Anno 1625 dnia 18 juny.⁶¹⁵

373

[Anno 1625 dnia 18 juny]. Wyrok Woiciechowi Kruzelowi od Ewy siostry iego przes te swiadkij należacy.

Przed nami tymze wrzedem cis mianowani bracia a swiadkowie tosz wyznali, ze taz Ewa Kruzelowna w chorobie teyze od Pana Boga będąc złożona wyznała iest, ze spadkow po bracie y siostrze ieiey iakosz to po xiedzu Jerzym, bracie siostrze Adwidze, który z prawa s obopolnie na wszystkich przypadł dosc się iey od brata Woiciecha z statku oyczystego stało, co y przy tychze swiadkach y wrzedzie woitowskim kozieglowskiem, co iey własnie przychodzilo oddał y wyrzeka się porządkiem prawa. Actum ut supra, die et anno.⁶¹⁶

374

Roku 1625. Die 8 July. Zapysz wzdawku kupna myedzy Andrzeyem Polakym a myedzi Grygierem Kundeiem od placz na domostwo.

Przed namy często pyszanymy burmistrzem a radam m(iasta) W(oznik), stanawszy oblycznie obywatelle naszy z myona Grigier Kundej a Andrzey Polaczek y wyznal iest dobrym vmislem nye s przymuszenia any rzadną (!) chytroszcziam zwyedziony, tenze w przod piszany Grygier, ze iest dobrowolnie przedał placz ziemie na budynek Andrzeyowy Polaczkowi za summe do czała zapłaconam y oddanam w prawe wyeczne dziedzictwo, ktorys

⁶¹⁵ s. 300 – 302 (324 – 326)

⁶¹⁶ s. 302 (326)

to placz lezy od przicznice strony Nywky a strony Walentego Pyecza, ktoreś to kupno y placz po wykonaniu budynku tegos to Andrzeja Polaczka vczynyl wzdawek tenze czę-
sto pysany Grygier porzątkiem prawa, a tenze Polaczek y erbowie iego mayam mocz y
czale prawo vzywacz takowego domostwa wselyakowym obyczajem podług porzátku
ynsyh szamsyadow w ty puncta y articuly jako oswobodzenie nasze szobam przynoszy
wiecznie przesż przekasky yednego kazdego człowieka, ktoryś to wzdawek do xyąg naszym
przyełyszmy. Act(um) ut sup(ra).⁶¹⁷

375

**Roku 1625. Die 13 July. Wyrok Walentemu Barteckowy od Katarzyni Murarkj syo-
stry iego.**

Przed namy burmystrzem a radam m(iasta) W(oznik) stanawsy oblycznie Katarzina Mu-
rarka z Walentym bratem swoim y wyznala yest, ze się yey zadosci stało od tegos to Wa-
lentego Bartecka z oyczyny y macierzyny y wyrzekla szie s przyetego dzyału porzátku-
em prawa wyecznie, ktoryś to wyrok do xyąg naszym przyełysmi. Act(um) vt sup(ra).⁶¹⁸

376

**Zapisz kupna Woyciehowy Sothowy z poruczenie Jana Sowkj od opiekonow
przedane Ro(ku) 1625, 19 (septem)bris, to yest placzu y przimiarku w Swietwodzie.**

My burmistrz a rada m(iasta) W(oznik) znamo czyniemy zaszmy podług zadosci
Woycieha Sotha y Chrzistoffa Gaszynskiego, samsziadow naszih tho kupno, które w
kxięgach wrzedowych zaopatrzono obsyrnie stoy. Temus to Woyciegowy Szotowy y er-
bom iego nalezyche. To iest domostwa placzu przymiarku od opiekonow przedane do xiąg
wiecznih obecnyh vwiedly y wpiszały. Ktoryś to kup doskonaly znayacz bicz sluszny,
poniewadz podług porzátku prawnego, termin wisczia roku 6 nyedziel przymuiemy.

A tenze często piszany Woycieh y erbowie iego mayam mocz y czale prawo vziwacz
szwego własnego a dobrze nabytego jak swey roly y domostwa wiecznie bezż przekasky
yednego kazdego clowieka porzátkiem mieyskim y mayam mocz przedacz dacz zamienicz
y k swemu naylepsemu vžitku obroczicz, vczinicz y niehacz, yak się ym kdy lepiej będzie
zdalo, dziedzicznym obyczaiem. Stalo się vt sup(ra).⁶¹⁹

377

**[Roku 1625. Die 19 septembris]. Zapis swyatkow przy wrzedu radzieckim wyedzio-
nih przes pomocznego człowyeka wyedzionyh tho iest Walentego Smarza Adwy-
dze Baszikowey malzoncze ku potrzebie wyedziony, ktorzis tho swyatkwie pod
sumniem dusznyh ocz wynieny szam. Oczim dobram wyasdomoscz mayam
z rozwazonym wrzedowym wyznaly:**

Stanisław Hlastawa z poruczenia namiestnika J(eg)o M(osci) Pana wyznał:

---

⁶¹⁷ s. 302 – 303 (326 – 327)

⁶¹⁸ s. 303 (327)

⁶¹⁹ s. 304 (328)

Ze kyedy kupiel v Baszika Grigiera statek wymowiel sobie Baszyk v niego mieskanie do roku as kiedj yusz sobie Baszyk kupiel v Jopa chlewysko na mieskanie mowieleh mu kady sziem będziesz myał przibuduie szobie. Swyadek nicz wieczey nye wyznawa.

Drugi swiadek Walenthi Jutrznia wyznał: Ze na ten czas gdy Grigier Baszik kupiel v Yopa hlewysko przisła do niego w dom Halena Jopowa powyadayacz, swaku przedalysmi hlewosko Baszikowy za 12 złotych po sien nasze nych się hudzina nie pomyka. Swyadek iey rzekl y pohwaliel dobrzesczie vcziniely zesczie na hudzinie wzglad myely. Swyadek nicz wieczey nie wiznał.

Trzeci swyadek Agneska Jutrznyna wyznała, ze o tym dobram wyadomosc ma: Ze thakowy hlew baszyk kupiel z nieboskam pyrwsam zonam szwoyom v Jopa za 18 złotych, o tym tysz wyadomosc ma, ze tenze Job pozwoliel mu budowacz komore asz po strzehe swoye. Czo się doticze drogy, o tym nye wie, yako sobye pozwoliely. I tho wyznawa gdy Zuzyh hlew zakladał, tedy temusz Baszikowy mowiela oto na twym zaklada. Baszik rzekl. Porwon Bogu y s tym. A tho czo wyznała przymuye na szwam wyare y dusze.

Swyadek strony Jana Liska Andrzej Pasternak wyznał, ze kyedy przy przedawaniu Jopa Słowyka Janowy Lyskowy był za lytkupnika domostwa wyznaie, ze mu przedal Jop podług starego budynku szwego. J nie ynaczy. Azeby miał wolny przeyazd y przechod Baszyk. Y tho wyznawa, ze podług obmowy Jana Liska, Adam Marhwyany przy tym był za społecnego lytkupnika. Ktorys to swyadomie dla vwarowanya przyczyn za zadoszcziam strony przyete iest w xiegy nasze. Roku 1625. Die 19 septembris.⁶²⁰

378

Roku 1625. Die 23 octobris. Zapysz wzyatku Jacoba Zbytku nalezytosci oyczowskiej za halupe od Woycieha Tluczka.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) W(oznik) stanawszy oblycznie Jacob Zbytaszek, pozostaly potomek po Pietrze Zbytku, obywatelu naszym, spoleczny z Adamam Soltyskiem, mieszczaninem myasta Toska, (poddanym J(eg)o M(iłos)czy Pana Freybera) rzemiosla sukiennicznego, na ten czas mystrza tegos to ssyrotka, ktoris to pokazal vrzedowy naszemu protestatiam od czechmystrza rzemiosla ieyh, ze tegos to syrotka przypowiedziel czechowy porzatkem my z urzedu za poroczenym Jego M(iłos)czy Pana nalezytosc iego wydalismy widzadz rzecz slusnam a potrzebnam yemu, to iest od tegos to Woycieha Tluczka, y vcziniel iest wyrok s przyetego napadu porzatkem prawa wieczey szie nie vpominacz anisz żaden na miesczu iego prawa miecz nie może. Act(um) ut sup(ra).⁶²¹

379

Roku 1625. Die 21 (novem)bris. Zapysz kupna placzu od spoleczny obcze Tomaszowy Czeckowy y erbom iego.

---

⁶²⁰ s. 305 – 306 (329 – 330)

⁶²¹ s. 307 (331)

My burmystrz a rada i wsecka obec m(iasta) Wo(znik) znamo czyniemy y xiegami naszymi protestugemy zesmy za pilam zadoszcziam Tomasa Czecka, obywatella nasego dosprzaly y przedałym laskawam y przihilnam rekam spoleczny obcze nasey kesa placzu nalezytego obecnego temus to Czeckowy y erbom iego wieczniami czaszy na potrzebe budynku iego przeciwko placzu stodoliska iego na Przedmieszcziu z iedney stroni Suszitrawy a myedzi Ffyedem z drugiey strony, tak yako mu yest vkazano y wyczihowano nad to yusz wieczey nie prziczinyayacz za summe do czala oddanam y zaplaczonom, które często placzu on y erbowie iego mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzicznym obyczaiem wiecznie dacz, darowacz, zamienicz, vczynicz y niehacz yako swoym własnim a dobrze nabytym y tego vziwacz podlug iurisdictioney naszey myeyskiej podlug porzlatku domow ynszih samsyadow, ktoresto kupno przyelysmy do xyag nasyh myeyskih. Ac(tum) vt sup(ra).⁶²²

380

Roku 1625. Die 8 decembris. Zapisz od przedanego placzu od obcze Jacobowy Fietowy y erbom iego.

My burmystrz a rada i wsycka obec myasta Woznyk znamo czyniemy zesmy przedały w przwe wieczne dzierzenye kesz zyemie to yest placzu obczy z erbow y potomkow nalezaczego Jacobowy Fietowy y erbom yego za summe do czala oddanam, kotrys to kesz placzu lezy wedle Czeczkwego domostwa a w koniecz budynku y domostwa pomienio-nego Fyetha na Przedmieszcziu od Kozieglow y dacz go, kotrys to placzu często piszany Jacob y erbowie iego mayam mocz y czale prawo podlug wymierzenia a nicz wieczey vziwacz podle woly ieyh y ku naylepsemu pozytku yako szwego własnego podlug iurisdictioney mieyskiej wiecznie. A tho przy dawney dobrze a sprzwidlywie nabytey od przotkow ieyh posesyey jako inszy samsiedzi za prawem mieskim, ktores to odprzedanie porzlatkiem pawa przyeliszmy do xiag naszih mieyskih.⁶²³

381

Roku 1626. Die 7 january.

My burmystrz a rada m(iasta) Woznik znamo czyniemy zehmy oddały Malherowy Sowcze potomkowy Jana Sowky własny nalezyty dział, który mu ocziecz własny legował testamen-tem, a tho w przytomnosci Jana Deyka strya własnego, s którego przyetego dziełu vrza-dowego wieczey anisz żaden odpowiadacz nie powynny. Stało się w przitomnosci To-masa Częczka, Walentego Jelytha vt supra.⁶²⁴

382

Roku 1626. Die 7 january. Zapysz kupna y wzdawku Walentemu Jelytowy y erbom yego roley od Adwygy Porwytowe y w przytomnosci malzonka ieiey.

---

⁶²² s. 308 – 309 (332 – 333)

⁶²³ s. 309 (333)

⁶²⁴ s. 310 (334)

Przed namy burmistrzem a radam myasta Woznik stanawszi oblycznie Walenty Jelytho a Walenty Kropich wspołu małzonkam szwoyam Adwygam, y wyznaly sam zopopolnie (!) jednym vmisle y wołam zwysz dotczeny Walenty y małzonka iego, ze szam dobrowolnie przedaly namiarczek roley w szwiewodzie lezaczy, ktoris to namiarczek podług zgody y podzielenia dostal sie yest po oyczu własnim napadnim obyczaiem teyze Adwydze Kropihowey, za summe do czala zaplaczonom y wyliczonom, który przimiarek lezy myedzi Alexandrowym z iedney strony a podle tegosz często pisanego Kropih, strony drugiey, tak długo y ssyrok yako szam w sobie iest. Ktoregos to przymiarku często pyszany Walenty Jelytho y erbowie iego bedam mocz vziwacz dziedzycznym wiecznym obyczajem yako szwego własnego, mogam dacz, przedacz, zamienicz, zastawycz podług woly szwoiey vczinicz i niehacz podług iurisdictiony miasta naszego y wzdaly szam temusz to Walentemu porzatkem prawa, ktorys to wzdawek do xiag naszych przyeti iest. Act(um) ut sup(ra).⁶²⁵

383

Roku 1626. 19 dnia stycznia. Zapis wyroku Adamowi Piconiowi od własnych sziostr iego.

Przed nami burmistrzem a raddam miasta Woznik, Tobiaszem Koscielnym, Wacławem Zebartem, Balcerem Matlagiem. Stanawszy oblicznie przed vrsad nasz, siostry Adama Piconia, mianowicie Anna, Zofia y Katarzyna, y wyznaly sam iednostaynie a dobrym vmyslem za sam przyieli od Adama Piconia, bratha swego działu oyczowskiego y macierzynskiego zadosci podług porzadku testamentnego, z ktoregosz to przyietego działu vczynieli dostateczny wyrok, porzadkiem prawa wiecznie. Ktoryss to wyrok do xiag naszych przyięty iest. Actum ut [supra].⁶²⁶

384

Roku 1626. Die 30 january. Wyrok Andrzeyowy Dominikowy od własney syostry Anny.

Przed namy burmistrzem⁶²⁷ a radam m(iasta) W(oznik) stanawszy oblycznie Anna Obstoyka spolecznie spolecznie (!) z Andrzeyem bratem szwoym y wyznala iest dobrym vmisle pomieniona Anna, ze szie iey zadosci stalo od brata ieiey Andrzeia dzyalu nalezi- tego z oyczizni y macierzizny podług porzadku oyczowskiego y vczyniela iest dostateczny wyrok porzatkem prawa s przyetego dzyalu wyecznye, Ktosrys to wyrok do xyag naszych przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁶²⁸

---

⁶²⁵ s. 310 – 311 (334 – 335)

⁶²⁶ s. 311 – 312 (336 – 337)

⁶²⁷ Burmistrzem był ówczesnie Wojciech Kruzel.

⁶²⁸ s. 312 (336)

Roku 1626. Die 2 marty. Zapysz wyroku Andrzejczowy Dominikowy od własnego brata Woycieha.

Przed nami burmistrzem Woyciehem Kruzeliem y radam Tobyasem Koscielnym, Wacławem Zebarthem, Balczerem Matłagiem, stanawszy oblycznie potczywy samsiedzi a obywatele naszymy Andrzej Dominik spolecznie z Woyciehem bratem swoym, y wyznał iest tenze Woycieh z dobrym vmyslem swoym, ze mu sie zadosci stalo od bratha iego Andrzeja dzialu nalezitego podlug testamentu oycza ieyh Grygiera Dominika, ze wszitkiey posesyey pozostaley, s ktorego to przyetego dzialu Woycieh brathu swemu porzatkem prawa wiecznie vczynil wirok post scripta. Nad tho za dobrą wolań swoya tocz iesto za prozbam Woycieha y inih wiele potczywih ludzy Andrzej Dominik darowal temusz to bratu swemu stayanko roley w Swiedwodzie od Skotnicze na vzywanie do smierczy tegos to Woycieha a nycz daley. Stalo się vt sup(ra).⁶²⁹

Anno 1626. 2 die marty. Zapis kupna Gerzemu Lachowi od Tomasza Zurka na roliam.

My burgmistrz a radda m(iasta) Woznik znamo czyniemy, zesmy to wzdore pisane kupno przyieli do xiag naszych mieskich w te slowa. Mianowicie miedzy Gerzykiem Lachem z Elgoty⁶³⁰ a Tomaszem Zurkiem, obywatelem miasta Woznik, a tho w ten sposób: Ze wysz mianowany Tomasz Zurek odprzedal kwarte roley swoiey własney bes zagrody, która to kwarta roley lezy miedzy Sobieraiową z iedney strony, a Skibiney drugiey strony, roley mianowicie Gierzykowi Lachowi a to za summe pieniedzy do cala oddaną y wyliczoną, ktoreysz to roley często pisany Gierzy Lach y erbowie iego będą miec moc vzywac calym prawem iako będą miec moc vzywac calym prawem iako swoiey własney dobrze nabytey roley wiecznie, bez przekazki iednego, kazdego człeka porzadkiem prawa iurisdictioniey mieyskiej, y będą miec moc dac, darowac, zamienic, odprzedac y niechac, y iak nalepiey zadac a podobac będzie. Item co się dotyczye zagrody, ktoram sobie tenze Tomasz Zurek pozwoliel podlug obmowki kupna tenze Gierzy Lach y erbowie iego powinni się y maia moc bronic się prawnie, ktorysz to zapis po wyszcziu kupna roku szesci niedziel wędług pozwolonego wzdawku tegosz to Tomasza Zurka przyielismy. Actu(m) ut su(pra).⁶³¹

Roku 1626. Die 19 marty. Zapysz kupna roley y possesiey, którą od umorkyem przypadła tak po mezu ieiey Grzegorzu Basziku, yakos to y po dziatkow włono matcze własney Adwigi Basky Jacobowy Fyethowy.

My burmistrz a rada m(iasta) Woznik na ten czas Woycieh Kruzeli, burmistrz a rada Tobyasz Koscielnym, Wacław Zebarth, Balczer Matlag, znamo czyniemy y xyegami naszymy

⁶²⁹ s. 313 (337)

⁶³⁰ Elgotha - Ligota Woźnicka, dawna wieś obecnie sołectwo w składzie miasta Woźniki.

⁶³¹ s. 314 - 315 (338 - 339)

protestujemy, że za wolam y myłostywym poruczeniem Ge(g)o M.(ilosti) Pana Pana Gerzego Fryderyha swobodnego Pana s Kochczicz, Lublyncza a na Woznykah etc., przyelysmy kupno roley, także y halupy Jacuba Fyetha podług saczunku wrzedowego foytowskiego, ktoras to rola lezy na Kącziek pomieniayacz z iedny strony roley Jutrzniowey a z drugiey strony Drzemalney, tak długo y sseroko yako sama w sobye iest, oprocz stayania przed tym okupionego nad Potczawym⁶³² (!) od Andrzeja Pasternaka. Tocz iesto halupa myedzy Jutrzniam a Zuzykiem na Przedmieszcziu Koziegłowskim, ktorwsz to kupno, tym spuszobem, tak szie oznacza. Ze tas to Adwyga Baszikowa bedacz pozostała po mezu swoym [takyesz] y po dziatkach, nad prikazanie panskie zapominawszi się dopuszcziela szie iest skutku z tego zmylstwa, z blyskim lyniey Grzegorza meza ieiey zmarleg, dla którego skutku z biegiem się stała y takowey przioadley szobie posesyey odbywała. A tak podług znieszenia woley y dostatecznego zniesienia Je(g)o M.(ilos)czy Pana y nasz [ego] wrzedu mieyskiego yako od biegu, często pisanemu Jacobowy Fyethowy, malzoncze y erbom iego odprzedane na wieczne czaszy posesyey, roley, domostwa Jacub Fieth, erbowie yego mayam mocz vziwacz dziedzicznym obyczaiem wiecznie podług iurisdictiony mieyskiej y mayam mocz y czałe prawo dacz, przedacz, zaffirmaczycz, zamyenicz, zastawicz tak yako się im nalepiey zdacz y podobacz będzie, ktores to kupno y prawo iego przyelismi do xyag naszih myeyskih porzatkem prawa. Act(um) ut sup(ra).⁶³³

388

Anno 1626. Die 22 Aprilis. Zapysz kupna y wzdawku myedzy Janem Lyske[m] a myedzy Malherem Czyhem o łake, która lezy w Dębyczu.

My burmystrz a rada m(iasta) W(oznik) na ten czas burmistrzem Woyciech Kruzela a radny Tobyasz Koscielny, Wacław Zebarth, Balczer Matłag znamo cziniemy, że szam przedstapiely przed wrząd nasz vtcziwi samziedzi a obywatellye nasy z wyrshu pizani Jan Liszek a Malher Czyhy y wyznal jest tenze Jan Liszek dobrym czirstwym a rossawym vmyslem, że podle kupna pirwotneyszego, które sye stalo podług zapysu xyag wrzedowych o łake w Pyenyądzu lezaczam a(nn)o 1625 podług wisczya prawa. Wzdawek cziny temus to Malherowy Czihemu y erbom iego do xyag wyecznych porzatkem prawa wiecznie trwayaczemy czaszy yusz do czała zapłaczonam, ktoras to łaka lezy na Debyczu, myedzy Mahalyną z yedney a myedzy Kosczyelnowską strony drugiey, tak długo y ssyrokoko yako sama w sobye jest, ktoras to często pizana łaka należy y nalezecz ma temusz to często pisanemu malherowy y erbom yego wyecznie y bedam miecz mocz vziwacz, dacz, przedacz, zamienycz, zastawycz, vczynicz y niehacz yako swoym wlasnim dziedzycstwem a dobrze nabytem podług naywiszego rozumu y woły ieyh. Ktorysto wzdawek do xyag naszih myeyskih przyety a zapiszanyyest. Act(um) ut sup(ra).⁶³⁴

389

⁶³² Nad Podstawiem ?

⁶³³ s. 315 – 317 (339 – 341)

⁶³⁴ s. 317 – 318 (341 – 342)

Roku Panskiego 1626. 30 dnia miesiaca kwietnia. Zapis kupna o zagrode od vrodzoney Magdaleny Seniczowny, burmistrzowi a radzie miasta Woznik, ktoras to zagroda [to iest skole]⁶³⁵ a szpitalowi na wieczne czasy sluzyc ma.

Na ten czas burmistrzem a radam m(iasta) Woznik Woyciechem Kruzelem, Tobiassem Koscielnym, Wacławem Zebartem, Balcerem Matlagem zupełną zasiedzacam raddam.

Ja urodzona Magdalena Seniczowa, pozostala wdowa po niebosczyku Janu Kmelleru zeznawam tym to zapissem przedewssemi komusskolwiek to potrzeba wiedziec sam o dobrej wolej swoiej z dobrym y czystwym vmyslem przedala ogrod swoy własny, na który przwo czale a doskonale darunku prawdziwego od Je(g)o M(ilo)sczi spasytelney pamieci Pana a Pana Gerzego Fryderyka Kochcziczkiego swobodnego P(ana) z Kochczic, Lublencza a na Woznikach miała słowutnym burg(mistrzowi) y radzie m(iasta) Woznik na szpital a szkole, tegosz to m(iasta) W(oznik) za sumę do cała zapłaconą, ktorasz to zagroda leży na Skupniowskim pomieniającz z iedney z strony Je(g)o M(ilo)sczi Pana ogrodu, a z drugiey z strony Skotnika od Wyciska, tak długo jako mnie pierwotnie w uzywaniu go stawiała, ktorysz to zagrody podług oswobodzenia a prawa zwyss dotczonego szpital y sskola wszeliak zwywac wiecznemi czasy ma a to czynie względem spusuobi miłości ku Panu Bogu, ktoras to często pisaną zagrodę przez własnego a mnie millego Caspara Hoynego, zecia mego dozadawszy się przy tym pana Simona Szczesnika na ten czas woyta wozniczkiego na miescu moim do wzdawku y zapisu xiąg mieskich z woli meiej spuszczam y wzdawą wiecznemi czasy, ktorysz to kup do xiąg naszych mieyskich przy vpelnym wrzedzie przyiety iest. Actu(m) ut supra.⁶³⁶

390

Roku 1626. 4 may. Wyrok Mykolayowi Gayowy od Anna syostry.

Przed nasz vpelną radę stanawszy oblycznie Mykolay Gay społecznie Anna sziostra iego y z małzonkiem szwoym Woyciechem Odparthem y wyznala jest pomieniona Anna dobrym czistwym vmyslem, ze szie iey zadosczy stalo od bratha ieiej Mykolaya Gaya działu nalezytego podług zgody dobrowolney z oyczizny y macierzizny tak na pienyadzah yakos to y rolej, s ktoregos to przyetego działu vcziniela jest dostateczny wyrok porzatkem prawa wiecznyie, ktorysz to wyrok do xyąg naszych przyelysmy y wpisaly. Act(um) vt sup(ra).⁶³⁷

391

Roku 1626. Die 13 maia. Zapysz kupna myedzi Woyciehem Odpartem a miedzi Janem Lyskiem na przymiarek, który leży w Pieniądzu.

Przed nami często pisanymi burmistrzem a radam m.(iasta) Woznik, stanawszy oblycznie Jan Lyszek a Woycieh Odpart, obywatellie naszym y wiznal iest wprzod piszani Jan Liszek dobrim czistwym vmislem, ze jest przedal przymiarek swoy własny dobrze nabythy temus to ponizey pyszanemu Woyciehowy Odparthowy y erbom iego wiecznymi czaszi w

⁶³⁵ Dopisek na marginesie karty w miejsce wykreślonego w tekście powtórnego wyrazu „szpitalowi”.

⁶³⁶ s. 318 – 320 (342 – 344)

⁶³⁷ s. 321 (345)

prawe dziedzictwo za summe do czała zapłaconam a oddanam. Ktorys to przymiarek leży w Pieniadzu w satku pomienaiacz, myedzy Jadamczowym strony jedney a miedzy Wawrzynkowskim strony drugiey, tak długo y ssyroko yako sam w sobie yest. Ktoregos to często pisanego przimiarku Woycieh Odpart y erbowie yego bedam miecz mocz y czałe prawo takowego przimiarku vziwacz wiecznemy czasy yako swego własnego a dobrze nabytego, yako naylepszego mogam. Tylko, ze powinny bedam platowacz na kozdy rok po 4 czeskie y wzdal yest często piszany Jan Liszek takowy przymiarek do xyag naszych mieyskich, ktorys to wzdawek porzatkem prawa przyety y zapisany yest. Act(um) vt sup(ra).⁶³⁸

392

Roku 1626. Die 25 may. Zapysz darunku Marczinowy Klockowy od własnego oycza Walentego Jutrznie placzu na dom.

Stanawszy oblycznie przed vrząd nasz zupełnye syedzający Walenty Jutrznia y s synem swoym Marczinem y wyznał yest wprzod pyszany Walenty Jutrznia, za iest dobrowolnie darował placz na budynek nad stokiem, na ogrodcze swey własney te,mus to Marczinowy y erbom iego wiecznie. Kroregos to domostwa bedam miecz mocz y czałe prawo vziwacz dziedzicznym obyczayem wiecznye, yako naleypiey ym się zdacz y podobacz będzie podług jurisdictey mieyskiey. Ktorys to darunek do xyag naszych przyelismi. Act(um) vt sup(ra).⁶³⁹

393

Anno 1626. Die 25 may. Wzdawek Stanislawowy Kurpiowy na halupe.

My burmijstrz a rada myasta Woznik Woycieh Kruzel, Tobiasz Koscielny, Waczlaw Zębart, Balczer Matlag znamo czyniemy zesmi z wolam obecniam odprzedaly dom myeysky zwisz dotczonemu Kurpiowi y erbom yego wiecznemi czaszy. Ktoregos to domostwa stoyaczego myedzi Lyhwą z iedney a miedzy Thorzem strony drugiey yusz zaplaczony dostatecznie będzie miał mocz y czałe prawo Stanislaw Kurp y erbowie iego wiecznie podług jurisdictey mieyskiey, ktorys to dom na miesczu naszym y wsytkiey obcze wzdaly-smi porzatkem prawa do xag naszych myeyskich wiecznih. Act(um) ut sup(ra).⁶⁴⁰

394

Roku Panskiego 1626. 22 dnia juny. Zapis miedzi Woyciechem Kruzeliem a Pawłem Woyssykiem strone frymaku grobli.

Stala się dobrowolna a w niczym nienarussona przyaczielska zgoda a frymark miedzy Woyciechem Kruzeliem z iedney a Pawłem Woyssykiem strony drugiey w ten spůsob, ze

⁶³⁸ s. 321 – 322 (345 – 346)

⁶³⁹ s. 322 – 323 (346 – 347)

⁶⁴⁰ s. 323 (347)

ponizey pisany Pawel Woys syk pozwoliel Woycziechowi Kruzeliowy we swoiey grobly y przirwie, która na wierch stawu kruzeliowego za Gloskiem [.]isczył wlozycz, która ma trwacz na wieczne czasy a to dla tey przyczyny, aby Woycziech Kruzyl w rybach skody nie miał, ktoraby wychodzicz k wodzie miały. Item Woycziech Kruzyl pozwoliel Pawlowi Woys sykowi groble, która za ogrodkiem kruzeliowym iest wsseliakiem sposobem uzywacz y prawem uzywacz wiecznie wssakze okrom sskody ynssych samsiad wssakze takiego frymarku oni sami y poto[m.]kowie iegich bed am mieli mocz a przwo wiecznymi czasy uzywacz bes przekaski jednego kazdego czlowieka, ktorys to frymark przyety iest do nas sych ksiak mieskich. Actum vt supra.⁶⁴¹

395

Roku 1626. Die 2 July. Zapisz y wzdawek kupna Janowy Kraskowy y erbom iego od Jacuba Hrostka o domostwo w ulyczy Nowey.

My burmistrz a rada m.(iasta) Woznik znamo czyniemy, ze sam przedstapiely przed nasz vtcziwi samsiedzi naszy z miona Jacub Hrostek a Jan Kraszek z oyczem swoim Zndrzejem Pospiehem y wyznal yest tenze Jacub Hrostem dobrym vmislem, ze iest przedal dom swoy dobrze nabyty, który stoy w ulyczy Nowey y ze wsem przyslusenstwem iego, myedzi Zmarzłym a myedzy Pyeczem w dlusz i wszsz ponizey pisanemu Janowy Kraskowy y erbom iego w wyeczne prawe dziedzictwo, za summe do czala zaplaczonom y oddanam. Ktoregos to domu czasto pizsani Jan y erbowie yego mayam mocz vziwacz dziedzicznym obyczaiem yako swego wlasnego dobrze nabytego dziedzictwa y mayam mocz y czale prawa przedacz, zastawycz, zamienicz y k swemu nalepsemu pozitku obroczicz. Ktorysto kup s kxyag vrzedowih podlug wisczia kupna roku 6 nyedziel do xyag nassyh wiecznih wpisalysmy porzatkyem prawa. Stalo się vt sup(ra).⁶⁴²

396

Roky y dnia vt supra.⁶⁴³ Zapisz wzdawku y kupna na rolam od Matysza Aleksanderka Andrzeyowy Pospiehowy, malzoncze y dziatkom yego.

My burmystrz a rada myasta Woznyk znamo czyniemy, zesmy vwyyedly do xyag naszych wiecznih myeyskich kupno, które szie stalo podlug xyag vrzedowih (Anno 1625. Die 3 aprilis) o rolam, to iest ze tenze Matysz Alexanderek odprzedal kwarte roley z oycza dobrze sprawiedlywie nabytam. Ktoras to rola lezy myedzi rolamy z iedney strony Alexandrowey a z drugiey strony Smarzowey, oprocz zagrody, która yest w ogrodzenyu nad Poctawym, tak dlugo y ssyrok yako sama w sobye, temus to Pospiehowy Andrzeyowy, za summe do czala zaplaczonom y oddanam w prawe wieczne dziedzictwo. Czo szie dotyczy dostatecznieyego postanowienia myedzi malzonkami, to yest Andrzeyem Pospiehem a myedzi Annam malzonkam iego, ze takowam rolam vmownie postanowielj myedzi ssobam na wlasnam corke yeyh Adwyge, która yey wlasnie po rodziczach ieyh przynalezacz ma wiecznie bez wselyakowego przenagabanya braciey y iednego kozdego, ktoreyze tho roley rodzicz y pomieniona czorka bedam miecz mocz vziwacz dziedzicznym obyczayem

⁶⁴¹ s. 324 – 325 (348 – 349)

⁶⁴² s. 325 – 326 (349 – 350)

⁶⁴³ 2 lipca 1626

wieczny ze wszem prawem. Ktores to kupno podług porztku prawa po wyszcziu roku y 6 nyedziel do xyag naszih wpiszalysmy wiecznym obyczajem. Stalo sie vt supra.⁶⁴⁴

397

Roku 1626. Die 6 mensis july. Zapysz oprawy Annje Woyszykowej wlasney malzoncze Pawla Woyszyka myesczanina naszego.

Przed namy burmystrzem a radam myasta Woznik stanawszy oblycznie obywatell nasz Pawel Woyszyk zdrowy bedacz na cziele y na vmislye nye s przimuszenia ale s swoiey dobrej woly zeznal ysz vtcziwey paniey Annie corce Pana Matyssa, soltisa markowskiego⁶⁴⁵ malzoncze swey mieley dla przeciww szobie vprzemyey wyary zicliwosczy y vslugowaniu yako tysz y spolney pomoczii zmian w odbywaniu napadnikow w dzyalye nalezytym zapiszuce z wyanem y przy wyenie na domu, który lezy miedzy domem Tomasza Czeczka z yedney strony a domem Matysza Węgra z drugiey strony w Rynku. Także y na stawie, który lezy w Boru ponizey Bazana a Czeckowskiego stawu, na rzecze Nyestanowcze, do tego Na barczy wsytkey szwoiey, która lezy na Pieniadzu.⁶⁴⁶ Summi po smierci szwoiey szesczseth zlotyh polskih w moneczie. Ktory tho zapysz yego prosiel, aby w mieskie xiegy yemu był wwyedziony. Act(um) vt supra.⁶⁴⁷

398

Roku 1626. Die 15 July. Zapysz wzdawku kupna myedzi Alskam Wypyskam a Wawrzinczem Szowam o domostwo kupione.

Przed namy burmistrzem a radam myasta Woznik stanawszy oblycznie wprzod mianowani samsyedzi naszj Wawrziniacz Sowa a Alska Wypihowa, wlasna malzonka Stanisława Wypihy y wyznal iest wprzod mianowany Wawrziniacz Szowa z dobrim vmislem vmyslem (!), ze yest dobrowolnie przedal domostwo y s zagrodka z oycza dobrze nabyte często piszanej Alscze y erbom iey s tym wsem prawem yako sam trzymal, za summe do czała zaplaczonam y oddanam. Ktores to odprzedany dom y ogrotka lezy przy prziczniczi myeyskiej obecney przeciww Alexandrowy, tak dlugo y ssyroko yako samo w szobie iest bez skody y vblyzenia mieyskiego. Ktozegos to domu często pyszana Halska y erbowie iey mayam mocz y czałe prawo vziwacz dziedzicznym obyczajem wiecznie, y mayam mocz dacz, darowacz, zamienicz, vczinicz i niehacz yako swego wlasnego y dobrze nabytego dziedzictwa y wzdal yest tenze Wawrzin Sowa porzatkem prawa. Ktoris to wzdawek do xyag nasyh przyelysmy. Act(um).⁶⁴⁸

⁶⁴⁴ s. 326 – 327 (350 – 351)

⁶⁴⁵ Markowice

⁶⁴⁶ Podkreślono oraz dopisek na marginesie karty: „Vide sup.” uczyniono w późniejszym okresie czasu. Zwrot ten odnosi się do zapiski poczynioncj na dolnym marginesie poprzedniej stronie karty:

„Anno 1653 die 24 january Pawel Woyszyk bedac zdrowy na ciele y vmysle swoim stanawszy oblycznie przed wrzad nasz takowe wiano, które vczyniel na barczy na Pieniadzu mal(zonce) swoiey znosi, a na swoiey wlasney kwarczie rolej lezaczey miedzy Simona Czornika a Kruzelowq rolq vwodzi. Joannes Tyrala burmistrz z rada swioq.”

⁶⁴⁷ s. 327 – 328 (351 – 352)

⁶⁴⁸ s. 328 – 329 (352 – 353)

Roku, die vt supra.⁶⁴⁹ Wyrok Jakubowy Fyethowy od Matusza brata yego o wybyczie oyczyni y macierzyny.

Przed nami często pisaniami burmistrzem a radam m(iasta) W(oznik), stanawszi oblyczney wprzod piszani bracia Jacob, Matysz Fiethowy potomczy, pozostaly po Matuszu oyczu ieyh Fyethu y wyznal jest tenze Matusz, ze sie zadosci yemu stalo od bratha yego Jacuba wydzialu wynalezitego a to w ten sposob, ze w takowym wydzialy przyal domostwo s przezwyska Basziowskie, myedzi Jutrzniam a Zuzykiem lezacz, dobrze a sprzwiedlywie nabyte y okupione y dostatecznym zapyszem Jacobowi zaopatrzone. Ktoregos to domostwa, tenze Matusz y erbowie iego mayam mocz vziwacz dziedzicznym obyczaiem wyecznie bez przekasy jednego kozdego clowyeka. Stalo sie w przitomnosci od stron prziprosonih bratow, to jest Mykolaya Gaya a Walentego Skyby. Vt sup(ra).⁶⁵⁰

Roku 1626 Die 15 july. Wzdawek kupna myedzy Agneskam Gnielczankam z yedney a myedzy Malherem Sewczem strony drugiey o przimiarek, który lezy w Pyeniadzu.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) W(oznik), stanawszy oblycznie Malher swyec z Agneska wprzod piszana y z oyczem szwoym Simonem Gnielkam y wyznal jest często piszani Malher Swyec, ze iest przedal dobrowolnye przymiarek roley w Pieniadzu lezaci z yedney strony Perkowego a z drugiey strony Kruzelowego alias Golkowym Dworzysku, tak dlugo y ssyrok yako sam w sobye jest, ponizey pisaney Agneszce y erbom yey za summe do czala zaplaczonom y oddanom w przwe wieczne dziedzictwo. Ktoregos to przymiarku często piszana Agneska y erbowie iey mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzicznym obyczaiem wyecznie y mayam mocz y czale prawo vziwacz, dacz, przedacz, zamienicz, vczinicz y niehacz yako sye ym nalepiey zdacz y podobacz będzie y wzdal iest tenze Malher porzatkem prawa. Ktoris to wzdawek do xyag naszymy przyelysmy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁵¹

Ro(ku), die ut sup(ra). Wzdawek daru y wyroku myedzi Symonem Gnielkam a myedzi Agneskam czorkam iego.

Stanawszy oblycznie przed nasz burmystrzem a radam potczywy obywatele naszymy Symon Gnielka a Agneska czorka yego y wyznal iest tenze Symon Gnielka dobrym vmyslem, nyakam hitrosciziam zwiedziony, ze iest dobrowolnye darowal placz swoyey wlasnosci dobrze nabytey czorcze swoiey Agnescze y erbom iey wyecznym dziedzictwem na budinek domostwa na Przemieszczu przy domostwie swym tak dlugo y syrok yako jest od oycz

⁶⁴⁹ 15 czerwiec 1626

⁶⁵⁰ s. 329 – 330 (353 – 354)

⁶⁵¹ s. 330 – 331 (354 – 355)

wimierzone y oddane nicz nadto nie prziczinieiacz. Ktoregos to daru często pisana Agneska y erbowie iey mayam mocz vziwacz podle jurisdictey mieyskiey wiecznie, yako się im nalepiey zdacz y podobacz będzie bes wselyakowey odpornosci jednego kazdego a tho w ten sposób, ze ta Agneska od oycza swego takowy dar przyela za wsytek dział, ktoriby iey po smierczy oyczowskiey przypasz y mogl. Także y po matcze yeyey to wsytke czini y przimuye nycz wieczey nad tho po oyczu y po matcze swey oprocz spatku napadniego y po dziedziczu własnim Symona Gnielki nie wycziagayacz y vcziniela jest wyrok dostateczni oyczu swemu porzatkem prawa wieczny. Stalo sye vt sup(ra).⁶⁵²

402

Roku 1626. Die 25 july. Wyrok Andrzeyowi Dominikowy od Magdaleny syostry iego własney.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) Woznik stanawszy oblicznie Andrzey Dominik a Magdalena z wyrshu pysana i wyznala jest czesto piszana Magdalena, ze się yey zadosci stało od brata yey Andrzeya działu nalezitego z oyczizni yeyh pozostaley po oyczu ieyh Grigieru Dominiku, tocz iesto macierzizni, s ktoregos to przyetego wydzyalu vcziniela wyrok porzatkem prawa wyecznie. Ktorys to wyrok do xyag naszih wiecznyh przyety iest. Act(um).⁶⁵³

403

Roku 1626. Die 1 augustj. Wzdawek kupna ląky y szosen od Grigiera Dominika, Zmarzlemu y potomkom iego, przy przitomnosci potomkow tegos Grigiera Dominika w xyegy nasze wpisani.

My burmistrz a rada m(iasta) Woznik na ten czas Woyczieh Kruzel burmistrzem, Tobyasz Koscielny, Wacław Zebart, Balcer Matlag wszitka rada zesmi wwyedli y wpisalj w xyegy nasze kupno y wzdawek, to jest ze Grigier Domynik przedal jest ląkę na Lypiczu lezaczam stroni ląkj Dominikowey a Lypicznih ląk y sesen kielka s pczołamy, tak yako sam szoby oddaly roku 1599 podlug ceduly kupney a ysz pirwotni vrzad na ten czas podlug datt. Roku ku y na będączy wzdawek do xyag wiecznih nyevwiedly tylko w registra. Za załobam potomkow Grigiera Dominika, Jan Zmarzly, potomek Marczina Zmarzlego stanawszy na załobe pokazal dostateczne kupno, także y terminature wzdawku. Wydzadz mi z wirshu pisany vrzad rzecz slusnam y sprawiedliwam takowy wzdawek do xiag nasyh przyelismy, a Jan Zmarzly y potomkowie iego takowey ląky y ssosn vziwacz mayam mocz y czale prawo podlug luboschi y vzytku swego wiecznie. Stalo się vt sup(ra).⁶⁵⁴

404

---

⁶⁵² s. 331 – 332 (355 – 356)

⁶⁵³ s. 333 (357)

⁶⁵⁴ s. 333 – 334 (357 – 358)

Roku 1626. Die 11 Augustj. Wzdawek Tomaszowy Otrębnikowy od Wawrzincza Plonki na rolam.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) Woznik, na ten czas Woyciehem Kruzelem, Tobyaszem Koscielnim, Wacławem Zebartem, Balczerem Matlagiem stanawszy oblycznie (przed nasz) wprzod piszani wtchuiwy samsiedzi naszzy Wawrziniecz Plonka a Tomasz Otrębnik y wiznal jest tenze Wawrziniecz Plonka, dobrym czyrstwym vmyslem, ze gest przedał rolam szwoye własną, dobrze sprawiedliwie nabytam, ktoras to rola lezy na Kącich s przezwyska, z iedney strony Sobyeraiowey a z dru-giey strony Wacławowey, tak dlugo y syroko yako szama w szobie iest, od myedze do myedze, za summe pieniedzi do cząła zapłaczonam, temus to Tomaszowi Otrębnikowy y erbom a potomkom iego w prawe wieczne dziedzictwo. Ktores to roley często pysani Tomasz Otrębnik y erbowie iego będą miecz mocz y czale prawo vziwacz wselyakim obyczajem porzatkem prawa y jurisdic]tuey mieyskiej y to wsytko czokolwiek pirwotnye na niey obligowano iest, tak yako swego własnego y dobrze nabytego dziedzictwa, y będą miecz mocz y czale prawo takowam rolam przedacz zamienicz, zastawicz, vczinicz y niehacz yako swego własnego, y vcziniel jest wzdawek porzatkem prawa wyecznie. Ktoris to wdzawek do xyąg naszih wyecznych przyeti jest. Act(um) vt sup(ra).⁶⁵⁵

405

Roku 1626. Die 26 octobris. Wyrok Matyszowy Węgrowy od własney syostry Margorzaty.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) Woznik stanawszy oblycznie zwysz dotczeny Macziey Węgier, obywatell nasz spolu z Margorzatam syostram swoyam, ktoras to dobrym a czyrstwym vmislem wyznała jest nie s przymuszenia lecz dobrowolnie, ze szie iey zadosci stało od własnego brata zwysz dotczonego Matysza działu nalezytego z oyczizny y macierzizny (ze wsey posesiey) s ktoregos to przyetego działu vcziniela wyrok dostateczny porzatkem prawa wiecznie. Ktoris to wyrok do xyąg naszih wydzadz my vrzad bycz dostateczny przyelysmy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁵⁶

406

Roku 1626. Die 28 octobris. Wzdawek kupna myedzi Bartoszem Kyską a Woyciehem Kyellem strony odprzedanego placzu kęssa.

Przed namy burmistrzem a radam m(iasta) Woznik na ten czas burmistrzem Woyciehem Kruzell, Tobiasz Koscielnny, Wacław Zębarth zupełną radam, stanawszy oblycznie Woyciehem Kyellie Bartosz Kyska, obywatellye naszzy y wyznal iest wprzod piszany Kyellie dobrym czyrstwym vmislem, ze jest dobrowolnye przedał kesz placzu swego własnego dobrze nabytego, to jest do wyazdu swobodnego y przesczia do domostwa szwego miedzi swoym a Alexandrowym domostwem, tak dlugo y syroko yako sam sobie oddały bez skody samsiedzkiej, za summe do cząła zapłaczonam, temusz to ponizey pyszanemu Bartosowy Kyscze y erbom yego w prawe wieczne dziedzictwo. Ktores to sobye odprzeda-

⁶⁵⁵ s. 334 – 335 (358 – 359)

⁶⁵⁶ s. 336 (360)

nego kesza ziemia albo placzu często piszani bartosz y erbowie iego mayam mocz y czalle prawo vziwacz dziedzicznie takim spusobem yaksz iemu naypozitnieysze zdacz i podobacz będzie podług kupna y szkody samsyada, wiecznie. Ktorys to placz Woycieh Kiellye porzatkem prawa wzdal jest Bartoszowy Kyscze. Ktorys to wzdawek do xyag naszymi mieyskih przyiety jest. Act(um) vt sup(ra).⁶⁵⁷

407

Roku 1627. Die 22 february. Zapysz zgody y dostatecznego postanowienia o napad myedzy Agneską Gnielczanką z iedney strony a myedzi Malherem Sewczem strony drugiey w ten sposób.

Przed nami często pisaniami burmistrzem a radam m(iasta) Woznyk stanawszi oblicznie zwisz dotczone osoby yakos to Agneska Gnielczanka a Malher Swiecz y wyznaly sam yednostaynie dobrym vmislem, ze sam vczynily zgode miedzi sobą o dział albo napad, ktori prawnie przypadl na tęsto często pisanam Agneske po działkach odvmarlih, które splodziel z Mateuszem mezem swoim przy dobryh potczywyh ludziach, ktorzi na dole piszani sam. A to w ten spusob, ze jest przyel często pisana Agneska dobrowolnie za napad y summe nalezitam, to jest lake w Pieniadzu lazaczam pod [vbiedzem] pomieniaiacz wdlusz od rzeki Pieniazney Stokowey asz do boru myedzi lakami z iedney stroni Perkowey a z drugiey stroni Woyszikowey wsersz jako sama w szobie, ktoraszto laka nalezaecz iey ma y erbom ieiety wiecznymi czaszi w prawe wieczne dziedzictwo s tim wszem prawem jako insy samsiedzi vziwayam: podatki, czinszawy etc. Czo sie doticze restu, ze tenze Malher do koncza vspokoycz ma y powinien jestmiedzi nymy w tym wyara zostage. Tylko ze tas to często pyszana Agneska za takowy widział cziny dostateczny wyrok porzatkem prawa wiecznie, ze jey yusz wieczey Malher y erbowie iego a potom czy odpowiadacz nye sam powinny. Cza sie stalo datt(um) vt sup(ra), w przitomnosci vtcziwih osob od stron prziproszonych: strony Agnesky własny ocziecz Simon Gnielka, Walenty Smarz, pomoczny clowiek Walenty Lielytho, stroni Malhera Mykolay Gay w przytomnosci vrzedu Woycieha Kruzella, Wacława Zebarta, Balcera Matłaga, i inszih ludzi przisiedzaczih: Jana Deya, Wawrzina Morgasska, etc.⁶⁵⁸

408

Roku 1627 dnia 9 marca. Odpierka miedzy Woyciechem Kruzeliem na miessczu sierotkow Przibylowich a Walientym Kidawam o przimiarek, który liezy w Swiedwodzie.

⁶⁵⁷ s. 336 – 337 (360 – 361)

⁶⁵⁸ s. 337 – 339 (361 – 363)

Przed nami bormistrzem a raddam miasta Woznik stanalszy oblicznie Woyciech Kruzyl bormistrzem na ten czas a Waliany Kidawa bedacz kupczem przimiarku Niwinego, wysz mianowany Woyciech Kruzyl odpar Walianego Kidawe od tegoss Przimiarku na miesczu pozostalych sierotkow po niebosszyku Janu Przibylu, który liezy w Swiedwodzie miedzy Kidawinym z iedney a miedzy Woyssykowym strony drugiej, tak dlugo y syroko iako sam w sobie iest w tey sumie y s tym postepkiem i reką w kupnie dolożono iest. Stalo się actum ut supra.⁶⁵⁹

409

**Roku 1627. Die 28 may. Zdawek kupna miedzi Walentem Zyarkiem a Myhałem własnem synem Anny Perstowny o stawek y nywke roley, które należą y pomye-
niam bartne.**

Przed namy często pisanymi burmistrzem a radam m(iasta) W(oznik) stanawszy oblicznie vtcziwi samsiedzi nasi z miona Tomasz Czeczek zmoczniony kupnem do tey sprawy od Myhala Persczika, na miesczu ku wyznaniu wzdawku zwysz dotczonemu Walentemu Zyarkowu, to jest, że pomieniony Tomasz Czeczek podług plenipotencyey nasie własney wyznał dobrym sprzwiedlywim vmisle, że iest przedał dobrowolnie nie z zadnego przy-musenia (Mihal Persczik) ponizey pisanemu Zyarkowu stawek y nywke roley, którym to rolą y stawek pomieniam Bartna lezaczam nywke nad stawkiem, ktoristo stawek ponizey stawku Baranowskiego na Nywiskah y miedzi niwami myeyskimi za summe do czala zaplaczonam y w recze oddaną często pisanemu Myhalowu, ktoreys to roley y stawku a neb laky Walenty Ziarko y erbowie a potomczy iego będām miecz mocz i czale prawo vziwacz iako swego własnego, dobrze nabitego dziedzictwa. Wiecznie podług vpodobania y naylepszego pozitku swego, podług oswobodzenia y wolnosci ynsih samsiadow myeyskih wiecznie, y wyznał iest Tomasz Czeczek dobrowolne zdawek na miesczu Walentemu Ziarkowu. Ktoris to zdawek porzatkem prawa przyelismi w xięgi myeyskie. Ac(tum) vt sup(ra).⁶⁶⁰

410

Roku 1627. Die 29 may. Zapysz szwiatkow w sprawie Marczynowy Morawczowy.

Na obwynienie Pana Woyciecha Kamyńskiego, własnego potomka Marczipa Sygudy, rodzica naszego a na odpor Marczipa Morawcza strony pokazu przyeczia y zmocnienia gospodarstwa y vyeczia posesyey pozostałey po niebosszyku Wawrzinczu Sigudzie od własney malzonky a matki pozostałych dziatek Gyertdrugu (!) My burmistrz a rada m(iasta) Woznik wyznawamy y xyegami naszymi protestugemu zesmi zaszedly ku vsmierzeniu zaloby y odporu tocz iesto przeslyseniu szwiatkow, ktorirzis to swiadkowie podle obwini-nienia Marczipa Sigudy ku wzdanu y obronie iego przes sluge naszego opowiedzienny y ku wiznaniu prawdziwemu swiadcetwu postawieni. Którzy to kozdy imiona y personi obzwłasney wiznaly szam porzatkem prawa o czym ym powiadamo było y przy czym billy tak tho wyznaly:

⁶⁵⁹ s. 339 – 340 (363 – 364)

⁶⁶⁰ s. 340 – 341 (364 – 365)

Naprzod Woyciech Węgier wiznał:

Ze on będąc przy znowie swadebney stroni Giertrugi Sygudziney a Morawcza Marczi-
na, ze tho Giertruga Sigudzina pozwoliła dobrowolnie y przypowiedziała czirstwym vmis-
lem przyacz y przyela tegos to Marczi-
na zięcia swego za czalego gospodarza do possesiey
swoiey y żeby on gospodarstwo wyąwszy długi działy wypłacał a gospodarzem zostawał y
z erby swymi wieczny. Swyadek czo wyznał tho przymuie ku swey wierze a duszy.

Drugi swiadek Tobyasz Klenhans wiznał:

Ze gđzi slubowały sobie tenze Marczin Morawiecz Zophyam Morawczowam alias Ssigu-
dzyankam, ze tenze Marczin przisedł do domu szwiadkowego y z Marczinem bathorkiem
a z Adamem Marhwyanim radzenci się yh w tymms prawie yakoby do stanu malzenstwa
przisch mogli, abo yakobi sie naylepiey postanowioni bycz mogli y tak na prozbe iego
podle obyczaiu sli na wipros teyze Zophyey, do matky iyeey Giertrugi, ktoras to nye odma-
wiała ale ieszcze y rady v wyslanih zadała, czo się po času stało, ze gđi sobie Czasz przy-
powiedzieli na znowie się postawiely strony malzonkowa Tobyasz Klenhans, Marczin
Batorek, Adam Marhwiany a strony Giertrugi Woyciech Węgier a Ambrozy Czagiel vcz-
niely znowie, ze yest przyela Giertruga zięczya swego Marczi-
na za czalego gospodarza y za
szyna y żeby on tak długi jako y widziały szostrom malzoncziny odwoździł
a wypłacał y oszwobodzał, jako szwego własnego się wymował y wiecznie vziwał y z erby
swymi, kteras to zgoda albo postanowienie było przy osobah wzgore pisanih spiszane.
Swiadek nicz wieczey nye wyznaie. A to czo wyznał przymuie k swey wierze a duszy.
Ktores to wyznanie swiatkow widzadz bycz slusne y potrzebne do xyąg naszych mieyskich
przyelismy. Ac(tum) vt sup(ra).⁶⁶¹

411

**Roku 1621. Die 23 Augusty. Zapysz wzdawku myedzi miedzi Janem Zmarzłym a
Myedzi Walenthym Zyarkiem na miesczu y plenipotencie Blazeia Zgorka, bratha
własnego o domostwo.**

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) Woznik stanawszy oblicznie vtcziwi obywatela
naszi z miona Jan Zmarzły a Walenty Ziarko, na miesczu zwisz dotczonego Blazeia
Zgorka, bratha szwego w tey sprawie od niego zmocznionego y wiznał iest zwysz pisany
Jan Zmarzły dobrym vmislem, ze iest przedał dom swoy własni dobrze a sprziedliwie
nabythy. Ktoris to dom stoy miedzi Kraskowym domostwem a miedzi Gawatczinem stro-
ny drugiey se wsytym iego przislusenstwem y pobudowaniem do niego przisluszayącym,
tak długo y ssyroko jako sam w sobie pozostawa, za summe do czala zapłaconam temus
to często pyszanemu Blazeiow y erbom y potomkom iego w czale i prawe vziwanie ze
wszem prawem jako sam miał podług jurisditiei mieyskiey y ma mocz często piszany
Blazey y potomczy iego takowego domostwa vziwacz wiecznymi czaszi dacz, zamienicz,
przedacz, zastawycz, vczinicz y niechacz iako swoim dobrze nabitem a iusz osiadłym dzie-
dzinym obyczaiem dziedzictwem podle woley y pozitku szwego etc. Y wzdał yest porzatk-
kiem prawa Jan Zmarzły porzatkkiem prawa takowy dom temus to Blazeiow przesch ple-

⁶⁶¹ s. 342 – 344 (366 – 368)

nipothentha zwysz dotczonego. Ktoris to wzdawek porzadnie podle wyszcia terminu prawnego od datum kupna do xyag naszih przyeliszmy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁶²

412

Roku 1627. Die 5 (novem)bris. Wzdawek myedzy Grygierem Sygudam mlodym a myedzy Janem Lyskiem, strony kupna roley temus to Liskowy odprzedaney.

Przed namy burmistrzem a radam stanawszy oblicznie vtcziwy obywatelie naszy z miona Jan Lysek a Grigier Syguda, y wiznal iest wprzod mianowany Grigier Syguda dobrym y czirstwym vmislew swoym, ze iest przedal kwarte roley ponizey pisanemu Janowy Liskowy y z malzonkam iego Maruszam w przwe wieczne dziedzictwo za sume pieniedzi do koncza szobie zaplaczonom y wyliczonom. Ktoras to rola lezy myedzy rolam z iedney strony Woyszikowey a z drugiey strony Morawczowey, tak dlugo y ssyroke, yako szama w sobie iest oprocz zagrody, która lezy nad Poczczawym⁶⁶³. Ktoras to zagroda przod darowana jest od oycza starego Grigiera Sigudy Annie Kytzczancze, na ktoram pirwey wzdawek otrzymala. Ktores to roley często piszany Jan Liszek y malzonka iego bedam miecz mocz y czale prawa vziwacz czalym dziedzicznym prawem, yako swego dobrze nabytego dziedzictwa wiecznymi czaszy podle naywyszey moznosci y pozitku y mayam mocz dacz, przedacz, zamienicz, zastawicz, vczynicz i niehacz iako się im naypoziteczniej zdacz i podobacz będzie. Y wzdal jest tenze Grygier porzadnye temus to Janowy Liskowy y zmalzonkam iego porzatkem prawa. Ktoris to wzdawek do xiag naszich myeyskih przyety jest. Act(um) vt sup(ra).⁶⁶⁴

413

Roku 1627. Die 25 Juny. Wyrok Malherowy Czyhemu od Andrzeya brata iego z oyczizni y macierzizny.

My często piszany burmistrz a rada m.(iasta) W(oznik) znamo czyniemy y xiagamy naszimi protestugemi, ze sam przedstapily przed nasz vtcziwy obywatelie naszy z miona Malher a Andrzey pozostaly potomczy po Marczinie Czyhym y wyznal iest ponizey piszany Andrzey dobrym czirstwym zdrowym vmislew, ze szie braterskim a krzesczyanskim obyczajem pogodzily przy dobryh a potcziwyh ludziah od sziebie przyproszonih do takowey zgody o wselyakowe dobra, które pozostawaly po dotczonim Marczinie oyczu ieyh tak o lezacze, stoyacze, ruhome etc., ze tenze Malher Czihy vcziniel iest zadosci często pisanemu Andrzeyowoy, yakos to nalezaczemu dziedziczowoy, ze wszytkiey nalezitosczy ieyh podle zgody y vcziniel jest wyrok, tenze Andrzey Malherowoy, bratu swemu porzatkem prawa dostatecznie. Ktoris to wyrok do xiag naszih przyeliszmy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁶⁵

414

⁶⁶² s. 344 - 345 (368 - 369)

⁶⁶³ Podstawie, nazwa polna w Woźnikach.

⁶⁶⁴ s. 346 - 347 (370 - 371)

⁶⁶⁵ s. 347 - 348 (371 - 372)

Roku 1627. Die 22 (novem)bris. Zapysz wzdawku Adamowy Gwyazdzie y erbom iego na zagrotke jemu na budinek przedaną, która należała szpitalowy.

My burmistrz a rada znamo czyniemy tym tho zapiszem przedewszemy a zwlaszcza komusz należy, zesmy vczinieli wzdawek wzgore pisanemu Adamowy Gwyazdzie na zagrotke szpitalowy przet tym należaczam od starego przedaney będączyh vrzedow przedaną roku 1612 za sume do czala oddaną y zaplaczoną, ktoras to leżała myanowicznie z iedney strony stodoly Wypihowskiey asz po vlicze Nową a po stodole Swatową. Ktoras to summa przyetha wydala się na ogród szpitalowy należący. Ktoras to często piszana ogrotka należecz ma czalym a doskonałym prawem Adamowy Gwiazdzie y erbom iego w przwe wieczne dziedzictwo wieczne y ma mocz i czale prawo on y erbowie iego takowy odprzedany kesz dacz, przedacz, zamienicz, vczynicz y niehacz yako się ym naylepiey zdacz podobacz będzie y naypoziteczniey podle woly ieych bez przekaski iednego kazdego poniewadz sie tho stało bez wselyakowey skody yednak k lepsemu [obnu]szeniu y pozitku szpitalowy naszemu. Stalo sie Act(um) vt sup(ra).⁶⁶⁶

415

Roku 1628. Die 5 January. Zapisz wzdawku myedzy Blazeyem Lakotham a miedzy Woycieziem Rychlykiem strony placzu odprzedanego na budinek tegos to Blazeya.

Przed namy często pisaniami burmistrzem a radam m(iasta) Woznik jakos to Woyciech Kruzel, Tobyasz Koscielny, Wacław Zebarth, Balczer Matlag znamo czyniemy, ze sam przedstapieli przed vrząd nasz vpelnie siedzący vtcziwy obywatelie naszymy pomieniony Woyciech Rychlyk a Blazey Lakotha, y wyznal jest zwisz dotczony Rychlyk dobrym czirstwym vmisle, ze iest dobrowolnye przedal kesz roley szwoiey dobrze nabytey oyczistej na budynek temus to Blazeiowy Lakocie y erbom yego w prawe wieczne dziedzictwo, za summe do czala oddaną y wylczoną, na ogrodzie yegos to na on czas w dzierzebiu była podle ktoregos to kupna często pisanemu Blazeyowy odprzedawcze odmierzoni y oddany jest wdłusz y w szirsz dostatecznie, y vczyniel iest wzdawek na takowy placz Woyciech Rychlyk Blazeiowy Lakocie y erbom iego porzatkem prawa, ze tenze Blazey y erbowie yego mayam mocz i czale prawo takowego placzu y z dmomostwem szwoym vziwacz yako szwego dobrze nabytego dziedzictwa wiecznie y mayam mocz i czale prawo przedacz, zastawicz, zamienicz, etc., vczinicz i niehacz y k szwemu naylepszemu vzitku obroczicz yako sie ym naypoziteczniey zdacz y podobacz będzie. Ktoris to kup y wzdawek do xyag naszych mieyskih przyeliszmy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁶⁷

416

Roku 1628. ^ die january. Zapis wzdawku Woyciehowi Rychlikowi od Marczina Kozka na ląkę z miona we Lipiczu.

---

⁶⁶⁶ s. 348 – 349 (372 – 373)

⁶⁶⁷ s. 349 – 351 (373 – 375)

Przed nami często pisanemi burmistrzem a radam miasta Woznik stanawszy oblicznie Marczin Kozielek, pozostale potomek po Krzysztoffie Kozlu, społecznie Woyciechem Rychlikiem, tocz iesto z Walentym Smarzem, obywatelle naszy i wyznal iest w przod pisany Marczin Kozielek, ze iest przedal łakę w Pieniądzu lezaczam, ktoram odparl oyczystam bliskostiam, temusz to Woyciechowi Rychlikowi y erbom iego w przwe wieczne dziedzictwo za summe 60 złotych y jeden złoty, kozdy złoty po 30 gr(oszy) a w grosz po 3 szelągi rachuiach, ktorasz to łaka lezy w Lipiczu miedzy Kruzelowam z iedney, a miedzy Czichego z drugiey strony wdluz y w szerz yako sama w sobie iest. Ktorysz to łaki często pisany Woyciech y erbowie iego będąm miecz mocz y cale prawo uzywacz dziedzicznym obycaiem wiecznie podlug woli y naylepszego vzytku maiam moc przedac, zamienicz, zastawicz, yako się im nalepiey zdac y podobac będzie. Przedal mu iest tenze Marczin porzadkiem prawa. Ktorysz to wzdawek do xiag naszych wrzedowych przyielismy. Act(um) ut sup(ra).⁶⁶⁸

Roku 1628. Die 4 marty. Wzdawek Hrzystofowy Gasziniusowy od Jana Janecky na stayanko roley.

Przed namy burmistrzem a radam miasta Woznik stanawszy oblicznie pottczywy samsiedzi naszy z miona Jan Janecka y z malzonkam swoyam y zwysz pisany Hrzistoff Gaszinsky y wyznal yest tenze Jan Janecka z malzonkam swoyam, ze yest dobrowolnie przedal stayanie roley nad zagrodam lezaczej na swey własney a sobye od Bartosza swagra swego Janecki, własnego potomka Grzegorza, oycza iego pozostalego odprzedaney. To yes to od sczieski przeczney, która yest miedzi rolam a zagrodam Janeckowam wdlusz yak stayanie byezi y addane yest myedzi rolami z iedney strony Swoynogowey a z drugiey strony Swatowey roley w szersz yako szama w szobie temosz to często pisanemu Hrzistoffowy, yemu y erbom y potomkom iego s tymze prawem yako sam okupiel, za summe yusz do czala oddanam i zaplaczonom. Ktoreys to sobie odprzedaney roley będzie miał mocz i czale prawo vziwacz y potomczy iego podle woley y naylepszego vzitku swego wiecznie y mayam mocz dacz, przedacz, fymarczicz, zastawicz, vczinicz y niehacz iak swym nalepiey zdacz y podobac będzie, s tym spuszbom y postanowienym, ze tenze Hrzistoff y erbowie iego mayam miecz wolnam droge po zagrodzie tegos to Janecky do takowy roley wolny przeyazd bez skody Janeckow, y wzdaly mu sam porzatkem prawa do xiag naszych myeyskih porzatkem prawa. Czo sie dotyczyze causy y dochodzenia takowego odprzedania, yesliby gdo przeciwko temu prawnie postepowacz chczial y czo slusnego pokazowal przeciwko przedawczy. Prawo sie nye zawiera. Tylko, ze Hrzistoff Gaszyniusz y erbowie iego powinni szam platowacz porzatkem kazdorocznie od takowey roley myastu po 2 cheskih a nicz wieczey. Stalo się vt sup(ra).⁶⁶⁹

[Ro(ku) 1628 die 22 marty]. Zapisz wzdawku za czalam plenipotentiam od Tobyasza Klenhasza nam na przimiarek danam Woyciehowy Sarnkowy, malzoncze y

⁶⁶⁸ s. 351 – 352 (375 – 378). W dawnej paginacji brak stron 376 – 377.

⁶⁶⁹ s. 352 – 354 (378 – 380)

działkom iego nam wrzedowy danam, ktoras to plenipotencye dattum roku 1619, ktorys to wzdawek stal się post dattum Ro(ku) 1628 die 22 marty.

My burmistrz a rada myasta Woznik na ten czas Woyciech Kruzell, Tobyasz Koscielny, Wacław Zebarth, Balcer Matlag znamo czyniemy y tym tho zapiszem protestugemy, ze podle zdanya a czaley plenipotenciy nam dla slusnih przycin od Tobyasa Klenhasza rekam własnam iego daney, myanowyczie, ze on bedacz przed czaszi przedesleny za yednego obywatellya nasego w dolezityh potrzebach swoyh zadluziwszy sie wrzedom przedeslym, rozmaityh pieniedzi (y dole) to iest koscielnyh y ssyrotczyh podlug rejestrow dostatecznie obyasnionych y od niego prziznanih a ysz bydlenya na ten czas miedzi obczam [proziem] bedacz (wsaksz potcziwie) za czym na ynszih mieszczah my z wyrhu piszany burmistrz a rada do doszcz wczinienia dosiegowacz go za staranim naszym musieliśmy za którym staranim naszym nye maiacz on skad i nad restow y dlugow placicz, na przimyaruku tym, który ieszcze zastawnie pozostawal pod iurisdiction nasam, toch iest w Siedwodzie miedzi rolamy unsyh samsiadow lezacz miedzi Janoczinskim, a miedzi Koscielnowskim wsersz y wdłuż jako sam w sobie iest za czalam iego plenipotenciam y wolam nieprzymusom takowych dlugow czalam prawem requirowacz musieliśmy. A tak my często pisani wrząd vpatrzyliśmy procesz nalezity w ty sprawie, żeby się takowy przimiarek nieodplacził a powodem y s pilnosciam przedaliśmy takowy przimiarek Woyciehowy Sarkowy z malzonkam y erbom a y po-tomkom iego w prawe wieczne dziedzictwo własnemu zięciowy y czorczę tegos to Klenhassa wsaks za sume jaksz sie tym czokolwiek na wiplaczenie y zadluzenie tegos to Klenhassa wystarczicz mogło, ktoregos to przimiarku roley często pisany Woyciech, malzonka y erbowie iego mayam mocz y czale prawo vziwacz według naylepszego vžitku, bez wselyakowego sporu y przekaski kazdego czlowieka podle iurisdictiony mieyskiej wiecznie y mayam mocz dacz, przedacz, zamienicz, zastawicz, vczinicz y niehacz tak yak się ym nalepyiey zdacz y podobacz będzie. Stalo się vt sup(ra).⁶⁷⁰

419

Roku 1628. Die prima may. Wzdawek stawu od Jana Deya Mykolayowy Gaiowy y erbom jego odprzedany roku 1626 die 19 marty.

Przed namy burmistrzem a radam myasta Woznik stanawszy oblicznie obywatele nasi mianowiczi Jan Deyk a Mykolay Gay y wyznał iest dobrym vmislem w zgore pyszani Jan Deyk, ze iest dobrowolnie przedal staw szwoy własny dobrze sprawiedlywie po przotkah swy poszadly temus to ponizey pyszanemu Mykolayowy Gayowy, erbom, potomkom iego w prawe wieczne dziedzictwo s tym wsem jako sam trzymał y s prawem obdarowaniami, które na takowy staw miał na pergaminie y s pieczęciam na niczim nie poraszoniem za summe do czała zaplaczonom y wyliczonam, ktorys to staw lezi z iedny strony niwy tegos to Gaya a stroni drugiey podle drogi albo Skotnicze wolney obecney, ktoregos to stawu tenze Gay y erbowie iego mayam mocz vziwacz takowego stawu dziedzicznym obyczaiem wiecznie y mayam mocz dacz, darowacz, zamienicz, zastawicz, przedacz y k swemu nalepsmu vžitku obroczicz vczinicz y niehacz podle prawa yego y wzdal mu iest tenze Jan

⁶⁷⁰ s. 354 – 356 (380 – 382)

Deyk porzatkem prawa często pysany staw, ktorys to wzdawek do xyag naszih przyelismy. Actum vt sup(ra).⁶⁷¹

420

Roku 1628. Die 12 may. Wyrok Margorzaty Janeckowny, Janowy Janeccze y malzonkam iego o dział z oyczyni y macierzizny.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) Woznik stanawszi oblicznie Margorzata Janecz-kowna y s pomocznim swoym Mykolayem Gayem y wyznała yest dobrowolnim vmisle, ze sie iey zadosci stało wydziału nalezitego z oyczyni y macierzizni od Jana janecky y malzonki iego, ktorys to dział przyawszi dobrowolnie wyrok vczyniela yest porzatkem prawa. Ktorys to wyrok do xiag naszih mieyskih przyelismy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁷²

421

Roku 1628. Die vt sup(ra).⁶⁷³ Zapysz wzdawku Blazeiowy Posziwadlu placzu odprzdanego na stodolke od Mykolaya Gmyska.

Przed namy, często pisaniami burmistrzem a radam m(iasta) Woznik, stanawszy oblicznie Mykolay Gmyzek a Blazey Poszywadlo, yakos to obywatelie naszy y wyznal yest w zgore piszani Gmizek, ze yest dobrowolnie przedal zagrotke swoje wlasznam, dobrze nabytam w placzu myeskania szwego ponizey pyszanemu Blazeiowy Posziwadlu y erbom iego w prawe wieczne dzie-dzictwo, tak yako szobie wymierzili y oddaly w szersz y dlusz za sumę do czała zaplaczon-am y oddanam. Ktorey ze to często piszane zagrotki placzu Blazey y erbowie iego vzi-wacz wselyakim obyczaiem wiecznie y mayam mocz y czale prawo vziwacz, dacz, daro-wacz, zamienicz, zastawicz, vczynicz y niehacz yako swego wlasnego yak się ym napozit-niey zdacz y podobacz będzie y wzdal yest porzatkem prawa tenze Mykolay Gmizer Bla-zeiowy. Ktorys to wzdawek do xyag naszih mieyskih przyety yest. Act(um) vt sup(ra).⁶⁷⁴

422

Roku 1628. Die 22 july. Zapysz wzdawku Woyciehowy Mylkusowy od Symona Gnielky na placz y domostwo yego.

Przed namy, często pisanymi burmistrzem a radam m(iasta) Woznik, stanawszy oblicznie vtciwy obywatelie naszi z miona Symon Gnielka a Woycieh Mylkusz, y wyznal iest w przod piszani Gnielka dobrim czirstwym y nieprzymuszonim vmisle, ze iest dobrowolnie darował Woyciehia Mylkusza y z malzonkam iego, yakos to wlasnego zieczie y czorke swoje placzem na budinek domostwa na wlasnosci swoiey w tyle domostwa swego, tak yako yemu z hęczi y darowania oddal y wimierzil prawem wiecznim vziwanim y dziedzic-twem podle iurisdictione a praw y oszwobodzenia miasta, wszaksz za oddział y wibiczie na miesczu synowskim, ze się wieczey nalezitosci (oproc spatku) na synie a bratu swym

⁶⁷¹ s. 356 – 357 (382 – 383)

⁶⁷² s. 358 (384)

⁶⁷³ 12 maj 1628 roku

⁶⁷⁴ s. 359 (385)

własnym potomkiem y dziedziczem vpominacz inzego wydziału nie mogam. Ktoregos to placzu y domostwa mayam mocz vziwacz dziedzictnim obyczaiem spolu erby y potomky szwyymi wiecznie dacz, darowacz, zamienicz, zastawycz, przedacz, vczinicz i niehacz, tak yako się ym nalepiey zdacz y podobacz będzie, bez wselyakowey przekasky iednego kazdego człowieka. Ktoris to darunek y wzdawek do xyag naszih przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁶⁷⁵

423

Roku 1628 die 26 july. Zapyss wzdawku kupionego Debniku na rolam Walentemu Jelythowy od J(eg)o M(ilos)czy Pana.

My burmistrz a rada m(iasta) W(oźnik) znamo czyniemy wsem wobecz a zwlaszcza komus to potrzeba wiedziedz: Ze za mylostywam wołam y także podanam consignatiam J(eg)o My(lost)i Pana Pana Girzego Frideriha Kochcziczkiego Swobodnego Pana s Kochczicz, Lublincza etc. Pana naszego dziedzicznego stanawszi oblycznie Walenty Jelytho obywatel nasz oznaymuyacz nam kup swoy myanowiczcie, ze jest okupiel kesz Dębnika wzwysz dotzonego J(eg)o M(ilos)czy Pana na rolam a własny pozitek szwoy, erbow y potomkow sswoich, za sume do czala zaplaczonam, w prawe, wieczne, dziedziczne, ktorys to odprzedani kesz lezy miedzi rolam ynszih samsiadow z yedney strony roley Matusza Kaluznego a z drugiey strony roley na ten czass dzierzawcze a possesora Wawrzincza Jadamczyka stwdlusz (!) poczawszi od znaku oznaczonego nad stawem Kochanowskim asz do lasku Lamaniowego, ktoregos to często pisanego a szobie odprzedanego kesza roley Walenty Jelytho, on y erbowie a potomczy iego mayam mocz vziwacz wiecznim dziedzicznym obyczayem dacz, darowacz, zamienicz, zastawicz, przedacz, vczinicz y niehacz yako swoym własnim dobrze nabytym dziedzictwem. A tho trzimacz ossiedziedz pod jurisdiction wolnosci mieyskiej, ktorys to okup J(eg)o M(ilos)cz Pan pozwolicz yest raczil, podle prawa a porzatkow naszich mieyskich, wzdawek y oddawa do xiag naszih pod jurisdiction nasze vmiescz i zapisacz. Czo ssie dotyczy nalezitego platu powinien iest Walenty Jelytho y erbowie iego vrzedowy mieyskiemu podle czaszu y terminow kozdorocznie platowacz a do myasta oddawacz po 10 gr(oszy) a nicz więczyey. Ktorys to kup y wydawek przyelysmy do xiag wiecznih. Act(um) vt sup(ra).⁶⁷⁶

424

Roku Panskiego 1628 dnie vltima julii.⁶⁷⁷ Zapis miedzy Woyciechem Kruzeliem na miesczu sierot niebosczyka Przibyla z iedney a Gregorzem R[z]epkam, strony drugiey.

⁶⁷⁵ s. 360 – 361 (386 – 387)

⁶⁷⁶ s. 361 – 363 (387 – 389)

⁶⁷⁷ 31 lipiec 1628 roku

Stanawszy oblicznie przed nami, bormistrzem a zupełnam radam miasta Woznik, Grygier Rzepka dobrowolnie wyznał, że mu się zadoszci stało z oyczyzny iego od jana Przibyla, to jest 20 thaliarow, które niebosczyk Jan obiecał tymże potomkom pozwoliel przidacz, ktorys to niebosczyk Jan Przibyl takowe pieniadze oddał a do czala zapłaciel Grygierowi Rzepcze a Grygier Rzepka nie chce się tey sumy wieczey upominacz, ani na swym mieszczu komu innemu niedopuszcza. Stało się actum vt supra.⁶⁷⁸

425

Roku 1628. Die 29 augusty. Zapysz wzdawku porzatkem prawa po wytrzymaniu terminow prawnie do dochodzenia blyskosczi nalezaczih od nasz wrzedu Woyciehowsy Wczislowy y erbom iego wiedzioni y wpisany podle kupna y od przedanya od creditorow na onczasz podle sacunku y lyquidowania statku to jest kwarty roley y domostwa ze wsem przislusenstwem roku 1624 die 11 juny temus to Wczislowy prze[...]znoszcz placzeny a długow Stanisława Wypiska na ten czasz dziedzica y possesora tocz iesto y niewjiecia się bliskym prawem powinnih odprzedany, za którym odprzedanym creditorouie vspoieny są.

My burmistrz a rada m(iasta) Woznik, na ten czasz burmistrz Woycieh Kruzel, Tobiasz Koscielny, Wacław Zebarth, Balczer Matlag zeznawamy przedewsemy a zwlaszcza komusz należy tym to zapisem xiąg naszych, że podle zadoszci Woycieha Wczisła, obywatela nasego wwozugemy y wpisugemy wzdawek kupna domostwa y roley Wypichowskiej, to jest kwarty roley na mieszczu y podle kupna wiedzionych lezaczey y stojaczih dobr Woyciehowsy Wczislowy, yemu erbom y potomkom y (bliskim iego) w prawe wieczne y posiadle dziedzictwo. Poniewadz w tym przeslym czasie żaden z blyskih ku takowemu odprzedaniu blyskosczi y prawa swego nie glosiel y zamilczował. Często pizsani Woycieh y erbowie iego przy takowey possesiey zostawacz mayam wiecznie czalym vpelnym prawem podle porztku hwalytebnyh praw y wolnoszci mieyskyh. Stało się w przitomnoszci dobryh potczywy oszob y obywately naszych Stanisława Wypiha, Adama Zgnielego, Jana Liska, Adama Niczaka, Walentego Jelytha. Act(um) vt sup(ra).⁶⁷⁹

426

[Roku 1628. Die 29 augusty]. Zapisz wzdawku podle terminow prawnyh Andrzeiowy Polakowy y erbom iego na quarte roley od creditorow odprzedaney Wypichowskiej, tym spusobem, yakos to w przod pysanemu Wczyslowsy, podle sacunku y liquitouania roku 1624 die 6 july.

My często mianowany burmystrz a rada zeznawamy tym tho zapiszem xyąg naszych, że podle zadoszci Andrzeya Polaka obywatelia naszego wwozugemy y zapisacz iesmy daly wzdawek roley Wypichowskiej pomieniaiacz, podlug wzgore polozonego czasu odprzedaney od creditorow nalezaczyh powyszey pomienionemu Andrzeiowy Polakowy y erbom iego. Ktoras to polkwarty roley lezy na mieszczu podle zapisu kupna, na mieszczu swoym, tak jako sama w sobie zostawa. A poniewadz przesz takowy termyn przesczia prawnego żaden blyskosczy nalezaczey sobie do takowey roley nie glosiel, anisz prawnie nie doho-

⁶⁷⁸ s. 363 – 363 (389 – 390)

⁶⁷⁹ s. 364 – 365 (390 – 391)

dziel, często piszany Andrzej Polak y erbowie a potomkowie iego dobrze a sprawiedliwy dobrze nabytey roley mayam mocz y czale prawo wziawcz wiecznim dziedzicznym prawem wiecznie podle wolnosczi y iurisdictione naszej mieyskiej tak iako swego własnego dziedzictwa. Stalo się vt sup(ra) roku 1628 die 29 augusty.⁶⁸⁰

427

Roku 1628. Die 29 augusty. Zapysz wzdawku Maczieyowy Kaluznemu y erbom iego od Pana Jana Engla na rolyam yemu odprzedanam Kochanowskam s przewska po wyszcziu terminu prawnego.

My wzgore mianowany bormistrz a rada m(iasta) Woznik wyznawamy tym tho zapisem xiaq naszym, ze podle pozwolenia y przypowiedzi Jana Engla při przedaniu y zapisu kupna roley Matiszowy Kaluznemu y erbom iego podle prozby y zadoszczi iego zapysz wzdawku takowey roley do xyag naszym wwozugemy. Ktoras to rola lezy podle z iedney strony roley Bednarzykowskiy a z drugiej strony roley ogrodu Maxysiowego Fietowego, także roley Gaszynskiey, tak długo y szYROKO yako sama w sobie na ten czas zostawa, y iemu oddana od przedawcze podle trzimanja y posiadloszczi iest. Ktoras to rola z dawna Kochanowskam pomieniyono y pod iurisdictioniam mieyskam przinalezala y przinalezacz ma wiecznie, ze wsem postepkami y nalezitoszcziami, mieyskim prawem nalezitymy. Ktozey ze to roley Matusz Kaluzny y erbowie y potomczy iego mayam mocz y czale prawo wziawcz, dacz, darowacz, zamienicz, zastawycz, vczinicz, y niehacz, przedacz y k swemu y erbow swyh k lepse-mu, tak yako swego dobrze nabytego dziedzictwa porzatkem y obyeczaiem mieyskim, bez wselyakowey odpornosczi iednego kazdego czlowieka. Act(um) vt sup(ra).⁶⁸¹

I(tem) Czo się doticze stawku z dawna przy teze roley s przotkow trzymaieczego y nalezitygo wselyak tenze posesor y erbowie iego timze prawem y wolnoscziom wselyak wziawcz mocz mayam wiecznie.⁶⁸²

428

Roku 1628. Die 6 (novem)ris. Zapis wzdawku Gerzemu Lahowy od Walentego Skyby na stodole.

Przed nami burmistrzem y radam m(iasta) Woznik stanawszy oblicznie Walenty Skyba a Gerzik Lah y wyznal iest dobrym vmislem Walenty Skiba, ze iest przedal stodole swoje własnam z oycza nabytam Gerzemu Lahowy, erbom y potonmkom iego w prawe wieczne dziedzictwo s tym wsem prawem jako sam myal y trzimal za summe do czala zaplaczonam. Ktoras to stodola stoy na Przedmieszcziu na Łanich pomieniyacz, tak yako sama w sobie z dawna pozostawa. Ktozey ze to stodoly Gerzi Lah u erbowie iego mayam mocz wziawcz dziedzicznym obyeczaiem wiecznie u mayam mocz dacz, darowacz, zamienicz,

⁶⁸⁰ s. 366 – 367 (392 – 393)

⁶⁸¹ s. 367 – 368 (393 – 394)

⁶⁸² Dopisek sporządzony identycznym charakterem pisma.

zaprzedacz, vczinicz y niehacz yako swego dobrze nabytego. Ktoris to kup porzatkem prawa y porzatkow mieyskich, za powzdanim Walentego Skyby zapiszalysmy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁸³

429

Roku 1628. Die 10 (novem)bris. Zapysz kupna Marczinowy Zurkowy y z malzonkam iego od pana Wawrzyncza Siemunskiego o ogrod odprzedany.

Przed nami burmistrzem y radam m(iasta) Woznik stanawszy oblicznie vrodzoni pan Wawrziniecz Siemonskj spolecznie z Marczinem Zurkiem y wyznal jest w przod mianowani pan Siemunskj, ze jest dobrowolnie dosprzal y zaprzedał roly kesz swoy wlasny na ogrod Marczinowy Zurkowy spolecznie y z malzonkam iego w prawe wieczne dziedzictwo za sume do cząła zaplaczonam, a ostatek darunkiem. Ktoras to rola albo ogrod lezy w koniecz roley Lahowey od plota, wdluz biezacz, asz po wegiel stodolny, ktory iest w rogu teyze stodoly od domostwa, a w sersz od drogi biezaczey asz do ogrady a miedze Szczesnikowey, ktorey ze to ogrody cesto pisany Marczy(n), erbowie y potomczy iego mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzicznim obyczayem y mayą mocz dacz, darowacz, zamienicz, zastawicz, przedacz, vczinicz y niehacz k swemu dobrenu pozitku vczinicz y niehacz, pod iurisdictionem mieyskam. Platu powinien po 2 gr(osze) odbywacz na czas obierania platow a nicz wieczey. Ktoris to kup y wzdawek do xyag nasyh przyelismy. Stalo się vt sup(ra).⁶⁸⁴

430

Roku 1629 die 25 January.

Zapysz darunku Grygierowy Golaskowy od J(eg)o M(os)czi Pana Pana Gerzego Fryderycha Kochczickiego swobodnego Pana s Kochczicz, Lublincza etc. Pana nasego dziedzicznego, domostwa, ogrody etc. y ynasyh nalezitosczy posesiesy Wieczorkowskiey.

My burmistrz a rada m(iasta) Woznik, Woyciech Kruzel, Tobyaszk Koscielny, Wacław Zebarth Balczer Matlag, znamo cziniemy wsem wobecz y iednemu kazdemu tym tho zapisem, gdoss y vdrzi czczacz slysecz bedzie, ze przedstawivszy przed nasz vtczivy Grygier Golisek, rodzicz nasz, na ten czass czeladnyk J(eg)o M(os)czi Pana (tytul) y pokazal nam dostateczny darunek wlasnam rekam Jego M(os)czi Pana y wzdawek do xiaq nasyh zleczony piszany w ten sposob to jest, ze podle ponizoney prozby Grygiera Golaska darowal jest J(eg)o M(os)czi Pan w prawe, wieczne dziedzictwo, ze wsem prawem y przyslusenstwem tegos to czesto pisanego Grigiera, yego erby y potomki iego, wzgledem wiernih poslug iego posesiesy Wieczorkowskam, to iest domostwem, zagrodam y z iey przyslusenstwem, yako z dawna czisz Wieczorkowie w uziwaniu mieli. Ktores to domostwo lezi na Przedmieszcziu Wozniczkiem. Czo szie dotyczye Dębnika takze lezy z iedney strony roley Kochanowskiey

a z drugiey strony Skotnicze, poczawszy wdlusz od drogy przeczney asz do roley Lelytowey. Ktorys to szobie darowaney posesiesy zupelna pomienioney czesto piszany Grigier

⁶⁸³ s. 369 (395)

⁶⁸⁴ s. 370 – 371 (396 – 397)

Golyk, on, erbowie iego mayam mocz y czale prawa vziwacz dziedzicznym, wiecznym prawem (pod iurisdiction mieyskam tak yako iest obdarowanie a wolnosc przereczzonego miasta Woznik) y mayam mocz dacz, darowacz, przedacz, zamienicz, zastawycz vczinicz y niehacz, vczinicz y niehacz y k szwemu nalepsemu pozitku obrocicz tak yako ym nalepiey vziteczno y poradzone było. Ktoris to darunek tocz iesto wzdawek często pisaney possesiey od J(eg)o M(os)czy Pana pod iurisdiction nase z woly J(eg)o Myl(osci) spuszczone y oddane podle porztku y oszwobodzenia naszego mieyskiego do xyag naszym przelysmy porztkiem prawa. Actum vt sup(ra).⁶⁸⁵

431

Anno 1629. Die 29 january. Zapysz wyroku Walentemu Bartyckowu od brata yego Andrzeja przes plenipotentia od niego na miesczu iego vczinionego Wacława Zebartha.

Przed namy często mianowanimy burmistrzem a radam m(iasta) Woznik, stanawszi oblicznie spolu obywatelie nasy, yakosto Wacław Zebarth a Walenty Barticko y wyznal iest w przod pysany Wacław, ze podle sobie danej plenipotentiey od Andrzeja Barticka ku zadosci vczinieniu wyroku bratu iego Walentemu o wybicie dzialu y nalezitosci z oyczizni y macierzizny ieyh pozostalych wyznal iest, ze tenze Andrzej zadosci wzial iest od brata szwego Walentego dzialu swego, za którym wziatkiem y doscz vczinieniem podle poruczenia na miesczu iego często pysany Wacław Zebarth vczinieł wyrok porztkiem prawa (temus to Walentemu bratu swemu). Ktorys to wyrok podle wyznania dostatecznego na miesczu przisziegy tegos to Wacława na ten czas osoby wrzedowey przelysmy y do xiag naszym wpisacz daly. Act(um vt sup(ra)).⁶⁸⁶

432

Roku 1629. Die 26 february. Zapisz wzdawku placzu na domostwo Marczinowy Zurkowy od pana Wawrzincza Siemunskiego odprzedanego.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) Woznyk stanawszy oblycznie slahetny pan Wawrziniecz Siemunskj spolu z Marczinem Zurkiem, ziecziem swoym y opowiedzial yest dobrowolnie slowem swoym slaheckym pan Wawrziniecz Siemunskj, ze iest przedal y względem przyazni oyczowskiey przeciwko zieczowi swemu y z malzonkam iego dosprzał placzu temus to Marzczinowi, malzonczie, erbom y potomkom iego na domostwo y budynek na swym własnym, dobrze y sprawiedlywie nabytym syadlye y maietnostj, w prawe wieczne dziedzictwo y posiadloscz pod prawo y iurisdiction mieyskam. Ktores to siadło albo placz tak dlugo y szyroko tak yako mu od dotczonego pana Siemunskiego oddane rozmierzone yest (wsaks za sume oddanam). Ktoregos to często mianowanego placzu, tenze Marczyn Zurek, malzonka y erbowie ieyh mayam mocz y czale prawo vzywacz dziedzicznym obyczaiem wiecznie, y mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzicznym oby-

⁶⁸⁵ s. 371 – 373 (397 – 399)

⁶⁸⁶ s. 373 – 374 (399 – 400)

czaiem dacz, darowacz, zamienicz, zastawicz, vczinicz i niehacz tak yako się ym nalepiey zadacz y podobacz będzie. Ktorys to placz y possesyam do xiag naszymi mieyskich przyelismy. Stalo się.⁶⁸⁷

433

Roku 1629. 23 marty. Wzdawek possesiey Walentemu Ziarkowy od własnih pasierbow pozostalych potomkow po Sebestyanu Zyarku.

Przed namy czasto pyszaniami burmistrzem y radam m(iasta) Woznik, stanawsy oblycznie spolu obywatelie nasy mianowany Jan y Piotr pozostaly potomczy po Sebestyanu Zyarku z jedney a Walenty Zyarko strony drugiej y wyznaly sam dobrowolnye nieprzymusony bedacz anisz zadnim obiczayem zwiedzieni, mayacz vpelne lata, podlug prawa, ze podlug odprzedania od własnih strykow swoyh possesiey po oyczu yh nalezity, jakos to Jana Niczaka, Tomasa Susitrawy a Woycieha Rymky, temus to Walentemu Zyarkowy, ktoris to porzadnie na papier vwiedziony y swyatki publikowane mayacz vrzad przed rekamy swymi tymze sirotkom dostatecznie wiglosony y czytany był. Ktorys to kup pomieniony potomczy bes wselyakowey odpornisczi y sume do czała y z urokoma nalezitymy przyely sam y na tho wsytko zezwoliwsy dostateczny vzdawek przypowiedzieli y vczinieli takoweys to czaley vpelney possesiey, jakos to domostwa roley, to iest przimiarku w S[w]jedwodzie pomieniaacz. Ktoregos to domostwa, roley, często py[sany] Zyarko Walenty, on, malzonka, erbowie y potomczy iego mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzicznym obycaiem, wiecznie s tym wsem prawem, jako przinalezy, y mayam mocz y czale prawo dacz, darowacz, zamienicz, zastawycz, vczynicz y niehacz k swemu lepsemu pozytku obroczicz, tak yako swego dobrze nabitego dziedzictwa, ktorys to vzdawek do xiag naszym porzatkem prawa przyety iest. Czo się doticze Dorothy Zyarkowey, malzonky własney Walentego Zyarka, ktoras to oblicznie stanawsy spolu y pomocznikiem swoim Adamem Zgnielym vcziniwsy przypowiedz przy vrzedu naszym dla rozmaityh przitzin y przypatkow [mylosc] malzonka swego, ze iest wniosła do malzonka swego Walentego działu iey od brata z oyczizni y macierzizni daney sume 50 złotych stary pieniedzi, każdy zloty po 30 gr(oszy) a gros po 3 selagi, a neb pieniedzi pocztayacz, na ktoram przypowiedz y ogłosenie Walenty Zyarko na pitanie vrzedowe dobrowolnie priznal, y takowe pieniadze na dobra y pozistek gospodarstwa obrocziel. Ktoreys to sumy Zyarkowa na strate nyakam przy malzonku swym takowych pieniedzi z malzonka nie wylziaga, tylko ze potomnie po smierci iey na pamiatke macierzizny dziatkom pirwsym, to iest pierwszego malzonka także y teraznyey Equa pro parte pozostawacz mayam czalym prawem. Stalo się vt sup(ra).⁶⁸⁸

434

Roku 1629 die 26 marty. Zapys ffrymarku miedzy Woyczehem Kiellie a miedzy Wawrzinczem Sowam strony roley.

Przed namy burmistrzem y radam m(iasta) Woznik stanawsy oblicznie zwisz dotczeni obywatelie naszymy yakosto Woycieh Kielie a Wawrziniacz Sowa, y wyznaly sam spolecznie dobrym czirstwym vmislem nie z zadnego przymusenia ze sam vczinieli fymark miedzy

⁶⁸⁷ 375 – 376 (401 – 402)

⁶⁸⁸ s. 377 – 379 (403 – 405).

sobam w ten obyczay ze tenze Woyczyeh Kiele puszcziel przimiarczek roley w Swietwo-
 dzie lezaczy miedzi rolamy ynasyh samsiadow miedzy Wawrzinkowskim z iedney a miedzy
 Szczesnikowy, strony drugieyi w dlusz 2 stayan: temus to Sowie za stayaney roley na
 kwarczie lezaczey poczawszi od hodnika do Stoku Gloskowego ydaczego, asz do koncza
 stayania drugiego a wsers miedzi rolamy Deyowskiej miedzy a Kozlowskiej, do ktoregos
 to fymarku przidal Woyczieh Kiele temusto Sowie 35 zl. Gr 15 polskiej liczby ktorys to
 fymark z obu stron zostawacz ma wiecznymy czaszy dziedzicznie y bedam miecz mocz
 ony erbowie ieyh vziwacz tego podle nalyepsey lubosczy woly pozitku swego tym wsem
 prawom y wolnosciam yako obyczay szobam przynosy y prawa jurisditiei mieyskiej yako
 swego dobrze nabitego dobra. Tylko czo się dotyczye platu z dawna kosciolowy nasemu
 od teyze kwarty roley przinalezity, tenze Sowa, y ieden każdy na miesczu iego, powinny
 bedam oddawacz zupelna, bes sskody kosciolowy, ktoris to fymark my slusny widzadz
 do xiag naszych przyeliszmy. Actum vt supra.⁶⁸⁹

435

**Roku 1629 die 20 April. Zapyss wzdawku od xiędza Sebastyana na rolam wprzod
 datt. podług kupna v J(eg)o M(os)czy Pa(na) Pa(na) Kochczyckiego okupionąm
 Matszowi Maslkowy y z malzonkam iego Zuzannąm.**

Przed nami burmistrze[m] y radam m(iasta) Woznik stanawsy oblicznie cczygodny xyądz
 Sobestyan na ten czass farars woznicky spolecznie z Matussem Maslkiem y Zuzannąm
 malzonkam tegosto Maslka y wyznal jest dobrim vmistem swoim ze z dobrej woli swoiey
 darowal iest rolam kwarty, tamze okupionam piyrwotnie w zapiszye od Jego M(os)czy
 Pana Kochczickiego zdawkiem czalym prawem pod jurisdictioniam mieyskam podanam
 y wiedzionam tak yako wsobie zapis obmawia y contentuie czalym prawem Matuszowy
 Maslkowy iemu malzoncze iego w prawe wieczne dziedzictwo, ktorey ze to roley Matusz
 Maslek y malzonka iego mayam mocz vziwacz nierozdzielnie iednym prawem, takze y z
 dziatkamy ieyh własnymi teraznyezszi, tak iako porządek prawa y bliskosci s sobam
 przenoszi. Na ktoram ze rolam zadnemu ynsemu tenze xiadz Sobestyan z dziatek sswoyh
 zadnego prawa y napadu tylko wprzod mianowanym ossobom nie pozostawia y nie allegu-
 ie. Ktorys to daninek y wzdawek wydzadz [o]ni bycz slusny podle zadosci ossob miano-
 wanih do xiag nassyh przyeliszmy. Stalo się vt sup(ra).⁶⁹⁰

436

**Roku 1629 die 21 aprilis. Zapyss oprawy od opatrnego Tobiyasa Koscielnego wy-
 na ieyey mianowanego podług porzatkhu hwalitebnego małzoncze iego Magdale-
 nie.**

Przed nami burmistrzem y radam m(iasta) Woznik stanawsi oblicznie Tobias Koscielny,
 obywatel nas spolecznie y czczigodnim Sebastyanem Gasiniusem, na ten czas ffararzem

⁶⁸⁹ s. 379 – 381 (405 – 407)

⁶⁹⁰ s. 381 – 383 (407 – 409)

woznickim, y wiznal iest wprzod mianowany Tobiasz Koscielni dobrim czirstwym vmisle-
lem dobrowolnie nie z zadnego przimusenja za [...] oprawę dostateczną wyana iey nalet-
zicie mianowanego to iest malzoncze swoiey Magdalenie sumę siedemdziesiąt grziwien
polskiej liczby yedną kazdą grziwnę po 48 gr(oszy) a gros po 3 selągi poczitaiaacz. Kto-
rams to sume alleguie y obwyęnuie teyze malzoncze na domostwie swoym własnim ze
wsem prawem tym yako artykuły praw maydeburskim w sobie obmawayam przed insimi
wsemy (Cziezarami y obligaciamy, ktorebe się teras y potomnie wselyak pokazowały y
pokazacz mogły) one timze prawem oswobodzayacz przed niego prawa y wolności vcziz
dotąd, dokad takowey sumy doczala nie odniesie y otrzima takowego domostwa vcziz y
vziwacz

y nyako nie odstepowacz y nad tho podle obowiazkow ynsyh będzie myecz mocz y czale
prawo to czobi się natim domostwie wynahodzielo nad sume wyana iey podle obsaczowa-
nia, albo wagy tegos to domostwa sume do czała odloziwszy przy tymze domostwie czalym
prawem y z erboma swymi (y malzonkiem) zostawacz może a tho czini podług miłości
malzenskiej także przyetey sumy, która iemu od czczigodnego xiedza Sobestyana, pana
oycza malzonki z myłości dana yest. Stało sie vt sup(ra).⁶⁹¹

437

**Roku 1629. Die jnuencionis S(anti) Crucis. Zapys wzdawku od Blazeia Skupnika
(od własnego oyca) synowy iego Mykołayowy na domostwo z przezwiska Wolow-
skiego.**

Przed namy, często pisanimi burmistrzem y radą myasta Woznik, stanąwszy oblicznie
spolu obywatelie nasy z miena zwys pizani Błazej Skupnik, społecznie s synem swoym
własnim Mykołayem, y wyznal iest tenze Błazej dobrym czirstwym vmisle, ze iest do-
browolnie pozdal dom swoy, dobrze y sprawiedlywie s krewnosczy y napadnim prawem
okupiony, dotczonemu synowy swemu Mykołayowy do zupełnego otrzymania y vziwania,
ze wsem prawem, yako staradawna przy mieszczie y iurisditiei nasey pozostawa. Ktoris to
dom stoy na Przemieszcziu ku Kozieglowom, tak dlugo, yako od dawna szobą zupełnie
pozostaye. Ktoregos to domostwa często pizany Mykołay y erbowie iego mayam mocz
vziwacz dziedzicznym obyczaiem, wiecznie zadoszcz vczinienim swoym, y mayam mocz y
czale prawo dacz, darowacz, zamienicz, zastawycz, vczinicz y niehacz, yak się ym naypozy-
teczniej zdacz y podobacz będzie. Ktorys to wzdawek wydząc my słuszny, do xiąg nasyh
przielismy. Czo szie doticze oycza własnego, ze czokolwiek na wyplaczenie tegos domo-
stwa synowy przypomoze, za consensem obu, za dalsym ieyh przy vrzedu pokazaniem, syn
powinien będzie oddacz. Czo się posanowania synowskiego doticze, ze powinien będzie
syn oycza y matki własney vszanowacz, do tak dokad by się z oycza albo rodziczow czo
takowego przeciwnego nie pokazalo. Act(um) vt sup(ra).⁶⁹²

438

**Roku 1629. Die jnuentionis s(ancti) Crucis. Zapisz kupna y wzdawku miedzy
Woyciechem Paluchem a miedzy Lukasem Gawatkam o kes ziemie odprzedaney
w dziedzictwo.**

⁶⁹¹ s. 383 – 385 (409 – 411)

⁶⁹² s. – 386 (– 412)

Przed namy burmistrzem y radam m(iasta) W(oznik), stanawsy oblicznie spolu obywatelie nasy z miona na miesczu dla wlomnopsci a horobi iego, tocz iesto Woycieha Paluha, malzonka iego Anna, spolu z Woyciehem Malaskiem, obywatelem nasym s pelnomocznikiem do tey sprawy, takze Lucasz Gawedka, y wyznal iest tenze pelnomocznik spolu y z Annam Paluhowam yednostaynim slowem y vmislem na miesczu possesora Woycieha Paluha, ze iest dobrowolnie przedal kes roly na ogrodzie swoym wlasnim temus to Lucasowy, erbom y potomkom iego w przwe wieczne dziedzictwo, ze wsem prawem y wolnosciam yak sie ym zdacz podobacz y naypoziteczniey ym bedzie, za sume do czala zaplaczona. Ktorys to kes ziemie lezy w ogrodzie tegos to przedawcze, w tyle domostwa tegos to Gawedy, od placzu Zgorkowego asz do Jaworkowego, tak dlugo, yak sie myeni, a szeroko yak podle pomienionih possesorow wlasnosczi ieyh, tymze spusobem, czo szie dotyczy napadniego bliskosczi prawa napadnikow, yednostaynie, tak matka wlasna, yako y plenipotent, na miesczu tyhze erbow napadnih, wrzedowy wolam do tego yhze danam slubowaly, y opowiedzieli my zwyrshu piszani burmistrz y rada zostawayacz na tym takowy kup y wzdawek przyelismy. Act(um).⁶⁹³

439

Roku 1629. Die 15 juny. Zapisz wzdawku miedzy Hrzistofem Czaglem, a miedzi Woyciehem Potempkam alias Jadamczikiem o przymiarek, który lezi w Siedwodzie.

Przed namy burgmistrzem a radam m(iasta) Woznik stanawszy oblicznie Hrzistoff Czagiel a Woycieh Jadamczik, obywatelie nasy y opowiedzieli sam dobrym czirstwym vmislem dobrowolnie kupna strony roley, to yest przimiarku. Ktoras to rola liezi w Swiedwodzie, miedzi rolamy z iedney strony Lakoczinego przimiarku a z drugiey strony Czeckowego, tak dlugo y sziroko, yako z dawna w szobie pozostawa, y vcziniel jest wzdawek tenze Hrzistoff Woyciehowy (podniowszy zaplate do czala) yemu y erbom iego, ze takowego przimiarku mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzicznim obyczaiem wiecznie, y mayam mocz dacz, darowacz, zamienycz, przedacz, zastawicz, y k swemu nalepsemu vzitku obroczicz, tak yako swego wlasnego, dobrze nabitego dziedzictwa, podlug woly swojey. Ktorys to wzdawek do xiaq naszih przyelismy. Act(um) ut sup(ra).⁶⁹⁴

440

Eodem anno et die vt sup(ra).⁶⁹⁵ Wzdawek temus Woyciehowy Potępie przimiarka, który lezi na Pieniadzu od Adama Zgnielego oycza yego.

Przed nami często pisanymy burmistrzem y radam m(iasta) Woznik Woyciehem Kruzelem, Tobyszem Koscielnim, Wacławem Zebarthem, Balczerem Matlagiem stanawszy

⁶⁹³ s. 387 – 388 (413 – 414)

⁶⁹⁴ s. 388 – 389 (414 – 415)

⁶⁹⁵ 15 czerwiec 1629 roku

oblicznie Adam Zgniely, nie z zadnego przymusenia, dobrim czirstwym vmisle, zdrow na cziele y na vmysle, ze jest przedal przimiarek roly temus to Woyciechowoy, synowoy swemu, erbom y potomkom iego w prawe wieczne dziedzictwo, za sume do czala zaplaczonom, y ostatek darunkiem podlug luboschy oyczowskiew. Ktorys to przimiarek roley lezy w Pie-niadzu, z iedney strony roley Odpartowey a z drugiey strony Czeckowey roley, tak dlugo y ssyrok, yako sam w sobie iest. Ktoregos to przimiarku, często piszany Woyciech y erbo-wie a potomczy iego mayam mocz i czale prawo wziawcz dziedzicznym obyczayem wiecz-nie, y mayam mocz dacz, darowacz, przedacz, zamienicz, zastawicz, vczinicz y niehacz, tak yako się ym naypoziteczniey zdacz się y podobacz będzie, s tym wsem prawem, yako przotkowie tegos to possesora vziwały, besz wselyakych platow rocznih (oproc przypat-kowych dawek). Ktorys to przimiarek wzdal jest Adam Zgniely synowi swemu. Ktorys to wzdawek do xyag naszymy przyelysmy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁹⁶

441

Anno 1629. Die 3 July. Zapysz Euie Niczakowey domostwa roley yey od malzonka Jana Nyczaka testamentem oddaney.

Przed namy burmistrzem y radam m(iasta) Woznyk, stanawsy oblicznie Eua, pozostala wdowa po Janu Nyczakowoy, obywateliu dotczonego myasta, spolecznie z pomocznym czlowiekiem swoym Pawlem Woyszykiem, spolecznie z Adamem Nyczakym, pozostalym dziedziczem y potomkiem często pyszanego Jana Niczaka, yusz w Panu Bogu odpoczy-wayącym. Ktoras to zwysz dotczona Eua Nyczakowa polozyla jest sume pieniedzy do czala podlug testamentu y legowanya s possesiey tey, ktoram tas to Nyczakowa sobie porzadnie od malzonka swego otrzymala, temus to Adamowoy Nyczakowoy, ktoram summe przyawszy Adam Nyczak do rąk własnych, on sam, anysz żaden ynsy takowey sumy przy niey vpominacz się prawa zadnego nie ma, anysz nye mayam. Ktoreyz ze to possesiey sobie oddaney, jakos to roley, domostwa, często pyszana Eua y erbowie iey, zadoscz vczinienym swoym ma mocz wszelyak spokojnie vziwacz, podle tegos to prawa y oszwobo-dzenia spusobem malzonka swego, tak yako szwego dobrze y sprawiedlywywe nabytego iey przypadlego dziedzictwa, dacz, darowacz, zamienicz, przedacz etc. podle naywyszego rozumu podobania y pozytku swego. Ktorams to sprawie y doscz vczinienie ieiey wydzadz bycz potrzebną iey y naležitą, dla vwarowania wszelyakowych trudnoschi, do xyag na-szych przyelysmy. Stalo się vt sup(ra).⁶⁹⁷

442

Roku 1630. Die 26 january. Zapysz wyroku Woyciechowoy Tlukowoy od Andrzeja y Barbary, pozostalych potomkow Piotra Zbytka, zadoscz vczinieniem y przyetey summi za halupkę odprzedanam temusz Tluckowoy y erbom iego.

Przed nami burmistrzem y radam myasta Woznyk, stanawszy oblicznie przed namy Woyciech Tluk, spolu pozostalymi potomkami Piotra Zbytka, yakos to z Andrzeiem y Barbaram, siostram iego, y wyznaly sam dobrowolnie dobrym vmisle, ze sie ym zadoschi stalo, od zwysz dotczonego Woyciecha Tlucka napadu oyczistego (to iest za halupke od-

⁶⁹⁶ s. 390 – 391 (416 – 417)

⁶⁹⁷ s. 391 – 393 (417 – 419)

przedanam), s ktoregos to przyetego napadu vcziniely sam wirok porzatkem prawa, a Woycieh Tluk y erbowie y potomczy iego, mayam mocz y czale prawo, vziwacz takowey odprzedaney halupy dziedzicznym prawem, podle lubosci y pozytku swego naylepszego wiecznie. Ktorys to wyrok do xyag naszymy przyelismy. Act(um) vt sup(ra).⁶⁹⁸

443

Roku 1630. Die 28 january. Wyrok Katerzyni Węgrowny bratu swemu Matiszow y za dzial z oyczizni y macierzysty.

Przed namy burmistrzem y radam m(iasta) Woznik, stanawsy oblicznie Matisz Wegier, spolecznie s Katerzinam, sziostram swoyam (potomczy Woycieha Węgra na ten czas ieszcze zyaczego) y wyznala iest pomieniona Katerzina dobrim czirstwym vmisle, nyaks nye bedacz do tego przypędzona, anisz zwiedziona, ze się jest zadosci stalo od brata yey w zgore pisanego Matisza dzialu z oyczizny y macierzizni, Ktoreys to dotczoney przyetey summi y dzialu vcziniela iest wyrok, do xyag naszymy mieyskih przyety iest. Act(um) vt sup(ra).⁶⁹⁹

444

Roku 1630. Die 15 aprilis. Zgoda miedzy Walentym Jelythem a miedzy Matyssem Kaluznym, strony roszyrzenia stawku.

Prezd namy burmistrzem a radam m(iasta) Woznik, stanawszy oblicznie spolu obywatelie nasz, jakos to Walenty Jelyto a Matysz Kaluzny spolecznie z Woyciehem Tluczkiem y wyznaly sam yednostaynie pomieniony samsiedzi zgodlywym slowem, ze się dobrowolnie zgodzieli miedzi sobam, ze tenze Walenty Jelytho vstapiel iest podle tey zgody kęsz swoy własny, dobrze y sprawiedlywie nabyty, nad stawem tegos to Kaluznego lezaczy, ku roszyrzeniu a przestronnosci stawu, tak yako przy tymze obyczaiem tenze Matys Kaluzny za takowy kesz pusciel temus to Lelytowy kesz roley swey własney, yakze yako natyhmiast przy teyze zgodzie szobie wymierzily a wyczyhowaly. Ktorey ze to roley, tenze Jelyto y erbowie iego, takze Matysz Kaluzny, takowego kesa za tamze zgodam y wymiarem y erbowie yego wiecznie nicz nad to z obu stron szobie nie przicziniayacz anisz przywlaszczayacz. Vziwacz mayam przesw vbylenia y przeskody wselyakiey czasy wiecznymy. Czo się dotczy Walentego Jelytha dla lepsego opatrzenia skody roley od wody stawowey, może dacz przekop swym własnym, yako może nalepiey vczinicz. Stalo się w przitomnosci tegos to Woycieha Tluczka, ktorams to zgode do xyag naszymy, za prosbam ieyh zapisacz iesmi daly. Act(um) vt sup(ra).⁷⁰⁰

445

---

⁶⁹⁸ s. 393 – 394 (419 – 420)

⁶⁹⁹ s. 394 – 395 (420 – 421)

⁷⁰⁰ s. 395 – 397 (421 – 423)

Roku 1630. Die 21 Juny. Zapysz wzdawku miedzi Blazeyem Zgorkiem a miedzy Walentym Skybam o ogrod.

My burmistrz a rada miasta Woznik, znamo cziniemy, ze podle zadosci Blazeya Zgorka, obywatela nasego, kupno mayacz w xiegah vrzedowych ogrodu od Walentego Skyby, ktorys to na onczasz stanawsy oblicznie przed vrzedem nasym, spolecznie s tym ze Zgorkiem, dobrym czirstwym vmislew wyznal y oznaymiel przeday kupna zagrody swoyey wlasney, z oyczow swoyh nabyty, ze wsem prawem y wolnosciam, tak yako on sam trzimal y po przotczeh swoyh posiadl, a takze wzdawek po wysczu terminu prawnego pozwoliel iest. Ktoris to ogrod dostatecznie zaplaczoni yest. Ktoris to wzdawek, z powinności nasey, do xiaq nasyh zapysacz iesmy daly, za wisczim czasu, lat y terminow prawnyh od zadnego przes wsytek czasz przesczia zamilczanih. Ktorey to Blazey Zgorek y erbowie iego mayam mocz y czale prawo takowego ogrodu wzivacz wiecznemy czasy yako swego dobrze nabytego dziedzictwa, tak yako porządek jurisdittye nasey dacz, darowacz, zamienicz, przedacz, zastawicz, vczinicz y niehacz tak yako swoim nalepiey zdacz y podobacz będzie z tymze platem yednostaynim yako y od roley possesney z dawna przinależy. Ktoris to ogrod na kwarczie roley Skybynskiey, na ten czas od tegos to Blazeya posiadley pozostawa, wdlusz yako sama w sobie z dawna, w sersz od miedze do miedzye samsiadow po bliskyh ogrodow. Stalo się vt sup(ra).⁷⁰¹

446

Roku 1630. Die 21 juny. Zapisz wzdawku miedzi Blazeiem Zgorkiem a miedzy Woyciehem Paluhem o kesz ziemie w ogrodzie Paluha lezaczey na on czas.

Przed namy burmistrzem y radam m(iasta) W(oznik), stanawsy oblicznie Anna Paluhowa, pozostala wdowa Woycieha Paluha zmarlego y przyznala iest kupno Blazeyowy Zgorkowy, to yest, ze tenze Zgorek okupiel yest (podle dattum kupna w xiedah vrzedowych wprzod zapiszanego) kesz ziemie, konczu syadla y budynku tegos to Blazeya Zgorka w tyle y ogrodu tegos to Paluha lezaczy wszersz, yako siadlo tegos to Zgorka. Ktoregos to odprzedanego kesa ziemie y gruntu często pizsani Zgorek Blazey, erbowie iego mayam mocz y czale prawo wzivacz wiecznemy czasy, podle woley y vzitku swego, yak nalepiey mogam, y vczyniela yest wzdawek porzatkem prawa przerzeczona Anna Paluhowa. Ktoris to wzdawek do xyag naszih przyelismy. Act(um) vt sup(ra).⁷⁰²

447

Roku 1630. Die 9 july. Zgoda myedzy pozostalymi potomkami po Janu Niczaku, jakos to Adamem a Walentym strony dzialu y dlugu sprawiedlywego.

Przed namy burmistrzem y radam m(iasta) Woznik, stanawsy oblicznie zwys dotczyen potczywi spolu rodziczy naszy, Adam Niczak spolecznie z Walentym, bratem swoym rodzonim y vczyniely sam stateczną zgode y postanowienie miedzy szobam, a tho w ten sposób, ze pan Walenty Niczak przyal yest rolam oyczistam na Kączieh pomieniyacz w sumie dlugu, takze y za dzial s tyze possessiey Niczakowskiey yemu nalezyty od brata swe-

⁷⁰¹ s. 397 – 398 (423 – 424)

⁷⁰² s. 399 (425)

go Adama, yakos to dziedzicza dobr pozostalyh po Janu Niczaku, panu oyczu ieyh, prawem wiecznim dziedzicznym. Ktoras to rola lezy myedzi rolamu ynszih obywately naszzyh, myanowiczie z iedney strony Dominikowey a z drugiey strony Wypyhowey w sersz od myedze do miedze, wdłusz podle tehze rol, yako sama w sobie pozostawa. Ktoras to rola temus to panu Walentemu, yako prawdziwemu potomkowy nalezec ma czaszi wiecznymy, mayacz mocz y czale prawo takowey roley vziwacz, tak yako się iemu naylepiey zdacz, podobacz będzie dacz, darowacz, zamienicz, przedacz, zastawicz, vczynicz y niehacz s timze wsem prawem, yako przotkowie iego podle jurisdityey mieyskiey vziwaly. Ktorams to zgone y postanowienie ieyh do xiang naszih mieyskich przyelismy. Czo szie dotyczye do dawku, podle vmowy kupna, dodal iest często pisani Walenty bratu swemu Adamowcy do czala. Act(um) vt sup(ra).⁷⁰³

448

Anno 1630. Die 14 (octo)bris. Zapysz caserouania prawa danego porzatkem dziedzictwa Adwidze, corcze Pospiehowey, na kwarthe roley od rodziczow ieyh Andrzeia Pospieha y Anni, malzonky iego, przes nieposlunosc ieiey, na prozbe rodziczow w zgore pyszanih do xyag naszih przyety.

Stanawszy oblycznie przed nami burmistrzem y radam m(iasta) W(oznik), slowutny pan Andrzej Pospieh społecznie y s paniam Annam Pospiehowam, malzonkam swoyam, zalosnie oswiatczal zie na czorke swoye Jadwyge, ze ona bedacz z dobrej woley a z nieprzymusoney rodzyczom swoym przislubyla w stan s(więty) malzenskj za vtcziwego pana Pawla Woyszyka. Ktoremu także samemu vsty swymi przyrzekla y przyobieczala bydz iemu pomocniczam w stanie s(więtym) malzenskim, ponyewadz tedy przez woly rodziczow swyih pyh wazyla się przewiesz z Janem Maxyskiem, tedy rodzicze teyze Jadwygi od kwarty roley, ktoram iey z milosci rodzicielskiey zapisem w xiegy mieyskie jure haereditario były vwiedly, według zaslugi ieiey, yak prawa y articule yh obmawiyam na nieposlusnyh dziatek rodziczom swoym, podle tego, tamze protestaciam solennam, ones yednostaynym consensem wydiedziczayam czaszy wiecznymi. Ktorams to protestaciam żeby swoy przechod wsedzie y v prawa miała, prosieli sam nasz, yakosz to vrzedu swego, aby do xyag naszih przyeta była porzatkem caserowania pirwsego zapisu, czosmi podle prozby ieyh, wydzadz rzecz slusnam, tego bycz przyelismy. Act(um) vt sup(ra).⁷⁰⁴

449

Roku 1631. Die 29 marty. Zapis wzdawku myedzy Adamem Nyczakiem a miedzy Woycziehem Wczislem o przymiarek.

⁷⁰³ s. 400 – 401 (426 – 427)

⁷⁰⁴ s. 401 – 403 (427 – 429)

Stanawszy oblicznie przed vrzedem naszym vtcziwy panowie obywatelie naszy, jakos to Adam Niczak a Woyczieh Wczyslo y oznaymyel iest w przod mianowany Adam Niczak, dobrym vmyslem swoym, nyako nie bedacz przipedzony, zie przedal przimiarek roly z oycza swego posziadly, ktoris to lezy w Swiedwodzie, myedzi rolamy inszyh samsyadow, myedzi Suszytrawinym z iedney a miedzi Parzyskorzinim strony drugiej w sersz wdlusz yako sam w szobie zastawa, za sume oddanam y zaplaczonam Woycziehowy Wczyslowy, erbom y potomkom iego w prawe wyeczne dziedzictwo y vzywanie. Ktoregos to przimiarku mayam mocz vziwacz czalym prawem, podle jurisdityey mieyskiej wolno czaszy wiecznemy, y mayam mocz dacz, przedacz, zamyenicz, zastawicz, vczinicz y niehacz yako się ym nalepiey zdacz y podobacz będzie, y vczyniel iest zdawek porzatkem prawa Adam Niczak do xyag nasyh mieyskih Woycziehowy Wczislowy. Ktorys my przyely y wpisacz wdaly. Act(um) vt sup(ra).⁷⁰⁵

450

Roku 1631, dnia 4 aprilis. Zapis kupna miedzy Woycziechem Kruzeliem a miedzi Walientym Skibam.

Przed nami spolecznie w radzie siedzacych, przistupieli podcziwi spolu obywatelie nassy, jakoss to Walianty Skiba a Woyczieh Rychlik, pomoczny bedaczy Walientego Skiby, y wyznal iest tenze Walienty Skiba z dobrym czirstwym vmyslem swoim, nyako nie bedacz przimusseny, ze przedal kes ziemie, to iest dwie grzedzie na ogrodcze swoiey wlasney w tylie domostwa swego, poczawssy od strzechy chlewowey asz do miedze po rzyke od miedziech podle Wypycha, Woycziechowi Kruzeliowi, na ten czas burmistrzowi wozniczkiemu y potomkom iego, w prawe wieczne dziedzictwo a wlasne vzywanie, za sume pieniedzy iuss do czala zaplaczonych y oddanych, czo wyss dotczeny Walianty Skiba dobrowolnie wyznal y zezwoliel do ksiak wiecznych zapisacz, ktoregoss to sobie odprzedanego kesa ziemie Woyczieh Kruzyl y erbowie iego bedam miecz mocz uziwacz dziedzicznie, wiecznie, podle vpodobania swego, y podle woli swoiey y wsseliakich pozystkow swoich przedacz, dacz, darowacz, vzywacz y niehacz, a to bes wsseliakiego platu, który by podle powinności na pomoc iakam do tegos to domowstwa przilaczony bicz miał, nikomu nicz nie [...], alie tylko na tym domowstwie zostawacz powinno będzie wsseliakowe powinności czieżary y platy etc. podle juristycji miesskiej odbywacz. Ktoress to kupno porzatkem wzdawku podluk prawa do ksiak nassyh przyelichmy. Stalo się actum ut supla (!).⁷⁰⁶

451

Anno 1631. Die 10 aprilis. Wyrok Janowy Deykowy od Jana Janecky a Regini, wlasnih dzieatek po Staniku Deykowy.

Przed nami burmistrzem a radam m(iasta) W(oznik), stanawszy oblicznie vtcziwy potomczy z wirshu piszany Jan Janecka a Regyna, pozostale dziatkj po Staniku Deykowy y przyely sam od Deyka Jana, strya swego, spadek dzialu nalezitego, po oyczu swoym przypadlego

⁷⁰⁵ s. 403 – 404 (429 – 430)

⁷⁰⁶ s. 404 – 407 (430 – 432). Dwukrotnie występuje strona 432.

sumę fl(orenow) 30 polskiey lichby, na mieszczu sumi 3 th(alarow) po 3 wierdaukowyh, podle testamentu dziatka ieyh Grzegorza Deya vczinionego. Vrokj myarkuyacz dobrowolnie przely y wyrok vcziniely porzatkem prawa. Spatku się po tymze stry nye wyrzekay. Act(um) vt sup(ra).⁷⁰⁷

452

Roku 1631. Die 2 Juny. Zapysz wzdawku miedzy Hrzistofem Gasiniusem a miedzy Janem Janecką o zagrode.

Przed nami burmistrzem y radą m(iasta) W(oznik), stanawszy oblicznie zwysz pyszany obywatelie naszi, mianowiczye Hristoff Gaszynius a Jan Janecka, y wyznał iest tenze Jan Janecka dobrim czirstwym vmislem nie z zadnego przimuszienya, ze yest dobrowolnie przedał ogrod szwoy własny, dobrze y sprawiedliwie nabyty, temus to Hrystofowy Gasiniusowi, erbom y potomkom iego, w prawe wieczne vziwanie y dziedzictwo, za sume pieniedzi do czala zaplaczoną y oddaną, ktoras to ogroda lezy od Pocztawia wdlusz, asz do ogrodu wzgore lezaczy tegos to Krzistofa, a w sersz z iedney strony possesiey Swoynogowskiey, a z drugiey strony Sobestyana Swata ogrodu. Ktorey ze tho ogrody mianowany Hrzistoff y erbowie iego mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzicznym prawem dacz, darowacz, zamienicz, przedacz, vczinicz y niehacz yako swego dobrze nabytego dziedzictwa yako się ym zdacz y podobacz będzie. Czo szie dotyczye pomocz platy odbywania, pozwolel ow kupiecz y erbowie iego na pomocz teraznieyszemu y potomnemu possesorowi tezye roley kwartj Janeckowskiey dzierzaczim dawacz kazdorocznie przy oddawaniu platow po 6 gr(oszy) polskich, grosz po 3 selągi poczitayacz. I pozwolel yest y vczyniel wzdawek tenze Janecka porzatkem prawa temus to Hrzistofowy do xyag naszych mieyskih zebys to wzdawek przyelismy. Act(um) vt sup(ra).⁷⁰⁸

453

Roku 1631. Die 21 juny. Wzdawek miedzy Walentym Kydawam a myedzy Mykolayem Wygasziem o przymarek (!) roley w Swiedwodzie lezaczey.

Przed namy burmistrzem y radą miasta Woznyk, stanawszy oblycznie obywatelie naszy, myanowyczi Walenty Kydawa a Mykolay Wygasziek y wyznał iest ponizey pizsani Mykolay, ze iest dobrowolnie przedał przimycarzecz roley w Swiedwodzie lezacz, za sume do czala zaplaczoną y oddaną. Ktoras to rola lezy miedzi rolamy z iedney strony Gayowey, z drugiey strony Szczesnykowey roley wsersz wdlusz, yako z dawna w szobyie iest, Walentemu Kydawie, erbom y potomkom yego, w prawe wieczne dziedzictwo y vziwanie (s tymze wsem prawem jako szam trzimal) podle iurisditiey y prawa mieyskiego. Ktorey ze tho roley, często pyszany Kydawa, erbowie yego mayam mocz y czale prawo vziwacz wiecznie, dacz, przedacz, zamienicz, zastawicz, vczynicz y niehacz yako się ym nalepiey

⁷⁰⁷ s. 407 (432)

⁷⁰⁸ s. 408 – 409 (433 – 454). Błąd w dawniej paginacji.

zdacz y podobacz będzie, y vcziniel iest wzdawek tenze Mykolay porzatkem, ktorymy przyely y zapysaly. Act(um) vt sup(ra).⁷⁰⁹

454

Idem supra die et anno.⁷¹⁰

Stanawszy oblycznie Sobestyan Swath, spolecnie Walenty Kydawa, yvczyniel wzdawek tenze Swath Walentemu Kydawye porzatkiem prawa, na odprzedanym rolam w Swiedwo-dzie lezaczam, przy tyze roley Wygaszowskiey przileglam wdlusz y w szersz, yako sama w szobie zostawa. Ktorey ze roley tenze Kydawa y erbowie y potomczy iego, bedam miecz mocz y czale prawo vziwacz wiecznymy czaszi, podle woly y lubosci swoiey podle wol-nosci naszych mieyskih. Ktoris to wzdawek przyelismy do xiag naszych mieyskih. Act(um) vt sup(ra).⁷¹¹

455

Roku 1631. 26 die juny. Zapisz wzdawku roley od potomkow Jacuba Porzatka Ma-tusza a Myhala, wlasnemu vyowy swemu Woycziehowy Woyszykowy.

My burmistrz a rada miasta Woznik, znamo cziniemy y xyegami naszymi protestugemi, ze kupno to, ktore sie stalo myedzi Woycziehem Woyszykiem a potomkj wlasnym sinamy Jacuba Porzatka, stalo roku 1630, die 13 marty, przed nami stanawszy oblicznie spolu obywatela nasy Woyczieh Woyszyk a Matusz y Mychaell, wlasny potomczy Jakuba Porzat-ka, y wyznaly sam dobrym czirstwym vmyslem, z dobrej woly swoiey, ze sam przedalj przimiarek roley w Pieniadzu lezaczy, w Debyczu, pomieniyacz Woycziehowy Woysy-kowy w prawe wyeczne vziwanyie y dziedzictwo, erbom y potomkom iego, za summe do czala zaplaczona, s tym wsem prawem, yako samy trzymaly y posiedly. Ktorys to przimia-rek lezy myedzi rolamy ynsih samsziadow, z iedney strony Rutkowego, a z drugiey strony Otrebnikowego wszersz y w dlusz, yako sam w szobie zostawa. Ktorey ze tho roley, czę-sto myanowany Woyczieh, erbowie y potomczy iego, mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzycznym obyczajem, yako swego wlasnego, y mayam mocz przedacz, zamienicz, zastawycz, vczinicz y niehacz, yako sie ym zdacz y podobacz będzie, y pozwoलिएj wzda-vek po wyszcziu prawa y terminu. Ktoris to wzdawek ze sie zadem z bliskih nye naydo-wal, do tego przyelyszmy. Act(um) vt sup(ra).⁷¹²

456

Roku 1631. Die 15 July. Zapysz odpierkj Walentego Nyczaka oyczyzny swoiey do-mostwa y barczy, ktoram był okupiel Maxymilyan.

My burmistrz a rada myasta Woznik zeznawamy y xyegamy naszymi protestugemy, ze pan Walenty Nyczak, stanawszy oblicznie przed vrzedem naszym,vcziniel attestatyam na pana Maximilyana, y z Janem, synem iego, obywatelly naszych. Ktorzys to za obeslanim slugy

⁷⁰⁹ s. 409 – 410 (454 – 455).

⁷¹⁰ 21 czerwiec 1631 roku

⁷¹¹ s. 411 (456)

⁷¹² s. 411 – 413 (456 – 458)

wrzedowego, postawiwszy się przed wrzedem naszym takowam okupionam possesiam za odpyerkam Walentego Nyczaka podniowszy zawdawek summy, ktoram były oddaly Adamowy Nyczakowy y z utratamy y nagrodami swymy, yakos to prawem przyrodzonim blyskiego takowey possesiey vstapily. Ktokeys to possesiey często myanowany Walenty, jako nayblyszy krewnim, prawem przyrodzo-nym vzycz powynien iest wiecznie. Stalo się vt sup(ra).⁷¹³

457

Roku 1631. Die 15 (septem)bris. Zapysz firmarku miedzy obczam a miedzy Grigierem Golaskyem o zagrody, to yest o Wieczorkowskam a obecną, która sludze mieyskiemu przinalezala.

My burmistrz a rada miasta Woznyk, znamo czyniemy przedewsemy zesmy vcziniely fyrmark z wolam starszyh z obcze obranych z Grigierem Golaskiem na zagrody wzgore pomienione, to yest, ze Grygier Golaszek doziczył zagrody z dawna rzeczony Wieczorkowskiey s tym wszem prawem jako szam otrzymał przy pabach dziedzicnih pod jurisdiction mieyskam iegamy mieyskymy zaopatrzonymi podle woley y wzdawku Je(g)o My(loscz)i pana Kochcziczkiego na ten czas pana dziedzicznego. Ktoras to zagroda ma bycz obczinalezita na sluge mieyskiego y z lakam, która lezy przy tyze zagrodzie Wieczorkowskiey tak jako z dawna do tego nalezala y w uzywaniu była, to iest od Skotnyka obecnego z iedney a stawu Czakayowskiego strony drugiej za zagrode te, która obecz w uzywaniu na sluge mieyskiego myala. Ktoreyze tenze Grigier y erbowie iego vziwacz maiam wiecznie bez wselyakiego platu y spokojnye jako swego własnego dziedzictwa y possesiey, także tysz obecz teyze Wieczorkowskiey wyecznie vziwadz będzie na sluge mieyskiego. Act(um) vt sup(ra).⁷¹⁴

458

Roku 1631. Die 25 (septem)bris. Zapysz wzdawku miedzy Janem Lyskiem a miedzy Stanisławem Kysczikiem strony roley.

Przed nami burmistrzem y radam miasta Woznik stanawszi oblicznie obywatelie naszy, jakos to Jan Lyszek a Stanisław Kyska, y wyznal iest wprzod mianowany Jan Lyszek dobrym czirstwym vmyslem, ze iest przedal dobrowolnie rolą swoie własną dobrze y sprawiedliwie nabytam Stanislawowy Kisczikonwy (!), erbom y potomkom iego, w prawe wieczne dziedzictwo, ze wszem tym prawem, jako sam trzimal y w uziwaniu miał, za sume do czala zaplaczoną. Ktoras to rola lezy w Swiedwodzie pomieniaiacz, miedzy rolami ynsych samsiadow, z iedney strony Dominikowey roley, a z drugiej strony tegos to Jana Lyska, w szersz 15 zagonow a w dlusz jako sama w szobie pozostawa. Ktorey ze tho roley, Stanysław Kyska y erbowie iego, mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzicznym obyczaiem wiecznie, jako swego dobrze nabytego dziedzictwa, podle jurisdictioniey miey-

⁷¹³ s. 413 – 414 (458 – 459)

⁷¹⁴ s. 414 – 415 (459 – 460)

skiey, czo szie dotyczye platu powinny będzie platowacz Stanisław y erbowie iego kozdo-
rocznie po 6 gr(oszy). Ktoris to wzdawek do xiag naszych mieyskich przyelismi. Act(um) vt
sup(ra).⁷¹⁵

459

**Roku 1631. Die 16 (septem)bris. Zapisz wzdawku miedzi Maximilianem a miedzy
Matyszem Węgrem.**

Przed nami burmystrzem y radam miasta Woznik, stanawszi oblicznie Matyas Węgier
spolu z Maximilianem Długayczikiem, y wyznał iest dobrowolnie tenze Węgier, ze dobro-
wolnie przedał przimiarek role z oyczow a po przotczyh swich, dobrze y sprawiedlywie
nabyty ponizey pisanemu Maxiliánowy, erbom y potomkom iego w prawe wieczne dzie-
dzictwo y uzywanie, za sume do czala zaplaczonom. Ktoris to przimiarek lezy w Swiedwo-
dzie, miedzi rolami ynszych samsiadow, z iedney strony Adamczowego z drugiey strony
Wahalynego przimiarku, wsersz od miedze do miedze, a w dlusz yako sam w szobie
z dawna pozostawa. Ktoregos to przimiarku często pisany Maximilian mayam mocz on
y erbowie y potomczci iego vziwacz dziedzicznym obyczaiem wiecznie, y mayam mocz
dacz, zamienicz, przedacz, zastawicz, vczinicz y niechacz, yako swego dobrze nabytego
dziedzictwa, y vcziniel iest wzdawek Matysz Węgier porzatkiem prawa. Ktoris to wzdawek
przielismi. Act(um) vt sup(ra).⁷¹⁶

460

**[A(nn)o 1631. 10 (novem)bris]. Zapis kupna y wzdawek strony kwarty roli
Woyciechowi Kruzeliowi od Adama Niczaka okupionej.**

My burmistrz a rada m(iasta) Woznik, znano czynimy tym zapisem, ze za obeslaniem slugi
vrzedowego, stanawssy oblicznie pan Pawel Woysek przed nas dostatecznie wyznał, ze
bedacz zmocniony pierwotnie przed urzedem nassym od prawa Adama Niczaka do
wzdawku kwarty roli, odprzedaney Woyciechowi Kruzeliowi. Erbom y potomkom jego
w prawe wieczne dziedzictwo s tym wssem prawem, jako sam w uzywaniu miał. Ktores
to kupno tyze roli, podlie datum xyag vrzedowych, pokazalo się dostatecznie, za termin
prawny ku recupowaniu bliskich rok y dzien wyszedł takowym roliam Woyciechowi
Kruzeliowi, erbom y potomkom iego naliezy wiecznie, podlie wzdawku plienipotentu, na
miessczu Adama Niczaka. Ktoryss to wzdawek przyelichmy do xyag nassych wiecznych.
Stalo się dnia 10 (novem)bris A(nn)o 1631.⁷¹⁷

461

**Roku 1631. Die 22 (novem)bris. Zapysz wzdawku miedzy Woyciechem Goniferem
a miedzi Tomaszem Suszitravam o stodole.**

⁷¹⁵ s. 416 – 417 (461 – 462)

⁷¹⁶ s. 417 – 418 (462 – 463)

⁷¹⁷ s. 418 – 420 (463 – 465)

Przed namy burmistrzem Woycziehem Kruzelem a radam Tobiasz Koscielny, Wacław Zebart, Balczer Matlag, stanely oblycznie Woyczieh Gonifer a Andrzej Suszytrawa, na miesczu oycza swego Tomasza, y przyznal iest wprzod mianowani Woyczieh, ze przedal stodole swoje wlasnam Tomaszowy Suszytrawie, erbom y potomkom iego w prawe wieczne dziedzictwo y vziwanie s tym wsem prawem, jako sam trzymal, za sume do czała zaplaczonam. Ktores to stodoly Tomasz Suszytrawa y erbowie iego mayam mocz y czale prawo vziwacz dziedzicznym obyczaiem jako swego a dobrze nabytego dziedzictwa czo sie doticze wyazdu, mianowicie na drugam strone od zagrody Woyczieha Gonifera, nie mayam possessorowie daley dobytkiem wystepowacz na skode Goniferowy, yedno jako wrota otworzys to za szregnam, a nicz daley. Ktores to kupno podle porztku prawa, obyczaynim wzdawkiem, przyelismy do xyag naszych mieyskih. Act(um) vt sup(ra).⁷¹⁸

462

Roku 1631. Die 8 decembris. Zapysz Matyszowy Morawczikowy od wlasney matky iego na przimiarkj bratne pomienyacz.

Przed namy burmistrzem y radam miasta Woznik, stanawszy oblycznie Zophya Morawczowa, pozostala wdowa po Marczyu Morawczu, spolecznie Tomaszem Otrebniyem y s synem szwoym wlasnim Matyszem, y wyznala iest dobrowolnie, dobrym czirstwym a nieprzymuszonym vmisle, ze iest dosprzala albo odprzedala synowy szwemu Matyszowy, erbom y potomkom iego, w prawe wieczne dziedzictwo y vzywanie (a tho w dolezitey potrzebie swoiey), dwa kęszy przymiarkow bartnych w Pienyadzu pomienyayacz, za sumę vmowyonam y zaplaczonam. Ktores to przimiarkj lezam, yeden miedzy Piczoniowym a Kosczelnego poczawszy, od strzemcze wdlusz asz do rzikj. A drugi miedzy Matlagowym lasem a Kysczynim poczawszy, wdlusz od boru asz do rzykj Stoku Pienyaznego. Ktorychs to przymiarkow, Matysz y erbowie iego mayam mocz y czale prawo vzywacz dziedzicznym obyczayem wiecznie, y mayam mocz dacz, darowacz, zamyenicz, zastawycz, przedacz, vczinicz y niehacz k swemu nalepszemu vzitku obroczicz, podle prawa iurisdityey mieyskiey, tak jako szwego nalepszego, dobrze nabytego dziedzictwa, y vcziniela wzdawek synowy swemu porztkiem prawa. Ktoris to wzdawek do xyag naszych przyelyszmy. Act(um) vt sup(ra).⁷¹⁹

463

Roku 1632. Die 14 aprilis. Zapysz odpierky błyskoszczyam przyrodzonam przymiarku Perkowskiego przesz Pawla Woyszyka obywatela naszego.

My burmistrz y rada myasta Woznyk, na ten czas Woyczieh Kruzel, Tobiasz Koscielny, Macław Zebart, Balczer Matlag zupełna rada, zeznawamy y xyegamy naszymi tymze zapisem protestugemi, ze przedstapywszy przed vrzad nasz słowutny obywatel nasz Pawel Woyszyk przypowedydzal sie yest nalezitam błyskoszcziam swoyam malzonkj swoyey ku

⁷¹⁸ s. 420 – 421 (465 – 466)

⁷¹⁹ s. 421 – 423 (466 – 468)

odpiercze roley odprzedaney przez Agneską Perkowam Hrzigostowy Gaszyniuszowy, która rola lezy w Swiedwodzie. Vrzad zrozumiawszy slusznam zadoscz iego, pozolyelysmi sluge wrzedowego na postawienye się do tey sprawy przed nasz Krzigostofa Gaszyniusza.

A poniewadz żaden z inszyh blyskyh, podle wyhodzaczego terminu prawnego, do tey blyskosci odprzedanya się nye naszedl, any prawnie nie glosiel, Pawel Woyszyk prawem bliskosci po malzoncze swoyey krewney blyskiey, slusnie z urzedu nasego, podle prawa przy tymze zastawa y tego vziwacz ma, podle lubosczy swoiey. Czo sie dotyczy sume kupczowy pierwszemu, zaras przy vrzedu naszym odlozil iest podle kupna. Act(um) vt sup(ra).⁷²⁰

464

Roku 1632. Die 29 Aprilis. Zapysz wzdawku Tomaszowy Zgardzie od Walentego Jutrznie oycza iego na rolam.

Przed namy burmistrzem y radam miasta Woznyk, stanawszy oblicznie Walenty Jutrznia, spolecnie y szynem szwoym Tomaszem Zgardam, y wyznal iest tenze Walenty Jutrznia dobrym czyrstwym vmisle, ze jest dobrowolnye dosprzyl przymiarku roley lezaczy w Szwedwodzie, w prawe wieczne dziedzictwo y vzywanie Tomaszowy Zgardzie, erbom y potomkom yego (yako to wlasnemu synowy swemu), za dzial wszytek, który by mu po smierczy jego z dobr oyczystyh z ynszymi dziatkamy potomnye dostacz myal jure haereditario, a [...] tenze Tomasz Zgarda przydal podle zmowy, zarasz przy wzdawku, sume 30 sl(otych) polskyh, czo yusz tenze Tomasz Zgarda ma przestawacz na tym, a wieczy się dzialu oyczowskiego nie upominacz (oproc spatkow potomnyh). Ktoregos to przimiarku, często pizany Tomasz Zgarda y erbowie iego, mayam mocz vzywacz dziedzicznim obyczayem, podle lubosczy swoiey, podle jurisditiei mieyskiey, wiecznie ze wszem prawem, yako dobrze nabytego dziedzictwa. Ktorys to wzdawek do xyag naszymy przyelysmy. Act(um) vt sup(ra).⁷²¹

465

Roku 1632. Die 13 (septem)bris. Zapisz sluzaczy Andrzejowy Pospiehowy y erbom iego, od Zophyey Zgardziney, wlasney siostry tego Andrzeja Pospieha.

My burmistrz y rada miasta Woznik, zeznawamy tym tho zapisem, ze iest przedstawiaela przed vrzad nas Zophya Zgardzina y z malzonkiem swoym Tomaszem, y wylcziwszy pieniadze od Andrzeia Pospieha polozone (po wlasney matcze teyze Zophiey prawem przypedle), wyznala iest, ze się iey zadosczi stalo od Andrzeja Pospieha, tak summy yako y vroku. Ktoram sume przyela, ktorey any Andrzej Pospiech y erbowie iego wieczy nie upominacz, za czym dostateczni wyrok vczinila. Act(um) vt sup(ra).⁷²²

466

⁷²⁰ s. 423 – 425 (468 – 470)

⁷²¹ s. 425 – 426 (470 – 471)

⁷²² s. 426 – 427 (471 – 472)

Anno 1632. Die 23 (septem)bris. Zapysz wyroku, przedtym zmocznionego od Andrzeja Gaya, bratu własnemu Mykolayowy, przeszedł tegos to Andrzeja w krayne węgierską, wrzędowy naszemu praesente prziznany.

My burmistrz y rada myasta Woznik, na ten czas burmistrza Woyciecha Kruzelia, Tobiasza Koscielnego, Wacława Zebarta, Balcera Matłaga, zeznamy tym tho zapiszem xyąg naszych, że jest przdstapiel przed nasz oblycznie Andrzej Gay, dobrym czirstwym vmislew wyznał, że mu się zadoszci stało od własnego bratha yego Mykolaya, podle pierwniejszych zapyszow xyąg, tychże naszych zgody yeych actycouanich, strony odstępu statku y dziedzictwa possesiey oyczistej y macierzistej, podle ktoregos to prawa, Mykolay Gay y erbowie iego zostawają prawem przyrodzonym wiecznie, a Mykolay y erbowie iego zadnemu wieczey odpowiadacz nie powinny, za ktoreś to doszcz wczinienie, Andrzej dostateczny wyrok wcziniel. Ktoreś to wyrok do xyąg naszych przyeliszmy. Act(um) vt sup(ra).⁷²³

467

Tegos to dnia vt sup(ra). Eadem hora.

Stanąwszy oblycznie przed nasz słowutny Blazey Zgorek własny obywatel myasta naszego y wyznał jest dobrym vmyslem, że mu się zadoszci stało z oyczizny y macierzizny wydżalu należytego od Mykolaya Gaya brata własnego s ktoregos to dżyłu przyetego wczyniel wyrok porzatkem prawa. Ktoreś to wyrok do xyąg naszych przyeliszmy. Act(um) vt sup(ra).⁷²⁴

468

Roku 1632. Die 23 (septem)bris. Zapysz wzdawku Mykolayowy Gayowy y erbom yego od Balcera Matłaga, na staw przedany przezwyskiem Pe[r]kowskiego.

Przed namy burmistrzem y radam wzgore pyszanich, stanąwszy oblycznie Balczer Matlag, (Collega nasz na ten czas) y wyznał jest dobrym czirstwym vmislew, że jest dobrowolny przedał staw, dobrze y sprawiedliwie kupnem od Bartosza Perka nabyty, y zapiszem wzdawkowym w tychże xyęgach roborouany, Mykolayowy Gayowy, erbom y potomkom iego w prawe wieczne dziedzictwo y w vzywanie, za summe do czła zaplaczonam. S tym wszem prawem y oszwobodzenym, yako staradawno Antecessorowie y dzierzawczy tego z wselyakimy pozitkami vziwały, nicz ynacze nad tho nie mogacz bycz [...uany]. Ktoreś to stawek leży pod jurisdityam myeyskam, y pod ochraną mieyskich priuilegy, z yedney strony Skotnicze wolney ku Głazowcze liezaczy, a strony drugiey possesiey y rolej tegos to Mykolaya Gaya, tak długo y szeroko, yako w brzegach szwoych wdłusz y sersz zalacz może. Ktoreś to staw często pyszany Maykolay Gay y erbowie iego, mayam mocz y czale

⁷²³ s. 427 – 428 (472 – 473)

⁷²⁴ s. 428 – 429 (473 – 474)

prawo vzywacz dziedzicznym obyczajem wiecznie, yako szwego dobrze nabytego dziedzicz[t]wa, tak yako szobyey naypozytniey vpatrzicz mogam, bez vbylyzenya nykomu, mayam mocz dacz, przedacz, zamienicz, zastawycz, vczinicz y nyechacz etc. Ktorys to wzdawek, wydzacz my z vrzedu naszego wsem doskonaly, do xyag naszych, podle oszwobodenya praw naszych ,przyelysmy. Czo sie dotyczye platu podle przyeczya xyag naszych myeyskich, powinny bedam kazdorocznie odbywacz on y erbowie iego, przy platow odbyeranya platu poltora gr(osza) slaskiego, nicz wieczey. Act(um) vt sup(ra).⁷²⁵

469

[1632] Propter memoriam⁷²⁶

Za nass burmystrza Woycieha Kruzely, rady Tobyassa Koscielnego, Wacława Zębartha, Balcera Matłaga ty się rzeczcy sprawiely:

- Roku 1621 słodownia mieyska zbudowana.
- Roku 1622. Browar od Woyszyka Woycieha na obecz kupielysmy.
- Roku 1623. Skolesmy zbudowaly.
- Roku 1624. Styry słupy dębowe na wiezy na pyrwszym wiązaniu wprawiecz iesmy daly.
- Roku 1626 yedne strone kosciola od ulicze pobicz iesmy daly.
- Togoss Roku: Dom piwowarowy starey skoly zbudowaly.
- Roku 1626. Wiezienie wzgore.
- I(tem) Studniesmy murowacz z budynek nad niam sprawycz daly.
- Roku 1627. Zygar ehmy sprawych daly.
- Roku 1628. Pragę murowacz dalysmy
- Roku 1629.⁷²⁷ Zagrodę na spytal y do skoly kupielysmy.
- Item. Rynek się wyrowniowacz dal.
- Roku 1631. Obrasz na wielkim oltarzu znowu dalismy wimalowacz. Dalismy od niego 2sczie zlotych polskich y insyh rzeczcy podarowalismy y na legumin.
- Za nas spicze na kosciele dalismy nowo obycz.

470

Roku 1632. Za nas tegosto vrzedu yako na dole ynszy strony karty pissany ssam zbudowalismy brony mieyskie.⁷²⁸

471

[1635. Dnia 23 lutego]. Zapis wzdawku od Adwigi, pozostaley wdowy po nieboszczyku Walentym Gielem malzoncze, Matysowi Zgnielce, samsiadowi tutecz-

⁷²⁵ s. 429 – 431 (474 – 476)

⁷²⁶ s. 98, (s. 92)

⁷²⁷ W oryginale data „1626”

⁷²⁸ Dawna numeracja – s. 97. Nowa pagina - 91

nego miasta Woznik, o domek Obstoyowski. Roku Panskiego 1635, dnia 23 miesiąca lutego vczyniony.

Przed nami Janem Tyralam, na ten czas bormistrzem, z Tobiaszem Koscielnym, Balcarem Matlagiem, Adamem Piconiem radnymi miasta Woznik, oblicznie stanawszy vczciwa Adwiga Gielowa, spolnie y Andrzeiem własnym malzonkiem swoim, y wyznala przed nami, dobrym a czerstwym vmysłem swoim, ze się iey zadosci stalo za domostwo Obstoyowskie, lezaczce wedle Pietra Długayczyka possessyey, z iedney, a przy dzodze swobodney mieyskiej na Przedmiesciu z strony drugiey, od Matysa Zgnielki, podle kupna. A poniewadz nizey pisany Matys Zgnielka, od datum kupna, w tymze domostwie, od czterech lat swobodnie bezpiecznie, bez zadnego naruszenia y odpiერი nayblizszych successorow, ktorzy by byle miele yaką bliskosc do tegoz to [...] domku, w tymze czasie naydowac się niegłosieli. Vrząd widząc słuszną sprawe, być czego często pisany Matys Zgnielka zadosciw był, zadnym obyczaiem tego odeprzec niemogl. I ma te moc, tenze Matys Zgnielka, erbowie, potomkowie iego, tegosz domostwa do cala zapłaconego z tym wszystkim prawem vzywac, dac, darowac, zamienic, zafrymarczyc, vczynic y niechac bez zadney przeszkody, ktorego człowieka, wiecznymi czasy. Ktorys to zdawek podle prawa, do xiąg naszych przyielismy. Actum a(nn)o et die ut supra.⁷²⁹

472

[1635 faesto s(anctis) Trinitatis]. Zapysz wyana Anny Drzamalancze, własney malzoncze wtorey Woycieha Kruzellya, Anno 1629, die 8 january, podlye zmowy swadebney, przy czym bylly slowutny panowi y obywatelye myasta Woznyk: strony pana Woycieha Kruzellya Mykolay Gay, pomocny a Tobyasz Koscielnny, strony Andrzeya Drzemaly Adam Piczon, Balczer Matlak, Symon Sczesnyk.

Ja Woycieh Kruzell, obywatell myasta Woznik, dobrym czistwym vmislem zeznawa[m] tymze zapiszem, protestuiac xyegamy myeyskymy, ze przy rekodanyu, za zniesieniu obu stron, przy osobah w zgore piszanyh, przymuszacz szobie za własną y wierną (od Pana Boga obieczaną) malzonke Anne Drzemalankę, w stan S(wiety) Malzensky za czalam gospodyniam, do dobr oyczistih jure haereditaire przinaleczityh y inszih, za yey vtczywy wyanek, zapiszuye czalym prawem in possessionis bene possessionatis summe dwadzieścia grziwien w ziemy nasey branyh, *każda grziwna po 48 gr(oszy) a gr(oszy) po [...] ha(lerzy)*⁷³⁰ (a wszakze po śmierci moiej y żeby mnye ziwotem przebyła) przed inszem y wszemy, tak dzieciek po mnye pozostalyh y inszyh, one raczy y długow [...] się naydowacz, po śmierci moiej, mogly czalym prawem, podle prawa magdeburskiego y J(ego) M(osci) Cziszarskyh dochodzidz, y wybyta nih z dobr moyh, po mnye zostawayaczih, nykomu nye wystepowacz, asz się yey zadosci podle tego stanie, czo dlya lepsey ystoty, swoyą własną ręką takowy zapisz vczinielem, przesz skody yednego kazdego. Act(um) et signatum faesto s(anctis) Trinitatis Anno 1635.⁷³¹

⁷²⁹ s. 431 – 433 (476 – 478)

⁷³⁰ Dopisek na marginesie karty.

⁷³¹ s. 433 – 434 (478 – 479).

Stalo się Roku Panskiego 1635, dnia 20 miesiąca kwietnia. Wyrok Marthy Suszytrawiny ze statku Cagłowskiego.

Przedstąpiwszy przed nas zupełnam radde, na ten czas Jana Tyrale, bormistrza, Tobiasza Koscielnego, Balcarza Matlaga, Adama Piconia radnych miasta woznik, vczcziwa Martha Suszytrawina z Kasprem naystarszym synem pomocnym swoim spolnie y z Annam Cagłową, i wyznala iest tez z wirzchu pisana Martha Suszytrawina dobrowolnie, ize iusz za oddzial z oyczynzy y macierzyny z statku Cagłowskiego oyczystego od Anny Cagłowej yakosz to malzonki niebosczyka Jana Cagla, brata ieiey, zadosyc wzela y odebrala, za czym ieey dostateczny y dziatkom ieiey wyrok przed nami uczyniela, z ktoregoz to statku, tez często pisana Martha Suszytrawina od Anny Cagłowej, erbow y dziatek ieiey, z erbami y potomkami swoimi, niema się wiecey nicz działu napominacz, oprócz spadku tego się nie wyrzeka, y dziatki ieiey. Actum ut supra.⁷³²

Anno D(omi)ni 1635. Die vero 4 mensis Juny. Zapis Janowi Tyrali y Adwidze, malzonce iego, strone kwarty roley od Andrzeya Pospiecha y Anny, malzonki iego, obdarowania y do wiecznych xiąg pozwolenia służący.

Przed wrzodem radzieczkim zwyż pisany miasta Woznik, oblicznie stanawssy vczcziwy Andrzej Pospiech, obywatel tutecznego miasta, spolnie y z Anną, malzonkam swoią, i zaznali iednostaynym vmyslem swoim, będąc zdrowi na cielem y rozumie, ize jako byli zobopolnie za przestępstwem y wykroczeniem z nieposlusenstwa rodziców swoich Adwige, własną corke swoje, yze się bez pozwolenia ieich za mąż swawolnie, to iest za Jana Tyrali wydała, od kwarty roley trzymaney, między Piotrową a iedney, a między P[osp]iechomam kwarta, roley z strony drugiey, tak syroko y dlugo idącey, y iako sama w hranicach swoich pozostawa, tak ony samy, jako y zięcia swojego wydziedziczyli, oddaleli y miłosć swoje od nich odwrócili, zas znowu, za okazaniem laską y miłoscią ieich, a za naklonieniem y prze-prosem dziatki tychze Adwigi a Jana zwyż pisanych, takową kwarte roley darowali, dali y oddali, onym samym y erbom a potomkom ieich po nich będącym, s tym wszem prawem y własnością, jako sami mieli, trzymali, y posiedli na wieczność ieich y erbow uzywanie. A ten pierwszy zapis wydziedziczenia y oddalenia od teyze kwarty roley, iednym sercem y vmyslem, który byli w ten a w ten [...] vczynieli, a iako w księgach mieyskich opisano: odmienili, cassowali, wniwecz obrocili y vmorzyli, we wszystkim od mała do wiela, niechcac aby w namnieyszey częścce miał być wazny y zachowany. I maia ciz zwyż pisani Jan Tyrala y Adwiga własna corka Andrzeia Pospiecha a Anny malzonki iego tę moc y prawa doskonale oni samy y z erbami a potomkami swoimi takowey kwarty roley dziedzicznym obyczajem vzywacz y wedle wolei swojey vczynic y niechac jako z swym własnym dzie-

Poniżej, u dołu karty umieszczono tekst: „Anno 1664. Die 11 January: Zwysz pomieniona Anna Drzemalqnka, przyiela ad rationem od Pana Mathiasza Kruzela, zwysz opisaney oprawy wiana swego – 10 złotych pol(skich). Z których 10 fl(orenow) Pana Matiasza Kruzela quituie y erby iego [...]”.

⁷³² s. 480 – 481 (525 – 526)

dziczstwem. A co się strony sadzawki, która jest [...] kwarcie dotyczy, Andrzej Pospiech do żywota swojego wymówił sobie iey używać. Ktorys to zapis y odarowanie, za staraniem Jana Tyrały y Adwigi, małzonki iego, do ksiąg naszych wiecznych actów poruczyliśmy. Actum anno et die ut supra.⁷³³

475

Wyrok Anny Gwoździowny, małzonki Andrzeja Wilczka, Michałowi Stachurze, Roku Panskiego 1635, dnia 9 miesiąca lipca czyniony.

Przed nas często pisanych bormistrza y raddy miasta Woznik, oblicznie stanąwszy wczciwa Anna Gwoździowna, rodziczka z Małego Zylinka, społecznie y z małżonkiem swoim Andrzejem Wilczkiem z Boru, y uczyniła jest dobrym a czerstwym vmysłem swoim wyrok Michałowi Stachurze, oyczymowi swojemu takowy, iż ius od niego, tak z oyczyzny jako y macierzyznywe, wszystkim do końca zadosc wzięła z takowam wymiankam, iż się iusz żaden, na mieyscu teyże Anny zwyż pisaney, tak ona sama, dziatki iey y małzonek iey, nie mają się v Michała Stachury y małzonki y dziełek iego, żadnego narada y działu upominacz wiecznymi czasy, czyniąc go wolnym erby a potomki iego. Actum Anno die ut supra.⁷³⁴

476

Wyrok słownego pana Adama Rurayczyka na miescu Zofiey Sowianki małzonki swojej, y Anny rodzoney siostry zwyż pisaney Zofiey, małzonki iego, Woyciechowi Wcisłowi, obywatelowi tutecznemu Roku Panskiego 1635, dnia 11 miesiąca lipca czyniony.

Przed nami na ten czas Janem Tyrałam bormistrzem, Tobiaszem Koscielnym, Balczerem Matlagiem, Adamem Piczoniem, radnymi miasta Woznik będącymi, stanąwszy oblicznie słowny pan Adam Rurayczyk, plenipotent na mieyscu Agnieszki Sowianki, własney matki, Zofiey corki własney, teyże Agnieszki, małzonki swojej własney, y Anny, młodszej corki własney, a siostry rodzoney zwyż pisaney Zofiey. I wyznał jest dobrym czerstwym vmysłem swoim, tenże zwyż pisany pan Adam Rurayczyk, że iusz zadosci bierze a przyimuie na mieyscu zwyż pisanych Agnieszki, Zofiey y Anny a naradu y działu, tak z oyczyzny jak macierzyzny (podle xiąg vrzedowych zaopatrzenia) od Woyciecha Wcisła vroku, obywatelia naszego, ktorysz to Woyciech Wcisło żadnemu człowiekowi tak tym z wierzchu często pisany, erbom, a potomkom ieich [nie] powinien odpowiadać za żadny dział y narad wiecznymi czasy, za ktoreś to dosyc uczynienie pan Adam często pisany Rurayczyk za Agnieszke Sowianke, Zofią y Annę corky teyże Agnieszki Sowianki własne wyrok dostateczny uczynił, ktorz to wyrok do xiąg naszych wiecznych przeliśmy. Actum ut supra.⁷³⁵

---

⁷³³ s. 475 – 477 (520 – 522)

⁷³⁴ s. 478 – 479 (523 – 524)

⁷³⁵ s. 479 – 480 (524 – 525)

Anno 1635 die 13 decembris. Zapis kupna y wzdawku Jana Słowika y Woyciecha Wczisla strony domostwa y kwarty roley podle [dattum] kupna w księgach mieyskich miasta Woznik anno 1630, die 1 february zaopatrzenia, ktoress to kupno stało się od Wawrzynca Sowy urzędownie a poniewadz tenze Wawrzyniec Sowa nieporządnie a nierozmyslnie od possessiey swoiey z miasta naszego względem długow zawiedzionych vstapiel z biegiem siestr. Tedy dla czestych molestaty y nabiegania vrzedu naszego, to iest Woyciecha Wczisla a Jana Słowika rodzoney braciey po wysciu terminow prawnych, widząc dolezytam zadoszcz tychze bratow takowam possess[.] na mieyscu antecessora wydawek z wolnosci vrzedu naszego stronom do xiąg naszych (bez szkody sirotekow) uwadzuyemy.

Przed nas burmistrza y radde miasta Woznik, stanawszy oblicznie spolu samsiedzi naszy mianowicie Jan Słowik a Woyciech Wczislo spolnie y Woyciechem Kruzelem do tey sprawy sobie przyzadany, i vczynieli dostatecznam zadosc swoie do nas, w przyczynie w gorze opisanego kupna domostwa y roley porządnie ksiąg mieyskich naszych pokupionego, od Wawrzynca Sowy, yakoszo prawdziwego successora tychze dobr po przodkow swoich. A poniewadz takowi bracia podle sluzacego zapisu kupna, przed vrzedem naszym zaras się in instanti pogodzili tym spusobem, iż tenze Jan Słowik z domostwem y z zagrodkam z sadem przytym nalezytym, az do zagrody Woyciecha Szota rzeczzonego [...] wdluz y wszierz podle nalezytosci starozytney na swoje czesc wedle vgody przestawa a bratu swoiemu Woyciechowi dobrowolnie kwarty roley mając kupno pierwsi w prawie wieczne dziedzictwo postepuie. Przetosz my często pisany urząd, na mieyscu Wawrzynca Sowy, stronom dostateczny wydawek czynimy y xięgami naszymi protestuiemy, ze ciz porzadni possessorowie, takowey rozdzielney possessiey wiecznymi czasy, oni, erbowie y potomcy ieich mająm moc podle prawa u iurisdictioniey mieyskiej vzywac, dac, przedac, zamienic, zastawic, vczynic y niechac y tak yako się im nalepiey zdac y zadosc będzie takowa posses[...] obrocicz i swem własnym y dobrze nabytym dziedzictwem czasy wiecznymi. Co się dotyczy dopłaczenia pozostaley summy, za takowe dobra, kupcy podle dostatecznego porachowania dopłacieli, która summa w opiece vgodowej sirotekom na lepsze pozostawa. Anno et die ut supra.⁷³⁶

Wyrok Jana Kasczyka z Małego Zyglinka Michalowi Stachurze, Roku Panskiego 1636, dnia 16 february vczyniony.

Przed nas Simona Szczesnika, na ten czas bormistrzem będącego, Waczlawa Zebarta, Mathiasza Rudka, Krzysztoffa Ciółka, radnych miasta Woznik. Stanąwszy oblicznie Jan Kasczyk spolnie y pomocnym swoim Woyciechem Kruzelem, także Michal Stachura z pomocnym swoim Andrzejem Polakiem, y z Reginam malzonkam swoim: I wyznal tenze zwirzchu pisany Jan Kasczyk, dobrym vmysłem swoim, ze iusz zadoszczi wzial tak z oyczyzny, macierzyny i strykowizny, od Michala Stachury, oyczyma swojego, z czego mu dostateczny wyrok vczyniel y Reginie malzonce tegosz to Stachury, jakkowym ze to

⁷³⁶ s. 481 - 484 (526 - 529)

przyetym oddziałem, tak często pisany Jan Kasczyk, erbowie y powinni iego y żaden inszy nie mogą się od Michala Stachury y malzonki iego zadnego działu upominacz wiecznymi czasy. Actum a(nn)o et die ut supra.⁷³⁷

479

Zapis wzdawka od Mathiasza Zgnielki, na ten czas spoluobywatelia naszego, Janowi Wesolemu, strone domostwa. Roku Panskiego 1636, dnia 18 miesiąca february uczynioney.

Przed nami zwysz pisanymi bormistrzem a raddam miasta Wozniki, oblicznie stanawszy Matthiasz Zgnielka a Jan Wesoly, i wiznal iest wprzod pisany Mathiasz Zgnielka czirstwym vmysłem swoim, iże przedal domostwo swoje własne, obyczayem okupionym zapłacone, stojące podle Janeczkowej strony z iednej, a [Lach]winey y drogi zwyczajney mieyskiej Kozieglowskieystrony drugiey, Janowi Wesolemu, za summe pieniedzy iusz do całā zapłaconā y oddanā: iemu, erbom a potomkom iego, w prawe wieczne dziedzicztwo, podle jurisdictey mieyskiej. [Ktoregos to] domostwa Jan Wesoły, y erbowie iego mają te moc y zepelne prawo, takowe domostwo do całā zapłacone darowac, dac, zamienic, zastawic, zafrymarczyc, vczynic y niechac y trzymac wiecznymi czaszy: ktorys to wzdawek do xiąg naszych wrzędowych zapisac poruczyliśmy. Actum ut supra.⁷³⁸

480

Zapis wzdawku a niwke roley miedzy Janem Czaglikiem a Matheuszem [L]awskim roku 1636, dnia 25 february, do xiąg mieyskich zapisac pozwolony.

Przed nas z wirzchu pisanego Simeona Szczesnika, bormistrza na ten czas bedacego, Waczława Zebarta, Matheusza Rudka, Krzysztoffa Ciolka, radnych miasta Woznik, stanawszy osobamj swoimi jakosz to vcziwy Matheusz Ławsky spolnie y z Janem Czaglikiem, rodziczami tutecznego miasta Woznik, wyznal iest wprzod pisany Jan Czaglik, s dobrym a czirstwym a iasnym vmysłem swoim, że iest przedal niwke roley, która się pomienia z dawna Bartna, wdluz a wszecz yako mu odprzedacz y od obcze wymierzono y oddano iest, ktorasz to lezy na Stawem Kruzelowym, wszecz bez szkody stawu, nizey pisanemu Matheuszowi Ławskiemu, erbom y potomkom iego w prawe wieczne y dziedziczne vzywanie, s tymi wszemi prawami i wolnością, yako sam trzymal y vzywł, pod prawo mieyskie nasze wozniczkie, ktoryze to roley wolno będzie Mathuszowi Ławskiemu, erbom a potomkom iego, takowey roley okupioney vzywacz, dac, darowac, zamienic, vczynic u niechac yako swim dziedzicznym obyczaiem postapic, wedle vwolenia swego, za którym zaplaczon zdawek wyzey pisany Czagiel strone teyze Niwki vczynił, który zdawek do xiąg naszych radzieczkich przyielismi. Co się dotyczye platu kazdorocznego, który wiecznymi

⁷³⁷ s. 485 (530)

⁷³⁸ s. 486 – 487 (531 – 532)

czaszy zluzyt ma przy oddawaniu p[ł]atow, Matheusz Ławski, erbowie y potomkowie iego kazdorocznie oddawac powinne b[e]d[ą]. Actum ut supra.⁷³⁹

481

[1636, 25 luty] Zapis odpierki bliskosci Walentego Ziolk[ę] domostwa okupionego od Jana Siatki roku 1632 die 6 augusti.

My burmistrz a radda miasta Woznik, zeznawamy zapisem tem xiąg naszych, ze za iey z[ę]daniem y przypowiedzi[ę]m Walentego Ziolk[ę], ku odpierce bliskosci[ę]m krewnam Jana Siatki od domostwa kupionego od Jana Pysznego, zasiedlismy w prawie naszym zupełnym radzieckim, ktorysz to Walenty Ziolk[ę] spolecznie z Janem Sziatk[ę]m stan[ę]wszy oblicznie przed wr[ę]dem naszym, pokazał tenze Walenty Ziolk[ę] bliskosc swoje nalezytam ku odpierce takowego domostwa dostatecznie. Czo my bormistrz y rada dostatecznie a bedliwie uwazywszy prawo bliskosci tegosz to Ziolk[ę] przy tym prawie zostawniemy, ze on takowego domostwa podle prawa iurisdictioney miasta naszego, y erbowie iego wszeliakim prawem y wolnosci[ę][m] uzywac mogam wiecznie (a wszakze po wyscie terminu prawnego roku 6 niedziele od datum kupna). Co się dotyczy placenia summy, polozył Ziolk[ę] Janowi Siatcze, zawodawku podle kupna złotych [9]0 polskich. Item vbrał 5 zł(otych) 15 gr(oszy) polskich. Co się terminow podle summy y kupna powinnych dotyczy, Ziolk[ę], Janowi Pysznemu za pozwoleniem vczynionym iego terminy przypadle klas[ę] y placic powinien. Po wysciu terminu praw[ę] takowam bliskosci[ę]m odpierki do xiąg wiecznie zapisem sluzacych za dalszym doz[ę]daniem strony zapisac y aktikowac wr[ę]d nie obmieszka. Actum ut supra.

P.S. Co się dotyczy pierwszego possessora tegosz to zwyż opisanego domostwa, b[e]d[ę]c[ę] obeslanye przes sluge wrzedowego do takowego zapisu strone teyze odpierki bliskosci[ę] od Walentego Ziolk[ę], stan[ę]wszy oblicznie Jan Pyszny zeznał na pytanie wrzedowi dobrowolnie, iże się mu dla pi[ę]niadzech y wypłaceniem summy za toz domostwo od Walentego Ziolk[ę] zadosci staloz. Actum anno et die ut supra.⁷⁴⁰

482

[A(nn)o 1636, 26 m[ę]rty] Zapis Adamowy Łamanczikowy na rolam o[d] Jego M(os)czj Pana, P(ana) Gerzego Kochcickiego oddarowan[ę]m roku 1631.

Przed mamy burmystrzem a rad[ę]m, stan[ę]wszy oblicznie Adam Lamanczik, proszi[ę]ł nasz, zebysmy mu w zapisz vwiedli do xyąg naszych mieyskih, k[ę]sz roley w Skotniku lez[ę]czey, podlye roley Kozłowskiego Łasku a w koniecz Łasku Długayowskiego, tak yak mu wymierzona y oddana była, w dlusz y wszersz, któr[ę]ms to rol[ę]m obdarowal yemu erbom y potomkom iego, w prawe wieczne vziwanie, pod iurisdiction[ę]m myeyskam J(ego) M(os)czj Pan Girzy Kochcickj (Tytull), na ten czas pan dziedzicni na Woznikach, czoszmi wydacz zlusnam prozbe iego, mayacz dobr[ę]m wyadomosz o tym darunku, ze to było z wol[ę]m wrzedu przedeslego, którzy y z namyesnikj J(eg)o M(os)czj Pana przy tim wymierzenyu były, jakos to Woyciech Kruzell a Tobyaszk Koscielny z wrzedu woznickiego. Tocz ies to pan Wawrzyniecz Siemunskj, sluga p[ę]nskj a Grigier dworak, ktor[ę]ms to rol[ę]m yemu y erbom yego, prawem dziedzicznym sluzicz ma czaszy wiecznymy, pod prawem y iurisdiction[ę]m

⁷³⁹ s. 487 – 489 (532 – 534)

⁷⁴⁰ s. 489 – 490, 500 (534 – 535, 53[6])

tiam mieyskam. Ktoris to zapis w xięgi nasze przyelismy, tylko platowacz będzie powinny od tego kozdorocznie dwa czeskie slaskie. Stalo się 26 Marty A(nn)o 1636.⁷⁴¹

483

Zapis miedzy Gierzykiem Łachem, mieszczaninem woyznickim, a Thomaszem Łachem, mieszczaninem częstochowskim, stronę postanowienia się z sobą, a(nn)o 1637, die 9 mensis aprilis, do ksiąg naszych mieyskich actikowany.

Przed nas Simeona Szczesnika, bormistrza, Wacława Zębarta, Mathiasza Rudka, Krzysztofa Ciołka, radzych miasta Woznik, oblicznie stanawszy słowutny Tobiasz Koscielny, mieszczanin nasz woyznickzy, plenipotent doskonały Jerzego Lacha, społu obywatela naszego woyznickiego, także sławny pan Thomasz Łach, mieszczanin częstochowskj, syn własny pomienionego Jerzego Łacha, i oswiadczał to pomieniony pan Tobiasz Koscielny na mieyscu Jerzego Łacha, ize się Jerzemu Łachowi od Thomasza, syna iego miłego, stronę possessiey, którą był Jerzy Łach w Częstochowie okupił: a synowi swojemu, często pomienionemu Tomaszowi Łachowi dozyczył dostateczną satisfactią, y iustificatią stata: zaczym my zwirzchu opisany vrząd, dla doskonaleyszey inquisitiei, wyslalismy z poyrszodka raddy naszej panow collegow swoich, to iest Mathiasza Rudka a Krzysztofa Ciołka w dom Jerzego Lacha, iesliz podle oswiadczenia plenipotenta swieigo, od Thomasza, syna iego milego, do teyze possessiey, zadosyc się iey stalo. Bedąc chorym, a wszakze przy pamięci dobrej zeznal to, iż mu się zadosyc stało, a rze (!) tak tey iest a nie inaczey. Zaczym iusz tak Jerzy Łach, małzonka iego, synowie y czorki nie mogą się o naymnieyszą rzecz Tomaszowi Łachowi, s tego tam statku w Częstochowie, erbom a potomkom iego, upominacz ani turbowacz. Thomasz, tez syn Jerzego Lacha, tak od oycy, matki, bratow y siostr, erbowie y potomkowie iego, wiecznymi czasy, o zadny dział oycowsky nie mają się upominacz, wyrzekayac się wszystkim, ze mu się zadosyc stalo, okrom spadku tego się niewyrzeka. Actum ut supra.⁷⁴²

484

Wyrok Melchiora pozostałego sierotka po niebosczyku Janie Sowce, obywatelu naszym woyznickim, a synu iego własnym, roku 1637, 3 mensis juny, wrzedowi radzieczkiemu m(iasta) Woznik vczyniony.

Przed nas Simeona Szczesnika, na ten czas bormistrzem będącego, Wacława Zebarta, Mathiasza Rudka, Krzysztofa Ciołka radnych miasta Woznik, oblicznie stanawszy Melchior Sowczyk, pozostały sierotek po niebosczyku Janie Sowcze, społu samsiadzie naszym wozniczkim, spolnie z Krzysztofem Gassiniuszem, mieszczaninem woyznickim, pomocnym swoim, ize znał tenze pomieniony Melchior Sowczyk, ze mu się od vrzedu, podle testamentu oycowskiego w dziale iego cokolwiek mu od oycy oddano, iest zadosyc stało, ize się wyrzeka, y zadnemu na swoim mieyscu wiecey o część oyczyzny swoiey upominac się o

⁷⁴¹ s. 500, 499 (555 – 556) Karta odwrotnie wklejona w trakcie konserwacji zabytku.

⁷⁴² s. 491 – 492 (537 – 538)

żadne dział niedopuszcza, teras y wiecznymi czasy, erbom a potomkom swoim tego niedopuszczając. Actum et die ut supra.⁷⁴³

485

Zapis wzdawku od Marcina Zurka Mathiaszowi Zgnielce, stronę domostwa, Roku Panskiego 1637, dnia 5 decembris uczyniony.

Przed nami Simeonem Szczesnikiem, na ten czas bormistrzem, y radnymi miasta Woznik, oblicznie stanawszy Marcin Zurek, Mathiasz Zgnielka, spolu samsiedze naszy, i zeznal iest pomieniony Marcin Zurek dobrym vmisłem swoim, ize za domostwo, ktore przedal Mathiaszowi Zgnielce, erbom a potomkom iego w prawe dziedzictwo [...] w Kozieglowskiej ulicy, podle [Lichwi]nego domostwa z iedney, podle Janeczkowego z drugiej, a obecnych drog mieyskich z trzeciej strony, zadosyc mu się stalo podle okupienia; s ktoregosz to domostwa Mathiasz Zgnielka, erbowie a potomkowie iego, mają mocz uzywacz, zastawicz, przedacz, uczynic y niechac wiecznymi czasy. Ktore domostwo, podle granic swoich, w iegos [prawe y wieczne vzywanie] Mathiaszowi Zgnielce, erbom a potomkom [jego] wzdal tenze Marcin Zurek, ktory wzdawek do ksiąg naszych vrzędowych przyielismy. Actum anno et die ut supra.⁷⁴⁴

486

A(nn)o 1638. Die 25 juny. Bargłow wzdawek.

Przed nami Simeonem Szczesnikiem, na ten czas bormistrzem, Wacławem Zebartem, Mathiaszem Rudkiem, Krzystoffem Cziołkiem, radnymi miasta Woznik, stanawszy oblicznie Pawel Dybala, Woyciech Bargiel, vcziwi samsiedzi naszy, i zeznal wprzod pisany Pawel Dybala, ize tak yako odprzedal, z dobrej woley swoiey nizey pisanemu Woyciechowi Bargłowi kes roley na Dębiczu pomieniaiąc, podle Drzemalnego z iedney strony Przymiarku, a miedzy Szkotnikiem z strony drugiej, od tegosz Woyciecha Bargła zadosyc mu się stalo w zaplaceniu, y vczyniel Woyciechowi Bargłowi Pawel Dybala wzdawek, ktoregosz to kęsa roley, Woyciech Bargiel ma te moc y zupełne prawo z erbami a potomkami swoimi vczynic, podle woley swoiey vzywacz y niechac wiecznymi czasy, ktory wzdawek do ksiąg naszych wiecznych zapisalismy. Actum ut supra.⁷⁴⁵

487

Anno 1638, 5 die Augusti, to iest w dzien P(anny) Mariey Sniezney.

Za urzedu Simeona Szczesnika, bormistrzem będącego⁷⁴⁶, Wacława Zębart⁷⁴⁷, Mathiasza Rudka⁷⁴⁸, Krzysztofa Ciołka⁷⁴⁹ radnych tutecznego Miasta Woznik, sławny P(an) Jan Pru-

⁷⁴³ s. 496 (550)

⁷⁴⁴ s. 497 – 498 (551 – 552)

⁷⁴⁵ s. 498 (552)

⁷⁴⁶ Symeon Szczesnik, burmistrz w Woźnikach w latach

gney⁷⁵⁰ spolnie z Nikolayem wnukiem⁷⁵¹ y Dionisiusem⁷⁵² pokrewnymi swoimi z Lore-
tety⁷⁵³ vlali zwon wielki do kosciola naszego wozniczkiego⁷⁵⁴, który materiy rozney wsie
przyiał dobrej wagi cetnarow szesc y ceny⁷⁵⁵ kamien⁷⁵⁶ ieden nad to.⁷⁵⁷

488

Iterum Anno 1664. Dnia 31 may.

Zwysz pomieniona Anna Drzimalanka, przyiela ad rationem od pana Mathiasza Kruzela,
zwysz opisaney oprawy wiana swego dziesięć złotych polskich, z których 10 flor. Pana
Mathiasza Kruzela quituie y erby iego. Actum anno et die ut supra. Ktorysz to quit, przy
oblicznosci tezy samey Anny, do act tutecznych vrzedowych wpisany iest.⁷⁵⁸

489

Anno 1666, dnia 18 January.

Zwysz pomieniona Anna Drzimalanka przyiela od pana Mathiasza Kruzela, zwysz opisa-
ney oprawy wiana swego in summa ostatney woly y quote – dwadziescia dwa florenow
polskich y groszy 20, z ktorey ze to quote na iego czesc przynalezalo czyni summy przyie-
tety, odemnie 42 flor(enow) pol(skich) g(roszy) 20, z ktoreyze to summy przyietey y zwysz
mianowanej, która od zwysz pomienionego p(ana) Mathiasza Kruzela quote iego, która na
iego czesc należała, z rąk iego przyielam do siebie quituiąc go wiecznie y z erbami iego.
Actum a(nn)o et die ut supra. Co się stalo przy oblicznosci oppatrnego p(ana) Jana Węgra,
rayce na ten czas tutecznego vrzedu radzieczkiego wozniczkiego.⁷⁵⁹

490

Quitantia oppatrných a sławnych p(anow), to iest Woyciecha Gassiniusza, burmi-
strza na ten czas, Jana Scigalę, Tomasza Zielonego, Jana Tyralowicza, a Matheu-
sza Placzka, radnych tutecznego miasta Woznik, z przyietých przyimow roznych
pieniędzy, do tuteczney obczy sławney szagayacych się y wydatkow, yako tesz y
od predeszlego vrzedu radzieczkego Mathiasza Kruzela, burmistrzem bedacego,

⁷⁴⁷ Wacław Zębart, mieszczanin woźnicki, w XVII wieku burmistrz Woźnik, członek rady miejskiej.

⁷⁴⁸ Maciej Rudck, mieszczanin woźnicki, w latach

⁷⁴⁹ Krzysztof Ciołek

⁷⁵⁰ Jan Prugncy

⁷⁵¹ Mikołaj, wnuk Jana Prugnycy

⁷⁵² Dionizjusz, bliżej nieznany krewny ludwisarza Jan Prugnycy

⁷⁵³ Loretto, miejscowość

⁷⁵⁴ Kościół farny pod wezwaniem św. Katarzyny przy Rynku w Woźnikach

⁷⁵⁵ Cyna, wraz z miedzią była składnikiem brązu.

⁷⁵⁶ Kamień – jednostka ciężaru odpowiadająca

⁷⁵⁷ Dawna s. 97, nowa 91.

⁷⁵⁸ s. 451 (496)

⁷⁵⁹ s. 451 – 452 (496 – 497)

gednego sta złotych polskich na dobrej monecie przyietych w roku 1670 a die 17 may aze do dattum za cały zupełny rok w roku 1671 dnia 22 tegosz miesiaca may, które przyimy, do opieki swey przyimowalismy.

My Jan Rymka, woyt tuteczny, Woyciech Gwiazda a Blazey Gayk przysieczni, starszy Simon Kruzel, Andrzej Strzys, Marcin Klocz, Thomasz Pietruszka, Walenty Pokorny a Jan Cholewa, Balthazar Kruzel a Grygier Marchwiany deputirowane personsy od sławney tuteczney obcze, do odebrania pocztow, ktorysz to poczet, reiestra, quity, przeyrzawszy, y pilnie vwazywszy na mieyscu sławney obcze zwysz pisany vrząd, vznawszy takowy poczet być słuszny y sprawiedliwy, a bez wszeliakowego vblizenia vbogiej obcze, s podziekowanim za wiernam ieich y zyczliwą oppatrnosc cale quituiemy y uwalniamy y erby a potomki ieich nunc et in perpetuum, dla lepszej istoty, my zwysz pisani deputirowane osoby, rekami naszemi własnymi, przy tey quitantey się roku 1671 dnia 22 may podpisuiemy.

Balcer Kruzel, Grygier Marchwiany osoby obce deputowane.

Woyt y przysieczni

Starszy na miey(scu) sław(ne)y obcze.⁷⁶⁰

491

Quitantia oppatrných a sławnych p(anow), to iest Woyciecha Gassiniusza, burmistrza na ten czas, Jana Scigalę, Tomasza Zielonego, Jana Tyralowicza, a Matheusza Placzka radnych tutecznego miasta Woznik z przyietych roznych pieniedzy, przimow do tuteczney sławney obczy sciagaiacych się y wydatkow za cały zupełny rok w 1672, aze do datum vltima die miesiaca may a dato 22 may superiores anni 1671, które przyimy do opieki i wydatkow przyimowali.

My Jan Rymka, woyt tuteczny, Daniel Lach, Woyciech Gwiazda, przysieczne osoby, cechmistrzowie: Woyciech Rozek cechu masarskiego cechmistrz, Simon Bartos krawieczkego cechmistrz, Walenty Pokorny tkalskie(g)o cechmistrz, Stanisław Suchy kowalskiego cechmistrz a starszy Simon Kruzel, Andrzej Strzys, Marcin Klocz, Thomasz Pietruszka a Jan Cholewa, na mieyscu sławney tuteczney obcze do odebrania pocztow, który poczet reiestra, quity przeyrzawszy y pilnie confrontowawszy, na mieyscu sławney obczy zwysz pisany vrząd vznawszy takowy poczet byc słuszny y sprawiedliwy bez wszeliakowego vblizenia vbogiej obcze, podziekowanim za wierną ieich y zyczliwą oppatrnosc priuilegium a prawa naszego y opieke cale quituiemy y uwalniamy y erby a potomki ieich nunc et inperpetuum dla lepszej istoty my zwysz deputirowane osoby rekami naszemi własnymi przy tey quitantey się roku 1672 dnia vltima may podpisuiemy a to na mieyscu caley y zupełney obcze naszej mieyskiej tuteczney wozniczkiej.

Woyt y dwie osoby prziszieczne

Czechmistrz Woyciech Rozek, na mieyszcu ynszey bracj swzey

Ze starszych Simeon Kruzell, na mieszcju inney braciey swzey.⁷⁶¹

492

⁷⁶⁰ s. 452 – 454 (497 – 499)

⁷⁶¹ s. 455 – 456 (500 – 501)

Quitantia oppatrných p(anow), to iest Woiciecha Gassiniusa, burmistrza na ten czas radnych Jana Tyralowicza, Jana Scigale, Tomasza Zielonego a Matheusza Placzka tutecznego miasta Woznik z vczynionych a przyimowanych dochodow mieyskich nizey nasladiue:

My nizey deputirowane osoby, wprzod Jan Rymka z Woyciechem Gwiazdą a Thomaszem Zgorkiem, collegami vrzedu woytowskiego, starszy obczy tuteczney mieyskiey Simon Kruzel, Marcin Klocz, Walenty Pokorny a Jan Cholewa, deputirowany, Jan Starszy Tyrala, Balczer Jaskolka, Jan Długay a Jan Wegier, na mieyscu sławney obcze, zwysz opisanegi sl(awnego) vrzedu tak przyimy, yako y wydatki [ieich], reiestra rozne y quitantie authenticzne bedliwie przyyzrzaszys y porachowawszy, confrontowawszy osobliwie, poczawszy od roku 1672 y dnia ostatniego maya, az do datum 1673 dnia 23 novembris, na mieyscu sławney obczy tuteczney mieyskiey, takowy poczet za sluszny być y sprawiedliwy, bez wszeliakowego vblizenia obczy vznawszy, za wierną ieich y zyczliwą oppatrnosc, cale quituiemy, vwalniamy y erby a potomki ieich, nunc et inperpetuum, dla lepszey wiary y istoty, my zwysz opisani, deputirowane osoby, rekami naszymy własnymi roku 1673 die 23 nouembris ninieyszą quitantią, na mieyscu sławney obcze tuteczney, podpisuiemy.

A(nn)o et die ut supra, ossoby zwyz dolozone, na mieysczu zupełney obcze tuteczney się podpiszuią y quituią, nunc inperpetuum.⁷⁶²

493

Quitantia 1674. Die 3 (decem)bris oppatrných p(anow), to iest Woiciecha Gassiniussa, burmistrza na ten czas, raddnych, Jana Tyralowicza, Jana Scigale, Thomasa Zielonego a Matheusza Placzka, tutecznego miasta Woznik z przyimowanych dochodow y wydatkow mieyskich nizey nasladiue.

My nizey podpisani wprzod Jan Rymka, woyt na ten czas, Woyciech Gwiazda, Simon Bartel a Pawel Dominik, przysiezni, starszy obczy tuteczney mieyskiey, Simon Kruzel, Walenty Pokorny, Marcin Klocz, Jan Długay, Jan Wegier, Jan Kauffman, deputirowane osoby, Jan Starszy Tyrala a Pawel Kruzel z obcze zwysz opisanego magistratu tutecznego radzieczkiego, tak przyimy yako y wydatki ieich, reiestra rozne y quitantie authenticzne bedliwie przeyrzaszys, porachowawszy y confrontowawszy osobliwie, poczawszy od roku 1673 dnia 23 nouembris, aze do roku 1674 pro die 3 (decem)bris, przez cały zupełny rok. Na mieyscu sław(ney) obcze tuteczney mieyskiey, takowy poczet za sluszny byc y sprawiedliwy, bez wszeliakowego ublizenia obczy, vznawszy priuilegium naszego mieyskiego, cale quituiemy, vwalniamy y erby a potomki ieich, nunc et inperpetuum. Dla lepszey wiary y istoty, my zwysz opisane deputirowane osoby, rekami naszymi własnymj, roku 1674, dnia 3 mensis decembris, ninieyszą quitantią na mieyscu sław(ney) tuteczney obcze mieyskiey wozniczkiey, podpisuiemy.

Jan Rymka y s przisiezcznymi swoimi
Simeon Kruzell, na mieyscu swym y na ynnych mieysczu

⁷⁶² s. 457 – 458 (502 – 503)

Jan Tyrała, starszy
Paweł Kruzel, deputowani z obce.⁷⁶³

494

Quitantia od datum 1674, die 3 (decem)bris aze do datum 1676 die 11 marty opatr(nego) Woyciecha Gass(iniusa), burmystrza na ten czas, Jana Tyrałowica, Jana Scigale, Thomasza Zielonego a Matheusza Placzka, radę bedacą ten czas.

My nizey pisani deputowani, na mieyscu caley y zupełney obce tuteczney wozniczkiey mieyskiey, do czynienia pocztu od sławnego magistratu zwysz opisanego, co do tey sprawy y pocztu przynależało, iako przyimy, wydatki, y rozne reiestra, quitantie authenticzne be-dliwe przeyrzawszy, porachowawszy y confrontowawszy, przes cały zupełny rok. Na mieyscu sław(ne)y tuteczney obce, takowy poczet za słuszny być y sprawiedliwy, bez wszeliakowego vblizenia obce vznawszy za wierną y zyczliwą oppatrnosc sławnego priuilegium naszego mieyskiego, cale quituiemy, y erby a potomki ieich, nunc et inperpetuum. Dla lepszey wiary y istoty, my deputowane osoby, rękami naszymi własnymi, roku 1676, die 11 marty, ninieyszą quitantią na mieyscu sław(ne)y ocze, podpisuiemy.

Jan Długay, wojth y przysiężni
Simeon Kruzel, starszy y na mieyscu ynych starszych
Czechmistrzowie y z bracią starszej a deputowane osoby z obce. A(nn)o et die ut supra.⁷⁶⁴

495

Anno 1677 d(ie) 17 mens(sis) May.

Privilegium miasta Woznik y przy nim dwa należy względem szacunku do szlawnego miasta Oppola dla [...]mowania takowych kleynotow naszego miasta y do in positu ibidem w Oppolu do schowania między jeich privilegia dało się zchować. Przess szlachetnego a oppatrnego pana Woyciecha Gassiniussa, burmistrza na ten czass będącego naszego miasta Woznik, a z raddy iego szlachetnego a oppatrnego z rady starszych pana Jana Tyrałowicza a Simeona Kruzella, pisarza na ten czass mieyskiego. De data ut supra. Na czo recognitiąm, od zacnie szlachetnego a oppatrnego Benedicta Frelicha, burmistrza oppolskiego a radnych P.P.N.N., otrzymały zwysse specifico zvane, wyslane osoby nasze mieyskie, de data dnia 21 mies(iąca) may, w Oppolu, A(nn)o 1677. Takowa legatia od miasta Woznik jest do ksiąg, dla lepszego nalezienia y pamięcy lepsey, za poruczeniem pana burmistrza Woyciecha Gassiniussa, zapisana. A(nn)o et die ut supra.⁷⁶⁵

496

⁷⁶³ s. 458 - 460 (503 - 506)

⁷⁶⁴ s. 460 - 461 (506 - 507)

⁷⁶⁵ s. 25 - 26 (30 - 31)

Quitantia od datum 1676 dnia 11 mens(is) marty aze do datum dnja 12 mens(is) january a(nn)o 1678. opp(atrneg) Pana Woyciecha Gass(iniusa) burmistrza na ten czas, Jana Tyrałowicza, Jana Scigały, Thomasza Zielonego, a Mathaeusza Placka raddam Jego ten czas będącz.

My nizey podpisanj deputirowanj na mieyscu czały zupełney obcy, tutecznego mjasta Woznik, do odjeranja pocztu, od sławnego magistratu, zwys opisanego czo do tey sprawy, y pocztu przynależało, tak przyimy y wydatkj, y rozne reiestra, quitantsije, avthenticzne, bedliwje przeyrzawszy y porachowawszy, y confrontowawszy arzesz przes czałe zupełne dwje lecie, za rok 1626 y za rok 1677 na mieyscu zupełney sławney obcze tuteczney, takowy poczet za słuszny być y sprawiedliwy bez wszeliakowego vblizenia obcze vznawszy za wiernam y zyczliwam oyczowskam oppatrnosc sławnego priuilegium naszego miasta cale quituiemy erby a potomki jeich nunc et inperpetuum. Dla lepszey wjary y istoty, my deputirowane osoby rękami naszymi własnymi roku 1678 d(ie) 12 mens(is) january ninieysam quitantiām na mjeyscu sław(nej) obcze podpisujemy.

J(an) D(ługaj), woyth y przysiezni miasta Woznik
Jan Tyrała y Jan Węgier z starszych osob
Paweł Kruzel, Jan Kaffman, Blazei Gaik a Jan Potępa
Symon Otręmnyk, Jan Smukier.⁷⁶⁶

497

Quitantia od datum Roku Panskiego 1678. Dnia 12 mensis january aze do datum dnia 8 marty Anno 1679 oppatrn(ego) Pana Woyciecha Gassiniusa burmistrza na ten czas miasta Woznik, Jana Tyrałowicza, Jana Scigały, Thomasza Zielonego a Matheusza Placzka raddam Jego na ten czasz będączych.

My nizey podpisanj od sławney tuteczney obcze deputirowanji do odbierania potcztu od sławnego magistratu zwyz dotoczonego, czo do tey sprawy y pocztu za jeden rok vpelny przynależało. Tak przyimy y wydatkj, quity authenticz[n]e jako tes y rozne rejestra y bedliwie przeyrzawszy, porachowawszy y confrontowawszy za zupełny od datum aze do datum ut supra. Na mieyscu zupełney sław(nej) obcze tuteczney, za słusny takowy poczet bycz y sprawiedliwy bez wszelakowego vblizenia obczy vznawszy za wiernam y zyczliwam oyczowskam oppatrnosc sławnego privile[g]jum nasego miasta czałe quitujemy erby a potomkj jeych nunc et inperpetuum a dla lepszey tego istoty wiary godnisci, ze temu tak jest a nie inaczey my deputirowane ossoby na mieysczu sławn(ej) obcze tuteczney nienieysam quitantiām rekami własnemj podpisujemy. Actum dnja 8 mensis marty roku 1679.

Jan Długay woyth y z dwiema osobami przysięznemi
Jan Tyrała, Jan Węgier, Jan Kaufman, Paweł Kruzel, Jan Potępa starszy, także cechmistrzowie na ten czas będący na mieiscu zupełney obcze.⁷⁶⁷

⁷⁶⁶ s. 462 – 463 (508 – 509)

⁷⁶⁷ s. 464 – 465 (510 – 511)

Quitantia po uczynionem potczie od datum dnia 8 mensis marty in Anno 1679 aze do datum dnia 15 july Roku ut supra oppatrnego Pan Woyciecha Gassiniusa burmistrza na ten czas tego miasta, Jana Tyrałowica, Jana Szczigale, Thomasza Zielonego a Mathaeusa Placzka, radnych na ten czas

My nizey podpisani, od sławney obcze tego miasta deputirowani do odbierania pocztow od zwyż dotczonego sławnego magistratu, czo do tey sprawy nalezalo od datum, aze do datum ut supra iest czas dotczony przymy y wydatki, quity authenticze iako tez y reiestra przeyrzawszy, porachowawszy, y controlowawszy bedliwie uwazywsy za zupełny czas ut supra ad datum aze do datum na mieyscu zupełney obcze sławney tuteczney poczet takowy za słusny bycz y sprawiedliwy bez wszelakowego vblizenia obczy uznawszy za wiernam y zyczliwam oyczowskam oppatrzność sławnego privilegium tego miasta czale quituiemy erby a potomki jeych nunc et inperpetuum a dla lepsey tego wiary godności y istoty ze temu tak iest a nie ynaczy na mieyscu słanwey obcze tuteczney rękami własnymi się podpisuiemy. Actum dnia 15 mens(is) july Roku Panskiego 1679.

Paweł Kruzel, woit z przysiężnej swemi miasta Woznik
Jan Tyrała, Jan Wegier, starszy
Jan Rumiany, Adam Knapik, Andreas Flak, cechmistrzowie.⁷⁶⁸

Qvintatia po uczeńionem poczczie dnia 15 July 1679 anno, aze do datum dnia 20 january anno 1681, oppatrnego pana Woyciecha Gassiniusa, burmistrza ten czas miasta Woznik a panow radnych iego, Jana Długaia, Jana Kauffmana, Pawła Dominika a Woyciecha Sukiennika.

My nizey podpisani, od sławney obcze tutecznego miasta deputirowane osoby do odbierania pocztow od sławne(go) zwyż dołożonego magistratu, czo do tey sprawy nalezalo, od datum aze do datum ut supra dołożone czasy: przyimy, wydatki, quity authenticzne, iako tez y registra przeyrzawsy, confrontowawsy, porachowawsy, a bedliwie uwazywsy, za zupełny czas od datum roku y dnia, aze do datum iak wyz dotocono iest. Na mieyscu sławney obcze tuteczney, poczet takowy za słusny bycz y sprawiedliwy bez wszelkiego vblizenia sławney obcze vznawszy, za wiernam y zyczliwam oyczowskam oppatrzność sławnego Privilegium miasta tego, czale quituiemy erby a potomki i ieych nunc et in perpetuum, a dla lepsey tego wiary, godności y istności, ze temu tak iest a nie inaczey, na mieysczu obczye sławn(ej) tutecz(nej) rękami własnymi podpisuiemy. Act(um) dnia 20 men(sis) january roku Pansk(iego) 1681.

Paweł Kruzel, woit na ten czas miasta Woznik spolnie z zupełną ławiczą swoiąm.
Adam Kau[ffman] z czechmistrzj, z starszemi y do tego pocztu deputirowanemi osobami podpisem.⁷⁶⁹

⁷⁶⁸ s. 466 – 467 (511 – 512)

⁷⁶⁹ s. 468 – 469 (513 – 514)

Qvintatia po uczenionem poczcie dnia 20 January 1681 anno, aze do datum dnia 23 february anno 1682, oppatrnego pana Woyciecha Gassiniusa, burmistrza ten czas miasta Woznik a panow radnych iego, Jana Długaia, Pawła Dominika a Woyciecha Sukiennika.

My nizey podpisani, od sławney obcze tutecznego miasta deputirowane osoby do odbierania pocztow od sławne(go) zwys dotczonego magistratu, czo do tej sprawy nalezalo, od datum aze do datum ut supra dołożozone iest: przyimy, wydatki, quity authenticzne, iako tez y registra przeyrzawsy, confrontowawsy, porachowawsy, a bedliwie uwazywszy, za zupełny czas od datum roku y dnia, aze do datum iak wyz dotocono iest. Na mieysczu sławn(ej) obczy tutecznn(ej), poczet takowy za słuszny bycz y sprawiedliwy bez wszelkiego vblizenia sławnej obczy vznawszy za wiernam y zyczliwam oyczowskam oppatrnosc z sławnę Privilegium miasta tego czale quituiemy erby y potomki i jeych nunc et in perpetuum a dla lepsey tego wiary y stalosci, ze temu tak iest a nie ynaczy, na mieysczu obcze sławn(ej) tutecz(nej) rękami własnymi podpisuiemy. Act(um) dnia 23 men(sis) february 1682 anno.

Paweł Kruzel, woit na ten czas z przysiężnymi

Jan Tyrałowicz z obcze

Jan Smukier ze starsymi

Adam Kwapik, na mie[sczu] z cehmyszczami.⁷⁷⁰

Zgoda przyjacielska przed przysięgą szwiadkow y zeznania ych publiki stanęła miedzy sławnę Pawłę Kruzelem, woytę na ten czass miejskim a Thomassę Zgorkię y iest zaopatrzona zarass po ogłoszeniu w te to księgi mieyskie y wpisana dnia 22 Novembr(is) 1684 roku.

Przedstapiwszy przed urząd nasz burmistrzowski Thomasz Zgorek⁷⁷¹ spolnie z Błazeię Gaię a Mattheusę Zielkę y ogłosieli zgode przyjacielsko ucenioną z panę woitem, które to zgode a chwalitebną dobrą sławę woytowi Thomas Zgorek do ksiąg mieyskich wiecznych dla potomnego czasu zaopatrzycz y zapisacz dał swoym kostem y przepros in facie off. nri. Panu woitowi przesz ossoby przysięgłe wyzey dołożone [...] a ileby od Mił(ościwej) Zwierzchnoscj naszej dziedzicznej w tey mierze pana wo[ita] była nagana y turbowano

w tę wszyskim, Thomasz Zgorek zamawiacz y zastepowacz obowiażue się dostatecznie.

⁷⁷⁰ s. 470 – 471 (515 – 516)

⁷⁷¹ W tymże dokumencie nazwisko „Zgorek” zapisane każdorazowo w formie: „zGorek”

A ktoby się bądź kto bądź z mieszczanow tutecznych tego panu woytowi na oczy wymia-
tacz y zadawacz powazył, takowy każdy na swoię za mowę y skodę czenicz będzie y po-
dług prawa skarany będzie. Actum inpressowania zgody a(nn)o et die ut supra.⁷⁷²

502

Qvintatia po uczeniuem poczcie dnia 21 January 1684 anno, aze do datum dnia 19 february anno 1686, oppatnego p(ana) Woyciecha Gassiniusa, burmistrza ten czas miasta Woznik y panow radnych iego Jana Długaia, Pawła Dominika, Woyciecha Szukiennika a Jana Szmukiera.

My nizey podpisani, od szławnego obcze tuteczne(go) miasta deputirowane ossoby do odbierania pocztow od zwysz dotczonego magistratu, czo do tej sprawy nalezalo, od datum aze do datum ut sup(r)a dołozone iest: Tak przyimy y wydatki, quity authenticzne, iako tez y registra przeyrzawszy, confrontowawszy, porachowawszy, a bedliwie uwazywszy, za zupełny rok czassu od datum roku y dnia, aze do datum iak wyz dotocono iest, także y za rok 1683, id est za dwie lecie. Na mieyscu sławn(ej) obczy tutecznn(ej), poczet takowy za słuszny bycz y sprawiedliwy bez wszelkiego vblizenia sławnej obczy vznawszy za wiernam y zyczliwam oyczowskam oppatnosc a opiekę sławnę Privilegium miasta tegos czale quituiemy (erby y potomki i eych nunc et in perpetuum) a dla lepsey tego wiary y stalosci, ze temu tak iest a nie ynaczy, na mieyscu sławn(ej) obcze tutecz(nej) rękami własnymi podpiszuiemy. Actum dnia 19 february 1683 anno.

Woit, przysięzni, starszi, czechmistrzowie na ten czas miasta Woznik.⁷⁷³

503

**Qvitatia po ucenionem poczcie dnia 19 mensis february 1685 aze do datum dnia 19 mensis february 1686, oppatnego pana Woyciecha Gassiniusa, burmistrza na ten czas miasta Woznik y radę iego Jana Długaia, Pawła Dominika, Woyciecha Su-
kiennika, Jana Smukiera.**

My nizey podpisani a na mieyscu sławney obce tutecznego miasta deputirowane ossoby do odbierania pocztu od zwyż dotczonego sławnego magistratu do tej sprawy na legato od datum aze do datum ut supra za zupełny rok, tak przyimy wydatki y quity [...]jak tes y registra przeyrzawszy confrontowawsy porachowawsy [...] vznawsy na mieyscu obce uznawszy za wiernam ieych opiekę oyczowską y sławnego privilegium opatrowanie cale a dostatecznie qvituujemy erbow y potomkow ieych nunc et in temporum. Na mieyscu sławney obcze. Actum d(ie) 19 february 1686 anno.

Jan Wegier ze starszemi

Paweł Kruzel y z przysiezniemi
Andrzej Flakus z cechmistrzami[i].⁷⁷⁴

c.

⁷⁷² s. 27 – 28 (32 – 33)

⁷⁷³ s. 472 – 473 (517 – 518)

⁷⁷⁴ s. 474 (519)

[Za]pys na widerkauff od Stanisława Brzeziny kosciolowy kozieglowskiemu należący z woytostwa.

Stanislaus Brzezina de Woznik⁷⁷⁵ haeres notum facio vniuersis praentum notitiam habituris; Quia ab honorabili d(omi)ni Swatoslao, plebano eccl(esi)ae parohyalis in Kozieglowj⁷⁷⁶ recepi triginta florenos vngaricales auri puri et iusti ponderis sub specie reemptionis alias na widerkauff sub conditione et contractu tenere at obseruare sibi D(omi)no Swatoslao plebano in Kozieglowj ad plenariam reemptionem, aquibus quidem triginta florenis in augmentum altaris erecti et confirmatj titulj s(ancti) Alexi,⁷⁷⁷ sanctarumq(ue) virginum et martirum Dorotheae et Barbarae in magna eccl(esi)ae parochiali in Kozieglowj et sui altariatae pro tempore existentis census annualem duorum floren(um) etiam in auro in et super omnibus prouentibus et cmethonibus in aduocatia in Woznik obueonentibus pro summa iam facta triginta florenorum ipse successoresq(ue) suos ipsos aduocatae possessores pro tempore existentes ac omnes et singulos ad ipsam aduocatiam spectantes modernos et futuros ad soliendum dictum censum duorum florenorum singulis annis icipiendo solutionem a faesto sancti Mihaelis Archangeli⁷⁷⁸ proxime venturo continuando usq(ue) ad debitum census eisdem reemptionem sub poena ex comunicacionis ei obligo et inscribo resignans census eundem in eadem aduocatia praefato altari suoq(ue) altariatae pro tempore existentj et ubi oportuno fuerit se resignare promitto realiter et in effectu et praefatum census florenorum duorum in incorporare altari et suo altariatae pro tempore existentj et [hun] praesentem. Actum in iure spiritualj personaliter comparens confirmare promite ad mains robur et veritatis euidencia(m) sigillum meum de certa mea scientia praesentibus est sub appesum huic pergameni. Datum ipso die s(ancti) Aegidy confess(ori)⁷⁷⁹ Anno D(omi)ny milesimo quadringentesimo nonagesimo.⁷⁸⁰

⁷⁷⁵ Stanisław Brzezina z Witosławic koło Koźła, właściciel wójtostwa i dziedzic woźnicki od 1484 roku. Wzmiankowany w zapisach *Protokolarza* do lipca 1496 roku oraz w zapisach *Registrum Sancti Wenceslai* (CDS VI nr 414). W 1502 roku, dwukrotnie wspomniana jest bliżej nieznana Anna Brzczinowa, *heres et domina in Wozniky*.

⁷⁷⁶ Świętosław, proboszcz kościoła parafialnego w Kozieglówach, bliżej nieznany.

Kozieglowy miasto w dawnym biskupim księstwie siewierskim oddalone 7 km na wschód od Woźnik.

⁷⁷⁷ Ołtarz św. Aleksego w kościele parafialnym w Kozieglówach wzmiankowany został ponownie w *Liber Relaxationum* z 1529 roku: „W kościele parafialnym w Kozieglówach, należących do dekanatu bytomskiego, znajduje się ołtarz pod wezwaniem św. Aleksego, będący w posiadaniu czcigodnego Szymona z Kłobucka, który uposażony jest czynszem „vim reempcionis” [czyli tak zwanym wyderkafem] wartości 1 grzywny i 16 groszy z wójtostwa w Woźnikach.” oraz w trakcie wizytacji biskupiej (*Visitationis exterioris Archidiaconatus Cracoviensis index ecclesiarum novem decanatum in hoc libro contentorum, videlicet Paczanoviensis, Kiensis, Sokolicensis, Andreoviensis, Wroczimoviensis, Proszowicensis, Witoviensis, Bytomiensis et Pszczynensis*), przeprowadzonej w 1619 roku:

„Oppidum Kozieglowy (...) Item habet census duorum ungaricalium ex cmethonibus advocati in oppido Woźniki emptum triginta aureis a Sventoslavo, plebano in Kozieglowy, prout id ex inscriptione ad acta consistorii Cracoviensis authentice producta de dato anno 1493 die 16 augusti ostensum est. (k.134 v.) Zobacz: F. Maroń: *Materiały źródłowe do dziejów Kościoła w obecnej diecezji katowickiej. Protokoły wizytacyjne z 1619.*” [w:] Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne, VII (1974), s. 311 – 348.

⁷⁷⁸ Dzień św. Michała Archaniola przypada 29 września.

⁷⁷⁹ 1 wrzesień 1490

⁷⁸⁰ s. 10 – 11 (13 – 14)

[S]ub anno d(omi)ny millesimo quadracentesimo [nonagesimo]⁷⁸¹

Ego Stanislaus Brzezina dominus ac heraes in [...] recognoscimus omnibus hanc scriptu(m) inspecturis le[...]turis. Quia dedi et donau i et asignau pra[t]um [et agrum] in Antiqua Ciuitate⁷⁸² perpetualiter et hoc, fieri [...]nus mente incorpore et animo non compulsus nec [...] nec aliquo seductus dot[e] sed exdeliberata [...]na et spontanea voluntate et ex dono spiritus sanctj p(ro) ad eadem ecclesiam sancte Catharinae in eodem oppido Woznikj et quo prato et agro plebanus q[.] recipiet fructus vel de prato faenum et pro istis fructibus et vsibus quilibet plebanus legat missam procomendatis qual[.] septimana semel feri sexta, cui haec ad fuerunt prouidj et laboriosi nos vero proco[nsul] et consules nominati uidelicet Jacobus Klapecz,⁷⁸³ Albertus [Radek]⁷⁸⁴, Andreas Rzepicz⁷⁸⁵, Andreas Wachowicz⁷⁸⁶ et Pawlik⁷⁸⁷ totaq(ue) [com]munitas oppidi Wozniki. Actum vt supra.⁷⁸⁸

[Sub anno domi]nj 1493 die vero veneris XVI augustj⁷⁸⁹

[Ego Stanislaui]s Brzezina heres et aduocatus in Woznikj [...]im d(omi)no vicario in spiritualibus et apud acta p[...] personaliter constitutus sponte et libere recognouit et [...]est qvo-

⁷⁸¹ Dokument spisany został w 1490 roku. Datacja ustalona na podstawie odpisu zawartego w tak zwanej Księdze Zgorkowica: *Inventarium bonorum mobilium & immobilium, fundorum, fundationum, privilegiorum, proventuum, perceptarum & [...]um legatorum, & rerum perenni memoria dignorum Ecclesiae Parochialis S(anctae) Catharinae Virginis et Martyris in Oppido Wozniki; confectum sub Parochialatu & Pastoratu meo Pauli Joannis Zgorkowicz, A(nn)o D(omi)ni MDCLXIV die vero in Festo S(anctae) Margarethae Virginis. Ad Majori Dei Gloriam & B(eatae) M(ariae) V(irginis) omniumque S(anctis) Honorem & Exaltationem S. Matris Ecclesiae Catholicae*. Zobacz: B. Szczech: Kościół św. Katarzyny w Woźnikach w zapisach ks. Pawła Jana Zgorkowica z 1664 roku. Katowice 2000 s. 13 – 14.

⁷⁸² Antiqua Civitate – Staromieście, obszar w Woźnikach położony na zachód od centrum miasta, w końcu ul. Tarnogórskiej. Według tradycji znajdowały się tam pierwotne Woźniki, wieś wzmiankowana w 1206 roku a później stare miasto. Na Staromieszcium znajdują się pozostałości po średniowiecznym gródkiem, siedzibie wójta oraz w pobliżu, posadowiony drewniany kościółek pod wezwaniem św. Walentego, obecny pochodzący z drugiej połowy XVII wieku.

⁷⁸³ Jacobus Klapecz – wieloletni członek rady miejskiej, burmistrzem Woźnik wzmiankowany po raz pierwszy w 1505 roku.

⁷⁸⁴ Albert Radek – wzmiankowany w latach 1483 – 1507. Pełnił godność burmistrza Woźnik.

⁷⁸⁵ Andreas Rzepicz – Andrzej Rzepicz wzmiankowany w *Protokolarzu* w latach 1483 – 1493. Pełnił także godność burmistrza Woźnik.

⁷⁸⁶ Andreas Wachowicz – jako Andrzej (Jędrzej) Wachoczicz lub Wachota wzmiankowany w zapisach *Protokolarza* w latach 1486 – 1512.

⁷⁸⁷ Wawrzyniec Pawlik często wzmiankowany w zapisach pierwszej księgi *Protokolarz*.

⁷⁸⁸ s. 3

Sub anno millesimo quadingentesimo nonagesimo: Ja Stanislaw Brzezina pan y dziedzic na woitostwie wyznawamy przed wszystkimi na to pisanie patrzajczemi, izem dal y darowal y naznaczyłem ląnkę z rołq na Staromieścium (in antiqua civitate) wiekuisie: y uczyniłem będącz w dobrym zdrowiu na cieie y na duszy y na umysle, nieprzipedzony ani nieprzymuszony albo z fradą iaką do tego prziwiedziony: ale z dobrego umysłu pamięci y dobrej woli y z daru Duchu s(więtego) do kościoła s(więtej) Catharzyny w tymże mieście Woźnikach: z której ląnki y roley pleban wszelki będzie bracz pozytki albo siano z ląnki. A za te urodzaie y pozytki wszelki pleban ma czytac mszą za dobrodzieie w piątek na każdy tydzień. Przytem byli opaczni y robotni mieszcianie burmistrz y rada: przerzerzone: Jakob Klopocz, Woyciech Rudek, y wszystko pospolstwo miastecka Woźnik. My dla lepszej istoty a swiadomia dalichmy swą piecenc mieiskam k temu listowi przycisnączci y wszystko pospolstwo miasta Woźnik. Anno Domini 1490.

Zobacz: B. Szczech: *Kościół ...* s. 13 – 14; Ten sam dokument zamieszczony został w manuskrypcie pracy księdza Szymona Zasadzkiego z 1800 roku, opublikowany w: Szczech B.: *Inventarium kościoła św. Katarzyny w Woźnikach Szymona Michała Zasadzkiego z 1800 roku*. Katowice 2000 s. 18

⁷⁸⁹ 16 sierpnia 1493

modo pro ardenti sua necessitate receptae et manua [...] triginta floren. in auro ab honorabili D(omi)no Swientoslao plebano i[n] Kozięglouj pro eisdem triginta floren(um) duos florenos simil[iter] in auro census annuus in et super dicta aduocatia [...] in eodem Woznikj [...] prouen[ti]bus et obuencionibus ad eam [pe]rtinentibus ex ipsa aduocatia obueniendis sub spe reemptionis et clausulis in contractu reemptionum seruari solitj in suplementu dotationis et fundationis altaris tituli sancti Alexy s(anctis)q(ue) Barbarae, Catharinae et Dorot[hae] Vjrginum et Martirum in praefata Kozięgloui perdict[u]m. D(omi)nu(m) Swiathoslaum plebanum fundati et erecti Ve[...] et per ipsum Swianthoslaum [emisse] realiter et cum effectu eundem censum anonium singulis annis pro festo s(anti) Mihael(is) incipiendo [solu]tionem ad idem festum sancti Mihael Ar[changelis] sub census ecclesiasticis dicto altarii [...] soluendo tam diu quo adusq(ue) idem census [...] pro praefata suma capitali 30 floren. non fuer[...]tegraliter et pro vno semel se et successores su[os] [...] pr[o] tempore existen(tes) nec non po[ss]es[so]res consitasq(ue) et [...] ipsius suae aduocatae prestes et [f]uturos [...] [no]mina propria volunt [hre] sufficienter [...] expressum sub dictis [eplois] paenis obligauit et obli[...] praetes ac ipsum censum resignauit et resignar[...] ciuili ubi alias resignatio eundem fieri debebit pr[...]t et ibidem recognitione et s[ub]missione [limoj] sicut promittitur facti praefatus d(omi)nus Swiatoslaus censum praedictum d(u)oru(m) flore(num) ab ipso d(omi)no S(tanis)lao taliter emptum solutum et comparatum vna cum ipso Sta(ni)slao ibidem [...] dicto altari et sub [...]istae pro tempore existente inte parariund ecclesiasticae libertati aseribi patierunt et quolibet eorum petyt [...] d(omi)n(u)s vicarius iuris ordinem seruand decreuit [...]da praemittenda praes(e)n(t)i bus ibidem discretis Martino de Zdbiki notario publico, Joanne de Boraczny, Cle(me)nse et Stanislaio de Dambroua laica seruitoribus dicti D(omi)ni Vicary [C]raco(viensis) et Poznanen(sis) Dioec(esis) testibus circa praemissa.⁷⁹⁰

Extract s xyąg starych obdarowanya od [Piotra] Rataya Placzu który nalezecz ma skolle wty słowa roku 1516⁷⁹¹

1516. Resignatio haereditatis Petrus Ratay.⁷⁹²

Resignauit suum locum habitationis et dedit ad ecclesiam illum et d(ebe)t fieri shola propter Deum dedit et donauit hoc fieri vsq(ue) in eternum et extra nullum censuum de illa habitatione non d(ebe)t soluere neq(ue) dare de illo loco. Hoc fa[ctu]m est coram congregatione publica apud proconsulem nomine Mrozek et consules Cruzel, Micula, Ssowa,

⁷⁹⁰ s. 1 – 2.

Dokument, wpisany został do ksiąg konsystorza krakowskiego. Wspomina o tym wizytacja biskupia z 1619 roku. Zobacz przypis nr 3.

⁷⁹¹ s. 3

⁷⁹² Tekst dokumentu zapisany został w pierwszej księdze Protokolarza nr 43 s 78.

Resignatio haereditatis. Petrus [Ratay] resignauit suum locum habitationis et dedit ad ecclesiam illum. Et debet fieri scola propter deum; ac dedit et debet fieri usque in eternum; et etiam nullius censuum de illa habitatione non debet soluere neque dare de illo loco. Hoc factum est coram congregatione publica apud proconsulem Mrozek et consules Cruzel, Micula, Zowa, Climek. Iste predictus Petrus Rathay non compulsus nec coactus, sed bona voluntate et spontanea mente edidit. 1516.

Climek. Iste praedictus Petrus Ratay non compulsus nec coactus, sed bona voluntate et spontanea mente ededit. Act(um) u[t] sup(ra).⁷⁹³

Anno D(omi)ni 1526. Die vero Lunae 5 mensis (Novem)bris.⁷⁹⁴

Honorabilis et laboriosorum Simonis Altarista in Kozięglowj tituli et invocationibus sancti Alexi ab vna et Joannes Tirlicka⁷⁹⁵, Joannes Grzessik⁷⁹⁶, Jacobi Villicj⁷⁹⁷, Toma Kozminek⁷⁹⁸ cmethonum in aduocacia villae Woznikj locatorum et consistentum de id super censu annuo duorum in auro florenn(um) pro altarista ipsius altaris s(ancti) Alexy pro tempore existentis solui solitorum et anno praeterito pro festo s(ancti) Mihael retentorum et illorum occane ab altera partibus ex his quae in prasentj causa vidimus audiuimus et intelleximus dicimus deceruimus pronuciamus et declaramus anno d(omi)ni 1493 die vero s(ancti) Egidy⁷⁹⁹ confessoris nobilem Stanislaum⁸⁰⁰ in Woznikj heredem, censium annum duorum in auro floren(um) pro summa capitali 30 in auro flore(um) hungaricalium auri puri et iusti ponderis honorabili d(omi)no Swiantoslao, protunc in Kozięglowj plebano, dicti altaris s(ancti) Alexy fundatori et dotatorj vendidisse ac eandem d(omi)num Swantoslaum iusto emptionis titulo in vim tamen reemptions alias na wyderkauff comparasse et coemisse approbatumq(ue) et confirmatum per olim venerandum d(omi)num Joannem de Schebnia custodem et vicarium in spiritualibus crac(oviensis) g(e)n(e)ralem fuisse et esse et ipsos altaristas pro tempore ex(isten)tes in pacifica et quieta ipsius census possessione etiam duorum flor(enum) fuisse et extitisse cundemq(ue) anno praeterito retinuisse ac ipsos cmethones supra scriptos authentica ordinaria monitorum dare eundem et soluere renuisse et recusasse in debite et in iuste et ob hoc dictorum Joannem Tyrlicka, Joannem Grzesik, Jacobum Villicum et Thomam Kozminek ipsius aduocaciae in Woznikj cmethones et censitas ad solutionem duorum flor(enum) in auro etiam hungaricalium bono auri et iusti ponderis ad defectum rationum per eosdem cmethones non dari curatorum vna cum expensis litis poste a taxandis cogendos fore cogiq(ue) et compelli debere prout cogimus et compellimus et ipsos ac ipsorum quemlibet sigillatam in sufficientia excois indicto nostro monitorio [contentam] incidisse atq(ue) incurrisse declaramus lit(er)is inscriptis literas declaratorias sub titulo et sigillo n(ostr)is contra eisdem decernentes hac n(ost)ra s(e)n(ten)tia vim definitiuae habente mediantae lecta per d(omi)nu(m) instante m(a)g(ist)ro Martino Deserdonia in centumatiam m(a)g(ist)rj Simonis de Calish per Andream de Wrzandow citati.

Ex actis [xandz] olim Thomae Roshniowskj canc(elarius) et offi(cia)lis g(ene)ralis crac(oviensis) descriptum sigillo, [xiadz] d(omi)ni Pauli Demskj Dei et Appostolae [...] sedis gra(tia) episcopi Laodecensis sufraganeus canonici vicary in spiritualibus et officialis

⁷⁹³ s. 4 b (7)

⁷⁹⁴ Dokument nie zachował się w zapisach *Protokolarza*. Zobacz: s. 91

⁷⁹⁵ Joannes Tirlicka, bliżej nieznany

⁷⁹⁶ Joannes Grzesik, bliżej nieznany

⁷⁹⁷ Jakub Vilicy (Włodarz), bliżej nieznany.

⁷⁹⁸ Kozminck, bliżej nieznany

⁷⁹⁹ 1 wrzesień

⁸⁰⁰ Stanisław Brzezina, właściciel wójtostwa w Woźnikach i dziedzic woźnicki.

[generalis] communitum sub sigillo. Martinus Wolbramen publicus actorum consistori cracov(iensis) notarius⁸⁰¹

509

Extract nalezu myasta naszego z panem. ⁸⁰²

W tej przy między mieszczany miasta Woznyk załobnykj z yedney a Gerzikem Kameneczem⁸⁰³ panem gegych obzałowanym strany drugiey. Po wyslisseny tej prze, czo sse pyw warzeny, drzew [...łowyh] brany a dziedzin Penyaska a Swatwody, Kuznika⁸⁰⁴, boruow, barczy, wyn, pokut, robosth, platuow tess ossadzeny s p[od]danosty wyprodany y Przedmieszczan dotycze. Jegej Krolewskie Mylosty od pany pany Yzabellie, kralowey ucherskiey, dalmackiey, harwackiey, etc. Stat[.]. Haltar, sudzy a sudczy sudu komornyecho w kniezestwy opolskjm a ratyborskjm naydugeme a uznawamy za prawo ze Wozniczanie przy lystu swym nadany a obdarowany kniezeczia Bernarda⁸⁰⁵, ktery przedlozyl y przitom wsem czo ten lyst wyslowuge a w ssobye zaw[ie]ta tyss przy tih dziedzinah Pieniasku a Swatwo[dzie] slusnie y lyst przy moczy a przy zywnostieh swych zostacz mayam a Jerzyk Kamenecz ssie ym w to nyczym wkładacz a pachacz ne ma. Wozniczane nyneyszy y potom buduczy to tak yak przotkowe yeych uziwaly pokoine pozywacz a uzywacz mayam a Kamenecz na nye zwyss sachat nema. Czo se pyw warzeny a na karczmy wystawiany dotycze, Kamenecz przī tom zostawa, a s kterego sladu myarkj wezme, ten slad tez Kamenecz powinien yest dacz zemlety. Przedmieszczanie, kteryzy nessesu pogecz y w prawie meyskjm, na kterych Kamenecz sprawedlnost ma, tess mu powynny gedem den podle zezwoleny obecnego zemskieho robyty. Datum w Opolu y patek po Bozim na nebo wstupyeny⁸⁰⁶ leth 1554. Pod secretem pana sudziecho sudu komorneho.⁸⁰⁷

510

Extract s xiyag starych: Wawrzynowy Kruzelowy czo kupiel v Palucha stawu swego wierschowyne. Leth 1567 in octaua Corporis Christi. ⁸⁰⁸

My burmistrz a rada myasta Woznik, znamoszcz cziniemy tym zapiszem przedewsem, na ten czasz bedaczy Andrzej Dziemięda, Dominik Matuszek, Jan Janotha, wystapieli sam swam oblycznoszcziam przed nass Wawrzyn Kruzel, Jacob Paluh, gdyhmy byly a naszym vpelnym vrzedzie, yze Jacob Paluh przedal Wawrzynowy Kruzelowy wyerszowyne stawu

⁸⁰¹ s. 7 – 9 (10 – 12)

⁸⁰² s. 21 – 22 (26 – 27).

⁸⁰³ Jerzyk Kamieniec syn Szczepana, dziedzic woźnicki i właściciel wójtostwa w Woźnikach, wzmiankowany w dokumentach w latach 1545 – 1561.

⁸⁰⁴ Kuźnik, obecnie nazwa uroczyska nad rzeką Małą Panwią, przypuszczalnie miejsce posadowienia w średniowieczu jednej z miejscowych kuźnic żelaza.

⁸⁰⁵ Bernard, książę opolski, niemodliński i strzelecki (1374/1378 – 1455).

⁸⁰⁶ 4 maj 1554 roku

⁸⁰⁷ Zapis dokumentu w transkrypcji według Ludwika Musioła w Aneksie: Nr II. (Ludwik Musioł: *Las komunalny miasta Woźniki*, br. maszynopis)

⁸⁰⁸ Zapis znajduje się na 190 i 191 stronie pierwszej księgi *Protokolarza*; Zobacz: Musioł L., Rospond S.: *Protokolarz miasta Woźnik*. Wrocław 1972 nr 132 s. 122

gego a swām łake dobrowolnye, nye z zadnego przymussenya, ale szwey dobrej woly (Paluh przedal). A tak przedal y oszwobodziel, yako może wodam zalacz, y swobodzi mu Paluh od szwoyh potomkow y swoyh przyacziely. Kruzel mu zaplacziel, tak yako kupiel a ma mu suzycz na wieczne czaszy, gemu y jego herbom y potomkom. A on może szwoie dacz, przedacz, zamienycz y moze k swemu pozytku, yako chce obroczicz. Ale y Paluh może trawę sziecz na wodzie, poky może dosyacz. [Przly tym były opatny męzowye: Jacob Częczek, Czągłyk, Mro[ze]k, Matysz Matlag, Popek, Marczyn, Blotney. Actum.⁸⁰⁹

Wypyss prawa miasta nasego Woznyk y confirmacyey od Je(g)o K(rólewskiej) M(osci) Ferdinanda Trzeciego Węgierskiego y Czeskiego, P(ana) Pana Nasego na ten czass Dziedzicznego Naymilostcziwieyszego. Za nass burmistrza y rady na ten czass Woyczieha Kruzelya, Tobyasza Koscielnego, Wacława Zebartha, Balczera Matłaga wyednane. Roku 1631.⁸¹⁰

My Ferdynand Trzeci z Bozey Myloszy Węgierskj, Czeskj, Dalmaczkj, Harwaczkj, Slovenskj, Krol, Arczyxiążę Rakuskie, Xyżę w Burgundyey, Margrabya Morawskj, Xyżę Luceburskie, w Słēzye⁸¹¹, w Steymarku (styrskie)⁸¹², w Karyntyey Kraińskiej, Wytembergu, Margrabya w Luozyey⁸¹³, Groff w Auspurku, Tyrolu a Gorly et. et.

Znamo czyniemy tym tho lystem yednemu kozdemu ze przed nas NN: burmistrz, rada, woyth,

y wsecka obec myasta Woznyk priuiley od dawna a sławnyh pamyecz yxążęczia Bernarda⁸¹⁴ a pana na Opoliu⁸¹⁵ a Wyelkych Strzelczah⁸¹⁶ dany w niedziele Judica w roku 1454⁸¹⁷ w godnowierny wypis vwiedziony (tos prawo) slowo od slowa yako samo w sobie iest przedlozyly, ktores to tak w sobie zwy.

W Ymionu Boga Wssechmogącego a Wyekuistego Amen. Ku wieczney rzeczy a pamięczy shadzam się prawa luckie które przez dawnosc y starosc upadayam y przez przemienosc
czasow bywayam zapamietowane,
a przetos mayam bycz zaleczone jasnie przez grunty pisma. Ktoras to dowciezpna opatnosc

a zadnyh czasow nieginam przez pisma wiecznye pamietane bywayam. A przetos My Bernard z lasky Bozey xyżę a pan opolsky, strzeleckj etc. Oznaymuujemy przez pisanie ninieyse tym lystem, którym iest potrzebnio wiedziedz ninieyssego pysania lystu tego wsytkim ninieysym przislím y potomnie bedącym: Ze przisedsy przed nase obecnosc nasy mieli wierny raycze z Woznyk i zalobliwie opowiedziely nam yss lyst ten, ktory mieli (albo priviley) miasto Wozniki iest ym wzięty przez nieprzyaczielle woienne wespolek z insymy rzeczami,

które mieli,
a zadnim obyczaiem nie mogli iuss go dostacz. A dlía tego nas pokornie y dlía Pana Boga prosieli abihmi ym takowy lyst albo prziuiley odnowiely albo ynsy daly z laskj nasey xyżę-

⁸⁰⁹ s. 4 – 5 (7 – 8)

⁸¹⁰ Tekst oryginału przytoczony został w Ancksie: Nr I.

⁸¹¹ W Śląsku

⁸¹² Or „stryckie”

⁸¹³ W Łużycach

⁸¹⁴ Bernard, książę opolski, strzelecki i niemodliński.

⁸¹⁵ Opole, siedziba książąt opolskich, historyczna stolica Górnego Śląska, obecnie miasto wojewódzkie.

⁸¹⁶ Wielkie Strzelce, obecnie Strzelce Opolskie, miasto powiatowe na Górnym Śląsku w województwie opolskim

⁸¹⁷ 3 kwiecień 1454

czy laską się mi tedy yh prozbom tak iako sprawiedliwym naklonicielom naszym naklonili-
hmi się hczancz ym dopomocz czohmi to zwykli czinicz wsytkiey ziemy nasey y temu
przerzeczonemu miastu Woznikom. A przetoss wzięwszy do siebie męże stare a godne
wiary y prawdy, ktorym tenze priuiley y prawa tegos miasta były yawne aby oni nam tho na
pamięcz prziwiedly czegobyhmy sami nie pamiętaly. Vcziniwszy tedy miedzi sobam dobre
pilne rozmislanie y rozbadanie, tenze priuiley ninieyszego pysania odnowielismy y odna-
wiamy przez gruntowne pisanie tego lystu dzielancz a mającz w sobye takowym obyczay-
em, ktore przerzeczone myasto Woznykj myalo z dawnych czasow y ma na wieczne czasy
ku wspomozeniu dziedzictwa Pieniądz⁸¹⁸ y Swietwodę⁸¹⁹, ze wsem prawem y panstwem od
dawnych czasow mialo tys y ma wsytkie wyny sądowe male dla siebie y dla swoyh pozit-
kow, okrom wyn wielkjh, to iest mężoboystwa, kradzierstwa, popalenia, gwaltu, y okrom
ynsyh wyn krwawyh, s ktorych tylko trzeci pienyadz mialo y ma, a dwa halerza dla nas y
dla potomkow nasyh mayam bycz zahowane. Zasje woith w tymze mieszczie Woznikach
nicz nie ma czynicz w prawie miasta przerzeczonego any zadnyh (albo nyakjh) wyn bracz
od ludzy myeyskyh albo ku miastu przerzeczonemu przynależacyh tylko swoyh własnih
ludzy wyny woitowy przinaležaly y przynależam z malyh wyn ludzi iego woith dawal
swoiey dobrej woly a nie s prawa albo powinowatosci częszcz (albo nieczo) lawnykom w
prawie siedzącim, ktoreś to przerzeczone myasto Woznikj placzielo nam
y potomkom⁸²⁰ a naszym y ma placicz przez rok siedmnaszcie grzywien grossy ssyrokych,
polowycze na święty Gerzy⁸²¹, a ostatniām polowycze na swietego Myhala Archanyola⁸²²,
na każdy rok, a przed tym dawalo nam y przotkom naszym dwadzieszcia grzywien serokych
grossy wespolek ze wsyām Elgotham⁸²³. Ale gdyhmi tho miasto daly slahetnemu panu
Piotrowy z Lupse⁸²⁴ dobrej pamięcz[li], tedy on swoiey dobrej woly te wies Lgotę odlan-
czył od miasta, ze trzemy grziwnamy czynsu grossow syrokich z własnim prawem, tak
yakomu się podobało. To przerzeczone miasto Wozniky lanky, które sam na Trzebieniu,
sam nam powinowaczy y potomkom naszym posiecz ie, ktorym robyńczyim albo siekąc-
czym zwyklysmy z dawna dawacz iescz y pycz. Zasje tes dwa stawy, ktore sam na rzece
Malpanwy⁸²⁵, sam nam powinnowaczy spuszcicz albo przekopacz a zasie znowu zastawicz,
yle by była potrzeba. Po tym gdyśmy pocziesily wsytkie mieszczyany myasta Woznyk
swoyām osoblywām laskām xiążęczą dalyhmy im y im potomkom swoye wsytkę wolnosc
y prawo, zgadzayące sie czegokolwiek pozadayam swoyh obyczayah, w punkcieh y arty-
kulih y jako się ynse myasta w ziemy nasey weselyām y tego uzywayām. Dalyhmy im tym
obyczayem dalysmy, obdarowalysmy, wznielysmy y obdarzamy według tegos to lystu (y
prawa), ktore ma trwacz wiecznymy czassy. Ku ktoremus to lystu pieczencz nasa gest

⁸¹⁸ Pieniądz, nazwa pól w Woźnikach.

⁸¹⁹ Świętwoda, nazwa pól w Woźnikach.

⁸²⁰ Następna karta, oznaczona symbolami „a” „a”, znajduje się w drugiej księdze *Protokolarza miasta Woźnik* w innym miejscu i oznaczona została obecnie numerami stron 23 - 24, (dawne numery: 28 - 29).

⁸²¹ Dzień św. Jerzego przypada 23 kwietnia

⁸²² Dzień św. Michała Archaniola obchodzi się 29 września.

⁸²³ Ligota, obecnie Ligota Woźnicka. Dawna wieś obecnie dzielnica miasta Woźniki położona pomiędzy centrum miasta (2 km na północ) a Lubszą (3 km na wschód).

⁸²⁴ Piotr z Lubszy, pisarz księcia Bernarda, wzmiankowany w latach 1425 - 1439. Zobacz: Edward Goszyk, Bernard Szczech: *Piasek. Szkice z dawnych dziejów*. Woźniki 2001 s. 17 - 23.

Lubsza, wieś przy szlaku drogowym z Gliwic (44 km) i Bytomia (35 km) do Częstochowy (27 km) oddalona 5 km na północny zachód od Woźnik.

⁸²⁵ Mała Panew, rzeka na Górnym Śląsku, przepływająca przez obszar leśny Woźnik, na południe od centrum miasta.

zawiesoną ku swyadectwu iego. Dzyalo się y dany iest we Strzelczah, we strzode pierwszą przed niedzielą (Judica) marjanną lyata od Narodzenia Syna Bozego tysiącznego stysetnego pięcdziesyatego czwartego⁸²⁶. Przy tym sam były y jestym jawno slahetnym a nam myłym Henrykowi Skronskowa głowy nasey strzeleckie⁸²⁷, Jaroslawowy z Lubse⁸²⁸, Janowy Schotan z Ocymuntha, Boguslawowi Syronowicz, Mykolaiovy Radomskiemu, Mykolayowy Kozmass, Mykolaiovi Strassowy lientwoytowy strzeleckiemu tes Konrathowy Kozlow[skie]mu pysarzowy nassemu, ktoremu ten lyst poruczony yest w opiece.^a A nad tho unizenie nass y pokornie prossaczim z mocy y wolnosci nasey (krolewskiej) o nimze nye tylko z mocy zyemie xyazęczy (albo xiestwa slaskiego) przedlozonego priuilegium mylosciwyte potwierdzayacz y vpewnyayacz, ale onym nad tho zwys nad prawo pyerwse trzemy jarmarkamy, targiem tegodniowym, czechamy y s porzatkamy takze przydawsy wyno, pywa, gorzalkę, myod mylosciwie nadawamy y obdarzujemy. A tak My ych naklonne poddane pokorne poslusne y wierne prozby milosciwie wydzadz dobrym rozmislem prawam a czalam radam y sumnienym y na wsytko bedlywym vwazonym y podle wywodow ieych y dostateczney od nih sprawy vczynienia, ze wszytych stron powagam tos priuilegium we wsytych punctah, clausulah, articulah, czlonkah y zdaniu yego. Wedlug zyemie teyze xyazęczy y nassey krolewskiej mocy y mylosczy nye tylko confirmuemi (albo stwyrdzamy) ale ych nad tho tym y wyssey daleko cziesemy obdarzamy, ze ony kozdorocznie trzykrocz jako na swyenty Benedict⁸²⁹, na swienty Wyttth⁸³⁰, na swyenty Brzykczy⁸³¹ (!) jarmarkj a w kazdym tygodnyu targy we wtorek, wedlug ych upodobanya y wedlug ynssych jarmarkow a targow sposobu y wolnosci to[r]em y sposobem ynnych myast y z nymy zrownuwajacz, ktore tak jako samo w sobye iest swoym trybem wolne mayam yszcz, poydam y trzymane bycz mayam. A przy tym, w tyze obczy y samsiedcztwie, w ych czechowie wselyakowego rzemiosla porzadzone y postanowione bycz mayam. Nad tho synkowanya wyna, pywa, gorzalky, myody, podle woly y podobania ieych wedlug moznosczy y zwyczayu trzymane y synkowane bycz mayam. Znamo tedy czyniemy yawnie tym tho lystem nad pierwsam zyemie tey tam xyazęczy wolnosc i mocz vwazamy y ustanowujemy y hczemy, zeby ta nasa mylosciwa confirmacya y znouu darowana wolnosc, to yest dorocznie y tygodniowe jarmarkj, targy, takze czechowie albo ych porzatkj, takze wyna, pywa, gorzalkj, myody, synkj wolne byly, onymi sie cziesyli obywatelcy wedlug ych moznosczy, pozytku y podobanya, bes przekaski nasey y insych nasych. Nad tho obdarowamy bedacz tymi wolnosciami mayam się cziesycz jako ynse miasta a panu dziedzicznemu strony targowego, wedlug ustawy prawa bes skody. Takze tess strony wyna, pywa, gorzalki, miodu jako ynse miasta, tamze w ziemy slaskiey zwiczayny gross pywny (Bergelth) nad tho terass vchwalony y postanowiony y na potym przysly od gorzalky w naszym opolskim a raczyborskjm xięstwie rząd y [...] na miescze nalezyte dan oddawacz: gorzalkj samy nie palicz, ale od pana dziedzicznego bracz powinny bedam. Y rozkazuiemy mocznie naszym wiernim poddanym tak duchownym y swyeckjm yakiegoskolwiek stanu

⁸²⁶ 3 kwiecień 1454

⁸²⁷ Henryk de Kranzkow, starosta strzelecki, wzmiankowany w dokumentach od roku 1439 (CDS VI 200) do 1450 roku (CDS VI 226).

⁸²⁸ Jarosław z Lubczy, wzmiankowany wczesniej w dokumencie wystawionym w Koźlu 24.4.1425 roku, kiedy to Konrad VII Biały, książę oleśnicki oznajmił, że stawiał się przed nim Piotr Kiczka, wójt Bytomia i wspólnie z żoną swą Elżbietą oświadczyli, że pożyczyli od Piotra, Jarosława i Janusza, dziedziców Lubczy, 40 grzywien groszy praskich rachuby polskiej, zastawiając im, dopóki dług nie zostanie zwrócony, wójtostwo w części Bytomia należącej do księcia oleśnickiego (CDS VI 173).

⁸²⁹ Dzień św. Benedykta przypada 21 marca.

⁸³⁰ Odpust św. Wita obchodzony jest 15 czerwca.

⁸³¹ Dzień św. Brygidy przypada 1 lutego.

bedących obzwlastnye w nasych panstwach (albo) xięstwie opolskym y raczyborskym tymtho lystem y hczemy, zeby myasto Wozniki przerzeczone z nasey mylosciwey lasky y mylosci podle confirmaty priuilegium y obdarowania ieych, bes wselyakowego narussenia przekaskj spokojynie od gednego kozdego zostawaly y zahowany były tym się cziesily y uziwały czasy wiecznymi. Ale onych nadtho tym więczey dla nas chronię[ly], broniely, reke trzymaly za pokoiem zaniecha[ly] yako się godzy yednemu kozdemu wiernemu nasemu a tho pod uwarowanym (y przepatkiem) lasky y mylosci Nasey (krolewskiey) którą przedkladamy yednemu kazdemu wiernemu. Do ktoregos to lystu pieczęcz nase krolewską zawiesycz iesmy daly. Ktoregos to datum w miescie Wiednyu miesyacza 25 aprilis roku po Narodzeniu Zbawiciela naszego tysiacznego sesczystego trzydziestego pierwszego, krolowania Nasego węgierskiego sostego a czeskiego czwartego. Amen

Per me Albertum Kruzell idemq(ue) sup(er) consulem manu propria rescriptum. mpp.

Oryginał: Księga przechowywana w Archiwum Państwowym w Katowicach – Józefowcu. (Mikrofilm w zbiorach B.S.)

Opublikowano:

Bernard Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki. Zapisy do prawa miejskiego (1521 – 1599 – 1660)*. Woźniki 2002.

Bernard Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki. 1598 – 1623*. Woźniki 2002.

Bernard Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki. 1624 – 1638*. Woźniki 2002.

Bernard Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki. Dokumenty miejskie 1490 – 1686*. Woźniki 2002.

Uwaga: Zapisy z okresu pomiędzy 5 sierpnia 1638 a 30 maja 1664 roku nie zachowały się. Prawdopodobnie podobnie jak i inne dokumenty, tak miejskie, jak i kościelne, spłonęły w czasie pożaru miasta w 1798 roku. Uzupełniono natomiast zapisy o trzy informacje z 1832 (2) oraz 1838 roku (1), przypadkowo pominięte w wydaniach z 2002 roku.

WIEK XVI

Nr XXI.

1508.

Jan II Dobry, książę w Śląsku, Opola i pan na Lublińcu sprzedaje Dietrichowi Ibramowi i jego następcom las w pobliżu Woźnik.

Wir Hanns von Gottes Gnaden Herzog in Schlesien, Oppeln und Herr zu Lublinitz, thun kund mit diesem Brief jedermanniglich, welchen er verkommen oder gelesen werden wird, daß wir verkauft haben vermöge eines gerechten und erbeigenthümlichen Kaufs für eine Summe Geldes uns bereits bezahlt und abgegebe, zwei Wälder, welche hinter Mala Panow gelegen und benennt werden, Klein Ostrowek und Groß Ostrow, gleich wie wir ingleichen genannt erkaufte haben Jaczow und Olschina, welche Wälder liegen bei der Gränze des Siewirschen Fürstenthums, und bei den Gränzen, Beuthenschen Kreises in unserer Landschaft Lublinitz gelegen, ohne daß wir uns alda was vorbehalten, oder vorenthalten, dergestalt lang und breit, wiewir es selbst gehabt und nach unseren Vorfahren genutzt und überkommen dem ehrenwerthen Dietrich Ibram seinen Erben und Nachkommen, solches zu haben, und zu genießen ohne Beschwerneiß, in deren Gränzen mit welchen diese Wäldern aufgegränzt und von uns hier angewiesen sein, und sich alsogestalt anfangen, erstlich von zweien Gränz=Haufen, wo die Gränzen zusammenlaufen des Severischen Fürstenthums und der Harrschaft Beuthen als auch unseres Lublinischen Fürstenthums, von diesen zwei Kopetzen grade gehend oberhalb der kleinen Ostrowka bis zuder

allgemein Herrstrasse grade gehend aber über den großen Ostrow bis zu dem silbernen Gränz=Haufen welcher theilet die Herrschaft Beuthen und unser Lublinisches Fürstenthum, und von diesem Kopetz, welchen man silbernen (Streborn) Kopetz genannt; grade gehend den Weg, welcher gehet zur Beuthner Wlossina und von dem dem Sumpfe Wlossina bis zum Gränzstein welcher ist neben Wlossina bis zu dem Fluß Mala Panow, bis wiederum zu dem Wege welcher gehet auf Zinkow über dem Fluß Klein Panow und diesen Weg bis zu diesen zwei Kopetzen. Welche Wälderobenannt wird so können genießen, verkaufen, verschenken, vertauschen und verpfänden, thun und lassen, auf sich und seine Erben besseres Verwenden, wiees ihnen am besten gefallen und gerathen wird.

Diesem zum Zeugnis haben wir unser fürstliches Siegel anzuhängen befohlen.

So geschehen zu Oppeln am Freitage den Tag St. Michaelis b. Archangeli. 1508.

Darbei sein gewesen etc. etc.

Oryginał: Nieznany.

Odpis:

Prawdopodobnie znajdował się w archiwum Miejskiej Narodowej w Woźnikach w połowie lat pięćdziesiątych. Wspomina o nim Ludwik Musioł: „Odpis czeskiego dokumentu wystawiony dla miasta Woźnik przez księcia Hanusa Opolskiego a pana Lublinieckiego w Opolu 1508 rok. (papier, odpis z pocz. XIX w.).” Odpis zaginął.

Opublikowano m.in.:

Über die alten Handelsstraßen von dem Donau nach dem Mündungen der Oder und Weichsel. (w:) Notizen über Produktion, Kunst, Fabriken und Gewerbe zur Belehrung und Verbreitung nützlicher Kenntnisse. Herausgegeben und verlegt von dem Industrie= Ausstellungs- Bureau in Wien. III Band. Wien. 1833 s. 151 – 152; *Über die alten Handelsstraßen von dem Donau nach dem Mündungen der Oder und Weichsel.* (w:) Annalen der Erd=, Völker= und Staatenkunde. VIII. Band. Heft 4. Berlin, den 31. Juli 1833 s. 324.

WOŹNICKIE KSIĘGI CECHOWE

Nr XXII.

1631 – 1740. Księga protokołów cechu szewców

1

Reiestr postanowienia nakladow cechu naszego sławnego a vccziwego szewieczkiego miasta Woznik: to iest na wyprawienie privilegium y artykułow do cechu naszego należących. Spisano roku Panskiego 1631, dnia 15 miesiąca czerwca.

Napierwey: Za wyprawieniem artikulow y otrzymania cechow oppatrnny *Mikołay Gay* został cechmjrstrzem, ktory y z wszam, tak starszą jako młodszą bracią, ktorzy nizey popisani sąm, nakłady wiedli.

Po cechmistrzu oppatrnym: *Jan Zuzik, Jan Plotek, Simeon Parzyogon*. Starszy Bracia: *Walenty Jutrznia, Matys Zamelka, Stanisław Kurp, Marcin Klocz*. Ktoregosz to nakłady za początkiem zwyz opisanych person czyni summy a mianowicie od Priuilegiu(m) y artikulow, ktoremi się rządzą y rządzić maia wiecznymi czasy: Szesnascie szerokich tal(arow), ktore oni z wlasnych, swoich pieniedzy wydaly.

Przyięci Bracia: *Jan Wesoty*, *Woyciech Gawlik* z Elgoty⁸³², *Simeon Rozniata* z Zielonego Kuznice⁸³³, *Woyciech Kwik*, *Walenty Ziolk*, *Matys Pinek*, *Grygier Szymczyk*. Osoby te tak zwirzchu pisani, oppatry pan *Mikołay Gay* cechmistrz yako starszy y młodsza przyieta bracia opisana.

Na postawnikj cechowe, które roku Panskiego 1633 sprawione sąm, wydalismy y na insze potrzeby – 10 szerokich talarow.

2

Zapis *Szymona Michalczyka*

Przed nami wprzod pisanymi p(anem) *Mikołaiem Gaiem* czechmistrzem, starszymi y zupełnym czechem naszym vcziwym szewieczkim osobami swoimi oblicznie stanawszy *Jan Zużik* starszy z czechu naszego szewieczkiego społecznie z *Szymonem*, własnym synem niebosczyka *Michala* z Łanow⁸³⁴, i wyznał dostatecznie wiernie y sprawiedliwie, ize ten uczciwy wprzod pisany *Szymon Michalczyk* uczył się rzemiosła u tegosz *Jana Zużika*, starszego z czechu wiernie porządnie y przystoynie, iako na uczciwego młodzienca y rodzica naszego przynależy, którego wolnym z czechu naszego vczynilismy. Stało się roku Panskiego 1632 dnia szostego miesiąca grudnia.

3

Zapis *Tomasza, Otrębnikowego syna*.

Przed nami wprzod pisanymi panem *Mikołaiem Gaiem* czechmistrzem y starszymi zwyz dotczony, i y zupełny[m] czechem naszym szewieczkim miasta Woznik stanawszy vcziwy *Walenty Jutrznia* spolnie y *Tomaszem Otrębnikiem* starszy z czechu i wyznał dostatecznie ize ten *Thomasz Otrębnik* uczył się u niego porządnie y wiernie rzemiosła szewieczkiego vcziwego, tak iako na dobrego y vcziwego młodzienca przynależy, którego wszystek zupełny czech nasz wolnym uczynił, ze mu będzie y wolno robic kady mu się podoba. Stało się roku Panskiego 1633, dnia 17 listopada.

4

Zapis *Grzegorza Cagłowego syna* od czechu naszego wolnym uczynionego.

Przed nami wprzod pisanymi panem czechmistrzem, starszymi y zupełnym, vcziwym czechem szewieczkim, osobami swoją vcziwy *Matys Zgnietylzyk* samsiad y brath z czechu naszego spolnie y z *Grygierem* synem niebosczyka *Jana Cagła* stanawszy y wyznał przed

⁸³² Elgota, zwana pierwotnie Śląską Ligotą. Od wieku XIX, z uwagi na przynależność do dóbr Zamku Woźnickiego, nazywana Ligotą Woźnicką, dawna wieś w składzie parafii św. Jakuba Starszego w Lubszy, oddalona około 2 km na północ od Woźnik, obecnie dzielnica tegoż miasta.

⁸³³ Kuźnica Zielonego, dawna kuźnica żelaza nad Małą Panwią, powstała na gruntach Woźnik, wzmiankowana w XVI wieku, później wieś i gmina. Obecnie dzielnica miasta Kalety.

⁸³⁴ Łany, dawna wieś wzmiankowana w XVI wieku, w 1925 roku włączona w skład miasta Woźniki.

nami dostatecznie, ize ten *Grygier* wprzod pisany uczył się u niego rzemiosła wczciwie y wiernie iako na uczciwego młodzienia przynależy. Ktorego my czechmistrz, starszy y wsystek czech zupełny wolnym yak y inszych wprzod pisanych uczynił. Stało się przy oblicznie badacym czechem naszym, roku Panskiego 1633, dnia 17 nouembris.

5

Zapis *Woyciecha Gwiazdy* od mistrza *Stanisława Kurpia* stronę wyzwolenia a(nn)o 1634 die vero 5 february uczyniony.

Przed nami często pisanymi panem cechmistrzem, starszymi y zupełnym cechem rzemiosła szewieckiego oblicznie stanawszy wczciwy *Stanisław Kurp* spolnie y z *Woyciechem Gwiazdam* rodzicem tutecznym wyznał tenze wprzod pisany *Stanisław Kurp* samsiad y brat nasz cechowy iesnie y czerstwym umyslem swoim, ize *Woyciech* nizey pisany *Gwiazda* uczył się u niego rzemiosła uczciwie, wiernie yako na poczcziwego młodzienia y rodzica tutecznego przynależy, którego my czechmistrz, starszy y okolicznie bracia siedząca yak y inszych wprzod pisanych wolnym czynimy. Actum w przytomnosci zupełnego cechu naszego.

6

Zapis *Jana Cholewy* z Gliwicz od cechu naszego wolnym uczynionego. Roku Panskiego 1634, dnia 29 mensis augustj.

Przed nami często pisanymi panem *Mikolaïem Gaiem* czechmistrzem, *Janem Zużikiem*, *Janem Płotkiem*, *Walentym Jutrzniam*, *Simeonem Parzyogonem*, starszymi y zupełnym wczciwym cechem rzemiosła szewieckiego miasta *Wożnik*. Oblicznie stanawszy wczciwy *Mathiasz Zgniłka* mistrz zwysz dotczonego cechu spolnie y z *Janem Cholewą* z Gliwicz⁸³⁵, także y pomocnym powinny swoim oppatrnym *Adamem Piconiem*, raycą tutecznego miasta, sam-siedzi nasi mili. I wyznał tenze wprzod pisany *Mathiasz Zgniłka*, brat nasz iasnie dobrym a czirstwym umyslem swoim, ize nizey pisany *Jan Cholewczyk* uczył się u niego rzemiosła wczciwie, wiernie y przystoynie yako na poczcziwego y nam wszystkim znaioego młodzienia przynależy. Ktoregochmy my cechmistrz, starszy y bracia yak y ynszych wprzod pisanych wolnym uczynilismy. Actum w przytomnosci zupełnego cechu p(ana) cechmistrza, starszych y młodszey braciey yakosz to *Stanisława Kurpia*, *Mathiasza Zgniłki* y inszych.

7

Zapis *Matysa Smiotanki* z Sadowia od *Marcina Klocza* stronę wyzwolenia od rzemiosła roku Panskiego 1635. Dnia 4 miesiąca stycznia wczyniony.

Przed nami często pisanymi, panem *Mikolaïem Gaiem*, czechmistrzem y wprzod pisanymi starszymi wczciwego cechu a rzemiosła szewieckiego, oblicznie stanawszy dobrze zachowały *Marcin Klocz*, mistrz rzemiosła szewieckiego spolu brath nasz spolnie y *Maty-*

⁸³⁵ Gliwice, miasto na Górnym Śląsku oddalone 46 km na południowy zachód od Wożnik.

szem *Smiotankam* ze wsi *Sadowia*⁸³⁶ vczniem swoim, i wyznał wprzod pisany Marcin Klocz przed zupełnym czechem naszym, ze ten nizey pisany *Matysz Smiotanka* vczył się u niego rzemiosła szewieckiego wiernie przystoynie jako na uczciwego vcznia a młodziencza przynależy. Którego my cechmistrz, starszi y zupełna bracia, tak jako y inszych wprzod pisanych y od mistrzow swych wyzwolonych, wolnym uczynilismy. I wolno będzie temusz to *Matysoni* wyzwolonemu, rzamiosło swoje robic kady mu się podobacz będzie. Stało się przy cechu zupełnym naszym, yak wzgore opisano.

8

Zapis *Grygiera Marchewczyka*, rodzica z miasta tutecznego Woznik, od *Matysa Zgnielki*, strone wyzwolenia od rzemiosła roku Panskiego 1635 dnia 26 miesiąca lutego uczyniony.

Przed nami często pisany czechmistrzem starszymi y młodszą bracią vczciwego cechu naszego szewieckiego stanawszy oblicznie vczciwy *Matys Zgnielka* brath cechu naszego, spolnie y *Grygiem Marchewką* vczniem swoim przed nas. I wyznał wprzod pisany *Matys Zgnielka* mistrz tegoz nizey pisanego *Grygiera Marchwianego*, ze on tak mistrzowi swojemu jako tesz y paniey matcze swoiey tegosz rzemiosła vczciwie uczenie przystoynie y porządnie zachował się y do czasu umowionego zetrwał y mistrzowi swojemu zadosyc uczenieł, ktoregosz podle wyswiadczenia zwysz pisanego mistrza iego do xiąg naszych przymiujemy y podlug chwalitebnych porządkow onegoz gdy tego potrzeba iemu będzie fedrowac y o nim tosz wyswiadczenie y zalecenie uczynic gotowymi zostawamy. Actum anno et die ut supra.

9

Zapis *Caspera Szmayczyka* z Elgoty Kozieglowskiej od *Martina Klocza*, mistrza iego, strone wyzwolenia rzemiosła vczciwego szewieckiego, roku Panskiego 1636, dnia 15 january w ksiegi nasze zwyczajne vczyniony y zapisany.

Przed nami często pisany czechmistrzem, starszymi y młodszą bracią vczciwego cechu naszego szewieckiego, tutecznego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vczciwy *Marcin Klocz* brath cechu naszego spolnie y z *Caspem Szmaykiem* vczniem swoim, i wyznał wprzod pisany *Marcin Klocz*, mistrz tegoz nizey pisanego *Caspera Szmayczyka* vcznia swojego, ze yaka tenze *Casper* od *Gierługi* matki iego y od *Jakuba Nierady* z *Elgoty*⁸³⁷ obadwa yakosz to krzesnego oycy iego miłego do wycwiczenia rzemiosła vczciwego szewieckiego iemu był roku Panskiego 1635 dnia 8 miesiaca january z reku ieich podany vczył się vczciwie, przystoynie, posłusznie y wiernie, tak podle wyswiadczenia mistrza iego mistrzowi i paniey matce jako na vczciwego vcznia przynależy, to iest do czasu vmowionego zachował się y temusz mistrzowi swojemu w posłuszenstwie y robocie zadosyc czynił. Za którego wyswiadczeniem, my zwirzchu pisani cechmistrz, starszy y młodszą bracia, tak jako y innych

⁸³⁶ Sadow, wieś w pobliżu Lublińca.

⁸³⁷ Elgota Kozieglowska obecnie Lgota Górna, wieś położona na wschód od Kozieglów.

wprzod pisanych vczniow od mistrzow ieich wyzwolonych, wolnym vczynilismy. I wolno będzie temusz to *Casperowi Szmaykowi* podle wyzwolenia iego dostatecznego, robic yak się zachowuie u którego mistrza mu się podobac będzie, tak w mieszczie naszym yako y gdzie indziej. Którego zapis do xiag naszych przyielismy. Actum a(nn)o et die ut supra.

10

Anno 1639, 16 dnia miesiaca marca.

Przed nas *Mikołaya Gaya*, cechmistrza, *Jana Zuzika*, *Jana Płotka*, *Stanisława Kurpia*, starszych cechu naszego vcziwego szewieczkiego miasta Woznik oblicznie stanawszy vcziwy *Jan Cholewa*, brath nasz vcziwy cechowy, zadaiać nas ob[licz]nie o to żebyśmy go do społu reiestrow naszych braterskich za wiernego y poslusznego brata cechowego przyieli. Wiedzając iego unizoną prozbę, tegosmy się zamowić nie mogli ale tak jako pocziwego nam miłego y wiernego brata y mistrza przyimuemy przy nim stac chcemy y do reiestrow in-szych pocziwych bratow cechowych naszych zapisuemy y za niepodeyżrzałego na ten czas mamy, nie wiedząc o nim nic takowego złego, tylko wszystko dobre, cne a slachetne obcowanie.

11

Item tegosz roku y dnia iak na wierzchu opisano.⁸³⁸

Grygier Marchewka s tamże wiernością y vcziwoscią za brata y mistrza czechowego do reiestrow naszych czechowych iest przyiety y zapisany.

12

Item a(nn)o 1639, 16 marty.

Jedrzey Jutrznia podle zwysz opisanych *Jana Cholewy*, *Grygiera Marchewky* za brata y mistrza czechowego do reiestrow naszych czechowych iest przyiety y podle zwysz opisanego zapisu *Jana Cholewy* ma[...] być zamawany w społeczności braterskiej fedrowany.

13

Decret miedzy *Janem Wesołym* a *Grygierem Marchewką*, obywatelami woyniczkiemi, vcziwemi społu braty sławnego a pocziwego cechu naszego szewieczkiego, stronę narchu y vblżenia na pocziwosci do act naszych czechowych roku 1639, 16 marty przyiety a acticowany.

My oppatrnny a sławutni *Mikołay Gay*, cechmistrz, *Jan Zuzik*, *Jan Niwa*, *Stanisław Kurp*, starszy y zupełnie będący młodszy bracia a mistrzowie sławnego a pocziwego cechu na-

---

⁸³⁸ 16 marzec 1639 r.

szego szewieckiego miasta Woznik. W tey przy, między *Janem Wesotym* załobnikiem z iedney, a *Walentym Ziotkiem* pomocnym *Grygiera Marchewki* stronę ubliżenia narzchu na pocziwosci, obżałowanym tejz strony drugiey zasiedlismy w prawo nasze czechowe, ktorymz rozepcze bedzliwie przeslysawszy, y to wszystko co od stron mowiono było, pilnie uwazywszy, My zwyż opisany cechmistrz a starszy decretem naszym strony obie dwie podzielamy. Poniewadz się to na *Grygiera* obżałowanego *Marchewkę* dostatecznie pokazało, ize on *Janowi Wesotemu* z rąco[mi] a z gniewu na uczciwe iego słowa swoimi niepowsięgliwemi nastapiel, a onego tym, żeby mu miał w Polsce na jarmarku tam na pieniądzech, jako y towarze to iest skorach, ublizycz, y w tym krzywdę uczynic, Narzekł do tego wiecej pierwsza małzonka Justyna, zwyż dotczonego *Jana Wesotego* iusz w Panu Bogu odpoczywaiaca, miała od pobicia małzonka swojego, s tego swiata zeysc. Za takowy niedowodny narzek y vblizenie *Janowi Wesotemu*, powinien *Grygier Marchewka* naprzod szesc funtow wosku pokuty do czechu naszego odłozyc, w wiezieniu mieyskim, dla pochamowania jezykow wszetecznych, za przedsięwzięcie iego uporne, ieden tydzien pozostawac. Należy to se przelozonym cechowym, od decretu zaras po przeczytaniu decretu odprawic y szkody, ktorejb załobnik slusnie pokazac mogł, nagrodzic. Azeby takowa sprawa iusz potomnie do konca vmorzona była. Tym iednego każdego brata opowiedamy. Iż iesliby kto potomnie na słowa *Grygiera Marchewkę* chciał nastapic a *Janowi Wesotemu* nań niepokazal, vblizyc, jeden każdy z nas, y ktozkołwiek inszy dziesięciey grzywien podle ziemie y biegu pieniedzy dobrych strzebnych, karany być ma. Any cechmistrz y starszy potomnie będący mocnie się chcemy o to zanyimowac a sprawiedliwosci nierozdzielnie szukac. Co się strone przeprosin dotyczy: Obżałowany *Grygier Marchewka Jana Wesotego* ze cztermy osobami, braty czechowymi w takowy narzek przepros uczyniel. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

14

Zapis *Jana Gruczczyka* z Elgoty Śląskiej od *Marcina Kłocza* mistrza iego strone wyzwolenia rzemiosła vcziwego szewieckiego roku Panskiego 1639, 2 dnia miesiaca grudnia w ksiegi cechowe zapisany:

Przed nami *Mikolayem Gayem* na ten czas cechmistrzem *Janem Zuzikiem*, *Janem Plotkiem*, *Stanisławem Kurpiem*, *Matysem Zgnielką* starszymi cechu naszego vcziwego szewieckiego miasta Woznik oblicznie stanawszy vcziwy *Marcin Kłoczek* mistrz y brat cechu naszego spolnie y z *Janem Gruczczykiem* z Elgoty Śląskiej vcziwym vczniem swoim y wyznal wprzod pisany *Marcin Kłoczek* ize nizey pisany *Jan Gruczczyk*, jako mu był do wyczwiczenia tegosz to rzemiosła vcziwego szewieckiego podany vczył się uczciwie, przystoynie, poslusznie y wyernie, y tak podle wyswiadczenia mistrza iego mistrzoni i paniey matcze a malzoncze iego, jako na uczciwego przynalezey czwiczyl y zachował się podle artikulow naszych czechowych y robocie w rzemiesle zadosyc czyniel. Ktoregos to *Jana* za wyswiadczeniem mistrzowskim tak jako y inszych vcziwych vczniow od mistrzow ieich wyzwolonych wolnym vczynielismy. Ktoremusz to *Janowi* podle wyzwolenia wobec [mistrzow] pocziwych wolno kedy mu się podobac będzie. Którego zapis do act naszych cechowych zapisalismy. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

15

Anno 1640, die 28 (decem)bris.

Przed nas *Mikolaya Gaya*, na ten czas cechmistrza, *Jana Zuzika*, *Jana Plotka*, *Stalislawa Kurpia*, *Matysa Zgnielki* starszych cechu vcziwego szewieczkiego miasta Woznik oblicznie stanawszy vcziwy *Woyciech Gwiazda*, rodzic nasz tuteczny y brat tegosz to vcziwego rzemiosla szewieczkiego, zadayac nasz vnizenie, zebysmy go do xiag a zapisu naszego za spolu vcziwego mistrza przyieli a zapisaly. Widzac iego vnizoney prozbe, tegosmy mu od[m]owic nie mogli. Ale [...] się z milych, vcziwych y w niczym niepodeyzrzalych mistrzow a bratow naszych cechowych onego za spolu mistrza a brata vcziwego do act naszych przyimuemy y zapisuiemy nie widzac o nim nic takowego zlego tylko wszystko dobre, cnotliwe a slachetne zachowanie.

16

Item tegoz roku y dnia yak na wierzchu opisano.⁸³⁹

Vcziwy *Thomasz Otrebniczek*, rodzic nasz tuteczny, przed nami zwysz opisanymi cechmistrzem a starszymi y zupełnam zchadzka cechu naszego vcziwego, tymze sposobem jako y *Woyciech Gwiazda* strone mistrzostwa przyecie na sponizonosci prosiel, niemogac mu teysz jako milemu rodzicowi naszemu odeprzec za milego, wiernego, pocziwego y w naymnieyszej rzeczy, ktoraby vcziwemu iego zaszkodziec mia[.] niepodeyzrzalego mistrza a brata naszego do pocziwych act naszych cechowych przyimuemy, nie widzac o nim nic takowego zlego, tylko wszystko dobre, cne a slachetne miedzy nami obcowanie. Actum anno et die ut supra.

17

Roku 1641 dnia 5 miesiaca marca. Przy nas nowociwie postanowionych: To jest od oppatnego pana *Simona Szczesnika*, burmistrza na ten czas, *Wojciecha Kruzela*, *Mathiasza Rudka*, *Krzysztofa Ciolka* radnych miasta Woznik, pana *Jana Zuzika* na ten czas cechmistrza, *Stanislawa Kurpia* a *Jana Wesołego*, *Matysa Zgnielka*, *Jana Cholewe* starszych mistrzow.

Słowutny *Mikolay Gay* iakosz to fundator nayprzedniejszy y przy inszych wprzod pisanych panach starszych do stolice ieich pocziwego cechu przysadzonych po te wszystkie czasy, jako artykuły vcziwie cechowe [jemu] sam od nich wyprawione a wydzwignione, y pomienionemu panu *Mikolajowi* były: przy nich pieczęć, lodka y insze rzeczy cechowe powierzone. Przy zwysz opisanym panu nowociwym cechmistrzu a starszych y inszy braciey mlodszej, jakosz to *Grygieru Marchwianym*, *Janie Plotku*, *Simonie Parzyogonie* a *Marcinie Kloczu* y przy inszych inaksz nieporuszytelnie, tak artykuły, pieczęć, skrzynię cechową, okrycie sukna y mary za iego wrzędu sprawione oddal y we wszystkim podle szafowania wrzędu iego cechmistrzowskiego, [niechciel się jakim] nic podeyzrzanego się iego szafowaniu y dobrym rzadzeniu rozumiec nie może, tylko iego cne a slachetne zachowanie. Actum a(nn)o et die ut supra.

⁸³⁹ 28 grudnia 1640 roku.

Zapis *Matysa Kulika* z Algocia⁸⁴⁰ syna własnego niebosczyka *Pawła Kulika* od *Marcina Kłocz*a mistrza iego strone wyzwolenia roku 1641 dnia w swiętą *Vrszulę* y iedenascj tysiąc dziewięć do act naszych cechowych zapisany 21 octobris.

Przed nami *Janem Zuzikiem* cechmistrzem, *Mikolajem Gajem*, *Janem Plotkiem*, *Stanisławem Kurpiem* starszymi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik oblicznie stanawszy vcziwy *Marcin Kłocz* mistrz y brat cechu naszego vcziwego spolnie y z *Matyssem Kulikiem* z Algocia, vcziwym vcziem swoim i wyznał wprzod pisany *Marcin Kłocz* ize nizy pisany *Matys Kulik* yako mu był do wiernego y szczerego wyczwiczenia tegosz to vcziwego rzemiesla szewieckiego podany, vczył się vcziwie, przystoynie, posłuszenie y wiernie, y tak podle wyswiadczenia mistrza, iego mistrzowy y paniey matce a małzonce iego, yako na ucziwego vcznia przynalezy czwiczyl y zachował się y podle artykułow naszych cechowych y robocie w rzemiesle zadosyc czyniel. Ktoregosz to *Matysa* zwysz opisanego za wyswiadczeniem mistrzowskim, tak jako inszych od mistrzow ieich wyzwolonych, wolnym uczynilismy. Ktozemusz to *Matysowi Kulikonj* podle wyzwolenia robic v mistrzow pocziwych wolno kedy mu się podobac będzie. Stało się u wysz opisanego pana *Jana Zuzika*, cechmistrza y panow starszych y przy paniey *Katarzynie Kulinej*, matcze własnej *Matysa* zwysz opisanego *Kulika*.

19

Zapis przyięcia z vcziwego mistrza *Grygiera Szymczyka* z Elgoty; Roku Panskiego 1643, dnia 26 octobris do ksiąg naszych cechowych przyety y zapisany iest:

My *Mikolay Gay* na ten czas cechmistrz, starszy mistrzowie *Jan Zuzik*, *Jan Cholewa* a *Stanisław Kurp*, przy inszy zupełney braciey cechowej actami naszymi cechowymi miasta Woznik oznajmujemy izesmy przyieli do cechu naszego vcziwego szewieckiego za vcziwego y w niczym nie podeyrzanego mistrza *Grygiera Szymczyka* z Elgoty. Ktorysz to *Grygier* powinien się podług Pana Boga y vcziwych artykułow cechowych rządzic y sprawowac y ucziwe rzemiosło swoje bez nagany przewodziec pokutą jako artykuły nasze cechowe z soba przynoszą, y posluszenstwo cechowy wszeliak posluszenie zachowac. Kto-regosz to do act naszych przyielismy y zapisaly roku y dnia jak na wierzchu opisano.

20

Zapisy postanowienia zupełnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik strony wyczenia tegosz to rzemiosla szewieckiego synow mistrzowskich, jako strony ieich wyzwolenia oycowie a mistrzowie sprawowac się mają. Roku Panskiego 1643 dnia 26 octobris zapisano iest.

⁸⁴⁰ Algocie (Elgota), Ligota (Wóźnicka), wicś w pobliżu Wóźnik.

My cechmistrz na ten czas *Mikolay Gay*, *Stanisław Kurp*, *Jan Zuzik*, *Jan Cholewa* spolnie y z mistrzami pocziwemi braty mlodszyimi cechowymi miasta Woznik niniejszymi actami naszymi cechowymi oznajmuiemy ize to mocnie a zupełnie y wiecznymi czasami nieodmienienie między zsobą (!) nierozdzielnie postanowiwszy ize napotomnie y teras będące czasami artykułom naszym cechowym bez szkody każdy mistrz a ociec wyczwiczwszy y wucziwszy syna swojego tegosz to rzemiosła naszego szewieckiego powinni wzwolonego oddawac cechowy naszemu po nas nastawiającemu iedno pol achtela piwa a nie wiecej. Ktoresz to postanowienie dostateczne wszytku bracia cechowa przyela y na tym przistała. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

21

Anno ut supra et die.⁸⁴¹

Naprzod opparzny pan *Mikolay Gay* cechmistrz na ten czas od *Jana* syna swojego w tymze rzemiesle naszym vcziwym szewieckim wyczwiczonego y wzwolonego oddał takowam im nalezytosc jak na wirzchu opisano.

22

Item tegosz to roku y dnia jak na wirzchu opisano.⁸⁴²

Stanisław Kurp, jakosz to starszy cechowy od *Simona* syna swojego nalezytosc odprawiel tymze sposobem jako y *Mikolay Gay* na ten czas cechmistrz.

23

Item tegosz to roku y dnia 26 octobris.⁸⁴³

Marcin Klocz jakosz to mistrz cechowy od *Woyciecha* syna swojego nalezytosc odprawiel tymze sposobem jako y jnszy oycowie za synow swoich.

24

Anno 1644 dnia 8 miesiaca marca. Zapis *Walentego Hermancyka* ze wsi Herzuchowa⁸⁴⁴ strone wyczwizienia a wzwolenia iego od vcziwego pana *Jana Cholewy* na ten czas cechmistrza slawnego z ucziwego cechu szewieckiego miasta Woznik jakosz to mistrza do act naszych prziety y zapisany iest:

---

⁸⁴¹ 26 październik 1643.

⁸⁴² 26 październik 1643.

⁸⁴³ 26 październik 1643 roku.

⁸⁴⁴ Herzuchowa, bliżej nieznana miejscowość.

Przed nami starszymi a vcziwemi mistrzami młodszymi vcziwego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik a mianowicie *Stanisławem Kurpiem*, *Grygierem Marchwianym*, *Marcinem Kłoczem*, *Janem Zużikiem* oblicznie stanawszy vcziwy a opp(atrny) pan *Jan Cholewa* na ten czas cechmistrzem bedacy spólnie y z vcziwem młodzincem *Walentym Hermanczykiem* ze wsi Herzuchowa, vcziem swoim i zeznal zwysz pomieniony *Jan Cholewa*, jakosz to cechmistrz a mistrz tegosz to *Walentego Hermanczyka*, ize się v niego uczył tegosz to rzemiosła uczciwego szewieckiego vcziwie, przystoynie podle artykułow naszych cechowych, y tak w uczeniu swoim, tak p(anu) mistrzowi jako y paniey matcze się we wszystkim posłusznie chował jako na cnotliwego vcznia przynależy o którym się nic złego wiedzieć nie może, tylko wszystko dobre. Ktoregosz to vcznia swojego pan *Jan Cholewa* jakosz to mistrz przystoynie wyzwolił. Ktore wyzwolenie do act naszych przyielismy. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

25

Anno ut supra die vero 15 mensis marty.⁸⁴⁵ Zapis wyuczenia syna mistrzowskiego, jakosz to *Matysa Zgnielkj* y wyzwolenia rodzica tutecznego syna swojego *Jana Zgnielczyka*.

Przed nami zwysz opisnymi cechmistrzem a starszymi miasta Woznik, stanawszy oblicznie vcziwy *Mathiasz Zgnielka* społu brath nasz cechowy i oddał nalezytosc tak wycwiczonego y wyzwolonego od *Jana* syna swojego jak na wierchu opisano jako co syna mistrzowskiego nalezi zupełnemu cechowi sufficienter. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

26

Zapis zadania niegodnosci miedzy *Woyciechem Kwikiem*, a *Walentym Ziolkem*, mistrzamy a społu braty naszymi cechowymi do act naszych 1644 roku, dnia 15 miesiaca marca zapisany.

Przed nami oopatrnymi *Janem Cholewam*, na ten czas cechmistrzem, *Grygierem Marchwianym*, *Marcinem Kłoczem*, *Janem Zużikiem*, starszymi, *Janem Wesołym* a *Jędrzejem Jutrzniam* przywziętemi do teyze sprawy młodszymi mistrzami cechu naszego uczciwego a sławnego miasta Woznik: stanawszy oblicznie *Woyciech Kwik* a *Walenty Ziolk* społu bracia a mistrzowie tegosz pocziwego cechu naszego szewieckiego: I wyznał zwysz pomieniony *Woyciech Kwik* dobrowolnie przed namy, iż tak jako był vblizyl przy trunku społu bratu a kmotrowi swojemu duchownemu nizey pomienionemu *Walentemu Ziolkowi* słowy: niegodnosc ona zadawszy ize niegodzien miedzy bracią naszą cechowam siedzieć, czego za załobam *Walentego Ziolk*a serdecznie litował y o to ponizenie, jakosz to *Walentego Ziolk*a a kmotra swojego duchownego prosiel, ize by mu to odpusciel, co *Walenty Ziolk* uczyniel, y takowy przepros przyjął; Ktoresz to słowa raz z ułomnosci swoiey od *Woyciecha Kwika* wymowione do act naszych zapisac pozwolel. Nie widząc nam w teyze niegodnosci nic złego, z tey a takowey przyczyny, my zwyz opisany cechmistrz, straszy y młodszy takowey zadosci

⁸⁴⁵ 15 marzec 1644.

strony nie odmowielismy, alesmy takowey zapis zgody dobrowolney do akt naszych zapisac pozwolelismy, ktoraby strona takowā raz vmorzonam zgodę na czcy sobie w teyze niegodnosci wyrzucala, takowa strona pokutę podle potomnego wważania naszego cechowego do cechu przepadnie. A kto by mu [...] braciey naszej cechowey smial się, te niegodnosc *Walentemu Ziolkony* zadawac, takowy każdy na swoię szkodę mowic będzie. A przy tym *Walentemu Ziolkony* ta się przestroga daie, żeby on tesz przyczynam do zwady braciey naszej cechowey sam przes się nie był, warui[a]c się tez pokuty naszej cechowey, ale żeby w miłości braterskiej miedzy braciā naszą cechowam zostawał. Stalo się roku y dnia yak na wierzchu opisano.

27

Zapis sprawy miedzy *Mikołayem Gayem* a *Walentym Ziolkem*, przy przedesłym cechu naszym y starszymi, zawarty y zaopatrzony roku y dnia yak na wierzchu opisano zapisany.⁸⁴⁶

My opp(atrny) a slowutni: *Jan Cholewa*, na ten czas cechmistrz, *Grygier Marchwiany*, *Marcin Klocz*, *Jan Zuzik*, starszy: także *Jan Wesoły* y *Jedrzej Jutrznia* mlodszy mistrzowie a bracia vzcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik: Maiąc te dostatecznam wiadomosc, ize *Walenty Ziolk*, maiąc rozepzram za slowutnym *Mikolayem Gayem* na onczas dzierzącym urząd cechmistrzowski vcziwego a sławnego cechu szewieckiego tutecznego, yako decret przy vrzedzie tutecznym radzieczkim z sobą przynosi a z niego się porozumialo, był forowany, za czym *Walentemu Ziolkowi*, yako y w teyze przyczynie a rozeprzy, będąc od opp(atrnych) a vcziwych spolu sąsiadow tutecznych woyznickich a mianowicie *Kaspera [Mich]ny* a *Pawla Woyszyka* był z[.]czony, ize ma być we wszyskim p(anu) cechmistrzowi y zupełnemu cechowj nie przeciwnym ale owszem posłusznym zostawac. I to wszystko cokolwiek iumu od p(ana) cechmistrza a braciey cechowey poruczono a włożono będzie cierpliwie znosic. Pobudkam miedzy braciā cechowam do złego nie być, a iesliby co ktorego brata cechowego w teyze przyczynie, ktora miedzy nim a *Mikolayem Gayem* przez decret zaopatrzona iest, co podka to, to on powinien zastapic do konca. W ktorey przyczynie *Walentemu Ziolkowi* rzemioslo od cechu przedeslego złożone było, aze za prosbam naklonnego *Walentego Ziolk*a do pocziwego cechu, jakosz to pomienionych rekoymow op(patrnych) *Kaspera Michny* a *Pawla Woyszyka*, rzemioslo iemu przywroczone iest, ze się mu tak podle zwysz opisanego waloru zachowac. W czym iesliby odpornym na potomne czasy zastawał a podle obligatiew swoiey słowney, tego niedotrzymał będzie vcziwey zupełny cech widział jako przeciwko takowemu nieukarnemu postapic. A iesliby tesz który z braciey naszej cechowey bez słuszney przyczyny na *Walentego Ziolk*a słowy nastapiel, a iemu tesz nieprzystoinie vblizyl, takowego kazdego brata cechowego będzie cech zupełny wiedział yako karac. Actum a(nn)o et die ut supra.

28

Zapis dostateczny porownania miedzy braciā cechowā vcziwā, to iest *Mathiaszem Zgniełką*, *Janem Plotkiem* a *Simeonem Parzyogonem* strone skory jałowicey, do act naszych cechowych zapisany 1644 die 15 marty.

⁸⁴⁶ Nieznana data sprawy.

Przed nami zwysz opisanymi opp(atrny) panem cechmistrzem y starszymi cechu naszego sławnego a pocziwego miasta Woznik, stanawszy obliczni *Matys Zgniłka, Jan Płotek a Simeon Parzyogon* społu vcziwj bracia a mistrzowie tegosz to vcziwego cechu naszego szewieckiego, którzy maiac wielki kłopot miedzy sobą, stronę skory jałowiczej, którą się dostatecznie ieden drugiemu uiscic nie mogli. Az w tey przyczynie ieden na drugiego słowy nieprzystoinemi nastapiel, a sami się dostatecznie w tey skorze porownac nie mogli. Tedy my zwyż opisani cechmistrz a starszy, takową ieich sporną sprawę [...] bedliwie [...] a pilnie ieich surowe przedsiwziecie vwazywszy takową sprawę do konca vmorzylismy. Pokutę srogą zakladame na nich, iesliby te rzecz, ktory z nich upornie a dotkliwie sobie powolił się wymiatac albo na ocz wyrzucać. A iesliz by tesz ktory braciey naszej poruczył się teyze braciey zwyż dotczoney przez sluszny przyczyny onych strone tey vmorzoney sprawy dotykac, takowy każdy od cechu naszego zupełnego skarany być ma, podle slusznego vwazenia naszego. Actum a(nn)o et die ut supra.

29

Zapis wyzwolenia vcziwego mlodziencza *Jędrzeja Papayczyka* od sławnego pana *Grygiera Marchwianego* jakosz to mistrza y starszego vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik roku Panskiego 1644 die vero 20 mensis juny.

Przed nami *Janem Cholewam* na ten czas cechmistrzem, *Stanisławem Kurpiem, Grygierem Marchewkam, Marczinem Kloczem, Janem Zuzikiem* starszymi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, stanawszy obliczni vcziwy a sławny pan *Grygier Marchewka*, starszy rzemiosła naszego spolnie y z vcziwym *Jędrzeyem Papajczykiem*, y pomocnym iego sławnym panem *Janem Januszem*, jakosz to starszym cechu sławnego tkalskiego, panem sąsiadem naszym i wyznal iest zwysz dotczony pan *Grygier Marchewka*, ize ten vcziwy mlodzienciec *Jędrzey Papayczyk* vczył się v niego tegosz to pocziwego rzemiosła naszego szewieckiego wiernie, przystoynie, jakosz to na vcziwego vcznia należy. I tak wszeliaką wiernosc y posluszenstwo panu mistrzowj y paniey małzonce pana mistrza podle zalecenia zachowal y termin podle artikulow naszych cechowych jako na vcznia należy wykonal. Którego tenze *Grygorz Marchewka* jakosz to mistrz do konca wyzwolil. Ktoregosz to przystoynie wyzwolenie do act naszych cechowych przyielismy. Actum a(nn)o et die ut supra.

30

Zapis wyzwolenia vcziwego mlodziencia *Krzysztofa Beliera* od pana *Jana Cholewy*, na ten czas pana cechmistrza vcziwego a sławnego cechu szewieckiego miasta Woznik. A(nn)o 1646 dnia 17 january do act naszych cechowych przyety y zapisany iest.

Przed nami jakosz to starszymi osobami cechowymi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik a mianowicie *Stanisławem Kurpiem, Grygierem Marchwianym, Janem Zuzikiem a Marcinem Kloczem* stanawszy oblicznie vcziwy a sławny pan *Jan Cholewa* na ten czas cechmistrz vcziwego a sławnego tegosz to rzemiosła szewieckiego y mistrz spolnie y z vcziwym mlodzienczem, *Krzysztofem Belierem* vcziem swoim i wyznał iest tenze zwysz opisany mistrz iże się uczył tenze opisany *Krzysztof Beliera* vczen iego tegosz to vcziwego rzemiosła szewieckiego podle artikulow cechowych jako na cnotliwe vczenia przynależy y tak panu mistrzowi y paniey matce y wszystkiey braciey cechowej we wszystkich postępkach vcziwych wiernie y posłusznie, jako na pocziwego należy zachował się. Którego pan mistrz z nauki swojey do konca wyzwoleł, które wyzwoleń do act naszych przyielismy. Actum ut supra.

31

Tegosz roku y dnia yak na wierzchu opisano.⁸⁴⁷

Przed nami *Janem Cholewam* na ten czas cechmistrzem, *Stanisławem Kurpiem, Grygierem Marchwianym, Janem Zuzikiem*, starszymi osobami cechowymi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, stanawszy oblicznie vcziwy a sławny pan *Marcin Klocz* na ten czas starszy vcziwego a sławnego tegosz to cechu szewieckiego y mistrz spolnie y z vcziwym mlodzienczem *Grygierem Mokroszykiem* vcziem swoim, i wyznał iest tenze zwysz opisany mistrz, iże się uczył tenze opisany *Grygier Mokroszyk* vczen iego, tegosz to vcziwego rzemiosła szewieckiego podle artikulow cechowych jako na cnotliwe vczenia przynależy, y tak panu mistrzowi y paniey matce y wszystkiey braciey cechowej we wszystkich postępkach vcziwych wiernie y posłusznie, jako na cnotliwe należy zachował się. Którego pan mistrz z nauki swojey wyzwoleł do konca. Które wyzwoleń do act naszych przyielismy. Actum ut supra.

32

Zapis przyecia za vcziwego mistrza do act naszych cechowych *Thomasza Łapaczka* z Elgoty, roku Panskiego 1649 dnia 12 aprilis, to iest pierwszy poniedziałek po przewodniey niedzieli.

My oppatni *Grygier Marchwiany*, cechmistrz, *Jan Cholewa, Marcin Klocz, Jan Wesoty* a *Jędrzej Jutrznia* starszy na ten czas vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Wozniki niniejszymi actami naszymi oznaymujemy, zesmy przyieli za vcziwego mistrza *Thomasza Łapaczka* z Elgoty y w niczym nie podeyzzalego. Ktorysz to mistrz ma się podle Pana Boga y vcziwych artikulow cechowych rządzić y sprawowac, y vcziwe rzemiosło swoje bez nagany przewodzić pod pokutą jakie artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą, y posłuszenstwo cechowi wszeliak zachowac. Ktorysz to do act naszych przyielismy y zapisaly.

33

⁸⁴⁷ 17 styczeń 1646 r.

Tegosz roku i dnia jak zwysz opisano.⁸⁴⁸

Vczciwy *Andrzej Papayczyk* alias *Deptala* przyiety za mistrza do tegosz to cechu vczciwego naszego szewieczkiego, przed nami zwysz opisany cechmistrzem *Grygierem Marchwianym* y starszymi, ktory tymze sposobem, jako vczciwy mistrz ma się podle Pana Boga y vczciwych artykułow naszych cechowych rzadzic y sprawowac y vczciwe rzemiosło swoje bez nagany przewodziec pod pokutą, yako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą, y posluszenstwo cechowi wszeliak powinien zachowac. Ktoregosz to *Andrzej Papayczyka* do act naszych przyielismy y zapisaly. Actum 1649 die 12 aprilis ut supra dolożono.

34

Zapis wyzwolenia *Marcina Wahyski*, rodzica ze Lgoty Śląskiej, od rzemiosła szewieckiego. Anno 1649 dnia 29 decembris.

Przed nami na ten czas opp(atrznym) *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten czas y przy braciach starszych i młodszych stanawszy vczciw słowutnj pan *Grigier Szymiec* z Elgoty Śląskiej iakosz to vczciwy mistrz nasz cechowy spolnie y z *Marczinem Waliskiem* vczciwym vczniem swoim i zeznal iest tenze zwysz pomieniony *Grygier Szymiec*, yze się v niego vczyl tenze vczciwy *Marcin Waliszek* tegosz to vczciwego rzemiosła szewieczkiego vczciwie y przystoynie podle chwalitebnych artikulołow naszych cechowych. Y tak samemu mistrzowi y paniey matce we wszystkim poslusenstwie y wiernie zachował się, aze do czasu slusznego o którym nic slego mowic nie mogą, tylko vczciwe iego przez ten czas vczenie y zachowanie, którego pan mistrz do konca wyzwoleł. Actum ut supra.

35

Zapis wyzwolenia *Barthosza Niwki* od vczciwego *Jana Cholewy*, iakosz to mistrza iego, roku Panskiego 1651 dnia 4 february do act naszych cechowych przyety y wpisany iest.

Przed nami oppatr(nym) na ten czas *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten czas, *Marcinem Kloczem*, *Janem Wesoly*m, *Jedrzejem Jutrzniam* starszymi vczciwego a sławnego cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik oblicznie stanawszy vczciwy y słwny mistrz mianowicie *Jan Cholewa* spolnie y z uczciwym *Barthoszem Niwką* vczniem swoim tegosz to pocziwego rzemiosła szewieczkiego i zezanal iest tenze zwysz opisany *Jan Cholewa* iakosz to słwny mistrz, ize się vczyl tenze opisany *Barthosz Niwka* uczen iego, tegosz to vczciwego rzemiosła szewieczkiego podle artikulołow cechowych iako na uczciwego vcznia przynależy, y tak p(anu) mistrzowi y p(ani) matce y wszystkim brzcicy cechowej we wszystkich postępkach vczciwych, wiernie iako na pocziwego należy tu chował się. Którego p(an) mistrz iego a nauki iego wyzwoleł do konca, które wyzwolenie do act naszych przyielismy. Actum ut sup(ra).

---

⁸⁴⁸ 12 kwiecień 1649 r.

Zapis przyiecia za vcziwego mistrza do act naszych cechowych *Bartłomieia Smolarczyka*: Roku Panskiego 1651, dnia 2 marca.

Przed nami oppatr(nym) *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten czas, *Janem Janem Cholewą*, *Marcinem Kloczem*, *Janem Wesołym* a *Jedrzeyem Jutrzną*, starszymi y młodszymi braty cechu naszego sławnego szewieczkiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwy *Bartłomiey Smolarczyk*, spolnie y z vcziwym *Woyciechem Gwiazdą* pomocnym swoim, przystoinie nas ządaiąc aby był za vcziwego mistrza do act naszych cechowych przyiety y zapisany. Nie mogąc my zadosci iego odeprzec, pomienionego *Bartłomieya Smolarczyka* iako za uczciwego y w niczym niepodeytrzałego rzemieślnika a mistrza do act naszych przyjmuiemy. Ktorysz to mistrz ma się podle Pana Boga y chwalitebnych artykułow cechowych rzadzić y sprawować y rzemiosło swoje bez nagany przewodzić, pod pokutą, iako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą y posluszenstwo wszelak cechowi naszemu zachować. Actum a(nn)o et die ut supra.

Zapis wyzwolenia *Barthosza Mogietki* od vcziwego *Marcina Klocza* iakosz to mistrza iego roku Panskiego 1653 dnia 14 january do act naszych cechowych przyięty y wpisany iest.

Przed nami oppatr(nym) na ten czas *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem, *Janem Cholewą*, *Janem Wesołym*, *Andrzejem Jutrzniam* starszymi vcziwego a sławnego cechu szewieczkiego m(iasta) Woznik oblicznie stanawszy vcziwy a sławny mistrz *Marcin Klocz*, spolnie y z vcziwym *Barthoszem Mogietką* vczniem swoim i zeznal iest zwysz opisany *Marcin Klocz* iakosz to mistrz, iże się vczył tenze *Barthosz Mogietka* v niego tego sławnego y vcziwego rzemiosła szewieczkiego podle artykułow cechowych iako na vcziwego vcznia należy tak samemu mistrzowi y małżonce iego y wszystkiey vcziwey braciey cechowej we wszystkim y postępках vcziwych cechowych wiernie y posluszenie zachował się jako vcziwy vczen. Ktorego mistrz iego z nauki podle artikul(ow) sławnych cechowych wyzwoleł. Actum ut sup(ra).

Zapis wyzwolenia vcziwego *Jana Kloczka* od vcziwego *Marcina Klocza*, p(ana) oycy iego iakosz to mistrza y starszego, tegosz vcziwego rzemiosła szewieczkiego, y mistrza iego roku Panskiego 1654, dnia 14 septembris do act naszych cechowych przyięty y wpisany iest.

Przed nami opp(atrny) na ten czas *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten czas *Janem Cholewą*, *Janem Wesołym*, *Marcinem Kloczem*, *Andrzejem Jutrzniam*, starszymi, vcziwego a sławnego cechu szewieczkiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwy a sławny mistrz *Marcin Klocz*, spolnie z vcziwym *Janem* synem swoim y vczniem, i zeznal iest zwysz opisany *Marcin Klocz* iakosz to mistrz iże tenze *Jan* syn iego *Kloczek* uczył się v p(ana) oycza swego tego sławnego y vcziwego rzemiosła szewieczkiego podle artikulow cechowych,

iako na uczciwego vcznia y syna przynależy, y tak samemu p(anu) oycu y mistrzowi y p(aney) matce iego y wszystkiey braciey naszej cechowej we wszystkim, tak w posłuszeństwie, y inszych postępках vczciwych cechowych wiernie y posłusznie zachował się jako uczciwy uczeń. Ktoregosz to *Jana Kloczka* syna swego iakosz to mistrz y p(an) ociec iego miły tegosz to rzemiosła vczciwego a sławnego szewieckiego wycwiczwszy go z nauki podle artykułów sławnych cechowych, przystoynie y dostatecznie wyzwolel. Actum a(nn)o die ut supra.

39

Zapis wyzwolenia vczciwego młodzieniaszka *Jerzego Marchwianego*, także vczciwego młodzieniaszka *Jana Cholewa* od panów oyców mistrzów a starszych zwysz dotzonego vczciwego a statecznego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik stal się anno 1655 dnia 23 lutego, tym sposobem iak się nizey pisze:

Przed nami oppatr(nymi) iakosz to panem *Marcinem Kloczem*, *Andrzejem Jutrznia*, *Janem Zuzikiem* starszymi vczciwego a statecznego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik. Oblicznie stanawszy oppatrni *Grygier Marchwiany*, na ten czas cechmistrz spolnie y z *Jerzym* synem swoim, Także *Jan Cholewa* starszy, spolnie y z *Janem* synem swoim, obadwie oppatr(ni) mistrzowie tegosz to vczciwego rzemiosła szewieckiego, i zeznali iasnie przed nami, iże cisz zwysz opisni synowie ieich od nich samych iakosz to miłych rodziców y mistrzów w tym vczciwym rzemiesle sami wycwiczeni y wszeliakie posłuszenstwo rodzicom swoim zachowali y artykułom cechowym w nauczce y w czwiczzeniu zadosyc uczynili y tak się chowali iako na uczciwe vcznie przynależy, a nie tylko samym rodzicielom swoim ale y wszystkiey braciey cechowej, tak w posłuszeństwie y inszych postępках, których ze to synowie swoich rodziceli ich za takowym determinowaniem w nauce ich dostatecznie y przystoynie wyzwolili. Actum vt supra.

40

Zapis wyzwolenia vczciwych młodzieniaszków imieniem *Marcina Zgnielczyka*, także *Marcina Zuziczka* od panów oyców ieich a mistrzów vczciwego rzemiosła szewieckiego, stal się roku Panskiego 1656, dnia 2 marca w takowy niezey obyczay:

Przed nami oppatr(nym) *Grygierem Marchwianym*, cechmistrzem na ten czas, *Janem Cholewam*, *Janem Mesohym*, *Marcinem Kloczem*, *Andrzejem Jutrzniam* starszymi sławnego a vczciwego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vczciwi *Matys Zgnielka*, a *Jan Zuzik* spolnie y z synami swoimi vczciwymi imieniem: *Marcinem Zgnielczykiem* a *Marcinem Zuziczkiem*, iakosz to rodzicowie y mistrzowie tegosz to rzemiosła szewieckiego, y wyznali zwysz opisani rodzicelowie iasnie przed nami, iże nizey pisani synowie ich oba dwa *Marcinowie*, wycwiczeni są w tymże vczciwym rzemiesle szewieckim, y w terminie podle chwalitebnych artykułów cechowych, także y w posłuszeństwie wszeliak się rodzicom swoim iako na vczciwe dziatki a vczni przynależy zachowali a nie tylko samym rodzi-

cielom, a mistrzom , ale tesz y wszyskiety braciey naszey cechowej poczcziwosc z zwyczajnam wyrządzały, także y w potrzebach przynależałych. Których ze to synow swoich cisz rodzicielowie ich za takowym determinowaniem w nauce ich dostatecznie y przystoynie wyzwoleły. Actum ut supra.

41

Zapis wyzwolenia vcziwych młodzieniaszków, imieniem *Pawła Marchwianego* a *Marcina Jutrznika* od panow oycow ich a mistrzow vcziwego rzemiosła szewieckiego stal się roku Panskiego 1656, dnia 2 decembris.

Przed nami zwysz opisanymi oppatr(nymi) starszemi sławnego cechu naszego szewieckiego m(iasta) Woznik oblicznie stanąwszy oppatrni *Grygier Marchwiany* spolnie y z uczciwym *Pawlem* synem swoim, także *Jedrzezy Jutrznia* z uczciwym *Marcinem Jutrznikiem* synem swoim, jakosz to vczniami swoimi. Y zeznali iasnie przed vcziwem cechem naszym, ize ci nizey pisani synowie ich wyćwiczeni są od nich yakosz to miłych rodzicielow swoich w tymze vcziwym rzemiesle szewieckim iakosz to mistrzow w ktorey nauce, tak się vcziwie, przystoynie y poslusznie chowali y podle artikulow cechowych w terminie zadosyc vczynieli a nie tylko rodzicielom swoim posluszni byli, ale tesz y wszyskiety braciey vcziwey cechowej przystoynie vcziwosc y posluszenstwo wyrządzały, także y w postępkach przynaleztych. Których ze to synow swoich rodzicielowie ich dostatecznie y przystoynie wyzwoleły. Actum ut supra.

42

Anno 1656 die 20 septembris. Zapis wyzwolenia vcziwego młodzieniaszka imieniem *Wzwrzyna Kwiczk*a, od vcziwego a starszego *Marcina Klocza*, stryka iego miłego, mistrza vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, stał się 1656, dnia 20 septembris.

Przed nami opp(atrny) *Mathiszem Zgnielką*, cechmistrzem na ten czas, *Grygierem Marchwianym*, *Janem Cholewam*, *Marcinem Kloczem*, a *Jedrzejem Jutrzniam*, starszymi cechowemi miasta Woznik, oblicznie stanąwszy vcziwy a sławny p(an) *Marcin Klocz*, spolnie y z *Wawrzynem Kwiczkem*, pokrewnym iego, a na ten czas vcznem swoim, i zeznal iest tenze zwysz opisany *Marcin Klocz* iasnie przed nami, cechem, ize się ten Wawrzyn Kwiczek vczył się v niego tego poczcziwego a sławnego rzemiosła szewieckiego, podle artikulow mieyskich y cechowych, iako artykuły cechowe [.. ieich ..]. Ktoregosz to pomienionego *Wawrzyna Kwiczk*a czech nasz do act naszych do zapisania pozwolelismy. Przy czym był pomocny *Wawrzyna Kwiczk*a vczeniy *Thomasz Zgarda*, stryk iego własny.

43

Zapis miedzy vcziwym a sławnym cechem kowalskim tutecznym woyznickim a także oppatrny *Janem Cholewam* bratem tuteczne(g)o vcziwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik actikowany a(nn)o 1658 dnia 28 January.

Przed nami *Mathiaszem Zgniętką*, cechmistrzem na ten czas, *Grygierem Marchwianym*, *Marcinem Kłoczem* a *Jedrzejem Jutrzniam*, starszymi braty cechu naszego szewieckiego, oblicznie stanawszy wczciwy a sławny cechmistrz na ten czas *Stanisław Suchy*, spólnie y z braty swemi cechowemi, wczciwego a sławnego cechu kowalskiego tutecznego miasta Woznik, którzy załobe przedłożyli przeciwko *Janowi Cholewie*, który im to między posiedzeniem będąc pod trunkiem wymowiel: Ize się wy stuchlarze a stuchlarski cech wasz iest, ponieważz niemacie confirmathey od vrzedu naszego. Ktorysz to *Jan Cholewa*, będąc oblicznym przy załobie, przyznał to, ize takowe słowa wymowiel, ale z occasiey, bo y sam pan cechmistrz zwysz opisany kowalski był pod trunkiem, także na ten czas. Cech nasz przeslysawszy załobe y odpor a wvazywszy takową actią ponieważz ta sprawa pod trunkiem się przy obu stronach stała, nakazalismy *Janowi Cholewie* vpatrzywszy ize to ze z zadney sley woley, ani na vrażenie sławnego cechu kowalskiego, takowe słowa wymowały cechu kowalskiemu przepros vczyniel. Co się dostatecznie przez przepros od *Jana Cholewy* wykonało y to oco zadosciwi byli do act naszych zapisan iest, ize *Jan Cholewa* do konca nic takowego on przeciwko sławnemu cechowi kowalskiemu nie mowj tylko wczciwe a sławne ieich w cechu ieich chowanie y porządzenie. Kto by na potomne czasy powazył się cechowi sławnemu kowalskiemu strone zwysz opisanych słow vblizyc, na swoje szkode ono będzie. Actum a(nn)o et die ut supra.

44

Zapis wyzwolenia wczciwego młodzieniaszka imieniem *Jerzego Franke*, rodzica z miasta Lublina od wczciwego *Bartłomieja Smolarczyka*, mistrza tegosz to wczciwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik stał się 1658 dnia 27 miesiaca maja.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgniętką*, cechmistrzem na ten czas, *Janem Cholewam*, *Grygierem Marchwianym*, *Marcinem Kłoczem*, starszymi y młodszymi bratky cechu naszego sławnego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy wczciwy *Bartłomiej Smolarczyk* spólnie y z wczciwym *Jerzym Frankam*, rodzicem z miasta Lublina, wczniem swoim, także pomocnym na mieyscu opp(atrneg) *Jana Kauffmanna* pokrewnego iego *Paweł Woyzyk*, i zeznał tenze ro zwysz opisany *Bartłomiej Smolarczyk*, ikosz to mistrz iego, iasnie przed cechem naszym zupełnym, ize się ten pomieniony *Jerzy Franka* uczyl u niego tegosz to poczwięgo rzemiosła szewieckiego podle sławnych artykułow tytecznych cechowych a s wszeliaką wiernosc, zyczliwosc y wszeliakowe posluszenstwo tak samemu mistrzowi, iako y p(ani) matce cachował, o którym nic złego nie mowi tylko wczciwe iego zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza y wyzwala. Ktoregosz to wyzwolenie do act naszych cechowych przyimuie się. Actum a(nn)o et die ut supra.

45

Zapis przyiecia za wczciwego mistrza do act naszych cechowych wczciwego *Bartłomieja Mogielkę*, rodzica tutecznego woyznickiego, roku Panskiego 1658 dnia 27 mensis maj.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgnietką*, cechmistrzem na ten czas, *Janem Cholewą*, *Grygierem Marchwianym*, *Marcinem Kloczem*, starszymi y młodszymi brathy cechu naszego sławnego szewieckiego miasta Woznik: oblicznie stanawszy vcziwy *Bartłomiej Mogielka* spolnie y z vcziwym *Janem Rymką*, pomocnym swoim, przystoynie nas ządaiać, aby był za vcziwego mistrza do act naszych cechowych przyiety y zapisany: niemogac my zadosci iego odmowic: pomienionego *Bartłomieia Mogielkę* z ucziwego nie podeyzzrzałego rzemieślnika a mistrza do act naszych przyielymy. Ktorysz to mistrz mu się podle P(ana) Boga y chwalitebnych artikulow cechowych rzadzic y sprawowac rzemiosło swoje bez wszeliakowey nagany przewodziec pod pokuta, iako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą, y posłuszenstwo wszeliak cechowy naszemu zachowac. Actum anno et die ut sup(ra).

46

Zapis zgody dobrowolney przyiacielskiej y braterskiej miedzy vcziwymi osobami vcziwego a sławnego rzemiosła szewieckiego, to iest *Stanisławem Wiesiolkiem* rodzicem z miasta Pyskowicz a *Grzegorzem Marchwianym*, obywatelem tutecznym woyznickim stal się roku 1658, dnia 31 miesiaca lipca.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgnietką*, cechmistrzom na ten czas, *Janem Cholewam*, *Marcinem Kloczem*, *Jedrzeyem Jutrzniam* a *Woyciechem Gwiazdą* vcziwego a sławnego cechu szewieckiego tutecznego woyznickiego starszemi mistrzami, stala się zgoda dobrowolna przyiacielska y braterska miedzy vcziwymi personami vcziwego a sławnego rzemiosła szewieckiego, to iest *Stanisławem Wiesiolkiem*, rodzicem z miasta Pyszkowicz⁸⁴⁹ a *Grzegorzem Marchwianym*, obywatelem tutecznym woyznickim za podan[iem] tey sprawy od wrzedu woytowskiego, tutecznego yakosz to *Mathiasza Kruzela* woyta y collegow wrzedu iego s ktoregosz to zwysz pomienionego *Stanisława Wiesiolka* będąc przy trunku nizey pisaney *Grygier Marchwiany* slowy narzekł y dotknął, ale iednak iż z gniewu y z zapalczywosci nie mogąc tego co wymowiel pro barr odalego ze Filij [...]mnum semper in omnib(us) errant et labuntur nakloniwszy się przes dobre y poczciwe osoby wiarygodne przepros sobie vczyniwszy przyiacielski y braterski zgodzieli się pięknie y przystoynie a wszakze takowey conditiei, iże *Grygier Marchwiany* na *Stanisława Wesolka* nic zlego nie wie, tylko vcziwe cne y chwa[liteb]ne iego tak zacne yako tesz w rze[mio]sle zachowanie. A ktoreby strona y potomnie [...].⁸⁵⁰

47

Zapis przyiecia za vcziwego mistrza do act naszych cechowych vcziwego *Marcina*, syna *Jana Zuzika*, rodzica tutecznego woyznickiego, roku Panskiego 1659 dnia 28 marty.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgnietką*, cechmistrzem na ten czas, *Grygierem Marchwianym*, *Janem Cholewą*, *Marcinem Kloczem* a *Jedrzeyem Jutrzniam*, starszymi y młodszymi braty cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwy *Marcin* syn *Jana Zuzika*, przezwiskiem *Zabka*, spolnie y z vcziwym *Woyciechem Gwiazdą*, brathem ce-

⁸⁴⁹ Pyskowice, miasto na Górnym Śląsku na zachód od Bytomia.

⁸⁵⁰ Brak kolejnej karty.

chowym pomocnym swoim, przystoynie nas żądając, aby był za vcziwego mistrza do act naszych cechowych przyiety y zapisany. Niemogąc my zadosci iego odmowic, pomienionego *Marcina* za vcziwego y w niczym nie podeyzrzałego rzemieslnika a mistrza do act naszych przyimuiemy. Ktorysz to mistrz ma się podle Pana Boga, y chwalitebnych artykułow cechowych rządzic y sprawowac, rzemiosło swoje bez wszeliakowey nagany przewodzic pod pokutą, iako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą, y posluszenstwo wszeliak cechowi naszemu zachowac. Actum a(nn)o et die ut supra.

48

Zapis postanowienia zupełnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, strone synow mistrzowskich, yako się nizeli mistrzami zostaną, a do cechu naszego vcziwego przyięci będą, sprawowac a rządzic mają. Stał się roku Panskiego 1659, dnia 28 marty.

My oppatni *Mathiasz Zgnielka*, cechmistrz na ten czas, *Jan Cholewa*, *Grygier Marchwiany*, *Marcin Klocz* a *Jędrzey Jutrznia* starszy, spolnie y zie svymi poczciewi brathy młodszymi, cechowymi miasta tutecznego Woznik nieniejszymi actami naszymi cechowymi oznaymujemy, Ize to mocnie a zupełnie y wiecznymi czasy nieodmiennie, nierozdzielnie miedzy sobą postanowuiemy, Ize na potomne y teraz będące czasy artykułom naszym cechowym bez szkody, każdy syn mistrzowski po wyuczeniu tegoszto rzemiosła szewieckiego pirowey nizeli mistrzom zostanie powinien rok ieden na wędrowce zostawac. Powrociwszy się tos dopiero za uczciwego mistrza przyiety ma bycz a do trulice naszej cechowej cztery twarde tolary, co uczyni dwanasce złotych polskich za wędrowkę, 1 achtel piwa yleby nie wędrowal. Item funt wosku bez odpornosci odłożyć a nie wiary. Ktoregosz to postanowiono wszystka bracia zupełna cechowa przyiela y na tym przestala. Actum A(nno) et die ut supra.

49

Zapis wyzwolenia z vcziwego rzemiosła szewieckiego od vcziwego mistrza *Barthosza Smolarczyka*, *Marcina Odrobinke*, vcziwego vcznia swego, tegosz to rzemiosła szewieckiego a do act naszych cechowych w roku Panskim 1660 dnia 26 january wpisany.

Przed nami oppatr(nym) *Mathiaszem Zgnielką*, cechmistrzem na ten czas, *Janem Cholewam*, starszym i inszemi collegami starszymi, y zupełną bracią cechowam, stanawszy oblicznie vcziwy *Barthosz Smolarczyk*, mistrz vcziwy z tegosz to *Marcinem Odrobinką* y z nim samym vcznim swoim i zeznal tenze *Barthosz Smolarczyk*, iakosz to mistrz vcznia swojego, ize ten *Marcin Odrobinka*, rodzicz tuteczny, vczył się v niego, tegosz to poczciewego rzemiosła szewieckiego, podle sławnych artykułow cechowych, y wszeliaką wiernosc, zyczliwosc y wszeliakowe posluszenstwo, tak samemu mistrzowi yako y paniey matcze się zachowal, o którym nic zlego nie mowy, tylko vcziwe iego zachowanie, którego na ten czas

z nauki wypuszcza y wyzwala. Ktoresz to wyzwolenie do act naszych cechowych z wiadomością wszystkiej braciey cechowej przyimuie się. Actum a(nn)o et die ut supra.

50

Item tegosz roku 1660 y dnia 29 january.

Sławny pan *Marcin Kłocz*, brath y starszy cechu sławnego tutecznego wozniczkiego, *Simona Przybylczyka* przy tymże wyzwoleniu *Marcina Odrobinki*, takim sposobem wyzwolenia, ize się przystoynie iako sam pan mistrz *Marcin* zeznal, ze się przystoynie [...].⁸⁵¹

51

Zapis przyecia za vcziwego mistrza do act naszych cechowych vcziwego Wawrzyna Kwika, rodzica tutecznego woyzniczkiego roku Panskiego 1661 dnia 19 juny actikowany.

Przed nami oppatr(nym) *Janem Cholewam*, cechmistrzem na ten czas, *Mathiaszem Zgnielką*, *Marcinem Kłoczem a Woyciechem Gwiazdam*, starszymi, także przy oblicznosci y sessiey młodszej braciey a mistrzami vcziwego cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwy *Wawrzyniec Kwik* spolnie y z vcziwym *Tomaszem Zielonym*, mistrzem y brathem cechowym, pomocnym swoim, przystoynie nas zadayac, aby był za vcziwego mistrza do act naszych cechowych przyiety y zapisany. Niemogąc my zadosci iego a wszakze za poradą braciey zupełney odmowic, pomienionego *Wawrzyna Kwika* za vcziwego y w niczym nie podeyzrzałego rzemiesnika a mistrza do act naszych przyimu-
iemy. Ktorysz to nowociwy mistrz ma się podle Pana Boga y chwalitebnych artikulow cechowych rządzic y prawowac, rzemiosło swoje bez wszeliakowey nagany przewodzic pod pokutą, yako artykuły nasze cechowe z sobą przynoszą y posluszenstwo wszeliakowe y vcziwosc zachowac. Actum a(nn)o et die ut supra.

52

1662. Dnia 16 miesiaca stycznia. Stal się zapis wyzwolony młodzieniaszka imieniem *Matheusza*, pozostalego nieboszczyka *Walentego Ziolka* a mistrza będącego tegosz to vcziwego rzemiosła naszego szewieczkiego syna, od oppatr(nego) *Marcina Kłocza*, starszego brata a mistrza iego, tym sposobem iako nizey nasladiue:

Przed nami oppatr(nymi) *Janem Cholewam*, cechmistrzem na ten czas, *Matyssem Zgnielkam*, *Woyciechem Gwiazdam a Grygierem Marchwianym*, starszemi mistrzami cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwy a oppatrny *Marcin Kłocz*, starszy mistrz cechu naszego vcziwego, spolnie y z vcziwym *Matheuszem Ziolkim*, rodzicem tutecznym woyniczkim a mistrzowskim synem vczniem swoim, przy vcziwey matronie a pozostalej wdowie rodzicielce iego. Y wyznal iest tenze z wierzchu pisany *Marcin Kłocz*, iakosz to mistrz, ize się u niego uczyl tegosz to pocziwego rzemiosła szewieczkiego po-

---

⁸⁵¹ Nieczytelny fragment tekstu.

mieniony *Mathusz Ziolk*, podle sławnych artykułow naszych cechowych, a w takowym cwiczeniu a nauce wiernie, posłusnie, y zyczliwie się tak samemu mistrzowi jako tesz y p(ani) małżonce iego, jako na uczciwego vcznia należy, yakosz y wszystkim panom mistrzom wszeliakam uczciwosz czyniel y zachował się, o którym zlego nie mowy, tylko wszystko dobre, y pocziwe iego zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza y wyzwala, ktorez to wyzwolenie do act naszych cechowych z wiadomością braciey cechowey roku y dnia yak na wierzchu opisano przimuie się y zapisuie.

53

Roku 1664 dnia 7 januarii. Stał się zapis wyzwolony uczciwego młodzieniaszka, imieniem *Jana Januszowica*, pozostałego potomka po nieboszczyku *Janie Januszu*, na on czas pocziwego rzemiosła tkackiego mistrzu, w ten nizey nasladujacy sposób.

Przed nami opatrnemi *Woiciechem Gwiazdą*, cechmistrzem na ten czas, *Matthyszem Zgnielką*, *Jedrzejem Jutrzną*, starszymi mistrzami cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy uczciwy a opatrný *Marcin Kloc*, starszy mistrz cechu naszego szewieckiego, spolnie i z uczciwym *Wawrzynem Kwikiem* mistrzem tegosz rzemiosła naszego szewieckiego, pozostałego wyżej dotczonego potomka oiczem, także i uczciwym *Janie Januszowicz*, pozostałym potomkiem, rodzicym tutecznym woznickim: Y wyznal jest tenze wyżej pisany *Marcin Kloc*, jakosz to mistrz, że się u niego uczył tegosz rzemiosła naszego szewieckiego pomieniony młodzieniaszek *Jan Januszowicz*, podle chwalitebnych a sławnych artykułow naszych cechowych, a w takowym cwiczeniu i nauce wiernie, posłusnie i zyczliwie się tak samemu mistrzowi, jako też i małżonce jego, jako na uczciwego ucznia należy, jakosz tez i wszystkim p(anom) mistrzom wszelaką uczciwość czynił i zachował się, o którym nic zlego nie mowi, tylko wszystko dobre i pocziwe jego zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza i wyzwala. Ktoregosz to wyzwolenie do act naszych cechowych z wiadomością braciey cechowey roku i dnia zwyż opisanego przyimuje się i zapisuje.

54

Roku Panskiego 1666 dnia 2 february. Stał się zapis wyzwolenia vczciwego młodzieniaszka imieniem jana od sławnego y vczciwego pana *Woyciecha Gwiazdy* na ten czas cechmistrza vczciwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta tutecznego Woznik, syna swego własnego z wyuczenia tegosz to sławnego rzemiosła szewieckiego, tak iako nizey nasladuie:

Przed nami na ten czas trzymaiac mieysce pana cechmistrza *Macieyem Zgnielką*, *Jedrzejem Jutrzną*, *Marcinem Kloczem* starszymi vczciwego a sławnego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik: oblicznie stanawszy vczciwy y sławny pan *Woyciech Gwiazda*, cechmistrz na ten czas tegosz do pomienionego cechu naszego szewieckiego, spolnie z vczciwym synem swoim własnym imieniem *Janem*, i wyznal zwysz pomieniony *Woyciech Gwiazda*, że się v niego uczył y wyczizył tegosz to vczciwego rzemiosła szewieckiego podle chwali-

tebnych artykułow naszych cechowych jako na uczciwego vcznia y syna przynależy, w którym czwiczniu zachował się panu oycu swemu podle wyznania pana oycy paniey matce iego y wszystkim braciey naszej cechowej, we wszystkim tak w posluszenstwie y innych postępkach cechowych wiernie zachował się jako vczciwy syn a vczen, którego pan ociec iego miły wyczwiczwszy go tegosz rzemiosła często mianowanego szewieczkiego przystoynie iako zwyczaj cechowy z sobą przynosi wyzwolel. Actum a(nn)o et die ut supra.

55

Eodem anno et die ut supra⁸⁵²

Sławny a vczciwy *Jedrzej Jutrznia*, starszy mistrz nasz cechowy oblicznie stanąwszy przed nami oppatrnymi y sławnymi na ten czas *Woyciechem Gwiazdam*, cechmistrzom, *Macieyem Zgnielkam a Marcinem Kloczem*, starszymi mistrzami spolnie y z vczciwym *Marcinem* synem swoim własnym, i zeznal zwysz pomieniony *Jedrzej Jutrznia*, yze wyuczyl syna swego *Marcina* tego rzemiosła vczciwego szewieczkiego, podle chwalitebnych artykułow naszych cechowych y we wszystkim podle zeznania p(ana) oycy iego, tak samemu p(anu) oycu, p(ani) matce y inszey braciey naszej cechowej wiernie y poslusznie jako na uczciwego należy zachowanie się którego pan ociec iego miły wyczwiczwszy tegosz rzemiosła mianowanego vczciwego szewieczkiego przystoynie iako zwyczaj cechowy z sobą przynosi wyzwolel. Actum a(nn)o et die ut supra.

56

Anno 1666 dnia 9 miesiaca marca to iest we stepny wtorek

Przed nas *Woyciecha Gwiazde*, na ten czas cechmistrza, *Matysa Zgnielke*, *Marcina Klocza*, *Jedrzeja Jutrznie* starszych cechu naszego vczciwego szewieczkie[go] tutecznego miasta Woznik oblicznie stanąwszy [vcz]ciwy *Mathusz Ziolk*o rodzic tuteczny wozniczky rzemieślnik tegosz to rzemiosła szewieczkiego za[da]jąc nas vnizenie, zebysmy go do ksiąg a zapisu [na]szego za spolu vczciwego mistrza przyieli a zapisali. Widząc iego vnizoną prośbę tegosmy mu zamowic nie mogli, ale ciesząc się z miłych vczciwych y w niczym nie podeyzzralych mistrzow a bratow naszych cechowych onego za spolu mistrza a brata vczciwego do act naszych przyjmuiemy nie widząc o nim nic takowego co by iego imieniu a sławie dobrej y vczciwey szkodzie miało, tylko wszystko dobre, cnotliwe a cne iego zachowanie. Actum anno et die ut supra.

57

---

⁸⁵² 2 lutego 1666 r.

Zapisz wyzwolenia *Woiciecha Dupczyka* od uczciwego p(ana) *Jana Cholewki*, jakosz to mistrza iego, roku Panskiego 1666 dnia 3 maja do act naszych cechowych przyięty i wpisany iest.

Przed nami oppatr(nym) na ten czas *Woiciechem Gwiazdą*, cechmistrzem, *Mathyszym Zgnieltką*, *Marcinem Klocem*, *Andrzejem Jutrzną*, starszymi uczciwego a chwalitebnego cechu szewieckiego miasta Woznik: oblicznie stanąwszy uczciwy i sławny mistrz *Jan Cholewka*, spolnie i z uczciwym *Woiciechem Dupczykiem*, uczniem swoim: zeznał jest wyzey opisany *Jan Cholewka*, jakosz to mistrz ucznia swego, ize się uczył tenze zwyż przerzeczony *Woiciech Dupczyk* u niego tegosz sławnego i uczciwego ucznia należy, i tak samemu mistrzowi i małżonce iego, i wszytkiey uczciwey braciey cechowej, we wszytkim, i postępkach uczciwych cechowych, wiernie i posłusznie zachował się, jako uczciwy uczeń, którego mistrz iego z nauki podle artik(ułow) sławnych cechowych wyzwoleł. Actum a(nn)o et die ut supra.

58

Zapis przyiecia za uczciwego mistrza do act naszych cechowych vcziwego *Marcina Zgnieltczyka*, rodzica tutecznego woyznickiego, roku Panskiego 1670, dnia 3 miesiaca lutego actikowany.

Przed nami oppatr(nym) *Tomaszem Zielonym*, cechmistrzem, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Kloczem*, *Andrzejem Jutrzną*, starszymi, także przy oblicznosci y sessiey mlodszey braciey, a mistrzami vcziwego cechu naszego szewieckiego miasta Woznik, oblicznie stanąwszy vcziwy *Marcin Zgnieltczyk*, spolnie y z pomocnym swoim opp(atrznym) panem *Janem Rymkam*, wojtem na ten czas wozniczkiem, przystoinie nas ządaiąc, aby był za vcziwego mistrza do act naszych cechowych przyięty y zapisany. Nie mogąc my zadosci odmowic, pomienionego *Marcina Zgnieltczyka* za vcziwego y w niczym nie podeyzzrzałego rzemislnika a mistrza do akt naszych przimuujemy. Ktorysz to nowociwy mistrz ma się podle Pana Boga y chwalitebnych artikulow cechowych rządzic y sprawowac rzemioslo swoje bez wszeliakowey nagany miedzy nami przewodziec pod pokutam yako artykuły nasze cechowe przynoszą, y posluszenstwo wszeliakowe sławnemu cechowi naszemu y vcziwosc zachowac. Actum a(nn)o et die ut sup(ra).

59

Eodem die et anno.⁸⁵³

Vcziwy *Jan Januszyk*, rodzicz tuteczny tymze sposobem yako y *Marcin Zgnieltczyk* wie-dząc my cech zupełny o iego cnocie, vrodzeniu y zachowaniu vcziwym, przy sławnym panu *Walentym Pokornym*, cechmistrzem sławnego cechu ieich tkalskiego, pomocnym iego przyięty iest za spolu mistrza y brata naszego cechowego szewieckiego, który rodzic wie-

---

⁸⁵³ 3 lutego 1670 r.

dziel iako wszeliakam vcziwosc panom starszym y mlodszym panom mistrzom y inszym zachowac y czynic. Actum a(nn)o et die ut supra.

60

Anno 1670, dnia 2 miesiaca lipca.

Vcziwy *Marcin Jutrznik*, rodzic tutechny stanawszy oblicznie spolnie y z rodzicem swoim *Jedrzejem Jutrzniam* przed zupelny cech nasz szewieczki na ten czas *Tomasza Zielonego*, cechmistrza y collegow iego zwysz opisanych y inszych starszych y mlodszych mistrzow, zadaiac nas aby byl za vcziwego mistrza tegosz to rzemiosla szewieczkiego. Nie mogac iego prosbie odmowic, nie wiedzac nic takowego co by mu zbraniac mialo, tylko wszystko vcziwe, cne y poczciwe iego vrodzenie y zachowanie do act naszych za mistrza vcziwego przyimuemy, który bedzie wiedzial iako sie podle chwalitebnych artikulow zachowac y jednemu kazdemu mistrzowi y inszym poczciwym ludziom poczciwosc wyrzadzac.

61

Zapis wyzwolenia vcziwego *Jana Jutrznika* od *Andrzeja Jutrzni*, rodzica iego z wyuczenia, stal sie roku Panskiego 1673, dnia 14 miesiaca lutego.

Przed nami *Thomaszem Zielonym*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Kloczem* starszemi vcziwego a slawnego cechu naszego szewieczkiego tutechnego miasta Woznik oblicznie stanawszy vcziwy *Jedrzej Jutrznia*, starszy y mistrz tegosz to vcziwego rzemiosla szewieczkiego spolnie z vcziwym *Janem* synem swoim, yakosz to vcziem swoim. I zeznal tenze przerzeczony *Jedrzej Jutrznia* yze sie wyuczyl u niego pomieniony *Jan* syn iego wlasny, tegosz to rzemiosla szewieczkiego podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych yako na vcziwego syna y vcznia nalezy, y tak samemu rodzicowi, yako y rodzicielce iego y wszyskietey vcziwey braciey cechowej we wszyskim y postepkach vcziwych cechowych wiernie y poslusznie zachowal sie yako na ucziwego syna y vcznia przynalezy. Ktorego rodziciel iego podle chwalitebnych artikulow, yako mistrz z wyuczenia wyzwolel. Actum ut supra.

62

Tegosz Roku y dnia yako zwysz opisano. Stal sie takze zapis wyzwolenia *Jedrzeja Cholewki* od *Jana Cholewy*, yakosz to mistrza y brata iego rodzzonego starszego, yako nizey nasladuie:

Przed nami *Thomaszem Zielonym*, yakosz to cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Kloczem* a *Jedrzejem Jutrzniam*, starszemi vcziwego a slawnego cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy vcziwy a slawny *Jan Cholewa*, yakosz to mistrz tegosz to poczciwego rzemiosla szewieczkiego spolnie y z *Jedrzejem*, bratem swoim mlodszym rodzonym, vcziem swoim y zeznal, tenze zwysz pomieniony *Jan Cholewa*, yakosz to mistrz, yze sie u niego pomieniony *Jedrzej*, brat iego, tegosz to poczciwego rzemiosla szewieczkiego, podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych, y tak wiernie y poslusznie taksamemu mistrzowi, malzonce iego y inszey slawney braciey ce-

chowej zachował się, którego y z wyuczenia podle sławnych artikulow zwyczajnie wyzwolel. Actum a(nn)o 1673 et die ut supra.

63

Zapis wyzwolenia vcziwego *Andrzeja Wolkowicza* od sławnego *Marcina Klocza*, yakosz to mistrza starszego, y starego oycia iego, stal się roku Panskiego 1675, dnia 21 miesiąca lutego.

Przed nami *Tomaszem Zielonym*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam* a *Andrzejem Jutrzniam*, starszymi vcziwego a sławnego cechu naszego szewieczkiego miasta Woznik, oblicznie stanawszy sławny *Marcin Klocz*. Starszy mistrz spolnie y z vcziwym *Andrzejem Wolkowiczem* vczniem y pokrewnym swoim rodzicem tutecznym, y zeznal pomieniony *Marcin Klocz* yakosz to mistrz y stary ociec, ze się v niego vczył pomieniony *Andrzej Wolkowicz*, tegosz to poczciwego rzemiosla szewieczkiego yako poczciwy vczen, y tak się mistrzowi swemu yako tesz y malzoncze iego y inszey sławney braciey a mistrzom poczciwie y przystoinie zachował, yako na poczciwego vcznia przynalezy. Ktorego z wyuczenia podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych zwyczajnie wyzwolel. Actum a(nn)o et die ut supra.

64

Zapis wyzwolenia vcziwego młodzieniaszka imieniem *Jakuba Gassiniusza*, od sławnego *Mathiasza Ziolk*a młodszego magistra y brata cechu naszego vcziwego szewieczkiego stal się roku 1676, dnia 28 miesiąca stycznia.

Przed nami *Tomaszem Zielonym*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Kloczem* a *Jedrzejem Jutrzniam*, starszymi vcziwego y sławnego cechu naszego szewieczkiego miasta tutecznego Woznik, oblicznie stanawszy sławny *Mathiasz Ziolk*o młodszy mistrz spolnie y z vcziwym *Jakubem Gassiniuszem*, vczniem swoim, rodzicem tutecznym. I zeznal pomieniony *Matheus Ziolk*o yakosz to magister, ze się v niego vczył przerzeczony *Jakub Gassinius* tegosz to poczciwego rzemiosla szewieczkiego yako poczciwy vczen y tak się magistrowi swemu yako tesz y malzoncze iego y inszey braciey sławney a mistrzom cechowym, poczciwie y przystoinie zachował, yako na poczciwego vcznia przynalezy, o którym nic [sem sle] mowic nie może, tylko vcziwe, cne y chwalitebne iego zachowanie, którego z wyuczenia podle chwalitebnych artikulow naszych cechowych zwyczajnie wyzwolel. Actum a(nn)o, et die ut supra.

65

Sub eodem actu. Zapis wyzwolenia vcziwego młodzieniaszka imieniem *Walentego Kubaszika* od sławnego *Jana Janusza* młodszego magistra y brata cechu nasze-

go sławnego y vcziwego szewieczkiego. Stał się roku Panskiego 1676 dnia 28 miesiąca stycznia.

Przed nami zwysz pisanymi *Tomasz Zielonym*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdą*, *Marcinem Kloczem*, a *Jedrzeyem Jutrzniam*, starszymi magistrzoma cechu naszego szewieczkiego miasta tuteicznego Woznik, Oblicznie stanawszy sławny *Jan Janusz* młodszy magister a brat nasz cechowy spolnie y z vcziwym młodzieniaszkiem ymieniem *Walentym Kubaszykiem* rodzicem tuteicznym, vcziem swoim, i zeznał tenze pomieniony *Jan Janusz*, yakosz to magister Iże sie u niego vczył *Walenty Kubaszek* tego poczziwego rzemiosła szewieczkiego, y w takowym cwiczeniu zachował się wiernie y przystoynie malzonce iego, y braciey naszej cechowej, yako na poczziwego vcznia przynależy, o którym nic zlego mowicz nie może, tylko vcziwe, cne y chwalitebne zachowanie iego. Ktoregosz to z wyczwiczenia, podle chwalitebnych artykułow naszych cechowych zwyczajnie wyzwolel. Przy którym wyzwoleniu był oblicznym sławny *Michał Kubaszek*, pan ociec iego. Actum a(nn)o et die ut supra.

66

Anno 1676, dnia 9 decembris.

Vcziwy *Matbae(us) Jutrznik*, rodzic tuteiczny stanawszy oblicznie przed zupełny czech nasz sewieczki, na ten czas *Thomasa Zielonego* czechmistrza, starszych y collegow iego zwysz opisanych y wszystkich mistrzow mlodszych, żadaiaz nas aby był za vcziwego mistrza tegos to rzemiosła szewieczkiego. Nie mogac iego prosbie odmowic, nie wiedząc nic takowego czo by mu zbraniacz miało, tylko wszystko uczziwe, czne a poczziwe iego urodzenie

y zachowanie, do act nasych za mistrza uczziwego przyimuiemy, który będzie wiedział iako się podle chwalitebnych artykułow zachowacz y jednemu kazdemu mistrzowi, y insym poczziwym ludziom poczziwosc wyrządza.

67

Zapis przyecia vcziwego młodzienia imieniem *Walentego Kubasowica*, za społmaystra do podciwego czechu naszego szewieckie[go], stał się roku Panskiego a(nn)o 1678 dnia 25 january.

Przed nasz czechmistrza *Tomasz Zielonego* y bracia starszą, także y młodszą czechu naszego przedstapiel zwisz mianowany podciwy młodzieniec, spolnie y s przyacielem swoim *Woyciechem Gassiniuszem*, a na ten czas burmistrzem woznickim, także y rodzicem swoim mielym *Mychalem Kubaszkam* naklonnic nasz s temze zwis mianowanem młodzieniem prosząc, żebyszmy go za społ maystra miedzy się prijeli, co my wydząc z powaznam prziczenę y potciwe wycwiczenie w rzemiesle naszym, tegosz zis mianowanego młodzienia, odmowicz smy nie mogli, ale go przyimuyemy za społ maystra czechowego, ktorys to społ brat nasz podług vchwalonych artykułow naszech powinien się będzie sprawowac, Bojawn Boską naprzod przy sobie zachowiwac, w cechu wszelaką vcziwosc jednemu kazdemu wyrządza, jako tesz y pospolitemu clowiekowi cnotliwie się sprawującemu. Działo się roku y dnia jak na wierzchu dołożono.

Zapisz przyiecia vczciwego *Gerzego Marchewcyka* za społ magistra, do podciwego czechu naszego szewieczkiego roku Panskiego 1681, dnia 3 miesiaca lipcza.

Przed nas czechmistrza *Tomasza Zielonego* y braciom starszom y młodszo czechu naszego przedstapiel zwys mianowany podciwy *Gerzy* y z *Grygiem Marchawianem* rodzicem swem miłem naklonnic nasz proszacz zebysmy go za społ magistra miedzy sie czechowego priely a widzacz my slusnam przyczene zadosci uwazaiacz iego uczciwe zachowanie czne przystoynie postepki a wyczwiczenie uczciwego rzemiosla naszego, temuz zwyz mianowanemu odmowic iechmu powazney zadosci iego nie mogli ale go za społ magistra czechowego zupełnie przyimuimy. Ktorys to często mianowany *Jerzy* a społbrat nasz podług vchwalonych artikulow rzemiosla naszego sprawowac się powinien, co przed Boskam boiasz zachowacz a o czechu naszym wszelakam vczciwosz jednemu kazdemu bratu czechowemu czenicz y zachowacz y posluszenstwo czechu naszemu zachowacz y pełnicz, takze y przeciwko kazdemu czlowiekowi pospolitemu [...] się a uczciwie się szamsieczko zachowacz y sprawowacz. Działo się w roku y dnia ut supra dołozone iest.

Roku Panskiego 1684, dnia 9 february.

Uczciwy *Jan Jutrznia*, rodzicz tutecznego miasta Woznik oblicznie stanawszy przed nasz czechmistrza, na ten czas *Thomasza Zielonego*, a starszych magistrzow y młodszych szewieczkiego rzemiosla potczywego przy sławney braciey *Thomasa Ssurowcza* a *Marcinie* rodzonem swem *Szczesniku*, zadaiaz nasz uprzejmie aby był za społmagistra tegos to rzemiosla potczywego przyiety. A widzacz my iego prozbe uprzejmam y zadoscz uklonam, ktorey nie mogliśmy odmowicz, a to dla iego potczywego urodzenia dobrego, zachowania y cznych postepkow miedzy szamsiecztstwem upatruiazcz, za społ magistra młodszego do czechu naszego przyimuimy y przyielimy, y do act naszych czechowych incorporowalismy. Będzie wiedział nowo przyiety brat jak się zachowacz y sprawowacz podług chwalitebnych artikulom potczywego czechu naszego rzemiosla. Mianowicie utcziwosc panu czechmistrzowi wyzadzacz. Takzey braciey wszytkich starszych y młodszych jak tez panom magistrzow y przeciwko ludziom pospolitem. Działo się w miescie Woznikach przy zupełniey braci czechu potczywego szewieczkiego. Roku y dnia ut supra.

Roku Panskiego 1688 dnia 5 january. Zapis przyiecia za społ magistra vczciwego *Woyciecha Zielonego* alias *Lisa* y brata młodszego tegoz rzemiosla poczywego sewieczk(iego) do act nasych cechowych, rodzica tutecznego miasta Woznik.

Przed nami *Thomaszem Zielonem*, na ten casz cechmi(strzem), *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Zuzikiem* a *Matheus(em) Ziolkim* starsemi magistrami cechowemi, przy oblicznosci y sesiey młodsey braciey a magistrami vczciwego cechu naszego sewieczk(iego) miasta

Woznik, oblicznie stanawszy przed zupełny cech nas ucciwy *Woyciech Zieloncyk* przystoinie nasz ządaiać, aby był za społ mistrza do act naszych cechowych przyiety y zapisany. Nie mogąc my zadosci iego, a wszakże za poradą p(ana) rodzica iego y braciey zupełney cechowych, za vcziwego y w nicem nie podeyrzanego rzemieślnika a mistrza do act naszych przyimuiemy. Ktorys to nowociwy mistrz ma się podle Pana Boga y chwalitebnych artykułow cechowych rządzicz y sprawowacz rzemiosło swe bez wszeliakowey nagany między nami przewodzić pod pokutą iako artykuły nasze cechowe sz sobą przynosą, y poslusenstwo wszeliakowe sławnemu cechowi nasemu y vcziwosc zachowacz. Act(um) a(nn)o et die ut supra.

71

Zapis wyzwolenia vcziwego młodziacka imieniem *Andrzeia Deyczyka* alias *Brewcyka* syna nieb(oszczyka) *Gerzego Brewki* od sławnego magistra y brata cechu naszego sławnego y vcziwego szewieckiego *Walentego Wiewiorki*, stał się roku Panskiego 1688, dnia 5 january.

Przed nami *Thomaszem Zielonem*, cechistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Zuzikiem* a *Mathaensem Ziolkim*, magistrami starszymi cechu sewieckiego miasta tuteznego Woznik, oblicznie stanawszy sławny *Walenty Wienior* młodszy magister y brat sławnego y ucziwego cechu naszego sewieckiego spolnie y z ucziwem młodzieniaskiem a uczniem swoim *Andrzejem Deikiem* alias *Brewcykiem* i zeznał tenze cesto mianowany sławny *Walenty Wienior* iakos to magister yze się u niego uczył tenze *Andrzej Brewcyk* tego pocziwego rzemiosła pocziwego y w takowem cwiczeniu zachował się ucziwie y przystoinie małżonce iego y braciey naszej cechowej iako na pocziwego ucznia przynależy. O którym nicz złego p(an) magister mowicz nie może, tylko ucziwie, czne y chwalitebne zachowanie iego. Ktoregos to z wyczwiczenia podle chwalitebnych articulow naszych cechowych z[m]ojcnienie przy zupełnem cechowaniu wyzwolił. Przy ktorence to wyzwoleni y był przytomnie p(an) *Thomas Zielony*, cechmistrz na ten czas a opiekon zwyz dołożonego ucznia, którego był cwicył tegoz ucziwego rzemiosła na mieysczu nieb(oszczyka) rodzica iego. A(nn)o et die ut supra.

72

Tegoz Roku 1688 dnia 5 January. Zapisz wyzwolenia ucziwego młodzieniaska imieniem *Thomasa Mierzwaka*, syna nieb(oszczyka) *Woyciecha Mierzwaka* od sławnego magistra y społ brata cechu naszego ucziwego sewieckiego *Marcina Szczesnika* stał się ut supra roku y dnia.

Przed nami *Thomasem Zielonem*, cechmistrzem na ten czas, *Woyciechem Gwiazdam*, *Marcinem Zuzikiem* a *Mattha(us)em Ziolkim* magistrami starszymi cechu naszego sewieckiego oblicznie stanawszy przed zupełny cech nasz zupełny sławny *Marcin Szczesnik* społbrat cechu naszego, y zeznał, ze tenze ucziwy młodzieniaszek *Thomas Mierzwik* uczył się u niego tegoz ucziwego rzemiosła, y w takowem cwiczeniu zachował się pocziwie iako na to należy przystoinie y małżonce iego y braciey nasey cechowej. O ktoremze to vczni pan magister nic takowego mowicz nie może, jedno ucziwie czne y

chwalitebne zachowanie iego. Ktorego zwyczajnie podle chwalitebnych articułow naszych cechowych przytomosci cechu upełnego wyzwolił. A(nn)o et die ut supra.

73

Tegoz roku 1688, dnia 5 january.

Przed nami *Thomasem Zielonem* cechm(istrzem) na ten cas, starsemi magistrami cechu nasego sławn(ego) y pocziwego sewiczkiego iakoz tez y zupełney społbraciej młodszych y magistrów, oblicznie stanąwszy przed zupełny cech nasz sławny pan *Thomas Zielony* a cechmistrz nas na ten casz a synów swoich własnych imieniem *Woyciecha* syna starzego y *Marcina* młodszego syna wyzwolił z wytzwicenia tegoz rzemiosła uczciwego sewieczk(iego) stał się w miescie Woznikach. Anno et die ut supra.

74

Roku 1689, d(ie) 31 januarij. Zapisz wyzwolenia uczciwego młodzienca imieniem *Walentina Pospieczycha*.

Przed nami *Thomaszem Zielonem* cechmistrzem na ten czas vcciwego rzemiosła szewieckiego miasta Woznik, starsam y młodsam braciom vpelnego cechu naszego oblicznie stanalszy sławny pan *Mateusz Ziółko*, jako mistrz starszy cechu naszego szewieckiego zeznaje czechowi zupełnemu ze mi sie cnotliwie w nauce zachował, którego z iego nauki przy vpelnem czechu z nauki jego wyzwalam. Actum ut supra.

75

Roku Panskiego 1690.

Vcciwy Pan *Jan Kukolka*, rodzic miasta Woznik, cechmistra na ten cas *Matheusa Ziółka*, *Marcina Scesnika*, *Woicieha Lisa*, *Jana Jutrznia*, *Rak Wawrzyna*, *Simona Piconia*, *Tomasa Mierzwy*, *Grzegorza Ziółka* uprzejmie wspol miedzy bracia wspolprzyety za maistra rzemiosła nasego pociwego sewieckiego woznickiego wiswiadcony za prosba uprzejmam zadosc uklonionam dla iego pociwego, dobrego zahowania wspol przyety miedzy bracia do młodszego cechu nasego rzemiosła nasego szewieckiego będzie wiedzial nowo przyiety *Jan Kukolka* podług artikułow sprawiaiacych rzemiosła nasego sewieckiego mianowicie wspol wszytkiem naprzod przed cechmistrzem, panom bratom starsim, także młodsem, przeciwko ludziom, także i cechom pospolitym. Dzialo się w cechu naszym u cechmistrza *Mateusa Ziółka* na ten cas, przy zupełnie braciei także se swoim pomocnikiem, ktorzi przy tym beli na ten cas. Dnia lutego 18, 1690.

76

Roku 1693. dnia 5 februa[r]i. Zapis wyzwolenia uczciwego młodzienca imieniem *Grzegorza Ziółczyka*, syna własnego y oycowica słowutnego a opatnego pana *Matheusza Ziółka*, cechmistrza na ten czas czechu sławnego szewieckiego.

Przed nami *Thomaszem Zielonem* na ten czasz czechmistrzowstwo *cum licentia* od *Matheusza Ziółka* trzymający uczciwego rzemiosła szewieckiego miasta Woznik, starsza y młodszą braciom upelnego czechu naszego, iakosz to starszą bracią *Marczyńnem Zuzikiem*, *Marczyńnem Szczesnikiem* a młodszą bracią *Matheuszem Kukolka*, *Jan Janusz*, *Walenty Wieniorka*, *Thomasz Surowy*, *Jan Jutrznia*, *Woyciech Lis*. Oblicznie stanaeszy sławny *Matheusz Ziółko*, cechmistrz na ten czas, który syna swego własnego zwyż pisanego, w cnocie oycowskiey rzemiosła naszego szewieckiego wycwiczył, iak na cnotliwego bratha należy y oycowica przodków naszych, ktorego iako syna swego przy vpełnym a sławnym czechu naszym z nauki iego wyzwala. Actum an(n)o et die ut supra.

77

Zapis zaopatrzenia wyzwolenia uczciwego młodzienca *Jana Kukolki*, syna własnego y oycowica tutecznego, *Matheusza Kukolki* do xiąg naszych czechowych iest wpisano Roku 1693 dnia 5 februa[ry].

Przed nami czechmistrem *Matheuszem Ziółkiem* na ten czas będączem a starszą bracią iego *Tomaszem Zielonym*, *Marczyńnem Zuzikiem*, *marczyńnem Szczesnikiem* a bracią młodszą *Janem Januszem*, *Valentem Wieniorką*, *Thomaszem Surowczem*, *Janem Jutrznia* a *Woyciechem Lisem* oblicznie stanawszy uczciwy *Matheusz Kukolka* brat czechu naszego, który syna swego zwys pisanego rzemiosła czechu naszego w cnocie y wielkim cwiczeniu iak na własnego rodzica tegosz syna przynależy wyuczył y wycwiczył, którego ze sławnego czechu naszego wyzwola y wyzwolił. Actum et die ut supra.

78

Zapis zaopatrzenia wyzwolenia uczciwego młodzienca *Szymona Piczonczyka*, na zadosc *Jana Piczonía* iako rodzica do xiąg naszych czechowych iest przyjęto y zapisano an(n)o 1693 dnia 5 februarij.

Przed nami *Matheuszem Ziółkiem* czechmistrem na ten czasz miasta Woznik a bracią iego starszą *Thomaszem Zielonem*, *Marczyńnem Zzykiem*, *Marczyńnem Szczesnikiem* a młodszą bracią *Matheuszem Kukolka*, *Janem Januszem*, *Valentym Wiewiorką*, *Thomaszem Szurowcem*, *Woyciechem Lisem* a *Janem Jutrznia*, oblicznie stanawszy *Jan Picon* spolnie y z *Walentim Wiewiorką* iako z magistrem syna swego, który zeznał se syna *Jana Piczonía* wycwiczył cnotliwie rzemiosła czechu naszego, którego przy rodzicu iego z nauki wypuszcza y wyzwala. An(n)o et die ut supra.

79

Zapis zaopatrzenia nowego brata do czechu naszego przyjętego na zadosc *Balczera Pyrsta* a imie bratu czechu naszego *Wawrzyn Pospiech*, stało się a(nno) 1693 d(nia) 18 maj.

Przed nami *Matheuszem Ziółkiem* czechmistrzem na ten czas a bratami iego starszemi *Thomaszem Zielonem*, *Marczinem Zuzikiem*, *Marczinem Szczesnikiem* oblicznie stanawszy przed zacny czech nasz szewiecki uczciwy *Wawrzyn Pospieszyk* spolnie y s przycieciem swoim *Balcerem Pyrstem*, takze y z magistrem swoim, u którego w nauce był, który magister zaznał ze go dobrze a cnotliwie wyuczył y więczey na nim zadney rzeczy requirowac nie może podlug wyuczenia. My cechmistrz y z bratam starszą y młodszą, iakoszto zwysz opisano przy p(anu) cechmistrzu, młodszey braciey *Thomaszu Surowcu*, *Matheuszu Kukolce*, *Janie Januszu*, *Walentim Wiewiorze*, *Woyciechu Lisie*, tak starszą y młodszą bracią przyielizmy podlug prosby y zeznania zwysz pisanych tegosz *Wawrzyna Pospieszyka* za brata spolecnego y wolno mu w czechu naszym takowego rzemiosła uzywac y robic, bez przekazski czechu naszego. Actu(m) przy czechu naszym a(nno) et die ut supra; a przy *Janie Jutrzniku*.

80

Zapis zaopatrzenia nowego brata do czechu naszego przyiętego na zadosc *Thomasza Mierzwika* do xiąg naszych czechowych iest zapisano a(nno) 1693 dnia 10 (decem)bris.

Przed nami *Matheuszem Ziółkiem* czechmistrzem na ten czas a bratami iego starszemi *Thomaszem Zielonem*, *Marczinem Zuzikiem*, *Marczinem Szczesnikiem* oblicznie stanawszy przed zacny czech nasz szewiecki uczciwy *Thomasz Mierzwa*, tak ze z magistrem swoim *Marczinem Szczesnikiem* u którego na naucze był, który magister zaznał ze go dobrze a cnotliwie wyuczył y więczey na nim zadney rzeczy requirowac nie może podlug wyuczenia. Zaczem my cechmistrz y z bracią starszą y młodszą iakosz to zwyz opisano przy panu cechmistrzu, młodszey braciey *Thomaszu Surowcu*, *Matheuszu Kukolce*, *Janie Januszu*, *Walentim Wiewiorze*, *Woyciechu Lisie*, *Janie Jutrzniku* tegosz zwys pisanego *Thomasza Mierzwika* za spol brata do sławnego czechu naszego przyielizmy, któremu wolno w czechu naszym podlug przywilegium y artikulow sławnego czechu naszego rzemiosło swoim robic y uzywac bez przekazki czechu naszego. Actum przy sławnem czechu, przy starszey y młodszey braciey. A(nno) et d(ie) ut supra.

81

Zapis wyzwolenia z cechu naszego uczciwego młodziana *Adama Mraczka* przy magistru iego *Janie Januszu* na zadosc obudwu stron do xiąg naszech czechowych iest zaopatrzone. A(nno) 1693, dnia 10 (decem)bris.

Przed nami *Matheuszem Ziółkiem*, czechmistrzem na ten czas a starszą bracią iego *Marczinem Ziółkiem*, *Marczinem Szczesnikiem* takze młodszą bracią *Thomaszem Surowcem*, *Matheuszem Kukolką*, *Walentim Wiewiorką*, *Woyciechem Lisem*, *Janem Kukolką*⁸⁵⁴ *Jutrznia* oblicznie stanawszy przed sławny czech nasz szewiecki uczciwy *Jan Janusz* spol brat czechu naszego y spolnie z uczniem swoim *Adamem Mraczką*, który zeznał, ze tegosz ucznia swego cnot

⁸⁵⁴ Nazwisko „Kukolka” błędnie wpisane. Powinno być: „Janem Jutrznia”

y sprawiedliwie rzemiosła naszego wyuczył y wycwiczyl, którego iusz dostatecznie z nauki swey wyzwala y wypuszcza. Actum przy czechu naszym starszey y młodszej braciey. A(nno) et d(ie) ut supra.

82

Roku Panskiego 1696 dnia 28 lutego ostatni.

Vczciwy *Maciei Zielony*, rodzic miasta tuteznego Woznik oblicznie stanawszy przed nas czechmistrza na ten czas *Matheusa Ziolkę, Marcina Zuzikę, Matheus[a] Kukolka, Marcina Szczesnika* rzemiosła pocziwego przesławnei braciei żadaiąc uprzejmie aby był społprziety za maistra tegoz rzemiosła pocziwego prziety a widząc iego prosbe uprzejmami zadosć ukłoniom, które i niemogliśmy odmowić a dla iego pocziwego zahowania insych postępkow między samsiedziemi za społ maistra młodego do czechu naszego przyelismy, corporowalismy, będzie wiedział nowo brat prziety *Maciei Zielony* podług chwalebnych articulow pocziwego czechu naszego zewieckiego, mianowicie Panu ucciwość czechmistrzowi także i braciei starszych i młodszych przeciwko ludziom pospolitym. Działo się w mieście Wosnikah przy upelnei braciei czechu pocziwego sewieckiego. Roku dnia lutego 28 ut supra.

83

Zapis wyzwolenia z cechu naszego uczciwego *Valka* syna *Janusowica* zapisanego do księgi nasei cehowej iest zaopatrzony 1697 dnia 15 apri[la].

Przed nami *Matheusem Ziolkę* czechmistrzem na ten czas starsam bracią *Marcinem Zuzikę, Marcinem Szczesnikiem, Matheusem Kuolka, Velentym Wiewiorkę, Woicieh Lis, Jan Jutrznia, Tomasz Mierzwa, Vawr[ż]yn Pospiech* oblicznie stanawszy przedslawny czech nas sewiecki, spolnie między bracia ze tegoz rzemiosła cnotliwego z sprawiedliwego ze się wyuczył przy oiczu *Janie Janusowiczu*, który iusz za dostatecznie z nauki swei zadosć wyp uczyni. Actum przy czechu nasem starsei i mło[d]sem braciei a(nno) et d(ie) ut supra.

84

Roku Panskiego 1698, 10 january.

Vcczywy *Grzegorz Ziolkę*, rodzic tutezny miasta Woznik czechmistrza na ten czas *Matheusza Ziolkę*, starszych mistrzow *Zuzikę Marcina, Szczesnika Marcina*, braciey młodszych *Walentego Wiewiorki, Pospiech Wawrzyna, Matheus Kukolka, Jan Jutrznia, Tomasz Niwa, Maciei Zielony, Woicieh Lis* Uprzejmie między bracia wspol prziety za maistra czechu sewieckiego wyswiadczony iego prosbe uprzejmam zadosć ukłoniom a dla iego pocziwego dobrego zahowania wspol między bracia za maistra wspol między bracia młodego do czechu naszego prziety iest. Będzie wiedział nowo prziety brat *Grzegorz Ziolkę* podług chwalitebnych articulow pocziwego czechu naszego pocziwego rzemiosła szewieckiego mianowicie ucciwość panu cehmistrzowi i panom starsym i młodsym przeciwko ludziom pospolitym. Działo się w mieście Voznikach przy upelnei braciei czechu pocziwego sewieckiego roku, dnia ut supra.

Zapis wyzwolenia młodzieniaszka *Woicieha Zuzika* pozostalego po nieboszycu *Marcinie Zuziku* na on czas pozostalego cechu rzemiosla pociwego sewieckiego przed namy opatrz[*n*]emi *Mateusem Ziolkem* cechmistrzem, *Marcine[m]* *Sczesnikiem*, *Woycieh Wiewior*, *Jutrznia*, *Pospiech*, *Mierzwa*, *Gregier Ziolk*, *Maciei Zielony*. Stalo się to roku 1699, 20 maj Roku Panskiego 1699.

Vczciwy pan *Szymon P[iconci]k* rodzic tutezny m[i]asta Woznik, cechmistrza na ten czas *Matheusza Ziolk*a pomocnik *Andrzeja Flakusa* starsich iednego na ten czas *Marcina Scesnika* z młodszych *Lis Voicieh*, *Maczei Zielony*, *Wawrzin Pospiech*, *Tomas Mierzwa*, *Jan Jutrznia* vprzimie miedzy bracia wspol przyety za maistra rzemiosla sewieck[iego] pociwego naszego woznickiego wiswiacony za prosba uprzejmam zadosc uklonionam dla iego pociwego dobra iego zahowania za spol miedzy bracia do młodego do czechu nasego rzemiosla szewieckiego. Bedzie wiedzial nowo przyety *Szymon Piconcik*, podle artikulow pociwego czechu nasego rzemiosla sewieckiego woznickiego, mianowicie wespol wszystkim naprzod panu czechmistrzowi panom starsym, takze i młodym przeciwko ludziom pospolitym. Dalo się w miescie Woznikach przy zupelnei braciei, takze przy swoim pomocnim, ktorzy przy tym byli i sliseli na ten cas. Dzialo się u *Matheusza Ziolk*a czechmistrza na ten cas. Dnia novembris 23 vt supra.

Roku Panskiego 1701.

Vcciwu pan brat *Walety Janusek*, rodzic miasta Woznik, cechmistrza *Matheusza Ziolk*a, starszego *Marcina Scesnika*, *Woicieha Lisa*, *Jana Jutrznia*, *Grigiera Ziolk*a, *Raka Wawrzina*, *Maczei Zielonego*, *Walety Wiewiorka*, *Jan Kukolka*, *Tomasza Mierzwy*, *Szymona Piconia* uprzimie wspol przyety miedzy bracia *Walety Janusek* za maistra rzemiosla naszego pociwego szewieckiego woznickiego. Wyswiacony i przyety za prosba uprzejma zadosc uklonio[na] dla iego pociwego dobrego zahowania przyety miedzy bracia do młodszeo czechu rzemiosla nasego sewieckiego. Bedzie wiedzial nowoprzyety *Jan (!) Janusek* podle artikulow sprawiedliwych rzemiosla nasego pociwego naprzod cechmistrzow, panom bratom starsym i młodym przeciwko ludziom i czechom pospolitym. Dzialo się w cehu naszym u *Matheusza czechmistrza Ziolk*a, na ten czas przy zupelnei braciei z bratami rzemiosla szewieckiego ze swoim pomocnikiem, ktorzy przy tym byli na ten czas dnia stycznia 11 roku 1701.

Zapis nowego brata *Pawla Zuzika* czechu naszego szewieckiego przyietego wspol za maistra [...] naszech czechowych zaopatrzonym w roku 1702.

Na ten czas cechmistrzem *Marcina Scesnika*, starsam bracią *Matheuszem Ziolkem*, *Woiciehem Liszem*, *Wawrzinem Rakiem*, *Grigierem Ziolkem*, młodsza bracią *Walentym Wiewiorka*, *Janem Kukolka*, *Simon Niwka*, *Walenty Januszek*, oblicznie stanawszy przed nas czech sewiecki

wspólnie przyety między bracia rzemiosła naszego pocciwego sewieckiego, który jus jest przyety z nauki swojei iest przijety między między (!) nasz. A(nno) d(ie) ut supra. Roku Panskiego 1702.

88

Zapis wyzwolenia *Macieja Januszowicza*, pozostalego po nieboszku *Janie Januszowiczu* zapiszanego do czechu naszego szewieckiego księgi naszej czechowej iest zaopatrzony. Dnia 26 lutego 1705 roku za maistra jego brata swego *Valetego Januszowicza* zadosz panom bratom od obu zaopatrzono.

Przed nami na ten czas *Marczina Szczęsnika*, czechmistrza, starszego stolu *Matheusza Ziółka*, *Voiciecha Lisza*, *Wawrzyna Pospiecha*, *Grygiera Ziółka* także młodzi bracia *Walentym Wiewiorem*, *Maczajem Zielonem*, *Jan Jutrznia*, *Simon [Picon]*⁸⁵⁵, *Jan Kukolka*, *Pawel Zuzik*, *Tomasz Mierzwa*, v niego tego rzemiosła szewieckiego jako na ucnia należy, tak szamemu mistrzowi, bratom we wszystkich postępkach cziwych posłusnie sie zachował jako vccziwi młodzián *Maczei Januszowic* z nauki podle artykułow sławnych czechowych iest wyzwolony. Actum ut supra.

89

Zapis wyzwolenia *Grzegorza Borczyka* pozostalego po nieboszku swoim rodzicu u którego wyuczył swojego brata *Pawła Zuzyka* zapiszanego do czechu naszego szewieckiego w księgi nasze czechowe [w] Woznikach iest zaopatrzony dnia january 12, roku 1707 za maistra *Pawła Zuzika* iest wyuczony *Grigier Borcik* k zadosz panem bratem rzemiosła naszego szewieckiego od obudwu iest zaopatrzono.

Przed nami na ten czas *Marcina czechmistrza Szczęsnika*, starszego stolu *Matheusza Ziółka*, *Wawrzyna Pospiecha*, *Walentego Wiewiora*, *Grigiera Ziółka*, tak młodsze stolu szewieckiego *Jana Jutrznia*, *Pawła Zuzika*, *Simona Nivki*, *Jana Kukolki*, *Macieja Zielonego*, *Walentego Januszowicza*, *Tomasza Mierzwy* tenze uczen, który jest wyzwolony w czechu naszego rzemiosła szewieckiego, tak szamemu mistrzowi, także bratom a on także *Grygier Borczyk*, jako pana oycza, tak starszemu jako i młodszeu powinien we wszystkich postępkach vccziwosc jednemu kazdemu posłusnie i wiernie się sprawowacz jako młodziéniaszek poccziwie powinien sprawowacz w rzemiesle podle artykułow sławnych naszych czechowych. Actum ut supra.

90

[1708] Zapis wyzwolenia *Grygiera Mysczyka*.

Któręgo się wyuczył rzemiosła swego szewieckiego *Grygiera Ziółka*, który się [p..ie] do tego czasu zachował, który pozostali po nieboszku rodzyczu [...] który się wyuczył u *Grygiera Ziółka*, który się wyuczył, zaopatrze do naszych ksiąg cechowych rzemiosła naszego pocciwego szewieckiego w mieście Woznikach jest zapisany zaopatrzony [...] roku

---

⁸⁵⁵ Nazwisko opuszczone przez pisarza.

P(ańskiego) 1708 dnia 26 january, który majstra miał przez ten rok pocziwie wyuczyl zadosic panom bratom wszytkim jest zaopatrzoni przed nami na ten czas bedaczy czechmistrzem na ten czas *Marcina Szczęsnika*, bratow starszych, *Mathe[usza] Ziolkę*, *Wawrzyna Pospiecha*, *Wale[n]tego Wiewiora*, *Grygiera Ziolkę*, *Macieja Zielonego*, *Jana Jutrznie*, *Mierzny Toma-sza*, *Jana Kukolki*, *Wale[n]tego Janusza*, *Pawła Zuzyka*, który jest wyzwolony zaopatrzony calemu cechowi zadosyc uczynionyszamemu mistrzowi y bratom wszytkim powinien we wszytkich postępkach w uczciwosci pana czechmistrza pa[nów] bratow starszych, młod-szych jako młodzieniaszek w uczciwosci kazdego szanowacz podle articulow naszych cze-chowych woznickich.

91

[1709] Zapis wyzwolenia *Pawła Lisza* wyuczynionego w rzemiesle szewieckim.

Stal się zapis wyzwolony vczciwego młodzieniaszka *Pawła Lisza* wyucziwsi się v mystra swojego *Wale[n]te[go] Januszowicza* ze on zadosyc vczyniwszy zadoszy majstrowi dal ze tez bratom wszytkim, ze on z rodzicem swoim vcziwie się sprawowal i dal sobie zaopa-trzec do naszych ksiąg czechowych rzemiosla szewieckiego w mieszcze naszych Wozni-kach jest zapisany, zaopatrzony przy czalym naszym czechu roku P(anskiego) 1709 dnia 23 january *Walentego Januszowicza* za majstra sobie upodobawszy sobie wyuczylwszy się do roku na ten czas czechmistrza *Grygiera Ziolkę*, braci starszych *Marczina Szczęsnika*, *Matheusza Ziolkę* braciei starszych, *Marczina Szczęsnika*, *Matheusza Ziolkę*, *Wawrzyna Pospiecha*, *Walentego Wiewiora*, młodszego stołu *Jana Jutrznie*, *Macieja Zielonego*, *Tomasza Mierzny*, *Jana Kukolki*, *Waletego Janusza*, *Pawła Zuzika*, jest zaopatrzony wszytkim bratom we wszytkich postep-kach w uczciwosci tak majstrow, kazdego vszanowal, dal się zapisac do ksiąg naszych cze-chowych szewieckich woznickich. Actum vt supra.

92

A(nn)o 1710, dnia 20 january.

Stal się zapis przyecia [do] czechu naszego szewieckiego *Macieia Januszowicza* za majstra prijety iest spolnie miedzy bracia czechowa, który iest wyuczony y zadosc czechowi cza-lemu panom bratom starszego stołu *Grygiera Ziolkę* czechmistrza na ten czas bedaczego, starszego stołu *Marczina Szczęsnika*, *Mathaeus Ziolkę*, *Walenty Wiewior*, *Wawrzyn Pospiech*, młod-szego stołu *Jan Jutrznia*, *Jan Piczon*, *Jan Kukolka*, *Tomasz Mierzwa*, *Walenty Janusz*, *Maciej Zie-lony*, *Paweł Zuzik*, który on jest poslusny bratom wszytkim wspolecznie u chce się podlug articulow sprawowacz y wszytkie poslugi podlug nalezytsci będzie się sprawowal miano-wicie p(anu) cze[chmistrzowi], bratom starszym y młodszym. Będzie wiedzial nowo przyety *Maciei Janus* spolnie s pomocnikiem *Maczejem Zielonym* jak się ma sprawowacz wedlug postępk.

93

Przyem *Grigiera Mysczyka* za majstra do czechu szewieckiego.

A(nno) 1710 dnia 3 juny stal się zapis do ksiąg do protokulu naszego szewieckiego *Grygiera Myszyka* za majstra spolnie za brata miedzy bracia jest przyjety na którego nie rozumiejacz by zadosyc nie uczyniel rzemioslu dozwalamy czala lawicza czechu naszego szewieckiego, na ten czas czechmystrza *Gregorza Ziolkę*, *Marcyna* starsza braciom *Szczesnika*, *Mathusza Ziolkę*, *Walentego Wiewiora*, *Wawrzyna Pospiecha*, młodszeo stołu braciej spolnej *Jana Jutrznia*, *Jana Piczonja*, *Jana Kukolki*, *Tomasza Mierzwy*, *Macieja Zielonego*, *Walentego Wiewiora*, *Pawła Zuzyka*, *Macieja Januszowicza*. *Grygier Myszyk* , który on jest poslusznym iako powinność należy czechowa czechmistrzowi naprzod gdyby w droge miał iże ma się opowiedzie jak jest podług artikulow naszych czechowych podług należytosci będzie się powinien sprawowacz mianowicie naprzod czechmistrzowi, bratom starszeo stołu, jako młodszyom będzie wiedział jako się sprawowacz nowo przyjety *Grygier Myska* spolnie *Waletego Wiewiora* za pomocnika na ten czasz majaczego y zadoszyc wedlug postepkow czechu szewieckiego [...] wczynionego.

94

A(nno) 1711 dnia 10 february.

Stal się zapisz *Jana Ziolicyka* wyuczywszy u *Grygiera Ziolkę* majstra czechmistrza na ten czasz bedaczego z bracia swoja starszeo stołu *Marczina Szczesnika*, *Matusza Ziolkę*, *Walentego Wiewiora*, *Wawrzyna Pospiecha*, młodszeo stołu *Jana Jutrznia*, *Macieja Zielonego*, *Simona Nivki*, *Jana Kukolki*, *Tomasza Mierzwy*, *Walentego Janusza*, *Pawła Zuzyka*, *Macieja Janusza*, *Grygiera Myski* [...] a który iest do naszego protokolu naszego szewieckiego, który iest zachowany pocziwie jakie sobie postepowacz wedlug należytosci y w poszanowaniu miecz jednego kazdego majstra y nasludze jest poslusny dal się do protokolu wpisacz jak iest zachowa[...][...] urzedu naszym woznickim. Ut supra.

95

Zapis za majstra *Kazimierza*⁸⁵⁶ *Spaka*, syna *Jana Kruzela* aliasz *Spaka* zapiszanego do protokulu naszego szewieckiego przyjety iest za brata do spolecznosci i zaopatrzony a(nno) 1711, dnia 10 february.

Vprzeimie iest przyjety zaopatrzony do ksiąg naszych czechowich za majstra spolu jest zachowali y wyswiatczony jak iego list z Gor Tarnowszkich⁸⁵⁷ jego jego swiatczy jak iest w nauczce doskonale zachowali rodzicem swoim jest *Andrzejem Flakusem* przed nami czechem jest ogłoszony, którzy z rekoma wysli bedacze przed nami na ten czasz czechmistrza *Grygiera Ziolkę*, bracia starsza *Marcina Szczesnika*, *Matusza Ziolkę*, *Wawrzyna Pospiecha*, *Walentego Wiewiora*, młodsza bracia *Jana Kukolki*, *Tomasza Mierzwy*, *Walentego Janusza*, *Pawła Zuzyka*, *Macieja Janusza*, *Grygiera Myszyka* bedacemy na ten czasz bracia spolecznie, ktorzi jemu zyczliwosci zyczą za brata miecz miedzy szobą a postepowacz miedzy nami powinien jak nasze artikuli opiewajam będzie nowo brat *Karzymierz* (!) *Spak* jak nasladowuje.

⁸⁵⁶ Or. *Karzymierza*.

⁸⁵⁷ Tarnowskie Góry, miasto na Górnym Śląsku 12 km na północ od Bytomia.

Zapis wyzwolenia *Jana Myszyka*, który się wyuczył rzemiosła szewieckiego zadoszyc w czechu uczynionego.

Stał się zapis wyzwolenia *Jana Myszyka* roku 1711, dnia 10 february, który wyuczywszy się tegosz rzemiosła poczcziwie y dobrze się zachował u tegosz majstra *Grygiera Ziółka*, który jest po protokołu do ksiąg naszych iest zapiszany, któremu *Janowi Mysze* wolno będzie wedrowacz gdziekolwiek się obrocic ilebykolwiek zaciepniono mu było, tedy na tego skoda przepada zupełna, czala lawica czechu naszego szewieckiego starszego stolu czechmistrza na ten czas *Grygiera Ziółka*, kolegów *Marczina Szczęsnika*, *Matheusza Ziółka*, *Walentego Wiewiora Wawrzyna Pospiecha*, braciei młodszych *Macieja Zielonego*, *Jana Jutrznie*, *Tomasza Mierzwy*, *Walenty Janusz*, *Jan Kukolka*, *Paweł Zużyk*, *Maciej Janusz*, *Grygier Myska*, *Karzymierz Spak*, *Simon Niwka*, którzy bracia na ten czasz będący spol czaly zupełny czech daje wyzwolenie i mocz gdzie się kolwiek wolno obroci może wolno mu będzie który się dobrze zachował tylko sobie powinien postępować według należytości czechowej powinien sobie postępować jak należy. Działo się w czechu naszego szewieckiego zupełnego miastecka naszego woznickiego. Datum die ut supra.

Roku Panskiego 1712, d(nia) 10 january.

• Zapis wyzwolenia *Matheusza* rodzicza *Jana Biedy* w ten spossób nauczenia rzemiosła naszego szewieckiego, który v majstra wyuczywszy się *Walentego Janusza*, jego zadoszczą uczynionego w naucze swojej tenze *Mathausz Biedzik* wyuczywszy się tegosz będzie jemu wolno do miasta innego wedrowacz gdziekolwiek będzie chciał tak do Polski, tak do Śląska, wszędzie kolwiek będzie bezpieczny w tym gdyby kto zarzucił będzie wiedział gdzie tego będzie poszukiwał, które jest do przywilejów naszych czechowych ksiąg protokołu naszego jest wiedziony j zaopatrzony. Działo się na ten czasz czechmistrza *Grygiera Ziółka*, *Marczina Szczęsnika*, *Wawrzynca [Pospiecha]*, *Matheusza Ziółka*, *Walentego Wiewiora*, *Jana Jutrznia*, *Tomasza Mierzwy*, *Symona Niwki*, *Jana Kukolka*, *Walentego Janusza*, majstra jego, *Paweł Zużyk*, *Maciej Janusz*, *Grygier Myska*, którym zadosyc czalemu zupełnemu czechowi zaplacono j zaopatrzono według należytości czechowej miasta Woznik.

Zapis wyzwolenia *Walentego Papaia*, szyna *Jana Papaia* ojca iego, ze wyuczywszy v majstra *Pawła Zuzika* na ten czas będącego roku P(anskiego) 1712.

Jego zadoszyc w naucze doskonale wyuczywszy się y zadosyc majstrowi w zapłacie uczyniono, ze jemu czaly zupełny czech daje wyswiadczenie y dozwoleńia, za jemu będzie wolno wedrowacz gdziekolwiek się obroczi we wszelki krajach jest jemu pozwolono od

czalego zupełnego czechu 10 february będzie wiedz[iał] *Walenty Papai* jak sobie postepowacz jeżeli by jemu zarzucono rzeby (!) się ne przy czechu uczył będzie wiedział kady tego poszukowacz od czalego zupełnego czechu jemu jest zaopatrzono y vwiedziono do protokulu alias ksiąg naszych czechowych na ten czas bedący czechmistra *Grygiera Ziolkę, Marczyna Sczesnika, Walentego Wieniora, Wawrzyna Pospiech, Jana Jutrznie, Tomasza Mierzwy, Symona Niwki, Walentego Janusza, Pawła Zuzika, Macieja Janusza, Grygiera Myszyka* swiadczy zupełny czech szewieczki za majstrowi zadoszyc zapłacił i vkontentował według nalezytosci czechowej zadosyc vczyniono. Dzialo się to w miescie Woznikach.

99

Zapis wyzwolenia zaopatrzenia młodzieniaszka *Jakuba szyna Marczyna Sczesnika* zadoszyc vczynienia czalemu zupełnemu czechowi do xąg naszych czechowych jest zapiszany, czechu naszego zupełnego jest vpriviliewany, anno 1712, dnia 21 april.

Przed nami *Grzegorzem Ziolkem*, czechmistrem na ten czas z bracia swoya starszego stolu *Matheuszem Ziolkem, Wawrzynem Pospiechem, Walentym Wieniorem* na ten czas bedacy yego rodzic [starszym] tegoz *Jakuba* syna *Marczyna Scsnika* rodzicza swego, młodszego stolu młodszy bracia *Jana Jutrznie, Szimona Niwki, Jana Kukolki, Tomasza Mierzwy, Walentego Janusza, Pawła Zuzika, Macieja Janusza, Grygiera Myski, Karzimirza Spaczka*. Oblicznie stawnawszy *Maciej Janusz* spolnie z *Marczynem Scsnikiem* rodziczem swego syna, który zeznał *Maciej Janusz* zasie odemie doskonale wyuczyl [...] swego poczziwego szewieczkiego przy rodziczu yego wypuszcza go z nauki [...] wypostcza. Actum, die ut supra.

100

Zapis wyzwolenia *Symona szyna Andrzeja Maxisia* mieszczanina tutecznego wyuczwszy się od vcczywego *Walentego Janusza* brata czechowego szewieckiego roku P(ańskiego) 1713, dnia 17 january.

Przed nami opatrz(nym) na ten czas *Grzegorzem Ziolkem*, czechmistrem, starszych bratow *Marcinem Sczesnikiem, Mateusz Ziolkę, Walenty Wienior, Wawrzyniec Pospiech* vccziwego chwalitebnego czechu szewieckiego miasteczka Woznik slawny majster *Walenty Janusz* z uccziwym *Szymonem Maxiszkiem* stanął zeznał jak się poczziwie uczył y zachował wiernie i poczziwie zachował się doskonale tegosz rzemiosła szewieckiego przy bracie starszych młodszych *Jana Jutrznie, Szymona Niwki, Tomasza Mierzwy, Jana Kukolki, Walentego Janusza, Pawła Zuzika, Macieja Janusza, Grygiera Mysika* ze się wyuczyl podle artyculow chwalitebnych czechowych jako na uccziwego ucnia należy tak majstrowi y majstrowej uccziwie bracei czechowej we wszytkich postepkach wiernie zachował mist[rz] jego z nauki podle artykulow slawnych czechowich wyzwoliel się. Actum a(nno) et d(ie) ut supra.

101

Roku 1714, 28 januarii. Zapisz wyzwolenia uccziwego *Jedrzyja Matlaga* młodzieniaszka imieniem, *Tomasza Matlaga* szyna jego własny poczziwie zachowany, który się wyuczyl rzemiosła szewieckiego v *Macieja Janusza* w 1713 roku czechmistrza na ten czas czechu slawnego poczziwego szewieckiego.

Przed nami *Grygierem Ziolkem*, czechmistrzem, z bracią starszego stolu *Matheusza Ziolkę*, *Walentego Wieniora*, *Wawrzyna Pospiecha*, z bracią młodszą *Jana Jutrznia*, *Tomasza Mierzwy*, *Jana Kukolki*, *Walentego Janusza*, *Szymona Niwki*, *Pawła Zuzika*, *Macieja Janusza*, *Grygiera Myski* oblicznie stanawszy *Jedrzei Matlag* mieszanin tuteczny, który szyna swojego dal na nauke rzemiosla poczziwego szewieckiego, który on się czechowi naszemu pewnie oswobodziel, zaczem mu się daje do protokołu naszego szewieckiego zapisz poswiadczony czaly zupełny czo jak jest vccziwie zachowany rodziczow pocztiwich miasta Voznik. Actum a(n)no et die vt supra.

102

Zapisz przyecia vczciwego młodzienca szyna *Andrzeia Maxisia* iego, imieniem *Szymona*, wespół za majstra poczziwego przijety do naszego szewieckiego. Stalo się to roku Panskiego 1716 dnia 3 marty.

Przed nasz czechmistrza *Grygiera Ziolkę*, braciei collegow jego starszych *Wawrzyna Pospiecha*, *Walenygo Wieniora*, *Tomasza Mierzwę*, *Walentego Janusza* bracia starsza, także popołu j młodsza czechu naszego, przedstapiel przed nasz mianowany przed nasz spolnie s przyjacielem swojm, jak to rodzicem własnym *Andrzejem Maxisiem*, tenze zwys mianowany młodzieniaszek *Szymon Maxisz*, prosząc, żeby my go za majstra przyeli, czo my widząc jego powazna przyczyna poczziwie wycwiczony w rzemiesle naszym my zwys mianowanego młodziniaska, my jego nie możemy odstawicz ale spolnie przimuujemy za majstra spolu, kotorys brat *Szymon Maxis* podług chwalitebnych artykulow naszych jest do ksząg naszych wpisanych, który w czechu naszym powinien wszelakam poczziwosc zachowanie z bojaznia Panską najprzod rodziczowi poslusny, także pani maczcze (!), która tak powinna bycz w uszanowaniu, tak jak rodzona matka powinno bez karania czechowego gdyby się przykazalo, bo się to nie godzy. A(nno) et die ut supra.

103

Roku i dnia 16 (octo)bris 1716. Zapisz przijecia do spolecznosci braciei rzemiosla poczziwego szewieckiego tak starszych jako y młodszych.

Przed nami na ten czas czechmistrza *Grygiera Ziolkę*, będącz zupełna bracia spol przyety do stolu naszego szewieckiego bracia zupełna, bracia starsza mianowicie *Wawrzyn Pospiech*, *Walenty Wienior*, *Tomasz Mierzwa*, *Walenty Janusz*, bracia młodzi *Jan Jutrznia*, *Symon Niwka*, *Jan Kukolka*, *Maczei Janusz*, *Pawel Zuzik*, spolecznie z ynszemi bratami zwysz mianowany nasz pan brat *Grygier Borek* poczziwie zachowany czaly zupełny podle prozby, wedlug nalezytosci zadoszy podług moznosci [...] a tak żeby pan brat wiedzial jako się z bracia obchodzic mianowaney obslusnym ma być nie obmawiac, kiedy się przekaze pewna kare otrzima, czechu posluge wszelaką, powinności powinien obstawacz.

104

291

[1716?] Zapis wiswolenia z wswotkiego (!) który za majstra przij[ęty] *Jan Ziolk* do spolecnoscii zupełnego czechu pocziwego naszego szewieckiego wspol za maijstra przijety.

Przed nami na ten czasz czechmistrza *Szymona Niwki*, pozostalego w tym czasie przy upelnej braciei stolu naszego sewickiego bracia starszego stolu, czechmistrza *Simona Niwki*, *Grygiera Ziolk*a, *Walentego Wiewiora*, *Walentego Janusza*, *Jana Kukolka*, tak *Wawrzyna Pospiecha*, *Tomarza Mierzwa*, *Jana Jutrznie*, *Macieja Janusza*, *Grygiera Myszk*i, także *Simona Maxisia* wszitkich bratow siedzących, ktorzi z mielosci swojej nie zazdrosci wisatego (!) ale jemu bogoslavia tego według zadosci jego, zaczem pan brat będzie wiedział jako sobie miał postepowacz jako mlodszy, żeby miał w pocziwosci jednego kazdego brata, także cechmistrza, żeby jemu posluszen był we wszelakich rzeczach poslugue wszelaka powinien czynic.

105

Zapis wyzwolenia uczciwego młodzienszka imieniem *Marcina Bednarka*, rodzica z miasta Psczeny w ten nizey nasladujaczy sposob.

Przed nami opatrnnemi *Symonem Ziotkiem*, *Wawrzynem Rakiem*, *Valentem Wiewiorem* starszemi mistrzami czechu naszego szewieckiego miasta oblicznie stanawszy uczciwy a opatrny *Grzegorz Ziolk*o, starszy mistrz czechu naszego szewieckiego y wyznał jest tenze wyzej pisany *Grzegorz Ziolk*o jakosz to mistrz, za się u niego uczył tegosz rzemiosła naszego szewieckiego pomieniony młodzienszkek *Marcin Bednarek* podle chwalitebnych a sławnych articułow naszych czechowych a w takowym cwiczeniu y naucze wiernie y posluszenie zyczliwie się tak samemu mistrzowi, jak tez paniey małżoncze jego, jako na uczciwego ucznia należy i jakosz tez y wszystkim p(anom) panom mistrzom wszelake uczciwosc czyniel y zachował się, o którym nicz złego nie mowi, tylko wszystko dobre jego zachowanie, którego na ten czasz z nauki wypuszcza y wyzwala, ktoregosz to wyzwolenie do act naszych czechowych z wiadomoscią braciey czechowey dnia 2 marty a(nn)o 1722.

106

Zapisz zaopatrzania nowego brata do czechu naszego przyjetego na zadosc *Marczina Bednarka* do ksiąg naszych jest zapisano d(nia) 3 marty A(nn)o 1724.

Przed nami *Symonem Niwką*, czechmistrzem na ten czasz a p(anami) bratami jego starszemi *Grzegorzem Ziotkiem*, *Valentym Wiewiorem*, *Wawrzynem Rakiem* y młodszą bracią, oblicznie stanawszy przed sławnym czech nasz szewieckzi uczciwy *Marcin Bednarek* spolnie y ze slowutnem *Symonem Mrozem* kolegą na ten czasz sławn[...], urzędu radzieckiego miasta Woznik, przystoynie nasz ządajacz, aby był za uczciwego mistrza do act naszych czechowych y przyjety był a zapisany. Niemogąc my ządosci jego wszakze za poradą braciey zupełney odmowic pomienionego *Marczina Bednarka* za ucciwego y w niczym nie podeydrzalego rzemisnika a mistrza do act naszych przyimuemy, ktorysz to nowociwy mistrzma się podle Pana Boga y chwalitebnych articułow czechowych rzadzic y sprawowac rzemioslo swoje bez nagany miedzy nami przewodziec pod pokuta jako articuły nasze czechowe z sobą przenoszą y posluszenstwo wszelakiey czechowi naszemu y uczciwosc zachowac. Actum a(nn)o et die ut supra.

Tegosz dnia y roku.

Co się dotczy tegosz *Marczyna Bednarka*, jego rodu podczivego za takowy przedsta-
wieł rekoymie sławny p(anow) *Symona Mroza* a *Valentego Janusza*, za on swoy rodowy list
poniewadz odległo w jednym roku pokazac y takowym się legitymowac chce, co pomie-
nioni rekoimaczy wykonac z nim rękodaním podslubielí y chcą.

Zapisz zaopatżenia uczciwego młodzieniaszka imieniem *Vyta Raka* syna magi- strowskiego, rodzica tutecznego w ten sposób.

Przed namj opatrnemj *Symonem Niwką*, czechmistrzem na ten czas, *Grzegorzem Zioł-
kiem*, *Wawrzynem Rakiem*, *Valentem Wiewiorem*, starszemi mistrzami czechu naszego sze-
wieczkiego miasta Woznik oblicznie stanąwszy uczciwy a opatrnj *Valenty Wiewior*, starszy
mistrz czechu naszego szewieckiego y wyznał jest tenze wyzey pisany p(an) *Valenty Wie-
wior* jakosz to mistrz, że się u niego uczył tegosz rzemiosła naszego szewieckiego pomie-
niony młodzieniaszek *Vitt Rak*, podle chwalitebnych a sławnych czechowych naszych
articulow a w takowym cwiczeniu y naucze wierne poszłuszníe y zyczliwie tak samemu
mistrzowi, jak tez y paníey małżonczé jego, jako na uczciwego ucznia należy, tak tez y
wszýtkim panom mistrzom wszelaka uczciwosc czyníel y zachował się, o którym nicz
slego nie mowi, tylko jego dobre zachowanie, którego na ten czas z nauki wypuszcza
y wyzwala, ktoregosz to wyzwolenie do act naszych czechowych z wiadomością braciey
czechowey d(nia) 6 novemb(ra) a(nno) 1724.

Zapis zaopatżenia nowego brata do cechu naszego przyietego, na zadość *Vita Pospiecha* do xiąk naszych íest zapisano, d(nia) 15 february, anno 1730.

Przed namy *Symonem Niwką*, na ten czas cechmistrzem a p(anami) bratamy starszemý
Wawrzyncu Pospiecha, *Valentego Januszem*, *Jonem Kukutką*, y młodszom bracią. Stanowszy
przed sław(ny) cech nasz szewieckj uczciwy młodzion imieniem *Vit Pospiech* zpołnie z
panem oycem swoim *Wawrzyncem Pospiechem* alias *Rakiem*. Przistoinie nas zadaíanc aby był
za uczciwego mistrza do akt naszych cechowych y przyietý był, a zapisany, niemogac mu
ale zádosci Jego |:wszak ale za poradą bracią zupełney:| odmowic, pomienionego *Vita
Pospiecha* za uczciwego y w niczem nie podewdrzalego maistra rzemiesznika, do akt naszych
przyimuiemy, ktorey to nowociwey mistrz ma się podle Pana Boga, y chwalitebnych
artikułow cechowych rządzic y sprawowac rzemiosło swoje bes wszeliakiey miedzy nami

przewodzić, pod pokutą według articulow naszych cechowych, y posluszenstwo wszelijakie cechowi naszemu, y uczciwość zachować. Dalo się anni et die ut supra.

108a

Nie przepominając ale przislubił tenze często mianowany *Vit Pospiech* a mistrz naszego uczciwego cechu, do cechu oddać 10 złotych, którą sumę powinien będzie oddać na termine, a to na nasladuiący sposób: to iest w rok a w rok po 2 złoty, asz się suma wysz mianowanych 10 złotych wypełny.

109

Zapis zaopatrzenia nowego brata do cehu nasego przyetego na zados *Walentego Gaia* do xag nasych iest zapisano 29 januarius anno 1731

Przed nami *Symunym Niwkam* na ten casz cehmistrzem a p(anami) bratami starszymi *Wawrzina Pospieba*, *Walentego Janusa*, *Jana Kukulki* y mlodsam bracam *Grygier Myska*, *Macej Janus*, *Jan Zolko*, *Wit Pospiech* stanawsy przed slawny cech nasz sewieczki *Walenty Gaj* zupełnie s panem bratym *Grygierem Myskam* przistoinie nas zadaiac aby był za vcziwego mistrza do act nasych cechowych y przyety był a zapisany nie mogac my ale zadoscy jego wszak ale za porada bracą zupełnie odmowic pomienionego *Walentego Gaia* za vcziwego y w nicym nie poderzałego maystra rzymiesnika do act nasych przyjmuiemy, który to nowocziwi mistrz ma się podle Pana Boga y chwalebnych artikulow cechowych rzadzic y sprawowac rzemiosla swoje bes wszelkiej miedzy nami przewodziec pot pokutām według artykułow nasych cechowych y poslusenstwo wszelijakie cechowi naszymu y uczniwos zahowac. Stalo się ut supra.

109a

Nie przypominając ale przislubił tenze często mianowany *Walanty Gai* w mistrz nasego ucziwego czehu do cechu oddać 8 twardych, którą sume się tys sławoty cech kontentuie, która suma powinien będzie oddać na terminy: pierwszy termin ma oddać na Wielkanoc to iest twardy talar a to nasladuiacy sposób to iest w rok a w rok po twardem talaru as się suma wypelni wys mianowana suma 8 twardych.

110

Zapis zaopatrzenia nowego brata do cechu naszego przijetego na ządosc Michala Maysner do xag nasych iest zapisano 26 novembris Anno 1731.

Przed nami *Symunym Nifkam* na ten cas cehmistrzem a P(anami) bratami starszymi *Wawrzina Pospieba*, *Walantego Janusa*, *Jana Kukolki*, y mlotsam bracam *Griegiera Myski*, *Maceja Janusa*, *Witta Pospieba*, *Walentego Gaia*, stanawszy przed slawny ceh nasz szewieczki *Michal Manser* zupełnie z panem *Jedrzejem Otrymnikiem* a panem oycem *Woiciehem Janotą* przistoinie nasz zadaiac aby był za uczciwego mistrza do act nasych cechowych przijety był a zapisany nie mogąc my ale zadosczy jego wsiak ale za poradam bracy zupełnie odmowic nie mogli pomienionego *Mihala Mansera* za uczciwego i w nicem nie poderzalego za maistra rzemiesnika do act nasech przimuiemy, który to nowouczuiwy mierstrz ma się podle Pana Boga y chwalebnych artykułow cechowych osiadzich y sprawowac rziemioslo swoje bes

wsielkich miedzy nami przewodziec pot pokutam wedlug artykulow cehowych nasyh y poslusenstwo wsielakie cehowi nasymu y ucziwos zahowac. Stalo się anni et die vt supra.

110a

Nie przepominaiac ale przislubiol tenze cęsto mianowany *Michal Manser* a mistrz nesego uczniwego [cechu], do cehu oddac 8 twardych, ktora suma w rok a w rok po renskim as się suma wypelni 8 twardych pot rękoiemem pana *Jedrzeja Otrymika* a pana oyca *Woiciecha Janota*.

111

Zapis zaopatrzenia nowego brata do cechu naszego przijetego na ządosc *Jana Strzalki* ze Zaraw do xāk nasych iest zapisany d(nia) 9 december anno 1732.

Przed namy *Symunem Niwką* na ten czas cechmistrzem a p(anami) bratamy starszemym *Wawrzynem Pospiecha*, *Walentego Janusa*, *Jana Kukolki* y młotsam bracam *Macieia Janusa*, *Jana Ziolkę*, *Vita Pospiecha*, *Walentego Gaia*, *Michala Mersera* stanawszy przed nami slawny ceh nasz szewieczki *Jan Starka* Zarawy miasta zupełnie z panem *Jedrzeiem Sreterem* przistoinie nass ządaiąc aby był za vcziwego mistrza do act nasych cehowych przijety był a zapisany nie mogąc my ale zadoscy iego wsiak ale za poradam bracam zupełnie odmowic nie możemy pomienionego *Jana Starki* ze Zaraw za vcziwego y w nicem nie poderzalego za maistra rzemisnika do act naseh przymujemy, który to nowo vczywy mistrz ma się podle Pana Boga y chwalebnych artykulow cehowech rzadzic y sprawowac rzemiosla szwoie bes wsielkiej miedzy namy przewodziec pot pokutam wedlug artykulow cehowych nasyh y poslusenstwo wsielakie cehowi nesemu y vcziwosc zahowac. Stalo się anni et die vt supra.

111a

1732, dnia 9 september.

Nieprzepominajac ale przislubiol tenze ale cęsto mianowany *Jan Starka* ze Zaraw a mierst nasego vcziwego do cechu oddac 9 twardych przy swiacyinie ma dac jeden twardy talar a potym w rok a w rok po dwa renskie ma oddawac as się suma wypelni 9 twardych pod rękoiemem pana *Jedrzeja Sreitera*. Stalo anni et die vt supra.
Ytem dwa fonty wosku ma dac.

112

A(nno) D(omini) 1740 dnia 28 sticnia.

Stała się dobrowolna ugoda miedzi slawnymi bratami z posdrzedniego a z młodsze- go stolu to yest s panem *Jonem Ziolkę* z iedney a z *Michalem Maisnerem* a *Matteusem Janusem*

ize będąc oni w panskim domu pospolu przy tronku y tak tenże censto pomieniony *Jan Ziółko* z tey kontrawesey nic pokazać nie mógł tak, że przyeciwno niem wyes mianowanem *Michale Maysnerze* a *Matusie Janusie* nic nie wie, tielko co cnego a podciwego, yak na podciwych bratow noleya a ile bi się kto takowimy ponktamy dał słysec, takowy przepada szesc fontow pokuty. Stało się przy nasem sławnem a zupełnem cech. A(nno), die ut supra.

Oryginał:

Biblioteka Śląska w Katowicach, Dział Zbiorów Specjalnych, Sygnatura: R 451 II.

Opublikowano: Bernard Szczec: *Księga cechu szewców miasta Woźniki 1631 – 1740*. Woźniki 2002.

Opis:

Dokument swymi zapisami obejmuje 112 (117) protokołów spisanych w latach od 1631 do 1740 roku. Zakupiony został w jednej z katowickich księgarni 26 października 1955 roku, przez Bibliotekę Śląską w Katowicach, gdzie przechowywany jest w Dziale Zbiorów Specjalnych. Jest to nieoprawny manuskrypt formatu 16,5 x 20,5 cm. Pierwszy protokół *Spisano roku Pańskiego 1631, dnia 15 miesiąca czerwca*, a w nim zaznaczono, że jest to: *Reiestr postanowienia nakladow cechu naszego sławnego a uczynnego szewieckiego miasta Woźnik: to iest na wyprawienie privilegium y artykułow do cechu naszego należących*.

Nr XXIII.

1822. Księga do zapisowania dochodów do cechu sławnego krawieckiego w mieście Woźnikach Roku 1822 dnia 14 february.

Oryginał: Biblioteka Śląska w Katowicach. Dział Zbiorów Specjalnych, sygnatura: R 454 II. Księga obejmuje zapisy z lat 1822 – 1885.

Opis:

Manuskrypt liczy ogółem 44 karty formatu: 20,5 x 16,2 cm. Brak jest okładki. W księdze, prowadzonej do roku 1885, pomiędzy innymi widnieją zapisy do cechu rzemieślników wykonujących inne zawody. W poszczególnych latach do cechu zapisano następujące osoby:

- 1841 - 25 lutego zapisany został za *spotbrata i maistra cechowego pan Michał Nowatński profesyi xięgarskiej albo introligatorskiej*
- 1842 - *Stanisław Lux*, introligator
- 1843 - *Józef Kotodźwiczek*, profesyi knabskiej
- 1843 - *Johan Michalski*, profesyi kowalskiej
- 1843 - *Franz Morcinek*, tkacz
- 1844 - *Gotlob Krall* profesyi tkackiej czyli knabskiej
- 1849 - *Franciszek Szekowronek* mistrz szewiecki
- 1850 - *Philip Woszy* profesyi xięgarskiej
- 1851 - *Johana Kostalik* profesyi tkackiej czyli knapskiej
- 1851 - *Jakub Kawalec*, garncarza
- 1873 - *Franz Walentek* z Woźnik mistrz siodlarski.

Nr XXIV.

1851. Książka do wpisowania ucní ktorzí nauke prowadzą u maistrow rzemiosła szewieckiego Woźnik dnia 9-go lutego 1851. Pisał Johann Bronzel.

Oryginał:

Biblioteka Śląska w Katowicach. Dział Zbiorów Specjalnych, sygnatura: R 452 II. „Książkę” nabyto do zbiorów 16 stycznia 1956 roku.

Opis:

Zapisy pozyskanego dokumentu obejmują lata od 1850 do roku 1870. Manuskrypt stanowi pozbawiony okładki zeszyt, który składa się z 25 kart formatu: 16,8 x 20,4 cm. Na ostatniej, 25 karcie umieszczony został nieczytelny obecnie odcisk tłoka pieczęci cechu szewców.

Nr XXV.

1852 / 1859. Statut der Schneider Innung in Woischnick. Statuta czyli ustawy cechowego zgromadzenia krawieckiego w Woźnikach.

Statuta czyli ustawy cechowego zgromadzenia krawieckiego w Woźnikach.

Tłumaczenie przez Józefa Lompe, mieszczanina Woźnickiego, tłumacza przysięgłego i aktuariusza sądowego, członka korespondującego Cesarsko Królewskiego Towarzystwa Gospodarczo – Rolniczego w Krakowie, korespondującego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wielkim Księstwie Poznańskim, członka Towarzystwa Rolniczego w Królestwie Polskim, Autora i wieszca górnośląskiego.

Ustawa Zgromadzenia Krawieckiego w Woźnikach

W skutek tego, że statuary kształt (czyli stan) w Woźnikach dotychczas pod nazwą cechu krawieckiego istniejącej korporacji, (związku, stowarzyszenia) professyą prowadzących, według przepisów [...] rozporządzenia z dnia 17 stycznia 1845 ordynacyi procederowej i na mocy rozporządzenia z dnia 9 lutego roku 1849 rewizyi uległy, następuje dla korporacji pod nazwą cech krawiecki w Woźnikach nadal pozostającej, terażniejsza ustawa, zamiast dotychczas byłych stosowanych stauarnych przepisów, obyczajów i ustanowień, które niniejszem zniesione zostają.

Ogólne albo powszechne zamiary cechowego zgromadzenia.

[§ 1]

Cehowe zgromadzenie jest ku temu przeznaczone, ażeby członków swoich do ich społecznych procederowych (rzemieślniczych) interesów zjednoczało. Szczególnie zależy od cechu wydoskonalenie i podźwiganie professyi i nastręczanie ku temu sposobności,

powoływanie współczłonków do narad i samoistnego zawiadywania swych pospólnych procederowych spraw, jako też do wzajemnych usług służącej, ażeby porządek i zgodność pomiędzy nimi utrzymywać i sławę społeczeństwa zachować.

Odpowiednio tymże zamiarem powszechnem, należy do cechowego zgromadzenia:

a). Przyjmowanie i wykształcenie i zachowywanie uczniów czeladników (towarzyszy) do cechu należących i utrzymywanie nad nimi.

b). Staranność (opieka) o wdowach i sierotach członków cechowych. Zawiadaniu (zarządzanie) kassami członków cechowych dla chorych, zmarłych, zapomogi potrzebujących, i kass oszczędnych się tyjących.

§ 2

Członkowie Zgromadzenia Krawieckiego

Członkowie zgromadzenia krawieckiego zostają członkami cechu tegoż w Woźnikach istniejącej korporacji (czyli społeczeństwa).

§ 3

Każdy nieskażony⁸⁵⁸ w Woźnikach, albo w okolicy zamieszkały krawiec, może żądać przyjęcia do tego cechu pod następującymi od Nr i II wymienionemi zastrzeżeniami. Za obrębem Woźnik zamieszkałym, w tym razie przystęp do przyjęcia odmówiony być może, skoro w miejscu ich zamieszkania, albo w dalszej odległości od Woźnik, inny cech ich rzemiosła istnieje.

I. Wstępujący, czyli przyjmowany do cechu powinien swoją zdatność do samoistnego prowadzenia rzemiosła swego okazać.

Na dowód swej zdatności służy poświadczenie Kommissyi w § 37 - 40 ustanowieniem z dnia 9 lutego roku 1849 mianowanej – pod nazwą egzaminacyjnej Kommissyi, albo w tych razach, gdzie egzamin czyli popis już przed ustanowieniem tejsze Kommissyi złożony został, świadectwo egzaminacyjnej Kommissyinej władzy, według przepisów rozdziału VIII ordynacyi procederowej z dnia 17 stycznia roku 1845 dawniej ustanowionej władzy egzaminacyjnej złożone zostanie.

Członkowie dawniejszych przed ogłoszeniem porządku procederowego i w innem miejscu ustanowionego krawieckiego cechowego zgromadzenia, zostają od składania dowodu rzemieślniczej zdolności uwolnieni. *Odpada ponieważ ten przepis następująca stronica opowiada.*⁸⁵⁹

Do osób posiadających rzemieślnicze usposobienie, może być, oprócz przypadku (!) w § 27 przepisu z dnia 9 lutego 1949, mianowanej egzaminacyjnej Kommissyi, albo w tych razach, gdzie popis już przed ustanowieniem władzy, według przepisów rozdziału VIII ordynacyi procederowej z dnia 17 stycznia 1845 r(oku) dawniej ustanowionej władzy egzaminacyjnej złożony.

---

⁸⁵⁸ Powinno być *niekarany*.

⁸⁵⁹ Dopisek na marginesie strony.

Członkowie dawniejszych, przed ogłoszeniem ordynacji procederowej i w innych miejscach ustanowionych krawieckich zgromadzeń, zostają od złożenia rzemieślniczych zdolności uwolnieni.

Dowód rzemieślniczej zdolności, może być, oprócz przypadku w § 27 przepisu z dnia 9 lutego 1949, względem tych co już przed ogłoszeniem owego rozporządzenia za poprzednim zgłoszeniem swego samoistnego prowadzenia rzemiosła, u władzy miejscowej, rozpoczęli, za umowa zgromadzenia cechowego zniesiony.

- II. W przyjmowaniu należy wstępnego 5 talarów do kassy cechowej zapłacić. Jakkolwiek bądź inne akcydensa albo wydatki nie mogą być za przyjęcie żądane. Do tychże nie należą jednak koszta egzaminacyjne, które u Kommissy egzaminacyjnych składać należy, które według powszechnej instrukcji Kommissya egzaminowa stanowi.

§ 4

Względem przypuszczenie – podania – czyli prośby o przyjęcie, które się ma dziać pisemnie (§ 21) do cechmistrza, należy rozstrzygnięcie – czyli orzeczenie do cechowego zgromadzenia; takowe zaś, skoro są przepisane w § 3 warunki wykonane być powinny i jeżeli powody w § 107 ordynacji procederowej do wyłączenia nie stawają odmówione być nie może.

§ 5

Za ustanowieniem o przypuszczeniu prośb o przyjęcie do cechu, wstępnie zameldowany w wszystkie prawa i obowiązki członka cechowego. Do cechmistrza należy, nowicjusza, czyli wstępującego o ustanowieniu zawiadomić i jemu obowiązki jego oznajmić, jakie on przez wstęp do zgromadzenia na siebie przyjmuje.

Formalne przyjęcie następuje w najbliższym zwyczajnym cechowym zgromadzeniu. Przyjęty członek obowiązuje się do wykonywania owych obowiązków ręko daniem i wykonaniem, to jest podpisem protokoła względem jego przyjęcia napisanego. Następnie będzie jemu poświadczenie na spełnione przyjęcie bezpłatnie wręczone.

Wdowy i małoletni spadkobiercy (dzieci) zmarłych członków.

§ 6

Jeżeli po śmierci członka cechowego, jego rzemiosło do samowładnego prowadzenia tegoż rzemiosła przez uzdatnionych zastępców, na rachunek wdowy, albo dla małoletnich spadkobierców, na ich zysk prowadzone zostają, w tym razie prowadzone, w tym razie przechodzą upoważnienie i obowiązki⁸⁶⁰ zmarłego członka z wyjątkiem głosowania (§ 8) na wdowę w przeciągu wdowego stanu, na małoletnich sukcesorów wdów – na czas ich małoletności.

⁸⁶⁰ Wyrazy: *upoważnienie i obowiązki* wpisane dwukrotnie.

Pełnioleni synowie członków cechowych ulegają warunkom względem przyjęcia (§ 3) równie jak inni cechowi majstrowie.

Powszechne uprawnienia i obowiązki cechowych członków

§ 7

Wstęp do cechu upoważnia uczestnictwo do praw i upoważnień, jakie na mocy praw i według niniejszych statutów członkom przystają, osobliwie uczestnictwo w majątku cechowym i jego dobroczynnem uporządkowaniu, jako też wspólny użytek ich pospólnych instytucji (zakładów) ulegającym ustanowionym warunkom.

§ 8

Do głosowania w cechowych zgromadzeniach jest każdy członek cechowy upoważniony, który swoje rzemiosło w przeciągu ostatniego upłynionego roku, licząc od dnia ostatniego posiedzenia nazad licząc samowładnie prowadził, skoro mu prawo do podawania głosu – na mocy ustanowienia cechowego zgromadzenia (§ 10 – 19) odjęte nie zostało.

Wdowy i małoletnie dzieci zmarłych członków, według prawa w §6 wyszczególnionych, nie mają prawa do głosowania.

§ 9

Do osiągnięcia celów cechowych, każdy członek według przepisów niniejszej ustawy wspólnie działać i zachowując prawne i statuarne przepisy względem zaszłych obrad (ustanowień) cechowego zgromadzenia, jako też odpowiednich rozporządzeń rady przewodniczących jego posłuszeństwo okazywać.

Przepisy § 22 względem przyjęcia oboru na członka przewodniczącego (prezesa, czyli naczelnika) znaczą Zarównie względem obowiązku każdego cechowego członka Komisji egzaminacyjnej zgromadzenia cechowego, albo wydziału egzaminowego powiatowego (§37, 39 rozporządzenia z dnia 9 lutego roku 1849).

§ 10

W przypadku, żeby który cechowy członek, czeladników (towarzyszów), albo uczniów innych członków w zamiarze własnego zysku do opuszczenia (wyłączenia) swoich roboczych, albo naukowych stosunków uwodził, albo robotę, któremu innemu członkowi zapewnioną, niegodziwymi sposobami ku sobie przyciągał, albo nieprzystojnym (nierzetelnym) omamieniem czyli złudzeniem publiczności, albo rozsiewaniem nieprawd – zarobek współcześnie swoich zagrażał – to jest uszczuplał, wtedy należy do cechmistrza, ażeby stąd pochodzące zażalenie, całemu zgromadzeniu oznajmił i takowego względem powtarzania takich spraw przestrzegał. Niezachowującym tych przestróg, może cechowe zgromadzenie kary porządkowe aż do pięciu talarów nałożyć i prawo głosowania (§ 8) aż do trzech lat odebrać.

§ 11

Jeżeli się obelgi (zniewagi) albo spory (sprzeczki) właściwie takowe nadarzą, które się rzemieślniczości tyczą, zwłaszcza pomiędzy cechowymi członkami, wtedy prezesostwo (rada starszych) za wnioskiem czyli z jednej lub stron, lub obydwóch stron, względem zapoznania obydwóch, ażeby pomiędzy nimi ugodę zamierzyć.

Ktoby zaś takowe spory, bez poprzedniego pośrednictwa do ugody przed radą starszych, do sądowego dekretu oddawał, zasięga na siebie karę aż do jednego talara według przepisów § 99 ordynacji procederowej z dnia 17 stycznia 1845, na gminę woźnicką, z tym warunkiem, że taka za propozycją udział mających członków cechowych, albo na korzyść jakiego powszechnie pożytecznego procederowanego zakładu, albo na fundusze miłosierne użyte zostaną.

§ 12

Każdy cechowy członek zostaje obowiązany, usłusznym być piśmiennemu zawezwaniu prezestwa (przewodniczącego komitetu) względem wyszczególnionych działań protokolarnych, w których jego wysłuchanie potrzebnem się wystawia.

W zapoznaniu należy cel też oznajmić i można w niem w razie niedostawienia się karę porządkową aż do jednego talara zagrozić, kara za nieusprawiedliwione niedostawienie wyznaczone, może być po dalszem powołaniu podwojone.

Dobrowolny występ z cechu

§ 13

Członkowie cechowi mogą dobrowolnie na końcu każdego kwartału, po zupełnem złożeniu zadłużonych składek z wykonania wszelkich obowiązków do cechu, z niego wystąpić. Zamierzone wystąpienie powinno być najpóźniej w ostatnich trzech dniach tego kwartału zapowiedziane, na schyłku którego wystąpienie ma nastąpić, a to do rady cechowej podane.

Z upływem tego kwartału traci występujący wszelkie prawa społeczeństwa i domagania (wnioski) do cechu, nawzajem kończy się [wtenczas] jego obowiązek do dalszego płacenia składek, o ile on, według ogólnych ostanowień, do dalszego wykonywania takich powinności do cechu, jakie już przed jego wstępem uzasadnione były, zarówno z innemi cechowymi członkami, takowe zastępować powinien jest.

Niesamowolne wystąpienie

§ 14

Członek cechowy, dopuszczający się takich spraw albo przestępstw (słowem zbrodni) jakżeby go według przepisu §107 ordynacji procederowej z dnia 17 stycznia roku 1845 od przyjęcia do cechu koniecznie wyłączały, musi z cechu wystąpić. Według tychże mniemań, na mocy których i w skutek owego prawnego miejsca, przyjęcie odmówione być może, może też być członek cechowy, za uchwałą (narada) czyli postanowieniem cechowego

zgromadzenia i za przystawieniem na to ze strony władzy komunalnej w Woźnikach wyłączony.

Niesamowolne wyłączenie ma ten skutek, że z niego zniesienia wszelkich w społeczeństwie zastrzeżonych uprawnień i domagań do cechu a zarazem obowiązanie do dalszego dawania składek, z zastrzeżeniem na końcu § 13 bezpośrednio następuje. Składki aż do czasu wystąpienia zadłużone, mogą być przez egzekucją w drodze administracyjnej (niesądowej władzy) § 35 ściągione.

Zwyczajne cechowe posiedzenia

§ 15

Do załatwienia spraw postanowieniami cechowego zgromadzenia zastrzeżonych mają być rocznie cztery zwyczajne posiedzenia do głosowania upoważnionych członków, mianowicie każdą razą, w pierwszy poniedziałek stycznia, kwietnia, lipca i października, po południu o godzinie drugiej w Woźnikach odbywane. W niedziele i dni świąteczne nie mogą być posiedzenia cechowe odbywane.

Nadzwyczajne posiedzenia

§ 16

Zwoływanie nadzwyczajnych posiedzeń do narad jakiej sprawy w §§ 53 i 54 wymienionej, staje się potrzebnem i może być oprócz tego w nagłych przypadkach ze strony Komitetu (przewodnictwa) ustanowione i przez assessora (§ 18) zarządzane.

Cechmistrz zostaje także obowiązany, powoływać nadzwyczajne posiedzenia, kiedy czwarta część do głosowania upoważnionych członków cechowych żąda. Do nadzwyczajnych posiedzeń powinni wszyscy do głosowania upoważnieni członkowie, z wyraźnem oznaczeniem przedmiotu obrady, piśmiennie powołani.

Pomiędzy posłaniem (obsełką), albo okazaniem zapoznania i dniem posiedzenia, powinien przynajmniej jeden dzień pozostawić.

§ 17

Członkowie cechowego zgromadzenia do głosowania prawo posiadający, powinni mieć uczestnictwo na wszystkich posiedzeniach, o ile nieobecnością, chorobą, albo z innych nieuchronnych przyczyn w dostawieniu się przeszkodzeni nie bywają. Usprawiedliwiona niebytność ma być przed czasem zejścia się na posiedzenie do cechmistrza zameldowana.

Kto się na posiedzenie cechowe po zaczęciu wyznaczonej obrady dostawia, podpada karze porządkowej dwóch srebrnych groszy i sześciu fenigów. Kto się bez wszelkiej wymówki niedostawia, ściąga na siebie kary porządkowej pięć srebrnych groszy. Członkowie za okresem obvodu zamieszkali, mogą się bez wymówki niedostawać.

Asesor zgromadzenia cechowego.

§ 18

W każdej obradzie cechowego zgromadzenia powinien do zasiadania przeznaczony członek władzy komunalnej w Woźnikach przytomnym być, ażeby nad prawnością ustanowień czuwał. Do tegoż asesora należy staranie o regularne zaczęcie i przeciąg posiedzeń. Tenże zaś niewykonywa w obradach żadnego głosowania, jest atoli upoważniony, zakończyć (odroczyć) posiedzenie, skoro burmistrz (§ 19) już w stanie nie jest, spokojności obrad utrzymać, albo, jeżeli zgromadzenie prawa przeciwnych ustanowień niezachowuje, nieuważając na zanesioną protestacyą.

Umowy w nieprzytomności uczynione, zostają nieważne.

Obrady i ustanowienia cechowego zgromadzenia

§ 19

Cechmistrz albo zastępca jego kieruje obradami. Tenże podaje słowo czyli głos i wyznacza porządek kolejny objaśnień i zdań głosowych. Jego instrukcjom (wskazówkom) względem utrzymania porządku, powinien być każdy przytomny członek potulny. Przeszkadzający spokojność obrad, może być z zgromadzenia wydalony.

Zgromadzenie upoważnione jest, współczynnikiem, u których takowe wydalenie potrzebnem było, albo którzy się nieprzystojnem obchodzeniem przeciw członkom komitetu albo asesorowi zawinili, prawo do głosowania na trzy lata zatrzymać.

§ 20

Na każde zachodzić mające ustanowienie rozsądza z wyjątkiem § 53 i 54 wymienionych przypadków, większa liczba głosów pomiędzy w posiedzeniu do głosowania obecnymi członkami. W zachodzącej równości głosów stanowi głos cechmistrza, albo w jego niebytności, jego zastępcę, przewagę.

Nieprzytomni nie mogą swego prawa do głosowania nijako używać, owszem są oni, skoro przed odbytem posiedzeniem przepisy § 15 albo 16 zachowane zostały, do ustanowień posiedzenia obowiązani.

Protokół na ustanowione umowy spisany, ma być od przytomnych członków komitetu, dwóch innych członków zgromadzenia i przez asesora podpisany i w lądzie (skrzyni cechowej) zachowany.

Jeżeli takowe ustanowienia cechowe albo poświadczenia mają być wygotowane, które się na ustanowieniach cechowych zasadzają, w tym razie bywają wypisy przez cechmistrza dwóch innych członków komitetu podpisywane i cechową pieczęcią zatwierdzane. Oprócz tego powinien każdy takowy przepis, dla zawierzytelności (zatwierdzenia), ze on przeciw jej ważności nic nie ma do odmówienia, podpisem „widziano” z dodatkiem jego nazwiska podpisany.

Komitet cechowy

§ 21

Komitet cechowy stanowią:

1. Jeden starszy majster czyli cechmistrz, kierujący wszelki zarząd cechem i starający się o wykonywanie ustaw czyli uchwał komitetu i cechowego zgromadzenia.
2. Jeden protokolista, do którego układanie wszelkich piśmiennych prac i spisywanie protokołów, nie tylko komitetu, lecz też i posiedzenia cechowego należy.
3. Kassyer zawiadujący majątkiem cechowego zgromadzenia.
4. Trzech innych dozorczy (przełożonych) cechowego zgromadzenia, którzy zarazem jako zastępcy od 1 do 3 mianowanych członków, ich czynności w razie potrzebnym, gdy takich sami spełniać nie zdołają, prowadzić powinni.

§ 22

Członkowie komitetu, czyli Komissyoratu, bywają przez cechowe zgromadzenie, z grona (koła albo liczby) do głosowania upoważnionych na trzy lata obierani. Obór każdego członka dzieje się za głosowemi kartkami. W równej liczbie głosów rostrzyga los. Bez ważnych i jako takich, czyli małoznaczących przez cechowe zgromadzenie uznanych przyczyn wymówionych – nie wolno nikomu na niego zagodzonego oboru zarzucać. Nieprzyjmujący bez takich przyczyn oboru, może być za uchwałą (jednogłównością zgromadzenia) w przeciągu pierwszych trzech lat, do podwójnej kwoty tych składek do kassy cechowej pociągany, jakieby bez tego podwyższenia według istniejących zasad podziału opłacać musiał. Obory, czyli właściwiej wybory, potrzebują potwierdzenia ze strony władzy (zwierzchności) w Woźnikach.

Z polecenia tychże mają być obrani przez asesora przed zgromadzonym cechem, rękodaniem do ich powinności przyjmowani. Z sześciu członków komitetu występuje corocznie dwóch, których w pierwszych dwóch latach po zatwierdzeniu niniejszego statutu los oznacza. Występujący członkowie mogą zaś być obierani, przyczep jednak na następujące trzy lata do przyjęcia nowego oboru obowiązani nie zostają.

Czynności, czyli obowiązki cechmistrza

§ 23

Cechmistrz skutecznie (wypełnia) wszelkiego cechu przychodzące sprawy, które pospólnego naradzenia nie wymagają w imieniu komitetu cechowego zgromadzenia, przyjmuje pisma, wydaje zapoznania do nadzwyczajnych posiedzeń cechowych, o których powinien być asesor zawiadomiony, jako też równie do obrad komitetu i jakiegokolwiek bądź zapoznania pojedynczych członków cechowych, czeladników (towarzyszów) i uczni czyni, wygotowania (wypisy) z cechu udzielonych rezolucji albo do władz odchodzących podań (petycji) próśb i.t.d., wstrzymuje spis członków cechowych, jako też do cechu przyjętych i wyswobodzonych uczniów.

Pospólne obrady członków komitetu

§ 24

Pod przewodnictwem cechmistrza skutecznie komitet cechowy następujące sprawy:

1. Przysposobienie, czyli przygotowanie tych obranych przedmiotów, które do rozsądku cechowemu zgromadzeniu przedłożone być mają.
2. Bieżący zarząd cechowym majątkiem.

3. Przyzwolenie na zasiłki (zapomogi czyli wsparcia) z cechowej kassy, o ile ku temu komitet na mocy § 50, albo przez etat (obrachunek – czyli budżet wydatkowy) ze strony cechowego zgromadzenia przyjęty (§ 28) upoważniony jest.
4. Objaśnienie wniosków (podań, żądań czyli próśb) o formalne przyjęcie i wyswobodzenie uczniów cechu.
5. Zatwierdzenie kar porządkowych według §§ 10, 11, 12, 17, 31, 46 – zawinionych.
6. Przestrogi do pojedynczych członków cechowego zgromadzenia w przypadku §§ 10 i 42 zachodzących.
7. Ponauczanie (nagany, rygory) takich towarzyszków i uczni, których sprawowanie się do nieukontentowania powód daje. Patrz § 47.

§ 25

Do pospolitych obrad i protokołów komitetu mają być wszyscy członkowie jego przez cechmistrza powoływani. Przy obradach do uskutecznienia wschodzić mających uchwał – czyli ustanowień, powinni być przynajmniej czterej członkowie zgromadzeni.

Uchwały bywają według większości głosów spisywane, w przypadku jednakowej liczby głosów ustanawia zdanie cechmistrza. Wypadki obrad i działań powinny być spisane i przez obecnych członków komitetu podpisane i w ladzie cechowej przechowywane.

Koszta z wykonania czynności wynikające

§ 26

Za utrzymanie lokalu do posiedzeń cechowych i członków komitetu, za przechowanie cechowej ludy i straty czasu, jakie w obiegu administracji spraw cechowych zachodzą, pobiera cechmistrz roczne wynagrodzenie, które zgromadzenie z cechowej kassy wyznacza.

Pisarzowi i kassyerowi maja być także według ustanowienia cechowych członków za ich żmudy stosowne wynagrodzenia, z cechowej kassy przyznane.

Nieuchronne czyli niezbędne wydatki członków komitetu powinny być z cechowej kassy zastąpione.

Woźny, czyli poseł cechowy

§ 27

Do obstalunków wezwów i zapozew może cechmistrz za zezwoleniem cechowego zgromadzenia posła cechowego przyjąć (urządzić), który zapewnione jemu za poselki akcydensa z cechowej kassy pobiera. Ten zaś, wykonywując polecone jemu czynności pod dozorem cechmistrza, może być w zaniedbywaniu swych obowiązków, za zezwoleniem zgromadzenia cechowego, od służby uwolniony.

Zawiadywanie cechowym funduszem, czyli majątkiem

§ 28

Zawiadywanie cechowego majątku należy do komitetu, który w czynności swej na etat (wymiar) dochodu i rozchodu, za wnioskiem jego rocznie przez cechowe zgromadzenie uchwalony, ograniczony zostaje. Szczególne zezwolenie zgromadzenia cechowego potrzebne jest do wszelkich przekroczeń etatu, również do objęcia wydzierżawienia (wynajęcia) zastawy i sprzedaży gruntów, do wypożyczenia albo cessyi (zdawania – przepisywania) kapitałów, do przyjmowania pożyczek i przyjęcia innych obowiązków i powinności, za jakie cech ręczyć powinien, do wyrzekania się na uzyskane prawa i praw mających jeszcze być nabytemi, do prowadzenia procesów (spraw sądowych) i zawarcia kontraktów.

§ 29

Bez szczególnego zezwolenia władzy komunalnej w Woźnikach nie może cechowe zgromadzenie nieruchomości (realności) dla siebie nabywać, sprzedawać a ni zastawiać. Nawet względem długów, za które substancja (istota, wierzytelność) nieruchomości korporacyjnego (społecznego funduszu, albo użytków jego dłużej jak na jeden rok ma ręczyć (rękojmię stanowić) albo zastępować) jest zezwolenie owego kommissaryatu potrzebne.

Do sprzedaży dóbr nieruchomości, przywilejów (uprawnień cechowych, wyjąwszy przypadek koniecznej sprzedaży, staje się publiczna (jawna) licytacja potrzebna. Od takiej zaś może w osobliwych przypadkach, za wnioskiem cechu jednogłownie z władzą komunalną podanym, Królewska Regencya dysponować (zarządzać) i sprzedaż z wolnej reki (polubownie) pozwolić, skoro przekonana zostaje, że taka cechowi korzystna się wystawia, albo na szkodę jego nie wychodzi.

§ 30

Do społecznego funduszu cechowego zgromadzenia należą wszelkie obmyśłone, albo z użytku przewyżków (nadmiarów) z kassy cechowej nabyte czyli pozostające części majątku. Fundusz zaś nie może być przy tem, według innych zasad, lecz tylko na mocy przepisów niniejszej ustawy zawiadywany, szczególnie zaś, niemoże być pomiędzy członków cechowych podzielony.

Bieżące składki do cechowej kassy

§ 31

Do cechowej kassy powinien każdy członek cechu, kwartalnie najpóźniej 15go w miesiącach Stycznia, Kwietnia, Lipca i Października, dwa srebrne grosze kassyerowi płacić. Obok tej składki, według liczby pojedynczych członków tyżącej się przez nich zatrudnionych zarazem towarzyszyów, ma być za każdego towarzysza, któryby w biegu zaszłego ćwierćrocza dłużej nad 14 dni w robocie przebywał, składka po jednym srebrnym groszu płacona.

Kto złożenie upłynnionych składek do przejścia terminu ustanowionego przedłuży, podpada karze porządkowej – pięciu srebrnych groszy.

Inne dochody cechowej kassy

§ 32

Do cechowej kassy należą jeszcze i inne dochody, do których szczególnie i mianowicie następujące należą:

1. Użytki cechowego funduszu.
2. Pieniądze wstępne świeżo przyjętych członków.
3. Składki, które w cechu egzaminowani i do niego przyjęci i w nim wyswobodzeni uczniowie na wynagrodzenie ich egzaminu (popisu) przyjęcia i oswobodzenia powstające wydatki, opłacać powinni.
4. Wszelkie na mocy niniejszego statutu ustanowione i zebrane porządkowe kary.

Wydatki czyli rozchody

§ 33

Kassa cechowa przynosi:

1. Oczyszczanie długów cechowych i do umorzenia tychże wyznaczone terminalne sumy.
2. Na funduszach cechowych ciężące ciężary i podatki.
3. Koszta tyżące się czynności w zawiadywaniu spraw cechowych.
4. Wsparcia (zapomogi), ze strony komitetu (§24 do ?), lub cechowego zgromadzenia dla pomocy potrzebujących członków cechowych i pozostałych po ich śmierci osób – wyznaczone.
5. Oprócz tychże, przez cechowe zgromadzenie, według statutu, uchwalone do powszechnych celów cechu zastosowane płace (wypłaty, czyli składki).

Wydatek na prywatne towarzyskie zabawy, czyli rozrywki, nie może być z cechowej kassy zaciągany.

§ 34

O ile dochody § 31.32. na zastąpienie rozchodów § 33 nie wystarczają, musi być niedostawająca potrzeba przez nadzwyczajne składki cechowych członków złożona. Wymiar - albo podział tych składek – powinien być przez cechowe zgromadzenie, za zezwoleniem władzy komunalnej ustanowiony. Składki także mają być na wszystkich członków, według zasad § 31 rozdzielone. Skoro sprawa o wypełnienie niewątpliwych obowiązków względem cechu zachodzi, może tenże do złożenia potrzebnych składek w dródze administracyjnej być poniewolony.

Zbieranie składek i kar porządkowych

§ 35

Wszelkie zaległe (w resztach zostające) składki i kary porządkowe, mogą być przez władzę miejscową w drodze administracyjnej za pomocą eksekutora wyciągane. Wniosek ku temu zamierzający powinien być przez asesora przejrany i poświadczony.

Lada (skrzynia cechowego zgromadzenia)

§ 36

Przywileje i protokoły cechowe, wartość mające papiery, zapasy (pozostałości) pieniężne, w gotówce leżące, o ile takie kwoty dziesięciu talarów nieprzewyższają, mają być w cechowej ladzie pod podwójnym zamknięciem przez cechmistrza przechowywane. Drugi klucz do lada ma się w rekach kassjera znajdować.

Księgi kassy i pozostałości w gotowiznie aż do dziesięciu talarów przechowuje kassjer. Do niego należy układ rocznego kassowego etatu (obrachowanie dochodu i rozchodu) i złożenie takiego w cechowym zgromadzeniu do przeglądu komitetu.

Na wszystkie wypłaty potrzeba jemu piśmiennego zezwolenia cechmistrza, któremu on zaś ćwierćroczne zaległe dochody podawać powinien.

Składanie rachunku

Na końcu roku ma być rachunek przez kassjera i cechmistrza pospólnie względem stanu kassy ułożony i poprzednio przez deputacyą ze strony cechowego zgromadzenia obraną przejrany, po usunięciu zachodzących popraw, przez ośm dni – do przeglądu każdego cechowego u cechmistrza złożony, poczem w następującem zwyczajnem posiedzeniu przyjęty zostaje. Asesor posiada upoważnienie, że może każdego czasu kasę cechową rewidować.

Kassa pomocy dla chorych i na pogrzeby zmarłych

§ 37

Ustanowianie odrębnych (szczególnych lub osobnych) kass do wsparcia chorych i na koszta pogrzebowe dla członków cechowych może być przez cechowe zgromadzenie uchwalone. Do woli jego należy, określenie praw uczestnictwa i zasad dla administracyi (zarządu zawiadywania) tyjących się kassy statutów, pod dozorem władzy komunalnej w Woźnikach zastrzeżone. Cechowe zgromadzenie może także zebranie szczególnych składdek dla takich kass w tym względzie ustanowić, przyczep co do ściągania przepisy § 35 zastosowane być mają.

Zastępstwo cechu przez komitet

§ 38

Cechowe zgromadzenie bywa, bądź w sądowych lub niesądowych sprawach, przez swój komitet zastępowane, który do tego szczególnego pełnomocnictwa nie potrzebuje. Takie upoważnienie komitetu rozciąga się także i na takowe przypadki, w którychby dla innych pełnomocników albo zawiadowcy, według powszechny[ch] praw pełnomocnictwo szczególne potrzebnem było/ Komitet ma atoli upoważnienie:

1. Do nabywania, zastawienia i sprzedaży nieruchomości części majątkowych.
2. Do zaciągania pożyczek.
3. Do przyjmowania innych obowiązków i prestacyi (powinności), za które cech ręczyć – czyli odpowiednim być powinien.
4. Do zrzekania się nabytych i do wyrzeczenia się jeszcze do nabycia mających praw ze przedłożeniem tyczącej się uchwały cechowego zgromadzenia i okazaniem zezwolenia, o ile takiego do sprawy od władzy komunalnej albo Regencyi Królewskiej potrzeba wymaga. (§ 29).

Do ważności ze strony komitetu w zastępstwie cechu podanej woli, należy współdziałanie cechmistrza albo jego zastępcy i dwóch innych członków komitetu. Osobiste ich zalegitymowanie zaręcza urzędowe poświadczenie asesora.

Przy składaniu kwot (summ) pieniężnych aż do trzydziestu talarów dosyć jest (albo obstoi) kwit cechmistrza albo kassyera.

Uczniowie i czeladnicy członków cechowych

§ 39

Upoważnienie cechowych członków względem zatrudnienia czeladników i uczniów, jako też stosunki pomiędzy nimi i ich czeladnikami i uczniami, mają być według przepisów rozdz. VIII ordynacyi z dnia 17 stycznia roku 1845 i przepisu z dnia 9 lutego roku 1849 wykonane.

Zameldowanie uczni u komitetu.

§ 40

Każdy członek cechowy, przyjmujący ucznia, powinien tegoż przed upływem sześciu tygodni po tym czasowym wstępie (czasie próby) do nauki, ze złożeniem według § 148 ordynacyi procederowej potrzebnego zaświadczenia jego duchowego pasterza i świadectwa szkolnego, wykazującego, że uczeń czytać, pisać, i rachować potrafi, u komitetu cechowego do przyjęcia zameldować.

Cechmistrz ma prawo – majstra względem utrzymywania uczni i zdolności ucznia do wstępów terminowania (nauki) w miarę jego cielesnych i umysłowych zdolności – doświadczać, w zachodzących powątpiewaniach o dostateczności szkolnych nauk, powinien uczeń próby w czytaniu, pisanu i rachunkach złożyć.

Jeżeli majster do utrzymywania uczni nie jest upoważniony, albo jeżeli uczniowie wstęp do nauki być nie może, w tem razie może komitet przyjęcia odmówić i o tem w przypadkach § 133 ordynacyi procederowej miejskiej władzy komunalnej gdzie jest majster

zamieszkały, albo jeżeli tenże jest na wsi osiadły, zwierzchności policyjnej jego zamieszkania wiadomości udzielić.

Synowie cechowych członków podlegają warunkom przyjęcia na ten sam sposób jak inni uczniowie.

Przyjmowanie uczni

§ 41

Przy przyjmowaniu ucznia, dziejącego się przed zgromadzonym komitetem, albo przed cechowym zgromadzeniem – mają być istotne przepisy kontraktu naukowego względem nauki, pożywienia i.t.d. spisane. Taki spis ma być przez majstra uczniowego, przez ucznia i jego ojca albo opiekuna podpisany.

Jeżeli ojciec albo opiekun od współudziału przyjmowania wstrzymany bywa, w tym razie musi być kontrakt w prawnie ważnej formie podpisany nadesłany, albo jego piśmienne zezwolenie na warunki przy przyjmowaniu umówione, złożone i aż do wyzwolenia ucznia w cechowej ładzie przechowane.

Opiekun musi od sądu opiekuństwem kierującego do kontraktu naukowego dołączyć.

Obydwom stronom mają być przez cechmistrza obopólne (wzajemne) obowiązki przedstawić.

Jeżeli uczeń podczas nauki jeszcze dopomagającego pouczenia potrzebuje, powinien komitet w tym względzie potrzebne zarządzenia do władzy szkolnej miejscowej podać.

Szczególnie zostaje każdy do cechu należący i ucznia zatrzymujący majster, jeżeli w miejscu jego zamieszkania szkoła niedzielna (repetacye czyli do doskonalenia) istnieje, obowiązany, ażeby uczniów swoich do uczęszczania (odwiedzania) też upominał.

Względem spełniania tej powinności, powinien komitet czuwać (dozorować). Do zastąpienia z powodu przyjmowania powstałych, z kassy cechowej wychodzących ex pensów (wydatków) powinien majster ucznia oprócz taryfowego do kontraktu terminowania wziętego stempla, jeden talar do cechowej kassy złożyć, dalsze akcydensa (sportule) albo wynagrodzenia, nie mogą pod żadnem pozorem być żądane.

Wykształcenie uczni i sposób obchodzenia się z niemi

§ 42

Do cechowego komitetu należy – dozór, czuwanie względem wynauczenia ucznia do cechu przyjętego i obchodzenie się z nim, o czem się rocznie przynajmniej jeden raz zapytać powinien. Każdy cechowy członek obowiązany zostaje, członkom komitetu, na zapytanie o sprawowaniu się i postępach w nauce swoich uczniów; zaniedbanie obowiązków, jakie majstrowi uczącemu według § 150 ordynacyi procederowej przystoia, ma być przed zgromadzonym komitetem wystawione, grube przeciwstawieństwa powinności mają być policyjnemu prokuratorowi doniesione, ażeby tenże ukarania według § 185 ordynacyi procederowej spowodował.

Według uznania może komitet na mocy § 129 u Królewskiej Regencyi żądać, ażeby prawo do trzymania uczni zniesione zostało.

§ 43

Przeciw woli majstra uczącego może być stosunek terminowania przed upływem czasu zerwany, skoro majster obowiązki do niego według § 150 ordynacji procederowej z dnia 17 stycznia 1845 opieszało zaniedbywa, albo prawa rodzicielskiej karności (§ 151 wyżej mianowanej ordynacya) nadużywa.

Czyli się przypadek takiego zaniedbania, albo nadużywania okazuje i wskutek tego stosunku nauki ma być zerwany, należy, do rozstrzygnięcia cechowego komitetu (§ 25) pod przewodnictwem asesora, przyczem prawne postępowanie wyłączone zostaje. W takich przypadkach może być majster nauczający (pryncypał) do ponoszenia wyższych kosztów pochodzących z dalszego umieszczenia ucznia, w drodze sądowej pociągany

§ 44

Wystąpienie ucznia z stosunków terminowania powinno być przez majstra jego do trzech dni komitetowi doniesione. Co się powinności tego doniesienia tyczy, nie powstaje w tem żadna różnica, czyli już czas kontraktu nauki pominął, albo nie, lub też, czyli uczeń za zezwoleniem majstra albo przeciw jego woli z nauki się wydała. Jeżeli po spełnieniu kontraktu naukowego, egzaminu i wyswobodzenie ucznia w cechu żądane nie bywa, wtedy powinien komitet powziąć wiadomość o powodach tego zaniedbania, powołując osoby udział w tym mające, w właściwych zaś przypadkach ucznia do złożenia towarzysza ego popisu powodować, wystawiając jemu szkody (niedogodności) jakowe dla niego w braku poświadczenia egzaminu na przyszłość jego bytu stąd wynikać mogą.

Uczniowie przed upływem ich terminu, utracając majstra swego do cechu należącego, z przyczyny śmierci albo innych powodów, mają być za pośrednictwem komitetu u innego cechowego majstra dla zakończenia nauki umieszczeni. Przyjmowanie takich uczni, o ile się sposobność ku temu nadarza, jest obowiązkiem honorowym, członków cechowych.

Popis i wyswobodzenie uczni

§ 45

Egzamin ucznia następuje po skończeniu czasu nauki, przed komisją egzaminacyjną cechowego zgromadzenia, której w tym względzie według istniejących powszechnych przepisów rzadzić się należy. Na zasadzie od teje komissey udzielanego świadectwa egzaminu uczeń przed cechowym zgromadzeniem, albo jeżeli sobie tego w tem udział mające interesowane osoby życzą przed zgromadzonym komitetem z wezwaniem jego majstra albo i zastępcy towarzyszy (starszego towarzysza z gospody), przez cechmistrza albo jego zastępcę, z nauki wyzwolony i po odpowiedniej przemowie z powinnościami towarzyszą zawiadomiony uroczystie rękodaniem na towarzysza wyswobodzony.

Akcydensa za egzamin ucznia podpadają według ogólnej instrukcji dla egzaminacyjnej Komissy obrachowaniu. Oprócz tego powinien uczeń, albo ten co jego wyswobodzenia żądał, jeden talar na wynagrodzenie przy wyswobodzeniu powstających wydatków, do kassy cechowej zapłacić.

§ 46

Członkowie cechowi, którzy do siebie przyjętego albo oddalającego od siebie ucznia w przeciągu wyznaczonego czasu (§ 40 i 45) u komitetu nie wymeldują, wpadają w karę porządkową aż do jednego talara.

§ 47

Komitet jest upoważniony, tych uczniów i towarzyszków, których sprawozdania się do niezadowolenia powód daje, przez siebie, albo przed zgromadzenie cechowego towarzystwa powoływać, ażeby im stosowne napomnienia czynić i pouczające Skazówki udzielać.

Przy niepowożaniu takich wezwań ma być komitetowi ze strony miejscowej policyjnej władzy pomoc dodawana.

Spory (sprzeczk) członków z ich towarzyszami albo uczniami

§ 48

Spory samoistnych członków cechowego zgromadzenia pomiędzy ich towarzyszami albo uczniami, tyżące się wstępu, dalszego ciągu (trwania) albo zniesienia stosunków roboty, albo do nauki wyznaczonego terminu, albo z obopólnych powinności w umówionym czasie, powinno być, dopóki dla takich spraw osobna władza (sąd procederowy) istnieje nie będzie, przez komitet § 25, pod przewodnictwem asesora sadzone. Przeciw temu wyrokowi wolno jest interesentowi do 10 dni lecz nie dłużej, do sądu rekurs podać, za-czem wykonanie tym wstrzymane nie zostaje. Jeżeli załatwienie mianowanych spraw, według uporządzenia z dnia 9 Lutego 1849 (zbiór praw Nr 3105) do ustanowionego procederowego sądu przechodzi, w tym razie ma być na mocy § 25 wyżej wymienionego prawa komitet pojednawczy (rozjemcy) cechowy z grona cechowego komitetu obrany.

Opieka dla pomocy potrzebujących członków albo ich familiantów do cechu należących

§ 49

Takowym członkom, którzy z przyczyny długo trwającej choroby albo słabości w podeszłym swoim wieku do zarobkowania niezdolnemi zostają, jako też pozostałym wsparcia potrzebującym familiantom zmarłych członków, powinien komitet według zachodzących okoliczności najdzielniejszą swoją pieczę oświadczać pieczołowitość ma być osobiście na dostawie nie zdatnego prowadzić la (zawiadowcę) przerwanego rzemiosła kierowana.

Każdy członek cechowy, mający ku temu zdatnego i ochotzego towarzysza w swoim warsztacie, obowiązany zostaje, takowego, za żądaniem komitetu do warsztatu chorującego albo zmarłego cechowego zastąpić.

§ 50

Uboгим pozostałym krewnym zmarłych członków może komitet dodatek na kosztą pogrzebowe aż do trzech talarów pozwolić.

O wychowanie i dalszy byt sierot stara się komitet przez wybór i za jego uwagę podanych zdatnych opiekunów, pomiędzy cechowymi członkami, również o umieszczenie synów u majstrów do nauki, i inne nadarzające się sposobności, jakie się według okoliczności z przepisami niniejszego statutu względem udzielania pomocy zgadzają.

Upoważnienie przełożonej władzy komunalnej

§ 51

Władza komunalna w Woźnikach jest pierwszą przełożoną zwierzchnością cechu, i do niej należy nie tylko nad cechowym zgromadzeniem lecz też nad jego komitetem względem prawności w zarządzaniu i załatwiania spraw cechowych czuwać – (dozór prowadzić).

Wszelkie protokoły, pisma i przywileje cechowe muszą być tejże zwierzchności i asesorem cechowi przydanym, za żądaniem przedłożone. Spostrzeżonem nieładom (nieregularnościom) i niedostatecznościom w cechowym zarządzie powinna władza komunalna przez asesora i instrukcją komitetu zapobiegać. Przeciw członkom komitetu, nie spełniającym swoich obowiązków, albo tym co prawnym lub statutarnym przepisom przeciwnie postępują, może władza komunalna kary porządkowe, do kasy cechowej wpływające, dekretować i w drodze administracyjnej ścigać. Członkowie komitetu, którzy udzielonym im informacji z uporem niezachowują, albo którzy za uchwałą cechowego zgromadzenia zaufanie cechu niegodnymi się stawają, mogą być z ich urzędu za uchwałą komunalnej władzy oddaleni.

Gdyby cechowe zgromadzenie swego zezwolenia do wykonania edyktalnych lub statutarnych obowiązków zaporęczać miało, - w tym razie wolno władzy komunalnej, takie zezwolenie uzupełnić. Taki wyrok otrzymuje tę samą ważność i taki skutek, jak gdyby za zezwoleniem i przez uchwałą cechowego zgromadzenia stanął.

§ 52

Sprzecznosci (nieporozumienia) względem przyjęcia i wykluczenia członków cechowych, również względem praw i ich powinności, jako też członków komitetu, mają być przez władzę komunalną rozstrzygane. Przeciw temu wyrokowi wolny jest rekurs do Królewskiej Komisji regencyjnej, który w przeciągu czterech tygodniowego czasu, bez dalszej przewłoki u władzy komunalnej zameldowany być powinien.

Przeciw wyrokom komitetu na mocy §§ 43 i 48 uzasadnionych, zostaje odwoływanie na dalszy wyrok przez władzę komunalną wyłączony.

Zakończenie przepisów

§ 53

Statut niniejszy może być, za wnioskiem cechu, albo w publicznym interesie urzędowo nie każdego czasu przeglądany (rewidowany) i za potwierdzeniem regencji odmieniony.

Do wniosku cechowego względem odmiany statutu potrzebna jest większość głosów w dwóch trzeciej ilości członków w nadzwyczajnem posiedzeniu zgromadzonych i do głosowania prawo mających.

§ 54

Za własną uchwałą (wołą) może się cechowe ciało – tylko wtedy rozwiązać, kiedy w nadzwyczajnem posiedzeniu czyli sessyi cechowego zgromadzenia dwie trzecie części przytomnych do głosowania upoważnionych członków na to przystaje i kiedy mimo tego zaspokojenie stojących długów zabezpieczone i rozwiązanie od Królewskiej regencyi przyjęte zostanie. W przypadku rozwiązania cechu, przechodzi, po umorzeniu długów pozostająca przewyżka jego majątku, według przepisów §§ 99 ordynacyi procederowej z dnia 17 Stycznia 1845, na gminę Woźniki, z tym warunkiem, że taka za propozycją udział mających członków cechowych, albo na korzyść jakiego powszechnie pożytecznego procederowego zakładu, albo na fundusze miłosierne użytą zostanie.

§ 55

O ile niniejszy statut względem spraw cechowych i jego członków szczególnych przepisów w sobie nie mieści, mają być powszechne prawne przepisy szczególnie ordynacyi procederowej z dnia 17 stycznia i rozporządzenie z dnia 9 lutego 1849, zastosowane.

Powyższe statuta zostają uznane, przyjęte i niniejszymi podpisami uwierzytelnione
Woźniki dnia 30 czerwca 1852 (Juni)

(L.S.)

Zgromadzenie rzemieślnicze krawieckiego cechu

Kawalec, Peschel, Schäfer, Müller

Na mocy uchwały zostają wyżej pomienione statuta tutejszego zgromadzenia cechowego krawieckiego, niniejszym potwierdzone

Woźniki dnia 30 czerwca 1852

Deputowani miasta

Michalski, Kohl, Schiwek, Schüsler, Morcinek, Schäffer, Flakus, Hila, Jo. Kołodziejczyk, Scepani, Ratzki, Vogel, Kroll.

Zatwierdza wyżej uwierzytelnione.

Woźniki dnia 30 lipca 1852

Magistrat

Müller, A. Kawaletz, Schrötter, Kawalec

Wyżej napisany statut zostaje niniejszym na mocy prawa z dnia 15 maja 1854 zatwierdzony.

Opole dnia 9 kwietnia 1852

(L.S)

Królewska Regencya
oddział spraw wewnętrznych

Potwierdzenie
A. J. VIII 643.

Wierne tłumaczenie według niemieckiego oryginału zaręcza własnoręcznym podpisem
swojem, z dodaniem swego sygnetu w Woźnikach, dnia 11 lutego roku Pańskiego 1859

Józef Lompa
tłumacz przysięgły sądowy.

Oryginał: Muzeum Górnośląskie w Bytomiu. Dział Historii, sygnatura: MGB 2136 H.

Opublikowano: Bernard Szczech: *Statut cechu krawców w Woźnikach z 1852 roku w tłumaczeniu Józefa Lompy*. Woźniki 2012.

Opis:

„Statuta” były pierwszym zabytkiem piśmiennictwa cechowego z terenu Woźnik, który w okresie po drugiej wojnie światowej trafił do zbiorów instytucji urzędowo zajmujących się zabezpieczaniem tego typu pamiątek. Stało się to w 1952 roku, kiedy to Józef Ligęza, ówczesny wicedyrektor Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu polecił nabyć do muzealnych zbiorów rękopis *Statutów*.⁸⁶¹ Jest to zaopatrzony w tekturową okładkę zeszyt formatu: 24 x 35 cm składający się z 85 numerowanych kart.⁸⁶² Pierwsza stronica nosi rękopiśmienny tytuł: Statut der Schneider Innung in Woischnick poniżej zaś znajduje się atramentowy odcisk imiennej pieczętki właściciela: *Bernhard Süster Schneidermeister Woischnick O/S*. Karty od nr 2 do 34 posiadają spisane w języku niemieckim przepisy ustaw cechowych, poświadczane podpisami zarządu cechu oraz uwierzytelnione przyłożoną pieczęcią cechu krawców w Woźnikach⁸⁶³ a także podpisami członków woźnickiego magistratu i odciskiem miejskiej pieczęci.⁸⁶⁴ Niemiecka część *Statutu* datowana jest na dzień 30 czerwca 1852 roku i wyszła spod pióra nieznanego nam bliżej pisarza, prawdopodobnie z terenu Woźnik.

Na odwrocie wspomnianej 34 karty znajduje się urzędowe zatwierdzenie *Ustaw cechowych* przez Królewską Rejencję w Opolu sporządzone 9 kwietnia 1856 roku. Karty 35 – 37 podobnie jak 75 – 85 pozostały nie zapisane. Na 38 karcie umieszczono ozdobny ręcznie zapisany tytuł: *STATUTA czyli ustawy cechowego zgromadzenia KRAWIECKIEGO w Woźnikach*. Następna 39 karta zawiera autobiograficzną informację o Józefie Lompie, tłumaczu *Statutów*: „Tłumaczenie przez Józefa Lompe, mieszczanina Woźnickiego, tłumacza przysięgłego i ak-

⁸⁶¹ Po raz pierwszy zwrócono uwagę na ten dokument w 1947 roku, kiedy to obchodzono 150 rocznicę urodzin Józefa Lompy. Wtedy to w „*Zaraniu Śląskim*” umieszczono reprodukcję jednej ze stron rękopisu.

⁸⁶² Numeracja stron jest późna i pochodzi z okresu nabycia zabytku przez Muzeum Górnośląskie w Bytomiu.

⁸⁶³ Pieczęć okrągła średnicy 36 mm w polu której widnieją nożyce. W otoku łaciński napis: SIGILLVM SARTORVM CIVITATIS VOZNIKII. Zobacz: Damian Tomczyk: *Pieczęcie górnośląskich cechów rzemieślniczych z XV – XVIII w. i ich znaczenie historyczne*. Opole 1975 s. 162 – 163

⁸⁶⁴ M. Gumowski: *Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego*. Katowice 1939. Według autora, pieczęć pochodzi z XVII wieku.

tuariusza sądowego, członka korespondującego Cesarsko Królewskiego Towarzystwa Gospodarczo – Rolniczego w Krakowie, członka korespondującego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wielkim Księstwie Poznańskim, członka Towarzystwa Rolniczego w Królestwie Polskim, Autora i wieszczą górnośląskiego." Kolejne karty od 40 do 74 zawierają tłumaczenie z niemieckiego oryginału *Statutu cechu krawców w Woźnikach*. Polska część rękopisu kończy sporządzony na odwrocie 74 karty zapis: *Wierne tłumaczenie według niemieckiego oryginału żarczę własnoręcznym podpisem swoim, z dodaniem swego sygnetu w Woźnikach d(nia) 11 lutego r(oku) p(ańskiego) 1859 Józef Lompa, tłumacz przysięgły sądowy*. Obok podpisu odcisnięty został sygnet Józefa Lompy w owalnym kształcie o wymiarach: 20 x 23 mm, przedstawiający połączone inicjały Lompy otoczone dekoracją roślinną.

Nr XXVI.

1852? / 1862. Statuta czyli ustawy cechowego zgromadzenia rzeźników (masarzy) i piekarzy w Woźnikach.

Oryginał. Zaginął po 1968 roku.

Nieopublikowano.

Opis.

Jeszcze pod koniec lat sześćdziesiątych, w piśmie Miejskiej Rady Narodowej w Woźnikach wspomniano o dostępnym ówczesnie innym zabytku miejscowego cechowego piśmiennictwa.⁸⁶⁵ Była to rękopiśmienna księga pt.: Statuta czyli ustawy cechowego zgromadzenia rzeźników (masarzy) i piekarzy w Woźnikach. Z innych zapisanych informacji wiemy, że podobnie jak *Statut cechu krawców woźnickich* także i *Statut cechu rzeźników(masarzy) i piekarzy w Woźnikach* przetłumaczony został z języka niemieckiego na język polski przez Józefa Lompę, który pracę swą zakończył niemal dokładnie przed półtorej stuleciem, czyli w 1862 roku. Obecnie ślad po tym zabytku zaginął.

⁸⁶⁵ „Dane historyczne o Woźnikach na Śląsku”. [w:] Pismo MRN w Woźnikach (brak adresata) z 4 grudnia 1968 roku. Kopia w posiadaniu autora.

WIEK XVII

Nr XXVII.

15. 09. 1656. Lubsza. Jan Jerzy z Frankenbergku na Aldstubendorfie, Lubszy i Truszczycy, pozywa przed sąd i oskarża Annę Helenę hrabinę Henklową o ograniczenie praw i wolności oraz spowodowanie szkód a także domaga się wyrównania strat.

Podle absedu Urzędu Zyemskyego, którym datum szostego septembris w mieście Bytomiu przed Jego Mość Pana Hetmana, Jego Mość Pana Sendzygo a Jego Mości Panów Sandzczow Zyemskych Paynstwa Bytomskygo.

Winiam Wasz Mość Wysoce Urodzona Pani Anno Heleno Chrabinko Henklowa Rodzona Chrabinko z Kaunicz na ten czas na Gorach Tarnowskich, a to w tym Wasz Mość wynam dawam, że mi prawa a wolności moiey, które na Mało Żyglinskim gruncie od Pana starego Symona Glocza na wolni szukani, a brani rudy żeliezney, a na wywiedzy ny wody ze starego toku nowym przykopym na blachamie moye, także też młodego Symona Glocza: na wykopany roll, na drzewo ku zbudowanyu dwu chalup y na paliwo, na wolną paszą, na brany drzewa do cymrowania szybow, y do wolnego rąbaniy a brania drzewa na paliwo do kuczowsky kuyznicy, o którym prawie Pan Szymon Glocz, Panu Adamowi Bruyskowi, przy kupowaniu Mało Żyglinka oznamował. Także też od Pana

Jana Glocza to wszystko prawo czo sobie wdzielczych braterskich cedulach na Mało Żygliskym Gruncie yaksto wolne brany rudy, wolne paszę, wolną myśliwoysc zostawyl mayącego z mayący wolnosci zażywać zbraniacie, a prawom moym mayancym mysta niedawocie, przez czo tak wielie lat wielkie szkody ponoszę. Abyście mi ku naypyrwszym sądom które drughygo dnya octobris albo kiedykolwiek po tym moym obwinyniu podle zrzadzynya zyemskygo na pyrwsze w miescie Bytomiu trzymane bendam stanyły, na załobe moye odpowiadali a stego prawi byli, za które ponoszone a podyente szkody pokładą sobie na Wasz Mości za to ku nagrodzie sztyry tysiance grzywien czeskich groszy a iże się tego na Wasz Mości dosądzać muszę, za utraty, pracę, omieszkany gospodarstwa tysiąc grzywien czeskich groszy albo czo mi Jego Mość Pan Hettman, Jego Mość Pan Sędzya a Jego Mości Panowie Saudczy za sluszne uznayą. Datum temu mymu obwynyniu w Liubszy pietnastego septembris roku tysiancnego szesc setnego piendziesiatego szostego.

Jan Jyrzy z Frankenbergku
swobodny Pan na Aldsstubendorffie Liubszy a Truszczyczy.

Oryginał: Archiwum Państwowe w Katowicach. Akta Miasta Bytom. Dawna sygnatura APB XVII F.

Publikacje: Bernard Szczech: *Lubsza. Szkice z dziejów gminy i parafii*. Lubsza – Zabrze 1998, s. 94.

Nr XXVIII

1662. Melchior Ferdynand hrabia Gaszyn uposaża kościół p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Woźnikach z czynszów pobieranych z młyna w Kuźnicy Miodkowskiej.

Sacra Caesareae Regiaeque Maiestatis Consiliarius et Camerae tam Superioris quam Inferioris Silesiae Praeses Melchior Ferdinandus Sacri Romani Imperii Comes a Gaschin, nobilis dominus de Resenberg, haereditarius in Wozniki, Polonico Neukirch, Żyrowa et Sackerau:

Uniwersis et singulis praesentibus et futuris parochis ecclesiae huius Woznicensis harumque notitiam habituris significo, me singularem inprimis promocendi cultus divini tum etiam salutis animae meae foundatione adaugendos duxisse, uti quidem vigore huius instrumenti adageo, censumque annualem quatuor talerorum usualium, quorum valora pro triginta sex grossis Silesiticis computandus est, ex molendino Ferricudinae Miodkowiensi proxime adiacente, mihi pro festo S(anc)ti Michaelis proveniente, pro me et omnibus futuris possessoribus huius loci ecclesiae praefatae confero et ad scribo: hac tamen sub conditione expressa: ut a parocho moderno (siusque) successoribus in perpetuum tam viventa me quam demortuo singulis ex eodem molendino percipiendum : dum tamen lytanas de sanctissimo nomine Jesu recitaverint, assignatum volo pro anima mea, sub annulatione huius foundationis rite et infallibiliter persolvatur: itemque anniversarium more consueto celebretur. Quo facto perpetuis temporibus per modernum et pro tempore existentes parochos memorati quatuor singulis quartualibus exigentur, percipientur, usibusque suis et ecclesiae suae beneplacitis applicabuntur. In cuius rei fidem praesentes manu propria subscripsi et sigillo meo communiri feci. Actum in Arce Woznicensi in Festo Sanctae Margarethae, Anni Millesimi Sexcentesimali sexagesimi secundi.

Oryginał: Nieznany.

Opublikowano:

Bernard Szczech: *Kościół św. Katarzyny w Woźnikach w zapisach ks. Pawła Jana Zgorkowica z 1664 roku*. Katowice 2000. s. 19 – 20.

Bernard Szczech: *Inwentarium kościoła św. Katarzyny w Woźnikach Szymona Michała Zasadzkiego z 1800 roku*. Katowice 2000. s. 25 – 26.

Nr XXIX

28. 07. 1663. Zamek Żyrowski. Melchior Ferdynand hrabia Gaszyn sprzedaje Zygmuntowi Dzielawskiemu grunt na młyn i staw rybny w Kuźnicy Miodkowskiej a zarazem uposaża szpital (przytułek) w Woźnikach.

„Ja Melchior Ferdynand Graf z Gaszyna etc. etc. znajomo czenie tymto listem mym otworzonym wszem wobec y iednemu kazdemu gdziebykolwiek czytan albo czytając słyszan był: że jest przedemnie pracowity Sigmunt Dzielawski, poddany moy, przedstąpił a mnie w wszelkiej poniżenności za to prosił, abych iemu placz albo miejsce leżące rowno z Hamrem Miodkowskim przy rzyce, która idzie od upusty rybnika rzeczonego Zielonego na młyn i rybnik, odsprzedał.

Gdyż upatrując ia iego w tym szlusaną żadość być, na uniżoną proźbę iego Jam iemu Erbom a potomkom iego mianowane miejsce za pewną sumę pieniędzy mnie już do cała zapłaconą na wieczne czasy odsprzedał, z rolmi y łakami tak daleko y szYROKO, iak się iemu odemnie, dziedzicznego pana, wymierzic y wycychowac dało, ktore leży na rzyce odchodowej: poczyzna się od rybnika Zielonego pod rybnikiem Miodkowskim prosto idąc z Hamru częstą aż na tę hrazu rybnika tego, z którego woda na młym obrocona iest. Od teyże hrazy albo młynna role leżą przimo idąc cestą ku Zarachowi aż do Brodu Włosień. Tamże rzeką Graniczną idąc aż do wierzchowiny rybnika Kuczowskiego: tamże wierzchowiną zasię idąc aż do rzyki Młyńskiej. A potem takową rzyką ku gorze idąc aż do młynna, do którego te role y łaki przinaležą.

Z którego to młynna, rol y łak ma a powinien będzie z erby a potomki swymi każdorocznie ospy ieden małder żyta lublinskiej miary do Spitala Woznickiego ubogim oddawaci y płatu także pieniężnego cztery talary słaskie, ieden każdy po trzydziestci szesci groszy a w gros po dwanaście halerzy małych rachuiąc, za dwanaście Mszey świętych, które każdorocznie y z anniversarzem w kosciele Wozniskim podle fundaciey uczynioney (która wiecznemi czasy trwaci ma) odprawowac ma. Xiędzu Farorzowi Woznickiemu teraznieszemu y successorom iego na ctery terminy to iest na każdy kwartał po iednym talaru odwozic y płacic. A ja przez to swoje pisanie Młyn z erby a potomki męmi od wszelakich robot y powozow także podatkow bierniowych contribuciey y anlagow, ktoreby dowcip ludzki teraz y na potomne czasy wymyslic mógł, mianowanemu Zygmuntowi Dzielawskiemu, erbom a potomkom iego, na wieczne czasy oswobodzam a z mocy maiącego

dziedzicznego prawa iemu takie wolności nadawam: Że on z erby a potomki swemi będzie mógł napisany młyn z rolami y łakami swobodnie dzierzec, miec, pożywać, dać, darować, zastawic, zamienić y za pozwoleniem wierzchności innemu sprzedać, na swoje y erbow swych lepsze obrocic a z tym wszelkim uczycici y niechac, nicz więczy sobie y erbom a potomkom moim nad zwyż mianowany płac y osep nie wymuiąc ani pozostawuiąc, iak ze swym własnym, a iakoby się iemu lub erbom a potomkom iego nailepiey zdało a lubiło, a to bez przekazki mey, erbow a potomkow mych y iednego kazdego człowieka. Przitym tesz często pisanemu Zygmuntowi Dzielawskiemu, erbom a potomkom iego wolną paszą dla wielkiego y małego dobytku wszędzie na gruncie moim swobodnie ma y używać: także y w lesiech moich drzewo ku budowaniu y paleniu tak wiele iak iemu potrzeba będzie, wolnie braci y rąbac pozwalam. A iesli także niekto wtem iemu na danym wolenstwie bądź iemu samemu, erbom a potomkom iego albo przistym dzierzawcom często pisanego Młyna nieiaką przekazkę czenic chciał, tedy będzie powinna wierzchność nad nim rękę dzierzec a iego ochraniać. Temu na swiadomie a dla lepszey tego pewności iam się w tym-to liście moim ręką mam własną podpisał y pieczęć moję Hrabiećą prziwiesic iem dał. Datum na Zamku Żyrowskim w Sobotę po Świętey Annie. Data 28 Julii, A(nn)o 1663.

Oryginał: Nieznany. Kopia w tzw. Księdze Zgorkowica przechowywanej w Archiwum Kościoła Parafialnego p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Woźnikach.

Opublikował:

Bernard Szczech: *Kościół św. Katarzyny w Woźnikach w zapisach ks. Pawła Jana Zgorkowica z 1664 roku*. Katowice 2000. s. 21 – 22.

Bernard Szczech: *Inwentarium kościoła św. Katarzyny w Woźnikach Szymona Michała Zasadyckiego z 1800 roku*. Katowice 2000. S. 26 – 28.

WIEK XVIII

Nr XXX

**1709. Bulla papieska Clemesa XI erygowująca Bractwo Dobrej Śmierci w Woźni-
kach.**

C L E M E N S Divina gubernatione huius nominis PAPA XI AD PERPETUAM REI MEMORIAM CUM SICUT ACCEPTIMUS in Parochiali Ecclesia Sancta Catharinae Virginis et Martyris Oppidi Wozniki Decanatus Bythomiensis Dioecesis Cracoviensis una pia ac devota secus Confraternitas sub titulo JESU et MARIAE ac Sancti JOSEPH non tamen pro hominibus unius specialis artis canonice erecta seu erigenda extat, cujus Confratres, et Consorores qvam plurima pietatis et charitatis opera exercere consveverunt. Nos ut Confraternitatis hujusmodi majora indies suscipiat incrementa de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri et Pauli Ap(osto)lorum ejus auctoritate confessi. Omnibus utriusq(ve) sexus (Chri)sti fidelib(us) qvi dictam Confraternitatem in posterum ingredienter die primo coram ingressus silvere poenitentes et confessi Sanctissimam Eucharistiae Sacramentum sumpserint planariam [ac] ejusdem tam descriptis qvam pro tempore describemntis in dicta confraternitate Confratribus et Consororibus in cujuslibet eorum mortis articulosi vere poenitentes et confessi ac sacra Communione [refeti] vel qvatenus id facere neqviverint [sal...] contriti Nomine JESU [revi]si potuerint sin minus corde devote invocaverint etiam planariam ac ejusdem nunc pro tempore existentibus dictae Confraternitatis Confratribus et Consororibus vere poenitentibus, et confessis, ac sacra com(m)unione refectis, qvi praedicta Confraternitatis Ecclesiam seu Capellam vel Oratorium die festo populi dictae Confraternitatis per Confratres semeltantum eligendu(m) et ab ordinario approbandu(m) a primis vesperis usq(ve) ad [occasum] solis dies hujusmodi singulis annis devote visitaverint et ibi pro Christianorum Principam Concordia, heresum exterpatione, ac sacra Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plena-

riam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. In super dictis Confratribus et Consororibus etiam vere poenitentibus et confessis ac sacra communione refectis Ecclesiam seu Capellam, vel Oratorium huiusmodi in alijs quatuor anni feriatis, seu Dominicis diebus per Confratres semel tantum eligendum et ab ordinario approbandum, ut supra visitans et ibidem orantibus, quo die [pretorium] id egerint septem annos, et totidem quadragenas, quoties vero missis, et alijs divinis officijs in Ecclesia seu Capella, vel Oratorio huiusmodi pro tempore celebrandis et recitandis, seu Congregationibus publicis vel privatis ejusdem Confraternitatis ubivis faciendis interfuerint, aut pauperes hospitio susceperint vel pacem inter inimicos composuerint seu componi fecerint vel procuraverint vel etiam qui col[.]ora defunctorum tam Confratrum et Consororum huiusmodi quam aliorum ad sepulturam associaverint, aut quascumque processione delictis ordinari faciendas Sanctissimumque Eucharistiae Sacramentum tam in processionibus, quam cum ad infirmos, quam alias ubicumque, et quovocumque pro tempore fertur comitati fuerint, vel impediri campana ad id signo dare semel orationem Dominicam et salutationem Angelicam dixerint, aut quinquies orationem et salutationem easdem pro animabus defunctorum Confratrum et Consororum huiusmodi recitaverint aut demum aliquem ad viam solutis reducerint aut ignorantes praecepta Dei et quae ad salutem sunt docuerint aut quovocumque aliud pietatis et charitatis opus exuerint, toties pro quolibet [...] operum exercitio sexaginta dies de injunctis ejus, seu alios quomodolibet debitis poenitentis informam Ecclesiae consuevit relaxamus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem ut si alios dictis Confratribus et Consororibus praemissa per agentibus aliquam aliam indulgentiam perpetuo, vel ad tempus nondum lapsam duratura concessa fuerit praesentes nullae sint utque si dicta Confraternitas aliqui archiconfraternitati aggregata jam sit, vel imposterum aggreget aut quavis alia ratione uniatur, vel etiam quomodolibet instituatur priores et quavis alia littera applicam illis nullatenus suffragentur sed ex tunc eo ipso nulla sint. Datum Romae apud sanctam Mariam majorem sub annulo piscatoris die XIV Septembris MDCCIX. Pontificatus Nostri Anno Nono.

Oryginał: Nieznany.

Opublikowano:

Bernard Szczech: *Księga Bractwa Dobrej Śmierci w Woźnikach 1711 – 1799*. Woźniki 2002.

Opis tłumaczenia Bulli papieża Klemensa XI, zamieszczone w *Księdze Bractwa Dobrej Śmierci w Woźnikach z 1711 roku*:

„Klemens Jedenasty najwyższy Pasterz Kościoła Chrystusowego. Na wieczną rzeczy pamięć. Ponieważ, iak nam doniesiono, w kościele farnym woźnickim pod założeniem św. Katarzyny, panny męczenniczki, diecezji krakowskiej, dziekanatu krakowskiego [założono] według postanowienia duchownego Bractwo tytułem Jezusa Mariey y Józefa, któregożto bractwo spół – bracia y spół – siostry w pobożnym żywocie chrześcijańskim, w miłości Boga y bliźniego y innych uczynkach dobrych postępować zwykli. My, aby pomienione bractwo daley y coraz w pobożności y zgromadzeniu szerzyło się, z miłosierdzia Boga wszechmogącego y błogosławionych Piotra y Pawła Apostołów jego powagą wsparci, wszystkich obiey płci wiernym Chrystusowym, którzy się do mianowanego bractwa wpisać dadzą, pierwszego dnia ich wpisania iest skruszonym sercem wyspowiadawszy się grzechów swoich Naswiętzy Sakrament Ciała y Krwie Pana Jezusa przyjmą, zupełny odpust

wszystkich grzechów także mianowanym spół – bracy y spół – siostróm, którzy już są do bractwa wpisani, albo się wpisać dadzą, każdemu z osobna w godzinę śmierci ich, iesli się skruszonym sercem grzechów spowiadać będą y Naswietszy Sacrament przyimają, iesliby nie mogli, przynamniej Naswietszego Imienia Jezus ustami, iesliby y tego słabość albo ciężkość choroby niepozwalają, sercem nabożnie usielowali wzywać zupełny odpust wszystkich grzechów, znowu wpisany bracy y siostróm w to bractwo, albo którzy się napotym wpisać dadzą, w Dzień Wniebowzięcia Naświetszey Mariey Panny, w dzień świętego Józefa, w dzień uroczystości Katarzyny świętey, którzy się w te mianowane dni skruszonym sercem wypowiadają y Naswietszy Sacrament przyimają, a tegoż Bractwo kościół, kaplicę albo oratorium nawiedziwszy od pierwszego nieszpóra aż do drugiego dnia do zachodu słońca, tam Pana Boga wszechmogącego pobożnemi modlitwami za zgodę panów chrześcijańskich, za wykorzenienie kacerstwa, za podwyższenie kościoła świętego błagać będą, każdy raz zupełny odpust y odpuszczenie wszystkich grzechów łaskawie w Chrystusie udzielamy y pozwalamy. Nadto wszystkim bracy y siostróm tego Bractwa, którzy skruszonym sercem wypowiadawszy się Naświetszy Sakrament przyimają, w kaplicy brackiej albo oratorium w każdą niedzielę miesiąca marca nabożnie modlić się będą, siedm lat y tyle kwadraiën. Uroczystości wspomniane y dni marca są od J.W.J.M.X Biskupa Krakowskiego approbowane. Ilekroć Msze Świętey słuchać albo przy innych służbach Boskich przytomni, iako to na iutśniach, na niesporach, na litaniach, na schadzkach tegoż Bractwa publicznych y prywatnych będą, albo kiedy ubogiego y pilgrzima do domu przyimają, albo pokoy między niezgodnymi lub sami przez się lub przez innych uczynią, albo ktorzi ciała umarłych, tak bracy y siostr, jako y innych do grobu doprowadzą albo na processyach J.W.I.M.X Biskupa Ordynaryusza czynionych za naświetszym Sakramentem, tak na processyach, iak kiedy do chorego albo kiedykolwiek gdziekolwiek niesiony będzie, poidą, albo iesli dla trudności tego uczynić nie mogą, dzwonek usłyszawszy, pacierz y pozdrowienie Anielskie zmowią, albo pięć pacierzy albo pięć pozdrowienia Anielskiego za dusze zmarłych bracy y siostr odmowią, albo błędzącego na drogę zbawienia naprowadzą, albo nie umiejących przykazania Boskiego y co do zbawienia należy, nauczą, tylekroć na każdy z osobna dobry uczynek sześćdziesiąt dni odpustu y karania za grzechy in forma ecclesiae consueta pozwalamy. A to wiecniemy czasy. Dano w Rzymie u Świętey Mariey Większey sub annulo Piscatoris dnia 14 Septembra Roku 1709, Papiestwa Naszego roku dziewiątego.

Nr XXXI

Berlin 7. 12. 1754. Fryderyk Wielki, król Prus, zezwala Augustowi Ludwikowi hrabiemu von Pückler, dziedzicowi Lubszy, Grodźca i Siodłowa, na budowę na terenie jego dóbr w Lubszy ewangelickiego zboru.

Wir, Friedrich von Gottes Gnaden, König in Preußen, Marggraf zu Brandenburg, des Heil(ige) Römisch. Reichs Erz=Cämmerer und Churfürst, Souverainer und Oberster Herzog von Schlesien, Souverainer Prinz von Oranien, Neuschatel und Vallengin, wie auch der Grafschaft Glatz, in Geldern, Magdeburg, Cleve, Jülich, Berge, Stettin, Pommern, der CaBuben und Wenden zu Mecklenburg und Croßen Herzog, Burggraf zu Nürnberg, Fürst

zu Halberstadt, Minden, Camin, Wenden, Schwerin, Ratzeburg, Ost Frießlandt und Meurs.

Graf zu Hohenzollern, Ruppın, der Markt, Ravenberg, Hohenstein, Tecklenburg, Schwerin, Bintzen, Bühren und Lehrdamm, Herr zu Ravenstein, der Lande Rostock, Star-gardt, Lauenburg, Bütow, Arlay und Breda p. p.

Thun kund und fugen hiermit zu wissen, wasmassen Uns der Hochwohlgeborene Unser besonders Lieber Getreuer August Ludewig Graf von Puckler unterthanigst zu vernehmen gegeben, welchergestalt Er den Gottes= Dienst, von seinen im Fürstentum Oppeln, Lublinitzer Kreises belegenen Lubschauer Gutern, bis in das nächste evangeli-sche Bethaus zu Tarnowitz drei Meilen weit mit vieler Beschwerlichkeit, besonders bei unbequemen Wegen und ubeler Jahres=Witterung, zu verrichten habe, und Uns daher demutigst bate. Wir wollten Ihm gnadigst erlauben, dass Er auf gedachten seinen Lubsch-auerschen Gutern, mit Bestellung eines ordinierten Predigers ein eigenes evangelisches Bethaus nebst einem Thurm erbauen, und dabei einen Kirchhof anlagen, nicht weniger, dass die auf erwähnten seinen Gutern neu anzusetzende Unterthanen von der Romisch katholischen Parochie eximiret bleiben mögen.

Wenn wir um sothanen geziemenden Gesuch, auf Unsers wirklich geheimten Etats= und Kriegs Ministri von Mashow, deshalb von Uns immediate abgestatteten Bericht, in Gnaden deferiret und stattgegeben:

Als concediren und erlauben Wir hiermit und Kraft dieses aus Souverainer und Lan-desherrlicher Macht und als Oberster Herzog von Schlesien, obgedachten Grafen von Puckler, dass derselbe auf seinen Lubschauer Gutern ein Evangelisches Bethaus angesuch-ter maassen erbauen möge:

Wie wir dann auch zugleich hiermit allergnadigst verordnen uns wollen, dass die auf nur erwähnten Gutern neu anzusetzende Unterthanen von der Romisch kotholischen Parochie ganzlich eximiret sein sollen; Jedoch mit der ausdrücklichen Condition, dass mehrvermeldeter Graf von Puckler sowohl den Bau sothanen Bethauses, als auch die Unterhaltung des dabei zu bestellenden evangelischen Predigers, seinem Erbiethen ge-mass, aus eigenen Mitteln besorgen müsse.

Wonach sich manniglich, dem solches zu wissen nothig ist, insonderheit aber Unsere Ober=Amts=Regierung zu Oppeln gehorsamst zu achten und oft erwandten Grafen von Pückler bei dieser Ihm ertheilten gnadigsten Concession gebührend zu schützen zu haben.

Urkundlich unter unserer Höchst eigenhandigen Unterschrift und beigedruckten Kö-niglichen Innsiegel Gegeben.

Berlin, den 7 ten Decembris 1754

(L. S.)

Friedrich

Oryginał: Nieznany.

Opublikowano:

H. Graefe: Ludwihsthal, eine friderizianische Dorfsiedlung. (w:) Heimatkalender für Lu-blinitz und Guttentag. 1940.

Edward Goszyk, Bernard Szczech: *Piasek. Szkice z dawnych dziejów*. Woźniki 2001.

LITERATURA

I. Źródła pisane:

- Archiwum Parafii Najświętszej Marii Panny w Bytomiu.
- Archiwum Parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Woźnikach.
- Archiwum Parafii św. Jakuba Starszego Apostoła w Lubszy.
- Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Katowicach – Józefowcu.
- Zbiory Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach.
- Zbiory Działu Historii Muzeum w Tarnowskich Górach.
- Zbiory Działu Historii Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu.

II. Źródła drukowane:

- Jan Drabina, Jerzy Horwat, Zdzisław Jedynak: *Bytom średniowieczny. Przekazy źródłowe 1123 – 1492*. Opole 1985.
- C. Grünhagen: *Regesten zur Schlesiischen Geschichte*. CDS VII. Breslau 1884.
- Piotr Kalinowski: *Dokument sprzedaży lasów podwoźnickich przez księcia Jana Opolskiego z 1508 roku*. Woźniki 2014.

- Olgierd Kniejski: *Spory pomiędzy Kamieńcami a Ibramami w zapisach księgi sądowej księstwa opolskiego i raciborskiego z lat 1570 – 1578*. Woźniki 2015.
- Stanisław Krzyżanowski: *Monumenta Poloniae Paleographica*. Kraków 1907.
- Karol Maleczyński, Anna Skowrońska: *Kodeks dyplomatyczny Śląska. Tom II, obejmujący lata 1205 – 1220*. Wrocław 1959.
- Ludwik Musioł: *Woźniki. Dzieje miasta od czasów najdawniejszych do połączenia z Macierzą w roku 1922. Opracował, uzupełnił i przygotował do druku Władysław Dziemulski*. Opole 1971.
- Ludwik Musioł: *Parafia Woźniki. Monografia historyczna*. Katowice 1956. (Maszynopis ze zbiorów autora).
- Ludwik Musioł: *Las komunalny miasta Woźniki w powiecie lublinieckim*. Do druku przygotował Bernard Szczech. Bytom 1999.
- Ludwik Musioł: *Staropolskie teksty z Protokolarza Miasta Woźniki w województwie śląskim 1521 – 1570*. Katowice 1936.
- Ludwik Musioł i Stanisław Rospond: *Protokolarz miasta Woźnik*. Wrocław 1972.
- H. Saurma von und zu der Jeltsch: *Wappenbuch der schlesischen Städte und Städtel*. Berlin 1870.
- *Schlesische Urkundenbuch*. Band 1: 971 – 1216. Gratz 1963.
- Bernard Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki. Zapisy do prawa miejskiego (1521 – 1599 – 1660)*. Woźniki 2002.
- Bernard Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki. 1598 – 1623*. Woźniki 2002.
- Bernard Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki. 1624 – 1638*. Woźniki 2002.
- Bernard Szczech: *Protokolarz miasta Woźniki. Dokumenty miejskie 1490 – 1686*. Woźniki 2002.
- Bernard Szczech: *Statut miasta Woźniki*. Katowice 2004.
- Bernard Szczech: *Inwentarium kościoła św. Katarzyny w Woźnikach Szymona Michała Zasadzkiego z 1800 roku*. Katowice 2000.
- Bernard Szczech: *Kościół św. Katarzyny w Woźnikach w zapisach ks. Pawła Jana Zgorkowica z 1664 roku*. Katowice 2000.
- Bernard Szczech: *Rejestry dochodów i wydatków kościoła św. Katarzyny w Woźnikach 1695 – 1726 oraz inne zapisy dochodów z lat 1662 - 1768*. Woźniki 2001.
- Bernard Szczech: *Przywilej Bernarda, księcia opolsko-strzeleckiego nadany dla Woźnik dnia 3 kwietnia 1454 roku*. Zabrze 1997.
- Bernard Szczech: *Widymat lubliniecki z 1556 roku przywileju księcia Bernarda opolsko-strzeleckiego dla Woźnik z 1454 roku*. Katowice 2000.
- Bernard Szczech: *Kościół św. Katarzyny w Woźnikach w świetle wizytacji z 1662 roku oraz innych inwentaryzowanych zapisów z lat 1663 - 1701*. Bytom 1999.
- Bernard Szczech: *Księga Bractwa Dobrej Śmierci w Woźnikach 1711 – 1799*. Woźniki 2002.
- Bernard Szczech: *Woźniki 1206 – 2006. Dokumenty biskupa Pełki i opata Gerarda z 1206 roku*. Woźniki 2006.
- Bernard Szczech: *Księga cechu szewców miasta Woźniki 1631 – 1740*. Woźniki 2002.
- Bernard Szczech: *Ferdynand III, król Czech i Węgier, potwierdza przywileje miasta Woźniki oraz nadaje nowe prawa (25 kwiecień 1631)*. Katowice 2000.
- Bernard Szczech: *Ferdynand III, król Czech i Węgier, potwierdza przywileje miasta Woźniki oraz nadaje nowe prawa (25 kwiecień 1631)*. Wydanie II uzupełnione. Woźniki 2001.

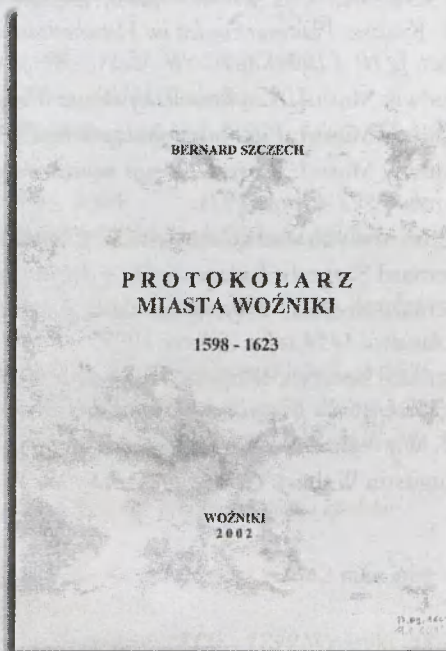
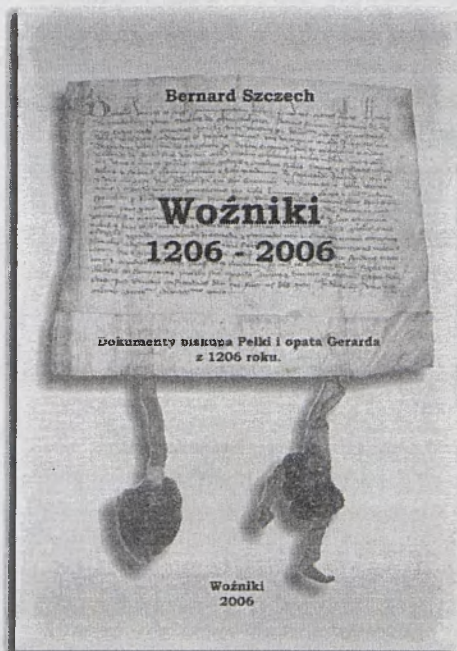
- Bernard Szczech: *Szkice z dziejów Lubszy i okolicy*. Lubsza 1998.
- Bernard Szczech: *Statut cechu krawców w Woźnikach z 1852 roku w tłumaczeniu Józefa Lompy*. Woźniki 2012.
- Bernard Szczech: *Z dziejów kościoła św. Walentego w Woźnikach*. Woźniki 2006.
- Bernard Szczech: *Lubsza 1314 -2014*. Lubsza 2014.
- Bernard Szczech: *Dokument górnośląski 1601 – 1654 ze zbiorów byłego Archiwum Miejskiego w Bytomiu*. Zabrze 1996.
- Triest:
- W. Wattenbach, C. Grünhagen: *Registrum St. Wenceslai*. (w:) *Codex Diplomaticus Silesiae VI*. Breslau 1865.
- Augustin Weltzel: *Geschichte der Stadt und Herrschaft Guttentag*. Ratibor 1882.

III. Literatura pomocnicza.

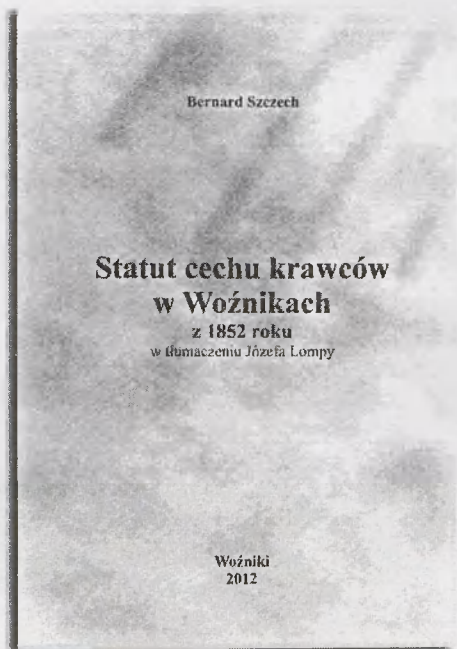
- C. Grünhagen: *Regesten zur schlesischen Geschichte. CDS VII*. Breslau 1884.
- C. Grünhagen, C. Wutke: *Regesten zur Schlesischen Geschichte. CDS XVI*. Breslau 1892.
- W. Krause: *Piastennurkunden im Herrschaftsarchiv Turawa, Kreis Oppeln. W: Oppelner Heimatblatt, Jg 10 (1934) nr 1..*
- Ludwik Musioł.: *Las komunalny miasta Woźniki*. maszynopis.
- Ludwik Musioł: *Protokolarz miasta Woźnik*. Wrocław 1972.
- Ludwik Musioł: *Woźniki, Dzieje miasta od czasów najdawniejszych do połączenia z Macierzą w roku 1922*. Opole 1971.
- H.Saurma von und zu der Jeltsch: *Wappenbuch der schlesischen Städte und Städtel*. Berlin 1870
- Bernard Szczech: *Lubsza. Szkice z dziejów gminy i parafii*. Lubsza – Zabrze 1998.
- Bernard Szczech: *Przywilej Bernarda, księcia opolsko - strzeleckiego nadany dla Woźnik dnia 3 kwietnia 1454 roku*. Zabrze 1997.
- Bernard Szczech: *Widymat lubliniecki z 1565 roku przywileju księcia Bernarda opolsko - strzeleckiego dla Woźnik z 1454 roku*. Katowice 2000.
- W. Wattenbach: Grünhagen C.: *Registrum St. Wenceslai. CDS VI*. Breslau 1865.
- Augustin Weltzel: *Geschichte der Stadt und Herrschaft Guttentag*. Rattibor 1882.

BERNARD SZCZECH

INNE PUBLIKACJE AUTORA

Bernard Szezech

**Księga cechu szewców
miasta Woźniki
1631 - 1740**

**Woźniki
2002**

Bernard Szezech

**STATUT
MIASTA WOŹNIKI**

z 30 marca 1857 roku

**Katowice
2004**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
PIERWSZE WZMIANKI	9
PRZYWILEJE MIEJSKIE	19
DOKUMENTY ŚREDNIOWIECZNE	53
PROTOKOLARZE MIASTA WOŹNIKI	64
WIEK XVI	250
WOŹNICKIE KSIĘGI CECHOWE	252
WIEK XVII	317
WIEK XVIII	321
LITERATURA	325
BERNARD SZCZECH – INNE PUBLIKACJE	328

Biblioteka Śląska w Katowicach
ID: 0030001803412

II 782979

